

ГАЛЕРИЯ
БАРД

БЕСТСЕЛЪР НОМЕР ЕДНО!

ДЖЕФРИ АРЧЪР

ЧЕТВЪРТАТА ВЛАСТ

ИЗДАТЕЛСКА КЪЩА БАРД

НАЙ-МОГЪЩИТЕ ВЕСТНИКАРСКИ
МАГНАТИ В СВЕТА - КОЙ ЩЕ НАДДЕЛЕЕ?

ДЖЕФРИ АРЧЪР ЧЕТВЪРТАТА ВЛАСТ

Превод: Крум Бъчваров

chitanka.info

Великолепният нов роман на Джефри Арчър представя историята на двамата най-изключителни мъже на нашето време.

На пръв поглед Ричард Армстронг и Кийт Таунсенд нямат нищо общо. Единият е син на неграмотен селянин, роден в най-затънтения край на опустошената от война Европа. Другият е отгледан в имение в Австралия, където войната просто е поредната новина.

Единият е брутален, крадец, готов да промени дори името си, ако това му донесе изгода. Другият е потомък на прочут род, подготвян отрано за обществена роля — бунтар, който не се интересува дали някой одобрява действията му. Единият се стреми към богатство, признание и обществено положение. Другият бързо открива, че истинската власт се крие в анонимността. Но между тях има нещо общо. И двамата обичат хазарта. И двамата са готови да рискуват всичко в борбата си за контрол над най-голямата издателска империя в света.

На Майкъл и Джудит

БЕЛЕЖКА НА АВТОРА

През май 1789 година Луи XVI свиква във Версай пълно събрание на Генералните щати, за да определи кои съсловия ще представляват властта.

Първото съсловие било представено от триста благородници.

Второто съсловие — от триста духовници.

Третото съсловие — от шестстотин представители на простолудието.

Няколко години по-късно, вече след Френската революция, Едмънд Бърк^[1] вдигнал поглед към галерията на пресата в Камарата на общините и казал: „Ето там седи четвъртата власт и тя е по-важна от останалите“.

---

[1] Едмънд Бърк (1729 — 1797) — ирландски държавник, оратор и писател. — Б.пр. ↑

**ИЗВЪНРЕДНО ВЕЧЕРНО ИЗДАНИЕ
МЕДИЙНИ БОСОВЕ ЗАПОЧВАТ ВОЙНА ЗА
СПАСЯВАНЕ НА ИМПЕРИИТЕ СИ**

1.

Глоуб

5 ноември 1991

Армстронг заплашен от банкрут

Късметът беше срещу него. Но в миналото късметът никога не бе безпокоил Ричард Армстронг.

— *Faites vos jeux, madames et messieurs.* Залагайте.

Армстронг погледна зеленото сукно. Планината от червени чипове, издигаща се пред него само преди два̀сет минути, се беше смалила до една-единствена купчинка. Тази вечер бе изгубил четирийсет хиляди франка — но какво са четирийсет хиляди франка, когато през последните дванайсет месеца си прахосал един милиард долара?

Той се наведе и заложи всичките си останали чипове на нула.

— *Les jeux sont faits. Rien ne va plus*^[1] — каза крупиѐто и завъртя колелото. Бялото топче заподскача по черните и червени полета.

Армстронг зарея очи в далечината. Не ги сведе дори когато топчето най-после спря.

— *Vingt-six*^[2] — съобщи крупиѐто и незабавно започна да събира чиповете, зало̀жени на всички други числа, освен на два̀сет и шест.

Той се отдалечи, без дори да погледне към крупиѐто. Бавно заобиколи оживените маси и стигна до изхода, който водеше към реалния свят навън. Висок мъж с дълга синя ливрея отвори едното крило на вратата пред него и се усмихна на добре познатия си клиент в очакване на обичайните сто франка бакшиш. Но тази вечер това не беше възможно.

Докато се спускаше през терасираните градини на казиното, Армстронг прокара пръсти през гъстата си черна коса. От извънредното събрание на директорския борд в Лондон бяха изтекли четирина̀сет часа и вече започваше да се чувства изтощен.

Въпреки наднорменото си тегло — от няколко години не се бе консултирал с кантар — той мина по алеята с уверена крачка и спря едва когато стигна до любимия си ресторант с изглед към залива. Знаеше, че всички маси са резервирани поне една седмица предварително, и мисълта за бъркотията, която щеше да предизвика, го накара да се усмихне за пръв път тази вечер.

Армстронг отвори вратата. Висок слаб мъж се завъртя към него и се опита да скрие изненадата си с нисък поклон.

— Добър вечер, господин Армстронг — поздрави го той. — Много се радвам да ви видя. Ще имате ли компания?

— Не, Анри.

Метрдотелът бързо преведе неочаквания си гост през препълнения ресторант и го настани на малка уединена маса. После му поднесе голямо, подвързано в кожа меню.

Армстронг поклати глава.

— Не си прави труда, Анри. Знаеш какво обичам.

Метрдотелът сбърчи вежди. Европейските кралски особи, холивудските звезди, дори италианските футболисти не го притесняваха, но когато в ресторанта се появи Ричард Армстронг, нервите му се опъваха до крайност. А сега се очакваше да му избере вечеря. Какво щастие, че обичайното място на прочутия му клиент се оказа свободно. Ако беше пристигнал няколко минути по-късно, щеше да му се наложи да изчака на бара, докато набързо поставят маса в средата на залата.

Когато Анри разтвори салфетката върху коленете на Армстронг, друг сервитьор вече му наливаше чаша от неговото любимо шампанско. Той гледаше към прозореца, но очите му не бяха насочени към голямата яхта, закотвена в северния край на залива. Мислите му блуждаеха на стотици километри — при жена му и децата му. Как щяха да реагират, когато научеха новината?

Сервираха му супа от омари с температура, която щеше да му позволи да я изяде незабавно. Армстронг не обичаше да чака ястията да изстинат. Предпочиташе да се изгори.

За огромна изненада на метрдотела, погледът на госта му остана насочен към хоризонта, докато повторно пълнеха чашата му. Колко бързо, чудеше се Армстронг, колегите му от борда — повечето с благороднически титли или връзки — щяха да започнат да се

дистанцират от него, когато финансовото състояние на компанията излезеше наяве? Единствено сър Пол Мейтланд, подозираше той, щеше да е в състояние да спаси репутацията си.

Той взе лъжичката за десерт и бързо започна да яде супата си.

Клиентите от съседните маси скрито хвърляха погледи към него и заговорнически си шушукаха.

— Един от най-богатите хора на света — каза местен банкер на млада жена, с която излизаше за пръв път. На лицето ѝ се изписа заинтригувано изражение.

Обикновено Армстронг се наслаждаваше на славата си. Но тази вечер дори не забелязваше другите посетители. Мислите му бяха насочени към заседателната зала на швейцарската банка, в която бяха взели решение да спуснат последната завеса — при това само заради някакви си петдесет милиона долара.

Когато докосна устните си с ленената салфетка, сервитьорът отнесе празната супена чиния. Метрдотелът отлично знаеше, че клиентът му не обича да чака.

Незабавно му поднесоха писия, почистена от костите — Армстронг не търпеше ненужни действия — придружена от чиния с любимите му нарязани на едро пържени картофи и бутилка специален сос, единствената в кухнята, пазена за единствения клиент, който поръчваше от него. Армстронг разсеяно развъртя капачката, обърна шишето и енергично го разклати. Върху рибата цопна гъста кафява течност. Той взе ножа и равномерно размаза соса по бялото месо.

Когато председателят сър Пол подаде оставка, сутрешното заседание на директорския борд едва не излезе от контрол. След края му Армстронг веднага напусна залата и се качи с асансьора на покрива, където го очакваше хеликоптерът му.

Пилотът стоеше облегнат на парапета и с наслада пушеше цигара.

— Към „Хийтроу“ — нареди Армстронг, без изобщо да се замисля за такива неща като разрешение от контролната кула или свободни коридори.

Пилотът светкавично угаси цигарата си и се втурна към площадката за излитане. Докато летяха над Лондон, Армстронг

започна да анализира последователността от събития, които щяха да се разиграят през следващите няколко часа, освен ако по някакво чудо не се появяха 50 милиона долара.

След петнайсет минути хеликоптерът кацна на частната писта, известна на онези, които можеха да я използват, като „Терминал номер пет“. Армстронг стъпи на асфалта и бавно закрачи към самолета си.

На стълбичката го очакваше друг пилот.

— Ница — преди да потъне в седалката, нареди Армстронг.

Пилотът изчезна в кабината, решил, че „капитан Дик“ отива на яхтата си в Монте Карло за неколкодневна почивка.

Самолетът се отправи на юг. По време на двучасовия полет Армстронг разговаря по телефона само веднъж — с Жак Лакроа в Женева. Но колкото и да го умоляваше, отговорът оставаше неизменен: „Господин Армстронг, трябва да платите петдесетте милиона до края на работния ден, иначе няма да имам друг избор, освен да предам въпроса в ръцете на нашето Министерство на правосъдието“.

Единственото, което направи до края на полета, беше да скъса съдържанието на папките, оставени от сър Пол върху заседателната маса. После отиде в тоалетната, хвърли парченцата в чинията и пусна водата.

Когато самолетът се приземи на летището в Ница, до стълбата се приближи мерцедес. Докато Армстронг се качваше, цареше пълно мълчание: шофьорът нямаше нужда да пита къде желае да бъде закаран господарят му. Всъщност Армстронг не промълви нито дума по време на цялото пътуване от Ница до Монте Карло — в крайна сметка неговият шофьор не бе в състояние да му заеме 50 милиона долара.

Когато автомобилът се появи на пристанището, капитанът на яхтата му застана мирно и зачака да го приветства на борда. Макар че Армстронг не беше предупредил никого за своите намерения, други бяха телефонирали, за да съобщят на тринайсетчленния екипаж на „Сър Ланселот“ за пристигането на шефа. „Но бог знае за къде ще замине“ — бяха последните думи на секретарката му.

Когато Армстронг решише, че е дошло време да се отправи обратно към летището, секретарката му незабавно щеше да бъде уведомена. Само по този начин служителите му из целия свят можеха да се надяват да оцелеят повече от седмица.

Опасения изпълваха капитана. Не бяха очаквали шефа още три седмици, когато трябваше да се отправи на двуседмично пътуване със семейството си. Когато сутринта му позвъниха от Лондон, той се намираше в местния док и надзираваше дребни поправки на яхтата. Никой нямаше представа за къде заминава Армстронг, но капитанът не желаше да рискува. С известни разходи бе успял да уреди излизането на „Сър Ланселот“ от дока само минути преди шефът да кацне във Франция.

Армстронг се качи по трапа и мина покрай четирима мъже в чисто бели униформи, които стояха мирно и отдаваха чест. Събу си обувките и се спусна долу в апартамента си. Когато отвори вратата на каютата си, откри, че други са предвидили пристигането му: на нощното шкафче вече имаше няколко факса.

Дали Жак Лакроа не беше променил решението си? Незабавно отхвърли тази мисъл. След толкова години работа с швейцарците отлично ги познаваше. Те си оставаха нация без въображение, чиято банкова система винаги трябваше да работи на печалба и в чийто речник не можеше да се открие думата „риск“.

Армстронг запрелиства страниците. Първият факс бе от неговите нюйоркски банкери, които го информираха, че при отварянето на борсата сутринта цената на акциите на „Армстронг Комюникейшънс“ продължила да пада. Плъзна поглед надолу и заби очи в изречението, от което се беше страхувал: „Ако тази тенденция се запази, банката няма да има друг избор, освен да преоцени позицията си“.

Захвърли факсовете на пода и се приближи до малкия сейф, скрит зад голяма, поставена в рамка снимка, на която се ръкуваше с кралицата. Завъртя диска назад-напред, докато спря на комбинацията 10-06-23. Тежката врата се отвори. Армстронг пхна ръцете си вътре и бързо извади всички пари. Три хиляди долара, двайсет и две хиляди френски франка, седем хиляди драхми и дебела пачка италиански лири. Той ги прибра в джобовете си, напусна яхтата и се запъти право към казиното, без да съобщава на никой от екипажа къде отива, колко ще се бави и кога ще се върне. Капитанът нареди на един от подчинените си да го проследи, за да не ги изненада, когато се насочи обратно към пристанището.

Сервираха му голям ванилов сладолед. Метрдотелът го поля с горещ шоколадов сос и тъй като Армстронг не му каза да спре, изпразни цялата сребърната сосиера. Цикличното движение на лъжицата отново започна и не престана, докато от чашата не изчезна и последната капка шоколад.

Празната чаша беше заменена с димящо кафе. Армстронг продължи да зяпа към залива. Щом се разпространеше вестта, че не е в състояние да изплати толкова нищожна сума като 50 милиона долара, на света нямаше да има банка, която дори само да си помисли за бизнес с него.

Метрдотелът се върна няколко минути по-късно и с изненада откри, че кафето е недокоснато.

— Да ви донесем ли друга чаша, господин Армстронг? — с почтителен шепот попита той.

Армстронг поклати глава.

— Не, само сметката, Анри. — Той пресуши последната си чаша шампанско. Метрдотелът припряно се отдалечи и незабавно се върна със сгънат лист хартия върху сребърен поднос. Точно този клиент не можеше да търпи да чака за каквото и да е, даже за сметката.

Армстронг разгъна листа, но не прояви интерес към съдържанието му. Седемстотин и дванайсет франка, десет процента сервиз. Подписа сметката като я закръгли на хиляда франка. На лицето на метрдотела за пръв път тази вечер се появи усмивка — усмивка, която щеше да изчезне, щом откриеше, че ресторантът е последен на дълга опашка от кредитори.

Армстронг отмести стола си назад, остави смачканата салфетка на масата и си тръгна, без да каже нищо повече. Излизането му проследиха няколко чифта очи. Той не забеляза младия матрос, който отпраши към „Сър Ланселот“.

Докато крачеше по алеята покрай десетките пристанали яхти, Армстронг се оригна. Обикновено му доставяше удоволствие мисълта, че неговата яхта е най-голяма на кея, освен ако не бяха пристигнали яхтите на султана на Бруней или крал Фахд. Единствената му грижа тази вечер бе колко ще му донесе, когато я обяви за продан. Но щом станеше известна истината, дали някой щеше да прояви желание да купи яхта, която е принадлежала на Ричард Армстронг?

Като се държеше за въжетата, той се изкачи по трапа и откри изправените в очакване капитан и първи помощник.

— Отплаваме незабавно.

Капитанът не се изненада. Знаеше, че Армстронг не обича да стоят на пристанището повече от необходимото: можеше да го приспи единствено лекото люлеене на яхтата, дори в малките часове на нощта. Докато шефът си събуваше обувките и изчезваше вътре, капитанът даде заповед за отплаване.

Когато отвори вратата на каютата си, на нощното шкафче го посрещна нова купчина факсове. Той ги взе, все още с надеждата, че отнякъде ще му хвърлят спасителен пояс. Първият факс беше от Питър Уейкъм, заместник-председател на директорския борд на „Армстронг Комюникейшънс“, който въпреки късния час очевидно все още се намираше в лондонския си офис. „Моля, незабавно телефонирай“ — гласеше съобщението. Вторият идваше от Ню Йорк. Акциите на компанията спаднали още повече и неговите банкери „неохотно намерили за необходимо“ да извадят собствения си дял на борсата. Третият беше от Жак Лакроа, който потвърждаваше, че банката не е получила петдесетте милиона до края на работния ден и че нямали друг избор, освен да...

В Ню Йорк беше пет и дванайсет минути, в Лондон десет и дванайсет, в Женева — единайсет и дванайсет. До девет часа на следващата сутрин нямаше да е в състояние да контролира заглавията в собствените си вестници, още по-малко във вестниците на Кийт Таунсенд.

Армстронг бавно се съблече и остави дрехите си да паднат на купчина на пода. После извади от бюфета бутилка бренди, наля си голяма чаша и се просна на огромното легло. Двигателите зареваха и яхтата започна да маневрира, за да напусне пристанището.

Времето течеше, но той не помръдваше, освен за да си долее чашата, докато малкият часовник до леглото не отмери четири часа. Армстронг се надигна, почака няколко секунди и спусна крака върху дебелия килим. Изправи се с олюляване и пресече тъмната каюта към банята. Когато стигна до отворената врата, свали от закачалката голям кремав халат, на джоба на който със златни букви бе отпечатано името на кораба. После се насочи обратно към изхода, предпазливо отвори вратата и излезе бос в слабо осветения коридор. Поколеба се, после

заклучи и прибра ключа в джоба си. Продължи нататък едва когато се увери, че не се чува нищо друго, освен познатото вибриране на двигателя.

Стигна до стълбището, водещо към палубата, и бавно се заизкачва по стъпалата, като здраво се държеше за въжетата от двете страни. Когато излезе навън, бързо се огледа.

Не се виждаше никой. Беше ясна нощ, която по нищо не се отличаваше от останалите по това време на годината.

Безшумно се промъкна напред и стигна над машинното отделение — най-шумната част от яхтата.

Почака за миг преди да развърже колана на халата си и да го остави да се свлече на палубата.

Гол в топлата нощ, Армстронг отправи поглед към черната вода и си помисли: „Нима в такъв момент целият ти живот не минава като на лента пред очите ти?“.

---

[1] Двадесет и шест (фр.). — Б.пр. ↑

[2] Двадесет и шест (фр.). — Б.пр. ↑

2.

Ситизън

5 ноември 1991

Таунсенд пред фалит

— Някакви съобщения? — лаконично попита Кийт Таунсенд, докато минаваше покрай бюрото на секретарката си, за да влезе в своя кабинет.

— Точно преди да се качите на самолета от Кемп Дейвид ви търси президентът — отвърна Хедър.

— Кой от вестниците ми го е ядосал този път? — рече Таунсенд, докато сядаше.

— „Ню Йорк Стар“. Чул слух, че на първа страница в утрешното издание сте щели да отпечатате информация за банковите му сметки — каза секретарката.

— По-вероятно е на утрешните първи страници да се появи информация за моите банкови сметки — рече той. Австралийският му акцент се долавяше по-ясно от обикновено. — Нещо друго?

— Маргарет Тачър прати факс от Лондон. Съгласна е с условията ви за договор за две книги, въпреки че Армстронг ѝ дава повече.

— Да се надяваме, че когато реша да напиша мемоарите си, някой ще предложи и на мен шест милиона долара.

Хедър му отправи бледа усмивка.

— Кой друг?

— Гари Дийкинс получил нова призовка.

— Този път за какво?

— Обвинил в изнасилване архиепископа на Брисбейн^[1] на първа страница на вчерашния „Трут“^[2].

— Истината, цялата истина и само истината — усмихна се Таунсенд. — Стига вестниците да се продават.

— За съжаление се оказва, че въпросната жена е известна проповедничка, дългогодишна приятелка на семейството на архиепископа.

Таунсенд се отпусна на стола си и продължи да слуша безбройните проблеми, с които се сблъскваха други хора по целия свят: обичайните жалби на политици, бизнесмени и така наречени медийни звезди, които очакваха от него незабавно да се намеси, за да спаси скъпоценните им кариери. По това време на следващия ден повечето щяха да са се успокоили и на тяхно място щяха да се появят десетина други, също толкова разгневени и също толкова претенциозни. Знаеше, че всички само ще се зарадват, ако научат, че всъщност е на ръба собствената му кариера — и то само защото президентът на една малка банка в Кливланд е поискал до края на работния ден да бъде изплатен заем от 50 милиона долара.

Докато Хедър продължаваше да изрежда списъка от съобщения — повечето от хора, чиито имена не му говореха нищо — мислите му се върнаха към речта, която беше произнесъл предишната вечер. Хиляда от висшите му служители от целия свят се бяха събрали на тридневна конференция в Хонолулу. В заключителното си обръщение той им каза, че „Глобал Корпорейшън“ не би могла да е в по-добра форма, за да посрещне предизвикателствата на новата медийна революция. Завърши с думите: „Ние сме единствената компания, способна да поведе този бранш в двайсет и първия век“. Всички се бяха изправили и го аплодираха в продължение на минути. Докато гледаше надолу към уверените лица на публиката, той се чудеше колко от тях подозират, че всъщност „Глобал“ е само на няколко часа от банкрута.

— Какво да правя с президента? — повтори Хедър.

Таунсенд се върна в реалния свят.

— Кой президент?

— На Съединените щати.

— Почакай да се обади пак — отвърна той. — Дотогава може да се е поуспокоил. Междувременно ще си поговоря с редактора на „Стар“.

— Ами госпожа Тачър?

— Прати й голям букет цветя и картичка с надпис: „Ние ще превърнем Вашите мемоари в бестселър от Москва до Ню Йорк“.

— Да прибавя ли и „Лондон“?

— Не, тя знае, че ще е номер едно в Лондон.

— Ами Гари Дийкинс?

— Позвъни на архиепископа и му кажи, че ще построя новия покрив, от който отчаяно се нуждае неговата катедрала. Изчакай един месец, после му прати чек за десет хиляди долара.

Хедър кимна, затвори бележника си и попита:

— Да ви свързвам ли?

— Само с Остин Пиърсън. — Той замълча за миг. — Свържи ме веднага щом се обади.

Таунсенд завъртя стола си и се загледа през прозореца. Помъчи се да си спомни телефонния разговор, който бе провел с финансовата си съветничка в частния си самолет на връщане от Хонолулу.

— Току-що излизам от срещата с Пиърсън — каза му тя. — Продължи цял час, но когато го оставих, все още не беше взел решение.

— Все още не е взел решение ли?

— Не. Първо трябвало да се консултира с финансовата комисия на банката.

— Но след като всички други банки се съгласиха, Пиърсън определено не може...

— Може, разбира се. Спомнете си, че той е президент на малка банка в Охайо. Не е заинтересован от онова, с което са се съгласили други банки. И след лошата информация за вас във вестниците от последните няколко седмици в момента той се интересува от едно-единствено нещо.

— И какво е то? — попита Таунсенд.

— Да се подсигури.

— Но нима не разбира, че ако не приеме плана, ще се откажат и всички останали банки?

— Да, разбира го, но когато му го заявих, той сви рамене и отвърна: „В такъв случай просто ще трябва да рискувам заедно с всички тях“.

Таунсенд понечи да изругае.

— Но все пак ми обеща нещо — прибави Елизабет.

— Какво?

— Че ще позвъни веднага, щом комисията вземе решение.

— Адски великодушно. И какво да направя, ако не се окаже благоприятно?

— Да дадете изявление за пресата, както се договорихме — каза тя.

На Таунсенд му се пригади.

— Нищо друго ли не ми остава?

— Нищо — твърдо отвърна госпожа Бересфорд. — Просто чакайте Пиърсън да ви позвъни. Ако искам да хвана следващия полет за Ню Йорк, трябва да побързам. Към обяд би трябвало да съм при вас. — Връзката прекъсна.

Като продължаваше да мисли за думите ѝ, Таунсенд се изправи и се заразхожда из стаята. Спря, за да погледне възела на вратовръзката си в огледалото над камината — след полета нямаше време да се преоблече и си личеше. За пръв път осъзна, че изглежда по-възрастен от своите шейсет и три години. Но след онова, на което го подлагаше Елизабет от месец и половина, нямаше защо да се изненадва. Ех, ако беше потърсил съветите ѝ малко по-рано, навярно сега нямаше дотолкова да зависи от обаждането на президента на малка банка в Охайо.

Той погледна към телефона и мислено му заповяда да иззвъни. Апаратът не се подчини. Таунсенд не направи опит да прегледа купчината писма, които Хедър му бе оставила за подпис. Мислите му бяха прекъснати, когато вратата се отвори и секретарката влезе и му подаде един лист: списък с имена в азбучен ред.

— Реших, че може би ще ви бъде полезен — каза Хедър. Работеше при него от трийсет и пет години и знаеше, че е последният човек на земята, който просто ще седи със скръстени ръце и ще чака.

Таунсенд необичайно бавно прокара показалец по списъка. Нито едно от имената не му говореше нищо. Бяха отбелязани със звездички, което означаваше, че в миналото са работили в „Глобал Корпорейшън“. В момента имаше трийсет и седем хиляди служители, трийсет и шест хиляди от които не познаваше. Но трима от списъка в момента работеха в „Кливланд Сентинъл“, вестник, за който никога не беше чувал.

— Кой притежава „Сентинъл“? — попита той с надеждата, че може би ще успее да окаже известен натиск върху собственика.

— Ричард Армстронг — безизразно отвърна Хедър.

— Повече не ми е нужно.

— Всъщност вие не притежавате нито един вестник в радиус от сто и петдесет километра от Кливланд — продължи секретарката. — Само една радиостанция на юг от града, по която предават кълтри.

В този момент Таунсенд с радост би разменил „Ню Йорк Стар“ за „Кливланд Сентинъл“. Отново погледна трите отбелязани със звездички имена, но те продължаваха да не му говорят нищо. Той вдигна очи към Хедър.

— Барбара Бенет определено не става — отвърна тя. — Редактор в отдел „Мода“ в „Сентинъл“. Уволнили я от местния ѝ сиагълски вестник няколко дни след като го купихте. Съдила вестника за незаконно уволнение и заявила, че заместничката ѝ била любовница на главния редактор. Накрая се наложило да сключим извънсъдебно споразумение. По време на предварителните изслушвания ви описала като „нищо повече от амбулантен продавач на порнография, който се интересува единствено от последния ред“. Вие сте наредили никога повече да не бъде назначавана във ваш вестник.

Таунсенд знаеше, че точно този списък навярно включва имена на хиляди хора, всеки от които с огромно удоволствие би потопил перото си в кръв, докато съчинява некролога му за утрешните издания.

— Ами Марк Кеңдъл? — попита той.

— Главен криминален репортер — каза Хедър. — Няколко месеца работил в „Ню Йорк Стар“, но няма данни някога да сте се засичали.

Очите на Таунсенд се спряха върху поредното непознато име и той зачака секретарката да му изложи подробностите. Знаеше, че Хедър пази най-доброто за края: дори тя обичаше да има известна власт над него.

— Малкълм Маккрийди. Редактор в отдел „Анализи“ в „Сентинъл“. Работил е в „Мелбърн Куриер“ между седемдесет и девета и осемдесет и четвърта. По онова време постоянно повтарял на всички във вестника, че двамата с него сте стари приятели. Уволнили го за периодични закъснения с материалите. Изглежда, малцовото уиски привличало вниманието му още след сутрешната оперативка. Въпреки твърденията му, не успях да открия доказателства, че го познавате.

Таунсенд се удиви колко много информация е събрала за толкова кратко време Хедър. Но реши, че след като десетилетия наред е

работила при него, има почти също толкова много връзки, колкото и самият той.

— Маккрийди се е женил два пъти — продължи секретарката. — В момента е разведен. От първия брак има две деца, Джил, която е на двайсет и седем, и Алън, на двайсет и четири. Алън работи в компанията — в „Далас Комит“.

— Това е — каза Таунсенд. — Маккрийди е нашият човек. Предстои му да се чуе с отдавна забравен приятел.

Хедър се усмихна.

— Веднага ще го потърся. Да се надяваме, че е трезвен.

Той кимна и секретарката се върна в кабинета си. Собственикът на двеста двадесет и седем издания с над един милиард читатели по целия свят зачака да го свържат със скромен редактор в провинциален вестник в Охайо, който получаваше по-малко от трийсет и пет хиляди долара годишно.

Таунсенд се изправи и се заразхожда из стаята, докато формулираше въпросите, които трябваше да зададе на Маккрийди. Погледът му се плъзгаше по поставените в рамки най-сензационни броеве от негови вестници по стените.

„Ню Йорк Стар“, 23 ноември 1963 г.: „Кенеди убит в Далас“.

„Континент“, 30 юли 1981 г.: „Завинаги щастливи“, над снимка на Чарлз и Даяна в деня на венчавката им.

„Глоуб“, 17 май 191 г.: „Ричард Брансън ме дефлорира, твърди девственица“.

С радост би платил половин милион долара, за да е в състояние да прочете заглавията на утрешните вестници.

Телефонът на бюрото му рязко иззвъня. Таунсенд бързо се върна на стола си и вдигна слушалката.

— Малкълм Маккрийди на първа линия — съобщи Хедър и го свърза.

— Ти ли си, Малкълм? — веднага щом чу изщракването, попита той.

— Естествено, господин Таунсенд — разнесе се изненадан глас с типично австралийски акцент.

— Мина много време, Малкълм. Всъщност адски много. Как си?

— Чудесно, Кийт. Направо чудесно — прозвуча по-уверен отговор.

— Как са децата? — попита Таунсенд, загледан в листа, който му беше дала Хедър. — Джил и Алън, нали? Всъщност Алън не работи ли в компанията?

Последва продължително мълчание и Таунсенд се зачуди дали връзката не е прекъснала. Накрая Маккрийди отвърна:

— Точно така, Кийт. И двамата са много добре, благодаря. Ами твоите? — Очевидно не си спомняше нито колко са, нито имената им.

— И те са много добре, благодаря ти, Малкълм — нарочно го имитира Таунсенд. — Как е в Кливланд?

— Добре — каза Маккрийди. — Но бих предпочел да съм в Австралия. Липсва ми мачът на „Тигрите“ в събота следобед.

— Всъщност това е едно от нещата, заради които ти се обаждам — рече Таунсенд. — Но първо трябва да ти поискам съвет.

— Разбира се, Кийт. Винаги можеш да разчиташ на мен. Но може би ще е по-добре първо да затворя вратата на кабинета си — прибави Маккрийди, вече убеден, че всички други журналисти наоколо знаят с кого разговаря.

Таунсенд нетърпеливо зачака.

— Е, с какво мога да ти помогна, Кийт? — попита малко задъхан глас.

— Името Остин Пиърсън говори ли ти нещо?

Отново настана продължително мълчание.

— Някаква важна клечка във финансовата сфера, нали? Струва ми се, че ръководи една от нашите банки или застрахователни компании. Ако изчакаш, ще проверя в компютъра.

Таунсенд отново зачака. Ако зададеше същия въпрос преди четирийсет години, навярно щеше да получи отговора след часове, а може би дори дни.

— Открих го — след няколко секунди каза мъжът от Кливланд. После замълча за миг. — Сега разбирам защо името му ми е познато. Преди четири години отпечатахме статия за него, когато стана президент на „Манюфакчърър Кливланд“.

— Какво можеш да ми кажеш за него? — попита Таунсенд. Не искаше да губи повече време с баналности.

— Почти нищо — отвърна Маккрийди, докато изучаваше екрана пред себе си и натискаше клавишите. — Изглежда образец гражданин. Издигнал се е от обикновен банков служител, касиер на

местния Ротари Клуб, изнася проповеди в методистката църква, женен е от трийсет и една години. Три деца, всички жители на града.

— Нещо за децата му?

Маккрийди продължи да натиска клавишите.

— Да. Големият му син е учител по биология в местната гимназия. Дъщеря му е медицинска сестра в „Кливланд Метрополитън“, а малкият му син съвсем наскоро е станал партньор в най-престижната правна кантора в щата. Ако се готвиш за сделка с Пиърсън, Кийт, сигурно ще се зарадваш да научиш, че има безукорна репутация.

Таунсенд не се радваше да го научи.

— Значи в миналото му няма нищо, което...

— Поне на мен не ми е известно такова нещо, Кийт — отвърна Маккрийди и бързо прегледа записките си отпреди почти пет години с надеждата да открие подробност, която да удовлетвори бившия му шеф. — Да, сега си спомням всичко. Беше стиснат като кокоши гъз. Даже не ми позволи да го интервюирам в работно време и когато вечерта отидох у тях, всичките ми усилия бяха възнаградени само с разреден ананасов сок.

Таунсенд реши, че е стигнал до задънена улица с Пиърсън и Маккрийди и че няма никакъв смисъл да продължава разговора.

— Благодаря ти, Малкълм — каза той. — Много ми помогна. Позвъни ми, ако откриеш нещо за Пиърсън.

Канеше се да затвори, когато бившият му служител попита:

— Какво друго искаше да обсъдим, Кийт? Нали разбираш, надявах се, че може да се е отворила някаква възможност в Австралия, навярно дори в „Куриер“. — Той замълча за миг. — Казвам ти, Кийт, съгласен съм даже на по-ниска заплата, стига да ми позволиш пак да работя при теб.

— Ще го имам предвид — отвърна Таунсенд, — и те уверявам, че ако ми попадне нещо, веднага ще те потърся, Малкълм.

И затвори с убедеността, че никога повече няма да разговаря с Маккрийди. Беше научил само, че господин Остин Пиърсън е образец на добродетел. Нито имаше нещо общо с такива хора, нито знаеше как да се справя с тях.

Както обикновено, съветът на Елизабет се оказваше правилен. Не можеше да направи нищо друго, освен да чака. Таунсенд се отпусна

назад и кръстоса крака.

В Кливланд бе единайсет и дванайсет минути, в Лондон — четири и дванайсет, в Сидни — три и дванайсет. До шест вечерта навярно нямаше да е в състояние да контролира заглавията в собствените си вестници, още по-малко във вестниците на Ричард Армстронг.

Телефонът на бюрото му отново извъня — дали Маккрийди не беше открил нещо интересно за Остин Пиърсън? Таунсенд вярваше, че всеки има някаква тайна.

Той грабна слушалката.

— На първа линия е президентът на Съединените щати — съобщи Хедър. — На втора е господин Остин Пиърсън от Кливланд, Охайо. С кого желаете да ви свържа първо?

---

[1] Столица на щата Куинсланд, източна Австралия. — Б.пр. ↑

[2] Игра на думи: името на вестника (Truth) се превежда като „истина“. — Б.пр. ↑

ПЪРВО ИЗДАНИЕ
РАЖДАНИЯ, БРАКОВЕ И СМЪРТ

3.

Таймс

6 юли 1923

Комунистически сили в действие

Да си роден като евреин в Рутения^[1] има известни преимущества и много недостатъци, но щеше да мине доста време, докато Луби Хох открие някои от преимуществата.

Луби беше роден в малка каменна къща в предградията на Дуски, град, разположен на чешката, румънската и полската граница. Нямаше представа за точната си рождена дата, тъй като семейството не пазеше никакви документи, но можеше да се каже, че е приблизително с година по-голям от брат си и също толкова по-малък от сестра си.

Докато държеше детето в ръцете си, майка му се усмихваше. То бе съвършено, чак до яркочервеното рождено петно под дясната лопатка — същото като на баща му.

Къщичката, в която живееха, бе принадлежала на чичото на майка му, равин. Равинът беше молил Зелта да не се омъжва за Сергей Хох, син на местен търговец на добитък. Момичето бе прекалено свенливо, за да признае на чичо си, че носи детето на Сергей. Макар че тя наруши волята му, равинът подари къщата на новобрачните.

Когато Луби се появи на бял свят, четирите стаи вече бяха претъпкани. Когато прохождаше, семейството се увеличи с нов брат и втора сестра.

Баща му, когото почти не виждаха, всяка сутрин излизаше малко след изгрев-слънце и се прибираше чак след залез.

Майката обясни на Луби, че ходел на работа.

— А какво работи? — попита момчето.

— Грижи се за добитъка, който му остави дядо ти. — Майка му не се преструваше, че няколкото крави и телета са стадо.

— И къде работи татко? — настоя Луби.

— На полето от другата страна на града.

— Какво е „град“? — не преставаше детето.

Зелта продължи да отговаря на въпросите му, докато най-после то не заспа в ръцете ѝ.

Равинът никога не споменаваше пред него за баща му, но често му обясняваше, че като млада майка му била ухажвана от много почитатели, тъй като била не само най-красивото, но и най-умното момиче в града. С такова начало в живота тя можела да стане учителка, казваше равинът, ала сега трябвало да се задоволи да предаде знанията си на постоянно увеличаващото ѝ се семейство.

Но единствено Луби от всичките ѝ деца отговаряше на усилията ѝ, седеше в краката ѝ и поглъщаше всяка нейна дума и отговорите на въпросите, които ѝ задаваше. Равинът бе заинтригуван от неговите успехи — и се безпокоеше коя страна от рода ще вземе връх в характера на момчето.

Страховете му се появиха, когато Луби започна да пълзи и откри входната врата: от този момент той отклони вниманието си от прикованата за кухненската печка Зелта и го насочи към баща си и мястото, на което той отиваше всяка сутрин.

Когато се изправи на два крака, Луби натисна бравата, а щом проходи, излезе навън, в по-големия свят, обитаван от баща му. В продължение на няколко седмици той се задоволяваше да го държи за ръка по павираните улици на спящия град на път за полето, където таткото се грижеше за добитъка.

Но скоро се отегчи от кравите, които просто се мотаеха наоколо в очакване да ги издоят и по-късно да родят телетата си. Искаше да открие какво става в града, който тъкмо се събуждаше, докато го прекосяваха.

Да се нарече Дуски „град“ навярно е преувеличение, защото се състоеше само от няколко реда каменни къщи, пет-шест магазина, кръчма, малка синагога, в която всяка събота майката на Луби водеше цялото семейство, и градски съвет. Но за момчето това бе най-вълнуващото място на земята.

Една сутрин без никакви обяснения баща му завърза две крави и ги поведе обратно към града. Луби весело подтичваше край него и изстрелваше въпрос след въпрос за намеренията му. Но за разлика от въпросите, които задаваше на майка си, невинаги получаваше отговори. Баща му просто казваше: „Почакай и ще видиш“. Когато стигнаха в предградията на Дуски, поведоха кравите към пазара.

Баща му спря на едно не особено оживено място. Луби реши, че няма смисъл да го пита защо е избрал точно това място, тъй като знаеше, че едва ли ще получи отговор. Баща и син дълго стояха в мълчание. Изтече доста време, докато някой прояви интерес към стоката им.

Момчето очаровано гледаше хората, които започнаха да обикалят около кравите. Някои ги побутваха, други просто даваха мнението си за цената им на езици, каквито той никога не беше чувал. Луби осъзна недостатъка на това, че баща му говори само един език в град, разположен на границите на три държави. Той зяпаше с неразбиращ поглед повечето от онези, които му обясняваха нещо, след като бяха разгледали мършавите животни.

Когато най-после получи предложение на познат му език, баща му незабавно го прие, без да се опитва да се пазари. Бяха разменени няколко пъстри хартийки, кравите бяха предадени на новия им собственик и баща му закрачи към пазара, където купи чувал жито, щайга картофи, малко пържени рибени кюфтенца, дрехи, чифт обувки втора ръка, които ужасно се нуждаеха от обуцар, и още някои неща, включително шейна и голяма пиринчена тока, навярно според него необходима на някой от семейството. На Луби му се стори странно, че докато другите се пазарят с продавачите, татко му винаги дава колкото му поискат.

На връщане баща му се отби в единствената градска кръчма и остави момчето да пази покупките отвън. Едва след залез-слънце, пресушил поне две бутилки сливовица, той се появи отново и с радост позволи на Луби да тегли натоварената шейна с една ръка и да го подкрепя с другата.

Когато майка му отвори вратата, баща му със залитане мина покрай нея и се просна на дюшека. Захърка само след секунди.

Луби помогна на майка си да внесат покупките. Но колкото и топло да говореше за тях нейният най-голям син, тя изобщо не изглеждаше доволна от резултатите на едногодишния труд на съпруга си и само клатеше глава, докато решаваше какво трябва да се направи с всяка от стоките.

Подпряха чувала с жито в един от кухненските ъгли, оставиха картофите в щайгата, рибените кюфтенца намериха място до прозореца. След като прецени размера на дрехите, майка му ги раздаде

на децата си. Обувките бяха захвърлени до вратата за всеки, който би имал нужда от тях. Накрая токата беше прибрана в малка картонена кутия, която Зелта скри под една разхлабена дъска до дюшека на съпруга си.

През нощта, докато останалите от семейството спяха, Луби реши, че повече никога няма да отиде на полето с баща си. На следващата сутрин, когато татко му се събуди, момчето нахлузи оставените до вратата обувки и откри, че са му прекалено големи. Последва баща си навън, но този път стигна само до предградията, където се скри зад едно от крайпътните дървета. Баща му продължи, без изобщо да се обръща назад, за да види дали наследникът на царството му го следва.

Луби се затича към пазара. През остатъка от деня обикаляше сергиите и разглеждаше стоките — плодове и зеленчуци, мебели и домакински принадлежности. Повечето продавачи бяха готови да търгуват с каквото и да е, стига да смятаха, че ще имат печалба. Момчето с опиянение наблюдаваше различните прилагани от търговците методи на пазарене с клиентите: някои се караха, други увещаваха, почти всички лъжеха за произхода на стоката си. Още повълнуващи бяха различните езици, на които говореха. Луби бързо откри, че подобно на баща му, повечето купувачи се провалят в пазарлъка. Целият следобед той внимателно слушаше и започна да разбира няколко думи на чужди езици.

Когато вечерта се прибра вкъщи, в главата му се рояха стотици въпроси към майка му и той за пръв път установи, че даже тя не е способна да отговори на някои. Накрая тя му каза: „Време е да тръгнеш на училище, малкият ми“. Единственият проблем бе, че в Дуски нямаше училище за толкова малки деца. Зелта реши веднага щом има възможност да сподели проблема с чичо си. В крайна сметка, с такъв блестящ ум синът ѝ можеше да стане дори равин.

На следващата сутрин Луби стана преди баща си, нахлузи вехтите обувки и се измъкна от къщата, без да буди братята и сестрите си. Тича чак до пазара и отново започна да обикаля сергиите и да наблюдава търговците, които подреждаха стоките си за новия ден. Внимателно ги слушаше и постепенно разбираше все повече от думите им. Започна да осъзнава какво е имала предвид майка му с това, че

Господ му е дал дарба за езици. Ала тя не можеше да знае, че синът ѝ притежава и търговски гений.

Луби хипнотизирано зяпаше, докато хората разменяха дузина свещи за пиле, скрин за два чувала картофи, коза за изтърган килим или количка дърва за дюшек. Как му се искаше да е в състояние да купи дюшека, по-широк и дебел от онзи, на който спеше цялото семейство!

Продължи да ходи на пазара всяка сутрин. Научи, че умениято на търговеца не зависи единствено от стоките, които продава, но и от способността му да убеди клиента, че се нуждае от тях. Трябваша му само няколко дни, за да разбере, че онези, които използват пъстри хартийки, са по-хубаво облечени и в определено по-добра позиция да сключат добра сделка.

Когато баща му реши, че е дошло време да отведе на пазара следващите две крави, шестгодишното момче беше повече от готово да се заеме с пазарлъка. Тази вечер малкият търговец отново трябваше да замъкне татко си вкъщи. Но след като пияният мъж се стовари на дюшека, жена му просто зяпна огромната камара вещи, които синът ѝ натрупа пред нея.

Луби прекара повече от час, за да ѝ помогне да ги разпредели между членовете на семейството, но не ѝ каза, че му е останала една пъстра хартийка, на която е отпечатано числото „10“. Искаше да открие какво друго може да купи с нея.

На следващата сутрин не се насочи направо към пазара, а за пръв път пое по улица „Шул“, за да проучи какво се продава в дюкяните, които понякога посещаваше. Спря пред фурна, месарница, грънчарница, магазин за дрехи и накрая пред бижутера господин Лекски — единственият магазин с табела на вратата, при това написана със златни букви. Загледа се в една брошка, поставена в средата на витрината. Беше по-красива дори от онази, която майка му носеше веднъж годишно, на Рош Ашана^[2]. Когато вечерта се прибра вкъщи, Луби застана до огъня, докато майка му готвеше скромната им вечеря, и ѝ каза, че магазините не били нищо повече, освен неподвижни сергии с витрини и че когато си притискал носа към

стъклото, виждал, че почти всички клиенти вътре плащат с хартийки и не се опитват да се пазарят с продавача.

На другия ден Луби се върна на улица „Шул“. Извади хартийката от джоба си и известно време я разглежда. Все още нямаше представа какво биха могли да му дадат за нея. След като цял час зяпа през витрините, уверено влезе във фурната и подаде банкнотата на мъжа зад щанда. Хлебарят я взе и го погледна въпросително. Луби с надежда посочи един хляб на лавицата зад него и човекът му го подаде. Доволно от сделката, момчето понечи да си тръгне, но хлебарят му извика:

— Да не си забравиш рестото.

Луби се обърна. Не разбираше какво му говори. После видя, че мъжът прибира банкнотата в една тенекиена кутия и вади няколко монети и му ги подава.

Щом излезе на улицата, шестгодишният хлапак с огромен интерес разгледа монетите. От едната им страна имаше цифри, от другата — глава на човек, когото не познаваше.

Насърчен, той отиде в грънчарницата и за половината от монетите купи паница — надяваше се, че майка му ще може да я използва за нещо.

След това се отби при бижутера господин Лекски и пак загледа красивата брошка, изложена в центъра на витрината. Луби отвори вратата и се приближи до щанда, зад който стоеше възрастен мъж с костюм и вратовръзка.

— Какво обичаш, малкия? — като се наведе, попита господин Лекски.

— Искам да купя онази брошка за майка ми — отвърна Луби и посочи към витрината с надеждата, че думите му звучат уверено. После разтвори юмрук и показа трите монети, останали от сутрешните му сделки.

Старецът не се засмя, а внимателно му обясни, че му трябват много повече пари. Момчето се изчерви, стисна пръсти и бързо се отправи към вратата.

— Но защо не дойдеш пак утре? — предложи му бижутерът. — Може би ще открия нещо за теб. — Лицето на Луби беше съвсем червено; той изтича на улицата, без да поглежда назад.

Тази нощ не успя да заспи. Постоянно си повтаряше думите на господин Лекски. На следващата сутрин стоеше пред магазина много преди старецът да пристигне. И научи от него първия си урок: хората, които можеха да си позволят да купуват бижута, не ставаха рано.

Господин Лекски, градски съветник, бе толкова впечатлен от невероятната смелост на шестгодишното момче да влезе в магазина му само с шепа дребни монети, че през следващите няколко седмици отговаряше на постоянния му поток от въпроси. Не след дълго Луби започна всяка сутрин да се отбива при него за няколко минути. Ала винаги изчакваше навън, ако старецът обслужваше някого. Влизаше едва след като клиентът си тръгнеше, заставаше до щанда и изстрелваше въпросите, които беше измислил предишната вечер.

Господин Лекски с одобрение забеляза, че момчето никога не задава повторно един и същ въпрос и че винаги щом в магазина влезе някой, бързо отстъпва в ъгъла и се скрива зад неговия вестник. Макар че разлистваше страниците, старецът не знаеше дали чете, или просто гледа снимките.

Една вечер, след като заключи магазина, господин Лекски отведе Луби отзад и му показва автомобила си. Очите на момчето се разшириха, когато чу, че това великолепно нещо можело да се движи само, без да го тегли кон.

— Но той няма крака — възкликна Луби, отвори вратата и се качи до бижутера. Когато старецът запали двигателя, хлапето се уплаши и му се пригади. Но въпреки факта, че едва виждаше над таблото, след секунди вече искаше да седне на мястото на шофьора.

Господин Лекски подкара през града и го остави пред дома му. Луби незабавно се втурна в кухнята и извика на майка си:

— Някой ден ще си имам мой автомобил. — Зелта се усмихна и не спомена, че дори равинът има само велосипед. Тя продължи да кърми най-малкото си дете и за кой ли път мислено се закле, че ще ѝ е последното. Бързо растящият Луби вече не можеше да се смества на дюшека при сестрите и братята си. В последно време се налагаше да се задоволи със старите вестници на равина, постлани край огнището.

Почти веднага след здрачаване децата започваха да се борят за място на дюшека: семейство Хох не можеше да си позволи да разхищава малкия си запас от свещи, за да удължава деня. Вечер след вечер Луби лягаше край огъня, като си мислеше за автомобила на

господин Лекски и се опитваше да докаже, че майка му греши. После си спомни за брошката, която Зелта носеше на Рош Ашана. Започна да брои на пръсти и пресметна, че ще трябва да почака още месец и половина, за да изпълни вече оформящия се в главата му план.

Луби не спа почти цялата нощ преди Рош Ашана. На следващата сутрин очите му рядко се откъсваха от Зелта — или по-точно от брошката, която носеше. След службата я изненада, като на излизане от синагогата се вкопчи в ръката ѝ, нещо, което не беше правил от третия си рожден ден. Когато се прибраха, той седна на пода и проследи с поглед майка си, докато тя откопчаваше малкия накит от роклята си. За миг Зелта впери очи в наследствената брошка, извади разхлабената дъска на пода и внимателно прибра бижутото в старата картонена кутия.

Луби седеше толкова неподвижно, че майка му се уплаши и го попита дали не му е зле.

— Добре съм, мамо — отвърна той. — Но тъй като е Рош Ашана, си мисля какво трябва да направя през новата година. — Зелта се усмихна. Все още хранеше надеждата, че е родила дете, което може да стане равин. Луби замълча и се съсредоточи върху проблема с кутията. Не изпитваше угризения, че ще извърши нещо, което майка му би определила като грях, защото вече се беше убедил, че ще върне всичко на мястото му много преди края на годината.

Тази нощ момчето се престори на заспало, докато не се увери, че всички са се унесли. После предпазливо запълзя към целта си. Баща му хъркаше силно и Луби се боеше, че всеки момент някой от братята и сестрите му може да се събуди и да го разкрие.

Момчето затаи дъх и заопипва пода.

Секундите се превърнаха в минути. После внезапно дъската помръдна. Той натисна единия ѝ край с дясната си длан и бавно я повдигна. Пъхна лявата си ръка в дупката и докосна някакъв ръб. Хвана го и внимателно извади картонената кутия, после върна дъската на мястото ѝ.

Остана абсолютно неподвижен, докато не се убеди, че никой не го е забелязал. Един от по-малките му братя се размърда, сестрите му

запъшкаха и го последваха. Луби използва шума и бързо запълзя покрай стената към вратата на стаята.

Изправи се и опипом потърси бравата. Потната му длан я откри и бавно я натисна. Тя високо изскърца, нещо, което никога не му бе правило впечатление. Луби спря навън и остави картонената кутия на земята, затаи дъх и предпазливо затвори вратата.

После се затича, притиснал кутията към гърдите си. Не поглеждаше назад, но ако го беше направил, щеше да види, че старият равин го наблюдава от по-голямата си къща зад тяхната.

— Точно както се страхувах — измърмори равинът. — В него надделява бащината му кръв.

Щом се отдалечи, Луби за пръв път погледна в кутията, ала въпреки лунната светлина не успя да види съдържанието ѝ. Продължи напред, защото се боеше, че някой може да го е забелязал. Когато стигна до центъра на града, седна на стъпалата на пресъхналия фонтан, целият разтреперан от възбуда. Но изтекоха минути преди да успее да види всички съкровища, които криеше кутията.

Имаше две пиринчени токи, няколко различни копчета, едно от които голямо и лъскаво, както и стара монета с главата на царя. И в ъгъла лежеше най-желаното богатство: малка кръгла сребърна брошка, заобиколена с искрящи камъчета.

Когато часовникът на градския съвет удари шест, Луби пхна кутията под мишница и се запъти към пазара. Седна между две сергии и извади всичките си скъпоценности. После обърна кутията наопаки и нареди вещите върху равната сива повърхност, като постави брошката в средата. Едва беше свършил, когато някакъв мъж, помъкнал чувал с картофи, спря и погледна надолу към стоката му.

— Колко искаш за това? — попита той на чешки и посочи голямото лъскаво копче.

Момчето си спомни, че господин Лекски никога не отвърща на въпроса с отговор, а с друг въпрос.

— Ти какво предлагаш? — попита го на родния му език Луби.

Селянинът смъкна чувала на земята.

— Шест картофа — отвърна той.

Детето поклати глава.

— Толкова скъпо нещо струва поне дванайсет картофа — отвърна Луби и повдигна копчето към слънцето, за да позволи на

потенциалния си клиент да го разгледа по-отблизо.

Селянинът свъси вежди.

— Девет — накрая отстъпи той.

— Не — отсече Луби. — Първото ми предложение е и последно. — Надяваше се, че звучи като господин Лекски, увещаващ някой намръщен купувач.

Мъжът поклати глава, вдигна чувала, праметна го през рамо и се отдалечи. Луби се зачуди дали не е допуснал ужасна грешка, като е отказал деветте картофа. Той изруга и пренареди стоката си, като пак остави брошката в средата.

— Колко искаш за това? — посочи към накита друг клиент.

— Ти какво предлагаш? — попита Луби този път на унгарски.

— Чувал от най-доброто ми жито — отвърна селянинът, гордо свали дисагите от магарето си и ги стовари пред момчето.

— А защо ти е брошката? — спомнило си друг метод на стария бижутер, попита то.

— Утре жена ми има рожден ден — поясни той, — а миналата година забравих да ѝ купя подарък.

— Ще разменя този прекрасен наследствен накит, който е собственост на семейството ми от няколко поколения — като протегна брошката към него, отвърна Луби — за пръстена на ръката ти...

— Но пръстенът ми е златен — засмя се селянинът, — а твоята брошка е от обикновено сребро.

— ... и за чувал жито — прибави момчето.

— Ти си луд — каза мъжът.

— Някога тази брошка е била носена от прочута аристократка, затова трябва да те попитам: нима тя не е достойна за жената, която е родила децата ти? — Нямаше представа дали човекът има деца, но въпреки това продължи: — Или и тази година ще я пренебрегнеш?

Унгарецът замълча и се замисли над думите на детето. Луби остави брошката в средата на кутията и впери очи в нея, без изобщо да поглежда към пръстена.

— За пръстена съм съгласен — накрая рече селянинът, — но не и с чувала жито.

Момчето се намръщи и се престори, че обмисля предложението. То взе брошката и отново я разгледа под слънчевите лъчи.

— Добре — въздъхна Луби. — Но само заради рождения ден на жена ти. — Господин Лекски го бе научил винаги да внушава на клиента чувството, че е спечелил в пазарлъка.

Селянинът бързо свали тежкия златен пръстен и грабна брошката.

Едва приключи с тази сделка, когато се върна първият му купувач, понесъл стара лопата. Той остави полупразния си чувал с картофи на земята пред Луби.

— Промених решението си — каза чехът. — Ще ти дам дванайсет картофа за копчето.

Но момчето поклати глава.

— Вече искам петнайсет — без да поглежда нагоре, отвърна то.

— Но сутринта искаше дванайсет!

— Да, но оттогава ти си продал половината си картофи за тази лопата — и подозирам, че това е била по-добрата половина.

Селянинът се поколеба.

— Ела пак утре — продължи Луби. — Само че тогава ще искам двайсет.

Чехът отново се намръщи, ала този път не нарами чувала си.

— Приемам — сърдито отвърна той и започна да вади картофите.

Луби за пореден път поклати глава.

— Сега пък какво искаш? — извика му селянинът. — Мислех, че сме се спазарили.

— Ти видя моето копче — каза Луби, — но аз не съм видял картофите ти. Редно е аз да ги избира, не ти.

Чехът сви рамене, разтвори чувала и му позволи да си избере петнайсет картофа.

Този ден Луби не сключи друга сделка и когато търговците започнаха да се разотиват, момчето събра вещите си, стари и нови, прибра ги в картонената кутия и за пръв път се разтревожи, че майка му ще открие какво е направило.

Бавно прекоси пазара към отсрещната страна на града и спря там, където пътят се раздвояваше на две тесни пътеки. Едната водеше към полето, другата — към гората. Луби се озърна назад, за да се увери, че никой не го е проследил, и се шмугна в гъсталака. Избра

едно от дърветата, изкопа с голи ръце дупка в основата му и зарови кутията и дванайсет от картофите.

Накрая замаскира дупката и се върна обратно на пътя, като броеше крачките. Двеста и седем. Хвърли поглед назад към гората, после се затича, прекоси града и спря едва пред вратата на дома си. Изчака няколко секунди да си поеме дъх и влезе вътре.

Майка му вече пълнеше чиниите с рядка супа от ряпа и навярно щеше да му зададе много повече въпроси защо толкова се е забавил, ако светкавично не беше извадил трите картофа. Когато видяха какво им носи, братята и сестрите му нададоха радостни писъци.

Зелта остави черпака в тенджерата и го погледна право в очите.

— Откраднал ли си ги, Луби?

— Не, мамо — отвърна момчето.

На лицето ѝ се изписа облекчение и тя взе картофите. Изми ги един по един в кофата, която течеше винаги, щом се напълнеше повече от половината, свари ги, после опитно ги обели и ги нарязва на парченца, като отдели на мъжа си допълнителна порция. Сергей дори не си и помисли да попита сина си откъде е взел най-добрата храна, която ядяха от дни насам.

Изтощен от първия си ден като търговец, Луби заспа дълго преди да се смрачи.

На следващата сутрин излезе още преди баща му да се събуди. Тича чак до гората, преброи двеста и седем крачки, спря, когато стигна до дънера на дървото, и започна да копае. Изрови картонената кутия и се върна в града.

Този път се настани между две сергии в отсрещния край на пазара, но когато купувачите стигаха до него, повечето или бяха открили търсеното, или вече бяха изчерпали желанието си за пазарене. Вечерта господин Лекски му обясни трите основни правила на търговията: място, място и пак място.

На другата сутрин Луби разположи кутията си край входа на пазара. Бързо откри, че при него спират много повече хора, някои от които го питаха на различни езици колко иска за златния пръстен. Неколцина дори го премериха, но той не успя да сключи сделка, която да намери за изгодна.

Луби се опитваше да размени дванайсет картофа и три копчета за здрава кофа, когато осъзна, че до него е застанал изискан господин с

дълго черно палто и търпеливо го чака да свърши с пазаренето.

В момента, в който вдигна очи и видя кой е, момчето скочи.

— Добро утро, господин Лекски — поздрави то и бързо отпрати другия си клиент.

Старецът пристъпи напред, наведе се и заразглежда подредените върху кутията предмети. Луби не можеше да повярва, че бижутерът се интересува от стоката му. Първо господин Лекски взе старата монета с главата на царя. Момчето разбираше, че всъщност не е заинтригуван от нея: често го бе виждал да се преструва така, преди да попита за цената на онова, което всъщност иска. „Никога не им показвай какво желаеш“ — стотици пъти му беше повтарял той.

Луби търпеливо изчака старецът да насочи вниманието си към средата на кутията.

— Колко предлагате? — започна собствената му игра момчето.

— Сто крони — отвърна господин Лекски.

Детето не бе съвсем сигурно как да реагира, тъй като до този момент не му бяха предлагали повече от десет крони. После си спомни максимата на наставника си: „Искай три пъти повече, за да получиш двойна цена“. Луби погледна стареца и каза:

— Триста.

Бижутерът се наведе и остави пръстена на мястото му.

— Двеста, и това е последното ми предложение — твърдо отвърна той.

— Двеста и петдесет — с надежда рече момчето.

Господин Лекски замълча. Продължаваше да гледа пръстена.

— Двеста двайсет и пет — накрая отстъпи той. — Но само ако прибавиш и старата монета.

Луби незабавно кимна, като се мъчеше да скрие радостта си от сделката.

Бижутерът извади портфейл от вътрешния джоб на палтото си, подаде му двеста двайсет и пет крони и прибра монетата и тежкия златен пръстен. Детето погледна нагоре към стареца и се зачуди дали има още на какво да го научи.

Този следобед не успя да продаде нищо повече, затова събра стоката си рано и доволен от успеха си, се запъти към центъра на града. Когато стигна на улица „Шул“, купи чисто нова кофа за дванайсет крони, пиле за пет и пресен хляб от фурната за една.

Докато крачеше по главната улица, малкият търговец си свирукаше. Когато мина покрай магазина на господин Лекски, погледна към витрината, за да провери дали красивата брошка, която възнамеряваше да купи на майка си преди Рош Ашана, все още се продава.

И изпусна новата кофа на земята. Не можеше да повярва. Очите му се разшириха. На мястото на брошката лежеше стара монета с надпис, който съобщаваше, че е с лика на император Николай I и че е от 1829 година. Отдолу беше написана цената.

Хиляда и петстотин крони.

---

[1] Бивша провинция в Източна Чехословакия. — Б.пр. ↑

[2] Еврейската Нова година. — Б.пр. ↑

4.

Мелбърн Куриер

25 октомври 1929

Криза на Уолстрийт: Крах на стоковата борса

Да си роден като второ поколение австралиец има много преимущества и известни недостатъци. Нямаше да мине дълго и Кийт Таунсенд щеше да открие някои от недостатъците.

Кийт беше роден в 14:37 часа на 9 февруари 1928 година в голямо колониално имение в Турак. Първият телефонен разговор на майка му от леглото беше с директора на гимназията „Сейнт Андрюс“, за да запише първородния си син за учебната 1941 година. Баща му телефонира от кабинета си на секретарката на мелбърнския клуб по крикет, за да впише името му в петнайсетгодишния списък на чакащите.

Бащата на Кийт сър Греъм Таунсенд произхождаше от Дънди в Шотландия, но в началото на века бе пристигнал с товарен кораб в Австралия заедно с родителите си. Макар и собственик на „Мелбърн Куриер“ и „Аделейд Газет“, удостоен само година по-рано с рицарска титла, мелбърнското общество — някои представители на което бяха там близо век и никога не се уморяваха да напомнят, че не са наследници на каторжници — или не му обръщаше внимание, или просто говореше за него в трето лице.

Сър Греъм не даваше и пукната пара за мнението им или поне не го проявяваше. Хората, с които обичаше да общува, работеха във вестници, а онези, които смяташе за свои приятели, прекарваха поне един следобед седмично на хиподрума. Коня или хрътки — за сър Греъм нямаше значение.

Но Кийт имаше майка, която мелбърнското общество не можеше толкова лесно да пренебрегне, жена, чийто род стигаше чак до висш морски офицер от Първата флота. Ако беше родена едно поколение по-късно, тук спокойно можеше да се разказва за нея, а не за нейния син.

Тъй като Кийт бе единственият му син — имаше две по-големи деца, и двете момичета — сър Греъм още от раждането му реши, че

той ще го наследи във вестникарския бизнес и за тази цел се зае да му даде образованието, необходимо за истинския свят. На тригодишна възраст детето за пръв път посети бащините си преси в „Мелбърн Куриер“ и незабавно се опияни от мириса на мастило и тракането на пишещите машини. От този момент нататък придружаваше баща си на работа винаги, когато имаше възможност.

Сър Греъм никога не го обезкуражаваше и дори в събота следобед го водеше със себе си на хиподрума. Лейди Таунсенд не одобряваше тези занимания и настояваше малкият Кийт да ходи на черква на следващата сутрин. За нейно разочарование единственият им син бързо прояви предпочитание към букмейкъра, а не към свещеника.

Тя бе толкова твърдо решена да промени това положение, че предприе контранастъпление. Докато сър Греъм беше на продължителна командировка в Перт, лейди Таунсенд нае бавачка на име Флори, която имаше следното просто задължение: да стегне детето. Но Флори, петдесетинагодишна вдовица, не се оказа достоен съперник за Кийт, четиригодишен, и само след седмици вече му обещавахе да не съобщава на майка му, когато го водят на хиподрума. Когато в крайна сметка откри тази хитрост, лейди Таунсенд изчака съпругът ѝ да замине на ежегодното си пътуване до Нова Зеландия и пусна обява на първа страница на лондонския „Таймс“. Три месеца по-късно госпожица Стедмън пристигна в Австралия и се яви на работа в Турак. Показа се, че отговаря на всичките си препоръки.

Дъщеря на шотландски презвитериански свещеник, получила образование в „Сейнт Ленърдс“, Дъмфрис, тя знаеше точно какво се очаква от нея. Флори остана също толкова привързана към децата, колкото и те към нея, но госпожица Стедмън не изглеждаше привързана към нищо друго, освен към призванието си и изпълнението на онова, което смяташе за свой дълг.

Тя настояваше всеки, независимо от положението си, винаги да я нарича „госпожица Стедмън“ и не оставяше у никого дори капчица съмнение къде е мястото му на обществената стълбица. Шофьорът произнасяше думите с лек поклон, сър Греъм — с уважение.

От деня на пристигането си госпожица Стедмън организира детската стая по начин, който би впечатлил всеки офицер. Кийт опитваше какво ли не, от чар до цупене и плач, но скоро откри, че тя е неумолима. Баща му би могъл да му се притече на помощ, ако

съпругата му не продължаваше да сипе похвали по адрес на госпожица Стедмън — особено по отношение на доблестните ѝ усилия да научи младия господин на истински английски.

Кийт тръгна на училище на петгодишна възраст и в края на първата седмица се оплака на госпожица Стедмън, че никое от другите момчета не искало да си играе с него. Тя не сметна за свое задължение да съобщи на детето, че през годините баща му си е създал безброй врагове.

Втората седмица се оказа още по-тежка, защото Кийт беше подложен на постоянен тормоз от страна на едно момче, Дезмънд Мотсън, чийто баща неотдавна бе замесен в сензационна измама, дни наред останала на първа страница на „Мелбърн Куриер“. Мотсън бе пет сантиметра по-висок и три килограма по-тежък от Кийт.

Момчето често мислеше да сподели проблема с баща си. Но тъй като се виждаха само през уикендите, то се задоволяваше да отива в кабинета му в неделя сутрин и да слуша мнението му за броевете на „Куриер“ и „Газет“ от предишната седмица, както и сравнението им с вестниците на неговите конкуренти.

— „Милостив диктатор“. Слабо заглавие — заяви баща му една неделна утрин, загледан в първата страница на „Аделейд Газет“ от предишния ден. И няколко секунди след това прибави: — И още по-слаб материал. Нито един от тези хора не трябва повече да се допуска до първа страница.

— Но там е написано само едно име — възрази Кийт, който внимателно слушаше баща си.

Сър Греъм се подсмихна.

— Така е, момчето ми, но заглавието е било допуснато от заместник-редактора навярно дълго след като авторът се е прибрал вкъщи.

Кийт остана озадачен, докато баща му не му обясни, че заглавията могат да се променят само секунди преди вестникът да влезе в печатницата.

— Заглавието трябва да грабне вниманието на читателите, иначе изобщо няма да си направят труда да прочетат материала.

Сър Греъм прочете на глас статия за новия немски лидер. Кийт за пръв път чу името на Адолф Хитлер.

— Обаче снимката е адски добра — прибави баща му и посочи фотографията на дребен мъж с мустачки, високо вдигнал във въздуха дясната си ръка. — Никога не забравяй доброто старо клише, момчето ми: „Една снимка струва колкото хиляда думи“.

Разнесе се рязко почукване, което и двамата знаеха, че би могло да идва единствено от кокалчетата на госпожица Стедмън. Сър Греъм се съмняваше, че моментът на появата ѝ всяка неделя се е променил с повече от няколко секунди от деня на пристигането ѝ.

— Влез — с възможно най-строгия си глас каза той и се завъртя, за да намигне на сина си. Двата мъже в семейство Таунсенд пазеха в тайна, че зад гърба ѝ наричат госпожица Стедмън Групенфюрера.

Тя влезе в кабинета и произнесе същите думи, които през последната година казваше всяка неделя:

— Време е господин Кийт да се приготви за черква, сър Греъм.

— Мили боже, госпожице Стедмън, кога е станало толкова късно? — отговори той и придружи сина си до вратата.

Кийт неохотно напусна спокойния рай на бащиния си кабинет и последва госпожица Стедмън.

— Знаете ли какво току-що ми каза татко, госпожице Стедмън? — със силен австралийски акцент, който със сигурност щеше да я ядоса, попита момчето.

— Нямам представа, господин Кийт — отвърна тя. — Но каквото и да е, да се надяваме, че няма да ви попречи да се съсредоточите върху проповедта на преподобния Дейвидсън. — Докато маршируваха нагоре по стълбището към спалнята му, Кийт мрачно мълчеше. И не промълви нито звук, докато не седна при родителите си в ролса.

Знаеше, че трябва да се съсредоточи върху всяка дума на свещеника, защото преди да им позволи да си легнат, госпожица Стедмън винаги изпитваше него и сестрите му върху най-дребните подробности от текста. Сър Греъм изпитваше облекчение, че не подлага и него на същата проверка.

Наказанието за всяко от децата, което не се представяше добре, беше три ноци в къщичката на дървото, построена от госпожица Стедмън скоро след пристигането ѝ. „Действа благотворно върху изграждането на характера“ — постоянно им напомняше тя. Ала Кийт никога не ѝ каза, че понякога нарочно отговаря грешно, защото трите

нощи в къщичката на дървото означаваха блажено избавление от нейната тирания.

Две решения, които щяха да предопределят живота му, накараха единайсетгодишния Кийт да избухне в сълзи.

След обявяването на войната срещу Германия австралийското правителство възложи на сър Греъм специална задача, която, обясни на сина си той, щяла да налага да прекарва много време в чужбина.

Само дни след заминаването на баща му за Лондон Кийт получи и по настояване на майка си прие предложението да постъпи в гимназията „Сейнт Андрюс“ — училище за момчета в предградията на Мелбърн.

Кийт не бе убеден кое от двете решения му причини повече мъка.

Облечен в първите си дълги панталони и със сълзи на очи, той пристигна в „Сейнт Андрюс“ за началото на новия срок. Майка му го предаде на възпитателка, която изглеждаше издялана от един и същи къс камък с госпожица Стедмън. Първото момче, което видя на влизане през главния вход, беше Дезмънд Мотсън. По-късно с ужас откри, че не само са в една и съща сграда, но и в една и съща спалня. Първата нощ не успя да заспи.

На следващата сутрин Кийт стоеше в дъното на училищната аула и слушаше речта на директора господин Джесъп, който произхождаше от някакъв английски град на име Уинчестър. След няколко дни установи, че представата на господин Джесъп за забавление е петнайсеткилометров крос в пресечена местност, следван от студен душ. След като се преоблечаха и се върнеха в стаите си, добрите момчета трябваше да четат Омир в оригинал. В последно време Кийт четеше почти само разкази за „нашите храбри военни герои“ и за техните подвизи на фронта, отразени в „Куриер“. След един месец в „Сейнт Андрюс“ с радост би разменил мястото си с тях.

През първата ваканция каза на майка си, че ако училището е най-щастливият период от живота му, за него няма никаква надежда в бъдеще. Дори тя беше започнала да разбира, че Кийт почти няма приятели и е станал самотник.

Единственият ден от седмицата, който очакваше с нетърпение, бе сряда. Тогава можеше да избяга от „Сейнт Андрюс“ по обяд и да се прибере едва след като изгасят осветлението. Щом прозвучеше училищният звънец, той се мятеше на велосипеда си и изминаваше единайсетте километра до най-близкия хиподрум, където си прекарваше чудесно. На дванайсетгодишна възраст се смяташе за специалист по конни надбягвания и му се искаше да има повече собствени пари, за да започне да залага сериозно. След последното надбягване отиваше в сградата на „Куриер“ и наблюдаваше отпечатването на първото издание.

Също като баща си, Кийт се чувстваше по-спокойно в компанията на журналисти и любители на конните надбягвания, отколкото на синовете на мелбърнското висше общество. Как копнееше да каже на класния си ръководител, че след завършване на училище мечтае да стане кореспондент в „Спортинг Глоуб“, един от бащините му вестници. Но не издаде тайната си на никого, защото се боеше, че могат да съобщят на майка му, която вече намекваше, че има други планове за бъдещето му.

Когато сър Греъм го бе водил на хиподрума — без да обяснява на майка му или на госпожица Стедмън къде отиват — Кийт бе гледал как баща му залага големи суми на всяко надбягване. От време на време даваше на сина си по няколко монети, за да опита и той късмета си. Отначало залаганията на Кийт отразяваха избора на сър Греъм, а после, за своя изненада, той откри, че обикновено се прибира вкъщи с празни джобове.

След няколко такива пътувания в сряда следобед и след като откри, че повечето му пари отиват в голямата кожена чанта на букмейкъра, Кийт реши да влага по едно пени седмично в „Спортинг Глоуб“. Докато разлистваше страниците, той научаваше формата на всеки от жокеите, треньорите и собствениците, признати от „Виктория Рейсинг Клъб“, но дори с тези новооткрити знания, изглежда, продължаваше да губи също толкова редовно. До третата седмица на учебния срок често беше проиграл всичките си джобни пари.

Животът му се промени в деня, в който забеляза във вестника реклама на книга, озаглавена „Как да победите букмейкъра“ от някой си Джо Късметлията. Уговори Флори да му заеме половин круна и прати пощенска поръчка на посочения в обявата адрес. В последвалите

деветнайсет дни до получаването на книгата всяка сутрин посрещаше пощальона. От момента, в който разгърна първата страница, Джо Късметлията измести Омир. След като я прочете два пъти, той беше убеден, че е открил система, която му гарантира постоянни успехи. Следващата сряда се върна на хиподрума, като се чудеше защо баща му не се е възползвал от безпогрешния метод на Джо Късметлията.

Тази вечер Кийт се прибра вкъщи, след като за един следобед се раздели с джобните си пари за цял срок. Отказа да обвини автора на книгата за провала си и реши, че просто не е разбрал правилно системата. След като за трети път прочете „Как да победите букмейкъра“, той откри грешката си. Както се обясняваше на страница седемдесет и първа, трябваше да започнеш с известен капитал, иначе никога не можеш да се надяваш на победа. На страница седемдесет и втора се предлагаше сумата да е 10 лири, но тъй като баща му все още се намираще в чужбина, а любимата максима на майка му беше „нито взимай, нито давай на заем“, Кийт нямаше как да докаже правотата на Джо Късметлията.

Затова стигна до заключението, че се налага по някакъв начин да спечели малко пари, но тъй като училищният правилник го забраняваше през учебно време, трябваше да се задоволи с поредното препрочитане на „Как да победите букмейкъра“. Ако тази книга влизаше в конспекта, на изпитите в края на срока щеше да получи „отличен“.

През ваканцията Кийт се върна в Турак и обсъди финансовите си проблеми с Флори. Тя му обясни няколко начина, по които някога братята ѝ печелели джобни пари. Той послуша съвета ѝ и следващата събота отиде на хиподрума, този път не за да залага — все още нямаше нито пени — а за да събира тор зад конюшните в чувала от захар, който му беше дала Флори. После се върна в Мелбърн с тежкия си товар, поставен между дръжките на кормилото, и започна да изсипва торта в лехите на роднините си. След десет дни и четирийсет и седем такива пътувания имаше трийсет шилинга, бе задоволил нуждите на всичките си роднини и се прехвърли при техните съседи.

До края на ваканцията събра три лири и седем пенса. След като получи от майка си една лира джобни пари за следващия срок, той нямаше търпение да се върне на хиподрума и да стане богат. Единственият проблем беше изречението на страница седемдесет и

втора, повторено на седемдесет и трета: „Не се опитвайте да приложите системата с по-малко от 10 лири“.

Кийт щеше да прочете „Как да победите букмейкъра“ и за девети път, ако възпитателят господин Кларк не го бе заловил да я прелиства по време на часовете за подготовка. Не само че конфискуваха най-скъпото му съкровище, но и трябваше да изтърпи унижението да го подложат на публичен бой пред цялото училище. Докато стоеше наведен над масата, той гледаше надолу към Дезмънд Мотсън на първия ред, който не можеше да скрие злобната си усмивка.

Тази вечер, преди да угасят осветлението господин Кларк му каза, че ако не се бил намесил в негова полза, несъмнено щели да го изключат. Момчето знаеше, че това няма да зарадва нито баща му, който се връщаше от някакъв град, наречен Ялта и разположен на полуостров Крим, нито майка му, която от известно време приказваше за постъпването му в някакъв английски университет, наречен Оксфорд. Но Кийт повече се вълнуваше от въпроса как да превърне трите лири и седем пенса в десет.

През третата седмица от срока му хрумна как да удвои парите си, без да го пипнат.

Училищната сладкарница работеше всеки петък между пет и шест часа. След това цяла седмица оставаше затворена. До понеделник сутрин повечето момчета бяха излапали сладкишите и чипса си и с наслада бяха погълнали безброй бутилки лимонада. Макар и временно да се засищаха, Кийт не се съмняваше, че копнеят за още. Момчето реши, че при тези обстоятелства периодът от вторник до четвъртък предлага идеална възможност. Само трябваше да натрупа известен резерв и да го продаде с печалба веднага щом съучениците му привършат седмичните си запаси.

Когато следващия петък отвориха сладкарницата, той стоеше най-отпред на опашката. Дежурният възпитател се изненада, когато младият Таунсенд даде три лири за голяма кутия ментови бонбони, трийсет и шест пакета чипс, двамайт и четири шоколада и две каси с по дванайсет бутилки лимонада. Той съобщи за случая на господин Кларк, който отбеляза само: „Изненадан съм, че лейди Таунсенд дава на момчето толкова много джобни пари“.

Кийт отнесе покупките си в съблекалнята и ги скри в шкафа си. После търпеливо зачака края на уикенда.

В събота следобед отиде на хиподрума, макар че трябваше да гледа ежегодния мач на тяхното училище срещу джилонгската гимназия. Не можеше да залага и това го ядоса. Странно, мислеше си той, как човек винаги познава победителя, когато няма пари.

След неделната служба надзърна в общите стаи и с радост установи, че хранителните запаси и напитките вече се изчерпват. През голямото междучасие в понеделник сутрин гледаше как съучениците му се мотаят из коридора и дояждат последните си сладкиши, развиват последните си блокчета шоколад и допиват последните си глътки лимонада.

Във вторник сутрин видя редиците празни бутилки, подредени до кошчетата за смет в ъгъла на двора. Следобед бе готов да приложи теорията си на практика.

По време на следобедната почивка се заключи в малката училищна печатница, оборудвана година по-рано от баща му. Въпреки че беше стара, ръчната преса напълно удовлетворяваше нуждите му.

Един час по-късно излезе, понесъл трийсет броя от първия си таблоид, който съобщаваше, че всяка сряда между пет и шест пред шкафче номер деветнайсет в съблекалнята се открива алтернативна сладкарница. От другата страна бяха посочени предлаганите стоки и техните „ревизирани“ цени.

В началото на последния час Кийт раздаде листовките на всичките си съученици и свърши само секунди преди в стаята да влезе учителят по география. Ако опитът му се увенчаеше с успех, планираше двойно по-голямо издание за следващата седмица.

Когато на другия следобед се появи в съблекалнята няколко минути преди пет часа, откри, че пред шкафчето му вече се е образувала опашка. Бързо отключи металната врата и извади кутиите на пода. Продаде цялата си стока дълго преди да изтече краят на обявения час. Надценката от поне двайсет и пет процента му даваше чиста печалба от малко над една лира.

Единствено Дезмънд Мотсън, който стоеше в ъгъла и наблюдаваше продажбата, се оплакваше от високите цени на Таунсенд. Младият бизнесмен просто му каза: „Имаш избор. Можеш да се наредиш на опашката или да чакаш до петък“. Мотсън напусна съблекалнята, като мърмореше неясни заплахи под нос.

В петък следобед Кийт отново стоеше най-отпред на опашката в сладкарницата и купи най-търсените стоки.

Когато съобщиха на господин Кларк, че Таунсенд е похарчил четири лири и десет пенса, възпитателят призна, че е озадачен, и реши да поговори с директора.

В събота следобед Кийт не отиде на хиподрума, а вместо това използва времето, за да отпечата сто страници от второто издание на рекламната си листовка, която разпространи в понеделник — не само сред съучениците си, но и в другите паралелки.

Във вторник сутринта, по време на урока по британска история 1815 — 1867 година, момчето изчисли на гърба на Указа за реформата от 1832 година, че с това темпо ще му трябват само три седмици, за да събере десетте лири, необходими му, за да изпита безотказната система на Джо Късметлията.

По време на урока по латински в сряда следобед обаче започна да се разклаща собствената му безотказна система. Директорът влезе без предупреждение в стаята и помоли Таунсенд незабавно да излезе заедно с него навън.

— И вземи ключа за шкафчето си — зловещо прибави той.

Докато мълчаливо крачеха по дългия сив коридор, господин Джесъп му подаде един лист хартия. Кийт проучи списъка, който можеше да изрецитира наизуст по-лесно, отколкото примерите в учебника по латински на Кенеди. „Ментови бонбони — 8 пенса, шоколад — 4 пенса, лимонада — 1 шилинг. Бъдете в съблекалнята пред шкафче — 19 в четвъртък точно в 5 часа. Нашият девиз е: «Първите получават първи».“

Успя да запази самообладание.

Когато влязоха в съблекалнята, той завари пред шкафчето си господин Кларк и учителя по физкултура.

— Отключи шкафчето, Таунсенд — само нареди директорът.

Кийт пъкна ключето в ключалката и бавно го завъртя. Отвори вратата и четиримата надзърнаха вътре. Господин Джесъп с изненада откри, че там няма нищо друго, освен бухалка за крикет, чифт стари наколенки и смачкана бяла риза.

Директорът изглеждаше ядосан, господин Кларк — озадачен, а учителят по физкултура — засрамен.

— Може би сте сбъркали момчето? — обидено попита Кийт.

— Заклучи шкафчето и веднага се върни в клас, Таунсенд — каза Джесъп.

Кийт се подчини с дръзко кимване и бавно се помъкна по коридора.

Когато седна на чина си, той осъзна, че трябва да реши какви мерки да предприеме. Дали да спаси инвестициите си, или да пусне слух къде биха могли да открият сладкарницата и веднъж завинаги да уреди старите си сметки?

Дезмънд Мотсън се обърна и впери очи в него. Изглеждаше изненадан и разочарован, че го открива на мястото му.

Кийт широко му се усмихна и в този момент разбра коя от двете възможности трябва да избере.

5.

Таймс

9 март 1936

Германски войски в Рейнска област

Луби за пръв път чу за Адолф Хитлер едва когато немците милитаризираха Рейнската област.

Майка му потръпваше, докато четеше в седмичния вестник на равина за подвизите на фюрера. Когато свършваше всяка страница, тя я подаваше на най-големия си син. Спря чак когато стана прекалено тъмно и вече не виждаше буквите. Луби продължи да чете още няколко минути.

— Всички ли ще трябва да носим жълта звезда, ако Хитлер пресече нашата граница? — попита той.

Зелта се престори на заспала.

От известно време майка му не можеше да крие от семейството факта, че Луби е станал неин любимец — макар да подозираше, че тъкмо той е виновен за изчезването на скъпоценната ѝ брошка — и с гордост наблюдаваше как се превръща във висок красив младеж. Но оставаше непоколебима, че въпреки успехите си като търговец, от които имаше полза цялото семейство, той е предопределен за равин. Беше готова да даде живота си, та Луби да не пропилее своя.

През последните шест години той бе прекарвал всяка сутрин в дома на чичо ѝ. По обяд се връщаше на пазара, където неотдавна си бе купил собствена сергия. Няколко седмици след неговия бар мицва^[1] старият равин предаде на племенницата си писмо, което го уведомяваше, че Луби е получил стипендия за академията в Острава. Това беше най-щастливият ден в живота на Зелта. Знаеше, че синът ѝ е умен, навярно изключителен, но разбираше и че такова предложение е резултат единствено от репутацията на чичо ѝ.

Когато научи новината, Луби се опита да не покаже стъписването си. Въпреки че му позволяваха да ходи на пазара само следобед, той вече печелеше достатъчно, за да осигурява на всеки член на семейството по две хранения на ден. Искаше му се да обясни на майка

си, че няма смисъл да става равин, щом единственото му желание е да си построи магазин на празното място до бижутерията на господин Лекски.

Господин Лекски затвори магазина, за да го откара в академията. По време на дългото пътуване до Острава той му каза, че се надявал след завършването си Луби да поеме бизнеса му. Момчето искаше незабавно да се върне вкъщи и едва след много убеждения взе малката си кожена чанта — последната сделка от предишния ден — и мина под масивната каменна арка на входа на академията. Ако господин Лекски не беше прибавил, че няма да го приеме, ако не завърши петгодишното си учение, щеше да скочи обратно в автомобила.

Не след дълго Луби откри, че в академията няма други младежи с толкова скромен произход. Неколцина от съучениците му ясно му дадоха да разбере, пряко или косвено, че не е от хората, с които биха общували. С времето също установи, че уменията му на търговец са безсмислени на такова място — макар и най-предубедените да не можеха да отрекат, че има природна дарба за езици. А дългите часове, малкото сън и строгата дисциплина не плашеха момчето от Дуски.

В края на първата година в Острава Луби завърши с едни от най-добрите оценки в класа. Беше пръв по математика и трети по унгарски, който сега бе негов втори език. Но дори директорът забеляза, че даровитият ученик почти няма приятели и е станал самотник. Утешаваше го поне фактът, че никой не тормози младия здравеняк. Единственото момче, опитало се да го направи, трябваше да бъде откарано в стационара.

Когато се върна в Дуски, Луби с изненада откри колко малък е градът, колко бедно е семейството му и до каква степен е станало зависимо от него.

Всяка сутрин, след като баща му се отправеше за полето, той се изкачваше на хълма до къщата на равина и продължаваше учението си. Старецът се удиви на таланта му за езици и призна, че вече не е в състояние да го научи на нещо ново по математика. Следобед Луби се връщаше на пазара и в успешни дни носеше вкъщи достатъчно провизии, за да нахрани цялото семейство.

Опита се да научи братята си на занаята, за да продават на сергията сутрин и когато отсъства. Бързо заключи, че това е безнадеждна задача, и му се прииска майка му да му позволи да остане

и да завърти бизнес, който да е от полза за всички. Но Зелта не проявяваше интерес към търговските му занимания и го разпитваше само за учението му. Тя постоянно препрочиташе бележника му и в края на ваканцията сигурно вече го знаеше наизуст. Това окончателно затвърди решението на Луби оценките му от следващата година да я зарадват още повече.

Когато ваканцията свърши, той неохотно събра багажа си в малката кожена чанта и господин Лекски отново го откара в Острава.

— Предложението ми все още е валидно — напомни на младежа той, — но едва след като завършиш учението си.

През втората му година в академията името на Адолф Хитлер се споменаваше почти също толкова често, колкото това на Моисей. Евреи, които бягаха през границата, ежедневно съобщаваха за ужасите в Германия и Луби можеше само да се чуди какви са планове на фюрера. Четеше всички вестници, които му попадаха — на всички езици, които знаеше.

„Хитлер гледа на Изток“ — гласеше заглавието на първа страница на „Острава“. Когато потърси седма страница, за да прочете продължението на статията, Луби откри, че страницата липсва, но това не му попречи да се запита след колко време танковете на фюрера ще нахлуят в Чехословакия. Беше убеден в едно: във висшата раса на Хитлер нямаше да има място за такива като него.

По-късно същата сутрин сподели опасенията си с учителя по история, но той, изглежда, не можеше да разсъждава върху проблеми след времето на Ханибал и това, как все пак е успял да пресече Алпите. Луби затвори учебника си и без да мисли за последствията, излезе от стаята и тръгна към директорския кабинет. Спря пред врата, през която никога не бе влизал, поколеба се за миг и после смело почука.

— Влез — чу се гласът на директора.

Младежът бавно отвори вратата и влезе в кабинета. Благочестивият мъж беше в червено-сивата си академична тога, върху дългите си черни къдрици носеше черна шапчица. Той вдигна поглед от бюрото си.

— Предполагам, че е нещо от жизнена важност, а, Хох?

— Да, господине — уверено отвърна Луби. После изгуби куража си.

— Е? — след малко рече директорът.

— Трябва да се приготвим за бързо заминаване — каза Луби. — Скоро Хитлер ще...

Възрастният мъж се усмихна на петнайсетгодишното момче и небрежно махна с ръка.

— Хитлер стотици пъти е повтарял, че няма интерес да окупира чужди територии — заяви той, сякаш поправяше дребна грешка, допуснатата от Луби на изпит по история.

— Съжалявам, че ви обезпокоих, господине — рече младежът, осъзнал, че колкото и усърдно да излага тезата си, няма да успее да убеди толкова потънал в духовното човек.

Но с изтичането на седмиците първо възпитателят му, после учителите и накрая директорът трябваше да признаят, че историята се пише пред очите им.

В една топла септемврийска вечер директорът съобщи на учениците, че трябва да съберат вещите си, тъй като призори на следващия ден заминават. И не се изненада, когато откри стаята на Луби празна.

Няколко минути след полунощ немска танкова дивизия пресече границата и необезпокоявано продължи към Острава. Войниците нахлуха в академията още преди звънеца за закуска и завлякоха всички ученици в очакващите ги навън камиони. Само един ученик не отговори на последната проверка. Луби Хох беше заминал предишната вечер. След като прибра вещите си в малката кожена чанта, той се присъедини към потока бежанци, насочили се към унгарската граница. Молеше се майка му не само да е чела вестниците, но и да е предвидила намеренията на Хитлер и по някакъв начин да е избягала заедно с цялото семейство. Неотдавна бе чул слухове, че немците събират евреите и ги затварят в концентрационни лагери. Опитваше се да не мисли за това какво ще се случи с близките му, ако ги заловят.

Когато вечерта се измъкна от академията, Луби не спря да погледа местните, щураци се от къща на къща в търсене на роднините си. Всички товареха багажа си на конски каруци. Това не беше нощ, в която да се безпокоиш за вещите си: не можеш да застреляш вещите, искаше му се да им каже. Но никой не желаше да слуша високия як младеж с дълги черни пейсове, облечен в училищна униформа. Когато

немските танкове обградиха академията, той бе изминал няколко километра по пътя, водещ на юг към границата.

Дори и не помисли за сън. Вече чуваше грохота на оръдията, докато врагът навлизаше в града откъм запад. Продължаваше да крачи напред покрай хора, забавени от бремето на събираните си цял живот вещи. Изпреварваше натоварени магарета, каруци със счупени колела и семейства с малки деца и престарели роднини. Видя майки, които режеха пейсовете на синовете си и изоставяха всичко, по което можеха да ги разпознаят като евреи. Би спрял да ги разубеди, но не искаше да губи ценно време. Закле се, че нищо няма да го накара да се откаже от религията си.

Усвоената през последните две години в академията дисциплина му помогна да продължи без храна и почивка чак до зори. Поспа в една от каруците и по-късно на предната седалка на някакъв камион. Бе решен да не позволи нищо да попречи на напредването му.

Макар че беше само на сто и осемдесет километра от свободата, Луби видя слънцето да изгрява и залязва три пъти, преди да чуе виковете на онези пред него — бяха стигнали до суверенната държава Унгария. Той застана на опашката от бъдещи имигранти. Три часа по-късно бе изминал само неколкостотин метра и хората отпред започнаха да се готвят за сън. Тревожни очи поглеждаха назад към издигащия се високо в небето дим. Чуваха се гърмежите на оръдията на безмилостно напредващите немци.

Изчака окончателно да се стъмни и безшумно се промъкна покрай спящите семейства, докато не видя светлините на граничния пост. Легна в канавката и отпусна глава върху кожената си чанта. Когато на следващата сутрин митничарят вдигна бариерата, той стоеше най-отпред на опашката. Когато онези зад него се събудиха и видяха момчето в ученическа униформа тихо да пее химн, никой не помисли да го попита как се е озовал там.

Митничарят не губи време да проверява багажа му. Щом пресече границата, Луби нито веднъж не се отклони от пътя за Будапеща, единствения унгарски град, за който бе чувал. След още две денонощия, на 23 септември 1939 година, стигна до предградията на столицата.

Не можеше да повярва на гледките, които видя. Това трябваше да е най-големият град на света. Първите няколко часа просто обикаляше

улиците и с всяка следваща крачка все повече се опияняваше. Накрая се строполи на стъпалата пред една огромна синагога и когато на другата сутрин се събуди, първо попита за пазара.

Луби с благоговение зяпаше безбройните покрити сергии. Продаваха се зеленчуци и плодове, мебели и картини — и какво ли не още.

Но въпреки факта, че спокойно говореше езика им, когато предлагаше услугите си на търговците, единственият им въпрос беше „Имаш ли нещо за продан?“. За втори път в живота си той се сблъскваше с проблема, че няма нищо за размяна. Стоеше и гледаше бежанците, които продаваха безценното си имущество, понякога само за самун хляб или чувал картофи. Бързо му стана ясно, че войната позволява на някои хора да натрупат огромни богатства.

Ден след ден Луби търсеше работа. Вечер лягаше на паважа гладен и изтощен, но изпълнен с решителност. След като и последният търговец на пазара отказа да го наеме, беше принуден да проси по улиците.

Стигнал до ръба на отчаянието, един късен следобед той мина покрай старица във вестникарска будка, разположена на тиха уличка, и забеляза, че жената носи на шията си тънка златна верижка със звездата на Давид. Усмихна ѝ се с надеждата, че може да го съжали, но тя не обърна внимание на мръсния млад емигрант.

Луби вече се канеше да продължи, когато до будката се приближи младеж, само с няколко години по-голям от него, избра си пакет цигари и кутия кибрит и се отдалечи, без да плати. Старицата изскочи навън, размаха ръце и се развика:

— Крадец! Крадец!

Но младежът просто сви рамене и запали една от цигарите. Луби се втурна след него и сложи ръка на рамото му. Когато непознатият се завъртя, той му каза:

— Забрави да си платиш.

— Разкарай се, гаден словак такъв — отвърна младежът, блъсна го и продължи по улицата.

Луби отново го настигна и този път го хвана за ръката. Младежът се обърна и без предупреждение замахна към него. Луби се приведе и юмрукът прелетя над рамото му. Докато младежът залиташе напред, момчето го удари в слънчевия сплит с такава сила, че го просна на

земята. Силата и умението да се бие май бяха нещо, което бе наследил от баща си.

Собствената му сила толкова го удиви, че за миг се поколеба, преди да се наведе и да вдигне цигарите и кибрита. Остави противника си да се превива от болка и се втурна към будката.

— Благодаря ти — рече старицата, когато ѝ върна откраднатото.

— Казвам се Луби Хох — представи се момчето и се поклони.

— Аз съм госпожа Серани.

Когато вечерта жената си тръгна, Луби спа на паважа зад будката. На следващата сутрин тя с изненада го завари да седи върху купчина вестници.

В момента, в който я видя да се приближава, той започна да разпечатва пакетите. Наблюдава я, докато старицата разпределяше вестниците и ги подреждаше на лавиците така, че да привличат вниманието на ранобудните работници. През деня госпожа Серани му разказа за различни издания и се удиви колко много езици знае Луби. Не след дълго жената откри и че той може да разговаря с всеки бежанец, дошъл в търсене на новини от родината.

На следващия ден Луби беше подредил всички вестници по лавиците дълго преди да дойде госпожа Серани. До края на седмицата тя често доволно задрямваше и само от време на време се налагаше да го съветва, когато момчето не можеше да отговори на въпроса на някой клиент.

Когато в петък вечер заключи будката, старицата му предложи да я последва. Известно време вървяха в мълчание и след около километър и половина стигнаха до малка къща. Тя го въведе вътре и го запозна със съпруга си. Господин Серани се удиви, когато видя мръсния млад гигант, но поомекна, щом научи, че Луби е еврейски бежанец от Острада. Поканиха го да остане на вечеря. Момчето сядаше на маса за пръв път откакто бе напуснало академията.

По време на вечерята научи, че господин Серани имал магазин за вестници, снабдяващ будката, в която работеше жена му. Луби започна да разпитва домакина за върнатите броеве, изгубените читатели и другите издавани в града вестници. Скоро вестникарят разбра защо тази седмица печалбите от будката са нараснали. Докато младежът се миеше, господин и госпожа Серани се посъветваха за нещо в ъгъла на кухнята. Щом свършиха, старицата повика Луби, който реши, че е

дошло време да си върви. Но вместо да го изпрати до вратата, тя се заизкачва по стълбището и го повика. Той я последва. Госпожа Серани го въведе в стаичка без килим, с единично легло, стар скрин и нощно шкафче. Тъжно погледна пустото легло, посочи му го и бързо излезе, без да каже нищо повече.

С младежа, който като че ли четеше всички вестници, идваха да разговарят за новините от родината си толкова много емигранти от толкова много страни, че в края на първия месец Луби почти удвои приходите от будката. В последния ден от месеца господин Серани му даде първата заплата. По време на вечерята той съобщи на момчето, че в понеделник ще го вземе със себе си в магазина, за да научи повече за бизнеса. Госпожа Серани изглеждаше разочарована, въпреки уверенията на съпруга ѝ, че това щяло да е само за седмица.

В магазина Луби бързо запомни имената на редовните клиенти, любимия им вестник и марка цигари. През втората седмица разбра за господин Фаркас, който имаше конкурентен магазин от отсрещната страна на улицата, но тъй като нито господин, нито госпожа Серани го споменаваха по име, младежът не повдигна въпроса. В неделя вечер господин Серани каза на жена си, че Луби ще остане за постоянно при него. Тя не изглеждаше изненадана.

Всяка сутрин Луби ставаше в четири и отиваше да отвори магазина. Започваше да разпределя вестниците за будката и да обслужва първите клиенти още преди господин и госпожа Серани да са привършили закуската си. С времето господин Серани пристигаше все по-късно на работа и след като вечер преброеше печалбата, често пъхаше по някоя и друга монета в ръката на Луби.

Момчето събираше монетите върху шкафчето до леглото си и щом станеха десет, ги обръщаше в малка зелена банкнота. Нощем лежеше будно и мечтаеше да поеме магазина и будката, когато господин и госпожа Серани се пенсионират. Напоследък те се отнасяха с него като с роден син, даваха му малки подаръци и госпожа Серани дори го прегръщаше, преди да си легне. Това му напомняше за майка му.

Луби реши, че амбициите му са разкрити, когато господин Серани си взе едnodневна, а по-късно и едносedмична почивка, след

което откри, че по време на отсъствието му печалбите леко са се увеличили.

На връщане от синагогата в събота сутрин му се стори, че го следят. Той спря, обърна се и само на няколко крачки зад себе си видя господин Фаркас, техния конкурент.

— Добро утро, господин Фаркас — поздрави младежът и повдигна широкополата си черна шапка.

— Добро утро, господин Хох — отвърна мъжът.

До този момент Луби никога не беше мислил за себе си като за „господин Хох“. В крайна сметка съвсем наскоро бе станал на седемнайсет години.

— Да поговорим ли искате? — попита Луби.

— Да, господин Хох — потвърди господин Фаркас, приближи се до него и неспокойно запристъпва от крак на крак.

Момчето си спомни съвета на господин Лекски: „Не казвай нищо, когато клиентът ти се стори нервен“.

— Мислех си да ви предложа работа в един от моите магазини — каза господин Фаркас.

Луби чак сега разбра, че конкурентът им има повече от един магазин.

— Като какъв? — попита той.

— Като заместник-управител.

— С каква заплата? — Когато чу сумата, младежът не отговори, въпреки че сто пенгьо^[2] седмично бе почти два пъти повече от заплатата му при господин Серани.

— А къде ще живея?

— Над магазина има стая — отвърна господин Фаркас. — Доста по-голяма от тясната мансарда в дома на Серани.

— Ще обмисля предложението ви, господин Фаркас — рече Луби и отново докосна шапката си. По пътя реши да каже за разговора на господин Серани.

Когато му разказа всичко, старецът поглади гъстите си мустаци и въздъхна. Но не отговори.

— Естествено, ясно му дадох да разбере, че не желая да работя при него — в очакване на реакцията му прибави Луби.

Господин Серани продължаваше да мълчи и повдигна въпроса едва когато на следващата вечер тримата седнаха на масата. Луби научи, че в края на седмицата ще получи повишение на заплатата. Но когато в петък отвори малкия си кафяв плик, с разочарование откри колко скромно е това повишение.

Когато следващата събота господин Фаркас пак го настигна на улицата и попита дали вече е взел решение, Луби отвърна, че бил доволен от сегашното си възнаграждение. Преди да се отдалечи, се поклони ниско с надеждата, че е оставил впечатление за готовност да изслуша ново предложение.

Докато си вършеше работата през следващите няколко седмици, младежът от време на време хвърляше поглед към голямата стая над магазина на отсрещния тротоар. Нощем лежеше буден и се опитваше да си представи как изглежда отвътре.

За половин година работа при Серани Луби успя да спести почти всичките си заплати. Единствените му сериозни разходи бяха за двуреден костюм втора ръка, две ризи и вратовръзка на точки, неотдавна заменили ученическата му униформа. Но въпреки сравнително стабилното си положение той все повече започваше да се страхува от следващата атака на Хитлер. След окупирането на Полша фюрерът продължаваше да държи речи, които уверяваха унгарския народ, че го смята за съюзник. Но ако се съдеше по миналите събития, „съюзник“ не беше дума, която немецът бе търсил в полския речник.

Луби се мъчеше да не мисли за ново преместване, но с всеки следващ ден с болка виждаше хора, сочени като евреи, и не можеше да не забележи, че някои местни жители, изглежда, се готвят да посрещнат нацистите.

Една сутрин на път за работа някакъв минувач му изсъска. Той се изненада, но само след дни това стана нещо обичайно. После към витрината на господин Серани полетяха първите камъни и част от редовните клиенти започнаха да пресичат улицата към магазина на господин Фаркас. Ала господин Серани продължаваше да настоява, че Хитлер категорично бил заявил намерението си никога да не нарушава териториалната цялост на Унгария.

Луби напомняше на шефа си, че фюрерът е използвал абсолютно същите думи и преди да нападне Полша. И често му разказваше за британеца Чембърлейн, който само преди няколко месеца бе подал оставката си като премиер-министър.

Младежът знаеше, че все още не е спестил достатъчно пари, за да пресече друга граница, затова следващия понеделник, дълго преди семейство Серани да слязат за закуска, смело пресече улицата и влезе в конкурентния магазин. Когато го видя, господин Фаркас не успя да скрие изненадата си.

— Още ли е в сила предложението ви за заместник-управител?
— незабавно попита Луби.

— Не и за евреин — погледна го право в очите господин Фаркас.
— Колкото и за добър да се смяташ. Във всеки случай, аз ще взема вашия магазин веднага щом Хитлер премине границата.

Луби си тръгна, без да каже нищо повече. Когато след час господин Серани влезе в магазина, момчето го излъга, че господин Фаркас му е направил ново предложение.

— Но аз му отговорих, че не може да ме купи. — Господин Серани мълчаливо кимна. Когато в петък отвори плика със заплата си, Луби не се изненада от поредното скромно повишение.

Продължи да спестява почти всичките си възнаграждения. Когато започнаха да арестуват евреи за незначителни провинения, той се замисли за бягство. Всяка нощ, след като старците си лягаха, Луби безшумно се прокрадваше долу и разглеждаше стария атлас в малкия кабинет на господин Серани. Неколккратно анализира възможностите. Нямаше да мине през Югославия: беше само въпрос на време да я сполети същата участ като Полша и Чехословакия. За Италия не можеше да става и дума, както и за Русия. Накрая се спря на Турция. Макар че нямаше официални документи, реши в края на седмицата да иде на гарата и да провери дали ще успее да вземе влак през Румъния и България за Истанбул. Точно след полунощ затвори старите карти на Европа и се върна в таванската си стаичка.

Разбираше, че бързо приближава моментът, в който трябва да разкаже плановете си на господин Серани, но реши да го отложи до следващата си петъчна заплата. Легна си и заспа, като се опитваше да си представи живота в Истанбул. Дали имаха пазар? Дали турците бяха народ, който обича да се пазари?

Събуди го силно тропане. Той скочи от леглото и се втурна към прозорчето, което гледаше към улицата. Улицата гъмжеше от въоръжени войници. Някои удряха по вратите с прикладите на пушките си. Съвсем скоро щяха да стигнат до къщата на Серани. Луби светкавично се облече, извади пачката банкноти изпод дюшека си и я натика в пояса си, после здраво стегна широкия кожен колан на панталона си.

Тичешком се спусна по стълбището, влезе в банята, взе бръснача на стареца и бързо отрязва дългите черни къдрици, които се спускаха до раменете му. Хвърли ги в тоалетната чиния и пусна водата. После грижливо си зализа косата с надеждата да скрие факта, че току-що се е подстригал.

Накрая се погледна в огледалото и се помоли с този светлосив двуреден костюм с широки ревери, бяла риза и вратовръзка на точки войниците да го помислят за обикновен унгарски провинциалист. Поне вече говореше езика без никакъв акцент. Докато безшумно слизаше по стълбището, чу удари по вратата на съседната къща. Бързо провери в дневната, ала от господин и госпожа Серани нямаше и следа. Влезе в кухнята, където завари старците притиснати един до друг под масата. Докато в ъгъла стоеше седемсвещникът на Давид, нямаше лесно да скрият факта, че са евреи.

Без да каже нито дума, той се приближи на пръсти до прозореца, който гледаше към задния двор. Предпазливо го повдигна и подаде глава навън. Не се виждаха войници. Погледна надясно и зърна котка, която се катереше по едно от дърветата. Завъртя очи наляво и срещна погледа на войник. До него стоеше господин Фаркас, който кимна и каза:

— Той е.

Луби се усмихна, но войникът жестоко заби приклада на пушката си в брадичката му. Младежът падна през прозореца и се строполи на пътеката.

Вдигна глава и видя насочен между очите му щик.

— Аз не съм евреин! — извика той. — Не съм евреин!

И войникът може би щеше да му повярва, ако не го беше изкрещял на идиш.

[1] Церемония, на която тринайсетгодишните момчета се признават за възрастни членове на еврейската общност. — Б.пр. ↑

[2] Стара сребърна монета и монетна единица в Унгария. — Б.пр.
↑

6.

Дейли мейл

8 февруари 1945

Ялта: среща на тримата големи

Когато Кийт се върна за последната си година в „Сейнт Андрюс“, никой не се изненада, че директорът не го е поканил да стане член на ученическия съвет.

Преди да завърши обаче, Кийт копнееше да спечели един пост, заеман някога от баща му, въпреки че никой от съучениците му нямаше намерение да му даде и най-малък шанс да го получи.

Надяваше се да стане главен редактор на училищното списание „Сейнт Анди“. Единственият му конкурент беше едно момче по прякор Томкинс Зубрача, предишната година изпълнявало длъжността заместник главен редактор и поддържано от директора. Шейсет и тримата ученици с право на глас смятаха за най-вероятен победител Томкинс, който вече имаше предложение за стипендия по английски език в Кеймбридж. Но това бе преди да разберат на какво е готов Кийт, за да получи мястото.

Малко преди изборите той обсъди проблема с баща си по време на разходка в провинциалното имение на семейството.

— Гласоподавателите често променят решението си в последния момент — каза сър Грѐм — и повечето се поддават на подкуп или страх. Зная го от личен опит, и в политиката, и в бизнеса. Не виждам защо в „Сейнт Андрюс“ да е по-различно. — Той спря, когато стигнаха до върха на хълма. — И никога не забравяй — продължи баща му, — че имаш едно преимущество пред повечето кандидати в други избори.

— Какво? — докато се спускаха по склона към къщата, попита седемнайсетгодишното момче.

— Че при толкова малък електорат лично познаваш всички гласоподаватели.

— Това щеше да е преимущество, ако бях по-популярен от Томкинс — отвърна Кийт. — Но не съм.

— Малцина политици разчитат единствено на популярността си, за да ги изберат — увери го сър Грѐм. — Ако беше така, половината от световните лидери щяха да изгубят местата си. В това отношение няма по-добър пример от Чърчил.

Кийт попиваше всяка дума на баща си.

Когато се върна в „Сейнт Андрюс“, му оставаха само десет дни, за да изпълни препоръките на сър Грѐм. Опита всички видове убеждение, които успя да измисли: билети за мачове, бира, цигари. Дори обеща на един от гласоподавателите да излезе с по-голямата му сестра. Но когато изчисляваше колко гласа си е осигурил, не беше уверен, че ще получи мнозинство. Просто нямаше как да е сигурен, тъй като гласуването бе тайно. Не му помагаше и фактът, че директорът категорично даваше да се разбере кого от кандидатите предпочита.

Четирийсет и осем часа преди изборите започна да обмисля второто предложение на баща си — страха. Но въпреки че нощем дълго лежеше буден и разсъждаваше над проблема, не успя да се сети за нищо реално осъществимо.

Следващия следобед при него дойде новоизбраният председател на ученическия съвет Дънкан Александър.

— Трябват ми два билета за мача между Виктория и Южна Австралия.

— И какво мога да очаквам в замяна? — попита Кийт.

— Гласът ми — отвърна председателят. — Да не споменавам за влиянието, което мога да упражня върху другите гласоподаватели.

— При тайно гласуване? — рече Кийт. — Сигурно се майтапиш.

— Да не би да намекваш, че моята дума не ти е достатъчна?

— Нещо такова.

— А какво ще кажеш, ако съм в състояние да ти кажа някои неприятни неща за Сирил Томкинс?

— Зависи дали калта ще полепне — отвърна Кийт.

— Ще полепне достатъчно, за да оттегли кандидатурата си.

— В такъв случай не само ще ти осигуря две места в специалната ложа, но и лично ще те запозная с всеки от играчите, с

когото поискаш. Но преди това трябва да знам какво ти е известно за Томкинс.

— Първо да видя билетите — настоя Александър.

— Да не би да намекваш, че моята дума не ти е достатъчна? — усмихна се Кийт.

— Нещо такова.

Кийт отвори горното чекмедже на бюрото си и извади тенекиена кутийка. Вкара най-малкото ключе от връзката си в ключалката и го завъртя. Вдигна капака, затършува вътре и накрая извади два продълговати билета.

После ги показа на председателя, на чието лице плъзна широка усмивка.

— Е, казвай сега — рече Кийт.

— Той е хомосексуалист — отвърна Александър.

— Всички го знаят.

— Онова, което обаче не знаят — продължи председателят на ученическия съвет, — е, че миналия срок едва не са го изключили.

— Мен също — отвърна Кийт, — така че няма значение. — И прибра билетите в кутията.

— Но не и за това, че са те хванали в кенефа с малкия Джулиан Уелс от долните класове. — Той замълча за миг. — И двамата със свалени гащи.

— Щом е било толкова явно, защо не са го изключили?

— Защото нямало достатъчно доказателства. Казаха ми, че учителят, който ги заловил, отворил вратата само с няколко секунди закъснение.

— Или пък няколко секунди преждевременно? — предположи Кийт.

— Освен това от сигурен източник ми е известно, че директорът не желал да разгласява случая заради репутацията на училището. Особено след като Томкинс е спечелил стипендия за Кеймбридж.

Кийт се усмихна, бръкна в кутията и извади един от билетите.

— Обеща ми и двата — каза Александър.

— Ще получиш втория утре — ако спечеля. Така ще съм сравнително сигурен, че няма да сбъркаш при гласуването.

Александър взе билета.

— Утре ще се върна за другия.

Когато председателят на ученическия съвет затвори вратата зад себе си, Кийт бясно започна да пише. За нула време напечата неколкостотин думи на малкия „Ремингтън“, който баща му му бе подарил за Коледа. След това провери текста, внесе няколко поправки и се запъти към училищната преса, за да приготви ограничено издание.

Петдесет минути по-късно се появи навън, понесъл току-що отпечатаната фалшива първа страница. Погледна си часовника. Сирил Томкинс беше от онези момчета, които винаги бяха в стаята си между пет и шест и си пишеха домашните. Този ден не правеше изключение. Кийт мина по коридора и тихо почука на вратата му.

— Влез — каза Томкинс.

Усърдният ученик вдигна поглед от бюрото си и не успя да скрие изненадата си. До този момент Таунсенд никога не бе идвал при него. Още преди да го попита какво иска, Кийт рече:

— Реших, че навярно би желал да хвърлиш един поглед на първия брой на училищното списание под моя редакция.

Томкинс сви пълните си устни.

— Струва ми се, ще откриеш, че утре аз ще спечеля надбягването, както самият ти толкова често се изразяваш.

— Не и ако се откажеш — отвърна Кийт.

— Защо да го правя? — попита Томкинс, като си свали очилата и ги избърса с края на вратовръзката си. — Не можеш да ме подкупиш, както се опитваш да правиш с гласоподавателите.

— Вярно е — съгласи се Кийт. — Но въпреки това имам чувството, че когато прочетеш това, с готовност ще си оттеглиш кандидатурата. — И му подаде първата страница.

Томкинс си сложи очилата. Призля му още прочете заглавието и първите няколко думи.

Кийт трябваше да признае, че реакцията на конкурента му е много по-добра, отколкото се беше надявал. Бе убеден, че баща му ще се съгласи с него: заглавието веднага грабваше вниманието на читателя.

„Ученик от последния клас, заловен със заек. Двамата със свалени панталони.“

Кийт взе страницата и започна да я къса, докато пребледнелият Томкинс се опитваше да възвърне самообладанието си.

— Разбира се — каза той, като хвърли парчетата в кошчето за боклук до бюрото, — с радост ще ти позволя да останеш заместник главен редактор, стига да оттеглиш кандидатурата си преди утрешните избори.

„Делото на социализма“ беше водещо заглавие в първото издание на „Сейнт Анди“ с новия главен редактор.

— Качеството на хартията и печата е много по-високо, отколкото досега — отбеляза директорът пред учителския съвет на следващата сутрин. — Същото обаче не може да се каже за съдържанието. Струва ми се, трябва да сме благодарни, че имаме само по две издания на срок. — Присъстващите закимаха в знак на съгласие.

След това господин Кларк съобщи, че Сирил Томкинс подал оставката си като заместник главен редактор само часове след отпечатването на списанието.

— Жалко, че не стана главен редактор — отвърна директорът. — Между другото, някой успя ли да разбере защо в последния момент оттегли кандидатурата си?

Кийт се засмя, когато му предадоха тази информация. Една от приятелките му бе чула баща си да разговаря за съвета на закуска.

— Но дали ще опита да направи нещо? — докато вдигаше ципа на полата ѝ, попита той.

— Баща ми не каза нищо повече по въпроса. Благодарял се, че не си призовал Австралия да стане република.

— Виж, това е идея — рече Кийт.

— Можеш ли да дойдеш по същото време другата събота? — докато навличаше полото си, попита Пени.

— Ще опитам — отвърна той. — Но идващата седмица няма да стане в гимнастическия салон, защото вече е ангажиран за боксов мач — разбира се, ако не искаш да го направим на ринга, заобиколени от аплодиращи зрители.

— Струва ми се, че е по-разумно да оставим други да се въргалат по гръб — каза Пени. — Имаш ли предложения?

— Оставям решението на теб — рече Кийт. — Стрелбището или павилиона на игрището за крикет.

— Павилионът на игрището за крикет — без колебание реши тя.

— Какво му е на стрелбището? — попита Кийт.

— Там долу винаги е адски студено и тъмно.

— Нима? — замисли се той. — В такъв случай нека е павилионът.

— Но как ще влезем?

— С ключ.

— Няма начин — хвана се на въдицата Пени. — Винаги крият ключа, когато отборът отсъства.

— Не и когато синът на един от поддържащия персонал работи в „Куриер“.

Пени го прегърна само секунди след като беше закопчал панталона си.

— Обичаш ли ме, Кийт?

Той се помъчи да измисли убедителен, но неангажиращ отговор.

— Нима не пожертвах цял следобед на хиподрума, за да съм с теб?

И се отскубна от ръцете ѝ. Момичето свъси вежди. Тъкмо се канеше да го притисне, когато той прибави:

— До другата седмица. — После отключи вратата на салона, надзърна в коридора, усмихна се и каза: — Остани тук поне още пет минути.

Върна се по заобиколен път в общежитието и влезе през един от прозорците на кухнята.

Когато се вмъкна в стаята си, откри на бюрото си писмо от директора — викаше го при себе си в осем часа. Кийт си погледна часовника. Вече бе осем без десет. Зачуди се от какво ще се жалва този път господин Джесъп, но подозираше, че отговорът се крие в разказа на Пени.

Погледна се в огледалото над мивката, за да се увери, че не носи външни следи от извънкласната дейност през последните два часа. Пристегна си вратовръзката и избърса розовото червило от бузата си.

Докато крачеше по чакълената алея към дома на директора, започна да репетира защитата си срещу обвинението, което очакваше вече няколко дни. Опита се да подреди мислите си и се почувства уверен, че е в състояние да отговори на всеки от укорите на господин Джесъп. Свободата на словото, упражняването на демократичните права, вредата от цензурата — и ако директорът продължеше да го

укорява, щеше да му напомни за собственото му обръщение към родителите в Деня на основателите предишната година, когато беше обвинил Хитлер в използването на абсолютно същата тактика срещу немската преса. Повечето от тези аргументи му бяха предложени от сър Грeъм по време на закуска след завръщането му от Ялта.

Кийт застана пред вратата на къщата точно в момента, в който часовникът на училищния параклис биеше осем. Отвори му прислужницата.

— Добър вечер, господин Таунсенд. — Тя го отведе направо в кабинета на директора.

— Добър вечер, Таунсенд — каза господин Джесъп. Този път не използва малкото му име, както обикновено се обръщаше към учениците от последния клас. Кийт очевидно сериозно бе загазил.

— Добър вечер, господине — отвърна той, като успя да не произнесе думата „господине“ снизходително.

— Седни — рече директорът и махна с ръка към стола срещу бюрото.

Кийт се изненада: когато ти предлагаха стол, това означаваше, че не си загазил. Господин Джесъп определено нямаше да му предложи...

— Искаш ли шери, Таунсенд?

— Не, благодаря. — Не вярваше на ушите си. Обикновено шери се предлагаше само на председателя на ученическия съвет.

„А — помисли си той, — подкуп. Ще ми каже, че може би ще е по-разумно в бъдеще да укротя вродената си склонност към предизвикателност и така нататък, и така нататък. Е, вече имам готов отговор. Да върви по дяволите.“

— Разбира се, аз съм наясно, Таунсенд, колко много усилия се изискват, за да си осигуриш място в Оксфорд, като в същото време се опитваш да редактираш гимназиалното списание.

„Значи такава била работата. Иска да подам оставка. Никога. Ще се наложи да ме уволни. И в такъв случай ще публикувам нелегално списание една седмица преди излизането на официалното.“

— Въпреки това се надявам, че ще си в състояние да се нагърбиш с още едно задължение.

„Нима ще ми предложи място в ученическия съвет? Не вярвам.“

— Може би ще се изненадаш, Таунсенд, че смятам павилиона на игрището за крикет за неподходящ... — продължи директорът.

Лицето на Кийт стана тъмночервено.

— Неподходящ ли, господин директоре? — смотолеви той.

— ... за отбор на училище с нашата репутация. Зная, че не си се проявил в „Сейнт Андрюс“ като спортист. Въпреки това учителският съвет реши, че тази година трябва да поиска помощ за построяването на нов павилион.

„Хм, няма нужда да очакват помощ от мен — помисли си Кийт. — Но спокойно мога да му хвърля въдицата, преди да го прецакам.“

— Убеден съм, че следващата новина ще те зарадва. Майка ти прие да оглави комитета по събиране на помощите. — Той замълча за миг. — Като имах това предвид, надявах се, че ще се съгласиш да станеш председател на комитета от страна на учениците.

Кийт не отговори. Отлично знаеше, че щом старецът набере инерция, няма смисъл да го прекъсваш.

— И тъй като не ти се падна тежката отговорност на член на ученическия съвет и не представяш училището в някой от спортните му отбори, реших, че това предизвикателство навярно ще те заинтригува...

Кийт продължаваше да мълчи.

— Съветът определи за построяване на павилиона сумата от пет хиляди лири и ако успееш да я събереш, с готовност ще информирам колежа, че молбата ти за постъпване в Оксфорд е напълно обоснована. — Директорът замълча и погледна бележките пред себе си. — Колежът „Уорчестър“, ако не греша. Струва ми се, мога убедено да заявя, че ще е в твоя полза, ако молбата ти получи моята благословия.

„И такива думи от човек — помисли си Кийт, — който всяка неделя с удоволствие се качва на амвона, за да осъжда подкупничеството и корупцията.“

— Ето защо се надявам, Таунсенд, че ще обмислиш тази идея изключително сериозно.

Той замълча за повече от цели три секунди и Кийт реши, че речта е свършила. Първата му реакция бе да каже на стареца пак да си помисли и да потърси някой друг будала да събира парите — не на последно място, защото не проявяваше абсолютно никакъв интерес нито към крикета, нито към постъпването в Оксфорд. Беше решил, че в момента, в който завърши училище, ще постъпи в „Куриер“ като стажант-репортер. В същото време обаче разбираше, че за момента

майка му все още печели този спор, макар че ако нарочно се провалеше на приемния изпит, тя щеше да е безсилна.

Въпреки това Кийт имаше няколко основателни причини да се подчини на волята на господин Джесъп. Сумата не беше чак толкова голяма и събирането ѝ от страна на училището можеше да му отвори някои врати, които досега затръшваха пред лицето му. А и ако не му предложеха място в Оксфорд, щяха да последват дълги обяснения с майка му.

— Никога не ти е трябвало толкова много време, за да вземеш решение — накрая каза директорът.

— Сериозно обмислям вашето предложение, господин директоре — отвърна Кийт. Нямаше абсолютно никакво намерение да позволи на стареца да повярва, че може да го купи толкова лесно. Той преброи до три и продължи: — Ако е възможно, предпочитам да ви съобщя решението си по-късно. — Надяваше се, че говори като банков управител, който се обръща към клиент, молещ за кратка отсрочка.

— Кога по-късно, Таунсенд? — раздразни се господин Джесъп.

— Най-много след два-три дни, господине.

— Благодаря ти, Таунсенд. — Директорът се изправи, за да покаже, че разговорът е свършил.

Кийт понечи да си тръгне, но преди да стигне до вратата, старецът прибави:

— Преди да вземеш решение, поговори с майка си.

— Баща ти иска да стана председател на комисията за събиране на помощи от страна на учениците — докато търсеше панталона си, каза Кийт.

— Какво ще строят този път? — все още загледана към тавана, попита Пени.

— Нов павилион.

— Не виждам какво му е на този.

— Известно е, че се използва за други цели — отвърна той, докато се обуваше.

— Не мога да се сетя защо. — Момичето нахлузи единия си крачол.

Кийт погледна надолу към слабото ѝ голо тяло.

— И какво ще му отговориш?

— Ще се съглася.

— Но защо? Това може да ти отнеме цялото свободно време.

— Зная. Но така ще се избавя от него. А и във всеки случай е добра застраховка.

— Застраховка ли? — попита тя.

— Да, ако някога ме забележат на хиподрума — или ме спипат в нещо още по-лошо... — Кийт отново сведе очи към нея.

— Например в павилиона с дъщерята на директора ли? — Тя се надигна и отново започна да го целува.

— Имаме ли време? — попита Кийт.

— Не бъди такъв, Кийт. Отборът по крикет играе днес в Уесли и мачът няма да свърши до шест. Няма да се приберат преди девет, така че имаме цялото време на света. — Тя застана на колене и започна да разкопчава панталона му.

— Освен ако не вали — отвърна той.

Пени беше първото му момиче. Прелъсти го една вечер, когато Кийт трябваше да присъства на концерта на гостуващ оркестър. Никога не би си помислил, че в дамската тоалетна има достатъчно място. Тя не знаеше, че е девствен, което го изпълни с облекчение. Беше убеден, че това не е първото сексуално преживяване на Пени, защото до този момент не я бе научил на нищо.

Но всичко се беше случило в началото на миналия срок и сега той бе хвърлил око на Бетси, която работеше в местния пощенски клон. Всъщност в последно време майка му бе изненадана колко често получава писма от сина си.

Кийт лежеше върху грижливо подредените стари наколенки в павилиона и се чудеше как ли изглежда Бетси без дрехи. Реши, че този път определено ще е последен.

— По същото време другата седмица, нали? — докато закопчаваше сутиена си, небрежно попита Пени.

— Съжалявам, няма да мога — отвърна той. — Имам среща в Мелбърн.

— С кого? Да не са те приели в отбора?

— Не, не са чак толкова отчаяни — засмя се Кийт. — Но ме викат в приемната комисия за Оксфорд.

— Защо си правиш труда? — попита Пени. — Ако идеш там, само ще потвърдиш най-ужасните си страхове за английския.

— Зная, но май... — започна той, докато за втори път си обуваше панталона.

— Пък и във всеки случай чух баща ми да казва на господин Кларк, че прибавил името ти към окончателния списък само заради майка ти.

Пени съжали за думите си в момента, в който ги изрече.

Кийт присви очи и погледна момичето, което обикновено не се изчервяваше.

Той използва второто издание на училищното списание, за да изложи мнението си за частното образование.

„В навечерието на втората половина на двайсети век добро образование не трябва да се получава само с пари — заявяваше Кийт. — Елитните училища би трябвало да са достъпни за всяко дете с доказани способности, а не решението да зависи просто от произхода ти.“

Зачака гневът на директора да се излее отгоре му, но от тази посока последва мълчание: господин Джесъп не прие предизвикателството. Може би му повлия фактът, че Кийт вече бе събрал хиляда четиристотин и седемдесет от петте хиляди лири, необходими за построяването на нов павилион. Повечето от парите идваха от познати на баща му, които, подозираше момчето, плащаха с надеждата, че в бъдеще имената им няма да се появят на първа страница.

Всъщност единственият резултат от публикуването на статията беше предложение за десет лири от „Мелбърн Ейдж“, основния конкурент на сър Греъм, който искаше да отпечата дългия материал без съкращения. Кийт с радост прие първото си журналистическо възнаграждение, но успя да изгуби цялата сума следващата сряда и по този начин окончателно доказа, че системата на Джо Късметлията не е безотказна.

Въпреки това с нетърпение очакваше възможността да впечатли баща си с малкия си успех. В събота препрочете отпечатаната си в „Мелбърн Ейдж“ статия. Не бяха променили нито дума — но ужасно

бяха орязали текста и му бяха дали много подвеждащо заглавие: „Наследникът на сър Греъм иска стипендии за аборигените“.

Радикалните възгледи на Кийт заемаха половин страница. Другата половина бе отделена за статия от главния кореспондент на вестника по проблемите на образованието — той убедително поддържаше частните училища. Читателите бяха поканени да изразят мнението си и следващата събота „Ейдж“ пируваше за сметка на сър Греъм.

За огромно облекчение на Кийт, баща му изобщо не повдигна въпроса, макар че той го чу да казва на майка му:

— Момчето трябва да научи много неща от собствен опит. А и във всеки случай съм съгласен с почти всичко в статията му.

Лейди Таунсенд, изглежда, не смяташе така.

През ваканцията госпожица Стедмън всяка сутрин го подготвяше за последните изпити.

— Ученето е просто друга форма на тирания — заяви той след един особено уморителен урок.

— Това е нищо в сравнение с тиранията да останеш невеж до края на живота си — увери го тя.

След като госпожица Стедмън му даде домашно, Кийт прекара остатъка от деня в „Куриер“. Също като баща си, той се чувстваше по-добре сред журналисти, отколкото с богатите бивши възпитаници на „Сейнт Андрюс“, от които продължаваше да кръпка пари за новия павилион.

За първата му официална задача в „Куриер“ го повериха на криминалния репортер Бари Евънс, който всеки следобед го пращаше да отразява съдебните процеси — дребни кражби, обири и понякога дори двуженство.

— Търси известни имена — съветваше го Бари. — Или още по-добре такива, които могат да се свържат с прочути хора. А най-добре самите те да са прочути.

Кийт работеше усърдно, но усилията му не бяха възнаградени с нещо особено. Когато успяваше да напише интересен материал, често откриваше, че жестоко са го орязали.

— Не ме интересува твоето мнение — повтаряше старият репортер. — Трябват ми само фактите. — Евънс беше започнал кариерата си в „Манчестър Гардиан“ и никога не се уморяваше да напомня думите на С. П. Скот: „Коментарът не е забранен, но фактите са свещени“. Кийт реши, че ако има собствен вестник, никога няма да назначава журналисти, работили в „Манчестър Гардиан“.

Кийт се върна в „Сейнт Андрюс“ за втория срок и използва първия брой на училищното списание, за да заяви, че е дошъл моментът Австралия да прекъсне връзките си с Великобритания. В статията се казваше, че Чърчил изоставил страната на произвола на съдбата, докато вниманието му било насочено към войната в Европа.

„Мелбърн Ейдж“ отново му даде възможност да изложи възгледите си пред по-широка публика, но този път Кийт отказа — въпреки съблазнителното възнаграждение от двайсет лири, четири пъти повече, отколкото беше получил за двете си седмици като стажант-репортер в „Куриер“. Реши да предложи статията си на „Аделейд Газет“, един от бащините му вестници, но главният редактор го отрязва още преди да стигне до втория абзац.

Когато изтече втората седмица от срока, Кийт разбра, че най-големият му проблем е как да се отърве от Пени. Тя не вярваше на оправданията му, дори когато ѝ казваше истината. Вече бе поканил Бетси на кино следващата събота. Ала оставаше нерешеният въпрос как да се среща с ново момиче, преди да се е избавил от предшественичката му.

При последното им посещение на гимнастическия салон той спомена, че навярно е дошъл моментът двамата да... Пени намекна, че ще каже на баща си как са прекарвали съботните следобеди. Кийт не даваше пукната пара, но не желаше да посрамва майка си. През седмицата стоеше в стаята си, работеше необичайно усърдно и избягваше да ходи на места, където можеше да се натъкне на Пени.

В събота следобед отиде по заобиколен път в града и се срещна с Бетси пред кино „Рокси“. „Няма нищо по-хубаво от това да нарушиш три училищни правила за един ден“ — помисли си той. Купи два билета за Чипс Рафърти в „Плъховете от Тобрук“ и отведе момичето на двойна седалка на последния ред. Когато на екрана се появи надписът „Край“, Кийт не беше видял много от филма и езикът го болеше. Нямахше търпение да дойде другата събота, когато отборът по крикет

играеше в друг град и можеше да запознае Бетси с прелестите на павилиона.

За негово щастие, през следващата седмица Пени не го потърси. Затова в четвъртък, когато отиде да пусне поредното писмо на майка си, той си определи среща с Бетси в събота следобед. Обеща ѝ да я заведе на място, където не е била никога.

Когато автобусът на отбора се скри от поглед, Кийт остана зад дърветата от северната страна на игрището. След половин час започна да се чуди дали Бетси не се е отказала, но няколко минути по-късно я забеляза и незабавно забрави нетърпението си. Дългата ѝ руса коса бе завързана на опашка. Носеше жълт пуловер, който прилепваше толкова плътно към тялото ѝ, че му напомняше за Лана Търнър, и също толкова тясна черна пола.

Кийт я изчака да се приближи, хвана я за ръка и бързо я поведе към павилиона. На всеки няколко крачки спираше да я целува и успя да открие ципа на полата ѝ поне двайсет метра преди да стигнат павилиона.

Когато стигнаха до задната врата, той извади от джоба на сакото си голям ключ и го пъкна в ключалката. Бавно го завъртя, отвори вратата и потърси електрическия ключ. Натисна го и едва тогава чу пшкането. Зяпна при гледката, която го посрещна. Четири очи запремигнаха към него. Единият чифт се скри с длан от светлината, но той познаваше тези крака, въпреки че не виждаше лицето. После насочи вниманието си към момчето, което лежеше върху момичето.

Дънкан Александър със сигурност никога нямаше да забрави деня, в който бе изгубил девствеността си.

7.

Таймс

21 ноември 1940

Унгария привлечена в мрежите на Оста: Рибентрон се хвали, че „ще последват и други“

Луби лежеше превит на земята и стискаше брадичката си. Войникът продължаваше да държи щика насочен между очите му и му даваше знак с глава да се присъедини към другите в камиона.

Опита се да преведе протеста си на унгарски, но знаеше, че е прекалено късно.

— Спести си усилията, чифутино — изсъска войникът. Щикът мръдна, разпра панталоните му и оголи кожата на десния му крак.

Луби колкото можеше по-бързо докуцука до камиона и се смеси с група зашеметени, безпомощни хора. Обединяваше ги единствено нещо: смятаха всички за евреи. Господин и госпожа Серани бяха хвърлени в каросерията миг преди камионът да започне бавното си пътуване. След час стигнаха до местния затвор и Луби и спътниците му бяха разтоварени като добитък.

Строиха мъжете и ги вкараха в голяма каменна зала. Няколко минути по-късно се появи сержант от СС, следван от дванайсет немски войници. Той излая някаква заповед на родния си език.

— Казва, че трябвало да се съблечем — шепнешком преведе думите на унгарски Луби.

Всички свалиха дрехите си и войниците подредиха голите хора, повечето от които трепереха, а някои плачеха. Младежът плъзна поглед из залата в напразно търсене на път за бягство. Имаше само една врата, охранявана от войници, и три прозорчета, високо на стените.

След няколко минути влезе офицер от СС — пушеше тънка пура. Застана в средата на помещението и с кратка реч им съобщи, че вече са военнопленници.

— Хайл Хитлер — завърши немецът и се обърна към изхода.

Когато минаваше покрай Луби, момчето пристъпи напред и се усмихна.

— Добър ден, господине.

Офицерът спря и го изгледа с отвращение. Луби започна да обяснява на завален немски, че са допуснали ужасна грешка, и разтвори шепата си, в която стискаше пачката пари.

Немецът му се усмихна, взе пачката и доближи до парите огънчето на пурата си. Когато ги обгърнаха пламъци, той ги пусна на пода в краката на младежа и се отдалечи. Луби можеше да мисли само за това колко месеци му бяха трябвали, за да спести такава сума.

Затворниците трепереха в каменната зала. Пазачите не им обръщаха внимание — някои пушеха, други си приказваха, като че ли голите нещастници просто не съществуваха. Изтече още един час преди да се появи група мъже в дълги бели манти и с гумени ръкавици. Те започнаха да обикалят редиците, като спираха за секунди да погледнат пениса на всеки. Наредиха на трима от мъжете да се облекат и да си отиват вкъщи. Нямаше нужда от повече доказателства. Луби се зачуди на каква ли проверка подлагат жените.

След като мъжете с бели престилки си тръгнаха, войниците наредиха на затворниците да се облекат и ги изведоха от залата. Докато пресичаха двора, Луби отчаяно търсеше с поглед път за бягство, но щиковете на пушките бяха само на няколко крачки от него. Вкараха ги в дълъг коридор, после се заизкачваха по тясно каменно стълбище, тук-там осветено от слаби газени лампи. От двете страни имаше килии, претъпкани с хора. Младежът чуваше писъци и молби на най-различни езици. Изведнъж вратата на една от килиите се отвори, някой го сграбчи за яката и го блъсна вътре. Щеше да се строполи върху каменния под, ако не бе паднал върху камара човешки тела.

Той полежа неподвижно за миг, после се надигна и се опита да се огледа. Но тъй като имаше едно-единствено прозорче с желязна решетка, мина доста време, докато успя да различи лицата на съкилийниците си.

Един равин приглушено пееше псалм. Някакъв старец беше оповръщал всичко около себе си. Луби се отдръпна от зловонната миризма и се блъсна в друг затворник, седнал със свалени панталони в ъгъла с гръб към стената — по този начин никой не можеше да го изненада.

Когато вратата отново се отвори, младежът нямаше представа колко време е прекарал в изпълнената със смрад килия. Влезе група

войници с факли, които заслепиха затворниците. Ако някой не премигваше, изнасяха трупа в коридора. Така за последен път видя господин Серани.

Освен да наблюдава редуването на светлина и мрак зад прозорчето и да брои колко пъти им носят мизерната храна, която им оставяха всяка сутрин, нямаше начин да брои дните. Войниците се връщаха на всеки няколко часа, за да отнасят нови трупове, докато накрая не се убедиха, че са останали само най-здравите. Луби реши, че след време и той трябва да умре, тъй като очевидно от затвора нямаше друг изход. С всеки следващ ден костюмът все повече провисваше на тялото му и се налагаше постоянно да затяга колана си.

Една сутрин в килията без предупреждение се появили войници и измъкнаха навън онези, които все още бяха живи. Изкараха ги на двора. Когато застана под лъчите на утринното слънце, Луби заслони очите си с длан. След петнайсет, а може би дори двамайсет дни в тъмния зандан не можеше да понася светлината.

А после чу чукането. Завъртя глава наляво и видя група затворници да издигат дървен ешафод. Преброи осем клупа. Ако в стомаха му имаше нещо, щеше да повърне. Войникът до него го побутна с щик и той бързо последва другарите си, които се строяваха в редици, готови да се качат в претъпканите камиони.

На път за града един от пазачите със смях им съобщи, че ще им окажат честта да ги изправят пред съд, преди да ги върнат в затвора и да ги обесят. Надеждата угасна. Луби разбра, че ще умре. За пръв път не знаеше дали това изобщо го вълнува.

Камионите спряха пред сградата на съда и затворниците бяха вкарани вътре. Казаха им да седнат на дървените пейки в ярко осветения коридор и дори им раздадоха филии хляб в тенекиени чинии. Изпълниха го подозрения и Луби се заслуша в разговорите на пазачите. Немците възнамерявали да „докажат“, че всички евреи са престъпници, защото тази сутрин в съда присъствал наблюдател от Червения кръст в Женева. Естествено, такъв човек щеше да открие истината — нали щеше да види, че всички подсъдими са евреи. Преди да успее да реши как да се възползва от това, някакъв ефрейтор го сграбчи за ръката и го задърпа в съдебната зала. Луби се изправи пред възрастен съдия, който седеше на висок стол. Процесът, ако изобщо можеше да се нарече така, продължи само няколко минути. Преди

съдията да издаде смъртната присъда дори се наложи Луби да им припомни името си.

Високият измършавял младеж погледна наблюдателя от Червения кръст, който седеше от дясната страна на съдията. Очевидно отегчен, той зяпаше пода пред себе си и вдигна очи чак когато издадоха смъртната присъда.

Един войник хвана Луби за ръка и понечи да го изведе навън, за да бъде заменен от следващия затворник. Наблюдателят внезапно се изправи и зададе на съдията въпрос на език, който Луби не разбираше.

Съдията се намръщи и отново насочи вниманието си към младежа.

— На колко си години? — попита той на унгарски.

— На седемнайсет — отвърна Луби.

Прокурорът се приближи и прошепна нещо на съдията.

Съдията погледна момчето, свъси вежди и каза:

— Присъдата се заменя с доживотен затвор. — Той замълча за миг, усмихна се и прибави: — След година ще последва нов процес. — Наблюдателят, изглежда, остана доволен от сутрешната си работа и одобрително кимна.

Пазачът, който явно смяташе, че Луби се е разминал с прекалено снизходителна присъда, пристъпи напред, стисна го за рамото и го изведе в коридора. Сложиха му белезници, избутаха го на двора и го хвърлиха в един открит камион. В каросерията безмълвно чакаха други затворници.

Затръшнаха задния капак и след секунда камионът се понесе напред. Луби изгуби равновесие и се строполи на дъските.

После се изправи на колене и се огледа. Един срещу друг най-отзад седяха двама пазачи. И двамата стискаха пушки, но единият бе без дясна ръка и изглеждаше почти също толкова примирен със съдбата си, колкото самите затворници.

Луби изпълзя до задната част на каросерията, седна до пазача с двете ръце, сведе глава и се опита да се съсредоточи. Пътуването до затвора бе около четирийсетина минути. Беше убеден, че това е последната му възможност да не го качат на бесилото. Но как да избяга, чудеше се младежът, докато камионът намаляваше скоростта, за да мине през някакъв тунел. Когато излязоха навън, Луби се помъчи

да си спомни още колко тунела има между затвора и съда. Три, може би четири. Не бе сигурен.

Когато след няколко минути стигнаха до следващия тунел, той бавно започна да брои. „Едно, две, три.“ Пътуваха в пълен мрак почти четири секунди. През това време имаше едно преимущество над пазачите — след трите седмици в килията те не можеха да виждат в тъмното като него. Но пък бяха двама. Луби хвърли поглед към другия пазач. Е, един и половина.

Момчето плъзна очи наоколо и пресметна, че трябва да са изминали приблизително половината разстояние между града и затвора. Отдясно на пътя течеше река. Навярно щеше да е трудно, ако не и невъзможно да я прекоси, тъй като нямаше представа колко е дълбока. Отляво имаше поле, а на триста-четиристотин метра нататък започваха дървета.

Колко време щяха да му отнемат триста метра след като трябваше да тича с оковани ръце? Той завъртя глава, за да провери дали не приближават друг тунел, но не видя нищо и започна да се бои, че предишният е бил последният. Можеше ли да рискува и да избяга на светло? Стигна до заключението, че ако скоро не стигнат до тунел, просто не му остава друг избор.

След още километър и половина осъзна, че на следващия завой трябва да вземе решение. Бавно сви крака под себе си и отпусна окованите си китки върху коленете си. Здравно притисна гръб към канатата и прехвърли тежестта си върху пръстите на краката си.

Докато завиваха, погледна към пътя. Едва не извика от радост, когато видя на петстотин метра пред тях следващия тунел. По точицата светлина в отсрещния му край прецени, че ще разполага поне с четири секунди.

Остана на пръсти, напрегнат и готов за скок. Сърцето му биеше толкова силно, че се страхуваше пазачите да не го чуят. Вдигна очи към този до себе си. Войникът извади цигара от вътрешния си джоб, лениво я захапа и започна да рови за кибрит. Луби насочи вниманието си към тунела, вече само на стотина метра пред тях. Знаеше, че щом навлязат в мрака, ще има само броени секунди.

Петдесет метра... четирийсет... трийсет... двайсет... десет. Дълбоко си пое дъх, после скочи, прехвърли окованите си ръце през

шията на пазача и завъртя с такава сила, че немецът се преметна през капака и с вик се стовари на пътя.

Камионът излезе от тунела. Луби се хвърли на земята и незабавно се затича към временното убежище на тъмнината. Последваха го още двама-трима затворници. Прекоси тунела и без да се обръща, се втурна към полето. Измина почти стотина метра преди да чуе свистенето на първия куршум над главата си. Опита се да продължи, без да забавя ход, но на всеки няколко крачки покрай него свиреха нови куршуми. Трябваше постоянно да променя посоката. После чу вик. Обърна се и видя, че един от последвалите го затворници е паднал на земята. Друг тичаше непосредствено зад него. Луби се надяваше, че ги обстрелва едноръкият пазач.

Дърветата се извисяваха само на стотина метра отпред. Всеки куршум му действаше като стартов пистолет и тласкаше треперещото му тяло все по-бързо. След секунди чу втори вик. Този път не се обърна. Оставаха му петдесет метра. След шест-седем секунди щеше да е в безопасност. И изведнъж в рамото му се заби куршум. Силата на удара го понесе още няколко крачки напред, после той се строполи по очи в калта. Опита се да пълзи, но нямаше сили и се отпусна на земята. И остана неподвижен, примирен със смъртта.

Някой грубо го сграбчи за раменете. Друг чифт ръце го хвана за глезените. Единствената му мисъл бе как немците са успели да го настигнат толкова бързо. Щеше да разбере, ако не беше изгубил съзнание.

Когато се свести, нямаше представа колко време е минало. Тъй като цареше пълен мрак, можеше само да предполага, че отново е в килията и го очаква екзекуция. После усети мъчителна болка в рамото си. Опита се да се надигне, но не бе в състояние да помръдне. Размърда ръце и с изненада откри, че поне са му свалили белезниците.

Помъчи се да извика, но от устните му се изтръгна само стон като от ранено животно. Отново направи усилие да се надигне и за втори път не успя. Запремигва — не вярваше на очите си. Младо момиче стоеше на колене пред него и бършеше челото му с влажен парцал. Заговори ѝ на няколко езика, но тя само поклати глава. Накрая

му отвърна нещо, но младежът никога не беше чувал такъв език. Момичето се усмихна, посочи гърдите си и каза:

— Мари.

Той заспа. Когато се събуди, в очите му блестеше утринно слънце. Този път успя да повдигне глава. Лежеше сред дървета. Погледна наляво и видя кръг от пъстри каруци, натоварени с камари всевъзможни вещи. Край едно от дърветата зад тях пасяха три-четири коня. Завъртя се на другата страна и зърна момиче, което стоеше на няколко крачки и разговаряше с мъж с пушка на рамо. Много красиво момиче.

Луби го повика и двамата погледнаха към него. Мъжът бързо се приближи и го поздрави на родния му език.

— Казвам се Руди — рече той. После му обясни как преди няколко месеца заедно с малката си група пресякъл границата, само за да открие, че немците продължават да ги преследват. Трябвало да продължат бягството си, тъй като висшата раса смятала циганите за още по-нисши и от евреите.

Луби го обсипа с въпроси.

— Какви сте вие? Къде съм? — И най-важният: — Къде са немците? — Замълча едва когато Мари — сестрата на Руди — се върна с паница гореща супа и комат хляб. Тя коленичи до него и бавно започна да го храни. Изчакваше го да преглътне и от време на време слагаше в устата му хапка хляб, докато брат ѝ продължаваше да му разказва как се е озовал при тях. Руди чул изстрелите и се втурнал към края на гората, като си мислел, че немците са ги разкрили. И после видял тичащите към него затворници. Всички били улучени, но Луби паднал достатъчно близо до гората, за да го спасят.

Когато видели, че го отнасят сред дърветата, немците не ги преследвали.

— Сигурно се уплашиха, че може да се сблъскат с въоръжени хора, но всъщност ние деветимата имаме само две пушки и един пистолет — е, и няколко ножа — засмя се циганинът. — Все пак май повече се страхуваха да не побегнат другите затворници. Едно обаче беше сигурно — че още при изгрев-слънце ще се върнат с подкрепления. Затова щом извадихме куршума от рамото ти, се магнахме оттам.

— Никога няма да мога да ви се отплатя — промълви Луби.

Когато Мари го нахрани, двама цигани внимателно го качиха в каруцата и малкият керван продължи пътуването си все по-дълбоко в гората. Избягваха селата, дори пътищата. Ден след ден момичето се грижеше за Луби, докато накрая той вече бе в състояние да се изправя сам. Тя с радост откри, че младежът бързо усвоява езика им. В продължение на няколко часа Луби упражнява изречението, което искаше да ѝ каже. Вечерта, когато Мари дойде да го нахрани, той ѝ обясни на чист цигански, че никога не е виждал по-красива жена от нея. Тя се изчерви и избяга и дойде пак едва на закуска.

Под постоянните ѝ грижи Луби скоро оздравя и вечер започна да сяда при спасителите си край лагерния огън. Докато дните се превръщаха в седмици, той не само отново изпълни костюма си, но и се наложи постепенно да си отпуска колана.

Една вечер, когато се върна от лов с Руди, младежът му каза, че се налага скоро да ги напусне.

— Трябва да стигна до някое пристанище и да избягам колкото мога по-надалеч от немците — поясни той.

Циганинът кимна. Нито един от двамата не забеляза тъгата, блеснала в очите на Мари.

Когато отиде да си легне, тя го чакаше. Луби се качи при нея в каруцата и се опита да ѝ обясни, че раната му е почти заздравяла и че вече не се нуждае от помощ, за да се съблече. Тя се усмихна и внимателно свали ризата от рамото му, махна превръзката и почисти раната. После свъси вежди, поколеба се за миг и откъсна парче плат от роклята си, за да го превърже пак.

Луби гледаше дългите ѝ кафяви крака, докато тя бавно спускаше пръсти от гърдите към панталона му. Той притисна студената си длан към бедрото ѝ и се изчерви, когато Мари повдигна роклята си. Не носеше бельо.

Тя го зачака да премести ръката си, но момчето продължаваше да стои, впило очи в нея. Тя се наведе напред и свали панталоните му, после легна отгоре му. Той остана неподвижен, докато Мари не започна бавно да се плъзга нагоре-надолу, отметнала глава назад. Хвана другата му ръка и я постави върху гърдите си. Луби не помръдваше, въпреки че движенията ѝ ставаха все по-бързи. Едва когато му се дощя да извика, бързо я притегли към себе си и грубо я целуна по устните ѝ. След няколко секунди изтощено се отпусна по

гръб. Чудеше се дали не я е наранил, ала после отвори очи и видя изражението ѝ. Мари се претърколи настрани и потъна в дълбок сън.

Той остана буден. Мислеше си, че би могло да умре, без да изпита такова удоволствие. Изтекоха часове преди да я събуди. Сега не остана неподвижен — ръцете му постоянно откриваха различни части на тялото ѝ и този път той изживя още по-голямо блаженство. После и двамата заспаха.

На следващия ден Руди му каза, че призори са пресекли югославската граница.

— А как се казват онези заснежени хълмове? — попита Луби.

— От това разстояние може и да ти приличат на хълмове — отвърна циганинът, — но всъщност са коварните Динарски планини. Моят керван не може да ги пресече, за да излезе на крайбрежието. — Той замълча, после прибави: — Но един смел мъж може да го направи.

Продължиха да пътуват още три дни. Вечер спираха само за няколко часа, избягваха градовете и селата и накрая стигнаха в подножието на планините.

Тази нощ Луби лежа буден, докато Мари спеше на рамото му. Мислеше си за новия си живот и за щастието, което беше преживял през последните няколко седмици, чудеше се дали наистина е готов да напусне кервана и отново да поеме сам. Но реши, че ако иска да избяга от немската ярост, по някакъв начин трябва да прекоси планината и да открие кораб, който да го откара колкото се може по-надалеч. На следващата сутрин се облече още преди Мари да се събуди. След закуска обиколи лагера и се сбогува с всички.

Когато се върна при нейната каруца, Мари го чакаше. Той се наведе, прегърна я и я целуна за последен път. Момичето се притискаше към тялото му дълго след като бе отпуснал ръце. Когато най-послед той се отдръпна, тя му подаде голям вързоп с храна. Луби се усмихна и бързо закрачи към планината. Нито веднъж не погледна назад.

Изкачва се, докато не стана толкова тъмно, че не виждаше къде стъпва. Заслони се от ледения вятър под една голяма скала, но въпреки че се сви на кълбо, едва не замръзна. Не можа да заспи. Ядеше храната, която му бе дала Мари, и си мислеше за топлината на тялото ѝ.

При изгрев-слънце продължи и през целия ден не спря за повече от няколко минути. По залез се зачуди дали няма да замръзне, докато спи. Но сутринта видя лъчите на слънцето.

В края на третия ден свърши храната, а накъдето и да погледнеше, виждаше само планини. Започна да съжалява, че е напуснал Руди и неговите цигани.

На четвъртата сутрин едва можеше да върви: навярно гладът щеше да постигне онова, в което немците се бяха провалили. Вечерта на петия ден просто безцелно се мъknеше напред, почти безразличен към участта си, когато му се стори, че в далечината се издига дим. Но трябваше да мръзне още една нощ преди мъждукащите светлини да потвърдят онова, което виждаха очите му. Защото пред него се намираше село, а далеч зад него за пръв път зърна морето.

Спускането от планината може и да беше по-бързо от изкачването, но не и по-безопасно. На няколко пъти Луби падна и успя да стигне до зелените равнини едва когато луната се бе изкачила сред облаците и бледо осветяваше бавното му напредване.

Повечето лампи в малките къщи вече бяха угасени, но той влезе в селото с надеждата да открие някой, който все още е буден. Помисли си дали да не почука на вратата на първата къща, но се отказа, тъй като вътре не светеше. Изчака луната отново да се появи иззад облаците и зърна някакъв плевник. Бавно се приближи до паянтовата постройка. Сънени кокошки с кудкудякане отскачаха от пътя му, едва не се блъсна в черна крава, която изобщо нямаше намерение да се отмести. Той се стовари върху сеното и заспа.

На сутринта се събуди и откри, че не е в състояние да помръдне врата си — нещо го приковаваше плътно към земята. За миг си помисли, че сигурно пак е в затвора, после отвори очи и с удивление зяпна извисилата се над него едра фигура. Мъжът държеше дълга вила — тъкмо тя го приковаваше към земята.

Селянинът извика нещо и Луби с облекчение разбра, че не е немец. Преглътна и му каза, че е избягал от немците и е прекосил планината. Отначало селянинът не му повярва, докато не видя белега от куршум на рамото му. Никога не беше чувал някой да е успял да оцелее в тази планина.

Здраво стиснал вилата, той поведе Луби към къщата. Докато закусваше със сланина, яйца и дебели резени хляб, поднесени му от

съпругата на селянина, младежът им разказа — повече с жестове, отколкото с думи — патилата си. Жената, изглежда, го съжали и неколkokратно напълни празната му чиния. Селянинът почти не приказваше и явно продължаваше да се съмнява.

Когато Луби свърши разказа си, мъжът го предупреди, че въпреки смелите думи на партизанския водач Тито, според него немците скоро щели да окупираат Югославия. Момчето се зачуди дали на земята изобщо има страна, която да е в безопасност от амбициите на фюрера. Може би щеше да прекара остатъка от живота си в постоянно бягство от него.

— Трябва да стигна до морето — каза Луби. — Ако успея да се кача на някой кораб...

— Няма значение къде ще идеш — отвърна селянинът, — стига да си далече от тази война. Ако пак те хванат, втори път няма да те изпуснат. Намери кораб — какъвто и да е кораб. Иди в Америка, в Мексико, дори в Африка.

— Как да стигна до най-близкото пристанище?

— Дубровник е на двеста километра югоизточно оттук — като палеше лулата си, отвърна мъжът. — Там има много кораби, които бързат да отплават от тази война.

— Трябва да тръгна веднага — Луби скочи.

— Не бързай толкова, момче — каза селянинът. — Има време, докато немците прекосят планината.

В чинията му бяха останали само трошички, когато Луби най-после стана от масата и последва домакина си навън. На сбогуване жената му даде ябълки, сирене и хляб. Той скочи на трактора на съпруга ѝ, който го откара до края на селото и го остави на пътя за крайбрежието.

Луби закрачи напред, като се опитваше да спре всеки минаващ покрай него автомобил. Ала през първите два часа никой не му обърна внимание. Късно следобед на няколко метра пред него спря стара очукана татра.

Той се затича към прозореца на шофьора.

— За къде си? — попита го човекът.

— За Дубровник — с усмивка отвърна Луби.

Шофьорът сви рамене, затвори прозореца и потегли, без да каже нищо повече.

Подминаха го няколко трактора, две коли и камион, преди да спре друг автомобил и шофьорът да му зададе същия въпрос, за да получи същия отговор.

— Не съм чак дотам — каза той, — но мога да те откарам донякъде.

Тридневното му пътуване до Дубровник продължи с още една кола, два камиона, три конски каруци и мотоциклет. Дотогава Луби вече беше изял цялата си храна и бе разпитал как да открие кораб на пристанището, за да избяга от немците.

Когато го оставиха на оживеното пристанище, му трябваша само няколко минути, за да се увери в основателността на страховете на селянина: накъдето и да погледнеше, виждаше хора, готвещи се за немска окупация. Луби нямаше намерение да чака, за да посрещне за втори път нашествениците, маршируващи по улиците на поредния чужд град.

Той последва съвета на селянина и отиде на доковете. През следващите няколко часа обикаля в търсене на информация. Избра три подходящи кораба, но нямаше представа нито кога, нито за къде отплават. Младежът продължи търсенията си. Щом забележеше човек в униформа, бързо се скриваше в сенките на някоя от многобройните улички край кея и веднъж дори се вмъкна в една претъпкана кръчма, въпреки че нямаше пари.

Настани се в дъното с надеждата, че никой няма да го забележи, и се заслуша в разговорите наоколо. Научи къде може да си купи жена, къде плащат най-добре на огняри, дори къде може да си направи евтина татуировка на Нептун, но от шумния брътвеж също така разбра, че следващият кораб, който вдига котва, е „Аридин“, щял да отплава веднага щом напълнели трюмовете му с жито. Ала не успя да установи крайната му цел.

Един от моряците постоянно повтаряше думата „Египет“. Първата мисъл на Луби бе за Моисей и Обетованата земя.

Той излезе от кръчмата и се върна на доковете. Този път внимателно провери всеки кораб, преди да стигне до група мъже, които товареха жито в малък параход. На кърмата му пишеше „Аридин“. Луби вдигна очи към флага, който висеше на мачтата. Не духаше вятър и не можеше да го види, но беше сигурен в едно: на знамето нямаше свастика.

Младежът застана настрани и се загледа в мъжете, които мятаха чувалите жито на раменете си, качваха ги по трапа и ги хвърляха в един отвор на палубата. На кораба стоеше надзирател, който отмяташе всеки чувал. От време на време в колоната се отваряше пролука. Луби търпеливо изчака подходящ момент, за да се присъедини към товарачите, без да го забележат. Той се приближи, като се престори на случаен минувач, после внезапно се наведе, праметна един чувал на лявото си рамо и се запъти към кораба, като криеше лицето си от надзирателя.

След няколко курса получи представа за разположението на кораба. В главата му започна да се оформя идея. Постепенно откри, че ако ускори крачка, може да се приближи плътно до докера отпред и да се отдалечи от онзи зад себе си. Когато камарата чували на кея се смали, Луби разбра, че трябва да побърза.

Когато следващия път се качи на палубата, той хвърли чувала в отвора и без да се озърта назад, скочи вътре. Бързо изпъгна в най-далечния ъгъл и боязливо зачака докерите да се втурнат, за да му помогнат да излезе. Но човекът след него просто пусна чувала си дори без да си направи труда да погледне къде е паднал.

Луби се опита да се настани така, че да е скрит от очите на всеки, който надзърне в трюма, и в същото време да не бъде затрупан от някой чувал. Беше спарено и задушно. Когато товаренето приключи, Луби не само бе целият в синини, но и дишаше като давец се плъх.

Вече си мислеше, че положението му не може да стане по-лошо, когато затръшнаха капака на трюма и пъгнаха дървено трупче между железните куки. Младежът отчаяно се покатери върху купчината чували и притисна уста към пролуките между дъските да си поеме свеж въздух.

Едва се беше наместил, когато двигателите зареваха и параходът започна да се полюшва. От палубата се носеха гласове, от време на време отгоре минаваха хора. Щом напуснаха пристанището и навлязоха в по-дълбоки води, полюшването се превърна в силно клатене и подскачане. Луби седна между два чувала и се хвана с две ръце за тях.

Накрая подмятането стана толкова нетърпимо, че му се прииска да закрепчи за помощ, ала вече бе тъмно и над него бяха само звездите

— сигурно всички моряци се бяха разотишли по каютите си. Съмняваше се, че някой ще чуе виковете му.

Нямаше представа колко ще отнеме пътуването до Египет и започна да се чуди дали ще оцелее в този трюм, ако се разрази буря. Когато слънцето изгря, Луби с радост откри, че все още е жив. До вечерта вече му се искаше да умре.

Когато най-после стигнаха до по-спокойни води, не знаеше колко дни са изтекли, но беше сигурен, че през повечето време е бодърствал. Дали влизаха в пристанище? Почти не се усещаше движение и двигателите едва бръмчаха. После чу спускането на котвата. Стомахът му се бунтуваше, сякаш все още бяха насред океана.

Изтече поне още час преди един от моряците да отвори трюма. Секунди по-късно Луби чу гласове на език, какъвто никога не бе чувал. Реши, че трябва да е египетски, и отново благодари на Господ, че не е немски. В следващия миг видя двама едри мъже.

— Я виж какво имало тук! — рече единият, докато младежът отчаяно протягаше ръце нагоре.

— Немски шпионин, запомни ми думите — с груб смях отвърна другарят му.

Първият се наведе напред, хвана Луби за ръцете и го изтегли на палубата, като че ли е чувал жито. Момчето седна пред тях, като си поемаше въздух и чакаше да го хвърлят в нов затвор.

Той погледна нагоре и запремигва към утринното слънце.

— Къде съм? — попита Луби на чешки.

Но докерите очевидно не го разбраха. Опита на унгарски, руски и неохотно на немски, но не получи друг отговор, освен свиване на рамене и смях. Накрая го вдигнаха и го повлякоха по трапа, а после към една бяла сграда в отсрещния край на дока. На вратата имаше думи, които не говореха нищо на незаконния емигрант: „ПРИСТАНИЩНА ПОЛИЦИЯ, ЛИВЪРПУЛ“.

8.

Сейнт Анди

12 септември 1945

Зората на нова република

„Отмяна на титлите“ — гласеше водещото заглавие на третия брой на „Сейнт Анди“.

Според редактора това било просто оправдание за шайка одъртели политици да удостояват себе си и приятелите си с титли, които не заслужават. „Тази отвратителна проява на самовъзвеличаване е поредният пример за последните останки от колониалната империя и трябва да бъде премахната при първа възможност. Да пратим тази остаряла система на бунището на историята!“

Неколцина от неговите съученици му пратиха писма, в които отбелязваха, че баща му също е удостоен с рицарска титла, а посвещуците в историята прибавяха, че последното му изречение е откраднато от далеч по-добро съчинение.

Кийт нямаше представа каква позиция е изложил на седмичния учителски съвет директорът, защото Пени вече не му говореше. Дънкан Александър и другите открито го наричаха „предател на класата си“. За тяхно раздражение той не проявяваше интерес към мнението им.

С напредването на срока започна да се чуди дали не е вероятно да получи призовка от военната комисия, отколкото да му предложат място в Оксфорд. Въпреки тези опасения той престана да работи следобед в „Куриер“, за да има повече време за учене, и удвои усилията си, когато баща му предложи да му купи спортна кола, ако вземе изпитите. Мисълта да докаже на директора, че греша, и да има собствен автомобил беше неустоима. Госпожица Стедмън, която продължаваше да се занимава с него вечер, изглежда, с радост прие това предизвикателство.

Когато се върна в „Сейнт Андрюс“ за последния срок, Кийт се чувстваше готов да се изправи и пред изпитната комисия, и пред директора: до събирането на цялата сума за построяването на новия

павилион оставаха само неколкостотин лири и той реши да използва последния брой на „Сейнт Анди“, за да съобщи за успеха си. Надяваше се, че по този начин господин Джесъп няма да е в състояние да възрази срещу новата му статия, в която призоваваше за премахване на монархията.

Австралия не трябва да бъде управлявана от немско семейство, което живее на повече от петнайсет хиляди километра и произхожда от средната класа. Защо да встъпваме във втората половина на двайсети век с такава елитарна система? Нека се избавим от всички тях, наред с националния химн, британското знаме и лирата. С края на войната ще настъпи моментът Австралия да се обяви за република.

Господин Джесъп запази пълно мълчание, а „Мелбърн Ейдж“ предложи на Кийт 50 лири, за да отпечата статията. Трябваше му доста време, за да откаже. Според Дънкан Александър директорът бил заявил, че щял да се изненада, ако Таунсенд оцелее до края на учебната година.

През първите няколко седмици на последния срок Кийт продължи да прекарва повечето си време в подготовка за изпитите и само от време на време се срещаше с Бетси или ходеше в сряда следобед на хиподрума.

Точно тази сряда обаче нямаше да си губи времето да ходи на надбягванията, ако едно от момчетата в местната конюшня не му беше подшушнало „сигурна информация“. Той внимателно провери финансите си. Все още му оставаше част от спестяванията му от работата през ваканцията, както и джобните пари за срока. Реши да заложи само на първото надбягване и след като спечели, да се върне в училище, за да продължи със заниманията си. В сряда следобед яхна велосипеда си и потегли за хиподрума, като обеща на Бетси, че на връщане ще се отбие да я види.

„Сигурната информация“ се казваше Ръм Пънч и трябваше да се състезава в два часа. Младежът от конюшната бе толкова уверен в родословието на кобилата, че Кийт заложи пет лири, за да спечели при

седем към едно. Преди да вдигнат бариерата, вече си мислеше как ще похарчи печалбата.

Ръм Пънч водеше чак до финала и макар че накрая един от другите коне почти я настигна, Кийт радостно размаха ръце във въздуха и се запъти към букмейкъра, за да вземе парите си.

— Резултатът от първото надбягване ще се забави с няколко минути — разнесе се по високоговорителя, — тъй като се налага фотофиниш.

Кийт не се съмняваше в победата на кобилата и не можеше да проумее защо изобщо се налага да използват снимка. Навярно за да си дадат вид, че си вършат работата. Погледна си часовника и се замисли за Бетси.

— Съобщаваме резултата от първото надбягване — изкънтя високоговорителят. — Победител е номер единайсет, Колонъс, при пет към четири, следван от Ръм Пънч, при седем към едно.

Кийт изруга, скъса билета си и се насочи към изхода. Докато вървеше към велосипеда си, хвърли поглед към обявата за следващото надбягване. Един от първите участници беше Дръмстик. Той забави крачка. Вече два пъти бе печелил на този кон и беше убеден, че ще успее и сега. Само че вече бе изхарчил всичките си спестявания.

Докато продължаваше към навеса за велосипеди, си спомни, че има право да тегли пари от сметка в „Австралийска банка“, в която бяха внесени над 4000 лири.

Прегледа списъка на другите коне и не видя достоен съперник. Този път щеше да заложил по пет лири за и против Дръмстик, така че при три към едно да си върне парите, даже конят да стигне на финала трети. Той яхна колелото си и бясно измина разстоянието от около километър и половина до най-близката банка. Втурна се вътре и написа чек за 10 лири.

До началото на второто надбягване оставаха петнайсет минути, така че имаше достатъчно време да осребри чека и да се върне на хиподрума. Чиновникът на гишето погледна към клиента, проучи чека и телефонира в мелбърнския клон на банката. Оттам незабавно потвърдиха, че господин Таунсенд има право да тегли от тази сметка. В два и петдесет и три чиновникът подаде десетте лири на нетърпеливия младеж.

Кийт се върна на хиподрума със скорост, която би впечатлила дори капитана на училищния отбор, захвърли велосипеда си и изтича при най-близкия букмейкър. Заложил по пет лири за и против Дръмстик и когато вдигнаха бариерата, се приближи до парапета. Не можеше да повярва на очите си. Конят препускаше последен и макар че в последните метри положи доблестни усилия, финишира едва четвърти.

Момчето провери участниците в третото надбягване, бързо се върна в банката и написа чек за 20 лири. Чиновникът отново се свърза с Мелбърн и този път заместник-управителят поиска лично да разговаря с Кийт. След като установи самоличността му, той нареди да му осребрят чека.

Третото надбягване завърши със същия резултат, а когато по високоговорителя съобщиха резултатите и от шестото, Кийт беше изтеглил 100 лири от парите за построяване на павилиона. Той бавно се върна до пощата, като мислеше за последиците от този следобед. Знаеше, че в края на месеца училищният счетоводител ще провери сметката и ако имаше някакви съмнения, щеше да съобщи на директора, който на свой ред щеше да поиска обяснение от банката. Заместник-управителят щеше да го информира, че въпросната сряда следобед господин Таунсенд пет пъти му е телефонирал от клон, намиращ се близо до хиподрума, и всеки път настоявал да осребрят чека му. Кийт със сигурност щеше да бъде изключен — предишната година бяха постъпили така с едно момче, откраднало обикновена мастилница. Още по-ужасно: новината щеше да се появи на първите страници на всички вестници в Австралия, които не бяха собственост на баща му.

Бетси се изненада, че Кийт дори не се отби да поговори с нея. Той се върна в училище с мисълта, че има само три седмици да намери сто лири. Отиде направо в стаята си и се опита да се съсредоточи върху уроците си, но случилото се го разсейваше. Измисли десетина версии, които при други обстоятелства щяха да звучат правдоподобно. Но как да обясни защо чековете са осребрени на трийсетминутни интервали от клон, който се намира толкова близо до хиподрума?

На следващата сутрин стигна до решението да постъпи в армията и да замине за Бирма преди някой да го е разкрил. Навярно, ако загинеше и получише кръст за храброст, в некролога му нямаше да споменат за липсващите сто лири. Единствената възможност, за която

дори и не помисляше, бе следващата седмица отново да заложи, въпреки че момчето от конюшната му довери нова „сигурна информация“. Не помогна и броят на „Спортинг Глоуб“ от четвъртък сутрин, в който прочете, че „сигурната информация“ е стигнала на финала при десет към едно.

Следващия понеделник, докато се бореше с есе за паричната система, му предадоха съобщение, което гласеше: „Директорът незабавно Ви вика в кабинета си“.

Прилоша му. Той зарязва полудовършеното съчинение на бюрото си и бавно се запъти към къщата на господин Джесъп. Нима бяха успели толкова бързо да го разкрият? Може би от банката бяха решили да се подсигурят и да съобщят на счетоводителя за изтеглената сума? Как бяха разбрали, че парите не са използвани за законни разходи? „Е, Таунсенд, какви са тези «законни разходи», когато си изтеглил стоте лири на трийсетминутни интервали от банка само на километър и половина от хиподрума в сряда следобед?“ — вече чуваше саркастично да го пита директорът.

Кийт се изкачи по стълбището. Беше му студено и му се гадеше. Прислужницата отвори вратата още преди да е успял да почука. Без да каже нито дума, тя го придружи до кабинета на господин Джесъп. Когато влезе, момчето си помисли, че никога не е виждало директора с толкова строго изражение. На дивана в ъгъла седеше господин Кларк. Кийт остана прав. Съзнаваше, че този път няма да му предложат стол и чаша шери.

— Таунсенд — започна господин Джесъп, — разследвам изключително сериозно обвинение и със съжаление трябва да ти съобщя, че и ти си замесен. — Кийт впи нокти в дланите си, за да си наложи да престане да трепери. — Както виждаш, господин Кларк също е тук. По този начин, ако се наложи да предадем въпроса на полицията, ще имаме свидетел.

Момчето усети, че краката му омекват. Стори му се, че ще падне, ако не му бяха предложили да седне.

— Ще премина направо на въпроса, Таунсенд. — Директорът направи пауза, сякаш търсеше подходящите думи. Кийт не можеше да престане да трепери. — Изглежда, че дъщеря ми Пени... е... бременна. Тя твърди, че са я изнасилили. Очевидно ти... — Кийт понечи да възрази — си бил единствен свидетел на инцидента. И тъй като

обвиненият не само е от твоето общежитие, но е и председател на ученическия съвет, смятам, че е от огромно значение да ми окажеш пълно съдействие в това разследване.

Кийт въздъхна от облекчение.

— Ще направя всичко възможно, господине — отвърна той, докато директорът връщаше поглед към бележките си.

— Случайно в събота, шести октомври, около три часа следобед да си влизал в павилиона на игрището за крикет?

— Да, господине — без колебание каза момчето. — Често ходя там във връзка със задълженията си по събирането на средства.

— Да, разбира се — рече директорът. — Това е съвсем разбираемо. — Господин Кларк мрачно кимна в знак на съгласие.

— Можеш ли да ми разкажеш със собствени думи какво видя, когато онази събота влезе в павилиона? Не бързай. Каквито и чувства да изпитваш, не бива да смяташ това за подлост.

„Не се безпокой“ — помисли си Кийт. Той се замисли дали не е настъпил моментът едновременно да уреди всичките си стари сметки. Но може би щеше да спечели повече, ако...

— Също така трябва да имаш предвид, че от твоя разказ за случилото се в онзи злощастен следобед зависят няколко репутации.

Именно думата „репутации“ помогна на Кийт да вземе решение. Той свъси вежди, сякаш сериозно обмисляше последствията от думите си, и се зачуди още колко време да продължи мъчението.

— Когато влязох в павилиона, господин директоре — като се мъчеше да говори необичайно сериозно, започна момчето, — вътре цареше пълен мрак. Това ме озадачи, докато не открих, че са спуснати всички щори. Още повече се изненадах, когато чух гласове откъм съблекалните за гостуващия отбор, тъй като знаех, че нашите играят на чужд терен. Потърсих електрическия ключ и когато го натиснах, с ужас видях... — Кийт се поколеба, сякаш се срамуваше да продължи.

— Няма нужда да се безпокоиш, че предаваш приятел, Таунсенд — подтикна го директорът. — Можеш да разчиташ на нашата дискретност.

„Кое не може да се каже за моята“ — помисли си Кийт.

— ... с ужас видях дъщеря ви и Дънкан Александър да лежат голи върху купчина наколенки. — Той отново замълча и този път директорът не настоя да продължи. Затова момчето пое инициативата.

— Каквото и да е ставало вътре, спря, щом включих лампата. — Кийт за пореден път се престори, че се колебае.

— Както сам разбираш, Таунсенд, и за мен не е лесно — рече господин Джесъп.

— Разбирам, господине — отвърна той, доволен от начина, по който бе успял да представи случая.

— Според теб между двамата имаше ли или имало ли е сексуално сношение?

— Напълно съм убеден, господин директоре, че сексуалното сношение вече беше свършило. — Надяваше се, че отговорът му е прозвучал неубедително.

— Но защо си толкова сигурен?

— Защото... — Последва продължителна пауза. — Защото...

— Не се срамувай, Таунсенд. Ясно ти е, че ме интересува единствено истината.

„Само че истината може и да не е в мой интерес“ — помисли си Кийт, който за разлика от двамата мъже, ни най-малко не се срамуваше.

— Разкажи ни точно какво видя, Таунсенд.

— Не видях толкова много, господине, колкото чух — каза Кийт.

Директорът сведе глава. Трябваше му известно време, за да възвърне самообладанието си.

— Следващият въпрос е най-неприятен за мен, Таунсенд. Защото не само трябва да разчитам на паметта ти, но и на твоята преценка.

— Ще направя всичко възможно, господине.

Беше ред на господин Джесъп да се поколебае и Кийт почти трябваше да прехапе език, за да не каже: „Не бързайте, господине“.

— Според теб, Таунсенд — и не забравяй, че разговорът ни е поверителен — смяташ ли, че доколкото можеш да определиш, дъщеря ми... така да се каже... не се е съпротивлявала? — Кийт се съмняваше, че някога през живота си директорът е изричал по-нескопосано изречение.

Момчето го остави да се поти още няколко секунди преди твърдо да отговори:

— По този въпрос не изпитвам никакви колебания, господине. — Двамата мъже погледнаха право към него. — Това не беше изнасилване.

Господин Джесъп не прояви външна реакция, а само попита:

— Защо си толкова сигурен?

— Защото нито един от гласовете, които чух, преди да включа лампата, не звучеше гневно или страховито. Това бяха гласове на двама души, които очевидно... как да се изразя, господине... които очевидно се забавляваха.

— Абсолютно ли си убеден, Таунсенд?

— Да, господине. Абсолютно.

— Защо?

— Защото... защото бях преживял същото удоволствие с дъщеря ви само две седмици преди това, господине.

— В моя павилион! — изпелтечи директорът.

— Не, честно казано, в моя случай ставаше въпрос за гимнастическия салон. Имам чувството, че дъщеря ви го предпочиташе пред павилиона. Винаги казваше, че е много по-удобно да лежиш на гумени дюшеци, отколкото върху наколенки. — Господин Кларк бе онемял.

— Благодаря ти за честността, Таунсенд — успя да отвърне господин Джесъп.

— Няма нищо, господине. Трябвам ли ви още?

— Не, за момента не, Таунсенд. — Кийт понечи да си тръгне. — Но ще съм ти задължен, ако проявиш пълна дискретност по този въпрос.

— Разбира се, господине — отговори момчето. Директорът леко се изчерви. — Съжалявам, ако съм ви посрамил, но както напомнихте на всички ни в последната си неделна проповед, винаги, когато изпадне в затруднено положение, човек трябва да си повтори думите на Джордж Вашингтон: „Не мога да изричам лъжи“.

През следващите няколко седмици Пени не се появяваше никъде. Когато го питаха, господин Джесъп просто отвръщаше, че двете с майка ѝ били на гости при роднини в Нова Зеландия.

Кийт бързо забрави проблемите на директора и продължи да се занимава със своите. Все още не можеше да измисли решение на въпроса как да върне липсващите сто лири от парите за павилиона.

Една сутрин след молитва на вратата на стаята му почука Дънкан Александър.

— Просто се отбих да ти благодаря — рече той. — Адски почтено от твоя страна.

— Няма нищо, приятел — отвърна Кийт. — В крайна сметка, аз само казах на стареца истината.

— Въпреки това съм ти много задължен. Ние от рода Александър имаме добра памет.

— Както и ние от рода Таунсенд — без да поглежда към него, отговори Кийт.

— Ако мога да ти помогна с нещо, не се колебай да се обърнеш към мен.

— Разбира се — обеща Кийт.

На излизане Дънкан прибави:

— Трябва да призная, Таунсенд, че не си чак толкова гаден, за колкото те смятат всички.

Щом вратата се затвори, Кийт произнесе думите на Аскуит^[1], цитирани в есето, върху което работеше: „По-добре почакай и ще видиш“.

— Търсят те по телефона в кабинета на господин Кларк — каза дежурният ученик.

С приближаването на края на месеца Кийт се ужасяваше дори да преглежда пощата си — мислеше си, че вече са го разкрили. Всеки ден очакваше да телефонира заместник-управителят на банката и да му съобщи, че е дошло време да предаде баланса на счетоводителя.

— Но аз събрах над четири хиляди лири — гласно повтаряше той.

„Въпросът не е в това, Таунсенд“ — чуваше да казва директорът.

Влезе в кабинета и учителят му посочи телефона. Искаше му се господин Кларк да излезе, но той продължаваше да седи и да си върши работата.

— Кийт Таунсенд слуша.

— Добро утро, Кийт. Тук е Майк Адамс.

Веднага позна името на главния редактор на „Сидни Морнинг Херолд“. Как ли бе научил за липсващите пари?

— Чуваш ли ме? — попита Адамс.

— Да. Какво обичате? — Добре че редакторът не можеше да види треперенето му.

— Току-що прочетох последния брой на „Сейнт Анди“ и най-вече твоята статия за превръщането на Австралия в република. Мисля, че е първокласна, и бих искал да я отпечатаме изцяло във вестника — ако успеем да се договорим за цената.

— Не я продавам — категорично отвърна Кийт.

— Смятах да ти предложа седемдесет и пет лири.

— Няма да ви позволя да я отпечатате, даже да ми предложите...

— А колко да ти предложим?

Седмицата, преди да положи изпитите си за Оксфорд той се върна в Турак за последна проверка при госпожица Стедмън. Двамата прегледаха възможните въпроси и прочетоха подготвените от нея отговори. Тя не успя само в едно — да му помогне да се отпусне. Но Кийт не можеше да ѝ каже, че не е нервен заради изпитите.

— Убедена съм, че утре ще издържиш — на закуска в неделя сутринта уверено заяви майка му.

— И аз се надявам — отвърна той. Знаеше, че на другия ден „Сидни Морнинг Херолд“ ще публикува „Зората на нова република“.

— Е, ако не ти достига малко — каза сър Греъм, — ще ти помогнат препоръките на директора след удивителния ти успех със събирането на парите за павилиона. Между другото, забравих да спомена нещо. Баба ти остана толкова впечатлена от усилията ти, че от твое име дари още сто лири.

Лейди Таунсенд за пръв път чу сина си да ругае.

В понеделник сутринта Кийт беше готов да се изправи пред изпитната комисия и когато след десет дни написа последната страница, се изненада колко много от въпросите е предвидила госпожица Стедмън. Знаеше, че се е справил отлично по история и география, и се надяваше, че комисията няма да се заяжда прекалено с резултатите му по класическите езици.

Обади се на майка си, за да я увери, че се е представил добре и че ако не го приемат в Оксфорд, никога няма да обвинява за това късмета си.

— Нито пък аз — незабавно отвърна тя. — Но трябва да те посъветвам нещо, Кийт. През следващите няколко дни стой надалеч от баща си.

Разочарованието, което последва изпитите, беше неизбежно. Докато чакаше резултатите, той се опита да събере последните неколкостотин лири за павилиона — отчасти на хиподрума с малки залози от собствените си пари и нощем с жената на един банкир, която накрая дари петдесет лири.

На учителския съвет в последния понеделник от срока господин Джесъп съобщи, че „Сейнт Андрюс“ продължава добрата традиция да праща най-добрите си ученици в Оксфорд и Кеймбридж и по този начин да поддържа връзката с тези два големи университета. И прочете имената на онези, които бяха издържали изпитите:

Александър, Д. Т. Л.

Томкинс, С.

Таунсенд, К. Р.

— Лайно, зубрач и звезда, но не непременно в този ред — измърмори директорът.

---

[1] Хърбърт Хенри Аскуит (1852 — 1928) — британски държавник, премиер (1908 — 1916). — Б.пр. ↑

ВТОРО ИЗДАНИЕ
ПЛЯЧКАТА ОСТАВА ЗА ПОБЕДИТЕЛЯ

9.

Дейли Мирър

7 юни 1944

Десантът в Нормандия е успешен

Когато Луби Хох разказа историята си, съдиите просто го погледнаха недоверчиво. Или беше някакъв свръхчовек, или патологичен лъжец — не бяха в състояние да определят какъв точно.

Преводачът от чешки сви рамене.

— Някои неща се връзват — каза той на следователя. — Но много други ми се струват малко преувеличени.

Председателят на трибунала помисли малко и каза:

— Върнете го в лагера — и след шест месеца пак ще го повикаме. Тогава отново ще ни разкаже историята си и ще видим какво се е променило.

По време на процеса Луби седеше, без да разбира нито дума, но поне този път му бяха осигурили преводач. По обратния път до лагера той взе едно важно решение. Когато след шест месеца щяха да преразглеждат случая му, нямаше да се налага да превеждат думите му.

Не се оказа толкова лесно, колкото очакваше, защото сънародниците му в лагера не желяха да говорят на друг език, освен на чешки. Всъщност единственото, на което го научиха, бе да играе покер и не след дълго той побеждаваше всички. Повечето от тях искаха да се приберат у дома веднага след края на войната.

Всяка сутрин Луби ставаше пръв и упорито досаждаше на другарите си със стремежа си винаги да ги надбягва и да ги изпреварва в работата. Чехите го възприемаха просто като селяндур, но тъй като вече бе над метър и осемдесет и продължаваше да расте, никой не смееше да каже мнението си в лицето му.

Луби я забеляза седмица след завръщането си в лагера — старицата буташе нагоре по склона натоварен с вестници велосипед. Не успя да види лицето ѝ, защото носеше шал заради ледения вятър. Тя започна да разнася вестниците — първо в офицерския стол, после по къщичките на сержантския състав. Луби заобиколи плаца и я

проследи с надеждата, че тя може да се окаже човекът, който да му помогне. Когато чантата ѝ се изпразни, старицата се запъти обратно към портала. Докато минаваше покрай него, той я поздрави.

— Добро утро — отвърна жената, яхна велосипеда си и без да каже нищо повече, се спусна по хълма.

На следващата сутрин Луби не отиде на закуска, а застана до портала. Когато я видя да бута натовареното колело нагоре, се втурна да ѝ помогне преди часовият да успее да го спре.

— Добро утро — рече младежът и пое велосипеда от нея.

— Добро утро — отговори старицата. — Аз съм госпожа Суитман. Как сте? — Луби с радост би ѝ отговорил, стига да имаше представа какво го пита.

Докато госпожа Суитман правеше обиколката си, той с готовност носеше вързопите. Една от първите думи на английски, които научи, бе „вестник“. След това се зае със задачата да усвоява по десет думи на ден.

В края на месеца часовият на портала дори не премигваше, когато сутрин Луби минаваше покрай него, за да отиде при старицата в подножието на хълма.

След още един месец в шест часа всяка сутрин младежът седеше на стъпалата пред дома на госпожа Суитман, за да подреди вестниците и да потегли с натоварения велосипед към лагера. Когато в началото на третия месец жената поиска среща с лагерния началник, полковникът ѝ каза, че не възразява Хох да ѝ помага по няколко часа дневно в селския магазин, стига винаги да се прибира за проверка.

Госпожа Суитман скоро откри, че това не е първата вестникопродавница, в която работи Луби. Така че не се опита да му попречи, когато той пренареди лавиците, организира по нов начин графика за доставките, а месец по-късно се зае и със счетоводството. И не се изненада, когато след няколко седмици за пръв път от 1939 година печалбите ѝ се увеличиха.

Когато нямаше клиенти, старицата му помагаше да учи английски, като му четеше на глас първата страница на „Ситизън“. После Луби също се опитваше да я прочете, което често я караше да избухва в смях.

До пролетта грешките му почти изчезнаха и скоро младежът тихо седеше в ъгъла и си четеше, като се консултираше с нея само

когато срещаше непознати думи. Дълго преди да дойде време отново да се изправи пред трибунала, вече се справяше с първа страница на „Манчестър Гардиан“ и една сутрин, когато госпожа Суитман зяпна към непознатата дори за нея дума, Луби реши в бъдеще да ѝ спестява неудобството и да отваря оксфордския джобен речник, оставен да събира прах под тезгяха.

— Имате ли нужда от преводач? — попита председателят на трибунала.

— Не, господине, благодаря — незабавно отвърна Луби.

Председателят повдигна вежди. Беше сигурен, че когато само преди половин година бе разпитвал този гигант, той не разбираше нито дума английски. Не бе ли същият, който смая всички с невероятния разказ за преживелиците си, преди да стигне в Ливърпул? Сега повтаряше абсолютно същата история и освен с няколкото граматически грешки и ужасния си ливърпулски акцент, оказваше още по-силно въздействие върху трибунала, отколкото първия път.

— И какво бихте желали да правите в бъдеще, Хох? — попита председателят, когато младият чех стигна до края на разказа си.

— Искам да постъпя в армията, за да дам своя принос за победата — чу се отработеният отговор на Луби.

— Това може да не се окаже толкова лесно, Хох — благожелателно му се усмихна съдията.

— Ако не ми дадете пушка, ще убивам немците с голи ръце — предизвикателно отвърна младежът. — Само ми дайте възможност.

Председателят отново му се усмихна и кимна на дежурния сержант, който отдаде чест и енергично изведе Луби от залата.

Съобщиха му решението на съда едва след няколко дни. Носеше сутрешните вестници в офицерския стол, когато към него се приближи ефрейтор и без никакви обяснения му каза:

— Хох, началникът иска да те види.

— Кога? — попита Луби.

— Веднага — отвърна ефрейторът.

Младежът пусна останалите вестници на земята и двамата се втурнаха през плаца към служебната сграда.

Когато зад вратата на кабинета се чу „Влез“, ефрейторът отвори, застана мирно, отдаде чест и изрева така, като че ли все още се намираще на плаца:

— Доведох Хох, както наредихте, господин полковник.

Луби стоеше точно зад него и една не падна, когато ефрейторът направи крачка назад. Беше виждал британския офицер един-два пъти, но само отдалеч. Младежът застана мирно и вдигна длан към челото си, като се опита да подражава на ефрейтора. Началникът вдигна очи към него, после ги сведе към листа върху бюрото си.

— Хох — започна той. — Ще ви прехвърлят в тренировъчен лагер в Стафордшир, където ще постъпите в сапъорния корпус като редник.

— Слушам, господин полковник — радостно отвърна Луби.

Полковникът продължи да гледа към листа.

— Потегляте утре сутрин в седем нула нула.

— Слушам, господин полковник.

— Преди това ще идете при дежурния интендант, който ще ви даде всички необходими документи, включително билети за влака.

— Слушам, господин полковник.

— Имате ли някакви въпроси, Хох?

— Да, господин полковник. Сапъорният корпус убива ли немци?

— Не, Хох — засмя се офицерът. — Но там ще оказваш безценна помощ на онези, които ги убиват.

Луби знаеше какво означава думата „ценен“, но не бе съвсем сигурен за смисъла на „безценен“. Записа си я веднага щом се прибра в бараката си.

Както му бяха наредили, следобед младежът се яви при дежурния интендант и получи билети за влак и десет шилинга. След като събра малкото си вещи, той за последен път се спусна по хълма, за да благодари на госпожа Суитман. Потърси новата дума в речника под тезгяха и каза на старицата, че помощта ѝ е била безценна. Тя не призна на високия млад чужденец, че вече говори родния ѝ език по-добре от самата нея.

На следващата сутрин Луби взе автобус до гарата и в седем и двайсет хвана влака за Стафорд. Когато след три прехвърляния и няколко забавяния пристигна, бе изчел „Таймс“ от кора до кора.

В Стафорд го очакваше джип. Зад волана седеше войник от северностафордширския полк, който изглеждаше толкова спретнат, че Луби го нарече „господин ефрейтор“. По пътя за казармата войникът не остави у него съмнение, че „кулитата“ — младежът все още трудно се справяше с жаргона — са най-нисшата форма на живот.

— Те са просто шайка скатавки, готови на всичко, за да не участват в истински бойни действия.

— Аз искам да участвам в истински бойни действия — твърдо отвърна Луби — и не съм скатавка. — Той се поколеба. — Нали?

— Хората се познават по делата им — рече ефрейторът и спря джипа пред интендантството.

След като получи униформа с прекалено къси панталони, две тъмнозелени ризи, два чифта сиви чорапи, канче, нож, вилица и лъжица, както и две одеяла, Луби бе отведен в спалното помещение. Настаниха го при двайсет новобранци от района на Стафордшир, предимно бивши грънчари или миньори. Трябваше му известно време, за да разбере, че все пак говорят на същия език, на който го беше научила госпожа Суитман.

През следващите няколко седмици копаеше окопи, чистеше тоалетни и от време на време караше камиона с боклук, за да го изхвърли на сметището на пет километра от лагера. За огромно неудоволствие на другите новобранци, той винаги работеше по-усърдно и повече от тях. Скоро откри защо ефрейторът смята кулитата за скатавки.

Когато изпразваше кошчетата за смет зад офицерския стол, Луби събираше изхвърлените вестници, макар и вече остарели. Вечер лежеше на тясното си легло и бавно разлистваше страниците. Основно го интересуваха статии за войната, ала колкото повече четеше, толкова повече се страхуваше, че приближава края на бойните действия и че последното сражение ще свърши дълго преди той да получи възможност да убие дори само един немец.

След около половин година една сутрин прочете заповед за провеждането на ежегодния боксов турнир в северностафордширския полк — трябвало да изберат представители за националния армейски шампионат. Неговата рота трябваше да подготви ринга и да нареди

столове в гимнастическия салон. Заповедта носеше подписа на дежурния офицер лейтенант Уейкъм.

След като издигнаха ринга в средата на салона, Луби започна да разгъва столовете и да ги подрежда. В десет часа ротата получи петнайсетминутна почивка и повечето от другарите му се измъкнаха навън, за да изпуснат по цигара. Но той остана вътре, за да наблюдава тренировките на боксьорите.

Когато шампионът на полка в тежка категория се прехвърли през въжетата, треньорът не успя да му открие подходящ спаринг-партньор, така че здравенякът трябваше да се задоволи с удари по чувал, държан от най-високия войник. Ала никой не можеше дълго да носи тежкия чувал и след като неколцина мъже се умориха, шампионът продължи с бой срещу въображаем съперник.

Докато Луби го гледаше със страхопочитание, в салона влезе слаб двайсетинагодишен мъж с една звездичка на рамото. Младежът бързо започна да разгъва столовете. Лейтенант Уейкъм застана до ринга и се намръщи, когато видя шампиона сам.

— Какъв е проблемът, сержант? Няма ли кой да излезе срещу Матюс?

— Не, господин лейтенант — незабавно отговори треньорът. — Никой не е достатъчно тежък, за да издържи повече от няколко минути.

— Жалко — каза офицерът. — Ако не тренира с истински противници, реакциите му със сигурност ще се притъпят. Опитай да намериш някой, който да се боксира с него поне няколко рунда.

Луби остави стола, който държеше, втурна се към ринга и отдаде чест.

— Аз ще изляза срещу него, колкото време желаете, господин лейтенант.

— Не се боксирам с кулита — изсмя се шампионът. — Да не говорим пък за дечица.

Луби светкавично прескочи въжетата, вдигна юмруци и пристъпи към него.

— Добре, добре — рече лейтенант Уейкъм. — Как се казваш?

— Редник Хох, господин лейтенант.

— Иди да си облечеш някакъв спортен екип и ще видим колко време ще издържиш срещу Матюс.

Когато след няколко минути Луби се върна, шампионът все още тренираше сам. Той продължи да нанася удари, като се правеше, че не забелязва бъдещия си съперник. Треньорът помогна на момчето да си сложи ръкавиците.

— Е, да видим сега колко струваш, Хох — каза лейтенант Уейкъм.

Луби смело се приближи към шампиона на полка и от една крачка разстояние замахна към носа му. Матюс се наведе надясно и силно заби ръкавицата си в лицето му.

Младежът отлетя назад, блъсна се във въжетата и отскочи обратно към него. Последва втори удар към рамото му, макар и не толкова успешен, колкото третият, който попадна в брадичката му. Луби издържа само още няколко секунди преди да се строполи на брезента. Завърши рунда със счупен нос и аркада. Това предизвика гръмогласен смях от страна на другарите му, които бяха престанали да редят столовете, за да погледат безплатното представление.

Когато най-последно сложи край на мача, лейтенант Уейкъм попита Луби дали някога се е боксирал. Младежът поклати глава.

— Е, с малко тренировки можеш да се окажеш много полезен. Отменям всичките ти сегашни задължения. През следващите две седмици всяка сутрин в шест ще се явяваш в салона. Убеден съм, че ще можем да те използваме за нещо повече от редене на столове.

Когато наближи националният шампионат, другите кулита вече не му се присмиваха. Даже Матюс трябваше да признае, че Хох е много по-добър спаринг-партньор от тренировъчния чувал и че навярно тъкмо той е причината да стигне до полуфинала.

На сутринта след шампионата Луби трябваше да се върне към предишните си задължения. Помогна за демонтирането на ринга и връщането на столовете в лекционната зала.

Навиваше един от гумените тепихи, когато в салона влезе един сержант, огледа се и извика:

— Хох!

— Аз! — викна младежът и застана мирно.

— Не си ли чел ротните заповеди, Хох? — попита сержантът.

— Тъй вярно, господин сержант. Искам да кажа, съвсем не, господин сержант.

— Преди петнайсет минути трябваше да се явиш при лейтенант Уейкъм.

— Не знаех... — започна Луби.

— Не искам да слушам оправданията ти, Хох. По-добре се размърдай. Живо!

— Живо — повтори Луби. Първата му нова дума от няколко дни насам.

Сержантът бързо прекоси плаца и след две минути Луби стоеше задъхан пред лейтенанта.

— Хох — каза Уейкъм, след като Луби застана мирно и отдаде чест. — Препоръчах да те прехвърлят в полка като редник.

Луби стоеше неподвижно и се опитваше да си поеме дъх.

— Слушам, господин лейтенант. Благодаря, господин лейтенант — каза сержантът.

— Слушам, господин лейтенант. Благодаря, господин лейтенант — повтори младежът.

— Добре — отвърна Уейкъм. — Имаш ли въпроси?

— Съвсем не, господин лейтенант. Благодаря, господин лейтенант — незабавно изрецитира сержантът.

— Съвсем не, господин лейтенант. Благодаря, господин лейтенант — рече Луби. — Освен...

Сержантът свъси вежди.

— Да? — вдигна поглед Уейкъм.

— Това означава ли, че ще имам възможност да убивам немци?

— Ако преди това не те убия аз, Хох — изръмжа сержантът.

Младият офицер се усмихна.

— Да — потвърди той. — Сега остава единствено да попълним наборния формуляр. — Лейтенантът потопи писалката в мастилницата. — Как е пълното ти име?

Луби пристъпи напред и протегна ръка.

— Мога сам да го попълня, господин лейтенант.

Двамата мъже внимателно го наблюдаваха, докато попълваше малките графи. Накрая се подписа.

— Впечатлен съм, Хох — след като провери формуляра, каза Уейкъм. — Но ще ми позволиш ли да ти дам един съвет?

— Тъй вярно, господин лейтенант.

— Може би е дошло време да си смениш името. С име като Хох няма да стигнеш далече в северностафордширския полк.

Луби се поколеба и сведе поглед към бюрото. Очите му се спряха върху пакета цигари с прочутата емблема на брадат моряк. Той зачеркна името Луби Хох и го замени с Джон Плейър.

Веднага щом получи новата си униформа, редник Плейър от северностафордширския полк обиколи казармата, като отдаваше чест на всичко, което се движеше.

Следващия понеделник го пратиха на тримесечен тренировъчен курс в Олдършот. Всяка сутрин продължаваше да става в шест и макар че храната не бе по-добра, поне знаеше, че го обучават на нещо важно. Да убива немци. Научи се да използва автомат, ръчна граната, компас и карта. Можеше да марширува бавно и бързо, да плува километър и половина и да издържа три дни без провизии. Когато след три месеца се върна в лагера, лейтенант Уейкъм не можеше да не забележи доста напереното поведение на чешкия емигрант и не се изненада, че са го препоръчали за преждевременно повишение.

Пратиха редник Джон Плейър с втори батальон в Клифтънвил. Само няколко часа след като ги разквартируваха, той научи, че заедно с още дванайсет полка ги готвят за десант във Франция. Към пролетта на 1944 година южна Англия се превърна в огромен тренировъчен лагер и редник Плейър редовно участваше в учения заедно с американци, канадци и поляци.

Нямаше търпение генерал Айзенхауер да даде последната заповед, за да се изправи лице в лице с немците. Макар постоянно да му напомняха, че се готви за решителното сражение във войната, безкрайното чакане почти го побъркваше. В Клифтънвил научи историята на полка, географията на нормандското крайбрежие и дори правилата за игра на крикет, но бе прикован в казармата да чака заповедта, за която толкова жадуваше.

И после, без предупреждение, през нощта на 4 юни 1944 година го събуди ревът на хиляди камиони. По високоговорителя над плаца закънтяха заповеди и редник Плейър разбра, че започва последният десант.

Когато в дванайсет часа потеглиха, той си спомни първото си качване в камион. Вдигна поглед към звездите и видя, че се насочват на юг.

Малцина разговаряха — всички се чудеха дали след двацет и четири часа все още ще са живи. Когато минаваха през Уинчестър, новопоставени знаци ги насочиха към брега. И други се готвеха за 5 юни. Той си погледна часовника. Минаваше три. Продължаваха да пътуват, все още без да имат представа за местоназначението си.

— Надявам се, че все някой знае къде отиваме — каза ефрейторът, който седеше срещу него.

След час конвоят спря на портсмутското пристанище. Войниците се изсипаха от камионите и бързо се строиха по дивизии в очакване на заповеди.

Неговата рота застана в три безмълвни редици. Някои трепереха от студения нощен въздух, други от страх, докато чакаха да се качат на корабите. Скоро щяха да стъпят на френска земя.

Предишния път се бе качил на кораб, спомни си редник Плейър, за да избяга колкото може по-надалеч от немците. Сега поне нямаше да се задушава в тесен трюм, пъден с чували жито.

Високоговорителят запращя, после се чу глас.

— Говори бригаден генерал Хампсън. Предстои ни да се отправим на операция „Овърлорд“, десанта във Франция. Събрали сме най-голямата флота в историята, за да ви преведем отвъд Ламанша. Ще ви поддържат девет линейни кораба, двацет и три крайцера, сто и четири ескадрени миноносеца и седемдесет и една корвети, да не споменавам за безбройните кораби от търговския флот. Сега ще получите заповеди от преките си командири.

Слънцето тъкмо започваше да изгрява, когато лейтенант Уейкъм даде заповед на взвода да се качи на „Неустрасимий“. Минути след като стъпиха на борда на миноносеца, двигателите зареваха и войниците започнаха пътуването си през Ламанша.

През първия половин час от неспокойното им плаване — въпреки съветите на метеоролозите си Айзенхауер беше избрал бурна нощ — всички пееха, шегуваха се и си разказваха невероятни истории за още по-невероятни походи. Когато редник Плейър сподели с другарите си как изгубил девствеността си с една циганка, извадила

немски куршум от рамото му, те избухнаха в смях и сержантът каза, че никога не бил чувал толкова неправдоподобна история.

Лейтенант Уейкъм, който стоеше на носа, внезапно вдигна дясната си ръка и всички утихнаха. До дебаркирането оставаха само минути. Редник Плейър провери снаряжението си. Носеше противогаз, автомат, два патрондаша, малко храна и манерка. Когато разрушителят спря, той последва командира в първата амфибия. Обсипаха ги куршуми и мини и мнозина от войниците в други лодки бяха убити още преди да са стигнали на сушата.

Когато най-последно заораха в пясъка, Плейър скочи след лейтенант Уейкъм. От двете му страни другарите му се изкачваха по брега под постоянен обстрел. Първата гилза падна от лявата му страна, преди да е изминал и пет метра. Секунда по-късно видя някакъв ефрейтор да се строполява с пронизани гърди. Инстинктивно понечи да залегне, но нямаше къде да се скрие, затова се насили да продължи. Не преставаше да стреля, въпреки че нямаше представа къде е врагът.

Тичаше и пълзеше, тичаше и пак пълзеше, без да знае колко от другарите му са загинали — пясъкът вече беше покрит с трупове. Плейър не можеше да е сигурен колко часа са изтекли, но на всеки няколко метра, които пропълзяваше напред, прекарваше два пъти повече време залегнал, докато вражеските куршуми свистяха над главата му. С всеки следващ път, когато се изправеше, зърваше все по-малко от другарите си. Когато стигнаха до скалите, лейтенант Уейкъм най-последно спря. Редник Плейър го следваше по петите. Младият офицер трепереше толкова силно, че трябваше да минат няколко минути преди да е в състояние да даде заповеди.

Накрая лейтенантът преброи единайсет от двайсет и осемте мъже, които бяха с него в десантната лодка. Радистът му съобщи, че имат заповед да продължат напред. Единствено Плейър изглеждаше доволен. През следващите два часа бавно се придвижваха напред, като често нямаха друго прикритие, освен плетове и канавки. На всяка крачка падаха хора. Позволиха им да направят почивка едва когато слънцето почти залезе. Набързо устройха лагер, но малцина успяха да заспят, защото врагът продължаваше да ги обстрелва. Някои играеха карти, други почиваха, мъртвите лежаха неподвижно.

Редник Плейър искаше да е първият, изправил се лице в лице с немците. Когато се увери, че никой не го наблюдава, той се измъкна от

палатката и запълзя към врага, като се насочваше по трасиращите куршуми. След четирийсет минути чу немски гласове. Заобиколи лагера им и забеляза войник, който се облекчаваше в храстите. Промъкна се зад него и точно когато немецът понечи да си вдигне панталоните, Плейър се хвърли върху него. Обви ръка около шията му и рязко завъртя главата му, после го остави проснат сред гъсталака. Свали от врата му плочката с личния му номер, взе каската му и запълзя обратно към своите.

Беше на стотина метра от британския лагер, когато чу:

— Стой! Кой е там?

— Червената шапчица — спомни си паролата той.

— Приблужи се.

Плейър направи няколко крачки и внезапно усети, че в гърба му опира щик, после още един — в гърлото му. Без повече приказки го отведеха в палатката на лейтенант Уейкъм. Офицерът внимателно изслуша разказа му, като го прекъсваше само от време на време, за да провери някой неясен момент.

— Добре, Плейър — каза лейтенантът накрая. — Искам да скицираш карта с точното местоположение на вражеския лагер. Трябват ми особеностите на терена, разстоянието, всичко, което си спомняш. След като свършиш, опитай се да поспиш. Ще ни водиш, когато призори продължим напред.

— Да го накажа ли с непоряд, защото е напуснал лагера без разрешение? — попита дежурният сержант.

— Не — отвърна Уейкъм. — Произвеждам Плейър в ефрейтор. Заповедта влиза в сила от този момент.

Ефрейтор Плейър се усмихна, отдаде чест и се върна в палатката си. Но преди да заспи приши нашивките на ръкавите си.

Три месеца след като редник Джон Плейър дебаркира на нормандския бряг, северностафордширският полк тържествено мина по Шанз Елизе и новопроизведеният сержант Плейър мислеше само за едно: как да намери жена, с която да прекара тридневната си отпусака, или — ако извадеше невероятен късмет — три жени за по една нощ.

Но преди да ги освободят, всички сержанти получиха заповед да се явят пред комисията по посрещането на съюзническия личен

състав, за да ги инструктират как да се ориентират в Париж. Не можеше да си представи по-голямо губене на време. Знаеше как да се грижи за себе си във всяка европейска столица. Единственото му желание бе да го пуснат преди американските войници да са окупирали всяка жена под четирийсет години.

Когато пристигна в сградата на комисията, сержант Плейър зае мястото си на опашката, за да получи папка с информация какво се очаква от него на съюзническа територия — как да открие Айфеловата кула, кои клубове и ресторанти са му по кесията, как да не се зарази с венерически болести. Съветите като че ли бяха измислени от почтени дами на средна възраст, които никога през живота си не са влизали в кръчма.

Когато най-после дойде неговият ред, той спря като хипнотизиран, абсолютно неспособен да промълви и дума — на какъвто и да било език. Зад масата стоеше стройно момиче с тъмнокафяви очи и къдрава тъмна коса. То се усмихна на високия смутен сержант и му подаде папката, но Плейър не я взе.

— Имате ли някакви въпроси? — на английски със силен френски акцент попита момичето.

— Да. Как се казвате?

— Шарлот — отвърна тя и се изчерви, макар че този ден вече десетки пъти ѝ бяха задавали същия въпрос.

— Французойка ли сте?

Момичето кимна.

— Побързай, сержант — каза ефрейторът, който стоеше зад него.

— Заета ли сте през следващите три дни? — премина на родния ѝ език той.

— Не особено. Но до края на дежурството ми остават още два часа.

— Тогава ще ви почакам. — Сержант Плейър се обърна и седна на една дървена пейка до стената.

През следващите сто и двайсет минути очите му се откъсваха от момичето с къдравата коса само за да погледнат към бавно напредващите стрелки на големия часовник на стената. Радваше се, че не ѝ е предложил да се върне по-късно, защото през тези два часа чу още много войници да ѝ задават абсолютно същия въпрос. Тя всеки

път хвърляше поглед към него, усмихваше се и поклащаше глава. Когато най-после се освободи, Шарлот отиде при него и го попита:

— Какво би искал да направиш първо?

Той не й каза, но с готовност я остави да му покаже Париж.

През следващите три дни се отделяше от нея само късно вечер, когато Шарлот се прибираше в малкия си апартамент. Плейър се изкачи на Айфеловата кула, разхожда се по бреговете на Сена, посети Лувъра и последва повечето съвети от папката, което означаваше, че двамата почти винаги бяха придружавани поне от три полка самотни войници, неспособни да скрият завистта си.

Хранеха се в оживени ресторанти, танцуваха в нощни клубове, претъпкани с толкова народ, че можеха да се въртят само на едно място, разговаряха за всичко друго, освен за войната, която им бе дала само тези три безценни дни заедно. Той й разказа за семейството си в Дуски, което не беше виждал от четири години.

Разказа й и всички свои преживявания след бягството си от Чехословакия, като пропусна да спомене единствено за Мари. Тя му описа живота си в Лион, където родителите й имали малък магазин за зеленчуци, и изрази радостта си, че съюзниците най-после са в любимата й Франция. И че войната най-сетне щяла да свърши.

— Но не и преди да спечеля кръст за храброст — отвърна той.

Шарлот потръпна — бе чела, че мнозина са го получили посмъртно.

— Какво ще правиш, когато войната свърши? — попита го тя.

Сержант Плейър се поколеба — Шарлот най-после беше открила въпрос, на който не можеше да отговори веднага.

— Ще се върна в Англия — накрая отвърна той — и ще натрупам състояние.

— Как?

— Не и с продажба на вестници. Поне това е сигурно.

Докато се сбогуваше с Шарлот, той й обеща:

— Ще се върна веднага щом превземем Берлин.

Лицето й помръкна. Така казваха всички, преди да си тръгнат, за да не ги видиш никога вече. Така бе и в този случай: Шарлот Ревил никога вече не видя Джон Плейър.

Сержант Плейър се яви в казармата само минути преди установения час. Бързо се избърсна и си облече чиста риза, после провери ротните заповеди и откри, че командирът го вика в кабинета си в девет часа.

Той отвори вратата, застана мирно и отдаде чест. Сещаше се за безброй причини за тази среща, но нито една от тях не се оказа вярна.

Полковникът вдигна поглед от бюрото си.

— Съжалявам, Плейър — тихо каза той, — но се налага да напуснеш полка.

— Защо, господин полковник? — Не вярваше на ушите си. — Какво съм направил?

— Нищо — усмихна се командирът, — абсолютно нищо. Напротив. Върховното командване прие моята препоръка да бъдеш произведен в офицерски чин. Ето защо трябва да те прехвърлим в друг полк, за да не командваш хора, с които доскоро си служил.

Сержант Плейър зяпна.

— Просто изпълнявам военния устав — поясни полковникът. — Естествено, твоите умения и опит ще ни липсват. Но не се съмнявам, че в бъдеще пак ще чуем за теб. Пожелавам ти късмет в новия полк.

— Благодаря, господин полковник — отвърна той. — Много ви благодаря.

И тъкмо се канеше да отдаде чест, когато командирът прибави:

— Може ли да те посъветвам нещо?

— Разбира се, господин полковник — каза новопроизведеният лейтенант.

— Джон Плейър е малко смешно име. Смени го с нещо, което няма да кара подчинените ти да ти се подиграват зад гърба.

В седем часа на следващата сутрин младши лейтенант Ричард Иън Армстронг се яви в офицерския стол на Кралския полк.

Докато пресичаше плаца в новата си, ушита по поръчка униформа, му трябваха няколко минути, за да свикне с поздравите на войниците. Когато влезе в стола и седна на масата с другите офицери, той внимателно наблюдаваше как държат вилиците и ножовете си. След закуската, от която не успя да изяде почти нищо, се яви при полковник Оукшот, новия си командир. Оукшот беше румен, откровен,

добродушен човек, който ясно му даде да разбере, че вече е чувал за бойната слава на младия лейтенант.

Ричард или Дик, както скоро стана известен сред колегите си, се радваше, че са го прехвърлили в толкова прочут стар полк. Ала още по-голямо удоволствие му доставяше фактът, че е британски офицер с ясен, правилен акцент, който скрива произхода му. Беше изминал дълъг път от двете претъпкани стаи в Дуски. И докато седеше край камината в клуба и пиеше с офицерите от Кралския полк, не виждаше причина да не стигне още по-надалеч.

Скоро всички офицери от Кралския полк научиха за подвизите на лейтенант Армстронг и докато напредваха към Германия, храбростта и личният му пример убедиха даже най-големите скептици, че не си е измислил всичко. Ала дори собствената му рота остана поразена от храбростта, която прояви в Ардените само три седмици след постъпването си в полка.

Водена от Армстронг, авангардната част предпазливо навлезе в планинско селце. Смяташе се, че немците вече са отстъпили и са се укрепили в съседните хълмове. Но взводът му успя да напредне само стотина метра по главната улица, когато го обсипа преграден огън. Въоръжен само с пистолет и ръчна граната, лейтенантът незабавно установи откъде стрелят немците и „без да мисли за собствения си живот“ — както по-късно описа действията му официалното комюнике — се хвърли към вражеските позиции.

Още преди сержантът му да го настигне, бе застрелял тримата немски войници в първия окоп. После се втурна към втория, хвърли вътре гранатата и уби още двама. От последния окоп се появи бяло знаме и трима млади войници бавно излязоха навън с вдигнати ръце. Единият пристъпи напред и се усмихна. Армстронг отвърна на усмивката му, след което го застреля в главата. Двамата оцелели немци се завъртяха към него с умолителни изражения, докато другарят им се свличаше на земята. Без да престава да се усмихва, той застреля и двамата в гърдите.

Задъханият сержант застана до него. Младият лейтенант го погледна. Сержантът впери очи в неподвижните тела. Армстронг прибра пистолета в кобура си и каза:

- Не трябва да поемаме рискове с тези копелета.
- Тъй вярно, господин лейтенант — тихо отвърна войникът.

Когато вечерта се установиха на лагер, Армстронг се качи на един немски мотоциклет и замина на четирийсет и осем часова отпуска в Париж. В седем на следващата сутрин беше пред вратата на Шарлот.

Когато портиерката ѝ съобщи, че лейтенант Армстронг иска да я види, Шарлот отговори, че не познава такъв човек, и реши, че някой британски офицер се надява да го разведе из френската столица. Ала когато видя кой е, го прегърна и през остатъка от денонощието двамата не напуснаха стаята ѝ. Дори портиерката бе шокирана.

— Разбирам, че е война — каза тя на мъжа си, — но те изобщо не се познаваха.

Когато в неделя вечер заминаваше обратно за фронта, Дик обеща на Шарлот, че при следващата им среща Берлин вече ще е превзет и че тогава ще се оженят. Скочи на мотоциклета си и потегли. Тя застана по нощница на прозореца и го проследи с поглед.

— Ако не те убият, преди да падне Берлин, скъпи.

Кралският полк бе избран за настъплението към Хамбург и Армстронг искаше да е първият офицер, влязъл в него. Градът падна след тридневна яростна съпротива.

На следващата сутрин фелдмаршал сър Бърнард Монтгомъри влезе в Хамбург и се обърна към съюзническите войски от задната седалка на джипа си. Той описа битката като решителна и ги увери, че скоро войната ще свърши и всички ще се приберат у дома. После слезе от джипа и връчи медали за храброст. Сред наградените с военен кръст беше капитан Ричард Армстронг.

Две седмици по-късно генерал Йодл подписа безусловната капитулация на Германия, приета от Айзенхауер. На другия ден капитан Ричард Армстронг получи едноседмичен отпуск. Дик отново подкара мотоциклета си към Париж и пристигна пред стария блок на Шарлот няколко минути след полунощ. Този път портиерката направо го отведе до стаята ѝ.

На следващата сутрин Шарлот, в бял костюм, и Дик, в пълна униформа, отидоха в местната община. Половин час по-късно излязоха оттам като капитан и госпожа Армстронг. Кумува им портиерката. По-голямата част от тридневния им меден месец премина в стаята на Шарлот. Когато заминаваше за полка си, Дик ѝ каза, че сега, след като войната вече била свършила, възнамерявал да напусне армията, да я отведе в Англия и да построи огромна бизнес империя.

— Имаш ли някакви планове за след войната, Дик? — попита полковник Оукшот.

— Да, господин полковник. Имам намерение да се върна в Англия и да си потърся работа — отвърна Армстронг.

Оукшот разтвори кафявата папка, която лежеше на бюрото пред него.

— Навярно ще мога да ти предложа нещо и тук, в Берлин.

— Какво, господин полковник?

— Върховното командване търси подходящ човек, който да оглави ВОКИУ, и ми си струва, че ти си идеалният кандидат за този пост.

— Какво е това ВОКИУ!

— Връзки с обществеността и контрол на информационните услуги. Тази работа е точно за теб. Нужен ни е някой, който убедително да представлява британските интереси и в същото време да се грижи за връзките с пресата. Едно е да спечелиш войната, съвсем друго — да убедиш външния свят, че се отнасяме както трябва с врага. Американците, руснаците и французите назначават собствени представители, затова ни трябва човек, който да държи под око и тях. Ти знаеш няколко езика и отговаряш на всички изисквания. Пък и да си кажем честно, Дик, ти нямаш семейство в Англия, при което да бързаш да се върнеш.

Армстронг кимна.

— Ще си позволя да цитирам Монтгомъри: какви оръжия ще ми дадете, за да си свърша работата?

— Вестник — отвърна Оукшот. — „Телеграф“ е един от градските ежедневници. В момента се ръководи от един немец, Арно Шулц. Той постоянно се оплаква, че имал проблеми с пресите, с

недостига на хартия и с прекъсването на електричеството. Искаме „Телеграф“ да е на улицата всеки ден, за да изразява нашата гледна точка. Не се сещам за по-подходящ кандидат от теб.

— „Телеграф“ не е единственият вестник в Берлин — отвърна Армстронг.

— Не е — потвърди полковникът. — Друг немец държи „Берлинер“ в американския сектор — което е още една причина да направим „Телеграф“ популярен. В момента „Берлинер“ има двойно по-голям тираж, нещо, което бихме искали да се промени.

— Какви правомощия ще получа?

— Ще имаш картбланш. Можеш да събереш свой собствен екип с колкото хора смяташ, че ти трябва. Ще разполагаш и с апартамент, така че можеш да повикаш и жена си. — Оукшот замълча за миг. — Може би ще искаш да помислиш известно време, а, Дик?

— Не, господин полковник.

Оукшот повдигна вежди.

— С радост ще приема работата.

— Чудесно. Започни с установяване на контакти. Запознай се с всички, които мислиш за полезни. Ако се сблъскаш с някакви проблеми, просто казвай на хората да се обръщат към мен. Ако срещнеш сериозно препятствие, думите „Съюзническа контролна комисия“ обикновено отварят и най-тежките врати.

На капитан Армстронг му трябваше само седмица, за да реквизира подходящ офис в сърцето на британския сектор, отчасти защото постоянно използваше думите „Съюзническа контролна комисия“. Малко повече време му отне да събере единайсетчленен екип, защото най-опитните вече работеха за Комисията. Започна с привличането на Сали Кар, секретарка на един генерал, която преди войната беше работила в лондонския „Дейли Кроникъл“.

С постъпването на Сали офисът започна работа само след дни. Армстронг постигна следващия си успех, когато откри, че лейтенант Уейкъм работи в берлинската транспортна служба. Сали му каза, че на Уейкъм му било омръзнало да попълва пътни документи. Капитанът го покани за свой заместник и за негова изненада бившият му командир с готовност прие. Трябваха му няколко дни, за да свикне да го нарича Питър.

Армстронг попълни екипа си с един сержант, двама ефрейтори и шестима редници от Кралския полк, които отговаряха на съответните изисквания. Всички бяха бивши дребни търговци от лондонския Ийст Енд. Той избра най-умния от тях, редник Рег Бенсън, за свой шофьор. Следващата му стъпка бе да реквизира апартамент на Паулщрасе, по-рано заеман от бригаден генерал, завърнал се в Англия. Когато полковникът подписа необходимите документи, Армстронг каза на Сали да прати телеграма на Шарлот в Париж.

— Какво да ѝ пиша? — попита тя.

— „Открих подходящо жилище. Взemi всичко и незабавно ела.“

Докато Сали записваше, той се изправи и каза:

— Отивам в „Телеграф“, за да се уверя, че всичко при Арно Шулц е наред.

— Какво да правя с това? — Сали му подаде някакво писмо.

— За какво се отнася?

— Праца го някакъв оксфордски журналист, който иска да посети Берлин и да разкаже как британците се отнасят с немците.

— Страхотно. — Армстронг се запъти към вратата. — Уреди му среща с мен.

10.

Нюз Кроникъл

1 октомври 1946

Присъдата в Нюрнберг: Гьоринг — основен виновник

Когато Кийт Таунсенд пристигна в оксфордския колеж Уорчестър, за да учи политика, философия и икономика, първото му впечатление за Англия беше точно каквото очакваше: самодоволна, снобска, надута и все още живееща във викторианската епоха. Хората се делиха на офицери и други и тъй като Кийт идваше от колониите, ясно му даваха да разбере към коя от двете категории спада.

Почти всичките му състуденти приличаха на по-млади версии на господин Джесъп и до края на първата седмица той с радост би се върнал у дома, ако не бе наставникът му в колежа. Доктор Хауард се различаваше коренно от стария му директор и не показва никаква изненада, когато на чаша шери в стаята му младият австралиец му каза, че мрази британската класова система, все още поддържана от повечето студенти. Дори се въздържа да коментира бюста на Ленин, който Кийт беше поставил над камината на мястото на лорд Солсбъри.

Доктор Хауард нямаше непосредствено решение на класовия проблем. Всъщност единственият му съвет към Кийт бе да посети бюрото за новоприетите, където можел да научи всичко за студентските клубове и дружества и навярно да открие нещо по свой вкус.

Младежът го послуша и на следващата сутрин внимателно проследи обясненията защо трябвало да стане член на клуба по гребане, филателното дружество, драматичния кръжок, шахматния клуб, корпуса за запасни офицери и особено студентския вестник. Но след като се запозна с новия главен редактор на „Чаруел“ и чу възгледите му за ръководството на вестника, реши да се съсредоточи върху политиката. Напусна бюрото с купчина формуляри за Оксфордския профсъюз и лейбъристкия клуб.

Следващия вторник отиде в „Бриклейърс Армс“ и барманът го упъти към малката стая на втория етаж, в която се срещаша

лейбъристите.

Председателят на клуба Рекс Сидънс веднага се изпълни с подозрения към брат Кийт, както още в самото начало настоя да се обръщат към него младежът. Таунсенд притежаваше всички особености на традиционен консерватор — баща с рицарски сан, образование в частно училище, рента и дори кабриолет „Ем Джи“ втора ръка.

Но всеки вторник вечер членовете на лейбъристкия клуб постепенно научаваха възгледите му за монархията, частните училища, титлите и елитаризма на Оксфорд и Кеймбридж и накрая той стана известен като „другаря Кийт“. След срещите някои дори отиваха в стаята му, за да обсъждат до ранни зори как да променят света, след като напуснат „това ужасно място“.

През първия семестър Кийт с изненада откри, че ако не се яви на лекция или дори пропусне упражнение, не получава автоматично наказание. Бяха му нужни няколко седмици, за да свикне със система, която разчиташе единствено на самодисциплина. В края на семестъра сър Грем го заплаши, че ако не се стегне, ще спре издръжката му и ще го върне в Австралия.

През втория семестър Кийт всеки петък пишеше дълги писма на баща си и подробно описваше колко усърдно се учи. Това очевидно подейства и пороят от укори секна. Даже от време на време се появяваше на лекции и на упражнения, на които се мъчеше да не заспи.

През летния семестър откри Челтнам, Нюмаркет, Аскот, Донкастър и Епсъм^[1], в резултат на което никога нямаше достатъчно пари, за да си купи нова риза и дори чорапи.

През ваканцията често му се налагаше да се храни на гарата, която поради близостта ѝ до Уорчестър някои студенти смятаха за университетска лавка. Една вечер, след като беше изпил прекалено много в „Бриклейърс Армс“, Кийт надраска на датираща от осемнайсети век уорчестърска стена: „C'est magnifique, mais ce n'est pas la gare“.

В края на първата година нямаше с какво толкова да се похвали от престоя си в университета, освен с малка група приятели, които също като него бяха решени да променят системата в полза на мнозинството.

Майка му, която редовно му пишеше, му предложи да използва ваканцията, за да обиколи Европа, тъй като можел да не получи друга възможност. Той послуша съвета ѝ и разработи план за пътуването, който щеше да спази, ако в местната кръчма не се бе запознал с един от редакторите в „Оксфорд Мейл“.

Скъпа мамо,

Току-що получих твоего писмо с идеите ти за ваканцията. Отначало реших да ги последвам и да се отправя по френското крайбрежие, за да стигна до Довил, но после от „Оксфорд Мейл“ ми предложиха шанс да посетя Берлин.

Искат да напиша четири статии от по хиляда думи за живота в окупирана Германия под управлението на съюзническите сили, след което да отида в Дрезден и да им пратя репортаж за възстановяването на града. Предлагат ми по двайсет и една лири на статия. Поради несигурното ми финансово положение, вината за което е моя, не твоя, Берлин надделя над Довил.

Ако в Германия има такива неща като пощенски картички, ще ти пиша. Ще пратя и четирите статии на татко. Може пък „Куриер“ да прояви интерес към тях.

Съжалявам, че няма да се видим това лято.

Целувки,

Кийт

След края на семестъра Кийт потегли в същата посока като мнозина други студенти. Подкара колата си към Дувър и взе ферибота до Кале. Но докато другите се отправиха на пътуване из историческите градове на континента, той насочи малкия си кабриолет на североизток към Берлин. Времето беше толкова горещо, че за пръв път можеше да свали гюрука.

Докато шофираше по лъкатушните пътища на Франция и Белгия, Кийт постоянно виждаше следи от войната. Унищожени поля, в които танковете бяха заели мястото на тракторите, бомбардирани ферми, попаднали между напредващи и отстъпващи армии, реки, задръстени с

ръждясваща военна техника. Разрушените сгради и опустошените земи правеха мисълта за Довил все по-привлекателна.

Когато стана прекалено тъмно, за да избягва дупките, той отби от шосето, спря и бързо заспа. Събуди се още по мрак от рева на камиони, които пътуваха за немската граница, и нахвърля в бележника си: „Изглежда, армията не се ръководи от движението на слънцето“. Трябваша му две-три завъртания на ключа, за да запали двигателя. Той разтърка очи и подкара по шосето, като се опитваше да запомни, че трябва да се движи в дясното платно.

След два часа стигна до границата и се нареди на дълга опашка: проверяваха всеки, който искаше да влезе в Германия. Митничарят взе паспорта му. Когато откри, че е австралиеца, отправи хаплива забележка по адрес на Доналд Брамън^[2] и му махна да продължи. Нищо от онова, което беше чувал и чел, не го бе подготвило за сблъсък с победената нация. Напредването му ставаше все по-бавно, пукнатините по пътя се превърнаха в дупки, дупките — в кратери. Едва успяваше да вдигне шейсет километра и често се налагаше да отбие и да спре, за да пропусне поредния конвой камиони със звездички на вратите.

Реши да използва един от тези престои, за да се нахрани в някаква крайпътна кръчма. Храната се оказа лоша, бирата — слаба, а навъсените лица на кръчмаря и клиентите не оставиха у него съмнение, че е нежелан. Кийт бързо уреди сметката си и си тръгна.

Подкара към германската столица и стигна в предградията ѝ само няколко минути преди здрачаване. Веднага започна да търси хотел. Знаеше, че колкото е по-близо до центъра, толкова по-високи са цените.

Накрая откри пансион на една бомбардирана улица. Сградата самотно се издигаше на ъгъла, сякаш нямаше представа какво се е разиграло наоколо ѝ. Тази илюзия се разсея веднага щом отвори вратата. Мръсното антре се осветяваше от една-единствена свещ. Посрещна го навъсен портиер с провиснали панталони и сива риза, който почти не направи опит да отговори на усилията му да наеме стая. Кийт знаеше само няколко думи на немски, затова накрая вдигна ръка с разтворена длан, като се надяваше мъжът да разбере, че иска да остане за пет ноци.

Портиерът неохотно кимна, свали един ключ от стената и го отведе по голо стълбище в ъглова стая на втория етаж. Кийт остави куфара си на пода. В стаята имаше тясно легло, стол, скрин с чекмеджета без дръжки и очукана маса. Когато се приближи до прозореца и видя купчини отпадъци, си помисли за красивото езерце под апартамента си в колежа. Обърна се, за да благодари, но портиера вече го нямаше.

След като разопакова багажа си, той придърпа стола към масата под прозореца и започна да описва първите си впечатления от опустошената държава.

На следващата сутрин се събуди веднага щом слънчевите лъчи проникнаха в стаята му. Трябваше му известно време, за да се измие със слабата струйка студена вода, която течеше от крана. Отказа се от бръсненето. Облече се, слезе долу и отвори няколко врати, докато намери кухнята. Застаналата до печката жена се обърна, усмихна му се и му даде знак да седне на масата.

Всичко друго, освен брашното, обясни тя на завален английски, било дефицитно. Предложи му две дебели филии хляб, намазани със съвсем тънък слой мас. Кийт ѝ благодари, за което получи нова усмивка. След втората чаша с течност, която според уверенията на жената била мляко, той се върна в стаята си, седна на ръба на леглото, провери адреса на срещата и се опита да го открие на остарялата пътна карта на Берлин, която носеше от Оксфорд. Излезе от пансиона в осем и няколко минути, защото не искаше да закъснее.

Вече беше решил да организира времето си така, че да прекара поне ден във всеки сектор на разделения град. Имаше намерение да остави за накрая руската част, за да може да я сравни с трите контролирани от съюзниците сектора. След онова, което бе видял до този момент, смяташе, че положението в нея би трябвало да е най-добро. Знаеше, че това ще зарадва другарите му от оксфордския лейбъристски клуб, който вярваха, че Сталин се справя много по-добре от Атли, Ориол^[3] и Труман, взети заедно — въпреки факта, че най-източната точка, до която бяха пътували повечето от тях, беше Кеймбридж. Кийт спира няколко пъти, за да моли за упътване към Сименсщрасе. Накрая откри Британската служба за връзки с

обществеността и контрол на информационните услуги няколко минути преди девет. Паркира автомобила си и се присъедини към потока мъже и жени в различни униформи, които влизаха вътре през въртящата се врата. Асансьорът не работеше и се наложи да се изкачи пеш до петия етаж, където се намираше офисът на ВОКИУ. Въпреки че до срещата оставаше още време, той реши да съобщи за пристигането си.

— Какво обичате, господине? — попита младата ефрейторка на регистратурата.

До този момент нито една жена не се бе обръщала към него с „господине“ и това не му хареса.

Кийт извади от вътрешния си джоб поканата и ѝ я подаде.

— Имам среща с директора в девет часа.

— Струва ми се, че още го няма, господине, но все пак ще проверя.

Тя вдигна телефонната слушалка и проведе кратък разговор със свой колега.

— След няколко минути ще дойдат да ви вземат — съобщи му ефрейторката. — Седнете, моля.

Няколкото минути се оказаха близо час. През това време Кийт изчете вестниците на масичката от кора до кора, но не му предложиха кафе. „Берлинер“ не му се стори много по-добър от „Чаруел“, оксфордския студентски вестник, към който се отнасяше с презрение, а „Телеграф“ беше още по-слаб. Но тъй като директорът на ВОКИУ, изглежда, се споменава на почти всяка негова страница, той се надяваше, че няма да го питат за мнението му.

Накрая се появи друга жена и покани господин Таунсенд. Кийт скочи и се приближи до бюрото.

— Казвам се Сали Кар — небрежно рече тя — и съм секретарка на директора. С какво мога да ви помогна?

— Писах ви от Оксфорд — отвърна Кийт с надеждата, че изглежда по-възрастен от годините си. — Аз съм журналист от „Оксфорд Мейл“ и съм пратен тук, за да напиша поредица статии за условията в Берлин. Имам среща с... — Той сведе очи към поканата. — ... с капитан Армстронг.

— А, да, спомням си — каза госпожица Кар. — Но се боя, че тази сутрин капитан Армстронг е на посещение в руския сектор и днес

не го очакваме в службата. Ако дойдете утре сутрин, той с удоволствие ще ви приеме.

Кийт се опита да не дава външен израз на разочарованието си и я увери, че отново ще бъде тук по същото време на другия ден. Навярно изобщо щеше да се откаже от срещата с Армстронг, ако не го бяха предупредили, че капитанът знаел повече за действителното положение в Берлин от всички други щабни офицери, взети заедно.

Прекара остатъка от деня в разглеждане на британския сектор и често спираше, за да си води бележки за всичко, което му се стореше важно. Отношението на британците към победените немци, празните магазини, опашките за храна на всеки ъгъл, сведените глави, когато се опитваше да срещне погледа на някой немец. Когато някакъв далечен часовник удари дванайсет, Кийт влезе в шумен бар, претъпкан с войници, и седна в края на тезгяха. Поръча си халба бира и сандвич със сирене — поне си мислеше, че е поръчал сандвич със сирене, но немският му не бе достатъчно добър, за да е сигурен. Докато седеше на бара, продължи да работи върху записките си и докато наблюдаваше келнерите разбра, че цивилните се обслужват след всички военни. Без никакво изключение.

Различните акценти в помещението му напомниха, че класовата система се поддържа дори тогава, когато британците окупирали чужд град. Някои от войниците се оплакваха — на диалект, който нямаше да зарадва госпожица Стедмън — от това колко време отнемала обработката на документите им, за да ги уволнят. Други, изглежда, се бяха примирили с живота в униформа и приказваха само за нова война. Кийт свъси вежди, когато чу един от тях да казва: „Одраскай ги и ще видиш, че отдолу всички са си гадни нацисти“. Но следобед, когато продължи обиколката си из британския сектор, му се стори, че поне външно всички войници изглеждат дисциплинирани и че повечето от окупаторите се отнасят към окупираните със сдържаност и учтивост.

Когато магазините започнаха да затварят, Кийт се върна при колата. Откри я заобиколена от възхитени хора, чиито завистливи изражения станаха гневни веднага щом видяха, че носи цивилни дрехи. Той се върна в пансиона и след чиния с картофи и зеле в кухнята се качи в стаята си и прекара следващите два часа в описване на всичко, което си спомняше от деня. По-късно си легна и чете „Животинска ферма“, докато свещта не угасна.

Спа дълбоко. На сутринта отново се изми с почти ледена вода, положи колебливи усилия да се избърсне и слезе в кухнята. Вече го очакваха няколко филии хляб, намазани с мас. След закуска събра бележките си и се отправи на отложената среща. Ако повече внимаваше в пътя и по-малко мислеше за въпросите, които искаше да зададе на капитан Армстронг, навярно на кръстовището нямаше да завие наляво. Насочилият се право към него танк не успя да спре толкова бързо и макар че Кийт удари спирачки и едва закачи тежката му броня, колата описа пълен кръг, качи се на тротоара и се блъсна в един бетонен стълб. Кийт остана разтреперан зад волана.

От танка скочи млад лейтенант и се втурна да провери дали шофьорът на автомобила не е ранен. Кийт предпазливо слезе от колата. Беше малко замаян, но му нямаше нищо — само малка драскотина на дясната ръка и навехнат глезен.

Когато разгледаха танка, видяха, че единствената следа от сблъсъка е леко одрасканата му броня. Колата обаче изглеждаше така, като че ли е минала през бойно поле. Кийт се ядоса — в чужбина можеше да получи само една трета от застраховката. Въпреки това той увери офицера, че не го обвинява, и след като лейтенантът го упъти към най-близкия сервиз, се разделиха.

В сервиза успя да намери монтьор, който знаеше английски, и му обещаха по някое време да пратят хора за колата.

— Какво значи „по някое време“? — попита той.

— Зависи — потърка пръсти монтьорът. — Нали разбирате, всичко е въпрос на... приоритети.

Кийт извади портфейла си и му подаде десетшилингова банкнота.

— Имате ли долари? — попита немецът.

— Не — твърдо отвърна Кийт.

След като му обясни къде е колата, той продължи към Сименсщрасе. Вече бе закъснял с десет минути за срещата си в град, в който имаше малко трамваи и още по-малко таксита. Стигна в офиса на ВОКИУ в десет без двацет.

Ефрейторката на регистратурата веднага го позна, ала трябваше да му съобщи лоша новина.

— Преди няколко минути капитан Армстронг отиде на среща в американския сектор — каза тя. — Чака ви повече от час.

— По дяволите! — изруга Кийт. — Катастрофирах по пътя. Може ли да го видя по-късно днес?

— Боя се, че не — отвърна жената. — Целия следобед е ангажиран.

Той сви рамене.

— Бихте ли ми обяснили как да стигна до френския сектор?

Докато обикаляше улиците на тази част от Берлин, впечатленията му от предишния ден не се обогатиха с нищо друго, освен с факта, че в този град се използват поне два непознати му езика. Това го накара да си поръча обяд, който не искаше, и бутилка вино, което не можеше да си позволи.

Привечер се върна в сервиза, за да провери какво става с автомобила му. Единственият монтьор, който знаеше английски, си беше отишъл. Колата стоеше в ъгъла на двора в същото ужасно състояние, в което я бе оставил сутринта. Единственото, с което успя да му помогне пазачът, беше да посочи цифрата осем на часовника си.

На другата сутрин Кийт отиде в сервиза в осем без петнайсет, ала монтьорът се появи едва в 8:13. Преди да изрази мнението си, той няколко пъти обиколи колата.

— Мога да я оправя за седмица — тъжно каза немецът.

Този път Кийт му подаде една лира.

— Но сигурно ще успея да свърша за два дни... Всичко е въпрос на приоритети.

Кийт реши, че не може да си позволи да е основен приоритет.

Докато пътуваше в един претъпкан трамвай, той се замисли за финансите си или по-скоро за тяхната липса. Ако издържеше още десет дни, платеше пансиона си и ремонта на колата, през остатъка от пътуването щеше да му се наложи да спи в автомобила.

Скочи от трамвая на вече познатата спирка, тичешком изкачи стъпалата и няколко минути преди девет застана на регистратурата. Този път го накараха да чака двадесет минути преди отново да се появи секретарката на директора. Изглеждаше притеснена.

— Съжалявам, господин Таунсенд — каза тя, — но капитан Армстронг трябваше неочаквано да отлети за Англия. Заместникът му лейтенант Уейкъм с удоволствие ще ви приеме.

Кийт прекара близо час с лейтенант Уейкъм, който постоянно го наричаше „приятелю“, обясняваше му защо не може да влезе в

Шпендау^[4] и пускаше шеги по адрес на Дон Брадмън. Когато си тръгна, младежът си мислеше, че е научил много повече за състоянието на английския крикет, отколкото за положението в германската столица. Прекара остатъка от деня в американския сектор, като често спираше да разговаря с войниците по улиците. Те с гордост му казваха, че за нищо на света нямало да напуснат сектора си, докато не дойдело време да се върнат в Щатите.

Когато по-късно следобед отиде в сервиза, монтьорът му обеща, че на другата вечер ще може да вземе колата си.

На следващия ден взе трамвай до руския сектор. Скоро откри колко се е заблуждавал като е смятал, че там няма да научи нищо ново. Другарите му от оксфордския университетски лейбъристски клуб нямаше да се зарадват, когато им кажеше, че раменете на източноберлинчани са по-изгърбени, главите им — по-приведени и крачката им — по-бавна от тези на съгражданите им в съюзническите сектори, както и че, изглежда, не разговарят дори помежду си, още по-малко с него. Статуята на Хитлер на централния площад беше заменена от още по-голяма на Ленин и на всеки ъгъл се издигаше огромен портрет на Сталин. След неколкочасово обикаляне из сивите улици с магазини, в които нямаше нито хора, нито стоки, Кийт се върна в британския сектор.

Реши, че ако на другата сутрин потегли за Дрезден, може би ще успее да изпълни задачата си по-рано и да прекара няколко дни в Довил, за да попълни финансите си, които бързо се топяха.

Колата го чакаше в двора на сервиза и Кийт трябваше да признае, че изглежда чудесно. Някой даже я бе измил и червеният капак лъщеше под гаснещите слънчеви лъчи.

Монтьорът му подаде ключа и Кийт се настани зад волана. Двигателят реагира незабавно.

— Отлично! — възкликна той.

Немецът важно кимна. Когато Кийт излезе от колата, друг монтьор се наведе вътре и извади ключа.

— Колко ви дължа? — попита Кийт и извади портфейла си.

— Двайсет лири — отвърна монтьорът.

Кийт го зяпна.

— Двайсет лири ли? — изпелтечи той. — Но аз нямам дваайсет лири. Вие вече ми взехте трийсет шилинга, а проклетата кола струваше

само трийсет лири.

Тази информация, изглежда, не впечатли немеца.

— Наложил се да сменим колянвия вал и да поправим карбуратора — поясни той. — А резервните части са дефицитни. Да не споменавам за изчукването. Двайсет лири.

Кийт отвори портфейла си и започна да брои банкнотите.

— Колко прави това в марки?

— Не приемаме марки — отвърна немецът.

— Защо?

— Британците ни предупредиха да се пазим от фалшификати.

Кийт реши, че е дошъл моментът да опита друга тактика.

— Това си е чисто изнудване! — извика той. — Ще се погрижа да затворят сервиза ви!

Немецът не се трогна.

— Може и да сте спечелили войната, господине — сухо отвърна той, — но това не означава, че не трябва да си плащате сметките.

— Да не си мислите, че ще ви се размине? — продължи Кийт. — Ще съобщя за вас на моя приятел капитан Армстронг от ВОКИУ. Тогава ще видите кой командва.

— Може би ще е най-добре да повикаме полицията и да оставим те да решат кой командва.

Тези думи го накараха да замълчи. Известно време Кийт нервно обикаля из двора и накрая призна:

— Нямам двайсет лири.

— Тогава ще се наложи да продадете колата.

— За нищо на света.

— В такъв случай просто ще остане тук — срещу обичайната такса — докато не намерите парите.

Кийт все повече почервеняваше. Монтъорите изглеждаха странно невъзмутими.

— Колко ще ми предложите за нея? — попита накрая той.

— В Берлин не се търсят много стари спортни коли с десен волан. Бихме могли да ви дадем сто хиляди марки.

— Но нали преди малко ми казахте, че не работите с марки?

— Казах ви само, че не ги приемаме.

— Тези сто хиляди ще покриват ли сметката ми?

— Не — отвърна монтьорът, замълча за миг, усмихна се и прибави: — Но ще се погрижим да ви ги обърнат по изгоден курс.
— Гадни нацисти — измърмори Кийт.

Когато започна втората си година в Оксфорд, другарите му от лейбъристкия клуб настояха да се кандидатира за клубния комитет. Той вече знаеше, че макар в клуба да членуват над шестстотин души, именно комитетът се среща с министрите от правителството, посещаващи университета, и има право да взема решения. Той дори избираше делегатите на партийните конференции и по този начин влияеше върху партийната политика.

Когато съобщиха резултатите от гласуването, Кийт се изненада с какво голямо мнозинство е избран. Следващия понеделник участва в първото си заседание, което се състоя в „Бриклейърс Армс“. Мълчаливо седеше в дъното и не можеше да повярва на очите си — комитетът проявяваше всички качества, които най-много мразеше в британците. Те бяха реакционно настроени, пристрастни и свръхконсервативни, когато се стигаше до взимане на сериозно решение. Ако някой измислеше оригинална идея, тя надълго и нашироко се обсъждаше, после, когато закриеха заседанието и слезеха в бара, бързо потъваше в забвение. Кийт заключи, че ако иска да реализира някои от най-радикалните си възгледи, не е достатъчно да е член на комитета. През последната година от следването си трябваше да стане председател на лейбъристкия клуб. Когато спомена за тази своя амбиция в писмо до баща си, сър Греъм му отговори, че повече го интересувала перспективата да завърши, тъй като този пост не бил от основно значение за човек, надяващ се да стане собственик на издателска група.

Единственият му конкурент беше сегашният заместник-председател Гарет Уилямс, миньорски син, получил стипендия за Оксфорд, който определено отговаряше на всички изисквания.

Изборите на ръководни органи бяха определени за втората седмица на семестъра и Кийт разбираше, че ако се надява да стане председател, трябва да използва всеки час от седемте дни преди това. Тъй като Гарет Уилямс беше по-популярен в комитета, отколкото сред редовите членове, Кийт знаеше точно накъде да насочи усилията си.

През първите десет дни от семестъра редовно канеше на чашка в стаята си някои членове на клуба, дори новоприети студенти. Вечер след вечер поглъщаха каси бира, сладки и евтино вино, всичко за негова сметка.

Двайсет и четири часа преди изборите реши, че е успял. Прегледа списъка на онези, с които вече се бе сближил и които със сигурност щяха да гласуват за него, после отдели поддръжниците на Уилямс.

Ежеседмичното заседание на комитета се състоя вечерта преди вота. Кийт се наслаждаваше на мисълта, че за последен път търпи безкрайните им безсмислени решения, които в крайна сметка свършваха в кошчето за отпадъци. Седеше и не участваше в досадните поправки на клаузи, толкова любими на Гарет Уилямс и неговите приятелчета. Почти цял час обсъждаха последните данни за безработицата, която достигаше триста хиляди души. На Кийт му се искаше да посочи на другарите си, че във Великобритания има поне триста хиляди, които според него просто не са способни на труд, ала реши, че е неразумно да го прави в деня преди да поиска подкрепата им пред урната.

Седеше облегнат на стола си и кимаше, когато падна бомбата. По време на последната точка от дневния ред — „Други“ — Хю Дженкинс от колежа „Сейнт Питърс“, студент, с когото Кийт рядко разговаряше — не само защото изкарваше Ленин либерал, а защото беше най-верен съюзник на Гарет Уилямс — тежко се надигна от мястото си на първия ред.

— Другари — започна той, — съобщиха ми, че е бил нарушен параграф девети от устава, алинея „в“, отнасяща се до избора на ръководни органи на комисията.

— Продължавай — каза Кийт. Вече кроеше за другаря Дженкинс планове, които не можеха да се открият в алинея „в“ на никой устав.

— Точно това възнамерявам да направя, другарю Таунсенд — каза Хю, — особено защото въпросът те засяга пряко.

Кийт се наведе напред и за пръв път тази вечер се съсредоточи върху заседанието.

— Изглежда, другарю председател, че през последните десет дни другарят Таунсенд събира подкрепа за поста председател на клуба.

— Естествено — отвърна Кийт. — Иначе как бих могъл да разчитам, че ще ме изберат.

— Е, радвам се, че другарят Таунсенд е толкова откровен, другарю председател, защото така няма да се наложи да организираме вътрешно разследване.

Кийт се озадачи.

— Съвсем ясно е — продължи Дженкинс, — че другарят Таунсенд не си е направил труда да провери в партийния устав, който категорично заявява, че всички форми на агитация за партийни постове са строго забранени. Параграф девети, алинея „в“.

Кийт наистина нямаше партиен устав и не бе чел нито ред от него, още по-малко параграф девети и неговите алинеи.

— Съжалявам, но смятам за свой дълг да предложа резолюция — каза Дженкинс. — Другарят Таунсенд трябва да оттегли кандидатурата си за утрешните избори и да бъде отстранен от комитета.

— За процедурата, другарю председател — скочи от втория ред друг студент. — Мисля, че това са две резолюции.

Цели четирийсет минути обсъждаха дали се касае за една или за две резолюции. Въпросът се реши с поправка в движение: с единайсет срещу седем гласа постановиха, че резолюциите са две. Последваха още няколко речи и процедурни изяснения за това дали другарят Таунсенд да получи възможност да участва в изборите. Кийт заяви, че няма да гласува по първата резолюция.

— Извънредно великодушно — подсмихна се Уилямс.

С десет срещу седем гласа и един въздържал се гласуваха другарят Таунсенд да оттегли кандидатурата си за председател.

Уилямс настоя резултатът да бъде отбелязан в протоколите на заседанието в случай, че в бъдеще някой подаде възражение. Кийт ясно даде да се разбере, че няма намерение да протестира. Уилямс не успя да скрие самодоволната си усмивка.

Кийт не остана да чуе резултата от второто гласуване и се върна в стаята си, като пропусна дълги дискусии по въпроса дали да отпечатат нови бюлетини, след като е останал само един кандидат за поста.

На следващия ден неколцина студенти изразиха съжалението си от неговото дисквалифициране. Но Кийт вече беше решил, че лейбъристка партия едва ли ще успее да влезе в реалния свят преди

края на века и че той не е в състояние да промени това положение — даже да бе станал председател на клуба.

На чаша шери същата вечер ректорът на колежа се съгласи с него.

— Не съм съвсем разочарован, защото трябва да те предупредя, Таунсенд, че според твоя наставник, ако продължиш да работиш по същия хаотичен начин като през последните две години, няма голяма вероятност да завършиш успешно.

Преди Кийт да успее да се защити, ректорът продължи:

— Естествено, разбирам, че научната степен от Оксфорд не е от голямо значение за избраната от теб кариера, но те моля да имаш предвид, че ако след три години следване ни напуснеш без никакъв резултат, родителите ти много ще се разочароват.

Когато се прибра в стаята си, Кийт си легна и се замисли за съвета на ректора. Ала окончателно решение го накара да вземе писмото, което пристигна няколко дни по-късно. Майка му съобщаваше, че сър Греъм получил слаб инфаркт и че се надявала синът ѝ скоро да поеме част от семейните задължения.

Кийт незабавно поръча телефонен разговор с Турак. Когато най-после го свързаха, той първо я попита дали иска да се върне вкъщи.

— Не — твърдо отговори тя. — Но баща ти се надява повече да се съсредоточиш върху следването си, иначе смята, че пребиваването ти в Оксфорд ще е напразно.

Кийт отново реши да смае преподавателите си. През следващите осем месеца присъства на всички лекции и не пропусна нито едно упражнение. С помощта на доктор Хауард продължи да се занимава и през двете ваканции, което само го накара да осъзнае колко малко работа е свършил през последните две години. Вече му се искаше родителите му да бяха пратили с него госпожица Стедмън.

В понеделника на седмата седмица от последния семестър, облечен в тъмен костюм, колосана яка, бяла вратовръзка и студентска тога, той се яви пред изпитната комисия. През следващите пет дни седеше на отреденото му бюро и отговаряше на въпросите от единайсетте конспекта. Следобед на петия ден излезе навън и седна на стъпалата пред сградата при приятелите си, които пиеха шампанско с всички минавачи.

След месец и половина с облекчение откри името си в списъка на онези, които получаваха бакалавърска степен. От този ден никога не спомена за равнището на образованието си, макар да беше съгласен с мнението на доктор Хауард, че това няма особено голямо значение за бъдещата му кариера.

Кийт искаше да се върне в Австралия в деня, в който научи резултатите от изпитите, но баща му не желаше и да чуе за това.

— Очаквам да постъпиш на работа при стария ми приятел Макс Бивърбрук в „Експрес“ — надвика пращането по телефона със Греъм. — За половин година той ще те научи на повече, колкото си научил за три години в Оксфорд.

Кийт устоя на изкушението да му отговори, че това едва ли ще е сериозно постижение.

— Единственото, което ме безпокои, татко, е твоето здравословно състояние. Не искам да остана в Англия, ако мога да ти помогна с нещо у дома.

— Никога не съм се чувствал по-добре, момчето ми — отвърна със Греъм. — Докторът каза, че почти съм се възстановил и стига да не се претоварвам, ще живея още дълго. Ще си ми много по-полезен, ако научиш занаята на Флийт стрийт^[5], вместо да се прибереш вкъщи и да ми се пречкаш из краката. Веднага ще позвъня на Бивърбрук. Погрижи се да му драснеш няколко реда — още днес.

Кийт писа на лорд Бивърбрук същия следобед и след три седмици собственикът на „Експрес“ прие сина на със Греъм Таунсенд на петнайсетминутен разговор. Кийт пристигна пред Арлингтън Хаус четвърт час по-рано и преди да влезе във внушителната сграда няколко минути се разхожда нагоре-надолу пред катедралата „Сейнт Джеймс“. Накараха го да чака още двамадесет минути, а после секретарката го въведе в големия кабинет на лорд Бивърбрук, който гледаше към Сейнт Джеймс Парк.

— Как е баща ти? — бяха встъпителните думи на издателя.

— Добре е, благодаря — отвърна Кийт, застанал пред бюрото му, тъй като не му предложиха да седне.

— И искаш да тръгнеш по неговите стъпки, така ли? — вдигна поглед към него възрастният мъж.

— Да, господине.

— Добре, тогава утре в десет да си в кабинета на Франк Бътърфийлд в „Експрес“. Той е най-добрият заместник главен редактор на Флийт стрийт. Някакви въпроси?

— Не, господине — отвърна Кийт.

— Добре — каза Бивърбрук. — Предай най-добрите ми пожелания на баща си. — Той наведе глава, което очевидно беше знак, че разговорът е свършил.

Трийсет секунди по-късно Кийт отново бе навън, без изобщо да е сигурен, че срещата се е състояла.

На следващата сутрин отиде при Франк Бътърфийлд на Флийт стрийт. Заместник главният редактор като че ли никога не преставаше да тича от един журналист на друг. Кийт се опита да го следва и скоро разбра защо Бътърфийлд се е развеждал три пъти. Малко нормални жени биха търпели такъв начин на живот. Той изчакваше отпечатването на вестника всяка вечер, освен събота.

С времето на Кийт му омръзна просто да върви по петите на редактора. Нямаше търпение да получи по-пълна представа за списването и ръководството на вестника. Усетил нервността на младежа, Франк разработи програма, която изцяло да ангажира времето му. Така Кийт прекара по два месеца в разпределителния отдел, рекламата и печатницата. И навсякъде видя десетки профсъюзни членове, които играеха карти, вместо да работят на пресите, или да пият кафе и да залагат при най-близкия букмейкър. Някои дори се подписваха в присъствената книга под две-три имена и получаваха по две-три заплати.

На шестия месец Кийт започна да се пита дали фактът, че редакторът се примирява с всичко това, е от значение за успешното издаване на вестника. Не трябваше ли навремето той и баща му да прекарват неделните сутрини в също толкова внимателно вглеждане в рекламното пространство на „Куриер“, колкото и в първите му страници? И вместо да седят в кабинета на сър Греъм и да критикуват заглавията в „Газет“, не трябваше ли да се поинтересуват дали във вестника няма прекалено много служители и дали разходите на журналистите не са се изплъзнали от контрол? Колкото и голям да бе тиражът, в крайна сметка основната цел трябваше да е максималната печалба. Той често обсъждаше този проблем с Франк Бътърфийлд,

който смяташе, че установената практика в печатницата не подлежи на промяна.

Кийт редовно пишеше на родителите си дълги писма, в които развиваше теориите си. След като вече лично се сблъскваше с много от проблемите на баща си, той започваше да се бои, че профсъюзните практики в печатниците на Флийт стрийт скоро ще стигнат и до Австралия.

Въпреки съвета на Франк Бътърфийлд, в края на първата година Кийт прати дълго писмо на Бивърбрук в Арлингтън Хаус. В него изрази мнението си, че работниците в печатницата на „Експрес“ са три пъти повече от необходимото и че докато заплатите постоянно се повишават, нито една съвременна издателска група не може да се надява на печалба. В бъдеще някой трябвало да се заеме с профсъюзите. Бивърбрук изобщо не му отговори.

Той не се обезкуражи и започна втората си година в „Експрес“, като работеше денонощно. Това окончателно го убеди, че във вестникарския бизнес рано или късно трябва да настъпят огромни промени, и той прати на баща си подробен доклад, който възнамеряваше да обсъдят веднага щом се върне в Австралия. В него излагаше точно какви нововъведения смята за наложителни в „Куриер“ и „Газет“, за да останат печеливши през втората половина на двайсети век.

Кийт тъкмо си резервираше полет за Мелбърн по телефона в кабинета на Бътърфийлд, когато му донесоха телеграмата.

---

[1] Английски градове, в които се провеждат конни надбягвания. — Б.пр. ↑

[2] Доналд Джордж Брамън (р. 1908) — прочут австралийски играч на крикет. — Б.пр. ↑

[3] Клемънт Ричард Атли (1883 — 1967) — британски премиер 1945 — 1951. Винсен Ориол (1884 — 1966) — председател на френския парламент 1945 — 1946, първи президент на Четвъртата република. — Б.пр. ↑

[4] Район в Източен Берлин, в който е имало затвор за нацистки военнопръстълпници. — Б.пр. ↑

[5] Улица в центъра на Лондон, на която се намират редакциите на много от английските вестници. — Б.пр. ↑

11.

Таймс

5 юни 1945

Установяване на контрол над Германия: Предварителна среща на съюзническото командване

Когато за пръв път отиде в „Телеграф“, капитан Армстронг се изненада колко мръсни са малките сутеренни офиси на редакцията. Посрещна го мъж, който се представи като Арно Шулц, главен редактор.

Шулц беше нисък — най-много метър и шейсет, имаше навъсени сиви очи и късо подстригана коса. Довоенният му костюм трябва да бе ушит, когато беше тежал пет-шест килограма повече. Яката и маншетите на ризата му бяха оръфани и носеше тънка лъскава вратовръзка.

Армстронг му се усмихна.

— Двамата с вас имаме нещо общо — каза той.

Шулц нервно пристъпваше от крак на крак в присъствието на този висок британски офицер.

— Какво?

— И двамата сме евреи — отвърна Армстронг.

— Изобщо не бих си го помислил — искрено се изненада редакторът.

Капитанът не успя да скрие доволната си усмивка.

— Нека сме наясно още от самото начало — каза той. — Възнамерявам да ви окажа пълна подкрепа, за да се погрижим „Телеграф“ да продължи да излиза. Имам една-единствена дългосрочна цел: да надхвърлим тиража на „Берлинер“.

Шулц го погледна скептично.

— В момента продават два пъти повече броеве дневно от нас. Така беше и преди войната. Имат много по-добри преси, повече хора и преимуществото, че са в американския сектор. Струва ми се, че целта ви не е реалистична, капитане.

— В такъв случай просто ще променим това положение — каза Армстронг. — От сега нататък трябва да гледате на мен като на собственик на вестника. Аз, от своя страна, ще ви оставя да вършите редакторската работа. Защо не започнете, като ми разкажете за проблемите си?

— С какво да започна? — погледна Шулц новия си шеф. — Пресите ни са стари. Много от частите им са изхабени и няма начин да намерим резервни.

— Съставете списък на всичко, което ви е нужно, и ще се погрижа да го получите.

Редакторът не изглеждаше убеден. Той избърса очилата си с носна кърпичка, която извади от джоба на самото си.

— Освен това имаме постоянен проблем с електричеството. Едва успявам да задействам машините, когато токът спира, и поне два пъти седмично изобщо не отпечатваме вестника.

— Ще се погрижа това повече да не се случва — обеща Армстронг, без да има представа как ще го уреди. — Нещо друго?

— Цензурата — отвърна Шулц. — Цензорът проверява всяка дума от материалите ми и когато излязат, те неминуемо са остарели с два-три дни. А и след като зачеркне най-интересните моменти, не остава много, което да си струва да се прочете.

— Ясно — каза Армстронг. — От сега нататък аз ще преглеждам статиите. Ще поговоря и с цензора. В бъдеще няма да имате такива проблеми. Това ли е всичко?

— Не, капитане. Най-големият ми проблем се появява, когато електричеството не прекъсва цяла седмица.

— Не разбирам — учуди се Армстронг.

— Тогава винаги ми свършва хартията.

— Какъв е в момента тиражът?

— Сто, най-много сто и двайсет хиляди броя дневно.

— Ами на „Берлинер“?

— Някъде около двеста и петдесет хиляди.

— Ще се погрижа да получавате достатъчно хартия, за да отпечатвате по двеста и петдесет хиляди броя ежедневно. Дайте ми време до края на месеца.

Когато се върна зад бюрото си, Армстронг помоли Сали да напечата списък с всички искания на Шулц. После го прочете и й каза

да го размножи в десет екземпляра, след което да организира среща на целия екип. Един час по-късно всички се събраха в кабинета му.

Сали им раздаде копия от списъка и Армстронг спомена по няколко думи за всеки проблем.

— Искам всичко от списъка, при това бързо. Когато се справим с тази задача, ще получите по три дни отпуска. Дотогава ще работим денонощно, включително през уикендите. Ясен ли съм?

Неколцина кимнаха, но никой не се обади.

Девет дни по-късно Шарлот пристигна в Берлин и Армстронг прати Бенсън на гарата да я посрещне.

— Къде е съпругът ми? — попита тя, докато товареха куфарите ѝ в джипа.

— Има важна среща, от която не може да отсъства, госпожо Армстронг. Каза, че ще се прибере късно.

Когато Дик се прибра в апартамента, Шарлот беше разопаковала багажа си и му бе приготвила вечеря. Тя се хвърли в прегръдките му.

— Прекрасно е, че си в Берлин, скъпа — каза той. — Съжалявам, че не успях да те посрещна на гарата. — Армстронг я пусна и се вгледа в очите ѝ. — Нагърбил съм се с работа за шестима. Надявам се да ми влезеш в положението.

— Разбира се — отвърна Шарлот. — На вечеря искам да ми разкажеш всичко за новата си работа.

Дик почти не престана да говори от момента, в който седна на масата, докато не оставиха неизмитите съдове и не си легнаха. На следващата сутрин той за пръв път закъсня за работа.

На хората му им трябваха деветнайсет дни, за да открият всичко от списъка, на него му отне още осем, за да го реквизира с помощта на могъща смесица от чар, агресивност и подкупи. Когато в службата се появи неразпечатан сандък с шест нови пищеци машини „Ремингтън“, без да са ги поръчвали, Армстронг просто каза на лейтенант Уейкъм да си затвори очите.

Когато се сблъскаше с някакво препятствие, Дик само споменаваше думите „полковник Оукшот“ и „контролна комисия“.

Това почти винаги караше навъсените служители да му дадат необходимото, макар и неохотно.

Питър Уейкъм докладва, че поради претоварване на електрическата мрежа техният сектор бил прекъсван поне за три на всеки дванайсет часа. Системата официално се намирала под командването на някакъв американски капитан на име Макс Саквил, който заявил, че нямам време да се срещне с него.

— Остави това на мен — отвърна Армстронг.

Но скоро установи, че Саквил не се трогва нито от чар, нито от агресивност, нито от подкуп, отчасти защото американецът, изглежда, разполагаше с достатъчно и от трите и смяташе, че върховната власт е тяхна. Затова пък откри, че капитанът си има слабост, която си позволяваше всяка събота вечер. След няколко часа търпеливо слушане как Саквил спечелил „Пурпурно сърце“ при Анцио Дик беше поканен на покер.

През следващите три седмици Армстронг нарочно губеше по петдесетина долара всяка събота вечер — записваше ги в различни графи за разходи на следващия понеделник сутрин. По този начин се погрижи никога да не прекъсват електрическото захранване на британския сектор между три часа следобед и полунощ, освен в събота, когато „Телеграф“ не излизаше.

Списъкът с исканията на Арно Шулц бе удовлетворен след двайсет и шест дни. Дотогава тиражът на вестника стана сто и четирийсет хиляди броя. С разпространението му беше натоварен лейтенант Уейкъм и „Телеграф“ винаги се появяваше на улицата в ранните утринни часове. Когато Дик го информира за тиража, полковник Оукшот се зарадва на успехите на своя любимец и се съгласи екипът му да получи тридневна отпуска.

Никой не остана по-доволен от тази новина от Шарлот. От пристигането ѝ в Берлин Дик рядко се прибираше вкъщи преди полунощ и често излизаше преди жена му да се събуди. Но този петък следобед се появи пред блока им, седнал зад волана на чужд мерцедес, и след като натовариха очуканите си куфари в багажника, двамата заминаха за Лион, където прекараха четири дълги дни при нейните родители.

Шарлот се безпокоеше, че съпругът ѝ изглежда абсолютно неспособен да си почива повече от няколко минути, но се радваше, че

в малката къща няма телефон. В събота вечер цялото семейство отиде да гледа Давид Нивен в „Съвършеният брак“. На другата сутрин Дик започна да си пуска мустаци.

В момента, в който се върна в германската столица, капитан Армстронг последва съвета на полковника и се зае да установи полезни връзки във всички сектори на града. Задачата му се улесняваше, когато хората научаваха, че контролира вестник, четен от милиони хора всеки ден (според негови данни).

Почти всички немци, с които се срещаше, заключаваха по поведението му, че трябва да е генерал — всички останали нито за миг не се съмняваха, че даже да не е, разполага с поддръжката на върховното командване. Той се погрижи в „Телеграф“ редовно да се споменават имената на някои щабни офицери и след това те рядко отхвърляха исканията му, колкото и да бяха дръзки.

Възползва се от вестника, за да разшири и собствената си популярност, и бързо стана известност в град на анонимни военни.

Три месеца след първата му среща с Арно Шулц „Телеграф“ излизаше шест дни седмично. Капитан Армстронг можеше да докладва на полковник Оукшот, че тиражът е надхвърлил двеста хиляди броя и че с това темпо скоро ще изпреварят „Берлинер“.

— Отлично се справяш, Дик — просто отвърна полковникът. Не беше сигурен какво точно върши Армстронг, но бе забелязал, че разходите на младия капитан надхвърлят двайсет лири седмично.

Макар че ѝ разказа за похвалата на Оукшот, Шарлот усещаше, че работата вече започва да му омръзва. „Телеграф“ продаваше почти също толкова броеве, колкото „Берлинер“ и висшите офицери в трите западни сектора винаги бяха готови да посрещнат капитан Армстронг в кабинетите си. В крайна сметка, само трябваше да му прошепнеш в ухото някаква история и на следващия ден тя се появяваше във вестника. В резултат той винаги разполагаше със запас от хавански пури, Шарлот и Сали никога не страдаха от недостиг на чорапи, Питър Уейкъм можеше да си позволява любимия си джин „Гордънс“ и момчетата от екипа имаха достатъчно водка и цигари, за да открият черен пазар.

Но Дик се дразнеше от факта, че собствената му кариера не постига никакъв напредък. Макар често да му намекваха за повишение, като че ли повече нямаше какво да очаква в град, пълен с майори и полковници, повечето от които само си клатеха краката в очакване да ги върнат в родината.

Той започна да обсъжда с Шарлот възможността да се върнат в Англия, особено след като новоизбраният лейбъристски премиер Клемънт Атли призова войниците колкото може по-скоро да се приберат във Великобритания, защото ги очаквали предостатъчно работни места. Въпреки приятния живот в Берлин идеята очевидно ѝ допадна и тя насърчи мъжа си да поиска преждевременно уволнение. На следващия ден капитан Армстронг помоли за среща с полковника.

— Убеден ли си, че наистина го искаш? — попита Оукшот.

— Да, господин полковник — отвърна Дик. — След като вече всичко върви гладко, Шулц спокойно може да се оправя с вестника и без мен.

Няколко часа по-късно Армстронг за пръв път чу името Клаус Лаубер и отложи плановете си.

Когато сутринта капитанът посети печатницата, Шулц го посрещна с новината, че са продали повече броеве от „Берлинер“ и че според него трябвало да обмислят издаването на неделен вестник.

— Не виждам причина да не го направите — малко отегчено отвърна Дик.

— Иска ми се само да можем да върнем цените отпреди войната — въздъхна редакторът. — При тези продажби щяхме да получим чудесни печалби. Зная, че ви е трудно да повярвате, капитан Армстронг, но по онова време ме смятаха за проспериращ човек.

— Може би пак ще станете такъв — рече Армстронг. — При това по-рано, отколкото си мислите.

И тъкмо се канеше да му съобщи, че възнамерява да му предаде цялото ръководство и да се върне в Англия, когато немецът каза:

— Вече не съм сигурен, че е възможно.

— Защо? — попита Армстронг. — Вестникът е ваш и всички знаят, че ограниченията върху притежаването на акции от страна на германски граждани скоро ще бъдат вдигнати.

— Може би, капитан Армстронг, но за съжаление аз вече нямам акции от компанията.

Дик се стъписа.

— Наистина ли? Какво ви накара да ги продадете?

— Не съм ги продал — отвърна Шулц. — Направо ги подарих.

— Не ви разбирам.

— Всъщност е съвсем просто. Малко след идването си на власт Хитлер издаде закон, забраняващ на евреи да притежават вестници, и бях принуден да прехвърля акциите си.

— Тогава кой е собственик на „Телеграф“? — попита Дик.

— Един мой стар приятел, казва се Клаус Лаубер — отговори Шулц. — Работеше в Министерството на строителството. Преди много години се запознахме в местния шахматен клуб и играехме всеки вторник и петък — още нещо, което ми забраниха след идването на Хитлер.

— Но щом Лаубер ви е толкова близък приятел, сега би трябвало да ви продаде обратно акциите.

— Предполагам, че е възможно. В крайна сметка той плати за тях съвсем номинална цена, като се уговорихме, че след войната ще ми ги върне.

— И съм убеден, че ще удържи на думата си — каза Армстронг.

— И аз съм сигурен, но през войната изгубихме връзка. Не съм го виждал от декември четирийсет и втора, когато го взеха в армията.

— Но сигурно знаете къде живее — рече капитанът.

— Семейството му напусна Берлин малко след началото на бомбардировките и тогава за последен път чух за него. Бог знае къде е сега — с въздишка прибави Шулц.

Дик реши, че не се нуждае от повече информация, и смени темата:

— Е, какво става със статията за откриването на новото летище?

— Наш фотограф вече е там и мислех да пратя репортер да интервюира... — Редакторът продължи да говори, но мислите на Армстронг се отнесоха в друга посока. Веднага щом се върна на бюрото си, той помоли Сали да телефонира в съюзническата контролна комисия и да провери кой е собственик на „Телеграф“.

— Винаги съм смятала, че е Арно — учуди се тя.

— И аз — призна капитанът, — само че очевидно не е. След идването на Хитлер на власт бил принуден да продаде акциите си на Клаус Лаубер. Така че ме интересува следното: първо, дали Лаубер все още притежава акциите, второ, дали е оцелял и трето, къде е в момента. И не казвай на никого за това. Включително на лейтенант Уейкъм.

На секретарката ѝ трябваха три дни, за да потвърди, че майор Клаус Ото Лаубер все още е регистриран в съюзническата контролна комисия като собственик на „Телеграф“.

— Но дали е останал жив? — попита Армстронг.

— Да — отвърна Сали. — Нещо повече, в момента се намира в Уелс.

— В Уелс ли? — повтори Дик. — Как така?

— През последните три години майор Лаубер е бил във военнопленнически лагер край Бридженд. Служил в африканския корпус на Ромел и попадал в плен.

— Успя ли да откриеш нещо друго?

— Като че ли това е всичко. Всъщност майорът не е имал голяма възможност да участва във войната.

— Добра работа, Сали. Но имам нужда от още подробности: дата и място на раждане, образование, колко време е работил в Министерството на строителството, всичко до деня на пристигането му в Бридженд. Използвай всичките ни връзки и ако се наложи, си създай нови. Сега отивам при Оукшот. Имаш ли да ми съобщиш нещо друго?

— Един млад журналист от „Оксфорд Мейл“ иска да се срещне с вас. Чака ви близо час.

— Определи му среща за утре.

— Но той ви писа и вие се съгласихте да го приемете.

— Определи му среща за утре — повтори Армстронг.

Сали вече познаваше този му глас и след като отпрати господин Таунсенд, остави всичко друго и се зае с проучване на съвсем обикновения живот на майор Клаус Лаубер.

Когато Дик излезе от службата, редник Бенсън го откара при полковника в отсрещния край на сектора.

— Искането ти е изключително странно — отбеляза Оукшот, след като той му изложи идеята си.

— Струва ми се, ще установите, господин полковник, че в дългосрочен план това само ще спомогне за заздравяването на връзките между окупационните сили и берлинските граждани.

— Е, Дик, наясно съм, че разбираш тези неща по-добре от мен, но в случая нямам ни най-малка представа как ще реагира началството.

— Бихте могли да им посочите следното, господин полковник. Ако покажем на немците, че британците се отнасят справедливо със своите военнопленници — техни съпрузи, синове и бащи — това ще е от огромна полза за нас, особено в сравнение с отношението на нацистите към евреите.

— Ще направя всичко възможно — обеща Оукшот. — Колко лагера искаш да посетиш?

— Като начало, само един — отвърна Армстронг. — По-късно може би още два-три, ако първият ми опит не се окаже успешен. — Той се усмихна. — Надявам се, че по този начин началството няма да има основание за паника.

— Имаш ли предвид нещо конкретно? — попита полковникът.

— Получих разузнавателна информация, че идеалният лагер за този случай се намира само на няколко километра от Бридженд.

На Оукшот му трябваше малко повече време да уреди искането на капитан Армстронг, отколкото на Сали — да открие необходимите данни за Клаус Лаубер. Дик многократно препрочете бележките ѝ в търсене на подходящ подход.

Клаус Лаубер. Роден в Дрезден през 1896 година. Участвал в Първата световна война, в която получил капитански чин. След примирието постъпил на работа в Министерството на строителството в Берлин. Макар че бил запасен офицер, през декември 1942 година го мобилизирали с чин майор. Прехвърлили го в Северна Африка като командир на част, която строяла мостове, а малко по-късно започнала да ги разрушава. През март 1943 година го пленили и го пратили в бриджендския лагер. В досието на Лаубер изобщо не се споменаваше, че притежава акции от „Телеграф“.

Когато за кой ли път прочете тази информация, Армстронг зададе на Сали нов въпрос. Тя провери в справочника на берлинските офицери и му даде три имена.

— Някой да е служил в Кралския или северностафордширския полк? — попита капитанът.

— Не — отвърна секретарката, — но един от тях е от пехотната бригада, с която се храним в един и същ стол.

— Добре — каза Армстронг. — В такъв случай ни трябва тъкмо той.

— Между другото — рече Сали, — какво да правя с младия журналист от „Оксфорд Мейл“?

Дик се замисли.

— Кажи му, че се е наложило да посетя американския сектор и че ще се опитам да го приема по някое време утре.

За Армстронг не беше обичайно да се храни в британския офицерски стол, защото неговото влияние му осигуряваше радушен прием във всяка берлинска трапезария. И най-нисшият офицер знаеше, че когато става дума за хранене, е най-добре да намериш някакво оправдание да си във френския сектор. Точно този вторник обаче капитан Армстронг се появи в стола няколко минути след шест и попита ефрейтора на бара дали познава капитан Стивън Холит.

— О, да, господин капитан. Капитан Холит обикновено идва към шест и половина. Той работи в съдебното министерство. — Армстронг вече го знаеше.

Дик остана на бара пред чаша уиски, като наблюдаваше входа. Щом влезеше нов офицер, той въпросително поглеждаше към ефрейтора, който отрицателно поклащаше глава. Накрая се появи слаб, преждевременно оплешивяващ мъж, на когото дори най-малката униформа би изглеждала широка. Той се приближи до бара, поръча си „Том Колинс“ и барманът кимна на Армстронг, който се премести на столчето до него.

Представи се и бързо научи, че Холит нямал търпение да го демобилизират, за да се върне в Лондон и да продължи адвокатската си кариера.

— Ще се опитам да ускоря нещата — рече Армстронг, макар отлично да знаеше, че няма абсолютно никакво влияние в това министерство.

— Много любезно от твоя страна, приятелю — отвърна Холит. — Не се колебай да се обърнеш към мен, ако мога да ти помогна с нещо в замяна.

— Защо не хапнем по нещо? — предложи Дик, стана от стола и отведе юриста към тиха маса за двама в ъгъла.

След като поръчаха вечеря, придружена от бутилка вино от личните запаси на Армстронг, той насочи сътрапезника си към въпрос, по който се нуждаеше от съвет.

— Много добре разбирам проблемите, с които се сблъскват някои от тези немци — докато пълнеше чашата му, каза Дик — тъй като самият аз съм евреин.

— Този път наистина ме изненадахте — отвърна Холит. — Но очевидно, капитан Армстронг, вие сте човек, пълен с изненади.

Дик внимателно го погледна, но не долови признаци на ирония.

— Навярно бихте могли да ми помогнете с един интересен случай, на който се натъкнах неотдавна — започна той.

— С удоволствие — каза Холит.

— Много мило от ваша страна — без да докосва чашата си, рече Армстронг. — Чудех се какви права има немски евреин, който преди войната е продал акциите си от компания на неевреин. Може ли да си ги върне сега?

Адвокатът се замисли за миг и този път наистина изглеждаше малко озадачен.

— Само ако човекът, който ги е купил, е достатъчно почтен, за да му ги продаде обратно. Иначе нищо не може да се направи. Нюрнбергските закони от хиляда деветстотин трийсет и пета, ако не греша.

— Това не ми се струва справедливо — отбеляза Армстронг.

— Така е — отвърна Холит и отново отпи от виното си. — Но навремето законът е бил такъв и в момента няма гражданска инстанция, която да го отмени. Трябва да кажа, че това бордо наистина е великолепно. Къде го намерихте?

— Един мой добър приятел от френския сектор има огромни запаси. Ако искате, ще ви пратя десетина бутилки.

На другата сутрин полковник Оукшот получи разрешение да командирова капитан Армстронг на посещение във военнопленнически лагер във Великобритания по всяко време следващия месец.

— Но наредиха лагерът да е Бридженд — прибави той.

— Ясно — отвърна Армстронг.

— И ясно дадох да се разбере — като четеше бележките си, продължи полковникът, — че нямаш право да разпиташ повече от трима военнопленници, като никой от тях не трябва да е с чин над полковник.

— Струва ми се, че ще успея да се вмести в тези граници.

— Да се надяваме, че ще си струва, Дик. Все още имам известни съмнения.

— Надявам се да грешите, господин полковник.

Когато се върна в кабинета си, Армстронг помоли Сали да уреди пътуването му.

— Кога искате да заминете? — попита тя.

— Утре.

— Ама и аз съм една — вечно задавам глупави въпроси — рече секретарката.

Сали му запази полет до Лондон за следващия ден. Освен това поръча да го посрещнат на летището и да го откарат до Уелс.

— Но капитаните нямат право на автомобил и шофьор — отбеляза той, когато получи пътните документи.

— Имат, ако бригадният генерал иска снимката на дъщеря му да се появи на първа страница на „Телеграф“, когато идния месец пристигне на посещение в Берлин.

— Защо му е? — попита Армстронг.

— Басирам се, че не може да я омъжи в Англия — отвърна Сали. — А както установих от личен опит, тук се нахвърлят на всичко, стига да носи пола.

Той се засмя.

— Ако аз определях заплатата ти, Сали, щеше да получиш повишение. Междувременно, дръж ме в течение на всичко, което откриеш за Лаубер. Повтарям — на всичко.

На вечеря Дик обясни на Шарлот, че една от причините да замине за Великобритания е да си потърси работа. Тя се насили да се усмихне — напоследък не беше сигурна дали ѝ казва цялата истина. Когато го притискаше, съпругът ѝ винаги се криеше зад думите „строго секретно“ и се почукваше с показалец по носа, както правеше полковник Оукшот.

На следващата сутрин редник Бенсън го откара на летището. По високоговорителите в залата за заминаващи се разнесе глас, който съобщи:

— Моля капитан Армстронг да отиде на най-близкия военен телефон.

Дик щеше да се обади, ако самолетът му вече не набираше скорост на пистата.

След три часа кацнаха в Лондон. Един ефрейтор стоеше облегат на лъскав черен остин и държеше табела с надпис „Капитан Армстронг“. Щом го забеляза, войникът застана мирно и отдаде чест.

— Незабавно трябва да замина за Бридженд — каза Дик още преди ефрейторът да успее да отвори уста.

Потеглеха по шосе А40 и след няколко минути Армстронг задряма. Събуди се едва когато войникът му каза:

— Остават само още няколко километра, господин капитан.

В лагера го връхлетяха спомени от собствения му престой в Ливърпул. Ала когато този път автомобилът минаваше през портала, часовете му отдадоха чест. Ефрейторът спря пред щаба.

Вътре го посрещна капитан.

— Роуч — представи се той. — Приятно ми е да се запознаем. — Двамата се ръкуваха. Капитан Роуч не носеше медали и изглеждаше така, като че ли никога не е пресичал Ламанша дори на екскурзия, а още по-малко, за да влезе в битка с врага. — Никой не ми обясни точно с какво мога да ви помогна — каза началникът на лагера, докато настаняваше госта си на удобен стол пред камината.

— Трябва ми списък на всички военнопленници в лагера — без да си губи времето с любезности, отвърна Армстронг. — Възнамерявам да разговарям с трима от тях, за да подготвя доклад до контролната комисия в Берлин.

— Нищо по-просто — каза капитанът. — Но защо са избрали Бридженд? Повечето нацистки генерали са в Йоркшир.

— Известно ми е — рече Армстронг, — но не ми дадоха право на избор.

— Ясно. Имате ли представа с какъв човек бихте желали да разговаряте, или просто ще изберете наслуки? — Капитан Роуч му подаде списъка и Дик бързо прокара показалец по него и се усмихна.

— Ще се срещна с един ефрейтор, един лейтенант и един майор.
— Армстронг отбеляза с кръстче три имена.

Роуч ги прочете.

— С първите двама няма никакъв проблем — каза той. — Но се боя, че не е възможно да разпитате майор Лаубер.

— Имам право да...

— Няма значение какви права имате, даже да бяхте самият господин Атли — прекъсна го Роуч. — По отношение на Лаубер не съм в състояние да ви помогна с нищо.

— Защо? — гневно попита Армстронг.

— Защото почина преди две седмици. Миналия понеделник пратих трупа му в Берлин.

12.

Мелбърн Куриер

12 септември 1950

Почина сър Греъм Таунсенд

Кортежът спря пред катедралата. Кийт слезе от първия автомобил, пое ръката на майка си и следван от сестрите си, я поведе нагоре по стъпалата. Когато влязоха вътре, присъстващите станаха. Докато крачеха към празния първи ред, Кийт усещаше впиващите се в гърба му очи, които му задаваха един и същи въпрос: „Готов ли си?“. След минута внесоха ковчега и го поставиха пред олтара.

Службата водеше мелбърнският архиепископ, молитвите четеше преподобният Чарлз Дейвидсън. Избраните от лейди Таунсенд химни биха накарали сър Греъм да се изсмее. Реч произнесе бившият редактор на „Куриер“ Дейвид Джейкман. Той говори за енергията на покойния, за неговата жизнерадост, искреност и привързаност към семейството, за това колко много щял да липсва на всички. Накрая припомни на опечалените, че сър Греъм оставял достоен наследник.

След благословията лейди Таунсенд отново пое ръката на сина си и последва ковчега към гробището.

Архиепископът произнесе заупокойната молитва и гробарите започнаха да зариват ямата. Кийт вдигна глава и плъзна поглед наоколо. Приятели, роднини, колеги, политици, конкуренти, букмейкъри — дори един лешояд, който, подозираше той, беше дошъл просто в търсене на мърша — гледаха надолу към зейналия гроб.

След като архиепископът ги прекръсти, Кийт бавно отведе майка си в лимузината. Точно преди да стигнат до нея, тя спря и се обърна към онези, които безмълвно ги следваха. И после цял час се ръкува с всеки поотделно, докато накрая не си тръгна и последният.

По време на обратния път до Турак Кийт и лейди Таунсенд мълчаха. Веднага щом пристигнаха, тя се изкачи по огромното мраморно стълбище и се оттегли в спалнята си. Кийт отиде в кухнята, където Флори приготвяше лек обяд, и отнесе табла с храна в стаята на майка си. Преди да влезе, тихо почука на вратата. Тя седеше на

любимия си стол до прозореца и не помръдна, когато синът ѝ остави подноса на масичката пред нея. Кийт я целуна по челото и си тръгна. После дълго се разхожда из имението, както толкова често бяха правили заедно със сър Греъм. Знаеше, че му предстои да повдигне въпроса, който преди погребението бе избягвал.

Лейди Таунсенд се появи малко преди осем и семейството седна на масата за вечеря. Тя отново говори само за баща му. Едва докосна храната си и още преди да са сервирали десерта без предупреждение се изправи и отиде в дневната.

Когато зае обичайното си място пред камината, Кийт остана прав за момент, преди да се настани на бащиното си кресло. Прислужницата им поднесе кафето. Майка му се наведе напред и му зададе въпроса, който толкова търпеливо очакваше да чуе:

— Какво възнамеряваш да правиш сега?

— Утре сутрин ще се срещна с главния редактор на „Куриер“. Ако искаме да конкурираме „Ейдж“, незабавно трябва да се направят някои промени. — И зачака реакцията ѝ.

— Кийт — отвърна лейди Таунсенд, — съжалявам, но трябва да ти съобщя, че вече не сме собственици на „Куриер“.

Тази новина толкова го поразил, че той онемя.

Майка му продължи да топли ръцете си на огъня.

— Както знаеш, баща ти ми завеща всичко, а аз винаги съм мразила всякакви видове дългове. Навярно, ако беше оставил вестниците на теб...

— Но, майко, аз... — започна той.

— Опитай се да не забравяш, Кийт, че те нямаше почти пет години. Когато те видях за последен път, ти беше момче. Нямах представа дали...

— Но татко не би желал да продаваш „Куриер“. Това беше първият му вестник.

— И винаги беше на загуба. Когато „Кенрайт Корпорейшън“ ми предложи възможност да се избавя от него и по този начин да уредя задълженията ни, директорският борд препоръча да приема.

— Но ти дори не ми даваш възможност да променя това положение. Много добре ми е известно, че тиражът на двата вестника намалява от години. Затова бях разработил план, който татко като че ли одобряваше.

— Боя се, че това няма да е възможно — отвърна майка му. — Председателят на директорския борд на „Аделейд Месинджър“ сър Колин Грант ми предложи сто и петдесет хиляди лири за „Газет“ и бордът ще обсъди офертата на следващото ни заседание.

— Но защо да продаваме „Газет“? — попита Кийт. Не вярваше на ушите си.

— Защото от няколко години водим предрешена битка с „Месинджър“ и при тези обстоятелства предложението им изглежда изключително щедро.

— Майко — Кийт се изправи, — не съм се прибрал у дома, за да продам „Газет“. Тъкмо обратното. Дългосрочната ми цел е да купя „Месинджър“.

— Кийт, при сегашното ни финансово състояние това просто не е реалистично. Във всеки случай бордът никога няма да се съгласи.

— Може би не в момента, но ще стане, когато започнем да продаваме повече броеве от тях.

— Толкова приличаш на баща си, Кийт... — вдигна очи към него лейди Таунсенд.

— Само ми дай възможност да ти го докажа — отвърна той. — Ще видиш, че през престоя си на Флийт стрийт съм научил адски много. И се върнах, за да приложа знанията си на практика.

Преди да отговори, майка му дълго гледа към огъня.

— Сър Колин ми даде деветдесет дни да обмисля предложението му. — Тя отново замълча. — Отпускам ти точно толкова време да ме убедиш, че трябва да му откажа.

Когато на следващата сутрин слезе от самолета в Аделаида, Таунсенд видя, че „Месинджър“ е поставен над „Газет“ на вестникарската лавица. Той остави куфарите си на пода и размени местата на вестниците, после си купи и двата броя.

Докато чакаше такси, забеляза, че дванайсет от седемдесетте и трима души, които излязоха от летището, носят „Месинджър“ и само седем — „Газет“. По пътя записа наблюденията си върху гърба на самолетния си билет с намерението веднага щом стигне в редакцията да ги съобщи на редактора на „Газет“ Франк Бейли. После прегледа двата вестника и трябваше да признае, че „Месинджър“ е по-

интересен. Ала не смяташе, че е разумно да споделя това мнение още през първия си ден в града.

Франк Бейли изненадано се надигна иззад бюрото си и протегна ръка.

— Ужасно се радвам да те видя след толкова много време, Кийт.

— Аз също — отвърна Таунсенд.

— Очаквахме да пристигнеш утре. — Бейли погледна насядалите около бюрото му журналисти. — Това е синът на сър Греъм Кийт, който поема мястото на баща си като издател. Онези от вас, които са тук от няколко години, си спомнят, че предишния път дойде в редакцията като... — Той се поколеба.

— Като син на баща си — помогна му Таунсенд.

Забележката бе посрещната с бурен смях.

— Моля, продължавайте, все едно ме няма — каза той. — Не възнамерявам да се намесвам в редакторските решения. — Той отиде в ъгъла на стаята, седна на перваза на прозореца и мълчаливо проследи сутрешното съвещание. Не беше изгубил уменията си, нито желанието да използва вестника, за да защитава всички онеправдани.

— Добре, какво е водещото заглавие за утре? — попита Бейли.

Три души вдигнаха ръце.

— Дейв — посочи с молива редакторът главния криминален репортер. — Да чуем твоето предложение.

— Изглежда, че днес ще бъде издадена присъдата срещу Сами Тейлър. Съдията би трябвало да вземе решение по-късно следобед.

— Е, ако се съди по начина, по който водеше процеса, нещастното копеле няма никаква надежда. При това положение съдията несъмнено ще прати Тейлър на бесилото.

— Зная — отвърна Дейв.

— Ако съдебните заседатели го обявят за виновен, ще пусна материала на първа страница и ще напиша уводна статия за пародията на правосъдие, която аборигените могат да очакват от нашите съдилища. Съдът още ли е обсаден от демонстранти?

— Естествено. Денонощно. Откакто публикувахме ония снимки как полицията влачи техните лидери, аборигените започнаха да спят на площада.

— Добре, ако издадат присъдата днес и го обявят за виновен, ти получаваш първа страница. Джейн — обърна се към друга

журналистка той, — ще ми трябват хиляда думи за правата на аборигените и позорното провеждане на този процес. Пародия на правосъдие, расови предразсъдъци, ясно ти е какво искам.

— Ами ако съдебните заседатели го обявят за невинен? — попита Дейв.

— Това едва ли ще се случи, но тогава ти получаваш дясната колона на първа страница, а Джейн ще ми даде петстотин думи за седма страница — силата на нашата съдебна система, Австралия, която най-сетне излиза от тъмните векове, и така натагък.

Бейли посочи една жена, която вдигаше ръка.

— Морийн.

— Възможно е да се окаже, че в кралската болница на Аделаида има случай на загадъчна болест. През последните десет дни са починали три деца и колкото и да настоявах, административният директор на болницата Гайлс Дън отказа да направи каквото и да било изявление.

— Децата местни ли са?

— Да — отвърна Морийн. — Всички са от района на Аделаида.

— Възраст? — попита Франк.

— Едното на три, другите две — на по четири години. Две момичета и момче.

— Добре, свържи се с родителите им, особено с майките. Искам снимки, история на семействата, всичко, което успееш да откриеш. Провери дали между тях има някаква връзка, макар и далечна. Дали са роднини. Дали се познават, или работят на едно и също място. Имат ли общи интереси. Искам и някакво изявление от Гайлс Дън, даже да е „Без коментар“.

Морийн кимна и Бейли се обърна към шефа на фоторепортерите.

— Трябва ми снимка на Дън със загрижено изражение — качеството да е като за първа страница. Ако обявят Тейлър за невинен, ти получаваш водещото заглавие, Морийн, иначе ще ти дам четвърта страница с вероятно продължение на пета. Опитай се да намериш снимки на трите деца. Имам предвид семейните албуми — щастливи, здрави деца, за предпочитане снимани по време на някой празник. Искам да влезеш и в болницата. Ако Дън продължава да мълчи, потърси някой друг. Лекар, сестра, даже портиер, но се погрижи за изявлението или да присъства свидетел, или да го запишеш. Липсва ми

само ново фиаско като онова предишния месец с госпожа Кендъл и нейните оплаквания от пожарникарите. И, Дейв — отново се обърна към криминалния репортер редакторът, — искам колкото може по-рано да ме информираш за вероятността да издадат присъда срещу Тейлър, за да подготвим първа страница. Някой да има други предложения?

— В единайсет часа тази сутрин Томас Плейфорд ще даде изявление. Би трябвало да е важно — отвърна Джим Уест, политически репортер.

Из стаята се разнесоха пъшкания.

— Това не ме интересува — каза Франк, — освен ако не обяви, че подава оставка. Ако е обичайното оправдание за агитация с типичните му измислици какво бил постигнал за местното общество, ще му отделим само една колона на единайсета страница. Какво е положението със спорта, Хари?

Дебелият мъж, който седеше в ъгъла срещу Таунсенд, запремигва и се завъртя към помощника си. Младежът прошепна нещо в ухото му.

— А, да — каза спортният редактор. — По някое време днес селекционерите ще обявят отбора ни за първата контрола срещу Англия, която започва в четвъртък.

— Има ли вероятност да изберат момчета от Аделаида?

Таунсенд остана по време на цялото едночасово съвещание, но не каза нищо, макар да смяташе, че няколко въпроса са останали без отговор. Когато свършиха, той изчака всички журналисти да излязат и подаде на Франк нахвърляните в таксито бележки. Редакторът прегледа цифрите и му обеща да ги проучи по-задълбочено веднага щом се освободи. После, без да се замисля, ги остави в кошничката с вече проверени материали.

— Отбивай се винаги, когато искаш информация за нещо, Кийт — каза той. Таунсенд кимна. — Знаеш ли, двамата с баща ти работехме добре заедно. Съвсем доскоро ме посещаваше поне веднъж месечно.

Таунсенд се усмихна и излезе. После взе асансьора и се качи на последния етаж.

Влезе в бащиния си кабинет и потръпна. Никога нямаше да има възможност да му докаже, че ще му бъде достоен наследник. Кийт се огледа и очите му се спряха върху поставената в средата на бюрото

снимка на майка му. Той се усмихна. Лейди Таунсенд бе единственият човек тук, който нямаше нужда да се бои, че в близко бъдеще ще изгуби мястото си.

Чу тиха кашлица и се завъртя. На прага стоеше госпожица Бънтинг, секретарка на сър Греъм от трийсет и седем години. Като малък, Кийт често беше чувал майка му да описва Бънти като „дребосък“. Съмняваше се, че има метър и половина, даже да я измереха от върха на грижливо завързания ѝ кок. Никога не я бе виждал с друга прическа, но пък и Бънти определено не гледаше на модата с добро око. Правата ѝ пола и строгата ѝ жилетка едва разкриваха глезените и шията ѝ, не носеше бижута и очевидно никой не ѝ беше споменавал за съществуването на фини чорапи.

— Добре дошъл, господин Кийт — поздрави го тя. Шотландският ѝ акцент не се бе притъпил от близо четирийсет години в Аделаида. — Тъкмо подреждах нещата, така че всичко да е готово за завръщането ви. Скоро трябва да се пенсионирам, но ще ви разбера, ако поискате да ме замените по-рано.

Таунсенд съзнаваше, че възрастната жена е репетирала всяка дума от тази кратка реч и че е била решена да я произнесе, преди да му даде възможност да каже нещо.

— Не възнамерявам да ви търся заместничка, госпожице Бънтинг — усмихна се Кийт. Нямаше представа как е малкото ѝ име. Баща му винаги я наричаше Бънти. — Единствената промяна, за която ще съм ви признателен, е пак да се обръщате към мен с Кийт.

Тя отвърна на усмивката му.

— С какво бихте желали да започнем?

— Днес ще прегледам старите папки. Ще започна утре рано сутринта.

Бънти понечи да каже нещо, но прехапа устни, после попита:

— „Рано сутринта“ същото като при баща ви ли означава?

— Боя се, че да — с широка усмивка отвърна той.

В седем часа на следващата сутрин Таунсенд се върна в „Газет“. Качи се с асансьора на втория етаж и обиколи празните бюра в рекламния отдел. Въпреки че нямаше никого, можеше да усети, че отделът не се ръководи както трябва. Навсякъде бяха разхвърляни

документи, по бюрата лежаха зарязани разтворени папки, няколко лампи очевидно бяха светили цяла нощ. Едва сега започваше да разбира колко дълго е отсъствал баща му.

Първата служителка се появи в девет и десет.

— Коя сте вие? — попита я Таунсенд.

— Рут — отвърна тя. — А вие?

— Аз съм Кийт Таунсенд.

— А, да. Синът на сър Греъм — равнодушно рече жената и отиде на бюрото си.

— Кой ръководи отдела? — попита той.

— Господин Харис — каза тя и извади от чантата си пудриера.

— И кога бих могъл да се срещна с него?

— А, обикновено пристига към девет и половина, десет.

— Нима? Къде е работното му място?

Младата жена посочи към ъгъла на стаята. Господин Харис се появи в 09:47. До това време Таунсенд вече беше прегледал повечето от папките му.

— Какво правите, по дяволите? — бяха първите думи на Харис, когато го завари да седи зад бюрото му и да чете купчина документи.

— Чакам ви — отвърна Кийт. — Не очаквах шефът на моя рекламен отдел да пристигне на работа чак в десет.

— Никой вестникар не започва много преди десет. Знаят го даже момчетата за всичко — заяви Харис.

— Когато аз бях момче за всичко в „Дейли Експрес“, лорд Бивърбрук всяка сутрин сядаше зад бюрото си в осем часа.

— Но аз рядко си тръгвам по-рано от шест вечерта — възрази Харис.

— Добрият журналист рядко се прибира вкъщи преди осем, а служителите от поддържащия персонал трябва да се смятат за късметлии, ако си тръгнат преди полунощ. От утре всяка сутрин в осем и половина двамата с вас ще се срещаме в моя кабинет, а останалите от хората ви до девет ще са по местата си. Ако някой не е в състояние да се справи, може да се запознае с колоната с обяви за работа на последната страница на вестника. Ясен ли съм?

Харис прехапа устни и кимна.

— Добре. Първото, което искам от вас, е бюджетът за следващите три месеца с ясна разбивка на нашите цени в сравнение с

тези на „Месинджър“. Утре сутрин да е на бюрото ми. — Той се изправи.

— Може би няма да успее да събере цялата тази информация до утре сутрин — отвърна Харис.

— В такъв случай и вие можете да се запознаете с колоната с обяви за работа. Но не в работно време.

Таунсенд го остави разтреперан, взе асансьора и се качи на следващия етаж в тиражния отдел, където без изненада завари абсолютно същото положение. Един час по-късно напусна отдела, оставил поредния разтреперан шеф, ала трябваше да признае, че неотдавна назначеният за заместник-управител младеж от Брисбейн на име Мел Картър го бе впечатлил.

Франк Бейли се учуди, когато „младият Кийт“ толкова скоро отново влезе в кабинета му. Още повече се удиви, когато се върна на мястото си до прозореца за следващото сутрешно съвещание. Редакторът беше облекчен, че Таунсенд не изразява никакво мнение, но все пак забеляза, че постоянно си води бележки.

Когато Кийт стигна до кабинета си, минаваше единайсет. С помощта на госпожица Бънтинг той веднага прегледа пощата си. Секретарката я бе подредила в отделни папки с различни на цвят разделители, чието предназначение, поясни тя, било да му позволи да се заеме с най-важното, в случай че няма време.

Два часа по-късно Таунсенд осъзна защо баща му е имал толкова високо мнение за Бънти и не се чудеше кога да я пенсионира, а още колко време ще се съгласи да работи при него.

— Оставих най-важния въпрос за накрая — каза госпожица Бънтинг. — Последното предложение от „Месинджър“. Сър Колин Грант позвъни сутринта, за да ви поздрави със завръщането и да провери дали сте получили писмото му.

— Нима? — усмихна се той, като отвори папката с надпис „Поверително“ и плъзна поглед по писмото от „Джарвис, Смит & Томас“, адвокатите, представляващи „Месинджър“, откакто се помнеше. Спря, когато стигна до сумата 150 хиляди лири, и се намръщи. После прочете протокола от предишното месечно заседание на борда, който ясно показваше, че директорите са останали доволни от предложението. Но това заседание се беше състояло преди майка му да получи деветдесетдневния срок за размисъл.

— Уважаеми господине — започна да диктува Таунсенд, когато Бънти отвори стенографския си бележник. — Получих вашето писмо от дванайсети този месец. Нов ред. За да не си губим взаимно времето, категорично заявявам, че „Газет“ не се продава, нито сега, нито в бъдеще. Искрено ваш...

Той се отпусна назад и си спомни последната си среща с председателя на директорския борд на „Месинджър“. Подобно на мнозина провалили се политици, сър Колин бе надут и самоуверен, особено с младежите. Чудеше се кога отново ще го чуе или види.

Два дни по-късно, докато проучваше доклада на Харис, Бънти му съобщи, че сър Колин го търси по телефона. Таунсенд кимна и вдигна слушалката.

— Добре дошъл, Кийт, момчето ми — започна старецът. — Току-що прочетох писмото ти и се чудя дали ти е известно, че имам устно споразумение с майка ти относно продажбата на „Газет“?

— Майка ми ви е отговорила, сър Колин, че сериозно ще обмисли предложението ви. Не е поемала устен ангажимент и всеки, който твърди обратното, е...

— Чакай малко, млади приятелю — прекъсна го сър Колин. — В случая аз проявявам добра воля. Както ти е известно, двамата с баща ти бяхме близки приятели.

— Но баща ми вече не е сред нас, сър Колин, така че в бъдеще ще трябва да си имате работа с мен. А с вас не сме близки приятели.

— Е, щом позицията ти е такава, явно няма смисъл да споменавам, че вече ви предлагам сто и седемдесет хиляди лири.

— Няма абсолютно никакъв смисъл, сър Колин, защото въпреки това не съм съгласен.

— Но ще се съ согласиш — изръмжа старецът, — защото след половин година ще ви изтикам от пазара и тогава с радост ще приемеш петдесет хиляди лири за останките от вестника ви. — Сър Колин замълча за миг. — Обади ме се, когато промениш решението си.

Таунсенд затвори и помоли Бънти незабавно да повика главния редактор.

Госпожица Бънтинг се поколеба.

— Какво има, Бънти?

— Ами баща ви сам слизаше в кабинета му.

— Нима? — Таунсенд остана на мястото си.

— Веднага ще го повикам.

Докато чакаше, Кийт обърна на последната страница и разгледа колоната с апартаменти под наем. Вече бе решил, че ежеседмичното пътуване до Мелбърн го лишава от ценни часове. Чудеше се кога ще се наложи да съобщи на майка си.

След няколко минути Франк Бейли влетя в кабинета му, ала Таунсенд не вдигна глава и се престори, че е погълнат от вестника. После огради една от офертите, погледна редактора и му подаде един лист.

— Искам утре да отпечаташ това писмо от „Джарвис, Смит & Томас“ на първа страница. След час ще съм готов с триста думи за водещата статия.

— Но... — започна Франк.

— Освен това изрови най-отвратителната снимка на сър Колин Грант, която откриеш, и я пусни до писмото.

— Но за утре съм планирал да отразя процеса срещу Тейлър — възрази редакторът. — Той е невинен, а ние сме известни като вестник, защитаващ онеправданите.

— Освен това сме известни като губещ вестник — отвърна Таунсенд. — Във всеки случай процесът срещу Тейлър беше новина вчера. Можеш да му посветиш колкото искаш място, но утре няма да е на първа страница.

— Нещо друго? — саркастично попита Франк.

— Да — спокойно рече Таунсенд. — Преди да си тръгна довечера искам макета на първа страница да е на бюрото ми.

Бейли гневно изфуча от кабинета, без да каже нищо повече.

— Сега повикай шефа на рекламата — нареди Кейт на Бънти, отвори папката, пратена му с едnodневно закъснение от Харис, и погледна небрежно събраните цифри.

Тази среща продължи още по-кратко от предишната и докато Харис разчистваше бюрото си, Таунсенд повика заместник-управителя на тиражния отдел Мел Картър.

Когато младежът влезе в кабинета му, изражението му показваше, че и той очаква да го уволнят.

— Седни, Мел — покани го Кийт и погледна папката пред себе си. — Виждам, че неотдавна си постъпил при нас с едномесечен изпитателен срок. Нека сме наясно още от самото начало — интересуват ме единствено резултатите. Имаш деветдесет дни да докажеш качествата си като шеф на рекламата.

Младежът изглеждаше изненадан, но и облекчен.

— Ще те попитам нещо — продължи Таунсенд. — Ако можеш да промениш нещо в „Газет“, какво ще е то?

— Последната страница — без колебание отвърна Мел. — Щях да прехвърля малките обяви на вътрешна страница.

— Защо? — попита Кийт. — Тази страница ни носи най-много приходи: малко повече от три хиляди лири дневно, ако не греша.

— Известно ми е — каза Мел. — Но „Месинджър“ неотдавна премести на последна страница спорта и ни откъсна още десет хиляди читатели. Те са проумели, че малките обяви могат да са където и да е, защото когато дават обява, хората повече се интересуват от тиража, отколкото от мястото. До шест вечерта бих могъл да ви дам по-подробна разбивка, ако това ще ви убеди.

— Определено — отвърна Таунсенд. — И ако имаш други идеи, Мел, не се колебай да ги споделиш с мен. Вратата ми винаги е отворена.

Най-после някой да излезе от кабинета му с усмивка на лице. Когато Бънти отново се появи, той си погледна часовника.

— Време е за обяда ви с шефа на отдел „Тиражи“ на „Месинджър“.

— Чудя се дали мога да си го позволя — каза Кийт.

— О, да — рече госпожица Бънтинг. — Баща ви винаги е смятал „Какстън Грил“ за ресторант с разумни цени. Според него екстравагантен е „Пилигрини“ и той водеше там само майка ви.

— Не се безпокоя за цената на обяда, Бънти, а за това колко ще ми поиска той, ако се съгласи да напусне „Месинджър“ и да постъпи при нас.

Таунсенд изчака една седмица преди да повика Бейли и да му каже, че малките обяви вече няма да са на последна страница.

— Но те са там от седемдесет години! — бе първата реакция на Франк.

— Ако това е истина, не бих могъл да измисля по-добър аргумент за преместването им — отвърна Кийт.

— Но читателите ни не обичат промени.

— А нима онези на „Месинджър“ обичат? Това е една от многобройните причини да продават повече броеве от нас.

— И си готов да пожертваш старата ни традиция само за да привлечеш неколцина читатели?

— Виждам, че най-после започваш да проумяваш — без да му мигне окото, каза Таунсенд.

— Но майка ти ме увери, че...

— Майка ми не се занимава с ръководството на вестника. Тя натовари с тази отговорност мен. — „Но само за деветдесет дни“ — въздържа се да прибави той.

Редакторът затаи дъх за миг, после спокойно попита:

— Да подам оставка ли се надяваш?

— Определено не — твърдо отвърна Таунсенд. — Но се надявам, че ще ми помагаш да ръководим печеливш вестник.

Следващият въпрос го изненада.

— Можеш ли да отложиш решението с две седмици?

— Защо?

— Защото спортният ми редактор ще се върне от отпуска в края на месеца.

— Спортен редактор, който отсъства три седмици наред сезона за крикет, навярно даже няма да забележи, ако сменят бюрото му — отсече Кийт.

Спортният редактор си подаде оставката в деня на завръщането си и по този начин го лиши от удоволствието да го уволни. След няколко часа Таунсенд назначи на негово място един дваисет и пет годишен спортен репортер.

Франк Бейли влетя в кабинета му само минути след като научи новината.

— Служителите се назначават от редактора — започна той още преди да е затворил вратата, — а не от...

— Вече не е така — прекъсна го Кийт.

Двамата продължително се изгледаха, после Франк се опита да продължи:

— Освен това той е прекалено млад, за да поеме такава отговорност.

— Той е три години по-голям от мен.

Редакторът прехапа устни.

— Нека ти напомня, че когато само преди месец влезе в кабинета ми, ти ме увери, че не възнамеряваш да се намесваш в редакторските решения.

Таунсенд вдигна поглед, леко се изчерви и каза:

— Съжалявам, Франк — отвърна той. — Излъгах.

Много преди деветдесетте дни да изтекат, разликата между тиражите на „Месинджър“ и „Газет“ започна да намалява и лейди Таунсенд съвсем забрави, че е дала срок, до края на който да решат дали да приемат предложените им 150 хиляди лири.

След като разгледа няколко апартамента, Кийт откри жилище с идеално разположение и незабавно сключи договор за наем. Същата вечер обясни по телефона на майка си, че заради напрегнатата си работа в бъдеще няма да може всяка седмица да я посещава в Турак. Това като че ли изобщо не я изненада.

Когато присъства на третото си заседание на борда, Таунсенд поиска да го изберат за генерален директор. Не искаше никой да си мисли, че той е просто син на баща си. Отхвърлиха искането му с малко мнозинство. Вечерта той се обади на майка си и я попита каква е причината. Лейди Таунсенд му каза, че според повечето от тях да е издател било напълно достатъчно за всеки, който съвсем наскоро е отпразнувал двайсет и третия си рожден ден.

Половин година след напускането си на „Месинджър“ новият управител на тиражния отдел докладва, че разликата между двата вестника е намаляла до 32 хиляди броя. Новината зарадва Таунсенд и на следващото заседание на борда той заяви на директорите, че е дошло време да обмислят въпроса за закупуване на „Месинджър“. Един-двама от по-възрастните членове едва успяха да сдържат усмивките си, но Кийт им показва цифрите и нещо, което нарече

„графики на тенденциите“, и им съобщи, че банката се е съгласила да го подкрепи.

Щом успя да убеди повечето членове на борда да приемат идеята му, Таунсенд продиктува писмо до сър Колин, в което му предложи 750 хиляди лири за „Месинджър“. Макар че не получи официален отговор, адвокатите му го информираха, че издателят свикал извънредно заседание на директорския борд, което щяло да се състои следващия следобед.

Лампите в заседателната зала на „Месинджър“ светиха до късно през нощта. Таунсенд, който отказа да влезе в сградата, нервно крачеше отпред и чакаше да научи решението им. След два часа си купи хамбургер от едно кафене на съседната улица и когато се върна, откри, че в залата продължава да свети. Ако го беше забелязал полицейски патрул, щяха да го арестуват за скитничество.

Светлините най-после угаснаха — точно в един часа — и членовете на борда на „Месинджър“ започнаха да се разотиват. Таунсенд с надежда се вглеждаше в лицата им, ала те го подминаваха, без да му обръщат внимание.

Остана пред сградата докато не се убеди, че вътре са останали само чистачките. После бавно се запъти към „Газет“ и проследи отпечатването на сутрешното издание. Знаеше, че няма да успее да заспи, затова помогна за разнасянето на вестниците из града. Това му даде възможност да се увери, че „Газет“ е над „Месинджър“ на вестникарските лавици.

Два дни по-късно Бънти постави писмото в приоритетната папка:

Уважаеми господин Таунсенд,

Получих писмото Ви от двајсет и шести т.м.

За да не си губим взаимно времето, категорично заявявам, че „Месинджър“ не се продава, нито сега, нито в бъдеще.

Искрено ваш,

Колин Грант

Таунсенд се усмихна и хвърли писмото в кошчето.

През следващите няколко месеца Кийт поведе хората си на денонощна борба за победа. Постоянно им даваше да разберат, че всеки може да бъде уволнен — включително главният редактор. Ала оставките на онези, които не бяха в състояние да вървят в крак с промените в „Газет“, бяха по-малко от напусналите „Месинджър“, за да постъпят при него. Всички те бяха проумели, че ще се води „битка на живот и смърт“ — израз, който Таунсенд винаги използваше на ежемесечните редакционни съвещания.

Година след завръщането му от Англия тиражите на двата вестника се изравниха и той реши, че е настъпил моментът отново да се обади на председателя на директорския борд на „Месинджър“.

Когато сър Колин отговори, Таунсенд не си губи времето с обичайните любезности. Първите му думи бяха:

— Щом седемстотин и петдесет хиляди лири не са достатъчни, сър Колин, колко според вас струва вестникът ви?

— Далеч повече, отколкото можеш да си позволиш, младежо. Във всеки случай — прибави той, — вече ти обясних, че „Месинджър“ не се продава.

— Е, след половин година ще видим — каза Таунсенд.

— Никога! — извика сър Колин.

— В такъв случай просто ще трябва да ви изтикам от пазара — каза Кийт. — И тогава с радост ще приемете петдесет хиляди лири за останките от вестника ви. — Той замълча за миг. — Обадете ми се, когато промените решението си.

Бе ред на сър Колин да му затвори телефона.

В деня, в който „Газет“ за пръв път продаде повече броеве от „Месинджър“, Таунсенд устрои тържество на четвъртия етаж и обяви новината с голям надпис над снимка на сър Колин, направена предишната година на погребението на жена му. С месеците разликата между тиражите им постепенно се увеличаваше, за което Таунсенд никога не пропускаше възможност да информира читателите. Той не се

изненада, когато сър Колин му позвъни и каза, че навярно е дошло време да се срещнат.

След неколкоседмични преговори се договориха двата вестника да се слоят, но не и преди Таунсенд да си осигури единствените две отстъпки, които го интересуваха. Новият вестник щеше да се печата на неговите преси и да се нарича „Газет Месинджър“.

Когато новият борд се събра на първото си заседание, избраха сър Колин за председател и Таунсенд — за генерален директор.

След още половин година думата „Месинджър“ изчезна от заглавието и всички основни решения се взимаха, без някой да се преструва, че се съветва с борда или неговия председател. Малцина се изненадаха от оставката на сър Колин и никой не се шокира, когато Таунсенд я прие.

Когато майка му го попита какво е накарало сър Колин да го направи, Таунсенд отговори, че станало по взаимно съгласие, защото старецът смятал, че е време да отстъпи мястото си на по-млад човек. Лейди Таунсенд изобщо не остана убедена.

ТРЕТО ИЗДАНИЕ
КОГАТО ИМА ДОБРА ВОЛЯ...

13.

Телеграф

31 август 1947

Продължава недостигът на хранителни стоки в Берлин

— Ако Лаубер е оставил завещание, трябва да го открия.

— Защо смятате, че е толкова важно? — попита Сали.

— Защото искам да зная кой наследява неговите акции от „Телеграф“.

— Би трябвало да е жена му.

— Не, по-вероятно е да ги е оставил на Арно Шулц. В такъв случай си губя времето — така че колкото по-рано научим, толкова по-добре.

— Но аз нямам представа откъде да започна.

— Опитай в Министерството на вътрешните работи. Щом тялото на Лаубер е върнато в Германия, отговорността преминава в техни ръце.

Сали го погледна скептично.

— Използвай всичките ни връзки — каза Армстронг — и обещавай всичко в замяна, но ми намери това завещание. — Той тръгна към вратата. — Отивам на среща с Холит.

Бенсън го откара до стола на британските офицери и той зае столчето в ъгъла на бара и си поръча уиски, като на всеки няколко минути си поглеждаше часовника.

Стивън Холит влезе малко след шест и половина. Когато забеляза Армстронг, се усмихна широко и седна до него.

— Здравсти, Дик. Много ти благодаря за онзи кашон „Мутон-Ротшилд“ от двайсет и девета. Наистина е великолепно. Трябва да призная, че се опитвам да си го запазя, докато не станат готови документите за демобилизацията ми.

Армстронг се усмихна.

— Тогава просто ще трябва да проверим дали не можем да уредим по-редовни доставки. Какво ще кажеш да вечеряме заедно?

Така ще можем да разберем защо толкова хвалят „Шато Бешевел“ от трийсет и трета.

С препечената пържола капитан Холит за пръв път опита прочутото вино, а Армстронг научи всичко, което го интересуваше за завещанията и защо в случай че не открият такова, акциите на Лаубер автоматично ще се прехвърлят на госпожа Лаубер като негова най-близка родственица.

— Ами ако и тя е мъртва? — попита Дик, докато келнерът отпушваше втора бутилка.

— Ако е мъртва или не могат да я открият — Холит отпи от чашата си и усмивката се върна на устните му, — предишният собственик ще трябва да чака три години. След това навярно ще успее да си върне акциите.

Тъй като не можеше да си води бележки, Армстронг трябваше да повтаря въпросите, за да се убеди, че е запомнил цялата информация. Това очевидно не безпокоеше Холит, който, както подозираше Дик, знаеше точно какво е замислил, но стига някой да пълнеше чашата му, нямаше намерение да се задълбава. Когато се увери, че напълно е разбрал всичко, той се извини, че бил обещал на жена си да не закъснява, и остави адвоката с полупълната бутилка.

След като напусна стола обаче, Армстронг не се прибра вкъщи. Не му се обясняваше отново защо толкова се бавят точно неговите документи за демобилизиране, след като неколцина от приятелите им вече бяха заминали за Англия. Вместо това той нареди на Бенсън да го откара в американския сектор.

Първо се отби при Макс Саквил и цели два часа играха покер. Армстронг изгуби няколко долара, но получи полезна информация за придвижването на американските войски, която полковник Оукшот щеше да се зарадва да научи.

Тръгна си малко след като се погрижи да изгуби достатъчно, за да го поканят отново, и отиде в любимия си бар в американския сектор. Присъедини се към група офицери, които празнуваха предстоящото си завръщане в Щатите. Няколко уискита по-късно напусна заведението, значително увеличил запасите си от сведения. Ала с готовност би разменил всичко само за един поглед към завещанието на Лаубер. И изобщо не забеляза мъж в цивилно облекло, който се изправи и го последва навън.

Връщаше се към джипа си, когато зад него се чу глас:

— Луби.

Армстронг се закова на място. Прилоша му. Той се обърна и видя човек приблизително на неговата възраст, макар и много по-нисък и набит. Носеше обикновен сив костюм, бяла риза и тъмносиня вратовръзка. Дик не можеше да различи лицето му.

— Ти чех ли си — тихо каза той.

— Не, Луби, не съм.

— Тогава си гаден немец! — Армстронг стисна юмруци и пристъпи към непознатия.

— Пак сбърка — без да трепне, отвърна той.

— Кой си тогава, по дяволите?

— Да речем, че съм твой приятел.

— Изобщо не те познавам. Какво искаш?

— Просто да ти помогна — тихо каза мъжът.

— С какво? — изръмжа Армстронг.

Другият се усмихна.

— Като ти дам завещанието, което толкова отчаяно търсиш.

— Завещанието ли? — нервно попита Дик.

— А, виждам, че най-последно бръкнах с пръст в раната. — Мъжът бръкна в джоба си и извади визитна картичка. — Защо не ме посетиш следващия път, когато си в руския сектор?

На слабата светлина Армстронг не успя да прочете името. Когато вдигна очи, непознатият беше изчезнал в нощта.

Дик се приближи до една улична лампа и отново погледна визитката.

Майор С. Тюлпанов
Дипломатически представител
Ленинплац, Руски сектор

Когато на следващата сутрин се срещна с полковник Оукшот, Армстронг докладва всичко, случило се предишната вечер в американския сектор, и му подаде визитката на майор Тюлпанов. Не спомена само за това, че руснакът го е нарекъл Луби. Оукшот си записа основната информация.

— Не казвай на никого, докато не проверим как стоят нещата.

Скоро след като се върна в кабинета си, му позвъниха. Полковникът му нареди незабавно да отиде при него. Когато за втори път тази сутрин влезе при Оукшот, Армстронг завари двама непознати мъже в цивилни дрехи. Представиха му се като капитан Удхаус и майор Форсдаjk.

— Изглежда, този път си ударил в десетката, Дик — започна Оукшот още преди Армстронг да седне. — Твоят майор Тюлпанов май се оказва от разузнаването. Всъщност според нас той е третият по влияние човек в руския сектор. Смята се за изгряваща звезда. Тези двама господа са от секретната служба. Биха искали да приемеш поканата на Тюлпанов и да докладваш всичко, чак до марката цигари, които пуши.

— Бих могъл да се отбия още днес следобед — отвърна Армстронг.

— Не — отсече Форсдаjk. — Това ще е прекалено очевидно. Предпочитаме да изчакате седмица-две, за да изглежда като обикновено посещение. Ако се отзовете твърде бързо, той ще заподозре нещо. Работата му изисква да е подозрителен, разбира се, но защо да го улесняваме? Елате в кабинета ми на Франклинщрасе утре в осем сутринта и ще ви обясним всички подробности.

През следващите десет сутрини в секретната служба го подложиха на рутинни процедури. Бързо стана ясно, че не го смятат за обикновен агент. В крайна сметка неговите познания за Англия се ограничаваха до ливърпулския лагер, сапърория корпус, северностафордширския полк и нощното пътуване до Портсмут, преди да го прехвърлят във Франция.

— Господ не е на наша страна в този случай — въздъхна по време на обяд с колегите си Форсдаjk. Дори не им бе дошло наум да поканят Дик.

Въпреки тези опасения след няколко дни капитан Армстронг посети руския сектор под претекст, че търси резервни части за пресите на „Телеграф“. Щом се убеди, че неговият познат не разполага с необходимата техника, което знаеше предварително, той енергично закрачи към Ленинплац и потърси офиса на Тюлпанов.

Входът на огромната сива сграда от северната страна на площада изобщо не изглеждаше внушителен и секретарката, която седеше сама

в мръсното преддверие на третия етаж, не го изпълни с увереност, че шефът ѝ е изгряваща звезда. Тя провери личната му карта и изобщо не се изненада, че капитан от британската армия се е отбил без уговорена среща, а безмълвно го поведе по дълъг сив коридор, по чиито олющени стени висяха портрети на Маркс, Енгелс, Ленин и Сталин. Спряха пред врата без никакъв надпис. Тя почука, отвори я и го покани в кабинета на Тюлпанов.

Армстронг се удиви, когато влезе в разкошно обзаведената стая, пълна със скъпи картини и стари мебели. Веднъж бе влизал в кабинета на генерал Темплър, военния губернатор на британския сектор — той беше много по-скромен.

Майор Тюлпанов стана да го посрещне. Дик забеляза, че униформата му е много по-добре ушита от неговата.

— Добре дошли, капитан Армстронг — каза руският офицер. — Идвате точно навреме. Мога ли да ви поканя на обяд?

— Благодаря — отвърна Армстронг на руски.

Тюлпанов не прояви изненада от смяната на езиците и поведе госта си към стая с маса за двама. Дик не можа да не се зачуди дали майорът не го е очаквал.

Когато седна срещу руснака, се появи сервитьор с две чинии хайвер, следван от друг с бутилка водка. Ако с това се опитваха да го накарат да се почувства като у дома си, намерението им не постигна успех.

Майорът вдигна пълната си до ръба чаша.

— За нашето бъдещо благополучие.

— За нашето бъдещо благополучие — повтори Армстронг.

В този момент в стаята влезе секретарката и остави на масата до Тюлпанов дебел кафяв плик.

— И наистина имам предвид „нашето“ — без да обръща внимание на плика, прибави руснакът.

Дик не отговори. Един от съветите на инструкторите му в секретната служба беше да не се опитва да поведе разговор.

— А сега, Луби — каза Тюлпанов, — няма да ти губя времето, като те лъжа каква е работата ми в руския сектор, не на последно място защото през последните десет дни са ти обяснили точно защо съм в Берлин и каква е ролята ми в тази нова „Студена война“ — нали така я

наричате вие? Предполагам, че вече знаеш за мен повече, отколкото собствената ми секретарка. — Той се усмихна и си взе от хайвера.

Армстронг неловко започна да си играе с вилицата си, но не хапна нищо.

— Но истината е, Луби... или предпочиташ да те наричам Джон? Може би Дик? Та истината е, че аз със сигурност зная повече за теб от секретарката ти, жена ти и майка ти, взети заедно.

Армстронг продължаваше да мълчи. После остави вилицата на масата.

— Виждаш ли, Луби, двамата с теб сме съвсем различни хора и тъкмо затова съм убеден, че можем да сме много полезни един на друг.

— Не съм съвсем сигурен, че ви разбирам — като го гледаше право в очите, отвърна Дик.

— Ами например мога да ти кажа точно къде да откриеш госпожа Лаубер, която изобщо не подозира, че съпругът ѝ е бил собственик на „Телеграф“.

Армстронг отпи от водката си и с облекчение видя, че ръката му не трепери, макар че сърцето му туптеше като полудяло.

Тюлпанов взе дебелия кафяв плик, отвори го, извади някакъв документ и го плъзна по масата.

— И ако се договорим, няма причина да ѝ го съобщаваме.

Дик разгъна плътните листа и зачете завещанието на майор Клаус Ото Лаубер. Руснакът махна на сервитьора да му поднесе втора чиния хайвер.

— Но тук пише, че... — когато прелисти третата страница, рече Армстронг.

Тюлпанов отново се усмихна.

— А, стигнал си до мястото, където се потвърждава, че Арно Шулц получава всички акции на „Телеграф“.

Армстронг вдигна очи и погледна майора, но не каза нищо.

— Разбира се, това е от значение само докато завещанието все още съществува — каза Тюлпанов. — Ако този документ никога не види бял свят, акциите автоматично се прехвърлят на госпожа Лаубер и в такъв случай не виждам причина...

— Какво очакваш в замяна? — попита Дик.

Майорът не отговори веднага. Като че ли обмисляше въпроса.

— Е, може би по малко информация от време на време. В крайна сметка, Луби, ако аз ти помогна да спечелиш първия си вестник, преди да си навършил двайсет и пет, все трябва да получи нещо.

— Не разбирам.

— Много добре разбираш — усмихна се Тюлпанов. — Но въпреки това ще ти обясня.

Докато руснакът продължаваше, Армстронг взе вилицата си и за пръв път в живота си опита хайвер.

— Да започнем с простия факт, че ти дори не си британски гражданин. Озовал си се тук съвсем случайно. И макар да са те приели в армията си, убеден съм, вече си проумял, че няма да те приемат по същия начин в сърцата си. Ето защо е настъпил моментът да решиш за кой отбор ще играеш.

Дик пак си взе хайвер. Харесваше му.

— Сам ще се увериш, че идването ти в нашия отбор няма да те ангажира прекалено. От време на време двамата бихме могли да си помагаме да напредваме в онова, което англичаните все още упорито наричат „Голямата игра“.

Армстронг дообра чинията си. Надяваше се да му предложат втора.

— Защо не обмислиш въпроса, Луби? — Тюлпанов се наведе, взе завещанието и го прибра в плика.

Дик мълчаливо гледаше празната си чиния.

— Междувременно — рече майорът — ще ти дам някои сведения, които да отнесеш на приятелите си от службата за сигурност. — Той извади лист хартия от вътрешния си джоб и го побутна към него.

Армстронг го прочете и с удоволствие установи, че все още може да мисли на руски.

— Честно казано, Луби, вашите хора вече разполагат с този документ, но въпреки това ще са доволни да получат потвърждение на съдържанието му. Виждаш ли, всички разузнавателни служби си приличат по страстта си към бумацината. По този начин са в състояние да доказват, че работата им е необходима.

— Как съм успял да се сдобия с това? — вдигна листа Армстронг.

— Боя се, че днес секретарката ми отсъства и временната ѝ заместничка оставя бюрото си без надзор.

Дик се усмихна, сгъна документа и го пхна във вътрешния си джоб.

— Между другото, Луби, момчетата от вашата секретна служба не са толкова умни, колкото си мислиш. Послушай съвета ми: пази се от тях. Ако решиш да влезеш в играта, все някога ще трябва да предадеш едната или другата страна и ако открият, че ги мамиш, без никакви угризения ще се избавят от теб.

Сърцето на Армстронг се разтуптя.

— Както вече ти обясних — продължи майорът, — няма нужда веднага да взимаш решение. — Той потупа кафявия плик. — Спокойно мога да почакам още няколко дни преди да съобщя на господин Шулц за късмета му.

— Имам добра новина за теб, Дик — каза полковник Оукшот, когато Армстронг се яви в кабинета му на следващата сутрин. — Демобилизационните ти документи най-после са готови и не виждам причина да не се върнеш в Англия до един месец.

Полковникът се изненада от реакцията му, ала реши, че младият офицер сигурно се безпокои за друго.

— Не че Форсдаик ще се зарадва от твоето заминаване след триумфа ти с майор Тюлпанов.

— След като имам възможност да установя връзка с руското разузнаване, може би не трябва толкова да бързам да се върна — каза Дик.

— Адски патриотично от твоя страна, приятелю — отвърна полковникът. — В такъв случай просто няма да бързам, докато не ми дадеш знак.

Шарлот продължаваше настойчиво да го пита кога най-сетне ще напуснат Берлин и същата вечер му обясни защо въпросът е толкова важен. Когато чу новината, Дик осъзна, че не може да извърта повече. Той седна в кухнята до жена си и ѝ разказа всичко за плановете си в Англия.

На следващата сутрин си намери оправдание да отиде в руския сектор и след продължителна подготовка при Форсдаик влезе в

кабинета на Тюлпанов няколко минути преди обяд.

— Как си, Луби? — попита руският разузнавач. — И което е по-важно, стигна ли до решение на коя страна ще играеш?

— Преди да взема окончателно решение — отвърна Дик — искам да се срещна с госпожа Лаубер.

Майорът закрочи из стаята, като че ли сериозно обмисляше желанието му.

— Една стара английска поговорка, Луби, гласи, че когато има добра воля...

Армстронг се озадачи.

— Още нещо, което трябва да научиш за англичаните, е, че игрословиците им са ужасни. Но въпреки приказките им за честна игра те стават смъртоносно опасни, когато се стигне до защита на позициите им. Ако искаш да посетиш госпожа Лаубер, ще се наложи да отидем в Дрезден.

— В Дрезден ли?

— Да. Госпожа Лаубер е скрита дълбоко и сигурно в руската зона. Това може само да е в твоя полза. Но смятам, че не бива да я посещаваме в близките няколко дни.

— Защо?

— Все още има много да учиш за англичаните, Луби. Не се заблуждавай, че след като си овладял езика им, познаваш и начина им на мислене. Англичаните обичат рутината. Ако се появиш тук утре, ще станат подозрителни. Ако дойдеш по някое време другата седмица, изобщо няма да обърнат внимание.

— И какво да им кажа, когато се върна?

— Кажи им, че съм се държал предпазливо и че продължаваш да опипваш почвата. — Тюлпанов отново се усмихна. — Но можеш да им кажеш и че съм те разпитвал за един човек на име Арбътнът, Пиърс Арбътнът, и дали е вярно, че ще получи пост в Берлин. Ти си ми отговорил, че никога не си чувал за него, но че ще се опиташ да провериш.

Армстронг се върна в британския сектор и докладва по-голямата част от разговора на Форсдайк. Очакваше да му кажат кой е Арбътнът и кога ще пристигне в германската столица, ала единствените думи на майора бяха:

— Той просто те изпитва. Отлично знае кой е Арбътнът и кога ще заеме мястото си. След колко време можеш да намериш убедително оправдание отново да посетиш руския сектор?

— Следващата сряда или четвъртък имам обичайната си ежемесечна среща с руснаците по въпросите на снабдяването с хартия.

— Добре, ако случайно се отбиеш при Тюлпанов, кажи му, че не съм ти съобщил нищо за Арбътнът.

— Така няма ли да се усъмни?

— Не. Повече ще се усъмни, ако си в състояние да му дадеш каквато и да било информация за този човек.

На следващата сутрин Шарлот и Дик за кой ли път се скараха по въпроса за заминаването за Великобритания.

— Още колко извинения ще си измисляш, за да го отлагаш? — попита тя.

Дик не отговори и изхвърча от апартамента.

Редник Бенсън го откара на работа и щом седна зад бюрото си, Армстронг незабавно повика Сали. Тя му донесе купчина документи за подпис и усмихнато го поздрави. Когато след час излезе от кабинета му, изглеждаше изтощена. Предупреди всички да стоят надалеч от капитана, защото бил в отвратително настроение. Настроението му остана непроменено до сряда. В четвъртък подчинените му с облекчение научиха, че Армстронг ще отсъства през по-голямата част от деня.

В десет без нещо шофьорът го закара в руския сектор. Дик освободи Бенсън, после влезе в сградата на Ленинплац и с изненада видя, че секретарката на майора го очаква в двора.

Без да му обясни нищо, тя го отведе при голям черен мерцедес и отвори вратата. Армстронг се качи и седна до Тюлпанов. Двигателят вече работеше и автомобилът незабавно потегли.

Руснакът изобщо не се изненада, когато Дик му съобщи за разговора си с Форсдаик.

— Още не ти вярват — рече Тюлпанов. — Нали разбираш, ти не си техен човек. И може би никога няма да станеш.

Армстронг се намръщи и се завъртя да погледне през прозореца.

Излязоха от Берлин и се насочиха на юг към Дрезден. След няколко минути Тюлпанов му подаде очукано куфарче, носещо инициалите „К. Л.“.

— Какво е това? — попита Дик.

— Всички вещи на майора — отвърна руснакът. — Или поне онези, които вдовицата му очаква да наследи. — И пъкна в ръцете му един дебел кафяв плик.

— Ами това?

— Това са четирийсетте хиляди марки, които Лаубер е платил на Шулц за акциите от „Телеграф“. Виждаш ли, опитвам се да спазвам правилата винаги, когато става въпрос за англичани. — Тюлпанов замълча за миг. — Струва ми се, че единственият друг необходим документ е у теб.

Армстронг кимна и прибра дебелия плик в чантата си. После отново се загледа навън, ужасен колко малко е възстановено от края на войната. Помъчи се да се съсредоточи върху онова, което щеше да предаде на госпожа Лаубер, и не проговори чак докато не стигнаха до предградията на Дрезден.

— Шофьорът знае ли пътя? — попита той, когато минаха покрай знак, ограничаващ скоростта до четирийсет километра.

— О, да — отвърна Тюлпанов. — Ти не си първият, когото води при тази възрастна госпожа.

След няколко минути спряха пред сив бетонен блок наскреп парк, който сякаш беше бомбардиран предишния ден.

— Номер шейсет и три — поясни руснакът. — Няма асансьор, така че ще трябва да се изкачиш пеш, скъпи Луби. Но пък в това отношение ти си много добър.

Армстронг взе чантата си и куфарчето на майора, слезе от мерцедеса и закрачи по буренясалата пътека към входа на десететажния довоенен блок. На шестия етаж продължи по тесен коридор и спря пред една врата, до която с червена боя пишеше „63“.

Отвори му старица. Не изглеждаше изненадана, че е британски офицер. Влязоха през мръсен тъмен коридор в малка студена стая, която гледаше към друг, абсолютно еднакъв десететажен блок. Армстронг седна срещу нея до една електрическа печка с два реотана — единият не работеше.

Дик потръпна, когато старицата се отпусна на стола си и се зави с оръфания си шал.

— Посетих съпруга ви в Уелс точно преди да почине — започна Армстронг. — Помоли ме да ви предам това. — Той ѝ подаде очуканото куфарче.

Госпожа Лаубер му направи комплимент за добрия му немски, после отвори куфарчето и извади поставена в рамка сватбена фотография и снимка на младеж, навярно синът им. Тъжното ѝ изражение показваше, че навярно и той е загинал през войната. Последваха още няколко вещи, сред които сборник стихове на Райнер Мария Рилке и стар дървен шах.

Когато накрая стигна до трите медала на съпруга си, тя вдигна очи и с надежда попита:

— Предаде ли ви някакво съобщение за мен?

— Само, че му липсвате. И помоли да дадете шаха на Арно.

— Арно Шулц — рече вдовицата. — Едва ли е оцелял. — Тя замълча за миг. — Нали разбирате, клетникът беше евреин. През войната изгубихме следите му.

— В такъв случай аз ще опитам да откроя дали е жив — отвърна Армстронг, наведе се и хвана ръката ѝ.

— Много сте мил — рече госпожа Лаубер и стисна ръката му с костеливите си пръсти. Мина доста време преди да го пусне. После взе шаха и му го подаде. — Надявам се да не са го убили. Беше много добър човек.

Дик кимна.

— Съпругът ми оставил ли е друго съобщение за мен?

— Да. Каза ми, че последната му воля е да върнете на Арно и акциите му.

— Какви акции? — обезпокоено попита старицата. — Не знам за никакви акции.

— Изглежда, че малко след идването на Хитлер на власт Арно е продал на хер Лаубер акции от издателската си фирма и вашият съпруг е обещал да му ги върне веднага след края на войната.

— Разбира се, с радост бих го направила — каза госпожа Лаубер. — Само че нямам никакви акции. Може би Клаус е оставил завещание...

— За съжаление, не, госпожо Лаубер — отвърна Армстронг. — Или ако е оставил, не успяхме да го открием.

— Това не е типично за него. Винаги беше толкова точен... Сигурно е изчезнало някъде в руската зона. Нали знаете, на руснаците не може да им имаш вяра — прошепна вдовицата.

Дик кимна.

— Това не е проблем — отново стисна ръката ѝ той. — Имам документ, който ми дава правото да се погрижа, ако Арно Шулц е жив, да получи акциите си.

Госпожа Лаубер се усмихна.

— Благодаря ви. Ужасно се радвам, че въпросът е в ръцете на британски офицер.

Той отвори чантата си, извади договора, обърна на последната от четирите му страници, посочи двете места за подпис и ѝ подаде писалката си. Старицата се подписа, без да прочете нито една от клаузите. Армстронг прибра документа обратно, усмихна се и се изправи.

— Трябва да се върна в Берлин — каза той. — Уверявам ви, че ще положа всички усилия да открия хер Шулц.

— Благодаря — повтори жената, бавно се надигна от стола си и го изпрати до вратата. — Много любезно от ваша страна да изминете целия този път заради мен. — И отново му се усмихна и затвори вратата.

— Е? — попита Тюлпанов, когато Дик се качи в черния мерцедес.

— Подписа.

— Знаех си — каза руснакът.

Автомобилът направи обратен завои и потегли към Берлин.

— А сега? — попита Армстронг.

— Сега трябва да завъртиш колелото на рулетката.

На следващата сутрин капитан Ричард Армстронг регистрира придобиването си на „Телеграф“ в Британската контролна комисия. Макар че един от служителите повдигна вежди, а друг го накара да

чака повече от час, накрая подпечатана договора и потвърди, че капитан Армстронг е единствен собственик на вестника.

Когато научи новината за „успеха“ на съпруга си, Шарлот се опита да скрие истинските си чувства. Бе убедена, че това за пореден път ще отложи заминаването им за Англия. Ала остана облекчена, когато Дик се съгласи тя да замине при родителите си в Лион за раждането — тя искаше всичките им деца да бъдат френски граждани.

Арно Шулц се изненада от внезапната промяна на отношението на Армстронг към „Телеграф“. Армстронг започна да участва в сутрешните им редакционни съвети и дори нощем помагаше за разнасянето на вестника из града. Главният редактор реши, че ентузиазмът на шефа му е пряко свързан с отсъствието на Шарлот.

След няколко седмици започнаха да продават по триста хиляди броя дневно и Арно призна, че ученикът е станал учител.

Месец по-късно капитан Армстронг си взе десет дни неплатена отпуска, за да може да е в Лион за раждането на първото си дете. Остана възхитен, когато Шарлот го дари с момче. Кръстиха го Дейвид. Докато седеше на леглото и държеше бебето, той обеща на жена си скоро да заминат за Англия и тримата заедно да започнат нов живот.

След седмица се завърна в Берлин, решен да съобщи на полковник Оукшот, че е дошло време да подаде оставка и да замине за Великобритания.

И щеше да го направи, ако Арно Шулц не бе организиран събиране по случай шейсетия си рожден ден.

14.

Аделейд Газет

13 март 1956

Мензис^[1] запазва поста си

Таунсенд я забеляза по време на полет до Сидни.

Четеше „Газет“: водещата статия трябваше да е на трета страница и заглавието беше слабо. Сега вестникът имаше монопол в Аделаида, но качеството му ставаше все по-лошо. След сливането му се искаше да уволни Франк Бейли, ала първо трябваше да се задоволи с избавянето от сър Колин. Той се намръщи.

— Още кафе, господин Таунсенд? — Кийт вдигна поглед към стройното момиче и се усмихна. Трябва да бе на около двацет и пет, имаше къдрава руса коса и сини очи, които просто хипнотизираха.

— Да — въпреки че не искаше кафе, отвърна той.

Тя му се усмихна — усмивка на стюардеса, усмивка, която оставаше еднаква за дебели и слаби, богати и бедни.

Таунсенд захвърли „Газет“ настрана и се опита да се съсредоточи върху предстоящата среща. Наскоро беше купил за половин милион лири малка издателска група, специализирана в рекламни вестници, които се разпространяваха в западните предградия на Сидни. С тази сделка целеше просто да си осигури опорна точка в най-големия град на Австралия.

След произнасянето на речите на ежегодната вечеря на издателите в хотел „Кук“ до неговата маса се приближи трийсетинагодишен, нисък мъж с квадратна брадичка и огненочервена коса и му прошепна в ухото:

— Чакам ви в мъжката тоалетна.

Таунсенд не знаеше дали да се засмее, или просто да не му обърне внимание. Но любопитството му надделя и няколко минути по-късно той стана и се запъти към тоалетната. Рижият си миеше ръцете. Кийт застана пред съседната мивка и завъртя кранчето.

— В кой хотел ще отседнете? — попита непознатият.

— „Таун Хаус“.

— В коя стая?

— Нямам представа.

— Ще разбере. Към полунощ ще почукам на вратата. Разбира се, ако проявявате интерес към придобиването на „Сидни Кроникъл“.

Червенокосият изсуши ръцете си и излезе.

В късните часове на нощта Таунсенд научи, че мъжът се казва Брус Кели и е заместник главен редактор на „Кроникъл“. Кели не си губи времето и му обясни, че сър Съмърсет Кенрайт възнамерявал да продаде вестника, тъй като вече не отговарял на останалите от групата му.

— Не ви ли харесва кафето? — попита младата жена.

Таунсенд я погледна, после сведе очи към недокоснатата си чаша.

— Харесва ми, благодаря — отвърна той. — Просто в момента съм малко зает. — Тя му се усмихна ослепително, взе чашата и продължи по редицата. Кийт отново се помъчи да се съсредоточи.

Когато обсъди идеята с майка си, тя му отговори, че баща му отдавна искал да купи „Кроникъл“, но тя лично се колебаела. Сега той за трети път пътуваше за Сидни, където щеше да се срещне с хората на сър Съмърсет и да обсъди условията на евентуалната сделка. И един от тях все още му дължеше услуга.

През последните няколко месеца неговите адвокати бяха работили заедно с тези на сър Съмърсет и двете страни вече мислеха, че най-после са готови да сключат договор. „Старецът ви смята за помалката от двете злини — беше го предупредил Кели. — Той съзнава, че синът му не е за тази работа, но не иска вестникът да попадне в ръцете на Уоли Хакър — никога не го е харесвал и определено му няма доверие. Не е сигурен във вас, въпреки че си спомня с добри чувства за баща ви.“ След като получи тази безценна информация, Таунсенд споменаваше за сър Грѐм при всяка своя среща със сър Съмърсет.

Когато самолетът кацна на летище „Кингсфорд-Смит“, Кийт разкопча колана, взе куфарчето си и се запъти към предния изход.

— Приятен ден, господин Таунсенд — каза стюардесата. — Надявам се пак да изберете „Оустеър“.

— Непременно — отвърна той. — Всъщност довчера се връщам. — Само нетърпеливата опашка от пътници му попречи да я попита дали ще я види в самолета.

Когато таксито му спря на Пит стрийт, Таунсенд си погледна часовника и видя, че му остават няколко минути. Плати на шофьора, мина на отсрещния тротоар и вдигна очи нагоре към сградата, в която се помещаваше вестникът с най-голям тираж в Австралия. Искаше му се баща му да бе доживял да види как сключва сделката.

После пак пресече улицата, влезе и изчака на рецепцията, докато от един от асансьорите не се появи добре облечена жена на средна възраст. Тя се приближи до него и каза:

— Сър Съмърсет ви очаква, господин Таунсенд.

В огромния кабинет с прозорци към пристанището го посрещна мъжът, на когото той се възхищаваше още от малък.

— Радвам се да те видя, Кийт. Доколкото знам, си бил съученик с моя генерален директор Дънкан Александър, нали? — Кийт се ръкува с Дънкан, но не размениха нито дума. — Но не вярвам да познаваш главния редактор на „Кроникъл“ Ник Уотсън.

— Не, нямам това удоволствие — отвърна Таунсенд. — Но неговата репутация ми е известна, разбира се.

Сър Съмърсет покани всички да седнат около голямата заседателна маса.

— Знаеш ли, Кийт — започна старецът, — ужасно се гордея с този вестник. Опитвал се е да го купи даже самият Бивърбрук.

— Разбирам — каза Таунсенд.

— Установили сме журналистически стандарти, с които, иска ми се да вярвам, баща ти би се гордял.

— Той винаги говореше с най-голямо уважение за вашите вестници. Всъщност, по отношение на „Кроникъл“, струва ми се, поточна ще е думата „завист“.

Сър Съмърсет се усмихна.

— Много любезно от твоя страна, момчето ми. — Той замълча за миг. — Е, изглежда, през последните няколко седмици нашите хора са успели да се договорят за повечето подробности. Та стига да си в състояние да дадеш милион и деветстотин хиляди лири — колкото

Уоли Хакър — и също толкова важно, да се съгласиш да оставиш Ник за главен редактор и Дънкан за генерален директор, мисля, че можем да сключим сделка.

— От моя страна би било глупаво да не разчитам на техните огромни умения и опит — отвърна Таунсенд. — Те са високо уважавани професионалисти и с удоволствие ще работя с тях. Трябва да отбележа обаче, че нямам навика да се намесвам във вътрешните дела на вестниците си, особено в работата на редактора. Просто не ми е в стила.

— Виждам, че си научил много от баща си — каза сър Съмърсет. — Също като него и теб, аз не се бъркам в ежедневноното ръководство на вестника. Това винаги води до лоши резултати.

Кийт кимна в знак на съгласие.

— Е, смятам, че на този етап няма какво повече да обсъждаме, затова предлагам да се прехвърлим в трапезарията и да обядваме. — Старецът го прегърна през рамо. — Ех, да можеше и баща ти да е с нас...

По обратния път до летището усмивката не напускаше лицето му. Щеше да е чудесно, ако тя летеше със същия самолет. Той се усмихна още по-широко, докато закопчаваше колана си и мислено си повтаряше какво ще й каже.

— Надявам се, че пътуването ви до Сидни е било успешно, господин Таунсенд — каза тя и му подаде вечерния вестник.

— Повече не би могло и да се желае — отвърна Кийт. — Какво ще кажете да вечеряме заедно и да го отпразнуваме?

— Много любезно от ваша страна, господине — наблегна на последната дума момичето, — но се боя, че това е в нарушение на правилника на компанията.

— Ще го нарушите ли, ако ми кажете името си?

— Не, господине. Казвам се Сюзан. — Тя му отправи ослепителната си усмивка и се отдалечи.

Когато се прибра в апартамента си, Кийт си направи сандвич със сардини. Но успя да отхапе само една хапка и телефонът иззвъня. Обаждаше се Клайв Джарвис, старшият партньор в „Джарвис, Смит &

Томас“. Клайв все още се безпокоеше за някои дребни подробности от договора, сред които условията за компенсации.

Едва затвори слушалката, когато отново го потърсиха и този път той проведе по-продължителен разговор със своя счетоводител Тревър Мичъм, който продължаваше да смята, че 1.9 милиона лири са прекалено висока цена.

— Нямам друг избор — каза Таунсенд. — Уоли Хакър вече е предложил същата сума.

— Хакър обаче може да си го позволи — отвърна Мичъм. — Мисля, че все пак трябва да поискаме разсрочено плащане на основата на тазгодишния тираж, а не на средната стойност от последните десет години.

— Защо? — попита Таунсенд.

— Защото „Кроникъл“ от година на година губи по два-три процента от читателите си. Всичко трябва да се базира на най-новите данни.

— Съгласен съм с това, но не искам да стане причина за проваляне на сделката.

— Нито пък аз — каза счетоводителят. — Но и не искам да банкрутираш само защото от сантиментални подбуди си платил прекалено висока цена. Трябва да обмисляш всяка сделка поотделно, а не просто да я сключваш, за да докажеш, че не си по-лош от баща си.

Последва продължително мълчание.

— Не се безпокой за това — накрая рече Таунсенд. — Вече имам планове да удвоя тиража на „Кроникъл“. След година този милион и деветстотин хиляди ще изглежда смешна сума. Нещо повече. Баща ми щеше да ме подкрепи. — И затвори преди Тревър да успее да му отговори.

Малко след единайсет му позвъни Брус Кели. Таунсенд вече беше по халат и полуизяденият сандвич започваше да изсъхва.

— Сър Съмърсет още е нервен — предупреди го той.

— Защо? — попита Кийт. — Струва ми се, че днешната среща не можеше да завърши по-добре.

— Проблемът не е в срещата. След като си тръгнахте му се обади сър Колин Грант. Разговорът продължи близо час. Пък и не може да се каже, че Дънкан Александър много ви обича.

Таунсенд удари с юмрук по масата.

— Дяволите да го вземат — изруга той. — Сега внимателно ме слушай, Брус, и ще ти обясня точно какво да правиш. Винаги щом се спомене името на сър Колин, напомняй на сър Съмърсет, че от момента, в който е станал председател на борда на „Месинджър“, тиражът на вестника рязко е започнал да намалява. Що се отнася до Александър, можеш да го оставиш на мен.

Таунсенд остана разочарован, когато по време на следващия си полет до Сидни не видя в самолета Сюзан. Когато стюардът му поднасяше кафе, той го попита дали не са я прехвърлили на друг маршрут.

— Не, господине. Сюзан напусна компанията в края на миналия месец.

— Знаете ли къде работи сега?

— Нямам представа, господине — каза той и се обърна към следващия пътник.

Прекара утрото в обиколка из офисите на „Кроникъл“, воден от Дънкан Александър, който се държеше делово. Таунсенд изчака да останат сами в асансьора и го погледна в очите.

— Преди много години ти ми каза: „Ние от рода Александър имаме добра памет. Ако мога да ти помогна с нещо, не се колебай да се обърнеш към мен“.

— Така е — призна Дънкан.

— Добре, защото дойде време да ми се отблагодариш.

— Какво очакваш от мен?

— Искам сър Съмърсет да научи, че съм много добър човек.

Асансьорът спря и вратите се разтвориха.

— Ако го направя, ще ми обещаеш ли да запазя работата си?

— Имаш думата ми — отвърна Таунсенд и излезе в коридора.

Макар и малко по-сдържан от предишния път, следобед сър Съмърсет го придружи из етаж на редакцията и го запозна с журналистите. Всички с облекчение установиха, че новият собственик само кима, усмихва се и се държи любезно дори с най-младшите служители. Онези, които имаха възможност да разменят няколко думи с него, останаха приятно изненадани, особено след информацията, чувана от репортери, работили в „Газет“. Даже сър Съмърсет започна

да се чуди дали сър Колин не е преувеличил за поведението му в миналото.

— Не забравяйте какво се случи с тиража на „Месинджър“, когато сър Колин стана председател на борда — прошепна на няколко души Брус Кели скоро след като Таусенд си тръгна.

Ако бяха видели бележките, които Кийт нахвърля по време на обратния полет до Аделаида, служителите на „Кроникъл“ нямаше да се зарадват. Беше му ясно, че ако се надява да удвои печалбите от вестника, трябва да извърши драстични промени — от най-долните етажи чак до върха.

От време на време вдигаше поглед и си мислеше за Сюзан. Когато друг стюард му предложи вечерния вестник, Таунсенд го попита дали има представа къде работи в момента тя.

— За Сюзан Глоувър ли говорите? — попита мъжът.

— Руса, къдрава, около двайсет и пет годишна.

— Да, това е Сюзан. Напусна компанията, понеже ѝ предложиха да постъпи в „Муурс“. Каза, че повече не можела да издържа на разпокъсаното работно време и на това, че се отнасяли към нея като към автобусен кондуктор. Напълно я разбирам.

Таунсенд се усмихна. „Муурс“ бе любимият магазин на майка му в Аделаида. Нямаше да му трябва много време, за да открие в кой отдел работи Сюзан.

След като на другата сутрин с помощта на Бънти прегледа пощата си, той се обади в магазина.

— Бихте ли ме свързали с госпожица Глоувър, моля?

— В кой отдел работи?

— Не зная — отвърна Таунсенд.

— Спешно ли е?

— Не, личен въпрос.

— Роднина ли сте ѝ?

— Не — озадачен от въпроса, призна той.

— В такъв случай, съжалявам, но не мога да ви помогна. Правилникът на компанията забранява лични разговори в работно време. — Връзката прекъсна.

Таунсенд затвори слушалката, изправи се и отиде в кабинета на госпожица Бънтинг.

— Излизам за около час или малко повече, Бънти. Трябва да купя подарък за рождения ден на майка ми.

Секретарката се изненада, тъй като знаеше, че до рождения ден на лейди Таунсенд остават четири месеца. Но Кийт поне не беше като баща си, на когото винаги трябваше да напомня в последния момент.

Навън бе толкова топло, че Таунсенд освободи шофьора Сам и измина пеш дванайсетината преки до „Муурс“, което му даде възможност да провери всички вестникарски будки по пътя. Не остана доволен от откритието, че в първата, на която спря, на ъгъла на Кинг Уилям стрийт, вече са изчерпали броевете на „Газет“, а едва минаваше десет. Отбеляза си веднага щом се върне в редакцията, да поговори с шефа на тиражния отдел.

Докато се приближаваше до големия магазин на Ръндъл стрийт, той се чудеше колко време ще му трябва, за да намери Сюзан. Влезе през въртящата се врата и започна да обикаля щандовете на първия етаж: бижутерия, ръкавици, парфюми. Но от нея нямаше и следа. Качи се с ескалатора на втория: съдове, спално бельо, домакински уреди. Същият резултат. На третия етаж продаваха мъжки дрехи, което му напомни, че се нуждае от нов костюм. Ако Сюзан работеше тук, незабавно щеше да си поръча, но не се виждаше нито една жена.

Докато се качваше с ескалатора за четвъртия етаж, му се стори, че познава добре облечения мъж, застанал едно стъпало под него.

Когато се обърна да го погледне, човекът го поздрави.

— Как си? — попита той.

— Благодаря, добре — отвърна Таунсенд, като полагаше отчаяни усилия да си го спомни.

— Ед Скот — избави го от затруднението мъжът. — Бях две години след теб в „Сейнт Андрюс“ и все още си спомням уводните ти статии в училищното списание.

— Поласкан съм — каза Кийт. — Е, с какво се занимаваш сега?

— Помощник-управител съм тук.

— Добре се справяш — плъзна поглед по огромния магазин Таунсенд.

— Едва ли — рече Ед. — Баща ми е изпълнителен директор на „Муурс“. А бе, излишно е да го обяснявам точно на теб.

Кийт свъси вежди.

— Нещо конкретно ли търсиш? — попита Ед, когато слязоха от ескалатора.

— Да — отвърна Таунсенд. — Подарък за майка ми. Вече си го е избрала и просто дойдох да го купя. Не си спомням на кой етаж е, но зная името на момичето, което я е обслужвало.

— Само ми го кажи и ще открия в кой отдел е.

— Сюзан Глоувър. — Кийт се опита да не се изчерви.

Ед отиде до интеркома на стената, набра някакъв номер и повтори името. След няколко секунди на лицето му се изписа изненада.

— Изглежда, че е в отдела за играчки — каза той. — Сигурен ли си, че не си се объркал?

— Да — отвърна Таунсенд. — Пъзели.

— Пъзели ли?

— Да, майка ми обожава да реди пъзели. Но не позволява на никой друг да ѝ ги избира, защото винаги щом ѝ купим нов, се оказва, че вече го има.

— А, ясно — рече Ед. — Е, в такъв случай трябва да се спуснеш на подземния етаж. Играчките са от дясната страна.

Кийт му благодари и помощник-управителят изчезна към щандовете за куфари.

Таунсенд се спусна с ескалатора в „Света на играчките“, огледа се, но не забеляза Сюзан и започна да се чуди дали не си е взела почивен ден. Накрая реши да се върне на следващия ден и тъкмо се канеше да си тръгне, когато вратата зад един от щандовете се отвори и се появи Сюзан, понесла голям конструктор. Момичето се насочи към клиент, който стоеше облегнат на плота.

Таунсенд се закова на място като хипнотизиран. Изглеждаше още по-пленителна, отколкото си я спомняше.

— С какво мога да ви помогна, господине?

Той се обърна и застана лице в лице с надута наглед заместник-управителка на отдела.

— С нищо, благодаря — нервно отвърна Кийт. — Просто търся подарък за... за моя... племенник.

Жената сърдито го изгледа. Таунсенд се отдалечи и избра място, откъдето скришом можеше да наблюдава Сюзан.

Той изчака заместник-управителката да започне да обслужва друг клиент и се приближи до щанда. Сюзан го погледна и се усмихна. Този път усмивката ѝ показваше, че го е познала.

— Какво обичате, господин Таунсенд?

— Ще вечеряте ли с мен? — попита той. — Или пак е в нарушение на правилника на компанията?

Тя се засмя.

— Да, така е, господин Таунсенд, но...

Заместник-управителката се приближаваше и гледаше подозрително.

— Трябва да е от над хиляда части — каза Кийт. — Майка ми има нужда от пъзел, с който да се занимава поне една седмица.

— Разбира се, господине — отвърна Сюзан и го отведе до маса, на която бяха изложени няколко различни пъзела.

Той внимателно започна да ги разглежда, без да вдига очи към нея.

— Какво ще кажете за „Пилигрини“? В осем часа? — прошепна Таунсенд точно в момента, в който заместник-управителката се приближаваше към тях.

— Чудесно. Никога не съм ходила там, но винаги съм искала — каза Сюзан и взе пъзела с пристанището на Сидни от ръцете му. Върна се на щанда и постави голямата кутия в рекламна торбичка на „Муурс“. — Две лири и десет пенса, господине.

Таунсенд плати и щеше да потвърди уговорката им, ако заместник-управителката не стоеше плътно до Сюзан.

— Надявам се, че племенникът ви ще се зарадва — каза тя.

Два чифта очи проследиха излизането му от магазина.

Когато се върна в кабинета си, госпожица Бънтинг малко се изненада от покупката му. След трийсет и две години работа при сър Греъм не можеше да си спомни да е подарявал на жена си пъзел.

Таунсенд не обърна внимание на въпросителния ѝ поглед.

— Бънти, искам веднага да се срещна с шефа на тиражния отдел. Във вестникарската будка на ъгъла на Кинг Уилям стрийт бяха изчерпали броевете на „Газет“ още в десет сутринта. — Когато секретарката понечи да излезе, той прибави: — А, можеш ли да ми резервираш за довечера маса за двама в „Пилигрини“?

Когато Сюзан влезе, мъжете в ресторанта се заобръщаха да проследят пътя ѝ до ъгловата маса. Носеше розов костюм, подчертаващ стройната ѝ фигура, и макар полата ѝ да стигаше два и половина сантиметра под коляното, когато момичето се приближи до масата, Таунсенд продължаваше да гледа надолу. Докато тя се настаняваше срещу него, на лицата на съседите им се изписа завист.

— Ей, върви им на някои — разнесе се нечий нарочно висок глас.

Двамата се засмяха и Таунсенд ѝ наля чаша шампанско. Скоро откри колко спокойно се чувства в нейно присъствие. Започнаха да си разказват истории от последните двайсет години, сякаш бяха стари приятели. Кийт ѝ обясни защо в последно време толкова често пътува до Сидни, а Сюзан му каза защо не ѝ харесва работата в детския отдел в „Муурс“.

— Тя винаги ли е толкова отвратителна? — попита той.

— Завари я в добро настроение. След като си тръгна, цяла сутрин подмяташе саркастични забележки дали си дошъл заради майка си, племенника си или някой друг. И когато закъснях с две минути от обедна почивка, ми каза: „Закъсняхте със сто и двайсет секунди, госпожице Глоувър. Сто и двайсет секунди от времето на компанията. Ако това се повтори, ще трябва да удържим съответната сума от заплатата ви“. — Сюзан отлично я имитира и Таунсенд избухна в смях.

— Какъв ѝ е проблемът?

— Мисля, че е искала да стане стюардеса.

— Боя се, че ѝ липсват едно-две от основните необходими качества — отвърна той.

— Е, какво прави днес? — попита Сюзан. — Пак ли сваля стюардесите в „Оустеър“?

— Не — усмихна се Кийт. — Това беше миналата седмица — и се провалих. Днес се задоволих да мисля по въпроса дали съм в състояние да си позволя да дам милион и деветстотин хиляди лири за „Сидни Кроникъл“.

— Един милион и деветстотин хиляди? — недоверчиво повтори тя. — Тогава най-малкото, което бих могла да направя, е да платя сметката. Последния път, когато си купих „Сидни Кроникъл“, броят струваше половин шилинг.

— Да, само че аз искам всички броеве.

Макар че отнесоха чашите им от кафе, те продължиха да си приказват дълго след като кухненският персонал си тръгна. Двама отегчени сервитьори стояха облеgnати на една от колоните и час по час с надежда поглеждаха към тях. Когато забеляза единия да сподавя прозявката си, Таунсенд поиска сметката и остави щедър бакшиш. На излизане хвана Сюзан за ръка.

— Къде живееш?

— В северните предградия, но се боя, че изпуснах последния автобус. Ще трябва да взема такси.

— Нощта е толкова хубава. Защо не се поразходим?

— Съгласна съм — усмихна се тя.

Не престанаха да разговарят, докато след час не стигнаха до вратата на жилището ѝ. Сюзан се обърна към него и каза:

— Благодаря ти за прекрасната вечер, Кийт.

— Какво ще кажеш да я повторим?

— С удоволствие.

— Кога?

— Щях да кажа „утре“, но зависи дали ще се налага всеки път да се прибирам пеш. В такъв случай навярно ще се наложи да ти предложи някой местен ресторант или поне да си обуя по-подходящи обувки.

— В никакъв случай — отвърна Таунсенд. — Обещавам ти утре да те откарам до вас. Но през деня трябва да подпиша един договор в Сидни и едва ли ще се върна преди осем.

— Няма проблем. Така ще имам достатъчно време да се прибера вкъщи и да се преоблека.

— В „Етоал“?

— Само ако имаш повод за празнуване.

— Ще има повод, обещавам ти.

— Тогава ще се видим в девет в „Етоал“. — Тя го целуна по бузата. — Знаеш ли, по това време на нощта в този квартал няма да хванеш такси, Кийт. — Сюзан го погледна загрижено. — Опасявам се, че ще се наложи да се върнеш пеш.

— Ще си струва — отвърна Таунсенд.

Сюзан изчезна по късата отбивка пред входната врата.

В следващия момент се появи автомобил, който спря до него. Шофьорът скочи и му отвори вратата.

— Накъде, шефе?

— Вкъщи, Сам. Но нека минем през гарата, за да купя сутрешното издание.

На следващата сутрин Таунсенд взе първия полет до Сидни. От двете му страни седяха адвокатът му Клайв Джарвис и счетоводителят Тревър Мичъм.

— Все още не съм съвсем доволен от клаузата за компенсациите — каза Клайв.

— И начинът на изплащане определено се нуждае от коригиране — прибави Тревър.

— Колко време ще отнеме уреждането на тези проблеми? — попита Кийт. — Довечера имам среща в Аделаида и трябва да хвана следобеден полет. — Двамата мъже се спогледаха скептично.

Опасенията им се оказаха основателни. Адвокатите на страните прекараха цялата сутрин в доуреждане на условията. Проверката на цифрите отне още повече време на счетоводителите. Никой не отиде да обядва и към три Таунсенд започна нетърпеливо да си поглежда часовника. Въпреки че нервно крачеше из стаята и даваше едносрични отговори на дългите въпроси, окончателният документ бе готов за подпис едва в пет и няколко минути.

Кийт облекчено въздъхна, когато адвокатите най-после се изправиха и започнаха да разкършват схванатите си гърбове. Отново си погледна часовника и откри, че все още може да успее за самолета. Благодарни на двамата си съветници и тъкмо се ръкуваше с представителите на другата страна, когато в стаята влезе сър Съмърсет, следван от главния редактор и генералния директор на „Кроникъл“.

— Съобщиха ми, че най-после сме постигнали споразумение — с широка усмивка каза старецът.

— Да, струва ми се — отвърна Таунсенд, като се мъчеше да скрие нетърпението си. Знаеше, че няма да го свържат, ако телефонира в „Муурс“, за да предупреди Сюзан.

— Е, тогава да пийнем, за да отбележим случая, преди да сложим подписите си под окончателния документ — предложи сър Съмърсет.

След третото уиски Таунсенд заяви, че е дошло време да подпишат договора. Ник Уотсън се съгласи и напомни на стареца, че трябва да се погрижи за новия брой на вестника.

— Добре — отвърна той и извади писалка от вътрешния си джоб. — И тъй като ще притежавам „Кроникъл“ още месец и половина, не можем да нарушим стандартите си. Между другото, Кийт, надявам се, че ще останеш на вечеря с мен, нали?

— Боя се, че тази вечер е невъзможно — каза Таунсенд. — Вече имам уговорена среща в Аделаида.

— Дано да е заради някоя красива жена — каза сър Съмърсет, — защото проклет да съм, ако пренебрегнеш поканата ми заради друга сделка.

— Гарантирам ви, че е красива — засмя се Кийт. — И е едва втората ни среща.

— В такъв случай повече няма да те задържа. — Сър Съмърсет се приближи до масата, на която бяха оставени два екземпляра от договора. Един от адвокатите му нервно запристъпва от крак на крак.

Старецът се обърна към Таунсенд и му намигна.

— Трябва да ти кажа, че окончателно ме убеди Дънкан, а не Хакър. — Той се наведе и се подписа под двете копия, после подаде писалката на Кийт, който постави името си до неговото.

Двамата официално си стиснаха ръцете.

— Подходящ момент за още една чаша — отново му намигна сър Съмърсет. — Ти тичай, Кийт, а ние ще видим каква част от печалбите ще успеем да погълнем в твоё отсъствие. Знаеш ли, момчето ми, не бих могъл да съм по-доволен — нали „Кроникъл“ преминава в ръцете на сина на сър Греъм Таунсенд.

Ник Уотсън пристъпи напред и прегърна Кийт през раменете.

— Като главен редактор на „Кроникъл“, трябва да отбележа, че с нетърпение очаквам да работя с теб. Надявам се скоро да те видя в Сидни.

— И аз бих желал да работя с теб — отвърна Таунсенд, — и съм убеден, че ще се срещаме често. — Той се завъртя към Дънкан Александър. — Благодаря ти. Сметките ни са уредени.

Дънкан протегна ръка, но Кийт вече излизаше от стаята. Вратата на асансьора се затвори секунди преди да успее да натисне бутона на стената. Когато най-после хвана такси, шофьорът отказа да наруши

ограничението на скоростта — не помогнаха нито молби, нито пари, нито заплахи. Когато стигнаха до летището, Таунсенд видя издигащия се във въздуха „Дъглас“ DC4.

— За пръв път излита навреме — сви рамене шофьорът.

Това обаче не можеше да се каже за следващия самолет, който трябваше да потегли след час, но закъсня с четирийсет минути.

Таунсенд си погледна часовника, бавно отиде до телефонната кабина и потърси номера на Сюзан в указателя на Аделаида. Телефонистката му съобщи, че дава заето. Когато няколко минути покъсно опита пак, не му отговори никой. Може би Сюзан взимаше душ. Представи си я в банята, докато по високоговорителите съобщаваха:

— Последно повикване на пътниците за Аделаида.

Помоли телефонистката да го свърже още веднъж, но отново даваше заето. Изруга, затвори слушалката, втурна се към самолета и успя да се качи точно преди да затворят вратата. По време на полета нервно потупваше страничната облегалка, но това не накара пилота да увеличи скоростта.

Сам тревожно чакаше до колата, когато шефът му тичешком се появи от терминала. Шофьорът потегли към града, без да обръща внимание на ограничителните знаци, но когато спря пред „Етоал“, сервитьорите вече взимаха последните поръчки.

Таунсенд се опита да обясни какво се е случило, ала Сюзан очевидно разбра още преди да си е отворил устата.

— Звънях ти от летището, но или даваше заето, или никой не отговаряше. — Той погледна недокоснатите прибори пред нея. — Не ми казвай, че не си вечеряла.

— Не съм, просто не бях гладна — отвърна тя и хвана ръката му. — Но ти трябва да умираш от глад и съм сигурна, че все още искаш да отпразнуваш триумфа си. Ако имаше избор, какво би желал да направиш?

Когато на следващата сутрин влезе в кабинета си, госпожица Бънтинг го чакаше край бюрото му с някакъв лист в ръка. Като че ли беше прекарала там доста време.

— Проблем ли има? — попита Кийт.

— Не. Просто, изглежда, сте забравили, че в края на месеца трябва да се пенсионирам.

— Не съм забравил — отвърна той и седна зад бюрото си. — Но мисля, че не...

— Правилникът е категоричен по този въпрос — прекъсна го Бънти. — Когато навършат шейсет години...

— Не може да си на шейсет, Бънти!

— ... служителките на компанията трябва да се пенсионират в последния петък от календарния месец.

— Правилниците са за това, за да се нарушават.

— Баща ви казваше, че точно за това правило не бива да има изключения, и аз съм съгласна с него.

— Но в момента нямам време да се занимавам с никой друг, Бънти. След купуването на „Кроникъл“...

— Очаквах този проблем — без да й мигне окото, отвърна тя — и си намерих отлична заместничка.

— Каква подготовка е получила? — готов незабавно да отхвърли предложението като неподходящо, попита Кийт.

— Тя е моя племенница — каза госпожица Бънтинг — и което е по-важно, произхожда от единбургския клон на рода.

Таунсенд не успя да измисли адекватен отговор.

— Е, тогава й уговори среща с мен. — Той замълча за миг. — Другия месец.

— В момента седи в кабинета ми и можете да я видите незабавно.

— Знаеш колко съм зает. — Кийт погледна празната страница на календара си. Секретарката очевидно се бе погрижила тази сутрин да няма ангажменти.

Тя му подаде листа, който държеше.

Таунсенд започна да чете автобиографията на госпожица Янгър, като се опитваше да открие някакво оправдание да не я приеме. Накрая неохотно каза:

— Доведи я.

Когато Хедър Янгър влезе, той се изправи и я изчака да седне срещу бюрото му. Госпожица Янгър беше висока над метър и седемдесет и пет. От автобиографията й знаеше, че е на двайсет и осем години, макар да изглеждаше значително по-възрастна. Носеше зелен

пуловер и туидова пола. Кафявите ѝ чорапи му напомниха за купонната система, а майка му би описала обувките ѝ като „скромни“.

Кестенявата ѝ коса бе хваната на кок и всяко косъмче прилепваше плътно на мястото си. Приличаше му на госпожица Стедмън — илюзия, засилила се, когато госпожица Янгър отсечено и точно започна да отговаря на въпросите му.

Разговорът продължи единайсет минути и младата жена започна работа от следващия понеделник.

Трябваше да чака още месец и половина, докато „Кроникъл“ законно стане негов. През това време почти ежедневно се срещаше със Сюзан. Когато тя го попита защо стои в Аделаида, след като смята, че вестникът се нуждае от неговото внимание, Таунсенд просто ѝ отговори:

— Докато не съм собственик на „Кроникъл“, не мога да направя нищо. А ако заподозрат дори съвсем малка част от онова, което съм им намислил, веднага ще скъсат договора.

Ако не беше тя, чакането щеше да му се стори безкрайно, въпреки че Сюзан постоянно го дразнеше колко рядко идвал точно на срещите им. Накрая Кийт реши проблема, като предложи:

— Може би ще е по-лесно, ако се преместиш при мен.

В неделя вечер преди Кийт официално да стане собственик на „Кроникъл“, двамата със Сюзан заминаха за Сидни заедно. Преди да продължат за хотела Кийт помоли таксиметровия шофьор да спре пред редакцията на вестника, заведе Сюзан на отсрещния тротоар и вдигна поглед към сградата.

— В полунощ ще стане моя — с вълнение, което Сюзан никога не бе забелязвала, рече Таунсенд.

Във фоайето на хотела ги чакаше Брус Кели. Кийт го покани на вечеря, с което още повече изненада момичето.

Двамата мъже обсъждаха плановете на Таунсенд за бъдещето, като че ли нея изобщо я няма. Когато Брус най-после си тръгна, двамата с Кийт се качиха с асансьора на последния етаж и се прибраха в отделните си стаи. Той седеше на бюрото и преглеждаше някакви изчисления, когато Сюзан влезе през междинната врата.

На следващата сутрин собственикът на „Кроникъл“ стана няколко минути преди шест и напусна хотела дълго преди Сюзан да се събуди. Отиде на Пит стрийт и спря на всяка вестникарска будка. Не беше толкова зле, колкото първия път с „Газет“, но можеше да е и много по-добре.

Във фойето каза на пазача, че иска да се види с главния редактор и генералния директор веднага щом дойдат, и нареди незабавно да му пратят ключар. Този път никой не го попита кой е.

Таунсенд седна на стола на сър Съмърсет и се зачете в сутрешното издание на „Кроникъл“. Водеше си бележки и когато стигна до края, започна да се разхожда из кабинета, като от време на време спираше да погледне към пристанището. Няколко минути покъсно се появи ключарят и той му обясни точно какво желае.

— Кога? — попита човекът.

— Веднага. — Кийт се върна на бюрото си. Чудеше се кой от двамата мъже ще пристигне пръв. Наложил се да почака още четирийсет минути преди на вратата да се почука. Ник Уотсън го завари потънал в дебела папка.

— Ужасно съжалявам, Кийт — започна главният редактор. — Нямах представа, че ще си тук толкова рано още в първия ден. — Таунсенд вдигна поглед и Уотсън прибави: — Може ли да побързаме, защото в десет имам редакционен съвет.

— Днес няма да водиш съвета — отвърна Кийт. — Вече натоварих с това Брус Кели.

— Какво? Но аз съм главният редактор — възрази Ник.

— Вече не — каза Таунсенд. — Повишавам те.

— Повишаваш ли ме?

— Да. Ще можеш да прочетеш съобщението в утрешния вестник. Ти ще си първият почетен редактор на „Кроникъл“.

— Какво означава това?

— Означава, че вече не си главен редактор. — Таунсенд замълча, за да го остави да смели тази информация. — Не се безпокой, Ник. Получаваш страхотно звание и едногодишна пълна заплата.

— Но нали каза на сър Съмърсет, че с нетърпение очакваш да работиш с мен. Много добре те чух.

— Зная, Ник. — Кийт леко се изчерви. — Съжалявам... — Щеше да довърши изречението, ако на вратата отново не се почука.

Влезе Дънкан Александър.

— Извинявай, че те безпокоя, Кийт, но някой е сменил ключалката на вратата на кабинета ми.

---

[1] Сър Робърт Гордън Мензис (1894 — 1978) — министър-председател на Австралия 1939 — 1941 и 1949 — 1966 година. — Б.пр.

↑

15.

Ивнинг Кроникъл

20 ноември 1947

Този щастлив ден

Сияещата принцеса Елизабет се венчава за своя благороден моряк

Шарлот реши да не присъства на тържеството по случай шейсетия рожден ден на Арно Шулц, защото не искаше да остави Дейвид на немската му бавачка. След завръщането ѝ от Лион Дик се държеше по-внимателно и понякога дори се прибираше вкъщи навреме, за да види първородния си син, преди да го приспят.

Армстронг тръгна за дома на Арно малко след седем, като увери Шарлот, че само ще се отбие да се чукне с главния редактор. Тя се усмихна и му обеща, че когато се върне, вечерята ще е готова.

Дик се надяваше да пристигне преди да са седнали на масата, за да се размине само с някоя и друга чаша на крак. После дори можеше да му остане време да поиграе покер с Макс Саквил.

Почука на вратата на Арно Шулц в осем без нещо и щом домакинят го въведе в оживената всекидневна, разбра, че чакат само него, за да седнат на вечеря. Запознаха го с приятелите на редактора, които го приветстваха като почетен гост.

След като Арно му донесе чаша бяло вино — от бутилка, която не идваше от френския сектор, установи Дик — го отведоха в малката трапезария и го настаниха до някой си Юлиус Хан. Шулц го представи като „моят най-стар приятел и най-голям конкурент“.

Беше чувал това име, но в първия момент не можа да се сети къде. Отначало не обърна внимание на Хан и се съсредоточи върху храната. Опита рядката супа и се чудеше от месото на какво животно е приготвена, когато мъжът започна да го разпитва за положението в Лондон. Армстронг осъзна, че този човек познава британската столица много по-добре от самия него.

— Надявам се, че скоро ще отменят ограниченията за пътуване — каза Хан. — Налага ми се отново да посетя вашата страна.

— Не разбирам защо съюзниците още не са постигнали съгласие по този въпрос — отвърна Дик, докато госпожа Шулц му поднасяше чиния със заешки пай.

— Това ме безпокои — рече Хан. — Става ми все по-трудно да следя някои от деловите си интереси в Лондон. — И изведнъж Армстронг си спомни кой е Хан и остави ножа си в чинията. Хан бе собственик на „Берлинер“, конкурентния вестник, издаван в американския сектор. Но какво друго притежаваше?

— Отдавна исках да се запозная с вас — каза Дик. Хан очевидно се изненада, защото до този момент капитан Армстронг не беше проявил никакъв интерес към него. — Какъв е тиражът на „Берлинер“? — попита британският офицер. Не че не знаеше, но искаше да завърже разговор преди да зададе въпроса, който всъщност го интересуваше.

— Около двеста и шейсет хиляди броя — отвърна немецът. — А другият ни ежедневник във Франкфурт спокойно продава по над двеста хиляди броя.

— Колко вестника имате? — небрежно попита Дик и отново взе приборите си.

— Само тези два. Преди войната бяха седемнайсет, както и няколко специализирани научни списания. Но докато не отменят всички ограничения, не мога да се надявам да постигна старото положение.

— Но аз си мислех, че на евреите — самият аз съм еврейн... — Хан отново се изненада. — ... е било забранено да притежават вестници.

— Точно така, капитан Армстронг. Но аз продадох всичките си акции на своя партньор, който не беше еврейн, и той ми ги върна на същата цена само дни след края на войната.

— Ами списанията? — попита Дик. — Дали ще носят печалби в тези тежки времена?

— О, да. Всъщност в бъдеще списанията могат да се окажат по-печеливши от вестниците. Преди войната моята компания притежаваше лъвския пай от немските научни издания. Но от момента на нахлуването на Хитлер в Полша ни забраниха да публикуваме всичко, което би могло да се окаже полезно за враговете на Третия райх. В момента съм натрупал осемгодишни непубликувани проучвания, включително повечето от научните статии, написани в

Германия по време на войната. Издателският свят би платил добри пари за такъв материал.

— Какво ви пречи да го публикувате сега?

— Лондонската издателска къща, с която имах договор, вече не желае да разпространява публикациите ми.

Електрическата крушка на тавана внезапно угасна и в средата на масата поставиха малка торта с една-единствена свещичка.

— И защо? — попита Армстронг. Нямах намерение да прекъсне разговора, макар Арно Шулц да духаше свещта под аплодисментите на другите гости.

— Защото единственият син на председателя на директорския борд бил убит на брега на Дюнкерк^[1] — отвърна Хан, докато поднасяха на Дик най-голямото парче от тортата. — Няколко пъти му писах, за да изразя съболезнованията си, но той просто не ми отговори.

— В Англия има и други издателства — след като опита от тортата, рече Армстронг.

— Да, но в момента договърът не ми позволява да се обръщам към тях. Трябва да изчакам още няколко месеца. Вече реших коя лондонска издателска къща е най-подходяща, за да представлява моите интереси.

— Нима? — като избърса устата си, попита Дик.

— Ако имате време, капитан Армстронг — отвърна немският издател, — за мен ще е чест да ви покажа пресите си.

— В момента съм извънредно ангажиран.

— Напълно ви разбирам — каза Хан.

— Но бих могъл да се отбия, когато посещавам американския сектор.

— Заповядайте.

След вечерята Армстронг благодари на домакиня си за незабравимото тържество и прецени заминаването си така, че да излезе едновременно с Юлиус Хан.

— Надявам се скоро пак да се срещнем — на сбогуване каза немецът.

— Непременно — отвърна Дик и се ръкува с най-близкия приятел на Арно Шулц.

Когато няколко минути преди полунощ се прибра в апартамента си, Шарлот вече спеше. Той се съблече, наметна халата си, тихо се

качи в стаята на Дейвид и поседя известно време до креватчето му.

— Ще ти построя империя — прошепна Армстронг, — която някой ден с гордост ще наследиш.

На следващата сутрин докладва на полковник Оукшот, че е присъствал на тържеството по случай шейсетия рожден ден на Арно Шулц, но не и това, че се е запознал с Юлиус Хан. Полковникът му съобщи, че Форсдаик искал пак да го прати в руския сектор. Армстронг обеща да позвъни на майора, ала не прибави, че първо възнамерява да посети американския сектор.

— Между другото, Дик — каза Оукшот, — изобщо не видях статията ти за отношението към немците в нашите военнопленнически лагери.

— Не, господин полковник. Със съжаление трябва да кажа, че проклетите шваби не искаха да ми съдействат. Боя се, че просто си изгубих времето.

— Не съм чак толкова изненадан — отвърна полковникът. — Предупредих те...

— И се оказахте прав, господин полковник.

— Жалко, защото все пак ми се струва важно да си възвърнем доверието на тези хора.

— Не бих могъл да съм по-съгласен с вас, господин полковник. И ви уверявам, че се опитвам да направя всичко възможно.

— Зная, Дик. Как е „Телеграф“ в тези тежки времена?

— Никога не е бил в по-добро състояние. От идващия месец ще имаме неделно издание, а ежедневникът продължава да чупи рекордите.

— Чудесна новина — отвърна Оукшот. — Между другото, наскоро ми казаха, че другия месец на официално посещение в Берлин навярно ще пристигне херцог Глостър. Може да се окаже полезен материал.

— Желаете ли да го видите на първа страница на „Телеграф“? — попита Армстронг.

— Не и преди да получа разрешение от службата за сигурност. Тогаваше ще получиш изключителните права върху отразяването на събитието.

— Чудесно. — Дик си спомняше страстта на Оукшот към гостуващи величия, особено ако бяха членове на кралското семейство.

— Не забравяй да идеш при Форсдайк — бяха последните думи на полковника преди Армстронг да отдаде чест и да се върне в кабинета си.

Имаше по-важни планове от посещението при майора от разузнаването. Веднага щом прегледа пощата си, той предупреди Сали, че възнамерява да прекара остатъка от деня в американския сектор.

— Ако ме търси Форсдайк — каза ѝ Дик, — уговори ми среща за утре.

Докато Бенсън шофираше из града, Армстронг се замисли как да направи така, че визитата му да изглежда случайна. Той нареди на редника да спре пред „Холт & Ко“ и изтегли сто лири от сметката си, с което почти изчерпа спестяванията си. Остави символична сума, тъй като военновременните закони, според които британските офицери не можеха да надвишават кредита си, все още бяха в сила.

В американския сектор се отби в друга банка и обмени лирите за четиристотин и десет долара. Надяваше се, че ще са достатъчно, за да хване Макс Саквил в мрежите си. Двамата обядваха в американския стол и Армстронг се съгласи по-късно вечерта да поиграе с капитана. Когато се върна в джипа си, нареди на Бенсън да го откара до редакцията на „Берлинер“.

Юлиус Хан се изненада да види капитан Армстронг толкова скоро след първата им среща, но незабавно заряза работата си и разведе прочутия си гост навсякъде. На Дик му трябваша само няколко минути, за да схване мащабите на империята, която контролираше Хан, макар че немецът определено скромничеше.

— Това не е нищо в сравнение с едно време.

Когато завършиха обиколката — включително на сутерена с неговите дващест и една преси, Армстронг вече ясно съзнаваше незначителността на „Телеграф“. А домакинът му спомена, че имал още седем, приблизително също толкова големи печатници в други части на Германия, една от които в руския сектор.

Армстронг си тръгна няколко минути след пет, като благодари на Юлиус.

— Скоро пак трябва да се срещнем, приятелю. Защо не обядваме някой път?

— Много любезно от ваша страна — отвърна Хан. — Но както знаете, капитан Армстронг, аз нямам право да посещавам британския сектор.

— Тогава просто ще се наложи да дойда аз — усмихна се Дик.

Хан го изпрати до вратата и топло се ръкува с него. Армстронг нареди на шофьора да го следва и закрачи по улицата. Мина покрай бар на име „Джоус“ и се зачуди как ли се е казвал преди войната. Влезе вътре, а Бенсън спря джипа няколко метра по-нататък.

Поръча си кока-кола и седна в ъгъла. Никой не го позна, нито се опита да го заговори. След третата кола провери дали четиристотин и десетте долара са на мястото си. Очакваше го дълга нощ.

— Къде е той, по дяволите? — ядосано попита Форсдаjk.

— Капитан Армстронг трябваше да отиде в американския сектор, господин майор — отвърна Сали. — След срещата му с полковник Оукшот се появи нещо спешно. Но преди да излезе помоли ако позвъните, да му уредя среща с вас.

— Много любезно от негова страна — саркастично отбеляза Форсдаjk. — В британския сектор се появи нещо спешно и ще съм му задължен, ако утре в девет часа се яви в кабинета ми.

— Ще се погрижа да му бъде предадено, майор Форсдаjk. — Сали незабавно би се опитала да се свърже с Дик, ала нямаше абсолютно никаква представа къде се намира.

— С по пет карти, както обикновено, нали? — попита Макс и побутна бутилка бира и отварачка към Армстронг.

— Съгласен — отвърна Дик.

— Имам предчувствие за тази вечер, приятелю — каза Саквил, като си съблече сакото и го провеси на облегалката на стола си. — Надявам се, че си се запасил с пари. — И бавно си наля чаша бира.

— Достатъчно — каза Дик и едва отпи от бирата си. Знаеше, че няколко часа трябва да остане абсолютно трезвен.

Макс сече и си запали цигара.

Към края на първия час Армстронг водеше със седемдесет долара и Саквил постоянно повтаряше, че бил „късметлия“. Започна

втория час с близо петстотин долара.

— Досега имаше късмет — като отвори капачката на четвъртата си бира, каза Макс. — Но нощта далеч не е свършила.

Дик се усмихна и кимна. Подаде карта на противника си и си взе втора. После погледна своите: четворка и деветка пика. Остави пет долара на масата и си взе още две карти.

Макс покри залога и повдигна ъгълчето на картата, която му беше дал Армстронг. И като се мъчеше да не се усмихва, прибави още пет долара.

Дик изтегли пета карта и известно време проучва ръката си, преди да заложи десет долара. Макс не се поколеба да ги покрие, облиза устни и рече:

— Дай да видим, приятелю.

Армстронг му показва картите си: чифт четворки. Усмивката на американеца се разшири. Имаше чифт десетки.

— Не можеш да ме заблудиш — каза той и събра парите.

До края на втория час Саквил водеше с няколко долара.

— Предупредих те, че нощта ще е дълга. — Вече се бе отказал от чашата и пиеше направо от бутилката.

По време на третия час, след като Макс последователно беше спечелил три ръце, Дик подхвърли името Юлиус Хан.

— Твърди, че те познавал.

— Да, естествено — потвърди американецът. — Нали издава вестника в нашия сектор. Не че някога съм го чел.

— Изглежда адски богат — докато раздаваше следващата ръка, подметна Армстронг.

— Определено. Но само благодарение на мен.

Дик постави десет долара на масата, въпреки че нямаше силни карти.

Макс незабавно прибави още десет отгоре и поиска втора карта.

— Какво искаш да кажеш с това „благодарение на теб“? — като прибави още двайсет долара към растящата купчина, попита Армстронг.

Саквил се поколеба, разгледа картите си, погледна парите и рече:

— Двайсетачка ли заложи току-що? — Дик кимна и американецът извади също толкова от джоба си.

— Дори не можеше сутрин да си бърше гъза, ако аз не му подавах хартията — прибави той. — Аз му издавам месечното разрешение. Аз контролирам снабдяването му с хартия. Аз решавам колко електричество да получи. Аз определям кога да го включват и изключват. Както отлично знаете двамата с Арно Шулц.

Макс вдигна поглед и с удивление видя, че Армстронг вади още банкноти от портфейла си.

— Блъфираш, приятел — каза той. — Надушвам го. — Саквил се поколеба. — Колко заложи този път?

— Петдесет долара — небрежно отвърна Дик.

Макс бръкна в джоба на самото си, измъкна две десетачки и шест петачки и внимателно ги сложи на масата.

— Я да видим сега какво имаш? — тревожно каза той.

Армстронг показа чифт седмици. Американецът избухна в смях и хвърли три валета.

— Знаех си. Нямах нищо. — Той отново отпи от бутилката си. Докато раздаваше следващата ръка, усмивката не слизаше от лицето му. — Не съм сигурен кой от двама ви е по-слаб, ти или Хан. — Вече започваше да заваля думите.

— А сигурен ли си, че в теб не се обажда бирата? — попита Дик, като разглеждаше картите си без особен интерес.

— Сам ще се увериш — каза Макс. — Само след час ще те оберат до шушка.

— Нямах предвид себе си. — Армстронг хвърли на масата нова петачка. — Имах предвид Хан.

Последва продължително мълчание, докато Саквил отпиваше от бутилката. Той проучи картите си и ги остави с лице към покривката. Дик изтегли карта и заложи още десет долара. Когато получи своята, Макс започна да облизва устни и покри залога.

— Да видим какво имаш този път, приятелю — убеден, че ще спечели със своите два чифта, аса и валета, рече американецът.

Армстронг му показа три петици. Саквил се намръщи.

— Готов ли си да извадиш истински пари, вместо само да дрънкаш с тая твоя голяма уста? — попита той.

— Току-що го направих. — Дик прибра печалбата си.

— Не, говорех за Хан.

Армстронг не отвърна нищо.

— Само си приказваш — рече Макс, след като Дик продължи да мълчи.

Армстронг хвърли колодата на масата, погледна го в очите и спокойно заяви:

— Залагам хиляда долара, че не си в състояние да изхвърлиш Хан от бизнеса.

Саквил остави бутилката. Не вярваше на ушите си.

— Колко време ще ми дадеш?

— Месец и половина.

— Не, не е достатъчно. Не забравяй — трябва да изглежда така, като че ли това няма нищо общо с мен. Трябват ми поне шест месеца.

— Нямам шест месеца — отсече Армстронг. — Ако искаш да обърнем баса, винаги мога да разоря „Телеграф“ за месец и половина.

— Но Хан управлява много по-голяма компания от Арно Шулц — възрази Макс.

— Ясно ми е. Затова ти давам три месеца.

— Добре. Съгласен съм.

Стиснаха си ръцете. Американският капитан със залитане се изправи и се приближи до рисунката на оскъдно облечена жена, която украсяваше календара на стената. Прелисти страниците, стигна до октомври, извади от джоба си писалка, преброи на глас и ограда с кръг седемнайсети.

— Това е денят, в който ще получа своите хиляда долара — заяви той.

— Няма начин — отвърна Армстронг. — Познавам Хан и те уверявам, че няма да ти е толкова лесно.

— Само гледай — рече Макс и се върна на масата. — Ще направя с него това, което не успяха и нацистите.

Саквил раздаде нова ръка. През следващия час Дик си върна повечето от загубеното. Ала когато точно преди полунощ си тръгна, Макс все още облизваше устни.

Когато на другата сутрин излезе от банята, Дик завари Шарлот да седи на леглото.

— Кога се прибра снощи? — студено попита тя, докато съпругът ѝ търсеше чиста риза в скрина.

— В дванайсет — отвърна той. — А може да е било и един. Вечерях навън. Няма нужда да се тревожиш за мен.

— Предпочитам да се връщаш вкъщи по нормално време. Така навярно би могъл да опиташ някоя от вечерите, които ти приготвям всеки ден.

— За пореден път ще ти повторя, че всичко, което правя, е само в наш интерес.

— Започвам да си мисля, че не знаеш какви са моите интереси — отвърна Шарлот.

Дик вдигна очи към отражението ѝ в огледалото, но не отговори.

— Ако нямаш намерение да ни измъкнеш от тази дупка, може би е дошъл моментът да се върна в Лион.

— Документите за демобилизацията ми би трябвало съвсем скоро да станат готови. — Дик внимателно нагласи възела на вратовръзката си. — Най-много след три месеца, според уверенията на полковник Оукшот.

— Още три месеца? — ужасено възкликна Шарлот.

— Появи се нещо, което може да се окаже изключително важно за нашето бъдеще.

— И както обикновено, предполагам, че не можеш да ми кажеш какво е.

— Не. Строго секретно.

— Много удобно — рече тя. — Всеки път, когато искам да обсъдим какво става с живота ни, ти само ми отвърщаш: „Появи се нещо“. После пък се оказва, че било секретно.

— Не си справедлива. Наистина е секретно. И всичко, което се опитвам да постигна, е от полза за теб и Дейвид.

— Откъде знаеш? Никога не си тук, когато приспивам сина ни, и отиваш на работа дълго преди да се е събудил. Напоследък те вижда толкова рядко, че не е сигурен кой точно е баща му — ти или редник Бенсън.

— Имам задължения — повиши глас Дик.

— Да — каза Шарлот. — Задължения към семейството си. И най-важното от тях е колкото може по-скоро да ни измъкнеш от този ужасен град.

— Продължавам да работя по въпроса. В момента не е толкова лесно. Опитай се да го разбереш.

— Струва ми се, че отлично разбирам, защото за много други хора, изглежда, е съвсем лесно. И както постоянно ни напомня „Телеграф“, от Берлин вече поне два пъти дневно има влакове. Може би ние с Дейвид трябва да се качим на някой от тях.

— Какво искаш да кажеш? — извика Дик и пристъпи напред.

— Просто някоя вечер може да се прибереш и да откриеш, че вече нямаш жена и дете.

Той вдигна юмрук, ала Шарлот дори не премигна. Дик се вгледа в очите ѝ.

— Отнасяш се с мен като с всеки друг под капитан, нали?

— Не зная защо изобщо си правя труда. — Той отпусна ръка. — Ти не ме подкрепяш, когато най-много се нуждая от помощ, и винаги щом се опитам да направя нещо за теб, просто започваш да хленчиш. — Лицето на Шарлот остана безизразно. — Върни се при семейството си, щом искаш, тъпа кучка такава, но не си мисли, че ще се втурна да те гоня. — Дик изхвърча от спалнята, грабна шапката и бастунчето си от закачалката в коридора, изтича надолу по стълбището и излезе.

Бенсън го чакаше в джипа.

— И какво си въобразяваш, че ще постигнеш, ако ме напуснеш? — докато се настаняваше на предната седалка, измърмори Армстронг.

— Моля?

Армстронг се завъртя към шофьора си.

— Женен ли си, Рег?

— Не, господин капитан. Хитлер ме спаси тъкмо навреме.

— Хитлер ли?

— Да, господин капитан. Взеха ме в армията три дни преди сватбата.

— Тя още ли те чака?

— Не, господин капитан. Омъжи се за най-добрия ми приятел.

— Липсва ли ти?

— Не, но той ми липсва.

Армстронг се засмя.

Първият човек, когото срещна в сградата, беше Сали.

— Получихте ли съобщението ми?

Той се закова на място.

— Какво съобщение?

— Вчера телефонирах у вас и помолих Шарлот да ви предаде, че майор Форсдайк ви очаква в кабинета си в девет тази сутрин.

— Проклетата жена! — изруга Армстронг. — Какво друго имам за днес?

— Почти нищо. Освен вечеря в чест на фелдмаршал Окинлек^[2]. Шарлот също е поканена. Трябва да сте в офицерския стол в седем. Вечерята започва в седем и половина. Ще присъства цялото командване.

Стигнаха при Форсдайк в девет без шестнайсет секунди. Бенсън с облекчение въздъхна, след като по пътя не ги спря военна полиция.

— Добро утро, Армстронг — каза Форсдайк, когато Дик влезе в кабинета му. — Появи се нещо спешно. Трябва да предадеш пакет на твоя приятел майор Тюлпанов.

— Той не ми е приятел — лаконично отвърна Армстронг.

— Не бъди толкова докачлив — рече Форсдайк. — Вече би трябвало да си разбрал, че когато работиш за мен, просто не можеш да си го позволиш.

— Аз не работя за вас — изръмжа Дик.

Форсдайк присви очи и стисна устни.

— Известни са ми връзките ви в британския сектор, капитан Армстронг, но ще ви напомня, че колкото и за влиятелен да се смятате, не можете да се сравнявате с мен. И което е по-важно, аз нямам абсолютно никакво желание да се появявам на първа страница на вашия отвратителен парцал. Затова да престанем да се занимаваме с вашето прекалено самочувствие и да се хващаме на работа.

Последва продължително мълчание.

— Искате да му предам пакет, така ли? — накрая попита Армстронг.

— Да, точно така. — Майорът отвори едно от чекмеджетата на бюрото си, извади пакет, голям колкото кутия за обувки, и му го подаде. — Моля, погрижете се майор Тюлпанов да го получи колкото може по-скоро.

Дик взе пакета, пхна го под мишница, саркастично отдаде чест и излезе от кабинета.

— Към руския сектор — изръмжа той, когато се качи в джипа.

— Слушам, господин капитан — отвърна Бенсън, доволен, че този път поне е имал време да изпуши една цигара.

Няколко минути след като навлязоха в руския сектор, Армстронг му нареди да спре до тротоара.

— Чакай тук и не мърдай никъде, докато не се върна — каза той, слезе от автомобила и се запъти към Ленинплац.

— Извинете, господин капитан — извика редникът и се втурна след него.

Армстронг се обърна и го погледна сърдито.

— Нали ти казах да седиш в колата, по дяволите!

— Това няма ли да ви трябва, господин капитан? — подаде му кафявия пакет шофьорът.

Дик го взе и се отдалечи, без да каже нищо. Бенсън се зачуди дали шефът му не отива при любовница, макар че часовникът на камбанарията едва бе ударил десет.

Когато след няколко минути стигна на Ленинплац, Армстронг продължаваше да кипи от гняв. Той влезе в сградата, качи се по стълбището, мина през стаята на секретарката и понечи да отвори вратата на Тюлпанов.

— Господине — скочи от стола си жената, но вече беше закъсняла.

Видял с кого разговаря майорът, Дик се закова на място.

— Извинете ме — заекна той и светкавично се обърна да излезе, като едва не събори последвалата го секретарка.

— Не, Луби, остани — повика го Тюлпанов. — Ела да седнеш при нас.

Армстронг застана мирно и енергично отдаде чест. Усети, че силно се изчервява.

— Другарю маршал — каза руският разузнавач, — струва ми се, не познавате капитан Армстронг, който отговаря за връзките с обществеността в британския сектор.

Дик се ръкува с главнокомандващия руския сектор и отново се извини, че ги е прекъснал, но този път на руски.

— Приятно ми е да се запознаем — на родния му език отвърна маршал Жуков. — Ако не греша, днес ще вечеряме заедно.

Армстронг се изненада.

— Не разбирам, господин маршал.

— О, да — каза Жуков. — Сутринта проверих списъка с поканените. Ще имам удоволствието да седя до жена ви.

Последва неловко мълчание, по време на което Армстронг реши повече да не издава пълното си объркване.

— Благодаря ви, че се отбихте, другарю маршал — наруши тишината Тюлпанов. — И че изяснихте това малко недоразумение.

Майорът небрежно отдаде чест. Жуков му отвърна по същия начин и си тръгна, без да каже нищо повече. Когато вратата се затвори, Армстронг попита:

— Във вашата армия маршалите често ли ходят на гости на майорите?

— Само когато майорите са от разузнаването — усмихна се Тюлпанов. Погледът му се спря върху пакета. — Виждам, че ми носиш подарък.

— Нямам представа какво има вътре. — Армстронг му го подаде. — Форсдайт ме помоли да ви го предам незабавно.

Руснакът го взе и бавно развърза възела, като дете, което разопакова коледен подарък. Разви кафявата хартия, вдигна капака на кутията, извади чифт кафяви обувки и ги обу.

— Точно са ми. Форсдайт наистина е арогантен кучи син, както би се изразил твоят приятел Макс, но за такива неща винаги можеш да разчиташ на англичаните.

— Значи ме използвате за обикновен куриер, така ли? — попита Армстронг.

— Уверявам те, че в нашата служба, Луби, няма по-висше призвание.

— Казах на Форсдайт, ще кажа и на вас... — сърдито започна Дик, ала замълча по средата на изречението.

— Виждам, че тази сутрин си станал накриво, ако ми позволиш да използвам този израз — каза майорът.

Армстронг едва се сдържаше да не се разтрепери от гняв.

— Не, не, продължавай, Луби. Повтори ми какво си казал на Форсдайт.

— Нищо — отвърна Дик. — Не съм казал нищо.

— Радвам се да го чуя. Защото предполагам, разбираш, че аз съм единственият човек, на когото можеш да си позволиш да казваш всичко.

— Защо сте толкова сигурен? — попита Армстронг.

— Защото, Луби, също като Фауст, ти си сключил сделка с дявола. — Тюлпанов замълча за миг. — И може би също защото вече знаеш за плановете ти да дестабилизираш — уникална английска дума, която възхитително изразява твоите намерения — господин Юлиус Хан.

Дик понечи да възрази, но майорът повдигна вежди и той не каза нищо.

— Още от самото начало трябваше да споделиш с мен своята малка тайна, Луби — продължи Тюлпанов. — Тогава щяхме да сме в състояние да ти помогнем. Щяхме да спрем електроснабдяването, да не споменавам за доставките на хартия за печатницата на Хан в руския сектор. Но пък сигурно не си знаел, че той печата всичките си списания в сграда, която е само на един хвърлей оттук. Ако ни се беше доверил, можехме да увеличим шансовете капитан Саквил да получи своите хиляда долара.

Армстронг продължаваше да мълчи.

— Но навярно плановете ти са точно такива. Добър залог, Луби.

— Но как...

— Ти отново ни подцени, Луби. Но те уверявам, че ние все още взимаме интересите ти присърце. — Тюлпанов се запъти към вратата. — А, и когато го видиш, предай на майор Форсдаjk, че обувките са ми точно по мярка.

Явно този път нямаше намерение да го кани на обяд. Армстронг излезе от кабинета и намусено се върна в джипа си.

На контролния пункт ги задържаха само няколко минути преди да ги пуснат в британския сектор. В печатницата на „Телеграф“ Дик с изненада откри, че пресите продължават да работят. Той отиде право при Арно, който надзираваше опаковането на всяка купчина вестници.

— Защо още не сме готови? — опита се да надвика шума Дик.

Шулц посочи към кабинета си и двамата мълчаливо се отправиха натам.

— Не си ли чул? — когато затвори вратата и му даде знак да седне на неговия стол, попита главният редактор.

— Какво?

— Снощи продадохме триста и петдесет хиляди броя от вестника и продължават да се търсят.

— Триста и петдесет хиляди! И още се търсят? Защо?

— „Берлинер“ не е излизал от два дни. Сутринта ми позвъни Юлиус Хан и ми каза, че през последните четирийсет и осем часа електричеството му е било прекъснато.

— Ужасен късмет — с престорено състрадание отвърна Армстронг.

— И което е още по-лошо — продължи Арно, — изгубил обичайното си снабдяване с хартия от руския сектор. Питаше дали имаме същите проблеми.

— Какво му отговори?

— Че откакто ти пое нещата, не сме имали никакви неприятности.

Дик се усмихна и се изправи.

— Ако утре се запази същото положение — докато го изпращаше, рече Шулц — ще наредя да отпечатаат поне четиристотин хиляди броя.

Армстронг затвори вратата след себе си и повтори:

— Ужасен късмет.

---

[1] Пристанище в Северна Франция, от което през 1940 година се евакуират съюзническите сили. — Б.пр. ↑

[2] Сър Клод Окинлек (1884 — 1981) — командващ операциите на съюзническите сили в Норвегия и С. Африка по време на Втората световна война (1940 — 1942). — Б.пр. ↑

16.

Сидни

Морнинг Хералд

30 януари 1957

Спорният проект на Дейн печели конкурса за сграда на операта

— Но откакто обявихме годежа си, аз почти не те виждам — рече Сюзан.

— Опитвам се да издам нов вестник в Аделаида и още един в Сидни — каза Кийт. — Просто не мога да съм на две места едновременно.

— Напоследък човек не може да те открие и на едно място — отвърна Сюзан. — И ако успееш да сложиш ръце върху онзи неделен вестник в Пърт, както твърдят, че се опитваш, няма да те виждам даже през уикендите.

Моментът не беше подходящ да й съобщи, че вече е сключил сделката със собственика на „Пърт Сънди Монитор“. Той стана от леглото и тръгна към банята.

— И къде отиваш сега? — попита Сюзан.

— Имам делова закуска в града.

— В неделя сутрин?

— Това е единствената му възможност. Човекът специално е долетял от Брисбейн.

— Но нали щяхме да излизаме с яхта? Или и това си забравил?

— Не съм забравил, разбира се. Тъкмо затова се уговорих да се срещнем на закуска. Ще съм си вкъщи още преди да си готова за излизане.

— Като миналата неделя ли?

— Тогава беше друго — отвърна той. — „Пърт Монитор“ е неделен вестник и ако исках да го купя, как иначе да го проуча, освен като ида там в деня на излизането му?

— Значи вече си го купил, така ли?

Кийт я погледна.

— Да, но ръководството му е първокласно, така че не би трябвало да се налага често да пътувам до Пърт.

— Ами редакторският състав? — попита Сюзан, докато Кийт се обличаше. — Ако и сега се случи същото като с всичките ти други вестници, ще им висиш на главите поне половин година.

— Не, няма да е чак толкова зле — отвърна той. — Обещавам ти. Само бъди готова за излизане в момента, в който се върна. — Кийт се наведе и я целуна по бузата. — Не би трябвало да се бавя повече от час, най-много два. — И излезе преди Сюзан да успее да каже нещо.

Когато се настани на предната седалка на автомобила, шофьорът запали двигателя.

— Каж ми, Сам, жена ти ядосва ли се заради разпокъсаното ти работно време?

— Трудно е да се прецени, господине. Напоследък тя изобщо престана да разговаря с мен.

— От колко време сте женени?

— От единайсет години.

Таунсенд се отказа да го разпитва повече за брака му. Докато пътуваха към града, той се опита да не мисли за Сюзан и да се съсредоточи върху предстоящата среща с Алан Рътлидж. Не го познаваше лично, но всички във вестникарския свят го смятаха за блестящ журналист и невероятен пияч. Ако последната идея на Кийт имаше и най-малък шанс за успех, той се нуждаеше от човек със способностите на Рътлидж.

Сам отби от Елизабет стрийт и се насочи към входа на хотел „Таун Хаус“. Таунсенд се усмихна, когато видя „Сидни Кроникъл“ на най-горните лавици, и си спомни водещото заглавие на сутрешния брой. Вестникът отново заявяваше на читателите си, че е дошло време министър-председателят Робърт Мензис да отстъпи мястото си на по-млад човек, който е в крачка със стремежите на съвременните австралийци.

— Ще се забавя около час, най-много два — каза Таунсенд.

Сам скришом се усмихна, когато шефът му слезе от колата и се запъти към въртящите се врати.

Таунсенд бързо пресече фойето и влезе в ресторанта. Огледа се наоколо и забеляза Алан Рътлидж на една маса до прозореца. Журналистът пушеше цигара и четеше „Сидни Кроникъл“.

Когато Кийт се приближи, той се изправи и се ръкуваха. Рътлидж остави вестника настрана и се усмихна.

— Виждам, че продължавате да променяте „Кроникъл“. — Таунсенд погледна заглавието: „Изсушена глава, открита в автобус в Сидни“. — Такива думи едва ли са в традицията на сър Съмърсет Кенрайт, струва ми се.

— Не — съгласи се Кийт, — но и това не е краят. Продаваме със сто хиляди броя повече, отколкото по негово време, а печалбите скочиха със седемнайсет процента. — Той се завъртя към застаналата до масата сервитьорка. — За мен само кафе без мляко и препечени филийки.

— Надявам се, не възнамерявате да ми предложите да стана следващият главен редактор на „Кроникъл“ — докато палеше нова цигара, рече Рътлидж.

Таунсенд погледна пепелника и видя, че това е четвъртата от пристигането на журналиста.

— Не — отвърна той. — Брус Кели си е точно на мястото. За вас обаче имам предвид нещо много по-подходящо.

— И какво по-точно?

— Вестник, който все още не съществува — каза Таунсенд, — освен в моето въображение. Но се нуждая от вашата помощ, за да го създам.

— И в кой град го виждате във фантазиите си? — попита Рътлидж. — В повечето вече има достатъчно вестници. Аделаида е най-показателният пример.

— Съгласен съм с вас — отвърна Кийт, докато сервитьорката му наливаше кафе. — Но в момента страната има нужда от национален вестник за всички австралийци. Искам да създам ежедневник, наречен „Континент“, който да се продава от Сидни до Пърт и всички да го смятат за номер едно. Нещо повече, искам вие да сте първият му главен редактор.

Алан дълбоко си пое дъх и не отговори веднага.

— Къде ще е редакцията му?

— В Канбера. Трябва да излиза в политическата столица, където се взимат националните решения. Основната ни задача е да привлечем възможно най-добрите журналисти. Точно тук е вашата роля, защото

ако знаят, че сте главен редактор, най-вероятно ще приемат предложението.

— След колко време смятате, че ще започнете издаването му? — като угаси петата си и незабавно запали нова цигара, попита Рътлидж.

— Надявам се да се появи на пазара след половин година.

— Какъв тираж предвиждате?

— От двеста до двеста и петдесет хиляди през първата година, като постепенно го увеличаваме до четиристотин хиляди.

— Колко време ще го издавате, ако не успеете да постигнете такъв тираж?

— Две-три години. Но ще успеем.

— И каква сума възнамерявате да ми предложите? — попита Алан.

— Десет хиляди годишно и всички обичайни добавки.

Когато обсъдиха всички въпроси и Рътлидж распечата нов пакет цигари, вече бе станало обяд. На сбогуване журналистът каза, че щял да обмисли предложението и да му съобщи решението си до края на седмицата.

Докато Сам шофираше обратно към Дарлинг Пойнт, Таунсенд се чудеше как да представи на Сюзан идеята за постоянно пътуване между Сидни, Канбера, Аделаида и Пърт така, че да прозвучи вълнуващо. Изобщо не се съмняваше каква ще е реакцията ѝ.

Когато към един пристигна пред къщата, видя Сюзан да се приближава по алеята, понесла голяма кошница в едната си ръка и плажна чанта в другата.

— Затвори вратата — само каза тя и продължи към автомобила.

Таунсенд едва успя да хване бравата, когато телефонът иззвъня. Той се поколеба за миг, после реши да помоли да го потърсят по-късно.

— Здравсти, Кийт. Обажда се Дан Хадли.

— Добър ден, сенаторе — отвърна Кийт. — В момента съм в движение. Можеш ли да ми позвъниш довечера?

— Няма да бързаш толкова, когато чуеш какво ще ти кажа.

— Слушам те, Дан, но все пак се налага да побързаме.

— Току-що разговарях с министъра на съобщенията. Той ми съобщи, че Боб Мензис бил готов да подкрепи искането на щата за нова радиомрежа. Освен това ми намекна, че Хакър и Кенрайт нямало

да се борят за нея, тъй като вече имали свои станции. Така че този път имаш невероятен шанс.

Кийт седна на стола до телефона и изслуша плана на сенатора. Хадли знаеше, че Таунсенд вече е правил неуспешни опити да купи мрежите на конкурентите си. И двете му предложения бяха отхвърлени, защото Хакър продължаваше да е бесен, че е изпуснал „Кроникъл“, а що се отнасяше до Кенрайт, двамата с Кийт не си говореха.

Четирийсет минути по-късно Таунсенд затвори и се втурна навън. Колата я нямаше. Той изруга и се върна в къщата. Но след като Сюзан беше тръгнала без него, реши, че спокойно може да последва първото предложение на сенатора. Вдигна слушалката, обади се на главния редактор и попита:

— Брус, какво е водещото заглавие за утрешния вестник?

— Защо Сидни не се нуждае от опера, а от нов мост — отвърна Кели.

— Изхвърли го. След час ще ти пратя статия от двеста думи.

— На каква тема, Кийт?

— Ще съобщя на читателите ни колко блестящ премиер е Боб Мензис и колко глупаво ще е да го заменим с неопитен партийен функционер, който още има жълто около устата.

Таунсенд прекара следващата половина година в Канбера с Алан Рътлидж в подготовка на новия вестник. Закъсняваха във всяко отношение — от откриване на подходяща сграда до привличане на най-добрия административен персонал и най-опитните журналисти. Но основният проблем на Кийт бяха срещите със Сюзан, защото цялото му свободно време отиваше за пътувания до Пърт.

„Континент“ излизаше вече малко повече от месец, когато банковият му управител започна да му напомня, че средствата му намаляват. Сюзан, от своя страна, му повтаряше, че дори през уикендите него постоянно го няма.

Таунсенд разговаряше в редакцията с Алан Рътлидж, когато иззвъня телефонът. Редакторът затисна с длан слушалката и му прошепна, че го търси Сюзан.

— О, господи, съвсем забравих. Днес е рожденият ѝ ден и трябваше да обядваме при сестра ѝ в Сидни. Кажи ѝ, че съм тръгнал за летището.

— Здравсти, Сюзан — рече Алан. — Кийт потегли за летището преди доста време, така че предполагам, вече е на път за Сидни. — Той внимателно изслуша отговора ѝ. — Да... Добре... Ясно. — Рътлидж затвори слушалката. — Каза, че ако тръгнеш веднага, може би ще успееш да стигнеш на летището навреме, за да хванеш полета в осем и двайсет и пет.

Таунсенд изхвърча от кабинета, без дори да се сбогува, скочи в един от бусовете за разнасяне на вестници и се насочи към летището, където беше прекарал по-голямата част от предишната нощ. При избора на Канбера за място на издаване на новия вестник изобщо не бе помислил за мъглата, заради която самолетите често не излитаха по няколко дни седмично. Струваше му се, че през последния месец е прекарал половината си живот в постоянно следене на метеорологичните прогнози, а другата половина — във висене на терминала, където щедро обсипваше с пари неохотните пилоти, бързо превърнали се в най-високоплатените разносвачи на света.

Първоначалната реакция на читателите към „Континент“ бе добра и скоро тиражът достигна 200 хиляди броя. Ала интересът към националния ежедневник очевидно започваше да спада и продажбите бързо намаляваха. Алан Рътлидж му даваше онова, което Таунсенд искаше, но „Континент“ не се оказваше вестникът, от който австралийците смятаха, че се нуждаят.

Кийт за втори път тази сутрин спря на паркинга на летището. Но сега слънцето ярко светеше и мъглата се беше вдигнала. Самолетът за Сидни излетя навреме — само че не бе полетът в 8:25 часа. Стюардесата му предложи „Континент“, но само защото напускащите столицата самолети разполагаха с безплатен брой за всеки пътник.

Таунсенд знаеше, че баща му би се гордял с такъв вестник. Това беше най-близкият австралийски аналог на „Таймс“. Имаше и още една прилика с прочутия британски ежедневник — бързо губеше пари. Кийт вече разбираше, че ако искат да получат печалба, ще се наложи да внесат някои промени. Чудеше се докога Алан Рътлидж ще се съгласи да остане главен редактор, щом научи какво си е наумил.

Продължи да прелиства страниците, докато погледът му не попадна върху колона, озаглавена „Предстоящи събития“. Венчавката му със Сюзан, която трябваше да се състои след шест дни, бе определена като „брак на годината“. Щели да присъстват всички влиятелни личности, съобщаваше вестникът, освен премиер-министъра и сър Съмърсет Кенрайт. Това беше единственият ден, в който Кийт щеше да остане в Сидни от сутринта до вечерта, защото нямаше намерение да закъснее за собствената си сватба.

Таунсенд обърна на последната страница, за да провери какво ще предават по радиото. Виктория играеше срещу Ню Саут Уелс, но нито една от станциите нямаше да излъчва мача. След месеци на маневриране, инвестиране в каузи, в които не вярваше, и подкрепа на политици, които презираше, Кийт не бе успял да получи лиценза за новата мрежа. Беше седял в галерията за посетители в долната камара, за да чуе със собствените си уши как министърът на съобщенията обявява, че лицензът се предоставя на един стар привърженик на либералната партия. По-късно вечерта сенатор Хадли му каза, че премиерът лично отхвърлил молбата му.

Когато самолетът кацна на летище „Кингсфорд-Смит“, Таунсенд тичешком пресече пистата, излезе от терминала и завари Сам да го чака до колата.

— Какво е това? — попита Кийт и посочи една голяма, грижливо опакована кутия на задната седалка.

— Подаръкът за рождения ден на Сюзан. Хедър реши, че навярно не сте успели да откриете нищо подходящо в Канбера.

— Бог да я поживи — каза Таунсенд.

Макар че работеше при него само от няколко месеца, Хедър вече се оказваше достойна заместничка на Бънти.

— След колко време ще стигнем? — тревожно си погледна часовника Кийт.

— Ако движението остане също толкова свободно, шефе, не би трябвало да ни отнеме повече от двацетина минути.

Таунсенд се опита да се отпусне, ала не можеше да не си мисли за това колко работа има преди сватбата. Вече започваше да съжалява, че е обещал да заминат на двуседмично сватбено пътешествие.

Когато спряха пред малката къща с тераса в южните предградия, Сам се наведе назад и подаде подаръка на шефа си. Таунсенд изскочи

от колата и се затича по алеята. Сюзан отвори вратата още преди той да натисне звънеца. Кийт я целуна и ѝ поднесе кутията. Тя се усмихна и го въведе в трапезарията точно в момента, в който внасяха празничната торта.

— Какво има вътре? — попита Сюзан и разклати кутията като дете.

Таунсенд едва се сдържа да не отговори: „Нямам представа“.

— Няма да ти кажа, но ми се струва, че изборът ми ще ти хареса.

Отново я целуна и се настани на свободното място между сестрата и майката на Сюзан. Докато тя разопаковаше подаръка, Кийт изпитваше същото любопитство като всички останали. Сюзан вдигна капака и извади дълго бледосиньо кашмирено манто, което преди месец беше харесала във „Фармърс“. Можеше да се закълне, че тогава Кийт не е бил с нея.

— Как разбра, че това е любимият ми цвят?

Той нямаше представа, но многозначително се усмихна и насочи вниманието си към резена торта в чинията си. После разговаряха за сватбата и Сюзан отново го предупреди, че речта на Брус Кели на приема определено не трябва да е като уводните му статии.

След обяда Сюзан помогна на майка си и сестра си да разчистят масата, а мъжете се настаниха край радиото във всекидневната. Кийт с изненада откри, че предават крикет.

— Коя е тази станция? — попита той бащата на Сюзан.

— „2УУ“ от Улънгонг^[1].

— Не е възможно да приемате „2УУ“ в Сидни!

— В южните предградия се хваща.

— Улънгонг е малък град, нали? — попита Кийт.

— Едно време там имаше само две мини и един хотел. Но през последните десет години населението се е удвоило.

Таунсенд продължи да слуша коментара, но мислите му вече бяха в Улънгонг. В първия удобен момент той отиде в кухнята и завари жените все още да обсъждат сватбата.

— Сюзан, ти със своята кола ли пристигна? — попита Кийт.

— Да, още вчера, и останах да пренощувам.

— Чудесно. Сега ще накарам Сам да ме откара вкъщи. Малко ме гризе съвестта, че го накарах да ме чака толкова дълго. Ще се видим след около час, нали? — Той я целуна по бузата и си тръгна.

— Обратно към Дарлинг Пойнт ли, шефе?

— Не — отвърна Таунсенд. — Улънгонг.

Сам обърна колата и в края на отбивката зави наляво, за да се влее в следобедния трафик, напускащ Сидни по магистрала Принсес. Кийт подозираше, че ако беше казал и „Броукън Хил“^[2], шофьорът дори не би повдигнал вежди.

Заспа след минути, като си мислеше, че пътуването най-вероятно ще се окаже загуба на време. Когато минаха покрай табелата с надпис „Добре дошли в Улънгонг“, Сам рязко взе следващия завой, както винаги будеше шефа си.

— На някое конкретно място ли отиваме? — попита той. — Или просто се надявате да купите въглищна мина?

— Не, всъщност радиостанция — отвърна Кийт.

— Тогава трябва да е край оная голяма антена ей там.

След няколко минути Сам спря пред една сграда с ламаринен покрив. На фасадата с избледнели букви пишеше „2УУ“.

Таунсенд слезе от колата, изкачи се по стълбището, влезе и се приближи до малката рецепция. Момичето зад гишетото вдигна очи от плетката си.

— Какво обичате?

— Знаете ли кой е собственик на тази станция?

— Да — отвърна тя. — Чичо ми.

— И кой е чичо ви?

— Бен Амтхил. Вие не сте тукашен, нали?

— Не — призна Кийт.

— Понеже май не съм ви виждала.

— Знаете ли къде живее?

— Кой?

— Чичо ви.

— Да, знам, разбира се.

— Бихте ли ми казали? — като се опитваше да не проявява външно раздражението си, попита Таунсенд.

— Естествено. Голямата къща на хълма в Уунона, точно край града. Веднага се забелязва.

Той излезе от сградата, скочи в колата и предаде упътванията на Сам.

Момичето се оказа право: голямата бяла къща, сгушена в хълмовете, се забелязваше веднага. Шофьорът отби от главния път и Таунсенд скоро се озова пред дебел плешив мъж по анцуг, седнал с вдигнати на бюрото крака. По радиото предаваха заключителните коментари на мача. Той се завъртя, хвърли поглед на Кийт и каза:

— Заповядайте, седнете. Само изчакайте малко, защото ни остават само единайсет точки, за да спечелим.

— И аз съм за Ню Саут Уелс — рече Кийт.

Следващата точка накара Бен Амтхил да се усмихне. Без да поглежда Кийт, той се наведе назад и му подаде бутилка бира и отварачка.

— Още малко и ще съм изцяло на ваше разположение.

След края на мача собственикът на „2УУ“ размаха юмрук във въздуха.

— Това би трябвало да ни осигури шампионата. — Той свали краката си от бюрото, завъртя се и протегна ръка. — Аз съм Бен Амтхил.

— Кийт Таунсенд.

— Да не сте данъчен инспектор?

Таунсенд се помъчи да не се засмее.

— Не, господин Амтхил, не съм...

— Наричайте ме Бен, всички ми казват така.

— Добре, Бен, не съм търговец. Аз съм купувач.

— И какво искате да купите, младежо?

— Вашата радиостанция.

— Не я продавам, Кийт. Освен ако не се съгласите да вземете заедно с нея местния вестник, евтин хотел и две въглищни мини. Защото всички те са част от една и съща компания.

— Кой е собственикът ѝ? — попита Таунсенд. — Може би акционерите ще обмислят...

— Има само двама акционери — поясни Бен. — Ние с Пърл — жена ми. Така че даже да съм готов да ви я продам, ще трябва да убедите нея.

— Но щом компанията е само на вас и на жена ви, можете да ми продадете и само станцията.

— Естествено — потвърди Амтхил. — Но няма да го направя. Ако искате станцията, просто ще трябва да купите всичко, което върви

с нея.

След още няколко бири и един час пазарене Таунсенд вече бе наясно, че Бен е направо търговски гений.

— Между другото — каза Кийт на шофьора си, когато се качи в колата, — ти се оказа прав за мините. Вече съм горд собственик и на двете, както и на местния вестник и хотел, но най-важно — на радиостанцията.

Когато в един през нощта се прибра вкъщи, Сюзан спеше. Той тихо затвори вратата на спалнята, отиде в кабинета си на първия етаж и започна да си води бележки. Реши да позвъни на адвоката си в шест и трийсет и пет. Междувременно взе душ, преоблече се, събра си багажа, приготви си закуска и прочете първите издания на вестниците, които винаги получаваше преди пет сутринта.

В седем без двамайт и пет излезе от кухнята, върна се в кабинета си и набра домашния номер на адвоката. Отговори му сънен глас.

— Добро утро, Клайв. Исках да ти кажа, че току-що си купих мина. Всъщност две.

— Защо, по дяволите? — попита го вече по-бодър глас.

На Таунсенд му трябваха четирийсет минути, за да му обясни как е прекарал предния следобед и да му съобщи цената, за която се е договорил.

— Първото ми впечатление е, че господин Амтхил е сключил страхотна сделка — отбеляза адвокатът, когато Кийт свърши.

— Определено — съгласи се Таунсенд. — И ако беше решил, спокойно можеше да ме надпие.

— Е, по-късно ще ти се обадя, за да си определим среща.

— Не мога — отвърна Кийт. — Ако искам сделката да си струва, трябва да хвана първия полет за Ню Йорк. Ще трябва да уредиш подробностите с Бен Амтхил. Той не е от хората, които нарушават обещанията си.

— Но въпреки това ще ми трябваш.

— Обясних ти всичко — каза Таунсенд. — Така че се погрижи договорът да е готов за подпис в момента, в който се върна.

— Колко време ще отсъстваш? — попита Клайв.

— Четири дни, най-много пет.

— Ще успееш ли да свършиш за пет дни?

— Ако не успея, ще трябва да се заема с миньорство.

Таунсенд затвори, отиде в спалнята и взе куфара си. Реши да не буди Сюзан: щеше да се наложи дълго да ѝ обяснява защо толкова внезапно отлита за Ню Йорк. Написа ѝ бележка и я остави на нощното шкафче.

Сам го чакаше — личеше му, че също не е спал. На летището Кийт му събщи, че ще се върне по някое време в петък.

— Не забравяйте, че в събота се жените, шефе.

— Даже аз не бих могъл да го забравя — отвърна Кийт. — Не се безпокой. Ще се прибера поне двацет и четири часа по-рано.

В самолета заспа само минути след като закопча колана си. Събуди се няколко часа по-късно. Не можеше да се сети нито къде отива, нито защо. После си спомни всичко. По време на подготовката за искане на лиценз за радиостанция беше прекарал няколко дни в Ню Йорк и впоследствие посети града още три пъти, за да сключва сделки с американски радиомрежи и различни агенции. Сега възнамеряваше да използва всички тези постигнати с много труд резултати.

Портиерът в „Пиер“ го посрещна така, като че ли пристига в Ню Йорк за петдесети път през тази година, и нареди на пиколото да придружи господин Таунсенд до „обичайната му стая“. Последва още един душ, преобличане, късна закуска и няколко телефонни разговора преди да тръгне от агент на агент, от мрежа на мрежа, от студио на студио в опит да сключва сделки на закуска, обяд, вечеря, а понякога и в малките часове на нощта.

След четири дни беше купил австралийските права за повечето от най-добрите американски радиопрограми за предстоящия сезон с възможност да продължи договора за още четири години. Подписа последното споразумение само два часа преди да замине обратно за Сидни. Събра мръсните си дрехи — не обичаше да плаща излишни сметки — и взе такси до летището.

Когато се издигнаха във въздуха, започна да нахвърля статия от 500 думи, като поправяше изречения и променяше изрази, докато не реши, че е достойна за първа страница. По време на престоя им в Лос Анджелис Кийт отиде до най-близкия телефон, набра номера на Брус

Кели и с изненада установи, че главният редактор не е в кабинета си. Неговият заместник го увери, че до последното издание имало достатъчно време, и бързо го прехвърли на машинописка. Докато диктуваше статията си, Таунсенд се чудеше колко време ще мине преди Хакър и Кенрайт да го потърсят, за да го помолят да сключи договор с тях, след като е унищожил доходоносния им картел.

Чу, че викат името му по високоговорителя, и трябваше да се върне тичешком в самолета. Настани се на мястото си, затвори очи и се събуди едва на летището в Сидни на следващата сутрин.

Докато чакаше багажа си, се обади на Клайв.

— Надявам се, че този път не съм те събудил.

— Ни най-малко. Тъкмо си обличам смокинга — отвърна адвокатът.

Таунсенд би го попитал на чия сватба отива, но в момента го интересуваше единствено дали Амтхил е подписал договора.

— Още преди да си ме попитал ще ти съобщя, че вече си горд собственик на „Улънгонг Таймс“, улънгонгския „Гранд Хотел“, две мини и радиостанция, известна като „2УУ“, която може да се приема чак до южните предградия на Сидни. Само се надявам, че знаеш какво правиш, Кийт, защото аз нямам представа.

— Прочети първа страница на сутрешния „Кроникъл“ — отвърна Таунсенд. — Може и да схванеш някои неща.

— В събота сутрин никога не чета вестници — каза Клайв. — Струва ми се, че имам право да почивам поне един ден седмично.

— Но днес е петък! — възкликна Кийт.

— В Ню Йорк може да е петък — рече адвокатът, — но те уверявам, че в Сидни е събота. С нетърпение очаквам да те видя в черквата след около час.

— О, господи! — извика Таунсенд, захвърли слушалката, заряза багажа си и се втурна навън, където с малко раздразнен вид го чакаше Сам. Кийт се метна на предната седалка и изпъшка: — Мислех, че е петък.

— Не, господине. Боя се, че е събота. И остават петдесет и шест минути до сватбата ви.

— Но дори няма да имам време да си отида вкъщи и да се преоблека.

— Не се безпокойте — отвърна Сам. — Хедър пригответи всичко необходимо. На задната седалка е.

Кийт се обърна и видя купчина дрехи, златни копчета за риза и червен карамфил. Бързо си свали сакото и започна да разкопчава ризата си.

— Ще стигнем ли навреме?

— Би трябвало да сме в „Сейнт Питър“ пет минути преди уречения час — каза шофьорът, докато Таунсенд хвърляше вчерашната си риза на пода. — Стига да не попаднем на задръстване и да имаме късмет със светофарите.

— За какво друго трябва да се тревожа? — докато се мъчеше да напъха дясната си ръка в левия ръкав на колосаната риза, попита Кийт.

— Струва ми се, че Хедър и Брус са уговорили всичко — каза Сам.

Таунсенд най-после успя да улучи ръкавите и попита дали Сюзан е разбрала, че току-що се е върнал.

— Едва ли — рече шофьорът. — През последните няколко дни тя гостува на сестра си и оттам ще я откарат направо в черквата. Сутринта телефонира на няколко пъти, но аз ѝ казах, че сте под душа.

— Наистина се нуждаеш от душ.

— Ако не бяхте пристигнали с този полет, щеше да се наложи да ѝ позвъня.

— Естествено, Сам. Да се надяваме, че както повелява традицията, булката ще закъснее с няколко минути. — Вече нахлузваше сивите раирани панталони.

Шофьорът се помъчи да скрие прозявката си. Кийт го погледна.

— Само не ми казвай, че си ме чакал на летището двадесет и четири часа.

— Трийсет и шест. Нали казахте „по някое време в петък“.

— Съжалявам — отвърна Таунсенд. — Жена ти сигурно е бясна.

— На нея изобщо не ѝ пука, господине.

— Защо? — тихо попита Кийт.

— Защото миналия месец ме напусна. Не успя да свикне с начина ми на живот.

— Значи аз съм виновен, така ли?

— Не, естествено — каза Сам. — Когато бях таксиметров шофьор, беше още по-лошо. Не, истината е, че тази работа ми харесва.

— И са ви трябвали единайсет години, за да го разберете — рече Кийт и се наведе напред, за да облече сакото си.

— Мисля, че от известно време и двамата го разбирахме — отвърна Сам. — Но накрая ми писна да мърмори, че никога не била сигурна кога ще се прибера.

— Че никога не била сигурна кога ще се прибереш — повтори Таунсенд.

— Да. Не можеше да проумее защо не свършвам работа в пет като всеки нормален съпруг.

— Всичко това ми е ясно — каза Кийт. — Ти не си единственият, който има такива проблеми.

До края на пътуването двамата мълчаха. Сам внимателно избираше най-свободното платно, което щеше да им спести няколко минути, докато Таунсенд мислеше за Сюзан и за трети път завързваше вратовръзката си.

Вече слагаше карамфила на ревера си, когато завиха по пътя към „Сейнт Питър“. Камбаните звъняха и първият човек, когото Кийт видя, стоеше в средата на улицата и тревожно се озърташе. Беше Брус Кели. Щом позна автомобила, на лицето му се изписа облекчение.

— Точно както ви обещах, господине — докато превключваше на трета, каза Сам. — Стигнахме пет минути по-рано.

— Или с единайсет години закъснение — тихо отвърна Кийт.

— Моля? — попита шофьорът, докато натискаше спирачка и превключваше на втора.

— Нищо, Сам. Ти току-що ме накара да осъзная, че не искам да направя тази крачка. — Той замълча за миг и точно преди да спрат прибави: — Недей да спираш, Сам. Давай напред.

---

[1] Пристанищен град в Ню Саут Уелс, източна Австралия. — Б.пр. ↑

[2] Град в централна Замбия. — Б.пр. ↑

17.

Таймс

24 март 1948

Западните сили бойкотират берлинските срещи след оттеглянето на руснаците

— Изключително любезно от ваша страна да дойдете толкова бързо, капитан Армстронг.

— Нищо подобно, Юлиус. Ние евреите трябва да се подкрепяме в тежки моменти. — Дик потупа издателя по рамото. — Кажете ми, какво мога да ти помогна?

Юлиус Хан нервно закри из стаята и започна да разказва за поредицата беди, сполетели компанията му през последните два месеца. Армстронг внимателно слушаше.

— Смятате ли, че може да се направи нещо? — попита накрая Хан.

— Много би ми се искало, Юлиус. Но както отлично разбираш, американският и руският сектор си имат свои закони.

— Боях се, че ще ми отговорите така — каза Хан. — Но Арно често ми е повтарял, че вашето влияние излиза далеч извън границите на британския сектор. Нямах да ви безпокоя, ако не бях в толкова отчаяно положение.

— Отчаяно ли? — попита Армстронг.

— Опасявам се, че не може да се опише по друг начин. Ако проблемите продължат още един месец, някои от най-старите ми клиенти ще изгубят доверие в мен и може да се наложи да затворя една, дори две от печатниците си.

— Нямах представа, че е чак толкова тежко — каза Армстронг.

— Не мога да го докажа, но имам чувството, че зад всичко това стои капитан Саквил — знаете, че никога не съм се разбирал с него. — Хан замълча за миг. — Мислите ли, че е възможно просто да е антисемит?

— Едва ли — отвърна Дик. — Но пък аз не го познавам много добре. Ще се опитам да използвам връзките си, за да видя дали не мога

да ви помогна с нещо.

— Много мило от ваша страна, капитан Армстронг. Ако ми помогнете, ще съм ви вечно благодарен.

— Убеден съм в това, Юлиус.

Дик нареди на шофьора да го откара във френския сектор, където размени дванайсет бутилки „Джони Уокър“ с черен етикет за каса бордо, каквото по време на неотдавнашното си посещение не беше опитал дори фелдмаршал Окинлек.

По обратния път към британския сектор реши да се отбие при Арно Шулц и да провери дали Хан му е казал всичко. Когато влезе в редакцията на „Телеграф“, с изненада откри, че редакторът не е в кабинета си. Неговият заместник, чието име Армстронг все не можеше да запомни, обясни, че господин Шулц получил разрешение да посети за едно денонощие брат си в руския сектор.

— А, капитан Армстронг — каза заместникът, — сигурно ще се зарадвате да научите, че снощи отново трябваше да отпечатаме четиристотин хиляди броя.

Дик кимна и си тръгна, убеден, че всичко върви по плана му. Ако искаше да остане в бизнеса, след месец Хан трябваше да приеме условията му. Той си погледна часовника и нареди на шофьора да кара към кабинета на капитан Холит. И там, още преди капитанът да успее да отвори уста, Армстронг остави на бюрото му касата бордо.

— Не зная как го постигаш — рече Холит, отвори горното чекмедже на бюрото си и извади някакъв документ.

— Всекиму своето — отвърна Дик с израза, който предния ден бе чул да използва полковник Оукшот.

През следващия час Холит подробно му обясни клаузите на подготовения от него проектодоговор, докато не се увери, че го е разбрал и че договорот напълно го удовлетворява.

— И ако Хан се съгласи да го подпише — накрая каза Армстронг, — мога ли да съм сигурен, че този документ ще е валиден в Англия?

— Несъмнено — потвърди Стивън.

— Ами в Германия?

— Също. Уверявам те, няма да имаш никакви проблеми, макар че все още се чудя... чудя се защо Хан ще се раздели с толкова голяма

част от империята си в замяна на „Телеграф“.

— Да речем, че съм в състояние да реша някои от затрудненията му — като постави ръка върху касата вино, отвърна Армстронг.

— Добре. — Холит се изправи от стола си. — Между другото, Дик, документите за демобилизирането ми най-после пристигнаха. Съвсем скоро си заминавам.

— Поздравления, приятелю — каза Армстронг. — Това е прекрасна новина.

— Нали? И разбира се, ако някога ти потрябва адвокат...

Когато влезе в офиса си, Сали го предупреди, че го очаква посетител, който твърдял, че му е близък приятел, макар тя никога да не го била виждала.

Армстронг отвори вратата и видя Макс Саквил. Американецът изглеждаше изнервен. Първите му думи бяха:

— Разваляме баса, приятелю.

— Какво искаш да кажеш? — попита Армстронг, като прибра договора в горното чекмедже на бюрото си и го заключи.

— Каквото ти казах — разваляме баса. Документите за демобилизирането ми най-после пристигнаха. В края на месеца ме връщат в Северна Каролина. Чудесна новина, нали?

— Определено — отвърна Дик. — Защото след като си заминеш, Хан ще оцелее и тогава нищо няма да ми попречи да получа своите хиляда долара.

Саквил го зяпна.

— Нали няма да държиш на някакъв си бас със стар приятел, след като обстоятелствата са се променили?

— Напротив, приятелю — каза Армстронг. — Нещо повече, ако не ми платиш, до това време утре ще научи целият американски сектор. — Той седна зад бюрото си и видя, че по челото на Саквил избиват капки пот. — Знаеш ли какво ще направя, Макс? Ще се съглася на седемстотин и петдесет долара, но само ако ми ги платиш днес.

Изтече почти цяла минути преди Саквил да оближе устни.

— Няма начин — отвърна той. — Все още мога да разоря Хан до края на месеца. Просто ще трябва да поускоря нещата... приятелю.

Американецът изхвърча от стаята и остави Армстронг да се чуди дали ще успее сам. Може би беше дошло време да му протегне ръка за помощ. Той вдигна слушалката и каза на Сали, че не желае да го безпокоят поне час.

Когато напечата на пишещата машина двете статии, Дик внимателно ги провери и поправи няколко малки грешки. После пъкна първия лист в бежов плик без надпис и го запечата. Втория сгъна и го прибра в горния джоб на сакото си. Накрая нареди на Сали да му прати шофьора и обясни на Бенсън какво иска от него, като го накара да повтори заповедта, за да се увери, че го е разбрал правилно — особено това, че трябва да е в цивилно облекло.

— И не споменавай за този разговор на никого, Рег — на никого. Ясен ли съм?

— Тъй вярно, господин капитан — отвърна Бенсън, взе плика, отдаде чест и напусна стаята.

Армстронг се усмихна, натисна бутона на интеркома, за да повика Сали, и й нареди да му донесе пощата. Знаеше, че сутрешното издание на „Телеграф“ ще се появи по будките едва към полунощ. Нито един брой нямаше да стигне до американския и руския сектор поне до един часа.

През остатъка от деня остана на бюрото си и двамата с лейтенант Уейкъм провериха последните данни за тиража. Освен това позвъни на полковник Оукшот и му прочете статията. Полковникът не промени нито дума и се съгласи да я публикуват на първа страница.

В шест часа редник Бенсън — вече отново униформен — го откара до жилището му, където прекара спокойна вечер с Шарлот. Тя се изненада и се зарадва, че се прибира толкова рано. След като Дик приспа Дейвид, двамата вечеряха заедно. Той изяде три порции от любимото си задушено и Шарлот реши да не споменава, че според нея напоследък е понапълнял.

Доста след единайсет тя предложи да си легнат. Дик се съгласи.

— Само ще се отбия да взема сутрешния вестник. Връщам се след няколко минути. — Той си погледна часовника. Беше дванайсет без десет. Излезе на улицата, бавно се запъти към гарата и пристигна точно преди да доставят броя на „Телеграф“.

Вече бе почти дванайсет. Закъсняваха. Но може би просто се дължеше на отсъствието на Арно. Наложиха се да почака няколко

минути преди иззад ъгъла да се появи познатият червен бус. Дик се скри зад една голяма колона. На паважа шумно тупна пакет вестници, после бусът изчезна по посока на руския сектор.

От гарата излезе мъж, който се наведе и развърза пакета. Армстронг се приближи до него. Когато вдигна поглед и го позна, човекът кимна и му подаде най-горния брой.

Дик бързо прегледа статията на първа страница, за да се увери, че не са променили нито дума. Не бяха.

ИЗВЕСТЕН ИЗДАТЕЛ, ЗАПЛАШЕН ОТ БАНКРУТ

Снощи Юлиус Хан, председател на директорския борд на прочутото издателство, което носи неговото име, беше подложен на постоянно усилващ се натиск да даде публично изявление за бъдещето на компанията.

Основният му вестник „Берлинер“ от шест дни не се е появявал по улиците на столицата. Няколко от списанията му закъсняват със седмици. Снощи един от водещите разпространители заяви: „Повече не можем да разчитаме на изданията на Хан. Разполагаме с други възможности“.

Хер Хан, който прекара деня с адвокатите и счетоводителите си, не беше открит за коментар, но говорителят на компанията призна, че няма да изпълнят предвижданията си за идващата година. Когато снощи успяхме да се свържем с него, хер Хан не пожела да говори за съдбата на компанията.

Армстронг се усмихна и си погледна часовника. Второто издание вече трябваше да излиза от пресите, но още не бе готово за разпространение. Той решително zakрачи към „Телеграф“ и бе там след седемнайсет минути. Влезе и с все сила извика, че иска незабавно да види заместника на хер Шулц. Към него припряно се приближи някакъв мъж, когото изобщо нямаше да познае, ако го срещнеше на улицата.

— Кой е отговорен за това? — изкрещя Дик и хвърли вестника на бюрото.

— Вие, господине — изненадано отвърна заместник главният редактор.

— Какво искате да кажете? — викна Армстронг. — Аз нямам нищо общо с това.

— Но ние получихме статията направо от вашия офис, господине.

— Но не и от мен.

— Човекът, който я донесе, каза, че лично сте му наредили да я донесе.

— Какъв човек? Виждали ли сте го преди? — попита Армстронг.

— Не, господине, но той ме увери, че идва от вашия офис.

— Как беше облечен?

Заместник главният редактор замълча за миг, после каза:

— В сив костюм, доколкото си спомням.

— Но всички мои служители носят униформа — каза Армстронг.

— Зная, господине, но...

— Съобщи ли ви името си? Показа ли ви някакъв документ за самоличност?

— Не, господине. Просто реших...

— Значи „просто сте решили“, така ли? Защо не позвънихте да проверите дали наистина съм ви пратил статия?

— Не ми дойде наум...

— Господи! След като прочетохте материала, не ви ли хрумна да го редактирате?

— Никой не редактира вашите статии, господине — отвърна заместник главният редактор. — Просто веднага ги отпечатваме.

— И дори не проверявате съдържанието им, така ли?

— Не, господине. — Мъжът сведе глава.

— Значи не е виновен никой друг.

— Не, господине — с разтреперан глас потвърди немецът.

— Тогава сте уволнен — извика Армстронг. — Искам незабавно да се махнете отук. Незабавно, разбрахте ли ме?

Заместник главният редактор понечи да възрази, но Дик изрева:

— Ако до петнайсет минути не си изнесете вещите от кабинета, ще повикам военната полиция.

Мъжът безмълвно напусна стаята.

Армстронг се усмихна, съблече си сакото и го провеси на стола зад бюрото на Арно. Погледна си часовника и видя, че е изминало достатъчно време. Нави си ръкавите, излезе от стаята и натисна червения бутон на стената. Всички преси спряха.

Когато се убеди, че е привлякъл вниманието, Дик викна:

— Шофьорите веднага да ми донесат всеки брой от първото издание, който успеят да открият. — Шефът на транспортния отдел се втурна навън и Армстронг се обърна към управителя на печатницата.

— Искам да махнете материала за Хан от първа страница. — Той извади от джоба си лист хартия и го подаде на смаяния печатар, който незабавно се зае да набира текста, като остави място в горния десен ъгъл за снимката на херцог Глостър.

Дик се завъртя към група работници, които чакаха следващото издание да излезе от пресите.

— Вие там! — извика той. — Унищожете и последния екземпляр от първото издание, който още не е напуснал сградата. — Мъжете се пръснаха и започнаха да събират всеки вестник, който им попаднеше, дори да бе отпреди няколко дни.

След четирийсет минути му донесоха в кабинета на Шулц макет на новата първа страница. Армстронг проучи втората статия, която беше написал сутринта — за вероятното посещение на херцог Глостър.

— Добре — след като провери макета, каза той. — Да започваме с отпечатването на второто издание.

Близо час по-късно Арно се втурна запъхтян в печатницата и с изненада завари капитан Армстронг с навити ръкави да помага при товаренето на второто издание. Дик посочи с показалец към кабинета му и след като отидоха там и затвори вратата, му разказа какво е направил веднага щом е видял статията на първа страница.

— Успях да иззема повечето от първите броеве и да ги унищожа — рече Армстронг накрая. — Но не можах да направя нищо за двайсетината хиляди броя, откарани в руския и американския сектор.

— Какъв късмет, че сте реагирали толкова бързо — отвърна Арно. — Аз съм виновен, че не се върнах по-рано.

— Няма за какво да се самообвиняваш — каза Дик. — Но твоят заместник е надвишил правомощията си, като е отпечатал статията, без да си направи труда да я съгласува с мен.

— Удивен съм. Обикновено на него може да се разчита.

— Нямах друг избор, освен незабавно да го уволня. — Армстронг го погледна право в очите.

— Не сте имали друг избор — повтори Шулц. — Естествено. Но се боя, че злото вече е сторено.

— Не съм сигурен, че те разбирам — каза Дик. — Успях да събера почти всички вестници.

— Да, ясно. Всъщност не бихте могли да направите повече. Но точно преди да мина през контролния пункт си купих „Телеграф“ в руския сектор. Едва се бях прибрал вкъщи, когато ми се обади Юлиус и ми каза, че през последния час телефонът му не преставал да звъни — търсели го най-вече уплашени разпространители. Обещах му веднага да дойда и да проверя какво се е случило.

— Можеш да предадеш на приятеля си, че на сутринта лично ще проведе пълно разследване — отвърна Армстронг, спусна ръкавите си и си облече сакото. — Тъкмо товарех второто издание, когато ти пристигна, Арно. Ще бъдеш ли така добър да поемеш нещата в свои ръце? Жена ми...

— Разбира се, разбира се — рече редакторът.

На излизане от сградата в ушите на Дик отекваха думите на Шулц: „Не бихте могли да направите повече, капитан Армстронг, не бихте могли да направите повече“.

Беше съгласен с него.

Не се изненада, когато рано на следващата сутрин му се обади Юлиус Хан.

— Ужасно съжалявам за първото ни издание — каза Армстронг.

— Вие не сте виновен — отвърна издателят. — Арно ми обясни, че без вашата намеса положението е щяло да бъде още по-ужасно. Но се опасявам, че се нуждаем от нова услуга.

— Ще направя всичко по силите си, Юлиус.

— Много любезно от ваша страна, капитан Армстронг. Възможно ли е да се срещнем?

— Другата седмица устройва ли те? — като небрежно прелистваше страниците на бележника си, попита Дик.

— Боя се, че въпросът е неотложен. Мислите ли, че бихте могли да ми отделите време днес?

— Хм, моментът не е много удобен — погледна към празната страница Армстронг, — но следобед имам друга среща в американския сектор. Предполагам, че ще успея да се отбия някъде към пет — но само за петнайсет минути, нали разбираш?

— Разбирам, капитан Армстронг. Ще съм ви много признателен, ако ми отделите дори само десет.

Дик усмихнато затвори слушалката, отключи горното чекмедже на бюрото си и извади договора. През следващия час провери клаузите, за да се убеди, че са предвидени всички възможности. Прекъсна го само полковник Оукшот, който го поздрави за статията относно предстоящата визита на херцог Глостър.

— Първокласна работа — похвали го той. — Първокласна.

След продължителен обяд в офицерския стол Армстронг разчисти бюрото си от писмата, на които Сали от седмици го молеше да отговори. В четири и половина нареди на редник Бенсън да го откара в американския сектор. Джипът спря пред редакцията на „Берлинер“ в пет и нещо. Нервният Хан го очакваше на стъпалата пред сградата и бързо го отведе в кабинета си.

— Отново се извинявам за снощното ни първо издание — започна Армстронг. — Вечерях с един генерал от американския сектор, а Арно за съжаление беше при брат си в руския, така че нито един от двамата ни нямаше представа какво е направил неговият заместник. Веднага го уволних, разбира се, и наредих пълно разследване на случая. Ако към полунощ не бях минал през гарата...

— Не, не, вие по никакъв начин не сте виновен, капитан Армстронг. — Хан замълча за миг. — Но няколкото броя, които стигнаха до американския и руския сектор, бяха повече от достатъчно, за да предизвикат паника сред някои от най-старите ми клиенти.

— Много съжалявам — отвърна Дик.

— Боя се, че са попаднали в лоши ръце. Днес ми позвъниха един-двама от най-сигурните ми доставчици и поискаха в бъдеще да им се плаща предварително, а след извънредните разходи през последните два месеца това няма да е лесно. И двамата знаем, че зад всичко това стои капитан Саквил.

— Послушай съвета ми, Юлиус — каза Армстронг. — Изобщо не споменавай името му във връзка с този инцидент. Нямах доказателства, абсолютно никакви доказателства, а той няма да се поколебае да затвори компанията ти, ако му дадеш и най-малкия повод.

— Но капитан Саквил систематично съсипва компанията ми — възрази Хан. — И не зная нито какво съм му направил, нито как да го спра.

— Не се притеснявай толкова, приятелю. От известно време работя в твоя полза и може би успех да намеря изход.

Издателят се помъчи да се усмихне, но не изглеждаше убеден.

— Как би се чувствал — продължи Дик, — ако до края на месеца успея да уредя да върнат капитан Саквил в Америка?

— Това ще реши всичките ми проблеми — въздъхна Хан. Но скептичното му изражение не се промени. — Само да можеше да го върнат...

— До края на този месец — повтори Армстронг. — Трябва да отбележа, Юлиус, че това ще изисква много маневриране на най-високо равнище, да не споменавам...

— Всичко. Готов съм на всичко. Само ми кажете какво искате.

Дик извади договора от вътрешния си джоб и го постави на бюрото.

— Подпиши това, Юлиус, и аз ще се погрижа да върнат Саквил в Щатите.

Хан прочете четирите страници, първо бегло, после по-бавно. Накрая вдигна поглед и тихо каза:

— Нека се уверя, че правилно съм разбрал последствията от този договор. — Той пак замълча и взе документа. — Вие получавате правата върху разпространението на всичките ми издания в чужбина.

— Да — лаконично потвърди Армстронг.

— Предполагам, че имате предвид Великобритания. — Издателят се поколеба. — И доминионите.

— Не, Юлиус. Целият свят.

Хан отново прочете договора и като стигна до съответната клауза, мрачно кимна.

— И в замяна ще получавам петдесет процента от приходите.

— Да — отвърна Дик. — В края на краищата, нали самият ти ми каза, Юлиус, че се готвиш да потърсиш британска компания, която да

те представлява след изтичането на сегашния ти договор.

— Вярно е, но тогава не знаех, че сте в издателския бранш.

— През целия си живот съм бил. И след като ме демобилизират, ще се върна в Англия, за да се заема със семейния бизнес.

Хан се озадачи.

— И в замяна на тези права аз ще стана единствен собственик на „Телеграф“. — Той отново замълча. — Нямах представа, че вестникът е ваш.

— Нито пък Арно, затова трябва да те помоля да го запазиш в най-строга тайна. Дадох за акциите му много над пазарната им цена.

Хан кимна, после свъси вежди.

— Но ако подпиша този документ, вие можете да станете милионер.

— А ако не го подпишеш — рече Армстронг, — може да фалираш до края на месеца.

Двамата се спогледаха.

— Явно сериозно сте обмислили проблема ми, капитан Армстронг — каза накрая издателят.

— Само за да защитя интересите ти — отвърна Дик.

Хан не отговори и Армстронг продължи:

— Нека ти докажа добрата си воля, Юлиус. Ако на първи идващия месец капитан Саквил все още е в страната, няма да те карам да подписваш договора. Ако дотогава го върнат в Америка, ще очаквам да поставиш името си отдолу на същия ден. Засега, Юлиус, ще ми е достатъчно да си стиснем ръцете.

Хан помълча още няколко секунди.

— Съгласен съм — накрая рече той. — Ако до края на месеца този човек напусне Германия, ще подпиша договора във ваша полза.

Двамата се изправиха и тържествено си стиснаха ръцете.

— Трябва да тръгвам — каза Армстронг. — Ще се наложи да се срещна с доста хора, за да уредя да демобилизират Саквил за три седмици.

Хан само кимна.

Дик освободи шофьора и измина пеш деветте преки до жилището на Макс за обичайния им покер в петък вечер. Студеният

въздух проясни мислите му и когато пристигна, той вече беше готов да изпълни втората част от плана си.

Американецът нетърпеливо размесваше колодата.

— Налей си бира, приятелю — каза той, когато Армстронг зае мястото си на масата, — защото тази вечер ще загубиш.

Два часа по-късно Армстронг водеше с около осемдесет долара и Макс нито веднъж не бе облизал устни. Той отпи голяма глътка от бирата си.

— Не ми е приятно да мисля — рече Саквил, — че ако до края на месеца Хан все още е в бизнеса, ще ти дължа още хиляда — това направо ще ме съсипе.

— В момента шансът, изглежда, е на моя страна, трябва да го призная. — Дик му подаде първата карта. — Но има обстоятелства, при които бих могъл да се съглася да развалим баса.

— Само ми кажи какво да направя! — Макс хвърли картите си на масата.

Армстронг се престори, че съсредоточено разглежда своите.

— Всичко, Дик. Готов съм на всичко. — Саквил замълча за миг. — Освен да убия проклетия шваба.

— Какво ще кажеш да му помогнеш пак да се върне в бизнеса?

— Не съм сигурен, че те разбирам.

Армстронг сложи картите си на масата и погледна американеца в очите.

— Искам да се погрижиш Хан да получава достатъчно електричество и хартия и да му помагаш за всичко, за което се обърне към теб.

— Каква е причината за тази внезапна промяна? — подозрително попита Макс.

— Всъщност е съвсем просто. Хванах се на бас с едни будали от британския сектор, че след месец Хан няма да е фалирал. Така че ако се съгласиш, ще спечеля много повече от хиляда долара.

— Хитро копеле си ти! — Саквил облиза устни за пръв път тази вечер. — Нямах проблеми. — И му протегна ръка.

Армстронг я пое и склучи втория си договор за деня.

След три седмици капитан Макс Саквил се качи на самолета за Северна Каролина. Не му се бе наложило да плати повече от няколкото долара, които загуби в последната им игра на покер. На първи следващия месец го замени майор Бърни Гудман.

Същия следобед Армстронг отиде в американския сектор, за да се срещне с Юлиус Хан, който му подаде подписания договор.

— Не съм съвсем сигурен как сте успели да го постигнете — каза издателят, — но трябва да призная — от вашата уста в божиите уши.

Стиснаха си ръцете.

— Надявам се да имаме дълго и плодотворно сътрудничество — бяха прощалните думи на Дик.

Хан не отговори.

Армстронг се прибра в жилището си рано и съобщи на Шарлот, че документите за демобилизацията му най-после са готови и че до края на месеца ще напуснат Берлин. Каза ѝ също, че са му предложили правата върху изданията на Юлиус Хан в чужбина, което означавало, че започва работа още от момента, в който самолетът кацне в Лондон. И закрачи из стаята, като излагаше идея след идея, ала Шарлот не възрази, защото се радваше, че заминават. Когато накрая съпругът ѝ замълча, тя го погледна и рече:

— Моля те, седни, Дик, защото и аз имам да ти казвам нещо.

Армстронг съобщи на лейтенант Уейкъм, редник Бенсън и Сали, че с радост ще ги приеме на работа след като напуснат армията, и тримата отговориха, че ще го потърсят веднага щом се уволнят.

— Страхотно се справи в Берлин, Дик — каза му полковник Оукшот. — Всъщност не зная как ще те заменим. Нещо повече, след блестящото ти предложение за сливане на „Телеграф“ и „Берлинер“ навярно изобщо няма да се наложи.

— Това беше очевидното решение — отвърна Армстронг. — Ще си позволя да прибавя, че за мен беше удоволствие да работя при вас, господин полковник.

— Много мило от твоя страна, Дик — рече Оукшот, после сниши глас. — Самият аз съвсем скоро трябва да се демобилизирам. Когато се

върнеш в цивилния живот, съобщи ми, ако ти попадне нещо подходящо за стар войник като мен.

Армстронг не си направи труда да се отбие при Арно Шулц, но Сали му каза, че Хан му предложил да стане главен редактор на новия вестник.

Последното му посещение преди да предаде униформата си на интенданта бе в кабинета на майор Тюлпанов в руския сектор и по този случай разузнавачът го покани на обяд.

— За мен беше истинско удоволствие да следя успеха ти с Хан, Луби — каза Тюлпанов.

Ординарецът им наля водка и руснакът вдигна чашата си.

— Благодаря — каза Дик. — Постигнах го с ваша помощ.

— Не бъди скромен — отвърна майорът. — Но невинаги ще е така, Луби. — Армстронг повдигна вежди. — Може и да си успял да си осигуриш правата за разпространение в чужбина на по-голямата част от немската научна продукция, но не след дълго тя ще остарее и тогава ще ти трябват най-новите руски проучвания. Разбира се, ако искаш да запазиш челните си позиции.

— И какво очаквате в замяна? — като загреба лъжичка хайвер, попита Дик.

— Засега нека просто кажем, Луби, че от време на време ще поддържам връзка с теб.

18.

Дейли Мейл

13 април 1961

Гласът от космоса: „Как го направих“. Гагарин разказва на Хрущов за синята Земя

Хедър му донесе чаша кафе без мляко. Таунсенд вече съжаляваше, че се е съгласил да даде интервюто, особено на стажант-репортер. Някои издатели обичаха да четат за себе си в собствените си вестници, но Таунсенд не беше сред тях. Брус Кели обаче му бе заявил, че това ще е от полза за вестника и имиджа му, и Кийт неохотно бе отстъпил.

На два-три пъти тази сутрин едва не го отмени, но постоянните телефонни разговори и съвещания просто не му оставиха време. И после Хедър му съобщи, че младата репортерка чака във фойето.

— Да я поканя ли? — попита секретарката.

— Да. — Той си погледна часовника. — Но не искам да остане дълго. Преди утрешното заседание на борда трябва да прегледам с теб някои неща.

— Ще вляза след петнайсетина минути и ще ви кажа, че ви търсят от чужбина.

— Добра идея — отвърна Кийт. — Но нека е от Ню Йорк. Кой знае защо, това винаги ги кара да си тръгват малко по-бързо. А ако се наложи, използвай номера с Андрю Блакър.

Хедър кимна и излезе. Таунсенд прокара показалец по дневния ред на заседанието на борда. Спря се на седма точка. Нуждаеше се от повече информация за „Уест Райдинг Груп“, ако искаше да получи подкрепата на директорите. Даже да му дадяха картбланш, пак щеше да се наложи да склучи сделката по време на пътуването си в Англия. Всъщност, ако решеше, че си струва, щеше да замине направо за Лийдс.

— Добро утро, господин Таунсенд.

Кийт вдигна поглед, но не отговори.

— Секретарката ви ме предупреди, че сте извънредно зает, така че ще се опитам да не ви губя времето — бързо прибави репортерката.

Той продължаваше да мълчи.

— Аз съм Кейт Тълоу. Работа в „Кроникъл“.

Таунсенд излезе иззад бюрото си, ръкува се с младата журналистка и я настани на удобно кресло, обикновено запазено за членове на директорския борд, главни редактори или важни клиенти. После зае стола срещу нея.

— Откога сте в компанията? — попита Кийт, докато момичето вадеше от чантата си стенографски бележник и молив.

Тя кръстоса крака.

— Едва от няколко месеца, господин Таунсенд. Постъпих в „Кроникъл“ като стажантка след като завърших колежа. Това е първото голямо интервю, което ми възлагат.

Таунсенд се пръв път в живота си се почувства стар, въпреки че съвсем наскоро беше отпразнувал трийсет и третия си рожден ден.

— Говорите с акцент — каза той. — Откъде сте?

— Родена съм в Будапеща, но по време на революцията родителите ми избягаха от Унгария. Единственият кораб, на който успяха да се качат, заминаваше за Австралия.

— И дядо ми е избягал в Австралия — рече Кийт.

— Заради революция ли? — попита репортерката.

— Не. Той беше шотландец и просто е искал да се махне колкото може по-надалеч от англичаните — засмя се той. — Наскоро сте получили награда за млад писател, нали? — Таунсенд се помъчи да си спомни кратката информация, която му бе подготвила Хедър.

— Да. Миналата година наградите раздаваше Брус и така се озовах в „Кроникъл“.

— С какво се занимава баща ви?

— В Унгария беше архитект, но тук е само общ работник. Властите не признават дипломата му и профсъюзите не проявяват голямо съчувствие.

— И аз не съм в блестящи отношения с тях — каза Кийт. — Ами майка ви?

— Простете, ако съм груба, господин Таунсенд, но ми се струва, че аз трябваше да ви интервюирам.

— Да, разбира се — отвърна той. — Добре, давайте. — Без да съзнава, че я смуцава, Кийт я погледна. Никога не беше виждал толкова пленителна жена. Имаше дълга тъмна коса, която падаше върху раменете ѝ. Съвършеното ѝ овално лице все още не бе съсипано от австралийското слънце. Подозираше, че простият ѝ, добре ушит светлосин костюм е по-официален от обичайните ѝ дрехи, но тя все пак интервюираше шефа си.

Госпожица Тълоу отново кръстоса крака и полата ѝ леко се повдигна. Той се опита да не свежда поглед.

— Да повтора ли въпроса, господин Таунсенд?

— Хм... Извинете ме.

Хедър влезе в кабинета му и с изненада ги завари седнали в „директорския“ ъгъл на стаята.

— Търсят ви от Ню Йорк — каза секретарката. — Господин Лейзър. Трябвало да разговаря с вас за ново предложение, което току-що получил от Канал Седем относно едно от предаванията за следващия сезон.

— Предай му, че ще му позвъня по-късно — без да я поглежда, отвърна Кийт. — Между другото, Кейт — наведе се напред той, — искате ли кафе?

— Да, благодаря, господин Таунсенд.

— Чисто или с мляко?

— С мляко, без захар. Благодаря — повтори тя, като вдигна очи към Хедър.

Секретарката излезе, без да попита Кийт дали иска второ кафе.

— Съжалявам, какъв беше въпросът?

— Дали сте писали или публикували нещо в училище.

— Да, през последната си година в гимназията бях главен редактор на училищното списание. — Кейт започна да си води бележки. — Също като баща ми преди мен. — Когато Хедър се върна с кафето, той все още разказваше на момичето за успеха си със събирането на средства за павилиона.

— А когато постъпихте в Оксфорд, защо не сте редактирали студентския вестник или „Айсис“, университетското списание?

— По онова време повече се интересувах от политика — пък и във всеки случай, знаех, че ще прекарам остатъка от живота си в издателския свят.

— Вярно ли е, че когато сте се върнали в Австралия, с ужас сте узнали, че майка ви е продала „Мелбърн Куриер“?

— Да, така е — призна Кийт, докато секретарката отново влизаше в кабинета му. — И някой ден ще си го върна — прошепна на себе си той.

— Проблем ли има, Хедър? — повдигна вежди Таунсенд. Тя стоеше само на крачка от него.

— Да. Простете, че ви прекъзвам, господин Таунсенд, но сър Кенет Стърлинг цяла сутрин се опитва да се свърже с вас. Иска да обсъди предстоящото ви пътуване до Великобритания.

— Трябва да му позвъня, така ли?

— Той ме предупреди, че ще отсъства през по-голямата част от следобеда.

— Тогава му кажи, че довечера ще го потърся у дома.

— Виждам, че сте зает — рече Кейт. — Мога да изчакам или да дойда по друго време.

Кийт поклати глава, въпреки че Хедър остана на мястото си още няколко секунди. Дори се зачуди дали Кен наистина не е на телефона.

— В пресата има няколко статии как сте застанали начело на „Аделейд Месинджър“ и за успеха ви с покойния сър Колин Грант — продължи репортерката.

— Сър Колин беше близък приятел на баща ми — отвърна Кийт, — а сливането беше в интерес на двата вестника. — Кейт не изглеждаше убедена. — Сигурен съм, ще прочетете във вестниците, че сър Колин беше първият председател на борда на новата група.

— Но е председателствал само едно негово заседание.

— Струва ми се, ще откриете, че бяха две.

— Сър Съмърсет Кенрайт не беше ли сполетян от същата участ, когато сте поели „Кроникъл“?

— Не, това не е съвсем точно. Уверявам ви, че никой не се е възхищавал на сър Съмърсет повече от мен.

— Но веднъж той ви е описал като... — Момичето погледна бележките си. — „Като човек, готов да лежи в канавката и да гледа как други изкачват планините.“

— Струва ми се, ще откриете, че подобно на Шекспир, често цитират грешно сър Съмърсет.

— Ще е трудно да се докаже — отвърна Кейт, — тъй като сър Съмърсет също е мъртъв.

— Така е. Но винаги ще си спомням неговите думи: „Не бих могъл да съм по-доволен, че «Кроникъл» преминава в ръцете на сина на сър Греъм Таунсенд“.

— Но сър Съмърсет го е казал — тя отново погледна записките си — преди да застанете начело на вестника, нали?

— Има ли значение? — опита се да отблъсне удара Кийт.

— Просто в първия си ден като собственик на „Кроникъл“ вие сте уволнили главния редактор и генералния директор. Седмица по-късно сте дали изявление — и този път цитирам дословно...

— Имате среща, господин Таунсенд — съобщи от прага Хедър.

— С кого? — попита той.

— С Андрю Блэкър.

— Отмени я.

— Не, не, моля ви — възрази Кейт. — Отделихте ми повече от достатъчно време.

— Отмени я — категорично повтори Кийт.

— Както желаете — също толкова твърдо отвърна Хедър и излезе, като остави вратата широко отворена.

— Съжалявам, че толкова ви забавих, господин Таунсенд — каза младата журналистка. — Ще се опитам да побързам — прибави тя, преди да се върне към дългия си списък с въпроси. — Може ли да преминем към издаването на „Континент“?

— Но аз не съм ви доразказал за сър Съмърсет Кенрайт и за състоянието на „Кроникъл“ по времето, по което го купих.

— Съжалявам — рече Кейт, — просто се притеснявам за времето ви и малко ме гризе съвестта за господин Блэкър.

Последва продължително мълчание преди Кийт да признае:

— Няма никакъв господин Блэкър.

— Не съм сигурна, че ви разбирам.

— Това е кодово име. Хедър го използва, за да ми съобщи с колко време е пресрочена някоя среща: Ню Йорк означава петнайсет минути, господин Андрю Блэкър — трийсет. След още четвърт час ще ми каже, че имам телефонно съвещание с Лондон и Лос Анджелис. А ако наистина ми се разсърди, прибавя и Токио.

Кейт избухна в смях.

— Ако останете тук още час, просто няма да повярвате какво ще ми съобщите.

— Честно казано, господин Таунсенд, не очаквах да ми отделите повече от петнайсет минути. — Тя отново сведе очи към въпросите си.

— Питайте ме за „Континент“ — напомни ѝ Кейт.

— А, да. Често се споменава, че сте били съсипан, когато Алан Рътлидж подал оставката си като главен редактор.

— Да, наистина — потвърди той. — Алан беше прекрасен журналист и мой близък приятел. Но тиражът на вестника падна под петдесет хиляди броя и губехме близо сто хиляди лири седмично. С новия главен редактор възстановихме равнището от двеста хиляди броя дневно и в началото на новата година започваме издаването на „Сънди Континент“.

— Но сигурно ще се съгласите, че вестникът не може да се характеризира като „австралийския Таймс“, нали?

— Да, и съжалявам за това. — За пръв път признаваше този факт пред някой друг, освен пред майка си.

— „Сънди Континент“ ще последва ли примера на ежедневника, или имате намерение да издавате качествения национален вестник, от който толкова много се нуждае Австралия?

Кейт започваше да разбира защо госпожица Тълоу е спечелила наградата и защо Брус има толкова високо мнение за нея. Този път подбра думите си по-предпазливо:

— Ще се опитам да издавам вестник, какъвто повечето австралийци биха искали да виждат на закуска всяка неделя сутрин. Това отговаря ли на въпроса ви, Кейт?

— Боя се, че да, господин Таунсенд — усмихна се тя.

Той отвърна на усмивката ѝ, но свъси вежди щом чу следващия ѝ въпрос.

— Може ли да преминем на онзи момент от живота ви, който клюкарските страници отразиха толкова широко?

Кейт леко се изчерви, докато момичето чакаше отговора му. Инстинктът му подсказваше незабавно да сложи край на интервюто, но той просто кимна.

— Вярно ли е, че в деня на сватбата си сте наредили на шофьора да подмине черквата само минути преди да пристигне булката?

Таунсенд се изпълни с облекчение, когато в кабинета влезе Хедър и твърдо заяви:

— До телефонното съвещание остават две минути, господин Таунсенд.

— До телефонното съвещание ли? — попита той.

— Да, господине. — Секретарката използваше този код само когато беше много ядосана.

— С Лондон и Лос Анджелис. — Тя замълча за миг, после прибави: — И Токио. — „Много е сърдита“ — помисли си Кийт. Но поне му даваше възможност да не отговори на въпроса. Кейт дори бе затворила бележника си.

— Прехвърли го за следобед — тихо отвърна той.

Не беше сигурен коя от двете жени изглежда по-изненадана. Хедър ги остави сами, без да каже нищо повече, и този път дори затвори вратата.

Настъпи неловко мълчание.

— Да, вярно е — накрая рече Кийт. — Но ще ви бъда задължен, ако не споменавате за това в статията си.

Кейт остави молива си на масата. Таунсенд гледаше през прозореца.

— Извинете, господин Таунсенд, беше много нетактично от моя страна.

— Репортерите обикновено казват: „Просто си върша работата“ — тихо отвърна той.

— Навярно бихме могли да преминем към малко необикновеното, да не кажа странно купуване на „2УУ“.

Кийт за пръв път се поотпусна.

— Когато новината се появи на страниците на „Кроникъл“ — по случайност в деня на сватбата ви — сър Съмърсет ви нарече „пират“.

— Убеден съм, че това е било комплимент.

— Комплимент ли?

— Да. Сигурно имал предвид, че следвам традицията на великите пирати.

— Кого имате предвид? — невинно попита Кейт.

— Уолтър Райли и Франсис Дрейк — каза Кийт.

— Струва ми се по-вероятно сър Съмърсет да е говорил за Синята брада или капитан Морган — отвърна на усмивката му тя.

— Възможно е. Но мисля, че тази сделка удовлетвори и двете страни.

Кейт отново погледна бележките си.

— Господин Таунсенд, сега притежавате или сте главен акционер на седемнайсет вестника, единайсет радиостанции, самолетна компания, хотел и две мини. — Репортерката вдигна очи към него. — Какви са по-нататъшните ви намерения?

— Бих искал да продам хотела и мините, така че ако случайно срещнете някой, който проявява интерес...

Кейт се засмя.

— Не, сериозно — каза тя в момента, в който Хедър за пореден път се появи в стаята.

— Премиер-министърът се качва с асансьора, господин Таунсенд — заяви тя. Шотландският ѝ акцент се долавяше по-силно от обикновено. — Както ви е известно, двамата ще обядват заедно в заседателната зала.

Кийт намигна на Кейт, която избухна в смях. Хедър отвори вратата и отстъпи настрана, за да въведе изискан побелял мъж.

— Добро утро, господин премиер. — Таунсенд стана да посрещне Робърт Мензис. Двамата се ръкуваха и Кийт се обърна да му представи Кейт, която се мъчеше да се скрие в ъгъла на кабинета. — Едва ли познавате Кейт Тълоу, господин премиер, но тя е една от най-обещаващите млади репортерки на „Кроникъл“. Зная, че се надява да вземе интервю от вас.

— С най-голямо удоволствие — отвърна Мензис. — Просто позвънете в кабинета ми, госпожице Тълоу, и веднага ще се уговорим за времето.

През следващите два дни Кийт не можеше да се избави от мислите за Кейт. Едно беше сигурно — тя не се вписваше в нито един от грижливо подредените му планове.

По време на обяда премиерът се чудеше защо домакинът му изглежда толкова разсеян. Таунсенд почти не прояви интерес към неговите предложения за обуздаване на профсъюзите, въпреки факта, че вестниците му от няколко години настояваха правителството да направи нещо по този въпрос.

Кийт не бе много по-словоохотлив и на следващата сутрин, когато председателства месечното заседание на директорския борд. Всъщност за човек, който контролираше най-голямата комуникационна империя в Австралия, той беше удивително мълчалив. Един-двама от другите директори се запитаха дали не замисля нещо. Когато се обръщаше към борда по седма точка — предстоящото му пътуване във Великобритания с цел закупуването на малка издателска група в северна Англия — малцина видяха смисъл в идеята. Той просто не успя да ги убеди, че това изобщо си струва усилията.

След края на заседанието Таунсенд се върна в кабинета си и остана на бюрото си, докато Хедър не си тръгна. Когато вратата зад нея се затвори, той си погледна часовника. Минаваше седем и това му напомни колко до късно работи секретарката. Изчака, докато се увери, че тя няма да се върне, после вдигна слушалката и набра трите цифри, които щяха да го свържат директно с кабинета на главния редактор.

— Брус, за онова пътуване до Лондон. Трябва да взема журналист, така че ако новината се разчуе, ти да научиш пръв.

— Какво ще купуваш този път? — попита Кели. — „Таймс“ ли?

— Не, поне засега — отвърна Таунсенд. — Търся нещо, от което може да се спечели.

— Какво ще кажеш да се свържа с Нед Бруър от лондонската ни редакция?

— Не съм сигурен, че това е работа за шефа на редакцията — каза Кийт. — Няколко дни ще обикалям из Северна Англия, за да търся добри журналисти. Не бих искал Нед да отсъства толкова дълго.

— Бих могъл да освободя Ед Мейкинс за една седмица. Но ще ми трябва за откриването на парламентарната сесия — особено ако предчувствието ти се окаже вярно и Мензис наистина обяви закон за ограничаване правомощията на профсъюзите.

— Не, не, не ми трябва чак толкова високопоставен журналист. Пък и не зная точно колко ще се забавя. Достатъчен е някой млад репортер. — Той замълча за миг, ала Брус не му се притече на помощ. — Останах впечатлен от онова момиче, което прати да ме интервюира онзи ден. Как ѝ беше името?

— Кейт Тълоу — отвърна Кели. — Но тя е прекалено млада и неопитна за толкова важна работа.

— Когато се запознахме, и ти беше млад, Брус. Това не ми попречи да ти предложа да станеш главен редактор.

Последва кратко мълчание.

— Ще проверя дали е свободна — каза Брус накрая.

Таунсенд с усмивка затвори. Не можеше да се преструва, че с нетърпение е очаквал пътуването до Англия, макар да знаеше, че е настъпило времето да разшири империята си извън Австралия.

Той отново погледна към пръснатите по бюрото му бележки. Въпреки че цяла група консултанти бяха пресели през сито всички издателски групи във Великобритания, в крайна сметка му предлагаха само една добра перспектива.

Отвори папката и се зачете в доклада за „Уест Райдинг Груп“. Централата ѝ се намиреше в Лийдс. Кийт се усмихна. По време на следването си в Оксфорд не бе посещавал този град, но си спомняше близкия донкастърски хиподрум. И ако не грешеше, тогава бе спечелил.

19.

Нюз Кроникъл

25 октомври 1951

Чърчил печели изборите

— Как ще платите, господин Армстронг? — попита агентът на недвижими имоти.

— Всъщност съм капитан Армстронг.

— Извинете, капитан Армстронг.

— Ще платя с чек.

Трябваша му десет дни, за да открие подходящо жилище, и едва след като подписа договора за краткосрочен наем на апартамента в Станхоуп Гардънс, агентът спомена, че на горния етаж живеел пенсиониран бригаден генерал.

Търсенето на офис му отне още повече време, защото трябваше да е на адрес, който да убеди Юлиус Хан, че Армстронг през целия си живот се е занимавал с издателска дейност.

Когато Джон Д. Уд научи каква сума има предвид, го прехвърлиха при най-нископоставения агент.

След две седмици Армстронг се спря на офис, по-малък дори от апартамента му в Станхоуп Гардънс. Макар че изобщо не можеше да приеме описанието на стаичката с обща тоалетна като „идеална, съвършена и уникална“, тя имаше две преимущества: адрес на Флийт стрийт и наем, който можеше да си позволи — за първите три месеца.

— Бъдете така любезен да се подпишете най-отдолу, капитан Армстронг.

Дик развъртя капачката на новия си паркър и подписа договора.

— Добре. Всичко е уредено — каза агентът. — Както знаете, капитан Армстронг, наемът е десет лири седмично, за първото тримесечие — в аванс. Ако обичате, дайте ми чек за сто и трийсет лири.

— По-късно следобед ще пратя някой от хората ми да донесе чека — като поправяше вратовръзката си, отвърна Дик.

Младежът се поколеба за момент, после прибра договора в куфарчето си.

— Няма проблем, капитан Армстронг — каза той и му подаде ключа за най-малкия офис от списъка им.

Армстронг бе убеден, че когато набере номера и чуе думите „Армстронг Комюникейшънс“, Хан няма откъде да знае какво представлява неговата издателска къща — една стая, две бюра, кантонерка и съвсем наскоро инсталиран телефон. А що се отнасяше до „някой от хората ми“, той не лъжеше. Предната седмица в Лондон се беше върнала Сали Кар, която същата сутрин бе постъпила при него като секретарка.

Дик не можеше веднага да даде чека, защото от „Баркли“ не искаха да му издадат чекова книжка, докато не получат обещания превод от „Холт & Ко“ в Берлин. Фактът, че е капитан, както постоянно им напомняше, изглежда, не впечатляваше никого.

Когато парите най-после се получиха, управителят призна на своя счетоводител, че е очаквал в сметката на капитан Армстронг да бъдат прехвърлени малко повече от 217,9 лири.

Докато чакаше превода, Дик се свърза със Стивън Холит в офиса му в „Линкълн Ин Фийлдс“ и го помоли да регистрира „Армстронг Комюникейшънс“ като частна компания. Това му струва още десет лири.

На бюрото на Сали се появяваха нови сметки, а Армстронг нямаше каси бордо, за да ги уреди, затова покани Холит да стане секретар на компанията.

Беше останал с по-малко от четирийсет лири и нареди на Сали да не изплаща сметки над десет лири, докато не получат поне три искания за уреждането им.

Вече бременна в шестия месец с второто им дете, Шарлот пристигна при него в Лондон няколко дни след подписването на договора за наем на апартамента. Когато ѝ показа четирите стаи, тя не отбеляза колко са малки в сравнение с просторното им берлинско жилище. Просто беше щастлива, че са напуснали Германия.

Докато всеки ден пътуваше с автобус до офиса си, Армстронг се чудеше след колко време ще разполага с автомобил и шофьор. След регистрирането на компанията той отлетя за Берлин и уговори неохотния Хан да му отпусне заем от хиляда лири. Върна се в Лондон

с чек и дванайсет ръкописа, след като беше обещал, че ще бъдат преведени за броени дни и че ще изплати заема веднага щом подпише първия договор за разпространение в чужбина. Ала пред него стоеше проблем, който не можеше да признае на немца. Макар да прекара часове на телефона в опити да уреди срещи с шефовете на всички водещи научни издателства в Лондон, Сали скоро откри, че техните врати не се отварят пред капитан Армстронг така, както в Берлин.

В онези вечери, в които се прибираще преди полунощ, Шарлот го питаше как върви работата. „Не би могло да се мечтае за повече“ замени „Строго секретно“. Но тя не можеше да не забележи, че в пощенската им кутия редовно се появяват тънки кафяви пликосе, които изчезват неразпечатани в едно чекмедже. Когато жена му заминаваше за Лион за раждането на второто им дете, Дик ѝ обеща до завръщането ѝ да е подписал първия си голям договор.

След десетина дни, докато Армстронг диктуваше отговор на получено същата сутрин писмо, на вратата се почука. Сали отвори и застана лице в лице с първия им клиент. Джофри Бейли, канадец, който представляваше малко монреалско издателство, всъщност беше слязъл от асансьора на грешен етаж. Ала след час си тръгна с три немски научни ръкописа. Когато получи преводите им и осъзна търговския им потенциал, Бейли се върна с чек и подписа договор за правата върху издаването на трите книги в Канада и Франция. Армстронг осребри чека, но не си направи труда да информира Юлиус Хан за сделката.

Благодарение на господин Бейли, когато след месец и половина Шарлот се върна с Никол на ръце, Дик бе подписал още два договора с издатели от Испания и Белгия, имаше голям додж и зад волана му седеше редник Бенсън. Но Армстронг не ѝ каза, че автомобилът е на изплащане и че не всяка седмица има пари за заплатата на Бенсън.

— Колата внушава доверие на клиентите — заяви той и я увери, че работата вървяла все по-добре.

Жена му се опита да не обръща внимание на факта, че неразпечатаните кафяви пликосе продължават да лежат в чекмеджето, но дори тя остана впечатлена, когато Дик ѝ каза, че Оукшот се бил върнал в Лондон и го попитал дали познава човек, който би взел на работа стар войник като него.

След публикуването на първите три ръкописа в Канада, Франция, Белгия и Испания все повече чуждестранни издатели започнаха да слизат от асансьора на техния етаж и да си тръгват с дълги, напечатани на машина списъци на книги.

С увеличаването на броя на договорите Армстронг престана да пътува до Берлин. Вместо това пращаше полковник Оукшот и го натоварваше с незавидната задача да обяснява на Юлиус Хан защо паричните постъпления са толкова малки. Оукшот продължаваше безусловно да вярва на Дик — в крайна сметка нали бяха служили в един и същи полк? — както и Хан, поне за известно време.

Но въпреки няколкото сделки в чужбина Армстронг все още не успяваше да убеди нито едно водещо британско издателство да купи правата върху книгите му. След месеци на отговори от рода на „Ще ви позвъня, капитан Армстронг“, той започна да се чуди още колко време ще му отнеме да отвори вратата, която щеше да му позволи да стане част от британския издателски свят.

В една октомврийска сутрин, докато Дик гледаше към огромните сгради на „Глоуб“ и „Ситизън“, двата най-популярни ежедневника в страната, Сали му съобщи, че по телефона го търси журналист от „Таймс“. Армстронг кимна.

— Свързвам ви с капитан Армстронг — каза секретарката.

Той пресече стаята и взе слушалката от ръката ѝ.

— Тук е Дик Армстронг, директор на „Армстронг Комюникейшънс“. Какво обичате?

— Казвам се Невил Андрейд и съм научен кореспондент на „Таймс“. Наскоро попаднах на френския превод на едно от изданията на Юлиус Хан, „Немците и атомната бомба“. Любопитен съм да науча още колко заглавия сте превели. — Армстронг затвори телефона чак след час — след като разказа на Андрейд живота си и му обеща до обед да му прати по шофьора си пълния списък със заглавия.

На следващата сутрин пристигна в офиса си с голямо закъснение заради обичайната лондонска мъгла и Сали му съобщи, че за двайсет минути са го търсили седем души. Телефонът отново иззвъня и тя посочи към бюрото му, където лежеше новият брой на „Таймс“, разтворен на научната страница. Армстронг седна и прочете дългата статия на Андрейд за атомната бомба и за това как, макар да били

изгубили войната, немските учени все още в много отношения далеч изпреварвали останалия свят.

Телефонът иззвъня за пореден път и той продължи да се чуди защо толкова обсаждат Сали, докато не стигна до последния абзац на материала. „Ключът за тази информация държи капитан Ричард Армстронг, който притежава правата върху всички публикации на престижната империя на Юлиус Хан.“

След няколко дни думите „Ще ви позвъня, капитан Армстронг“ се превърнаха в „Убеден съм, че можем да изпълним тези условия, Дик“ и той започна да подбира издателствата, които да публикуват неговите ръкописи и да разпространяват списанията му. Хора, с които до този момент не бе успявал да си уреди среща, го канеха на обяд в „Гарик“, макар че не стигаха чак толкова далеч да му предложат да стане член на клуба.

До края на годината Армстронг най-после върна хилядата лири и полковникът вече не можеше да убеждава Хан, че неговият директор все още имал затруднения със сключването на договори. За радост на Оукшот, немецът не знаеше, че доджът е заменен с бентли и че Бенсън носи красива сива униформа. Последният проблем на Дик беше да намери подходящ нов офис и квалифициран персонал, за да върви в крачка с бързото разрастване на компанията. Когато етажите под и над неговия се освободиха, той незабавно ги нае.

На годишната среща на северностафордширския полк в „Кафе Роял“ Армстронг се сблъска с майор Уейкъм и научи, че Питър неотдавна бил демобилизиран и имал намерение да постъпи в „Грейт Уестърн Рейлуей“. Трябваше му цяла вечер, за да го убеди, че в „Армстронг Комюникейшънс“ ще има по-добри перспективи. Следващия понеделник Уейкъм постъпи при него като генерален управител.

След като майорът пое нещата в свои ръце, Дик започна да пътува из целия свят — от Монреал до Ню Йорк и от Токио до Крайстчърч^[1] — за да продава ръкописите на Хан, като винаги искаше големи аванси. Влагаше парите в няколко различни банкови сметки и накрая дори Сали не бе сигурна точно с колко средства разполага компанията. Когато се връщаше в Англия, той установяваше, че малобройните му служители не са в състояние да задоволяват постоянно растящото търсене на книги.

Когато се освободи цялата сграда на Флийт стрийт, Армстронг без колебание я нае. Сега вече даже най-скептичните потенциални клиенти, които посещаваха новия му офис, признаваха, че си струва да правят бизнес с капитан Армстронг. До Берлин достигнаха слухове за успехите му, но писмата на Хан с искане на подробности за продажбите страна по страна, всички договори и счетоводни баланси продължаваха усърдно да се пренебрегват.

С Оукшот все повече се отнасяха като с обикновен куриер, макар наскоро да беше получил поста заместник-председател на директорския борд. Ала даже след като полковникът заплаши да подаде оставка и Стивън Холит съобщи на Армстронг, че е получил писмо от лондонските адвокати на Хан с предупреждение за прекратяване на договора, Дик не се разтревожи. Бе убеден, че докато законът не му позволява да напусне Германия, партньорът му няма как да открие колко много се е разраснала неговата империя, а следователно и на колко всъщност се равняват петдесет процента.

Няколко седмици след като през 1951 година Уинстън Чърчил се върна на власт, отмениха всички ограничения за пътуване на германските граждани. Армстронг не се изненада да научи от Оукшот, че Хан и Шулц първо ще посетят Лондон.

Двамата взеха такси до Флийт стрийт, за да се срещнат със своя задграничен партньор. Сали ги посрещна в приемната и ги отведе в огромния нов кабинет на Дик с надеждата, че са останали достатъчно впечатлени от кипящата навсякъде дейност.

Немците влязоха и бяха приветствани с широката усмивка, която и двамата отлично си спомняха. Шулц се удиви колко много е напълнял капитанът и не обърна внимание на пъстрата му вратовръзка.

— Добре дошли, скъпи мои стари приятели — започна Армстронг и разпери ръце: приличаше на голям мечок. — Толкова време мина! — Той сякаш се изненада от студената им реакция, но ги покани да седнат на удобните кресла от двете страни на бюрото му, после се настани на високия стол, който му позволяваше да ги гледа от горе надолу. На стената зад него висеше голяма снимка на фелдмаршал Монтгомъри^[2], окичващ гърдите на младия капитан с кръст за храброст.

Сали поднесе на гостите фини порцеланови чашки с бразилско кафе и Хан тъкмо се канеше да започне предварително подготвената си реч, когато един от четирите телефона на бюрото иззвъня и Дик вдигна слушалката и немският издател реши, че ще нареди на секретарката си да не го свързва с никого, ала вместо това партньорът му поведе напрегнат разговор на руски. Едва бе свършил, когато отново го потърсиха, и той премина на френски. Хан и Шулц търпеливо чакаха.

— Много съжалявам — след като затвори слушалката на третия телефон, каза Дик, — но както виждате, не ме оставят на мира. И петдесет процента от всичко това — с широка усмивка прибави той, — е за теб.

Хан за втори път понечи да започне речта си, но Армстронг издърпа горното чекмедже на бюрото и извади кутия хавански пури — нещо, което гостите му не бяха виждали от десет години. Хан отрицателно махна с ръка, Шулц неохотно го последва.

Издателят направи трети опит.

— Между другото — каза Дик, — запазил съм маса за обяд в „Савой Грил“. Всички видни личности се хранят там. — Той им отправи поредната си широка усмивка.

— Ангажирани сме — лаконично отвърна Хан.

— Но ние имаме да обсъждаме толкова много неща! — настоя Армстронг.

— Нямаме какво да обсъждаме — отсече Хан.

Дик замълча.

— Със съжаление трябва да ви съобщя, капитан Армстронг — продължи немецът, — че решихме да прекратим работата си с вас.

— Това не е възможно — отвърна Армстронг. — Подписали сме валиден договор.

— Очевидно от известно време не сте чели договора — каза Хан. — Ако го бяхте направили, щяхте да сте наясно с последствията от неспазването на финансовите ви задължения към нас.

— Но аз възнамерявам да изпълня...

— „В случай на неизплащане всички права автоматично се връщат на първоначалния им притежател“ — изрецитира клаузата Хан.

— Но аз съм в състояние веднага да покрия задълженията си — не съвсем уверено отвърна Армстронг.

— Това няма да се отрази на решението ми — отсече немецът.

— Но според договора сте длъжни да ми дадете тримесечно писмено предупреждение — каза Дик, спомнил си една от клаузите, които наскоро му бе посочил Стивън Холит.

— Вече ви пратихме единайсет предупреждения.

— Не ми е известно да съм ги получавал. Така че...

— Последните три от които — продължи Хан — бяха пратени с препоръчана поща на този адрес.

— Това не означава, че съм ги получил.

— За всяко от тях се е подписвала секретарката ви или полковник Оукшот. Последното ни искане беше връчено лично на вашия адвокат Стивън Холит. Доколкото ми е известно, той е съставил договора.

Армстронг нямаше какво да каже.

Хан отвори очуканото си куфарче, извади три документа и ги сложи на бюрото пред бившия си партньор. После извади четвърти.

— Сега ви връчвам едномесечно предизвестие да върнете всички публикации, получени от нас през последните две години, наред с чек за сто и седемдесет хиляди лири, с който да покриете задълженията си. Нашите счетоводители смятат, че тази сума е минимална.

— Нима след всичко, което направих за вас, няма да ми дадете още една възможност? — умолително попита Армстронг.

— Вече ви дадохме прекалено много възможности — отвърна Хан — и нито един от двамата ни — той кимна към колегата си — не е на такава възраст, че да си позволи да губи време в напразни надежди да спазите договорите си.

— Но как ще оцелеете без мен? — възкликна Дик.

— Много просто. Тази сутрин подписахме нов договор. Вече ще ни представлява известното издателство „Макмилън“, което, сигурен съм, ви е познато. В следващия брой на „Букселър“ ще обявим на всичките ни клиенти във Великобритания, Съединените щати и останалия свят, че вие вече не ни представлявате.

Хан и Шулц се изправиха и си тръгнаха, без да кажат нищо повече.

Армстронг извика след тях:

— Ще ви пратя адвокатите си!

Когато остана сам, той бавно се приближи до прозореца, впери поглед надолу към улицата и не помръдна, докато не ги видя да се

качват на едно такси. Чак тогава се върна до бюрото си, вдигна слушалката на най-близкия телефон и набра някакъв номер. Отговори му познат глас:

— През следващите седем дни купувай всички акции на „Макмилън“, до които успееш да се добереш.

После затвори и набра друг номер.

Стивън Холит внимателно изслуша подробния му разказ за срещата с Хан и Шулц. Не се изненада, защото съвсем наскоро бе информирал клиента си за полученото предупреждение. Армстронг му зададе един-единствен въпрос:

— С колко време смяташ, че разполагам? През следващите няколко седмици трябва да получа няколко големи плащания.

— Може би с година, година и половина, ако решиш да ги дадеш под съд.

Две години по-късно, след като изчерпа силите на всички, включително на Стивън Холит, Дик се споразумя с Хан на стъпалата пред съда.

Адвокатът подготви дълъг документ, с който Армстронг се съгласяваше да върне на Хан публикации, таблици, договори и над четвърт милион книги от склада си в Уотфорд. Освен това трябваше да плати 75 хиляди лири като окончателно уреждане на задълженията си от предишните пет години.

— Слава богу, че най-после се избавихме от него — каза Хан, когато закрачи по Странд.

В деня след подписването на споразумението полковник Оукшот без никакво обяснение подаде оставка от борда на „Армстронг Комюникейшънс“. Три седмици по-късно получи инфаркт и почина. Армстронг не успя да намери време да присъства на погребението, затова прати да го представлява Питър Уейкъм, новия заместник-председател.

В този ден Дик беше в Оксфорд и подписваше договор за наем на една голяма сграда в предградията.

През следващите две години той на практика прекарваше повече време във въздуха, отколкото на земята. Пътуваше из целия свят, посещаваше авторите, сключили договори с Хан, и се опитваше да ги убеди, че трябва да ги анулират и да подпишат нови с „Армстронг Комюникейшънс“. Разбираше, че навярно няма да успее да привлече някои немски учени, ала това се компенсираше от изключителните права върху руската научна продукция, осигурени му от полковник Тюлпанов, и от многобройните договори с Америка, сключени през годините, докато Хан нямаше право да пътува в чужбина.

Мнозина от учените, които рядко си подаваха носа извън лабораториите, бяха поласкани от личната му поява и обещанието за огромна читателска аудитория в глобален мащаб. Те често нямаха представа за действителната търговска стойност на проучванията си и с радост подписваха предложените им договори. По-късно пращаха трудовете на живота си в Хедли Хол, Оксфорд, понякога със заблудата, че този адрес има някаква връзка с университета.

Щом подпишеха договора, с който обикновено завинаги се обвързваха с Армстронг в замяна на смешен аванс, учените никога повече не го виждаха. В резултат на тази тактика приходите на „Армстронг Комюникейшънс“ в годината след раздялата с Хан достигнаха до 90 хиляди лири и дванайсет месеца по-късно „Манчестър Гардиан“ обяви Ричард Армстронг за млад предприемач на годината. Шарлот му напомни, че е по-близо до четирийсет, отколкото до трийсет.

— Вярно е — съгласи се той, — но недей да забравяш, че всичките ми конкуренти имат двайсетгодишна преднина.

Щом се установиха в Хедли Хол, новият им оксфордски дом, Дик започна да получава много покани за участие в различни университетски прояви. Той отхвърляше повечето, защото знаеше, че ги интересуват единствено парите му. Но после му писа Алан Уокър, председател на Оксфордския университетски лейбъристички клуб. Искаше да знае дали капитан Армстронг ще спонсорира вечеря, давана от комитета в чест на опозиционния лидер Хю Гейтскел.

— Приемам — каза Дик. — При едно условие: да седя до него.

От този момент започна да финансира всички посещения на видни лейбъристи в университета и след две години вече познаваше членовете на кабинета в сянка, както и неколцина чуждестранни гости,

включително министър-председателя на Израел Давид Бен-Гурион, който го покани в Тел Авив и му предложи да помага на не толкова преуспели евреи.

След завършването на мандата си Алан Уокър подаде молба за постъпване на работа в „Армстронг Комюникейшънс“. Председателят на директорския борд незабавно го прие в личния си екип, за да го съветва как да увеличава политическото си влияние. Първото предложение на Уокър бе да купи университетското списание „Айсис“, което — както обикновено — изпитваше финансови затруднения. Срещу скромна инвестиция Армстронг се превърна в герой на университетската левица и безсрамно използваше списанието, за да защитава собствените си интереси. Лицето му се появяваше на корицата поне веднъж на семестър, ала тъй като редакторите имаха само едногодишен мандат и се съмняваха дали ще открият друг източник на доходи, никой от тях не възразяваше.

Когато лидер на лейбъристката партия стана Харолд Уилсън, Армстронг започна да дава публични изявления в негова полза — циниците подхвърляха, че това било само защото торите не желали да имат нищо общо с него. Дик никога не пропускаше да покаже на гостуващите лейбъристски представители, че е готов да подкрепя „Айсис“, докато списанието по някакъв начин насърчава следващото поколение оксфордски студенти да поддържат лейбъристката партия. Някои политици намираха този подход за изключително груб. Ала Армстронг постепенно повярва, че ако лейбъристите сформират следващото правителство, ще може да използва влиянието и богатството си, за да изпълни новата си мечта — да стане собственик на национален вестник.

Всъщност той вече започваше да се чуди кой ли би могъл да му попречи.

---

[1] Град в Нова Зеландия. — Б.пр. ↑

[2] Бърнард Лоу, виконт Монтгомъри (1887 — 1976) — британски военачалник през Втората световна война. — Б.пр. ↑

20.

Таймс

16 октомври 1964

Хрущов подава оставка — „Стар и болен“

Брежнев и Косигин ще управляват Русия

Няколко минути след като самолетът се издигна във въздуха, Кийт Таунсенд откопча предпазния колан, отвори куфарчето си и извади сноп документи. Погледна Кейт, която вече беше погълната от последния роман на Патрик Уайт^[1], и започна да преглежда материалите за „Уест Райдинг Груп“. Дали това бе най-добрата възможност да си осигури опора във Великобритания? В крайна сметка, първата му придобивка в Сидни беше малка издателска група, което след време му позволи да купи „Сидни Кроникъл“. Бе убеден, че ако притежава регионална вестникарска компания във Великобритания, ще е в много по-силна позиция да насочи усилията си към национален вестник.

Хари Шътълуърт, прочете Кийт, основал групата в началото на века. Първо издавал вечерен вестник в Хъдърсфийлд, като освен това имал изключително процъфтяваща текстилна фабрика. Таунсенд познаваше този принцип — че местният вестник се контролира от най-големия работодател в района. По същия начин той се беше оказал собственик на хотел и две мини. Всеки път, щом откривал фабрика в нов град, Шътълуърт прещраквал и започвал да издава там вестник. Когато се оттеглил, притежавал четири фабрики и още толкова вестника в Уест Райдинг^[2].

Най-големият син Франк поел фирмата, когато се върнал от Първата световна война, и въпреки че основните му интереси били насочени към производството на текстил, той...

— Желаете ли нещо за пиене, господине?

Таунсенд кимна.

— Уиски с малко вода, моля.

... също прибавил местни вестници към трите си нови фабрики в Донкастър, Брадфорд и Лийдс. По различно време те привлекли

вниманието на Бивърбрук, Нортклиф и Родърмиър. Франк очевидно дал и на тримата често цитирания отговор: „Немаш работа тук, приятел“.

Ала изглежда, че третото поколение Шътълуърт не били замесени от същото тесто. В резултат на съчетанието от евтини, внасяни от Индия тъкани и единствен син, който искал да стане ботаник, печалбите на компанията — осем фабрики, седем ежедневника, пет седмичника и окръжно списание — започнали да спадат още от деня на погребението на Франк. Фабриците били ликвидирани в края на 40-те и оттогава издателската група едва се крепяла на повърхността. В момента, изглежда, оцелявала единствено заради лоялността на читателите си, но последните данни сочели, че положението вече било неудържимо.

Таунсенд вдигна поглед — поднасяха му табла с храна. Кейт остави книгата си — ала продължи да мълчи, за да не прекъсва мислите на шефа си.

— Искам да прочетеш това. — Той ѝ подаде първите няколко страници от доклада. — Така ще разбереш целта на пътуването ми до Англия.

Кийт отвори втора папка, подготвена от Хенри Улстънхоум, негов състудент от Оксфорд и адвокат в Лийдс. Почти не си го спомняше, освен че след няколко чаши в кръчмата ставаше необичайно бърбив. Нямаше да спре избора си на него, но тъй като фирмата му представляваше „Уест Райдинг Груп“ още от основаването ѝ, не му оставаше друга възможност. Тъкмо Улстънхоум пръв му бе посочил потенциала на групата. Според него, макар компанията да не се продавала — сегашният председател на директорския борд със сигурност би отрекъл това — ако някога решал да се избави от „УРГ“, Джон Шътълуърт щял да потърси купувач колкото може по-надалеч от Йоркшир. Когато му поднесоха чиния супа от костенурка, Таунсенд се усмихна. Като собственик на „Хобарт Мейл“ той трябваше да е най-подходящият кандидат на света.

След като Кийт му отговори, че проявява интерес, Улстънхоум предложи да се срещнат, за да обсъдят условията. Таунсенд заяви, че първо трябвало да види пресите на компанията. „Невъзможно — незабавно отвърна адвокатът. — Докато не сключи сделката, Шътълуърт не иска да се появява на първа страница на собствените си

вестници.“ Кийт знаеше, че преговорите, водени чрез трета страна, винаги са трудни, но в този случай щеше да се наложи да разчита на Улстънхоум да отговори на повече въпроси, отколкото обикновено.

С вилица за второто в едната ръка и следващата страница в другата, той започна да преглежда подготвените от Клайв Джарвис сметки. Клайв смяташе, че компанията струва между сто и сто и петдесет хиляди лири, но отбелязваше, че тъй като не бил видял нищо друго, освен счетоводния баланс, не бил в състояние да се ангажира — очевидно искаше да си остави вратичка, в случай че нещо се обърка.

— Това е по-интересно от Патрик Уайт — каза Кейт, след като остави първата папка. — Обаче какво трябва да направя аз?

— Това ще зависи от крайния резултат — отвърна Кийт. — Ако сключи тази сделка, искам статии във всичките си австралийски вестници, както и отделен материал — не толкова възторжен — за световните осведомителни агенции. Най-важното е да информираме издателите по целия свят, че вече съм сериозен играч извън Австралия.

— Добре ли познавате Улстънхоум? — попита Кейт. — Струва ми се, че до голяма степен ще трябва да разчитате на неговата преценка.

— Не много добре — призна Таунсенд. — Той беше две години преди мен в Уорчестър и се смяташе за малко грубоват.

— Грубоват ли? — озадачи се репортерката.

— Прекарваше повечето си време с отбора на колежа по ръग्би или на реката с гребците. Мисля, че го избраха за треньор, защото гласът му можеше да се чуе на отсрещния бряг на Темза и защото обичаше да си пийва с отбора. Но това беше преди десет години — доколкото ми е известно, вече е улегнал и е станал намусен йоркширски адвокат с жена и няколко деца.

— Имате ли представа дали „Уест Райдинг Груп“ наистина си струва?

— Не, но винаги мога да измисля претекст, за да видя шестте преси и да се уверя дали редакторите и журналистите са добри. Само че в Англия най-големият проблем винаги са били профсъюзите. Ако тази група се контролира от синдикатите, няма да проявя интерес. Защото колкото и изгодна да е сделката, профсъюзите само за няколко месеца могат да ме доведат до фалит.

— А ако не се контролира от синдикатите?

— Тогава навярно ще се съглася на сто, дори сто и двайсет хиляди. Но няма да предложи цена, докато не науча колко искат те.

— Е, това е по-интересно, отколкото съдебните процеси срещу непълнолетни — каза Кейт.

— И аз започнах с тях — отвърна Кийт. — Но за разлика от твоя случай, редакторът не смяташе, че моите усилия са достойни за награда, и повечето от репортажите ми отиваха в кошчето още преди да е дочел първия абзац.

— Сигурно е искал да докаже, че не го е страх от баща ви.

Таунсенд я погледна и видя, че се чуди дали не е прекалила.

— Сигурно — рече той. — Но, това беше преди да поема „Кроникъл“ и да го уволня.

Кейт замълча, докато стюардесата отнасяше таблите им.

— Скоро ще угасим осветлението — съобщи тя, — но ако желаете да продължите да четете, над главите ви има лампички.

Кийт кимна и включи своята. Кейт се протегна, свали облегалката си, зави се с одеялото и затвори очи. Той я погледна, после отвори четвърта папка. И продължи да чете цяла нощ.

Когато полковник Тюлпанов му се обади и му предложи да се срещне с неговия колега Юрий Валчек по въпрос от взаимен интерес, Армстронг се съгласи да обядва с него в „Савой“.

През последните десет години Дик редовно пътуваше до Москва и в замяна на изключителните права върху разпространението на съветската научна продукция в чужбина продължаваше да изпълнява малки задачи за Тюлпанов, като успяваше да си втълпи, че не вреди на втората си родина. Той поддържаше тази заблуда, като винаги предупреждаваше Форсдак за пътуванията си, от време на време предаваше негови съобщения и често се връщаше с неразбираеми отговори. Армстронг съзнаваше, че двете страни го смятат за свой човек, и подозираше, че Валчек не е обикновен куриер, а проверява до каква степен могат да му се доверят. С избора си на „Савой Грил“ се надяваше да убеди Форсдак, че не крие нищо от него.

Пристигна в ресторанта няколко минути по-рано и го настаниха в обичайното му сепаре. Отказа се от любимото си уиски със сода в полза на водка — общоприет знак сред агентите, че не трябва да

разговарят на английски. Дик погледна към входа и се зачуди дали ще успее да познае Валчек. Преди десет години щеше да е лесно, но самият той бе предупреждавал мнозина от новото поколение, че изпъкват със своите евтини двуредни костюми и тънки лекъосани вратовръзки. Оттогава по-редовните посетители в Лондон и Ню Йорк се бяха научили да се отбиват в „Савил Роу“ и на Пето авеню — макар да подозираше, че когато се връщат с „Аерофлот“ в Москва, се налага да се преобличат.

В ресторанта влязоха двама увлечени в разговор бизнесмени. Армстронг познаваше единия, но не можеше да си спомни името му. Следваше ги поразителна млада жена с още двама мъже. Жена на обяд в „Савой“ бе необичайна гледка и той я проследи с поглед, докато настаняваха нея и спътниците ѝ в съседното сепаре.

Метрдотелът прекъсна мислите му.

— Гостът ви пристигна, господине.

Дик се изправи и се ръкува с някакъв мъж, който можеше да мине за директор на британска компания и който очевидно нямаше нужда да му обясняват къде е „Савил Роу“. Армстронг поръча две водки.

— Нормално ли пътувахте? — попита той на руски.

— Зле, другарю — отвърна Валчек. — За разлика от вас, аз нямам друг избор, освен „Аерофлот“. Ако някога ви се наложи, изпийте хапче за сън и изобщо да не ви хрумва да опитвате храната.

Дик се засмя.

— Как е полковник Тюлпанов?

— Генерал Тюлпанов ще бъде назначен за заместник-началник на КГБ и иска да информирате бригаден генерал Форсдайт, че все още има по-висок чин от него.

— С най-голямо удоволствие — отвърна Армстронг. — Има ли други промени на върха, за които би трябвало да науча?

— Засега не. Макар да подозирам, че другарят Хрущов няма още дълго да се задържи.

— В такъв случай може да се наложи да освободите бюрото си — каза и го погледна право в очите.

— Не и докато Тюлпанов ми е шеф.

— И кой ще наследи Хрущов?

— Аз бих заложил на Брежнев. Но докато Тюлпанов има досиета за всеки възможен кандидат, никой няма да се опита да го смени него.

Армстронг се усмихна при мисълта, че Тюлпанов не се е променил.

Сервитьорът поднесе на госта му втора чаша водка.

— Генералът има много високо мнение за вас — продължи Валчек — и когато официално го повишат, несъмнено ще станете още по-влиятелен. — Той замълча, докато разглеждаше менюто и даваше поръчката си на английски. — Кажете ми — продължи руснакът, след като сервитьорът се отдалечи, — защо генерал Тюлпанов винаги ви нарича Луби?

— Обикновено кодово име — отвърна Дик.

— Но вие не сте руснак.

— Не съм.

— Но не сте и англичанин, нали, другарю?

— Аз съм по-англичанин от англичаните — сложи точка на диалога Армстронг.

Келнерът му сервира чиния пушена съомга.

Валчек отрязва парче от полусуровата си пържола и най-после му разкри целта на визитата си.

— Националният научен институт иска да публикува книга за постиженията ни в областта на космическите проучвания — каза руснакът, след като си избра френска горчица. — Председателят смята, че президентът Кенеди получава прекалено много овации за програмата на НАСА, а всички знаят, че именно Съветският съюз прати първия човек в космоса. Подготвили сме документ, в който подробно са представени нашите постижения. Разполагам с ръкопис от двеста хиляди думи, съставен от водещите учени в тази област, над сто снимки, направени миналия месец, диаграми и спецификации на Луна IV и V.

Армстронг не се опита да прекъсне изложението на Валчек. Куриерът със сигурност разбираше, че такава книга ще е остаряла още преди да бъде публикувана. Очевидно имаше друга причина да измине целия път от Москва, за да обядва с него. Но гостът му продължаваше да изрежда все по-незначителни подробности. Накрая поиска мнението му за проекта.

— Какъв тираж има предвид генерал Тюлпанов?

— Един милион с твърди корици за разпространение по обичайните канали.

Дик се съмняваше, че подобно издание би имало дори стотина читатели.

— Но само разходите за печат са...

— Напълно разбираме риска, който ще поемете с такава публикация. Затова авансово ще ви преведем сумата от пет милиона долара. Можете да я разпределите между страните, в които ще преведете, публикувате и продавате книгата. Естествено, ще получите десет процента комисиона. Трябва да отбележа, че генерал Тюлпанов няма особено много да се изненада, ако това издание не попадне в списъка на бестселърите. Той ще остане доволен, стига да сте в състояние в годишния си отчет да докажете, че са отпечатани един милион броя. Важното е разпределението на печалбата.

— За едно издание ли става дума? — попита Армстронг.

— Ако постигнете успех с този... — руснакът замълча, за да подбере подходящата дума — проект, бихме искали след една година да отпечатате тираж с меки корици, за който, разбира се, ще има допечатки, допълнени издания.

— И това ще осигури постоянен приток на валута за вашите агенти — прекъсна го Дик.

— И като наш представител — без да обръща внимание на забележката му, продължи Валчек, — вие получавате по десет процента от всеки аванс. В крайна сметка няма причина да се отнасят с вас по-различно отколкото с всеки обикновен разпространител. Убеден съм, че нашите учени ще са в състояние всяка година да подготвят нов, достоен за публикуване ръкопис. Стига правата им да се изплащат навреме и в каквато валута поискаме.

— Кога ще видя ръкописа? — попита Армстронг.

— Нося едно копие. — Руснакът погледна куфарчето си. — Парите ще бъдат преведени на ваша сметка в Лихтенщайн до края на седмицата. Казаха ми, че досега винаги сме действали по този начин.

Дик кимна.

— Ще ми трябва второ копие от ръкописа, за да го дам на Форсдаjk.

Валчек въпросително повдигна вежди.

— Пратил е агент, който седи в отсрещната част на ресторанта — каза Армстронг. — Трябва да ми предадете ръкописа точно преди да си тръгнем. Не се безпокойте — усетил тревогата на събеседника си, рече Дик. — Той не разбра нищо от книгоиздаване и отделът му сигурно ще изгуби месеци в търсене на шифровани изрази в текста.

Валчек се засмя, но не погледна към другата част на залата.

По време на последвалото мълчание Армстронг долови от съседната маса една-единствена дума „преси“. Заслуша се в разговора, но руснакът поиска мнението му за някакъв млад чех на име Хавел, който неотдавна бил хвърлен в затвора.

— Политик ли е?

— Не, той е...

Дик допря показалец към устните си, за да му покаже да продължи да приказва, но да не очаква отговори. Валчек не се нуждаеше от уроци.

Армстронг се съсредоточи върху тримата в съседното сепаре. Слабият мъж с гръб към него можеше да е само австралиец, но въпреки че долавяше акцента, той не чуваше почти нищо друго. До него беше младата жена, чиято поява го бе разсеяла. Приличаше на европейка. От дясната ѝ страна с лице към австралиеца седеше мъж, който говореше със северноанглийски акцент, а гласът му би доставил удоволствие на всеки полкови старши сержант. Очевидно никой не му беше обяснил значението на думата „тихо“.

Докато Валчек тихо продължаваше да приказва на руски, Армстронг извади писалката си и започна да нахвърля върху гърба на менюто отделните думи, които долавяше — съвсем не лека задача, освен ако не си обучен от професионалист. Не за пръв път бе благодарен на Форсдаик.

„Джон Шътлуърт, председател на борда на «УРГ», собственик“ — бяха първите думи, които записа. Изтекоха няколко минути преди да прибави „Хъдърсфийлд Екоу“ и имената на още шест вестника. Взря се в очите на руснака и продължи да се съсредоточава, после надраска още четири думи: „Лийдс, утре, в дванайсет“. Докато кафето му изстиваше, последва „120 000 е разумна цена“. И накрая: „фабриките са затворени за известно време“.

Когато на съседната маса започнаха да разговарят за крикет, Армстронг реши, че макар да е подредил отделни части от мозайката,

трябва колкото може по-скоро да се върне в офиса си, за да довърши картината до обяд на следващия ден. Погледна си часовника и въпреки че току-що си бе взел втора порция пудинг, поиска сметката. Когато я донесоха, Валчек извади от куфарчето си дебел ръкопис и демонстративно му го подаде. Дик плати, изправи се, пъкна папката под мишница и заговори с агента на руски, докато двамата минаваха покрай съседното сепаре. Хвърли поглед към жената и му се стори, че забелязва на лицето ѝ облекчено изражение — може би защото ги бе чула да приказват на чужд език.

На вратата Армстронг подаде на метрдотела банкнота от една лира и каза:

— Великолепен обяд, Марио. И благодаря, че настани такава поразителна жена на съседната маса.

— За мен е удоволствие, господине — отвърна Марио.

— Може ли да попитам на чие име е била запазена масата?

Метрдотелът прокара показалец по списъка с резервации.

— Господин Кийт Таунсенд, господине.

Тази част от мозайката струваше много повече от една лира.

На улицата Дик се ръкува с руснака и го увери, че незабавно ще се заеме с публикуването на книгата.

— Радвам се да го чуя, другарю — на безупречен английски отвърна Валчек. — А сега трябва да побързам, за да не закъснея за часа при шивача си. — И светкавично се смеси с потока от хора по Странд и изчезна към „Савил Роу“.

Докато Бенсън го откарваше в офиса, Армстронг не мислеше за Тюлпанов, Юрий Гагарин и дори Форсдайт. Щом стигнаха, се втурна право в кабинета на Сали и я завари да разговаря по телефона. Наведе се над бюрото ѝ и натисна вилката.

— Защо Кийт Таунсенд се интересува от нещо, наречено „УРГ“? Какво е то?

Все още със слушалка в ръка, секретарката се замисли, после каза:

— Може би „Уест Райдинг Груп“?

— Не, не ми се струва вероятно. Таунсенд се интересува само от вестници.

— Искаш ли да проверя?

— Да — каза той. — Ако Таунсенд е в Лондон, за да купи нещо, трябва да науча какво е. Запази го в пълна тайна — нека по въпроса работи само берлинската група.

На Сали, Питър Уейкъм, Стивън Холит и Бенсън им трябваха два часа, за да допълнят с още няколко парчета мозайката. През това време Армстронг се обади на счетоводителя и банкера си, за да ги предупреди да са в готовност.

В четири и четвърт Дик четеше доклад за „Уест Райдинг Пъблишинг Груп“, доставен му преди минути от „Дън & Брадстрийт“. След като два пъти прегледа цифрите, трябваше да се съгласи с Таунсенд, че 120 хиляди лири е разумна цена. Но разбира се, това бе преди господин Джон Шътлуърт да получи втора оферта.

В шест часа всички от берлинския му екип седяха около бюрото му, готови да му съобщят откритията си.

Стивън Холит беше установил кой е бил другият мъж на масата и в коя адвокатска кантора работи.

— Те представляват рода Шътлуърт повече от половин век — каза той. — Утре Таунсенд има среща в Лийдс с Джон Шътлуърт, сегашния председател на борда, но не успях да науча точния час.

Сали се усмихна.

— Добра работа, Стивън. Ти какво откри, Питър?

— Имам служебния и домашния номер на Улстънхоум, часа на заминаване на влака за Лийдс и регистрационния номер на автомобила на жена му, която ще го посрещне на гарата. Успях да убедя секретарката му, че сме съученици.

— Добре, успял си да попълниш няколко парчета от мозайката — рече Армстронг. — Ами ти, Рег? — Трябваха му години, за да престане да го нарича „редник Бенсън“.

— Таунсенд е отседнал в „Риц“, момичето също. Казва се Кейт Тълоу. Двайсет и две годишна, работи в „Сънди Кроникъл“.

— „Сидни Кроникъл“ — поправи го Сали.

— Това е от скапания им австралийски акцент — отвърна Рег. — Та госпожица Тълоу — продължи той, — както ме увери главният портиер, не само е в отделна стая, но и е два етажа под шефа си.

— Значи не му е любовница — каза Армстронг. — Твой ред е, Сали.

— Таунсенд и Улстънхоум са състуденти от Оксфорд, както потвърди секретарката на колежа Уорчестър. Но лошата новина е, че Джон Шътълуърт е единствен акционер на „Уест Райдинг Груп“ и живее като истински отшелник. Не успях да открия адреса му, няма го и в телефонния указател. Всъщност никой в офиса на групата не го е виждал от няколко години. Така че идеята да направим контраоферта преди дванайсет утре просто не е реалистична.

Информацията на Сали предизвика мрачно мълчание.

— Добре тогава — каза Дик. — Единствената ни надежда е по някакъв начин да попречим на Таунсенд да присъства на срещата в Лийдс и аз да заема мястото му.

— Няма да е лесно. Ние дори не знаем къде ще се проведе срещата — отвърна Питър.

— В хотел „Куинс“ — каза Сали.

— Откъде знаеш? — попита Армстронг.

— Обадох се във всички големи хотели в Лийдс и попитах дали имат резервация на името на Улстънхоум. В „Куинс“ ми отговориха, че е запазил заседателната зала от дванайсет до три и че в един ще им бъде сервиран обяд за четирима. Дори научих какво ще обядват.

— Не зная какво щях да правя без теб, Сали — въздъхна Армстронг. — Е, да използваме информацията, с която разполагаме. Къде е Улстън?

— Вече пътува за Лийдс — каза Питър. — С влака в седем без десет от Кингс Крос.

— Ами Таунсенд и момичето? — попита Дик. — Рег?

— Таунсенд е поръчал кола за Кингс Крос в седем и трийсет сутринта, за да хванат влака в осем и дванайсет, който пристига на Централна гара в Лийдс в единайсет четирийсет и седем. Така ще имат достатъчно време до дванайсет да стигнат в хотел „Куинс“.

— Значи до седем и половина утре по някакъв начин трябва да попречим на Таунсенд да вземе влака за Лийдс — каза Армстронг. — При това трябва да измислим нещо добро, защото, уверявам ви, Таунсенд е много по-умен от Юлиус Хан. И имам чувството, че госпожица Тълоу също не е глупачка.

Последва ново продължително мълчание.

— Нямам конкретна идея — накрая се обади Сали, — но открих, че когато е починал баща му, Таунсенд е бил в Англия.

— И какво? — попита Армстронг.

---

[1] Патрик Уайт (1912 — 1990) — австралийски писател. — Б.пр. ↑

[2] Бивша административна единица в Йоркшир, Северна Англия. — Б.пр. ↑

21.

Дейли Мирър

17 октомври 1964

Първото обещание на Уилсън^[1]: „Нашата работа е да управляваме и ние ще го направим“.

Кийт имаше уговорка за закуска с Кейт в седем часа. Седеше на ъглова маса и четеше „Таймс“. Не се изненадваше, че вестникът печели толкова малко, и можеше да разбере защо родът Астор не го закрива — защото не би го купил никой друг. Той отпи от кафето си. Мислите му се отклониха от уводната статия и отново се понесоха към Кейт. Репортерката оставаше толкова дистанцирана и делова, че вече се чудеше дали в живота ѝ няма друг мъж и дали не е проявил глупост, като я е помолил да го придружи.

Тя се появи точно в седем. Носеше сутрешния брой на „Гардиан“. Това едва ли бе най-добрият начин да започнеш деня, поне според Кийт, ала той трябваше да признае, че все още изпитва същото вълнение като първия път, когато я беше видял.

— Как сте? — попита Кейт.

— Никога не съм бил по-добре.

— Имате ли предчувствие, че днес е подходящ ден за сделка? — усмихна се тя.

— Да. Имам предчувствието, че до утре по това време ще съм собственик на първия си английски вестник.

Сервитьорът ѝ наля кафе с мляко. Кейт се удиви, че само след един ден в хотела вече са научили предпочитанията ѝ.

— Точно преди да си легна снощи ми позвъни Хенри Улстънхоум — каза Таунсенд. — Вече бил разговарял с Шътълуърт и когато пристигнем в Лийдс, адвокатите ще са подготвили всички договори за подпис.

— Не е ли малко рисковано? Вие дори не сте видели пресите.

— Не, предвиден е тримесечен изпитателен срок, така че се пригответи да поостанеш малко в северна Англия. По това време на годината там не е особено приятно.

— Господин Таунсенд, съобщение за господин Таунсенд. — Към тях се приближи пиколо, което носеше табелка с името на Кийт. — Съобщение за вас, господине.

Той отвори плика и извади лист с герба на австралийския посланик. „Моля, незабавно ми телефонирайте. Александър Даунър.“

Кийт го показа на Кейт. Тя свъси вежди.

— Познавате ли Даунър?

— Срещали сме се веднъж на шампионата в Мелбърн — отвърна Таунсенд, — но това беше много преди да стане посланик. Едва ли ме помни.

— Какво иска толкова рано? — попита Кейт.

— Нямам представа. Сигурно се интересува защо съм отхвърлил поканата му за вечеря днес — засмя се той. — Винаги можем да го посетим, когато се върнем в Лондон. Все пак е по-добре да му позвъня преди да заминем за Лийдс в случай, че е нещо важно. — Кийт се изправи. — С нетърпение очаквам деня, в който човек ще има телефон в колата си.

— Ще се отбия до стаята си и в седем и половина ще ви чакам във фойето — каза репортерката.

— Чудесно. — Таунсенд излезе от ресторанта да намери телефон. Портриерът във фойето му посочи масичката срещу рецепцията. Кийт набра написания в писмото номер и почти незабавно му отговори женски глас.

— Добро утро. Посолството на Австралия.

— Може ли да говоря с посланика?

— Господин Даунър още не е пристигнал, господине. Бихте ли се обадили пак след девет и половина?

— Тук е Кийт Таунсенд. Помолиха ме да му позвъня спешно.

— А, да, господине. Съобщиха ми, ако се обадите, да ви свържа с резиденцията. Един момент, моля.

Докато чакаше да го свържат, Кийт си погледна часовника. Минаваше седем и двацет.

— Александър Даунър.

— Тук е Кийт Таунсенд, господин посланик. Помолихте ме спешно да ви телефонирам.

— Да, благодаря ти, Кийт. За последен път се видяхме на шампионата в Мелбърн, но едва ли помниш. — Австралийският му

акцент звучеше много по-силно, отколкото в родината.

— Разбира се, че си спомням.

— За съжаление, имам лоша новина, Кийт. Изглежда, че майка ти е получила инфаркт. В момента е в Кралската болница в Мелбърн. Състоянието ѝ е стабилно, но е в интензивното отделение.

Таунсенд онемя. Беше отсъствал от страната по време на смъртта на баща си и нямаше намерение да...

— Чуваш ли ме, Кийт?

— Да, да — отвърна той. — Но аз вечерях с нея точно преди да замина и ми се стори, че никога не е изглеждала по-добре.

— Съжалявам, Кийт. Ужасно е, че се случва точно когато си в чужбина. Резервирал съм две места в първа класа за полета на „Куонтас“ до Мелбърн в девет сутринта. Ако тръгнеш веднага, ще успееш. А можеш да хванеш същия полет и утре сутрин.

— Не, тръгвам веднага — каза Таунсенд.

— Искаш ли да пратя шофьора си до хотела, за да те откара на летището?

— Не, не е необходимо. Вече съм поръчал кола до гарата.

— Предупредих хората от „Куонтас“ на „Хийтроу“, така че няма да те бавят, но непременно ми позвъни, ако мога да ти помогна с още нещо. Надявам се пак да се срещнем при други обстоятелства.

— Благодаря — отвърна Кийт, затвори и се втурна към рецепцията. — Незабавно заминавам — каза той. — Моля, уредете сметката, докато се върна от стаята си.

— Разбира се, господине. Ще ви трябва ли колата, която ви чака навън?

— Да. — Таунсенд бързо се обърна и изтича нагоре по стълбите до първия етаж, стигна до стая 124 и удари по вратата с юмрук.

Кийт отвори и веднага забеляза разтревоженото му лице.

— Какво се е случило?

— Майка ми е получила инфаркт. Донеси си багажа долу. Тръгваме след пет минути.

— Ужасно съжалявам — каза тя. — Да позвъня ли на Хенри Улстънхоум и да му обясня?

— Не. Ще му се обадим от летището.

След няколко минути Таунсенд слезе от асансьора на първия етаж. Докато слагаша куфарите му в багажника, той уреди сметката,

отиде при автомобила, даде бакшиш на пиколото, настани се до Кейт на задната седалка, наведе се напред и нареди на шофьора:

— „Хийтроу“.

— „Хийтроу“ ли? — учуди се той. — Казаха ми да ви откарам на Кингс Крос. Не са споменавали за „Хийтроу“.

— Не ми пука какво са ти казали. Просто ме закарай на „Хийтроу“.

— Съжалявам, господине, но аз си имам нареждания. Разбирате ли, Кингс Крос е в самия град и цената е една, докато за „Хийтроу“ е друга и не можем просто...

— Ако веднага не потеглиш и не караш бързо, ще те пребия! — извика Таунсенд.

— Не понасям да ми говорят така — отвърна шофьорът, слезе от колата, отвори багажника и започна да вади куфарите на тротоара.

Кийт понечи да изскочи след него, но Кейт го хвана за ръката и каза твърдо:

— Стой тук и ме остави аз да се оправя.

Таунсенд не можеше да чуе разговора зад автомобила, но след няколко секунди видя, че шофьорът пак товари куфарите.

— Благодаря ти — рече той, когато Кейт се върна.

— Не благодари на мен, а на него — прошепна репортерката.

Потеглиха.

— Щом стигнем на летището, ще трябва да позвъня на Даунър — тихо рече Таунсенд.

— Защо? — попита Кейт.

— Може би преди да излетим ще успея да поговоря с лекаря на майка ми в Мелбърн, но не зная номера.

Тя кимна. Кийт започна да почуква с пръсти по прозореца. Опитваше си да си спомни последната си среща с лейди Таунсенд. Тогава ѝ разказа за вероятната покупка на „Уест Райдинг Груп“ и тя му зададе обичайните си пронизателни въпроси. На сбогуване той ѝ обеща, че ако склучи сделката, ще ѝ се обади от Лийдс.

— И кое е момичето, което ще водиш със себе си? — попита го майка му.

Той отговори предпазливо, ала знаеше, че не е успял да я заблуди. Кийт погледна Кейт и му се прииска да я хване за ръка, но тя бе потънала в мислите си. По пътя до летището никой от двамата не

проговори. Когато спряха пред терминала, Таунсенд изскочи от колата и отиде да потърси количка, докато шофьорът разтоварваше багажа им. Кийт му даде голям бакшиш, благодари му няколко пъти и последван от Кейт, бързо забута количката към гишето за проверка на документите.

— Нали не сме закъснели за полета до Мелбърн? — попита той, когато подаде паспорта си.

— Не, господин Таунсенд — отвърна служителката. — Посланикът ни предупреди. За вас са резервирани два билета — единият на ваше име, другият за госпожица Тълоу.

— Това съм аз — подаде ѝ своя паспорт Кейт.

— Местата ви са в първа класа. Моля, идете на изход седемнайсет. Пътниците вече се качват на борда.

Когато влязоха в залата за заминаващи, им оставаха още няколко минути и Таунсенд отиде да потърси телефон. Наложил се да изчака на опашка. Накрая набра домашния номер на Хенри. Даваше заето. Опита още три пъти, но със същия резултат. Тъкмо звънеше на посланика, когато по високоговорителите обявиха последно повикване за полета му. В залата вече нямаше никой друг, освен него и Кейт. Той ѝ махна с ръка да тръгва към самолета.

Остави телефона да звъни още няколко секунди. Накрая се отказа, затвори и се затича към изхода.

— Успя ли? — попита Кейт, докато той закопчаваше колана си. За пръв път му говореше на „ти“.

— Не — отвърна Таунсенд. — Телефонът на Хенри постоянно даваше заето, а в посолството не ми отговориха.

Кейт замълча. Самолетът вече рулираше към пистата.

— Докато ти звънеше, имах време да помисля — каза Кейт. — Нещо не се връзва.

Самолетът започна да ускорява.

— Какво искаш да кажеш?

— На първо място, моят билет.

— Твоят билет ли? — озадачи се Кийт.

— Да. Откъде са знаели в „Куонтас“ на чие име да го запазят?

— Сигурно им го е дал посланикът.

— А той откъде го е знаел? Поканата му за вечеря беше само за теб, защото не е знаел, че те придружавам.

— Сигурно е попитал в хотела.

— Възможно е. Но ме безпокои още нещо.

— Какво?

— Пиколото знаеше точно на коя маса да дойде.

— И какво от това?

— Странно, че знаеше на коя маса да дойде, въпреки че ти беше с гръб към него.

— Може да е попитал метрдотела.

— Не — отвърна Кейт. — Мина точно покрай него, но изобщо не го попита за нищо.

— Не разбирам за какво говориш?

— И телефонът на Хенри постоянно е давал заето, въпреки че едва минаваше осем и половина. — Колелата на самолета се откъснаха от земята. — И защо не си успял да се свържеш с посланика в осем и половина, след като си разговарял с него в седем и двайсет?

Кийт я гледаше и не я разбираше.

— Прецакали са ни, Кийт — каза тя. — Някой, който не е искал да си в Лийдс в дванайсет часа, за да подпишеш договора.

Таунсенд скочи от седалката, изтича по пътеката и преди стюардът да успее да му попречи, влетя в пилотската кабина. Командирът на полета със съчувствие го изслуша, но отбеляза, че след като самолетът вече бил на път за Бомбай, не можел да му помогне с нищо.

— Самолетът излетя и двамата са на борда — съобщи от телефон на летището Бенсън. — Ще останат във въздуха поне през следващите четиринайсет часа.

— Добра работа, Рег — отвърна Армстронг. — Сега се върни в „Риц“. Сали вече е запазила стаята на Таунсенд, така че чакай да се обади Улстънхоум. Дотогава аз ще съм пристигнал в хотел „Куинс“ и ще ти кажа номера на стаята си.

Кийт седеше в самолета и удряше с длани по страничните облегалки.

— Кои са тези хора и как са успели да го направят?

Кейт беше почти сигурна, че знае кои са и до голяма степен как са успели.

Три часа по-късно потърсиха господин Кийт Таунсенд в „Риц“. Телефонистката изпълни инструкциите, дадени ѝ от изключително щедрия господин, с когото бе приказвала по-рано същата сутрин, и прехвърли разговора в стая 319, където беше Бенсън.

— Кийт там ли е? — попита разтревожен глас.

— Кой се обажда, моля?

— Хенри Улстънхоум.

— Добро утро, господин Улстънхоум. Господин Таунсенд се опита да ви се обади сутринта, но линията постоянно даваше заето.

— Зная. Някой ми позвъни към седем, но се оказа грешка. Когато по-късно се помъчих да набера, телефонът беше блокирал. Но къде е Кийт?

— Пътува за Мелбърн. Майка му получила инфаркт и посланикът му запази места в самолета.

— Съжалявам, но се боя, че господин Шътълуърт може да не се съгласи да изчака с договора. И без това едва го убедих изобщо да ни приеме.

Бенсън дословно прочете думите, които му бе написал Армстронг:

— Господин Таунсенд ми нареди да ви предам, че е пратил свой представител в Лийдс и го е упълномощил да подпише договора, стига вие да не възразявате.

— Не възразявам — отвърна Улстънхоум. — Кога ще пристигне?

— Вече би трябвало да е в хотел „Куинс“. Замина за Лийдс малко след като господин Таунсенд потегли за „Хийтроу“. Няма да се изненадам, ако в момента ви търси в хотела.

— В такъв случай най-добре да сляза във фойето и да го намеря — каза Улстънхоум.

— Между другото — прибави Бенсън, — нашият счетоводител би желал да потвърди окончателната сума — сто и двацет хиляди лири.

— Плюс всички правни разноски — каза адвокатът.

— Плюс всички правни разноски — повтори Бенсън. — Няма да ви задържам повече, господин Улстънхоум. — И затвори телефона.

Улстънхоум напусна заседателната зала и слезе с асансьора, убеден, че ако адвокатът на Кийт носи чек за цялата сума, ще успее да уреди всичко преди пристигането на Шътълуърт. Оставаше един-единствен проблем: нямаше представа кого да търси.

Бенсън помоли телефонистката да го свърже с един номер в Лийдс и когато му отговориха, той поиска да му дадат стая 217.

— Добра работа, Бенсън — похвали го Армстронг. — Сега плати в брой за хотела и можеш да си почиваш до края на деня.

Във фойето Дик видя Холит да приказва с мъжа от „Савой“ и се запъти право към тях.

— Добро утро. Казвам се Ричард Армстронг. Извинете, че закъснях.

Улстънхоум го погледна. Можеше да се закълне, че го е виждал някъде.

— Изобщо не сте закъснели. Резервирал съм заседателната зала, за да не ни безпокоят. Заповядайте.

Двамата мъже кимнаха и го последваха.

— Жалко за майката на Кийт — каза Улстънхоум, докато се качваха в асансьора.

— Да, наистина — отвърна Армстронг, като внимаваше да не каже нещо, което впоследствие да го уличи.

В заседателната зала Дик и Холит провериха договора до последна подробност, докато Улстънхоум пиеше кафе в ъгъла. Адвокатът се изненада, че са толкова предпазливи, след като Кийт вече е дал своята благословия, но реши, че на тяхно място би постъпил по същия начин. От време на време Холит му задаваше въпроси, неизбежно следвани от тих разговор с Армстронг. След час те приключиха с договора и потвърдиха, че всичко е наред.

Улстънхоум също се канеше да им зададе някои въпроси, но в същия момент в залата влезе мъж на средна възраст, облечен в

довоенен костюм — Джон Шътълуърт. След като се ръкуваха, Дик заяви:

— Не ни остава нищо друго, освен да подпишем договора.

Джон Шътълуърт кимна. Армстронг извади от вътрешния си джоб писалка, наведе се и постави името си там, където сочеше треперещият показалец на Стивън. После подаде писалката на Шътълуърт, който мълчаливо го последва. Холит връчи на Улстънхоум чек за 120 хиляди лири. Адвокатът кимна, когато Армстронг му напомни, че е най-разумно да го осребри незабавно.

— Докато сервираат обяда, ще се отбия до най-близкия клон на „Мидланд“ — каза Улстънхоум. — Няма да се бавя повече от няколко минути.

Но когато се върна, завари Шътълуърт да седи сам на масата и попита:

— Къде са господата?

— Не можели да останат за обяд — трябвало веднага да заминат за Лондон.

Адвокатът се озадачи. Не бе успял да им зададе въпросите си — и не знаеше къде да прати сметката си. Шътълуърт си наля чаша шампанско и продължи:

— Моите поздравления, Хенри. Наистина се справи професионално. Трябва да отбележа, че твоят приятел Таунсенд очевидно е човек на действието.

— В това няма никакво съмнение — съгласи се Улстънхоум.

— А и е щедър — прибави Шътълуърт.

— Щедър ли?

— Да. Може и да си заминаха, без да се сбогуват с теб, но ми оставиха две бутилки шампанско.

Когато вечерта Улстънхоум се прибра вкъщи, телефонът звънеше. Търсеше го Таунсенд.

— Съжалявам за майка ти — каза адвокатът.

— Майка ми е жива и здрава — рязко отвърна Кийт.

— Какво? — удиви се Хенри. — Но...

— Връщам се с първия възможен полет. Ще съм в Лийдс до утре вечер.

— Няма нужда, приятелю — малко озадачен, рече Улстънхоум.
— Шътълуърт вече подписа.

— Но договорот се нуждае и от моя подпис.

— Твоят представител вече се подписа от твое име — каза Хенри. — И те уверявам, че всички документи са редовни.

— Моят представител ли? — възкликна Таунсенд.

— Да. Господин Ричард Армстронг. Точно преди обед осребрих чека му за сто и двайсет хиляди лири. Наистина няма нужда да идваш. „Уест Райдинг Груп“ вече е твоя.

Таунсенд затръшна слушалката и се обърна към Кейт.

— Заминавам за Сидни, но искам да се върнеш в Лондон и да научиш всичко каквото можеш за някакъв си Ричард Армстронг.

— Сигурна съм, че това е човекът, който седеше до нашата маса в „Савой“.

— Така изглежда — изсъска Кийт.

— И сега той е собственик на „Уест Райдинг Груп“, така ли?

— Да.

— Можеш ли да направиш нещо?

— Мога да го дам под съд за измама, но това ще отнеме години. Във всеки случай, той най-вероятно се е погрижил да не наруши закона с нищо. Едно е сигурно: Шътълуърт няма да се съгласи да свидетелства.

Кейт се намръщи.

— Ами тогава не виждам смисъл да се връщам в Лондон. И освен това мисля, че битката ти с господин Ричард Армстронг едва започва. Спокойно можем да останем една нощ в Бомбай. Никога не съм била в Индия.

Таунсенд я погледна, без да каже нищо, после спря един минаващ покрай тях британски капитан и го попита:

— Кой е най-добрият хотел в Бомбай?

— Казаха ми, че нямало втори като „Гранд Пелис“, но никога не съм отседнал там — отвърна офицерът.

— Благодаря — каза Таунсенд и забута количката с багажа към изхода. Навън валеше.

Кийт махна на едно такси, което във всяка друга страна със сигурност отдавна щеше да е бракувано, и двамата с Кейт се настаниха на задната седалка и започнаха дългото пътуване към Бомбай. Таксито нямаше нито фарове, нито чистачки, но пък шофьорът не спря да им обяснява, че нямало друг хотел като „Гранд Пелис“.

Когато най-после стигнаха, над тях се разнесе мощна гръмотевица. Сградата наистина беше огромна и пищна, въпреки че по-опитните туристи биха прибавили и думата „занемарена“.

— Добре дошли — каза един мъж в моден тъмен костюм, когато влязоха в мраморното фоайе. — Аз съм Бат, главният управител. — Той ниско се поклони. — Бихте ли ми казали името, на което е направена резервацията?

— Нямаме резервация. Трябват ни две стаи — отвърна Таунсенд.

— Съжалявам — рече господин Бат. — Почти съм сигурен, че тази нощ нямаме свободни стаи.

Но все пак ги заведе до рецепцията и започна да си говори нещо с дежурния. Накрая се обърна към тях и въздъхна.

— Много съжалявам, но имаме само една свободна стая, всъщност апартамент. — И склочи ръце, навярно с надеждата, че силата на молитвата чудотворно ще превърне едната стая в две. — И се боя, че...

— Че?... — повтори Кийт.

— Че това е кралският апартамент.

— Отлично — засмя се Кейт. — Особено като имам предвид вашите възгледи за монархията. А има ли диван?

— Разбира се. Даже няколко. — Управителят изглеждаше изненадан от въпроса.

— Тогава ще го вземем — каза тя.

След като попълниха формуляра, господин Бат плесна с ръце и към тях се приближи пиколо с дълга червена туника, червени панталони и червен тюрбан.

— Много хубав апартамент — каза пиколото гордо, докато носеше куфарите им по широкото стълбище. — В него е спал лорд Маунтбатън... и много махараджи. Много хубав апартамент. — Индиецът остави багажа им пред вратата на кралския апартамент, вкара голям ключ в ключалката, отвори, включи осветлението и ги въведе вътре.

Озоваха се в огромна стая. До отсрещната стена имаше голямо легло, на което можеха да спят поне петима махараджи. И за разочарование на Кийт, както беше казал господин Бат, имаше няколко широки дивана.

— Много хубаво легло — заяви пиколото и остави куфарите им в средата на стаята.

Кийт му даде една лира бакшиш. Индиецът се поклони и излезе. Внезапно светкавица разцепи небето и светлините угаснаха.

— Как успя да го направиш? — попита Кейт.

— Ако погледнеш през прозореца, ще видиш, че го е направила сила, много по-могъща от мен. — Тя наистина погледна и видя, че целият град е потънал в мрак.

— Е, тук ли ще стоим, докато пуснат електричеството, или ще потърсим къде да седнем? — попита Кийт и протегна ръка в тъмнината към бедрата ѝ.

— Ти водиш — рече Кейт и хвана ръката му. Той полека я поведе към леглото, после се блъснаха в него и със смях се стовариха върху дюшека.

— Много хубаво легло — каза Кийт.

— На него са спали много махараджи — прибави Кейт.

— И лорд Маунтбатън.

— Между другото, Кийт, нямаше нужда да купуваш бомбайската електрическа компания само за да ме вкараш в леглото — засмя се тя. — Знаеш ли, вече бях започнала да си мисля, че се интересувах единствено от ума ми...

---

[1] Сър Джеймс Харолд Уилсън (р. 1916) — британски премиер 1964 — 1970 и 1974 — 1976 година. — Б.пр. ↑

ЧЕТВЪРТО ИЗДАНИЕ
АРМСТРОНГ И ТАУНСЕНД СЕ БОРЯТ ЗА
„ГЛОУБ“

22.

Таймс

1 април 1966

Лейбъристите взимат властта: Осигурено абсолютно мнозинство

Армстронг хвърли поглед към една машинописка, която не познаваше, и влезе в кабинета си. Сали говореше по телефона.

— С кого е първата ми среща?

— С Дерек Кърби — като затисна слушалката с длан, отвърна тя.

— Кой е пък този?

— Бивш главен редактор на „Дейли Експрес“. Работил е там само осем месеца, но твърди, че имал интересна информация. Да го поканя ли?

— Не, остави го да почака още малко — рече Армстронг. — Кой се обажда?

— Фил Баркър. От Лийдс.

Дик кимна и взе слушалката от ръката ѝ, за да разговаря с новия генерален директор на „Уест Райдинг Груп“.

— Приеха ли условията ми?

— Съгласни са на един милион и триста хиляди лири, платими на равни вноски през следващите шест години — стига да се запази равнището на продажбите. Но ако спаднат през първата година, всяка следваща вноска ще намалява пропорционално.

— Не забелязаха ли уловката в договора?

— Не — отвърна Баркър. — Смятат, че през първата година ще искаш да увеличиш тиража.

— Добре. Само се погрижи да уговориш най-ниската възможна сума, после през втората година ще започнем да ги увеличаваме. По този начин ще натрупам цяло богатство. Ами „Хъл Екоу“ и „Гримсби Таймс“?

— Още е рано, но след като вече всички знаят, че купуваш, Дик, задачата ми не става по-лесна.

— Просто ще трябва да предлагаме повече и да плащаме по-малко.

— И как предлагаш да го постигнем?

— Като прибавяме клаузи с обещания, които нямаме абсолютно никакво намерение да спазваме. Не забравяй, че англичаните рядко дават някого под съд, защото не обичат да ходят по съдилища. Така че винаги следвай буквата на закона. Не го нарушавай, само използвай вратичките му. А сега на работа.

И Армстронг затвори.

— Дерек Кърби чака — напомни му Сали.

Дик си погледна часовника.

— Откога виси тук?

— Двайсет, дваайсет и пет минути.

— Тогава да прегледаме пощата.

След дваайсет и една години Сали знаеше кои покани приема Армстронг, в какви благотворителни прояви не участва, на какви събирания държи речи и на чии вечери обича да го виждат. Винаги приемаше онова, което можеше да помогне на кариерата му, всичко останало отхвърляше. Когато след четирийсет минути затвори стенографския си бележник, тя отбеляза, че Дерек Кърби чака вече повече от час.

— Добре, да влезе. Но ако ме потърсят за нещо интересно, можеш да ме свържеш.

Когато Кърби влезе, Армстронг не стана, а само махна с ръка към стола срещу бюрото.

Посетителят изглеждаше нервен — Дик бе установил, че с чакането почти винаги се постига такъв резултат. Кърби беше на около четирийсет и пет, макар че заради бръчките и оплешивяващата си коса изглеждаше по-стар. Носеше хубав костюм, но не последна мода, и макар че ризата му бе чиста и идеално изгладена, яката и маншетите му бяха оръфани. Армстронг предположи, че след напускането на „Експрес“ си е изкарвал прехраната на свободна практика и че му липсват парите за безотчетни разходи. Каквото и да имаше да продава журналистът, навярно можеше да му предложи половината цена и да му плати една четвърт.

— Добро утро, господин Армстронг — каза Кърби.

— Съжалявам, че ви накарах да чакате — отвърна Дик, — но се появи нещо спешно.

— Разбирам.

— Е, с какво мога да ви помогна?

— Не, аз мога да ви помогна — отвърна Кърби.

Очевидно многократно беше репетирил тази реплика.

Армстронг кимна.

— Слушам ви.

— Известна ми е поверителна информация, която може да ви позволи да се сдобие с национален вестник.

— Няма начин да е „Експрес“ — рече Дик и се направи, че гледа през прозореца. — Защото докато Бивърбрук е жив...

— Не, нещо по-голямо.

Армстронг помълча, после попита:

— Желаете ли кафе, господин Кърби?

— Предпочитам чай — отвърна бившият главен редактор.

Дик вдигна слушалката на един от телефоните и каза:

— Сали, би ли ни донесла чай? — Това означаваше, че срещата може да продължи повече от очакваното и не бива да го прекъсват.

— Вие сте били главен редактор на „Експрес“, ако не греша — каза Армстронг.

— Да, един от седмината през последните осем години.

— Така и не разбрах защо ви уволниха.

Секретарката влезе с чая.

— Човекът, който ви наследи, беше кретен, пък и изобщо не ви дадоха време да покажете на какво сте способен.

Кърби се усмихна. Моментът едва ли бе подходящ да отбележи, че Армстронг съвсем наскоро бе назначил неговия заместник за главен редактор на един от собствените си вестници.

— Е, щом не е „Експрес“, за какво точно става дума?

— Преди да продължа, трябва да изясня собственото си положение — каза Кърби.

— Не съм сигурен, че ви разбирам.

— Ами, след опита ми с „Експрес“ искам да съм убеден, че няма да имам проблеми.

Дик не отговори. Кърби отвори куфарчето си и извади някакъв лист хартия.

— Моите адвокати подготвиха този документ, за да гарантират...

— Просто ми кажи какво искаш, Дерек. Всички знаят, че спазвам обещанията си.

— Тук пише, че ако придобиете въпросния вестник, аз ще бъда назначен за главен редактор и ще получа обезщетение от сто хиляди лири. — И той подаде договора на Армстронг.

Дик бързо го прочете и веднага щом видя, че никъде не се споменава за заплата, а само за назначаването на Кърби за главен редактор, се подписа. Бе се избавил от редактора си в Брадфорд, като му определи заплата от една лира годишно. При други обстоятелства би посочил на Кърби, че евтините адвокати постигат евтини резултати, но сега се задоволи просто да му върне подписания документ.

— Благодаря — вече по-уверено каза Кърби.

— Е, на кой вестник искаш да си главен редактор?

— На „Глоуб“.

Това беше втората изненада за тази сутрин. „Глоуб“ се смяташе за един от най-добрите вестници на Флийт стрийт. Никой дори не бе намеквал, че се продава.

— Но всички акции се държат от едно семейство — възрази Армстронг.

— Точно така — потвърди Кърби. — Двама братя и снаха. Сър Уолтър, Александър и Маргарет Шъруд. И тъй като председател на борда е сър Уолтър, всички смятат, че той контролира компанията. Само че това не е вярно — акциите са поделени поравно между тримата.

— Това ми е известно — каза Дик. — Пише го във всяка статия за сър Уолтър.

— Да. Но не пише, че наскоро тримата са се скарали.

Армстронг повдигна вежди.

— Миналия петък вечеряли заедно в апартамента на Александър. Сър Уолтър долетял от Лондон, а Маргарет от Ню Йорк, очевидно по случай шейсет и втория рожден ден на Александър. Но празникът се провалил, защото Александър и Маргарет съобщили на Уолтър, че им е писнало да не обръща достатъчно внимание на „Глоуб“, и заявили, че лично е виновен за спадането на продажбите. Откакто бил станал председател, тиражът паднал от четири на по-малко от два милиона броя — под този на „Дейли Ситизън“, който се хвали, че вече е

вестникът с най-голям тираж в страната. Обвинили го, че прахосва прекалено много време за голф и залагане на конни надбягвания. Последвало истинско състезание по надвикване и Александър и Маргарет ясно му дали да разбере, че макар вече на няколко пъти да били отхвърляли предложения да продадат акциите си, това не означавало, че ще го правят и в бъдеще, тъй като нямали намерение да се жертват заради неговата некадърност.

— Откъде знаеш всичко това? — попита Армстронг.

— От готвачката му — отвърна Кърби.

— От готвачката му ли?

— Казва се Лиза Милтън. Преди Александър да я наеме при себе си в Париж, работеше в един ресторант на Флийт стрийт. — Той замълча за миг. — Александър не е от най-добрите шефове и Лиза отдавна щеше да напусне и да се върне в Лондон, ако...

— Ако можеше да си го позволи, така ли? — довърши изречението Армстронг.

Кърби кимна.

— Докато готвела вечерята в кухнята, Лиза чула всяка тяхна дума. Всъщност дори каза, че според нея кавгата се чувала чак на съседните етажи.

Дик се усмихна.

— Добра работа, Дерек. Известно ли ти е нещо друго, което би могло да ми е от полза?

Кърби се наведе и извади от куфарчето си обемиста папка.

— Тук са всички подробности за тримата. Биографии, адреси, телефонни номера, даже името на любовницата на Александър. Ако ви трябва още нещо, можете да ми се обадите. — Той му подаде визитната си картичка.

Армстронг взе папката и я сложи пред себе си, после прибра визитката в портфейла си и каза:

— Благодаря. Ако готвачката научи нещо ново или поискаш да се свържеш с мен, винаги съм на твое разположение. На директния ми телефон. — Беше негов ред да му даде картичката си.

— Ще ви се обадя веднага щом чуя нещо — обеща Кърби и се изправи.

Армстронг го изпрати до вратата, прегърна го и каза на секретарката:

— Дерек винаги трябва да има достъп до мен, денонощно, с когото и да съм зает.

След като Кърби си тръгна, Сали влезе в кабинета на Дик. Той вече четеше първата страница от папката.

— Сериозно ли говореше, че Кърби трябва да има денонощен достъп до теб?

— Поне в близко бъдеще. Сега искам да отмениш срещите ми, защото заминавам за Париж, за да се срещна с Александър Шъруд. Ако пътуването се окаже успешно, ще се наложи да отида до Ню Йорк при снаха му.

— Но графикът ти е запълнен до крайност — отвърна тя.

— Като на зъболекар — ядосано изръмжа Армстронг. — Внимателно прегледай тази папка и ще разбереш защо е толкова важно да се срещна с господин... но недей да казваш на никого.

Той си погледна часовника и излезе. Докато крачеше по коридора, погледът му се спря върху новата машинописка, която бе забелязал сутринта. Този път тя вдигна очи и се усмихна. В колата на път за „Савой“ Дик каза на Рег да научи всичко за нея.

По време на обяда мислите му постоянно блуждаеха — въпреки факта, че гостът му беше член на правителството — защото във въображението си вече се виждаше собственик на „Глоуб“. Във всеки случай, бе чувал, че точно този министър ще се върне на резервната скамейка още при първата промяна в кабинета. Изобщо не съжеляваше, когато гостът заяви, че се налагало да си тръгне рано, защото следобед трябвало да отговаря на въпроси в Парламента. Армстронг поиска сметката.

Докато гледаше как откарват министъра в скъпия му автомобил, Дик се надяваше клетникът да не е успял прекалено да свикне с удобствата. Когато се настани на задната седалка на собствената си кола, мислите му отново се върнаха към „Глоуб“.

— Извинете, господине — каза Бенсън.

— Какво има? — изръмжа Армстронг.

— Помолихте ме да проверя за онова момиче.

— А, да — омекна той.

— На временен договор е. Казва се Шарън Левит и замества секретарката на господин Уейкъм, докато е в отпуската. Ще остане само две седмици.

Дик кимна. Когато излезе от асансьора и се запъти към кабинета си, с разочарование видя, че машинописката не седи на бюрото в ъгъла.

Сали го последва в кабинета му и почна още от вратата:

— Ако отмениш речта си пред Издателския профсъюз в събота вечер и обяда с жена си в неделя... — Армстронг пренебрежително махна с ръка. — Тогава е рожденият ѝ ден — напомни му секретарката.

— Прати ѝ букет цветя, иди в „Хародс“ и ѝ избери подарък, после ми напомни да ѝ се обадя в неделя.

— В такъв случай си свободен през целия уикенд.

— Ами Александър Шъруд?

— Свързах се със секретарката му в Париж. За моя изненада преди няколко минути позвъни самият Шъруд.

— И?

— Дори не ме попита защо искаш да се срещнете. Кани те на обяд в един часа в събота в апартамента си в Монмартър.

— Добра работа, Сали. Но преди да се видя с него трябва да се срещна с готвачката му.

— Лиза Милтън — каза Сали. — В събота сутринта двамата ще закусват заедно в „Джордж V“.

— В такъв случай следобед остава само да довършиш пощата.

— Забравяш, че в четири съм на зъболекар. Вече два пъти отлагах, а имам ужасен зъбобол...

Армстронг понечи да ѝ отговори да го отложи за трети път, но се сдържа.

— Разбира се, Сали. Помоли секретарката на господин Уейкъм да те замести.

Тя не успя да скрие изненадата си, тъй като още от деня на постъпването ѝ при него Дик не позволяваше никой да я замества.

— Мисля, че за две седмици той има нова секретарка — колебливо каза Сали.

— Няма нищо. Пощата е съвсем тривиална.

— Ще ида да я доведа.

Директният телефон на бюрото на Армстронг иззвъня. Обаждаше се Стивън Холит, за да потвърди, че е дал главния редактор

на „Дейли Мейл“ под съд за клевета. Адвокатът намекна, че ще е най-добре ако през следващите няколко дни Дик внимава какво върши.

— Откри ли кой им е подхвърлил историята? — попита Армстронг.

— Не, но подозирам, че е някой от Германия — отвърна Холит.

— Всичко това беше преди години. А и лично присъствах на погребението на Юлиус Хан, така че не може да е той. Басирам се, че е Таунсенд.

— Не зная кой е, но някой иска да те дискредитира и ми се струва, че през идващите няколко седмици ще се наложи да пратим призовки на някои хора. Така поне ще се замислят, преди да публикуват нещо в бъдеще.

— Пращай ми всички материали, в които се споменава името ми — нареди Дик. — Ако спешно ти дотрябвам, през уикенда ще съм в Париж.

— Късметлия — отвърна Холит. — Предай поздравите ми на Шарлот.

Сали отново влезе в кабинета му, следвана от момичето — висока стройна блондинка с тесен минижуп.

— Тъкмо излизам по изключително важна работа — прекалено високо рече Армстронг.

— Разбирам — каза Стивън. — Дочуване.

Дик затвори слушалката и мило се усмихна на момичето.

— Това е Шарън. Казах й, че пощата е съвсем обикновена и че ще може да си тръгне в пет — съобщи Сали. — Утре сутрин ще съм на линия.

Армстронг сведе поглед към глезените на Шарън и бавно го плъзна нагоре. Изобщо не обърна внимание на Сали, която се сбогува и ги остави сами.

Таунсенд прочете статията в „Дейли Мейл“, завъртя се на стола си и се загледа в пристанището на Сидни. Вестникът описваше възхода на Луби Хох и стремежа му да бъде приет във Великобритания като медиен магнат. Цитираха се мнения на негови колеги от Кралския полк, на немци, срещали се с него в Берлин, и на бивши служители в компанията му.

Почти нищо не се различаваше от материала, който преди няколко седмици Кейт беше написала за „Сънди Континент“. Таунсенд разбираше, че малцина в Австралия се интересуват от живота на Ричард Армстронг. Ала статията щеше да попадне на бюрото на всеки главен редактор на Флийт стрийт и тогава щеше да е само въпрос на време преди да я отпечатат в съкратен или цялостен вид във Великобритания. Зачуди се кой ли вестник ще я публикува пръв.

Знаеше, че Армстронг съвсем скоро ще открие първоизточника, и това щеше да му достави още по-голямо удоволствие. Неотдавна шефът на лондонското му бюро Нед Бруър му бе казал, че откакто съдебните призовки започнали да се сипят като конфети по бюрата на главните редактори, в пресата вече не се появявали много статии за личния живот на Армстронг.

Таунсенд с все по-силно разгарящ се гняв следеше как Армстронг превръща УРГ в своя крепост в Северна Англия, ала не се съмняваше какви са действителните му амбиции. Вече беше успял да внедри двама души в централния му офис на Флийт стрийт и те му докладваха за всеки, който се среща с Армстронг. Последният посетител Дерек Кърби, бивш главен редактор на „Експрес“, си тръгнал с усмивка на лице. Съветниците на Кийт смятаха, че Кърби ще бъде назначен за редактор на някой от регионалните вестници от УРГ. Самият Таунсенд не бе толкова сигурен и нареди незабавно да му съобщават за всички оферти на Армстронг. „Абсолютно всички“ — бе повторил той.

— Наистина ли Уест Райдинг Груп е толкова важна за теб? — беше го попитала Кейт.

— Не, но човекът, който падна толкова ниско, че да използва майка ми като разменна монета, ще си получи заслуженото.

Таунсенд знаеше за всички покупки на Армстронг. Противникът му вече контролираше деветнайсет местни и регионални вестника и пет списания. Последният му голям успех беше придобиването на двайсет и пет процента от „Ланкъшир Телевижън“ и четирийсет и девет процента от регионалната радиостанция в замяна на преференциални акции от собствената му компания. Вече издаваше нов вестник: „Лондон Ивнинг Поуст“. Ала Кийт разбираше, че също като самия него, най-силното желание на Армстронг е да стане собственик на национален ежедневник.

През последните четири години Таунсенд се бе сдобил с още три австралийски ежедневника, неделен вестник и седмично списание. Сега притежаваше издания във всички австралийски щати и в страната нямаше политик и бизнесмен, който да не е на негово разположение, щом го потърси по телефона. Освен това често пътуваше до Америка и винаги избираше градове, най-големите работодатели в които се занимаваха с производство на стомана, добив на въглища или автомобилостроене, защото контролираха и местните вестници. Когато откриеше, че такава компания има финансови затруднения, той ѝ отправяше предложение и често успяваше бързо да сключи сделка за вестника. В почти всички случаи установяваше, че новата му придобивка е с раздут персонал и слаб главен редактор, тъй като никой в директорския борд нямаше опит в издателския бизнес. След като уволнеше половината служители и ръководството на вестника, Кейт за няколко месеца променяше положението в своя полза.

В резултат на този подход бе станал собственик на девет градски вестника от Сиатъл до Северна Каролина и това на свой ред му позволи да изгради компания, достатъчно голяма, за да направи оферта за някой от основните американски ежедневници, в случай че се отвори такава възможност.

Кейт го придружаваше в някои от пътуванията му и макар че той наистина искаше да се ожени за нея, след преживяването си със Сюзан все още не бе убеден, че може да помоли някого да прекара остатъка от живота си в постоянно движение.

Ако изобщо завидваше на Армстронг за нещо, това беше, че има син, който да наследи империята му.

23.

Таймс

29 октомври 1966

Тунелът под Ламанша ще бъде открит през 1975 г.

— Госпожица Левит ще дойде с мен Париж — каза Армстронг. — Резервирай ми два билета за първа класа и обичайния ми апартамент в „Джордж V“.

Сали се усмихна при мисълта за обещанията, които щяха да бъдат дадени през уикенда и да останат неизпълнени, за подаръците, които щяха да бъдат предложени, но никога нямаше да стигнат до получателя си. В понеделник сутринта трябваше да плати на момичето — в брой, също като на предшественичките ѝ, само че много повече, отколкото взимаха дори най-опитните секретарки.

Когато в понеделник сутринта Армстронг се прибра от Париж, от Шарън нямаше и следа. Сали реши, че ще се появи по-късно през деня.

— Как мина срещата с Александър Шъруд? — докато оставяше сутрешната поща на бюрото му, попита тя.

— Уговорихме цена за неговата една трета от „Глоуб“ — доволно отвърна Дик и преди Сали да успее да го попита за подробностите, прибави: — Следващата ти задача е да намериш каталога за търг на „Сотби“, който ще се проведе в четвъртък сутринта в Женева.

Секретарката дори и не мигна, докато прелистваше трите страници на календара.

— В четвъртък сутринта имаш срещи в десет, единайсет и единайсет и четирийсет и пет, и обяд с Уилям Барнитсън, председателя на директорския борд на „Ройтерс“. Вече два пъти го отлагаш.

— Тогава ще се наложи да го отложиш за трети път — без да я поглежда, отвърна Армстронг.

— И срещата с главния секретар на Министерството на финансите ли?

— Всички срещи — каза той. — Запази ми два билета за Женева в сряда вечерта и обичайната ми стая с изглед към езерото в „Ришмон“.

Очевидно Шарън еди-коя си беше издържала изпита за второто пътуване.

Сали отложи седемте срещи в четвъртък. Разбираше, че Дик трябва да има основателна причина. Но какво можеше да купува? До този момент го бяха привличали единствено вестници, а те не се продаваха на търгове.

Тя се върна в кабинета си и помоли Бенсън да се отбие до „Сотби“ на Бонд стрийт и да купи каталога им за търга в Женева. Когато след час той ѝ го донесе, Сали се изненада още повече. Дик никога не бе проявявал интерес към колекциониране на великденски яйца. Дали нямаше някаква руска връзка? Защото Шарън определено не можеше да очаква оригинален шедьовър на Фаберже^[1] едва на втората нощ.

В сряда вечерта Дик и Шарън отлетяха за Женева и се настаниха в „Ришмон“. Преди вечеря се разходиха до „Отел дьо Берг“ в центъра на града, където „Сотби“ винаги провеждаше женевските си търгове.

Хотелският персонал нареждаше в залата столове за около четиристотин души. Армстронг бавно обиколи помещението, за да определи къде трябва да седне, така че да вижда аукционера и в същото време деветте телефона. На излизане спря и хвърли последен поглед на залата.

Веднага щом се прибраха в хотела си, той отиде в малката трапезария с изглед към езерото и се запъти право към сепарето в ъгъла. Беше седнал дълго преди метрдотелът да успее да му каже, че масата е запазена за друг гост. Поръча си, после подаде менюто на Шарън.

Докато чакаше първото ястие, Дик си намаза кифличка с масло. После се наведе и взе кифличката на момичето. Шарън продължи да прелиства каталога.

— Четирийсет и девета страница — с пълна уста каза Армстронг.

Тя бързо я откри и погледът ѝ се спря върху предмет, чието име не можеше да произнесе.

— За колекция ли ти трябва? — попита тя с надеждата, че може да е подарък за нея.

— Да, но не моя. Допреди седмица никога не бях чувал за Фаберже — призна Дик. — Това просто е част от голяма сделка, която подготвям.

Шарън плъзна очи по страницата, прескочи подробния разказ за изнасянето на шедьовъра от Русия през 1917 година и се спря на първоначалната цена.

Армстронг се пресегна под масата и постави ръка на бедрото ѝ.

— До колко ще наддаваш? — попита тя.

Сервитьорът се приближи до тях и им поднесе големи чинии с хайвер.

Дик бързо отдръпна дланта си и насочи вниманието си към храната.

От уикенда в Париж двамата прекарваха заедно всяка нощ и той не можеше да си спомни откога не си е губил ума по някого — ако изобщо се беше случвало. За огромна изненада на Сали, Армстронг си тръгваше рано от работа и на следващия ден не се появяваше преди десет.

На закуска ѝ предлагаше да ѝ купува подаръци, но тя ги отхвърляше и това го караше да се страхува да не я загуби. Той знаеше, че това не е любов, но се надяваше връзката им да продължи. Винаги се бе ужасявал от мисълта за развод, въпреки че напоследък виждаше Шарлот само по официални поводи и не си спомняше откога не са спали заедно. Но за негово облекчение Шарън изобщо не споменаваше за брак.

След като омете хайвера, Дик нападна пържола, която заемаше цялата му чиния и трябваше да му поднесат зеленчуковата гарнитура в отделен съд. С помощта на две вилици той откри, че е в състояние да яде едновременно от две чинии, докато Шарън едва докосваше листо маруля и парченце пушена съомга. Армстронг щеше да си поръча и втора порция, ако Шарън не бе започнала да прокарва десния си крак по вътрешната страна на бедрото му.

Той остави салфетката си на масата и тръгна да излиза. Шарън го последва. Влязоха в асансьора и той натисна бутона. Вратите се затвориха точно навреме, за да попречат на някаква възрастна двойка да се качи при тях.

Когато слязоха на седмия етаж, Дик с облекчение видя, че в коридора няма никой, защото иначе непременно щеше да забележи

състоянието, в което се намираше.

Щом затвори вратата с крак, Шарън го придърпа на пода и започна да съблича ризата му.

— Не издържам повече — прошепна тя.

На следващата сутрин Армстронг седеше в стаята, ядеше закуските и на двамата и преглеждаше курса на швейцарския франк във „Файненшъл Таймс“.

Шарън се възхищаваше на отражението си в голямото огледало и бавно се обличаше. Тя се усмихна, завъртя се, приближи се до масата и стъпи с дългия си крак на стола. После издърпа нагоре черния си чорап. Дик изпусна ножа си на килима. Изправи се и изпъшка, когато Шарън пъкна ръце под халата му.

— Имаме ли време? — попита Армстронг.

— Не се безпокой за времето, скъпи, търгът няма да започне преди десет — прошепна тя, разкопча сутиена си и отново го притегли на пода.

Излязоха от хотела в десет без няколко минути, но тъй като единственият предмет, който го интересуваше, нямаше да бъде обявен преди единайсет, закрачиха хванати ръка за ръка покрай езерото и бавно се запътиха към центъра на града, като се наслаждаваха на топлото утринно слънце.

Когато влязоха във фойето на „Отел дьо Берг“, Армстронг се изпълни със странни опасения. Въпреки факта, че през живота си беше постигал всичко, каквото поиска, за пръв път участваше в търг. Ала подробно му бяха обяснили какво се очаква от него и той веднага се зае да изпълни инструкциите. На входа на залата съобщиха името си на една от елегантно облечените жени, които седяха зад дълга маса. Тя му заговори на френски и Дик на същия език ѝ отвърна, че се интересува само от номер четирийсет и три. После с изненада установи, че почти всички места в залата вече са заети, включително онова, което бе избрал предишната вечер. Шарън посочи два свободни стола от лявата страна на помещението. Той кимна и я поведе по пътеката. Докато се настаняваха, зад тях седна млад мъж.

Армстронг провери дали може да вижда аукционера и временно инсталираните телефони. Мястото му не беше толкова удобно, колкото

предишния му избор, но не смяташе, че това по някакъв начин ще му попречи да изпълни своята част от сделката.

— Номер седемнайсет — заяви от подиума си аукционерът.

Дик отвори каталога на съответната страница и видя посребрено великденско яйце върху подставка от четири кръста със синия емайлов герб на Николай II, поръчано през 1907 година на Карл Фаберже за царицата. Той се съсредоточи върху аукциона.

— Десет хиляди ли чух? — попита аукционерът и кимна на някого в дъното. — Петнайсет хиляди.

Дик се опитваше да следи различните наддавания, макар да не беше съвсем сигурен откъде идват, и когато най-после продадоха номер седемнайсети за 45 хиляди франка, нямаше представа кой е купувачът. Доjde му като гръм от ясно небе, когато аукционерът удари с чукчето си, без да каже „Четирийсет и пет хиляди първи път, четирийсет и пет хиляди втори път, продадено“.

Когато стигнаха до номер дваисет и пети, Армстронг вече се чувстваше малко по-уверен, а до номер трийсети дори забелязваше отделни участници в наддаването. До номер трийсет и пети се смяташе за специалист, но на номер четирийсети, зимното яйце от 1913 година, отново започна да се чувства нервен.

— Започвам с дваисет хиляди франка — заяви аукционерът.

Наддаването бързо стигна до 50 хиляди и накрая чукчето удари на 120 хиляди франка, предложени от купувач, чиято анонимност се гарантираше от факта, че наддава по телефона.

Армстронг усети, че дланите му се изпотяват, когато номер четирийсет и първи, инкрустираното с перли и рубини яйце от 1896 година бе продадено за 280 хиляди франка. По време на наддаването за номер четирийсет и втори, жълтото яйце „Юберов“, започна да се върти на стола си, като постоянно местеше поглед между аукционера и каталога.

Когато обявиха номер четирийсет и три, Шарън стисна ръката му и той успя нервно да се усмихне. Шумът в залата се усили.

— Номер четирийсет и три — повтори аукционерът, — яйцето в чест на четиринайсетата годишнина от възцаряването на Николай Втори. Този уникален шедьовър е поръчан от царя през хиляда

деветстотин и десета година. Рисунките са дело на Василий Зулев, изработката се смята за една от най-блестящите творби на Фаберже. Към този номер вече е проявен значителен интерес, затова ще започна със сто хиляди франка.

Всички в залата замълчаха. Здравно стиснал чукчето в дясната си ръка, аукционерът се вторачи в публиката в опит да открие потенциалните участници в наддаването.

Армстронг помнеше инструкциите си и точната сума, при която трябваше да се намеси. Но въпреки това усети, че пулсът му се ускорява, когато аукционерът обяви: „сто и петдесет хиляди“, после се завъртя наляво и прибави: „Това предложение се получи по телефона“. Той напрегнато плъзна поглед по редиците и на устните му се появи усмивка.

— Двеста хиляди в средата на залата. — Аукционерът замълча и вдигна очи към телефонистката. Жената прошепна нещо в слушалката, после му кимна и той съобщи: — Двеста и петдесет хиляди. — Незабавно насочи вниманието си към публиката и обяви: — Има предложение за триста хиляди франка.

Телефонистката предаде информацията на клиента си и след няколко секунди отново кимна. Всички глави се завъртяха към аукционера, сякаш наблюдаваха партия тенис в забавен кадър.

— Триста и петдесет хиляди — каза той.

Армстронг сведе очи към каталога. Знаеше, че още не е настъпил моментът да се включи в наддаването, но това не му помагаше да се успокои.

— Четиристотин хиляди. — Аукционерът кимна на телефонистката. — Четиристотин и петдесет в средата на залата. Петстотин хиляди. Шестстотин хиляди.

Дик проточи шия и успя да види кой наддава в залата. Очите му се преместиха към телефонистката, която кимна за пореден път.

— Седемстотин хиляди — спокойно заяви аукционерът.

Мъжът, който седеше точно пред него, вдигна каталога си.

— Осемстотин хиляди. Нов наддаващ в дъното. — Аукционерът се завъртя към жената, която се забави малко по-дълго. — Деветстотин хиляди? — попита той. Телефонистката неочаквано кимна. — Деветстотин хиляди по телефона. — Аукционерът погледна към мъжа в дъното. — Деветстотин хиляди — повтори той. Ала този път никой

не реагира. — Има ли други предложения? Не? Тогава спирам на деветстотин хиляди. Сега ще...

Когато Армстронг вдигна каталога си, на аукционера му се стори, че му маха. Всъщност ръката на Дик трепереше.

— Имам нов наддаващ в дъното. Един милион франка. — И отново се обърна към телефонистката. — Един милион и сто хиляди?

Армстронг неподвижно седеше на мястото си, несигурен какво да направи, тъй като се бяха уговорили за един милион. Хората се заобръщаха към него. Той мълчеше. Знаеше, че телефонистката ще поклати глава.

Тя поклати глава.

— Един милион в дъното — посочи към Армстронг аукционерът. — Има ли други предложения? Тогава спирам на един милион. — Той с надежда обходи с поглед публиката, ала никой не отговори. Накрая удари с чукчето и събщи: — Продадено на господина в дъното за един милион франка. — В залата избухна взрив от аплодисменти.

Шарън стисна ръката му. Но преди Дик да успее да си поеме дъх, на пода до него приклепна жена.

— Бихте ли попълнили този формуляр, господин Армстронг, и някой на рецепцията ще ви обясни как да получите покупката си.

Той кимна. Ала след като попълни формуляра, не се насочи към рецепцията, а отиде до най-близкия телефон във фойето и набра отвъдокеански номер.

— Свържете ме с управителя. — Както се бяха уговорили, Дик нареди телеграфически да прехвърлят на „Сотби“ в Женева сумата от един милион франка. — И побързайте, защото нямам желание да вися тук повече от необходимото.

Той затвори и отиде при жената на рецепцията, за да ѝ обясни как ще уреди сметката. В същото време младият мъж, който беше седял зад него, също набираше отвъдокеански номер, макар да знаеше, че ще събуди шефа си.

Таунсенд седна в леглото и внимателно го изслуша.

— Защо му е на Армстронг яйце на Фаберже за един милион франка? — попита той.

— Не можах да разбера — отвърна младежът. — Почакайте, в момента тъкмо се качва по стълбището с момичето. Най-добре да го проследя. Ще ви позвъня веднага щом открия какво е замислил.

Докато обядваха в хотелската трапезария, Армстронг изглеждаше толкова замислен, че Шарън реши да не го безпокои, освен ако той не започне разговор. Яйцето очевидно не бе купено за нея. Когато остави празната си чаша от кафе, Дик я помоли да се върне в стаята им и да събере багажа, защото искал след час да тръгнат за летището.

— Имам още една среща — каза той, — но не би трябвало да ми отнеме много време.

Докато на изхода Армстронг я целуваше по бузата, младият мъж си помисли, че би предпочел да проследи момичето.

— Ще се видим след час — рече Дик, припряно се спусна по широкото стълбище към залата на търга и отиде право при жената зад дългата маса.

— А, господин Армстронг, радвам се да ви видя пак. Вашият превод пристигна. Заповядайте при колегата ми във вътрешното помещение — жената посочи вратата зад себе си — и ще получите покупката си. — И му подаде разписката за шедьовъра.

— Благодаря — отвърна той и се обърна, като едва не се сблъска със застаналия точно зад гърба му млад мъж. После влезе в кабинета и подаде разписката на един служител в смокинг.

Служителят внимателно я прочете, вдигна очи към господин Армстронг, усмихна се и нареди на пазача да донесе номер четирийсет и трети, яйцето в чест на четиринайсетата годишнина от възцаряването на Николай Втори. Пазачът се върна с шедьовъра, придружен от аукционера, който отпрати последен, изпълнен с копнеж поглед към яйцето и го връчи на купувача.

— Великолепно, нали?

— Наистина е великолепно — съгласи се Армстронг и го грабна, сякаш бе изтърколила се от мелето топка за ръгби. После си тръгна, без да каже нищо повече, и не чу аукционера, който прошепна на служителя:

— Странно, че досега никой от нас не е виждал господин Армстронг.

Портиерът на „Отел дьо Берг“ докосна с пръсти шапката си, когато, стиснал придобивката си с две ръце, Дик се настани на задната седалка на таксито и нареди на шофьора да го откара до „Банк дьо Женев“. Непознатият млад мъж се качи в следващото такси.

В банката, в която идваше за пръв път, го посрещна висок, слаб, абсолютно безличен служител в официален костюм, който каза на английски:

— Бихте ли ме последвали, господин Армстронг?

И го поведе към асансьора. Докато бавно се качваха до последния етаж, двамата мълчаха. Минаха по широк коридор с дебел килим и стигнаха до последната врата. Мъжът дискретно почука, отвори я и съобщи:

— Господин Армстронг.

Посрещна го мъж в раиран костюм, колосана яка и сребристорива вратовръзка, който се представи като Пиер дьо Монтиак, генерален директор на банката. Директорът кимна на човека, който седеше от отсрещната страна на дългата маса, и покани новия си гост да заеме свободното място срещу него. Армстронг остави яйцето в средата на масата. Александър Шъруд се изправи, ръкува се с него и каза:

— Радвам се да ви видя пак.

— И аз — усмихна се Дик, седна и погледна мъжа, с когото беше сключил сделка в Париж.

Шъруд взе яйцето и внимателно го разгледа. После се усмихна.

— Това ще е гордостта на колекцията ми. Брат ми и снаха ми няма да заподозрат нищо. — Той пак се усмихна и кимна на банкера, който извади няколко листа и ги подаде на Армстронг.

Дик прочете договора, който Стивън Холит бе подготвил преди заминаването му за Париж, и след като се убеди, че няма промени, се подписа на петата страница и плъзна документа по масата. Шъруд не си направи труда да проверява съдържанието му и просто постави името си до това на Ричард Армстронг.

— С това потвърждавам, че двете страни са сключили договора — каза банкерът. — В момента в банката са прехвърлени двама милиона долара и само очаквам инструкциите на господин Армстронг, за да ги преведа на сметката на господин Шъруд.

Дик кимна. Александър и Маргарет се бяха разбрали да продадат своите дялове от „Глоуб“ за по двама милиона долара. Тя обаче не знаеше, че за уреждането на сделката господин Шъруд е поискал малка награда: яйцето на Фаберже.

Армстронг може и да беше платил един милион франка повече от уговорената среща, ала вече притежаваше 33,3 процента от национален вестник, гордял се навремето с най-големия тираж в света.

— Сделката е сключена — заяви дьо Монтиак и се изправи.

— Не съвсем — възрази Шъруд и генералният директор неспокойно седна на мястото си, а Дик нервно започна да се върти. Усецаше потта под яката си.

— Тъй като господин Армстронг беше извънредно любезен — каза Шъруд, — смятам, че трябва да му отговоря със същото.

Двамата го гледаха изненадано.

А после Шъруд им разкри информацията относно бащиното си завещание, която накара Ричард Армстронг да се усмихне.

Малко по-късно той се върна в „Ришмон“ с убеждението, че неговите един милион франка не са били дадени напразно.

Когато за втори път тази нощ го събудиха, Таунсенд внимателно изслуша съобщението и отговори шепнешком, от страх да не събуди Кейт. След като затвори телефона, не успя да заспи. Защо Армстронг бе платил един милион франка за яйце на Фаберже и го беше отнесъл в швейцарска банка?

Часовникът до леглото показваше три и половина. Кейт спеше дълбоко. Мислите му се понесоха към Сюзан, после отново към Кейт, към майка му и накрая неизбежно се върнаха към Армстронг.

Съмна се, а Таунсенд още не се бе доближил до разгадаването на загадката. И така щеше да си остане в неведение, ако след няколко дни не му се обадиха за негова сметка от Лондон.

---

[1] Карл Густавович Фаберже (1846 — 1920) — руски бижутер. — Б.пр. ↑

24.

Дейли Телеграф
6 февруари 1967

Косигин и Уилсън се срещат в Лондон

Армстронг побесня, когато се прибра и намери бележка от Шарън. Тя просто му съобщаваше, че повече не искала да го вижда, докато не вземел решение.

Дик седна на дивана и препрочете бележката. После набра нейния номер. Беше сигурен, че си е у тях, но тя не му отговори. Той остави телефона да звъни повече от минута преди да затвори.

Не можеше да си спомни по-щастлив период от живота си и писмото на Шарън му показва до каква степен причината е в нея. Дори бе започнал да си боядисва косата и да си прави маникюр, за да изглежда по-млад. След няколко безсънни ноци и безброй отхвърлени букети той осъзна, че единственият начин да си я върне, е да приеме желанието ѝ. От известно време се опитваше да се убеди, че тя не го мисли сериозно, но сега беше ясно, че това са единствените условия, при които Шарън ще се съгласи да води двойствен живот. Накрая реши да уреди проблема в петък.

На сутринта пристигна в кабинета си необичайно късно и незабавно помоли Сали да го свърже с жена му. След като го направи, секретарката се зае да подготви документите за пътуването до Ню Йорк и срещата му с Маргарет Шъруд. Дик бе нервен цяла седмица, но никой нямаше представа каква е причината. Според Бенсън имал неприятности с жена. Сали подозираше, че след придобиването на 33,3% от „Глоуб“ Дик все повече се дразни от необходимостта да чака Маргарет Шъруд да се върне от ежегодното си околосветско пътешествие, за да се възползва от информацията, получена от Александър Шъруд.

— Всеки ден дава повече време на Таунсенд да открие какво съм намислил — гневно мърмореше той.

Настроението му принуди Сали да отложи ежегодното обсъждане на увеличението на заплатата си — нещо, което винаги го

вбесяваше. Но ѝ се бяха насъбрали прекалено много неизплатени сметки и знаеше, че трябва да го направи.

Армстронг свърши телефонния разговор с жена си и повика Сали. Тя вече бе подредила сутрешната поща, беше отделила всички рутинни писма и бе нахвърляла отговорите. Повечето документи се нуждаеха само от подписа му. Ала още преди да е затворила вратата, Дик бясно започна да диктува. Думите му се лееха като мощен поток, а секретарката автоматично ги записваше и си мислеше, че в някои случаи ще трябва да придаде по-мек тон на текста.

След като приключи, той изхвърча от кабинета си на среща за обяд, без да ѝ даде възможност да каже нещо. Сали реши да повдигне въпроса за заплатата си веднага щом се върне. В крайна сметка, защо трябваше да отлага отпуската си само заради неговия отказ да мисли и за живота на другите?

Когато Армстронг отново се появи, продиктуваните писма вече го очакваха на бюрото му за подпис. Сали не можеше да не забележи, че шефът ѝ лъха на уиски, но нямаше начин да отлага повече.

— Кой ми е уредил обяд с министъра на телекомуникациите, по дяволите? — гневно попита Дик.

— Нали ти сам нареди — отвърна секретарката.

— Не е вярно. Напротив, казах ти, че изобщо не искам да го виждам тоя задник. — Гласът му се повишаваше с всяка следваща дума. — Той е абсолютен некадърник, също като половината от скапаното правителство.

— Струва ми се, че трябва...

— Има ли новини за Маргарет Шъруд?

— Все още нищо — каза тя. — Ще се върне от пътуването си в края на месеца и съм ти уговорила среща в Ню Йорк на следващия ден. Вече съм запазила място за самолета и резервирах обичайния ти апартамент с изглед към Сентръл Парк в „Пиер“. Подготвям доклад с оглед на последната информация на Александър Шъруд. Научих, че е съобщил на снаха си за колко ти е продал своите акции и я е посъветвал веднага щом се върне да последва примера му.

— Добре. Има ли някакви други проблеми?

— Да. Аз — отвърна Сали.

— Ти ли? Защо? Какво ти е?

— Годишното увеличение на заплатата ми се просрочва вече с два месеца и започвам...

— Мислех тази година да не ти увеличавам заплатата.

Тя понечи да се засмее, но забеляза изражението му и каза сериозно:

— О, я стига, Дик. Знаеш, че не мога да живея с парите, които ми плащаш.

— Защо? Другите се оправят и без да се жалват.

— Бъди разумен, Дик. Откакто Малкълм ме напусна...

— Сигурно ще ме обвиниш, че те е напуснал заради мен.

— Най-вероятно.

— Какво предлагаш?

— Не предлагам нищо, но при моето работно време...

— Е, тогава сигурно е настъпил моментът да си потърсиш работа някъде, където работното време е по-нормално.

Сали не можеше да повярва на ушите си.

— След двайсет и една години при теб не съм сигурна, че някой ще се съгласи да ме вземе.

— Какво искаш да кажеш? — изкрещя Армстронг.

Тя го изглежда невярващо. Какво му бе станало? Пиян ли беше, или много добре съзнаваше какво говори? Или пък бе пил точно защото е знаел какво иска да каже?

— Какво ти е, Дик? Искам само увеличение заради инфлацията, при това дори не в пропорционален размер.

— Ще ти кажа какво ми е — отвърна Армстронг. — Писна ми от некадърността на хората тук и от навика ти да си уреждаш лични срещи в работно време.

— Днес да не би да е първи април, Дик? — опита се да успокои топката тя.

— Не ми се прави на много умна. Всичко това ме убеждава, че е дошло време да намеря някой, който ще си върши работата, без постоянно да хленчи. Някой със свежи идеи. Някой, който ще сложи в ред това място. — Той удари с юмрук по папката с неподписаните писма.

Сали го гледаше смаяно. Бенсън се оказваше прав.

— Заради онова момиче е, нали? — каза тя. — Как се казваше? Шарън? — Секретарката замълча, после прибави: — Значи затова не

идва.

— Нямам представа за какво говориш — извика Армстронг. — Но...

— Много добре знаеш за какво говоря! — прекъсна го Сали. — След всички тези години не можеш да ме заблудиш, Дик. Предложил си й моето място, нали? Направо те чувам как казваш: „Това ще реши всичките ни проблеми, скъпа. Така винаги ще сме заедно“.

— Не съм казвал нищо подобно.

— Значи си използвал други думи.

— Просто мисля, че се нуждая от промяна — неубедително каза той. — Ще се погрижа да получиш прилично обезщетение.

— Прилично обезщетение ли? — извика Сали. — Отлично знаеш, че на моята възраст ще е почти невъзможно да си намеря друга работа. А и във всеки случай, как предлагаш да ме „обезщетиш“ за всички жертви, които съм правила за теб? Със сексваканция в Париж, а?

— Как смееш да ми държиш такъв тон?

— Ще ти държа какъвто тон ми харесва.

— Продължавай, и ще съжаляваш, моето момиче.

— Не съм твое момиче. Всъщност аз съм единственият човек в тази компания, когото не си в състояние нито да прелъстиш, нито да заплашваш. Познавам те от прекалено много години.

— Съгласен съм, от прекалено много години. Тъкмо затова е дошло време да си идеш.

— За да ме замести Шарън, несъмнено.

— Това не е твоя работа, по дяволите!

— Надявам се, че поне е добра в леглото — каза Сали.

— Какво искаш да кажеш?

— Само това, че когато се наложи да ме замени за два часа, трябваше да препиша седем от деветте й писма, защото правописът й беше ужасен, а другите две, защото бяха грешно адресирани. Освен ако, разбира се, не искаш премиерът да научи мерките ти за нов костюм.

— Това беше първият й работен ден. Ще свикне.

— Не и ако копчетата на панталона ти през цялото време са разкопчани.

— Разкарай се, преди да съм наредил да те изхвърлят!

— Ще трябва сам да го направиш, Дик, защото никой от хората ти няма да посмее — спокойно отвърна Сали.

Армстронг се изправи с почервено лице, опря длани върху бюрото и я изгледа на кръв. Тя широко му се усмихна, обърна се и излезе от кабинета.

Той вдигна слушалката и набра един вътрешен номер.

— Охрана. Какво обичате?

— Говори Дик Армстронг. Госпожа Кар ще напусне сградата след няколко минути. При никакви обстоятелства не я откарвайте със служебна кола и се погрижете никога повече да не бъде допускана тук. Ясен ли съм?

— Да, господине — чу се смаяният отговор.

Дик затвори и незабавно набра друг номер.

— Счетоводство.

— Свържете ме с Фред Престън.

— В момента разговаря по телефона.

— Тогава му кажете да прекъсне.

— За кого да предам?

— За Дик Армстронг — извика той. След секунди чу гласа на главния счетоводител.

— Фред Престън. Дик, съжалявам, че...

— Фред, Сали току-що напусна. Задръж месечната ѝ заплата и веднага прати на домашния ѝ адрес трудовата ѝ книжка.

Последва мълчание.

— Чу ли ме? — изкрещя Армстронг.

— Да, Дик. И да ѝ начисля дължимите ѝ надбавки, както и съответното възнаграждение за продължителна служба, нали?

— Не. Няма да получи нищо друго, освен онова, което е посочено в договора ѝ.

— Дик, знаеш, че Сали никога не е имала договор. Всъщност тя е първият служител на компанията. Не смяташ ли, че при тези обстоятелства...

— Още една дума, Фред, и ти също ще си получиш трудовата книжка. — Армстронг затвори, после набра трети номер, който знаеше наизуст. Някой вдигна слушалката, но не каза нищо.

— Дик е — започна той. — Преди да си прекъснала искам да ти кажа, че преди малко уволних Сали. Тя вече напусна сградата.

— Това е прекрасна новина, скъпи — отвърна Шарън. — Кога започвам?

— В понеделник сутринта. — Армстронг се поколеба. — Като моя секретарка.

— Като твоя лична асистентка — напомни му тя.

— Да, разбира се. Виж, защо не обсъдим подробностите през уикенда? Можем да отлетим на яхтата...

— Ами жена ти?

— Сутринта ѝ се обадох и я предупредих да не ме очаква през почивните дни.

Последва продължително мълчание.

— Да — накрая каза Шарън, — с удоволствие бих прекарала този уикенд на яхтата с теб, Дик, но ако срещнем някого в Монте Карло, нали няма да забравиш да ме представиш като своя лична асистентка?

Сали напразно чакаше последната си заплата. Приятели от службата ѝ съобщиха, че мястото ѝ било заето от госпожица Левит — както настоявала да я наричат — и всичко вече било в пълен хаос. Армстронг редовно пропускал срещите си, писмата оставали без отговор и постоянно бил в лошо настроение. Никой не смеел да му каже, че е в негова власт да реши проблема с един-единствен телефонен разговор — ако пожелае.

На чашка в кварталната кръчма неин приятел адвокат ѝ посочи, че според новия закон след двайсет и една години непрекъснатата служба тя може да съди Армстронг за неоснователно уволнение. Сали му напомни, че не е имала договор и че никой не знае по-добре от нея тактиката, която щял да използва Дик в случай, че му прати призовка. След месец вече нямало да е в състояние да плаща съдебните такси и щяло да се наложи да се откаже.

Един следобед телефонът иззвъня. Тя вдигна слушалката и чу силно пращане. После я помолиха да приеме разговор от Сидни. Вече се чудеше защо просто не затвори, когато се разнесе мъжки глас:

— Добър ден, госпожо Кар, обажда се Кийт Таунсенд. Аз съм...

— Да, господин Таунсенд, зная кой сте.

— Обаждам се, за да ви кажа колко съм отвратен от отношението на бившия ви шеф към вас.

Сали не отговори.

— Може да се изненадате, но бих искал да ви предложа работа.

— За да научите какво е замислил Дик Армстронг и кой вестник се опитва да купи ли?

Последва продължително мълчание. Единствено пращането ѝ показваше, че връзката не е прекъсната.

— Да — призна накрая Таунсенд. — Точно това имам предвид. Но така поне ще сте в състояние да заминете на онова пътуване до Италия, за което вече сте предплатили.

Сали онемя.

— Освен това ще получите щедрото обезщетение — продължи той, — на което след двама и една години служба имате пълно право.

Сали внезапно осъзна защо Дик смята този човек за страшен противник.

— Благодаря за предложението, господин Таунсенд, но трябва да ви откажа — категорично заяви тя и затвори.

Първата ѝ реакция бе да се свърже със счетоводството и да провери защо не е получила последната си заплата. Накараха я да почака известно време, после я свързаха с главния счетоводител.

— Кога ще получа чека си за миналия месец, Фред? — попита тя. — Вече закъснява с две седмици.

— Съжалявам, но ми наредиха да не ти го пращам, Сали.

— Защо? Изработила съм си парите.

— Ясно ми е, но...

— Но какво?

— Изглежда, през последната ти седмица на работа е бил счупен фин сервиз за кафе от стафордширски порцелан.

— Копелето му с копеле! — възкликна тя. — Та аз дори не бях в стаята, когато го счупи.

— Освен това ти приспада двудневна надница за това, че си отсъствала в работно време.

— Но той отлично знае, че сам ми нареди да си ида, за да може...

— Всички го знаем, Сали. Но той не иска да ни слуша.

— Разбирам, Фред — отвърна тя. — Вината не е твоя. Оценявам риска, който поемаш с този разговор, и ти благодаря. — Сали затвори,

седна на масата в кухнята и зарея поглед в празното пространство пред себе си. След един час отново вдигна слушалката и поръча разговор с Австралия.

В Сидни Хедър надникна в кабинета и съобщи:

— Търсят ви за ваша сметка от Лондон. Госпожа Сали Кар. Да ви свържа ли?

След два дни Сали замина за Сидни. Сам я посрещна на летището. Разговорите започнаха на следващата сутрин.

Таунсенд бе наел за пет хиляди долара бившия шеф на австралийската разузнавателна служба, който проведе разпита. В края на седмицата Сали се чувстваше окончателно изчерпана, а Кийт просто не знаеше дали би могъл да научи нещо повече за Ричард Армстронг.

В деня, в който госпожа Кар си заминаваше за Англия, той ѝ връчи чек за 25 хиляди долара и ѝ предложи работа в лондонското си представителство.

— Благодаря ви, господин Таунсенд — отвърна тя с мила усмивка. — Прекарах почти половината си живот в работа при едно чудовище, а след една седмица с вас, мисля, че не бих желала да прекарам остатъка в работа за друго.

След като Сам откара Сали на летището, Таунсенд и Кейт часове наред слушаха записите. Накрая се съгласиха за едно: ако имаше някакъв шанс да купи останалите акции на „Глоуб“, Кийт трябваше да се срещне с Маргарет Шъруд преди Армстронг. Тя държеше ключа за стопроцентовия контрол над компанията.

Сали беше обяснила защо Армстронг е дал един милион франка за яйце на търг в Женева и Таунсенд само трябваше да открие равностойността на Карл Фаберже за госпожа Маргарет Шъруд.

В полунощ Кейт скочи от леглото и включи касета номер три. Когато чу думите на любовницата на сенатора, съненият Кийт надигна глава от възглавницата.

25.

Оушън Таймс

6 юни 1967

Добре дошли на борда!

Кийт кацна на кингстънското^[1] летище четири часа преди да пристигне лайнерът. Мина през митницата и взе такси до офиса на „Кюнард“. Мъж в бяла униформа с прекалено пищни златни акселбанти за обикновен служител го попита какво желае.

— Искам да резервирам каюта в първа класа за пътуването на „Куин Елизабет“ до Ню Йорк — отвърна Таунсенд. — Леля ми вече е на борда и бих искал да се настаня някъде близо до нея.

— Как се казва леля ви?

— Госпожа Маргарет Шъруд.

Служителят прокара показалец по списъка.

— А, да. Госпожа Шъруд е в апартамент „Трафалгар“, както обикновено. Това е на третата палуба. Имаме свободна каюта, която не е далеч от нейната. — Той разви план на кораба и посочи към две квадратчета, второто от които бе значително по-голямо от първото.

— Отлично — отвърна Таунсенд и му подаде една от кредитните си карти.

— Да съобщим ли на леля ви, че ще пътувате с нея? — услужливо попита мъжът.

— Не, искам да я изненадам.

— Моля, оставете багажа си тук, господине. Ще се погрижа да го отнесат в каютата ви веднага щом корабът пристигне.

— Благодаря — каза Кийт. — Бихте ли ми обяснили как да стигна до центъра на града?

Докато се отдалечаваше от пристанището, той се замисли за Кейт. Чудеше се дали е успяла да отпечата статията в корабния вестник.

По дългия път до Кингстън се отби в три вестникарски будки и купи „Тайм“, „Нюзуик“ и всички местни вестници. После влезе в

първия ресторант, на вратата на който видя знака на „Американ Експрес“, настани се на тиха маса в ъгъла и си поръча обяд.

Чуждите вестници винаги го привличаха, но знаеше, че ще напусне острова без ни най-малко желание да купи „Джамайка Таймс“, който се четеше само за петнайсетина минути. Между статиите за това как прекарала предишния ден съпругата на земеделския министър и защо отборът по крикет постоянно губел, мислите му се връщаха към информацията на Сали Кар. Не можеше да повярва, че Шарън е толкова некадърна, колкото твърдеше тя, но ако го приемеше за истина, трябваше да се довери и на преценката ѝ, че сигурно е страхотна в леглото.

След като плати за безвкусния обяд, Таунсенд излезе от ресторанта и започна да обикаля града. Чувстваше се като турист за пръв път от посещението си в Берлин през студентските си години. Често си поглеждаше часовника, но това не караше времето да тече по-бързо. Накрая чу в далечината параходна сирена: огромният лайнер най-после се приближаваше към пристанището.

Веднага щом се качи на борда и разопакова багажа си, Кийт се зае да проучи разположението на третата палуба. С радост установи, че апартаментът на госпожа Шъруд е на по-малко от минута път от неговата каюта, но не се опита да отиде при нея. Вместо това през следващия час обиколи кораба и накрая влезе в ресторанта.

Главният стюард се усмихна на слабия, неподходящо облечен мъж.

— Мога ли да ви помогна, господине? — попита той, като се мъчеше да не издава външно опасението си, че този пътник сигурно е объркал палубата.

— Надявам се — отвърна Таунсенд. — Току-що се качих на борда и исках да проверя къде сте ме настанили за вечеря.

— Този ресторант е само за пътниците от първа класа, господине.

— В такъв случай съм попаднал точно където трябва.

— Името ви, господине? — скептично попита стюардът.

— Кийт Таунсенд.

Мъжът прегледа списъка на пътниците от първа класа, които се бяха качили на кораба в Кингстън.

— Вие сте на осма маса, господин Таунсенд.

— Госпожа Шъруд случайно да е на същата маса?

Стюардът отново провери.

— Не, господине, тя е на трета маса.

— Възможно ли е да ми намерите място при нея? — попита Кийт.

— Боя се, че не, господине. Никой от тази маса не е слязъл в Кингстън.

Таунсенд бръкна в портфейла си и извади стодоларова банкнота.

— Но предполагам, че проблемът ще се реши, ако преместя архидякона на капитанската маса.

Кийт се усмихна и понечи да си тръгне.

— Извинете ме, господине. До госпожа Шъруд ли желаете да седите?

— Би било най-добре — потвърди Таунсенд.

— Просто може да стане малко неловко. Разбирате ли, тя е с нас през цялото пътуване и вече се наложи да я местим два пъти, защото сътрапезниците ѝ не ѝ харесваха.

Кийт отново извади портфейла си и след няколко минути излезе от ресторанта, убеден, че ще седи точно където трябва.

Взе душ, преоблече се за вечеря, препрочете подготовения от Кейт доклад за госпожа Шъруд и малко преди осем часа влезе в трапезарията.

На масата вече седеше възрастна двойка. Мъжът бързо се изправи.

— Аз съм доктор Арнолд Пърсивал от Охайо — каза той и се ръкува с Таунсенд. — А това е скъпата ми съпруга Джени — също от Охайо. — И високо се засмя.

— Кийт Таунсенд — представи се Кийт. — От...

— От Австралия, ако не греша, господин Таунсенд — прекъсна го лекарят. — Много се радвам, че са ви сложили на нашата маса. Съвсем наскоро се пенсионирах и двамата с Джени сме си обещали да обиколим целия свят. Какво ви води на борда? — Преди Таунсенд да успее да отговори, пристигна друга двойка. — Това е Кийт Таунсенд от

Австралия — заяви доктор Пърсивал. — Позволете ми да ви представя господин и госпожа Осбърн от Чикаго, Илинойс.

Тъкмо се бяха ръкували, когато докторът каза:

— Добър вечер, госпожо Шъруд. Представям ви Кийт Таунсенд.

Кийт знаеше от доклада на Кейт, че госпожа Шъруд е на шейсет и седем, но сега видя, че трябва да е хвърлила много време и пари в опити да скрие този факт. Съмняваше се, че някога е била красавица — по-точните думи бяха „добре запазена“. Носеше модерна вечерна рокля, макар и с два-три пръста по-къса от необходимото. Таунсенд ѝ се усмихна така, сякаш е с двайсет и пет години по-млада.

Когато чу акцента му, госпожа Шъруд едва успя да скрие неодобрението си, но появилите се с разлика от няколко минути един след друг нови двама пътници отвлякоха вниманието ѝ. Кийт не чу името на генерала, ала жената се представи като Клер Уилямс и се настани до доктор Пърсивал от отсрещната страна на масата. Таунсенд ѝ се усмихна, но тя само го изгледа хладно.

Още преди Кийт да е успял да седне, госпожа Шъруд се поинтересува защо се е преместил архидяконът.

— Струва ми се, че го видях на капитанската маса — отвърна Клер.

— Надявам се утре да се върне — каза госпожа Шъруд и незабавно поведе разговор с господин Осбърн, който седеше от дясната ѝ страна.

Тъй като по време на първото ястие тя категорично отказваше да отвръща на неговите реплики, Таунсенд се заприказва с госпожа Пърсивал, като в същото време се опитваше да подслушва госпожа Шъруд. Оказа се доста трудно.

До края на основното ястие не беше успял да размени с нея и десетина думи. По време на кафето Клер го попита дали някога е бил в Англия.

— Да, в Оксфорд, точно след войната — за пръв път от петнайсет години насам призна Таунсенд.

— Кой колеж? — рязко се завъртя към него госпожа Шъруд.

— Уорчестър — любезно отвърна той. Но това бе първият и последният ѝ въпрос за тази вечер. Кийт се изправи, когато тя напускате масата, и се зачуди дали три дни ще са му достатъчни. Когато допи кафето си и пожела лека нощ на Клер и генерала, той се

прибра в каютата си и за пореден път препрочете доклада. В него не се споменава за предразсъдъци и снобизъм, но пък Сали никога през живота си не беше виждала Маргарет Шъруд.

Когато на следващата сутрин Таунсенд зае мястото си за закуска, единственият свободен стол бе от дясната му страна. Той изчака и си тръгна последен, но госпожа Шъруд изобщо не се появи. През следващия час обикаля из кораба с напразната надежда да се натъкне на нея.

Кийт закъсня за обяд с няколко минути и откри, че госпожа Шъруд се е преместила от отсрещната страна на масата между генерала и доктор Пърсивал. Тя дори не погледна към него. Появилата се малко по-късно Клер нямаше друг избор, освен да седне до него, въпреки че незабавно поведе разговор с господин Осбърн.

Таунсенд се опитваше да слуша госпожа Шъруд, като се надяваше да намери някакъв повод да се намеси, но тя просто казваше, че това било деветнайсетото ѝ околосветско пътешествие и познавала кораба също толкова добре, колкото капитана.

Вече започваше да се страхува, че планът му няма да успее. Дали не трябваше да повдигне въпроса направо? Кейт го бе посъветвала да не го прави. „Не бива да я смятаме за глупачка — преди да се разделят на летището го предупреди тя. — Бъди търпелив и възможността сама ще ти се открие.“

Той небрежно се завъртя надясно, когато чу доктор Пърсивал да пита Клер дали е чела „Реквием за една светица“.

— Не — отвърна тя. — Добра ли е?

— О, аз съм я чела — намеси се от отсрещната страна на масата госпожа Шъруд, — и ви уверявам, че това далеч не е най-добрата му книга.

— Ужасно съжалявам да го чуя, госпожо Шъруд — малко прекалено бързо отвърна Таунсенд.

— Защо, господин Таунсенд? — неспособна да скрие изненадата си, че дори той знае кой е авторът, попита тя.

— Защото имам честта да публикувам творбите на господин Фокнър.

— Нямах представа, че сте издател — каза доктор Пърсивал. — Колко вълнуващо. Обзалагам се, че на този кораб има много хора, които могат да ви разкажат интересна история.

— Вероятно даже един-двама на тази маса — като избягваше погледа на госпожа Шъруд, отвърна Таунсенд.

— Болниците са безкраен източник на истории — продължи доктор Пърсивал. — Уверявам ви.

— Вярно е — съгласи се Кийт. Разговорът започваше да му доставя удоволствие. — Но само добрата история не е достатъчна. Трябва да си в състояние да я изложиш на хартия. А за това е нужен истински талант.

— В коя компания работите? — като се мъчеше да говори небрежно, попита госпожа Шъруд.

Таунсенд ѝ беше пуснал мухата и тя веднага се бе хванала на кукичката.

— „Шуман и Ко“ в Ню Йорк — също толкова нехайно отвърна той.

В този момент генералът започна да обяснява на Кийт колко много хора го карали да напише мемоарите си. После разкри на всички на масата как би могла да изглежда първата глава.

Таунсенд не се изненада, когато на вечеря госпожа Шъруд зае мястото на Клер от дясната му страна. По време на пушената съомга той се задълбочи да обяснява на госпожа Пърсивал как една книга можела да попадне в списъка на бестселърите.

— Може ли да ви прекъсна, господин Таунсенд? — тихо попита госпожа Шъруд, докато им поднасяха агнешкото.

— С удоволствие, госпожо Шъруд.

— Интересува ме в кой отдел работите в „Шуман“.

— Не съм в конкретен отдел — отвърна той.

— Как да разбирам това?

— Ами, виждате ли, аз съм собственик на компанията.

— Това означава ли, че имате право да отменяте решенията на главния редактор? — попита госпожа Шъруд.

— Мога да отменя решението на всеки — заяви Таунсенд.

— Просто... — Тя се поколеба и се огледа, сякаш за да се увери, че никой не слуша разговора им — не че имаше значение, защото Кийт знаеше какво ще му каже. — Просто преди известно време пратих в „Шуман“ един ръкопис. Три месеца по-късно получих отказ, без дори да ми обяснят причината.

— Много съжалявам. — Таунсенд замълча за миг преди да произнесе следващата си, грижливо подготвена реплика. — Разбира се, истината е, че много от ръкописите, които получаваме, отиват направо в кошчето, без никой да ги прочете.

— Какво? — недоверчиво попита тя.

— Вижте, всяко голямо издателство получава по сто, даже по двеста ръкописа седмично. Никой не е в състояние да си позволи да назначи толкова много хора, че да четат всичко. Така че не бива да се отчайвате.

— Но тогава как някой нов автор като мен би могъл да привлече интерес към работата си? — възкликна госпожа Шъруд.

— Моят съвет към всеки, сблъскал се с такъв проблем, е да си намери добър агент — опитен човек, който да знае точно към кое издателство да се обърне и навярно дори кой редактор би се заинтригувал.

Таунсенд се съсредоточи върху агнешкото си и зачака госпожа Шъруд да събере необходимия кураж. „Винаги я оставяй да води — бе го предупредила Кейт, — така няма да заподозре нищо.“

— Бих ли могла да ви помоля — колебливо започна госпожа Шъруд — да прочетете романа ми и да ми дадете професионалното си мнение?

— С най-голямо удоволствие — отвърна Кейт. Госпожа Шъруд се усмихна. — Когато се върнем в Ню Йорк, просто ми пратете ръкописа в „Шуман“. Ще се погрижа някой от старшите редактори да го прочете и да ми даде писмен доклад.

Госпожа Шъруд прехапа устни.

— Но аз нося романа със себе си — каза тя. — Виждате ли, ежегодното ми околосветско плаване ми дава възможност да внасям малки поправки.

Таунсенд копнееше да ѝ отвърне, че благодарение на готвачката на брат ѝ това вече му е известно. Но се задоволи с думите:

— В такъв случай защо не се отбиете в каютата ми? Така ще мога да прочета първите няколко глави, които поне ще ми дадат представа за стила ви.

— Наистина ли, господин Таунсенд? Много любезно от ваша страна. Моят скъп съпруг често казваше, че човек не трябва да смята всички австралийци за каторжници и разбойници.

Таунсенд се засмя. В същия момент Клер се наведе към него.

— Вие ли сте онзи господин Таунсенд, за когото споменава статията в сутрешния брой на „Оушън Таймс“?

Кийт си придаде изненадан вид.

— Нямах представа — отвърна той. — Не съм я чел.

— Отнася се за човек на име Ричард Армстронг — нито един от двамата не забеляза реакцията на госпожа Шъруд, — който също бил издател.

— Познавам един Ричард Армстронг — каза Таунсенд, — така че е напълно възможно.

— Бил награден с кръст за храброст — намеси се генералът, — но това е единственото хубаво нещо, което пише за него в статията. Казвам ви, човек не може да вярва на всичко, което четете във вестниците.

— Съгласен съм с вас — отвърна Кийт.

Госпожа Шъруд се изправи и ги напусна, без дори да им пожелае лека нощ.

Веднага щом тя се отдалечи, генералът започна да разказва на доктор Пърсивал и господин Осбърн втората глава от автобиографията си.

— Не бих искала да ви прекъсвам, генерале — надигна се от мястото си Клер, — но аз също мисля да си лягам.

Таунсенд дори не погледна към нея. Няколко минути по-късно, докато старият военен се евакуираше от брега на Дюнкерк, той също се извини, стана и се прибра в каютата си.

Едва беше излязъл от душа, когато на вратата се почука. Кийт се усмихна, облече си хавлиения халат с емблема на кораба и бавно пресече стаята. Ако госпожа Шъруд му донесеше ръкописа си, щеше да има повод да се срещне с нея на следващата сутрин. Той отвори вратата.

„Добър вечер, госпожо Шъруд“ — понечи да каже Таунсенд, само за да открие, че пред него стои Кейт. Бе разтревожена. Тя припряно влезе и затвори вратата.

— Нали се уговорихме да не се срещаме, освен при извънредни обстоятелства? — попита Кийт.

— Обстоятелствата наистина са извънредни — отвърна тя, — но не можех да рискувам да ти го кажа на вечеря.

— Затова ли ме попита за статията, след като трябваше да говориш за новата пиеса на Бродуей?

— Да — потвърди Кейт. — Недей да забравяш, че разполагах само с два дни, за да я опозная. Тя току-що се обади в каютата ми, за да ме попита дали наистина вярвам, че си издател.

— И ти какво й отговори? — попита Кийт.

В този момент на вратата отново се почука. Той вдигна показалец към устните си и посочи към душа. Изчака, докато Кейт дръпне завесата, после отвори и каза:

— Госпожо Шъруд. Много се радвам да ви видя.

— Благодаря, господин Таунсенд. Реших да се отбия и да ви оставя това. — Тя му подаде дебел ръкопис. — Просто в случай, че нямате какво друго да правите.

— Много мило от ваша страна — отвърна той и взе ръкописа от ръцете й. — Какво ще кажете да поговорим утре сутрин след закуска? Тогава ще мога да ви съобщя първите си впечатления.

— О, наистина ли ще го направите, господин Таунсенд? Нямам търпение да науча какво мислите за романа ми. — Тя се поколеба. — Надявам се, че не съм ви обезпокоила.

— Да ме обезпокоите ли? — озадачи се Кийт.

— Стори ми се, че чувам гласове, и си помислих, че сте сам.

— Сигурно сте ме чули да си тананикам под душа — не особено убедително отвърна той.

— А, ясно — каза госпожа Шъруд. — Е, надявам се, че ще намерите време да прочетете няколко страници от „Любовницата на сенатора“.

— Непременно — обеща Кийт. — Лека нощ, госпожо Шъруд.

— О, наричайте ме Маргарет.

— Аз съм Кийт — усмихна се той.

— Зная. Току-що прочетох статията за вас и господин Армстронг. Изключително интересна е. Възможно ли е наистина да е толкова ужасен?

Кийт само повдигна рамене.

Когато тя си тръгна и той затвори вратата, Кейт излезе изпод душа, облечена във втория халат. Докато се приближаваше към него, коланът й се свлече на земята и халатът лекичко се разтвори.

— О, наричай ме Клер — каза тя и го прегърна през кръста.

Кийт я притегли към себе си.

— Възможно ли е наистина да си толкова ужасен? — засмя се Кейт, докато той я отвеждаше към леглото.

— Да, такъв съм — отвърна Таунсенд.

— Кийт — прошепна тя, — не смяташ ли, че трябва да се заемеш с ръкописа?

След преместването на Шарън от спалнята в офиса му трябваша само няколко часа, за да осъзнае, че Сали не е преувеличавала за способностите ѝ като секретарка. Ала беше прекалено горд, за да ѝ се обади и да го признае.

В края на втората седмица по бюрото му се валяха купчини останали без отговор писма и още по-лошо, отговори, под които не можеше да се подпише. След толкова много години със Сали бе забравил, че рядко е прекарвал повече от няколко минути на ден в проверка на работата ѝ преди просто да подпише всичко, което постави пред него. Всъщност единственият документ, под който се подписа тази седмица, беше договорът на Шарън, очевидно подготвен не от самата нея.

Във вторник на третата седмица Армстронг отиде в Камарата на общините, за да обядва с министъра на здравеопазването, и установи, че срещата всъщност е за следващия ден. Двайсет минути по-късно се върна в офиса си побеснял от ярост.

— Но аз ти казах, че днес имаш обяд с председателя на директорския борд на „НатУест“ — настоя Шарън. — Той току-що позвъни от „Савой“, за да пита къде си.

— Където ме прати — изръмжа Дик. — В Камарата на общините.

— Да не би да очакваш да върша всичко вместо теб?

— Сали успяваше — едва овладявайки гнева си, отвърна той.

— Ако още един път чуя името на тази жена, кълна се, че ще те напусна.

Без да отговори, Армстронг изхвърча от кабинета и нареди на Бенсън колкото може по-бързо да го откара до „Савой“. Когато пристигна в ресторанта, Марио му съобщи, че гостът му вече си бил

тръгнал. А когато се върна в офиса, се оказа, че Шарън също си е тръгнала — боляла я глава.

Той седна на бюрото си и набра номера на Сали, но никой не му отговори. Продължи да я търси поне веднъж дневно, ала попадеше само на телефонния ѝ секретар. В края на следващата седмица нареди на Фред да ѝ изплати последния чек.

— Но аз вече ѝ пратих трудовата книжка, както ми нареди — напомни му главният счетоводител.

— Недей да спориш с мен, Фред — отвърна Армстронг. — Просто ѝ плати.

На петата седмица в кабинета му ежедневно започнаха да се появяват временни секретарки, някои от които оставаха само за по няколко часа. Но по случайност тъкмо Шарън отвори плика от Сали, за да открие вътре скъсан на две чек и писмо, което гласеше: „Вече получих щедро възнаграждение за миналия месец“.

Когато на следващата сутрин се събуди, Кийт с изненада завари Кейт да чете ръкописа на госпожа Шъруд. Тя се наведе към него и го целуна, после му подаде първите седем глави. Таунсенд седна на леглото, премигна няколко пъти и прочете първото изречение: „Когато тя излезе от басейна, гащетата му започнаха да се издуват“. Той въпросително погледна Кейт.

— Продължавай. Нататък става още по-горещо.

Докато Кийт си взе душ, Кейт прехвърли четирийсетина страници.

— Не се мъчи повече — каза тя, докато се бършеше. — Ще ти разкажа как свършва.

Таунсенд пусна ръкописа на пода и попита:

— И как?

Кейт се приближи до леглото, отметна завивката и погледна голото му тяло.

— Ако се съди по реакцията ти, или още си падаш по мен, или бих казала, че си открил бестселър.

След час Кийт влезе в трапезарията и завари на масата само Кейт и госпожа Шъруд. Двете бяха потънали в разговор. Когато се приближи, те незабавно замълчаха.

— Едва ли сте... — започна Маргарет.

— Да? — невинно попита той.

Кейт трябваше да се извърне, за да не позволи на госпожа Шъруд да види изражението ѝ.

— Едва ли сте успели да се задълбочите в романа ми.

— Да се задълбоча ли? — възкликна Таунсенд. — Прочетох го от кора до кора! И едно нещо е сигурно, госпожо Шъруд: не е възможно някой от „Шуман“ да е прочел ръкописа, защото иначе щяха да го лапнат като топъл хляб.

— О, наистина ли смятате, че е чак толкова добър? — попита тя.

— Определено — потвърди Кийт. — Мога само да се надявам, че въпреки непростимия ни груб отказ ще позволите „Шуман“ да ви направи предложение.

— Разбира се — ентузиазирано отвърна госпожа Шъруд.

— Чудесно. Предполагам обаче, че тук не е мястото да обсъждаме условията.

— Естествено. Разбирам ви напълно, Кийт. Защо не се отбиете в каютата ми? — Тя си погледна часовника. — Да речем към десет и половина, става ли?

Таунсенд кимна.

— Съгласен съм. — И се изправи, когато госпожа Шъруд сгъна салфетката си и стана от масата.

— Научи ли нещо ново? — попита Кийт веднага щом възрастната жена се отдалечи.

— Не много — отвърна Кейт, като отхапа от препечената си филийка. — Но тя едва ли вярва, че наистина си прочел целия ръкопис.

— Какво те кара да смяташ така?

— Защото преди малко ми каза, че снощи в каютата ти имало жена.

— Нима? — Таунсенд се замисли. — И какво друго ти каза?

— Подробно обсъди статията в „Оушън Таймс“ и ме попита дали...

— Добро утро, Таунсенд. Добро утро, уважаема госпожо — поздрави ги генералът и зае мястото си.

Кейт широко му се усмихна и се изправи, като прошепна на Кийт:

— Успех!

— Радвам се, че имам възможност да поговоря насаме с вас, Таунсенд. Виждате ли, истината е, че вече съм написал първия том от мемоарите си и случайно го нося със себе си. Бих ли могъл да ви помоля да ги прочетете и да ми дадете професионалното си мнение?

Трябваша му още двацет минути, за да се избави от книга, която не искаше да чете, а още по-малко да публикува. Генералът не му остави много време да се подготви за срещата с госпожа Шъруд. Кийт се прибра в каютата си и за последен път прегледа бележките на Кейт, после се запъти към апартамент „Трафалгар“. Почука на вратата няколко секунди след 10:30 и незабавно му отвориха.

— Обичам точните мъже — заяви госпожа Шъруд.

Апартаментът се оказа на две равнища и имаше балкон. Госпожа Шъруд отведе госта си до две удобни кресла в средата на всекидневната и попита:

— Искате ли кафе, Кийт?

— Не, благодаря, Маргарет. Току-що закусах.

— Тогава да преминем към конкретния ми въпрос.

— Както ви казах сутринта — започна Таунсенд, — за „Шуман“ ще е чест да издаде романа ви.

— О, колко се радвам — възкликна госпожа Шъруд. — Иска ми се скъпият ми съпруг да беше жив. Той вярваше, че някой ден ще издадат моя книга.

— С радост ще ви предложим аванс от сто хиляди долара — продължи Кийт — и десет процента от продажната цена. Година след публикуването на романа с твърди корици ще пуснем второ издание с меки и ще получавате допълнително възнаграждение за всяка седмица, през която останете в списъка на бестселърите на „Ню Йорк Таймс“.

— Наистина ли смятате, че скромният ми опит ще се появи в списъка на бестселърите?

— Готов съм да се обзаложа — каза Таунсенд.

— Нима? — попита госпожа Шъруд.

Кийт я погледна и се зачуди дали не е прекалил.

— С удоволствие приемам условията ви, господин Таунсенд — каза тя. — И мисля, че това трябва да се отпразнува. — Възрастната жена му наля чаша шампанско от полупразна бутилка, поставена в кофичка с лед. — След като се договорихме за книгата, ще си позволя да поискам съвета ви по проблем, с който се сблъсках съвсем наскоро.

— Ще се опитам да ви помогна, ако е по силите ми — отвърна Кийт, загледан в картината на стената, на която едноръкият, едноок Нелсън умираше на палубата.

— Останах извънредно неприятно изненадана от една статия в „Оушън Таймс“ към която привлече вниманието ми... госпожица Уилямс — продължи госпожа Шъруд. — Отнася се за някой си господин Ричард Армстронг.

— Не ви разбирам.

— Ще ви обясня — отвърна тя и му разказа историята, която Кийт знаеше много по-добре от нея. Накрая завърши с думите: — Клер смята, че тъй като сте в издателския бизнес, може би ще сте в състояние да ми препоръчате някой друг, на когото да продам акциите си.

— Колко искате за тях? — попита Таунсенд.

— Двайсет милиона долара. За такава сума се договорих с брат си Александър, който вече е продал своя дял на Ричард Армстронг.

— Кога трябва да се срещнете с господин Армстронг?

— Той ще ме посети в нюйоркския ми апартамент в единайсет сутринта в понеделник.

Кийт продължаваше да гледа картината на стената и се преструваше, че сериозно обмисля проблема.

— Убеден съм, че моята компания ще може да ви предложи същата цена — отвърна той. — Особено след като сумата вече е уговорена. — Надяваше се, че Маргарет не чува туптенето на сърцето му.

Госпожа Шъруд сведе очи към каталога на „Сотби“, който ѝ беше пратила от Женева нейна приятелка.

— Какво щастие, че ви срещнах тук — каза тя. — Просто късмет.

Таунсенд не отговори. Възрастната жена остави чашата си на масата.

— Довечера ще помисля и утре преди да пристигнем ще ви съобщя окончателното си решение.

— Разбира се — каза Кийт, като се опита да скрие разочарованието си. После стана. Маргарет го изпрати до вратата.

— Благодаря ви, че ми отделихте от времето си, Кийт.

— Няма защо — отвърна Таунсенд.

— Как мина? — бяха първите думи на Кийт.

— Не отговори окончателно, но благодарение на твоята статия, мисля, че почти е ухапала въдицата.

— Ами акциите?

— Тъй като сумата вече е уговорена, изглежда, не я интересува кой ще ги купи, стига да издадат книгата ѝ.

— Но е поискала време, за да обмисли нещата. И освен това защо не те е попитала за какво са ти акциите?

Таунсенд само сви рамене.

— Започвам да се чудя дали госпожа Шъруд не ни е чакала на борда, а не обратното!

— Не бъди глупава — каза Кийт. — В края на краищата тя ще трябва да реши дали е по-важно да публикува романа си, или да послуша Александър, който я е посъветвал да продаде дела си на Армстронг. И точно тук ние имаме едно преимущество.

— Какво?

— Благодарение на Сали знаем точно колко отказа е получила от различни издателства през последните десет години. И след като съм чел книгата, мисля, че едва ли някое от тях ѝ е дало основание за надежда.

— Това със сигурност е известно и на Армстронг. Дали и той е готов да публикува романа?

— Но тя няма начин да е сигурна — възрази Таунсенд.

— Напротив. А и е много по-интелигентна, отколкото я смятаме. На кораба има ли телефон?

— Да, на мостика. Искрах да се свържа с Том Спенсър в Ню Йорк, за да го предупредя да промени договора, но ми казаха, че телефонът се използвал само при спешни случаи.

— А кой решава какъв е случаят? — попита Кейт.

— Според домакина единствен арбитър бил капитанът.

— Тогава значи не можем да направим нищо, докато не стигнем до Ню Йорк.

Госпожа Шъруд закъсня за обяд и зае мястото до генерала. Тя търпеливо изслуша досадното обобщение на трета глава от мемоарите

му и нито веднъж не повдигна въпроса за собствената си книга. След обяда изчезна в каютата си.

Когато слязоха в трапезарията за вечеря, Маргарет седеше на капитанската маса.

Кийт и Кейт прекараха безсънна нощ и подраниха за закуска с надеждата да научат решението ѝ. Ала минутите течаха и след като госпожа Шъруд не се появи, стана ясно, че навярно закусва в апартамента си.

— Сигурно си събира багажа — предположи доктор Пърсивал.

Кейт не изглеждаше убедена.

Кийт се върна в каютата си, оправи си багажа и излезе при Кейт на палубата. Лайнерът се насочваше към Хъдсън.

— Имам предчувствието, че този път изгубихме — каза тя.

Тъкмо минаваха покрай Статуята на свободата.

— Май си права. И нямаше толкова много да съжалявам, ако пак не ставаше дума за Армстронг.

— Толкова ли е важно да го победиш?

— Да. Разбери, че...

— Добро утро, господин Таунсенд — чу се женски глас зад тях и Кийт се обърна.

— Добро утро, госпожо Шъруд.

— След задълбочено обмисляне — каза тя — най-после взех решение.

Той затаи дъх.

— Ако пригответе и двата договора за подпис утре в десет сутринта, нека използвам вулгарния израз, ще сте си опекли работата.

Кийт се усмихна доволно.

— Но — продължи тя, — ако книгата ми не бъде публикувана до една година след подписването на договора, ще трябва да платите обезщетение от един милион долара. И ако не се появи в списъка на бестселърите на „Ню Йорк Таймс“, ще изгубите още един милион.

— Но...

— Нали казахте, че сте готов да се обзаложите, господин Таунсенд? Е, давам ви възможност да го направите.

— Но... — повтори Кийт.

— Очаквам ви в апартамента си утре в десет сутринта, господин Таунсенд. Адвокатът ми потвърди, че също ще присъства. Ако не

дойдете, в единайсет ще подпиша договора с господин Армстронг. — Госпожа Шъруд замълча, погледнато право в очите: — Имам предчувствието, че той също ще прояви желание да публикува романа ми.

И без да каже нищо повече, се отдалечи към пътническата рампа. На кея я чакаха два черни ролс-ройса. От първия изскочи шофьор и ѝ отвори задната врата. Вторият автомобил беше за багажа ѝ.

— Как е успяла да разговаря с адвокатата си? — попита Кийт. — Случаят едва ли може да се нарече „спешен“.

Точно преди да се качи в колата, госпожа Шъруд вдигна поглед нагоре и махна на някого. Двамата с Кейт се обърнаха към мостика.

Капитанът отдаваше чест.

---

[1] Кингстън — столицата на Ямайка. — Б.пр. ↑

26.

Дейли Мейл

10 юни 1967

Край на шестдневната война: Насър се отказва

Армстронг отново провери разписанието на полетите до Ню Йорк. После потърси адреса на госпожа Шъруд в телефонния указател на Манхатън и дори позвъни в „Пиер“, за да се убеди, че е запазен президентският апартамент. Не можеше да си позволи да закъснее за тази среща или да се озове на грешен адрес.

Вече беше депозирал 20 милиона долара в „Манхатън Банк“, бе прегледал изявлението за пресата заедно със съветника си по въпросите на връзките с обществеността и беше предупредил Питър Уейкъм да подготви директорския борд за специално съобщение.

Предишната вечер Александър Шъруд му се бе обадил да му каже, че е разговарял със снаха си преди тя да замине на ежегодното си окоლოსветско пътешествие. Тя потвърдила уговорената сума от 20 милиона и с нетърпение очаквала Армстронг в единайсет часа в деня след завръщането си. Когато двамата с Шарън се качиха на самолета, Армстронг бе убеден, че след двайсет и четири часа ще е единствен собственик на национален вестник, чийто тираж отстъпва само на „Дейли Ситизън“.

След като се настаниха в „Пиер“, Дик отиде до Шейсет и трета улица, за да се убеди, че знае точно къде живее госпожа Шъруд.

Докато вечеряха в хотела, двамата с Шарън почти не разговаряха. Армстронг вече започваше да се чуди защо изобщо я е взел със себе си. Тя си легна много преди Дик да се запъти към банята и незабавно заспа.

Дик отпусна глава на възглавницата и се опита да измисли какво би могло да се обърка до единайсет часа на следващия ден.

— Струва ми се, че тя през цялото време е знаела какво замисляме — каза Кейт, докато проследяваше с поглед отдалечаващия

се ролс-ройс.

— Не е възможно — възрази Таунсенд. — Но даже да е знаела, все пак прие моите условия.

— Или условията, които е искала тя — тихо отвърна Кейт.

— Какво имаш предвид?

— Просто всичко стана прекалено лесно. Не забравяй, че тя не е Шъруд. Само е проявила здравия разум да се омъжи за човек от този прочут род.

— Прекалено си подозрителна — каза Таунсенд. — Тя не е и Ричард Армстронг.

— Ще се убедя едва когато видя подписа ѝ под двата договора.

— Двата ли?

— Тя няма да се раздели със своя дял от „Глоуб“, докато не се увери, че ще публикуваш романа ѝ.

— Мисля, че няма да има проблем да я убедя — рече Кейт. — Не трябва да забравяме, че е отчаяна — вече е получила петнайсет отказа преди да се натъкне на мен.

— Или преди да предвиди появата ти.

Таунсенд погледна към нея. Към трапа се приближаваше черна лимузина. От задната седалка слезе висок, едър мъж с рошава черна коса и вдигна очи към пътниците на палубата.

— Том Спенсър току-що пристигна — каза Кейт. — Престани да се тревожиш. Когато се върнеш в Сидни, аз ще съм собственик на трийсет и три цяло и три десети процента от „Глоуб“. И нямаше да успея без теб. Обади ми се веднага щом кацнеш на „Кингсфорд-Смит“. — Таунсенд целуна Кейт и я прегърна, после двамата се върнаха в каютите си.

Той взе куфарите си и слезе на нея. Адвокатът обикаляше около колата — навик от дните му като състезател по спортно ходене, както веднъж беше обяснил на Таунсенд.

— Имаме двацет и четири часа — каза Таунсенд.

— Значи госпожа Шъруд се е съгласила с плана ти, така ли?

— Да, но иска два договора — отвърна Кейт, докато се настаняваше на задната седалка — и нито един от тях не е като онзи, който те помолих да подготвиш.

Том извади от куфарчето си бележник и го опря върху коленете си. Отдавна бе разбрал, че този клиент никога не хвърля думите си

напразно. Докато Таунсенд му обясняваше условията на госпожа Шъруд, Спенсър усърдно си водеше бележки.

Във фойето на „Карлайл“ ги очакваха двама колеги на Том.

— Защо първо не се настаниш? — предложи адвокатът. — Аз ще обясня на колегите си онова, което ми разказа. Когато си готов, ела при нас в зала „Версай“ на третия етаж.

Таунсенд се регистрира, получи ключа от обичайната си стая и след като разопакова багажа си, отиде на третия етаж. В зала „Версай“ завари Том да крачи около дълга маса и да информира колегите си за новото положение. Кийт седна в отсрещния край, докато Спенсър продължи да обикаля наоколо. Спря едва когато се наложи да поиска още подробности за условията на госпожа Шъруд.

След няколко километра ходене, купчина сандвичи и безброй кафета общите очертания на двата договора бяха готови.

Когато няколко минути след шест в залата влезе камериерка и спусна завесите, Том за пръв път седна и бавно прочете проектодоговорите. Накрая се изправи и заяви:

— Засега толкова, Кийт. Най-добре да се върнем в офиса и да отпечатаме двата документа. Предлагам утре да се срещнем в осем сутринта, за да хвърлиш едно око на окончателния текст.

— Има ли нещо, за което трябва да помисля дотогава, Том? — попита Таунсенд.

— Да — отвърна Спенсър. — Абсолютно ли си убеден, че в договора за книгата трябва да запазим двете клаузи, за които ни предупреди Кейт?

— Абсолютно. След три дни с госпожа Шъруд мога да те уверя, че тя не разбира нищо от книгоиздаване.

— Кейт не смята така.

— Кейт е прекалено подозрителна — отвърна Таунсенд.

— Нищо не може да ми попречи да издам сто хиляди броя от проклетата й книга и да ги пратя на склад в Ню Джърси.

— Така е — каза Спенсър. — Но какво ще стане, когато романът не влезе в списъка на бестселърите?

— Прочети съответната клауза. Никъде не се споменава за срок. Безпокои ли те нещо друго?

— Да. За срещата в десет часа ще ти трябват два отделни парични ордера. Не искам да рискуваме с чекове — това само ще даде

на госпожа Шъруд повод да не подпише окончателния договор. Бъди сигурен в едно: когато се появи в единайсет, Армстронг ще носи чек за двайсет милиона.

Таунсенд кимна.

— Преведох парите от Сидни в „Манхатън Банк“ още в деня, в който разговаряхме за първоначалния договор. Утре сутринта можем да вземем ордерите.

— Чудесно. В такъв случай за днес приключваме.

Когато се прибра в стаята си, Кийт уморено се стовари на леглото и веднага заспа. Събуди се в пет сутринта и с изненада откри, че е облечен. Първите му мисли бяха за Кейт и къде ли се намира в момента.

Съблече се и дълго стоя под топлия душ преди да си поръча ранна закуска. Или трябваше да е късна вечеря? Той проучи менюто и все пак се спря на закуска.

Докато чакаше закуската, включи новините по телевизията. Съобщиха за съкрушителната израелска победа в шестдневната война, макар че, изглежда, никой не знаеше къде е Насър. Излъчиха интервю с говорител на НАСА относно шансовете на Америка да прати човек на луната преди руснаците. Метеорологът обеща студен въздушен фронт в Ню Йорк. Докато се хранеше Кийт прочете „Ню Йорк Таймс“ и „Стар“ и се замисли какви промени би направил, ако е техен собственик. Опитва се да забрави, че Федералната комисия по комуникациите постоянно го обсипва с въпроси относно разширяващата му се американска империя и му напомня за законите за смесената собственост, които се отнасяха за чуждестранните граждани.

— Този проблем има съвсем просто решение — няколко пъти му беше казвал Том.

— Никога — твърдо отвърщаше той.

Но какво щеше да направи, ако не откриеше друг начин да купи „Ню Йорк Таймс“ и „Стар“? „Никога“ — отново си помисли Кийт, но вече не със същата убеденост.

През следващия час гледа същите новини и препрочете вестниците. До седем и половина знаеше какво се е случило по целия свят и дори в космоса. В осем без десет слезе с асансьора на първия етаж, където се срещна с двамата млади адвокати. Те като че ли носеха

същите костюми, ризи и вратовръзки като предишната вечер, макар някак си да бяха успели да се избърснат. Таунсенд не попита къде е колегата им: знаеше, че Том обикаля из фойето и ще дойде при тях веднага щом приключи тренировката си.

— Добро утро, Кийт — ръкува се с него Спенсър. — Запазил съм спокойна маса в ъгъла на кафенето.

След като седнаха, Том отвори куфарчето си, извади два документа и ги подаде на клиента си.

— Ако тя се съгласи да ги подпише — каза той, — трийсет и три цяло и три десети от акциите на „Глоуб“ ще станат твои — както и издателските права върху „Любовницата на сенатора“.

После адвокатът му обясни договорите клауза по клауза и Таунсенд започна да разбира защо тримата не са спали цяла нощ.

— А сега? — след като върна документите, попита той.

— Трябва да вземеш двата ордера от „Манхатън Банк“ и в десет без пет да си на входа на госпожа Шъруд, защото ако искаме договорите да са подписани преди да се появи Армстронг, ще се нуждаем от всяка минута от този един час.

Армстронг също започна да чете сутрешните вестници само минути след като ги оставиха пред вратата на хотелската му стая. Докато прелистваше страниците на „Ню Йорк Таймс“, той също си представяше промените, които щеше да внесе, ако успееше да сложи ръце върху американския ежедневник. Когато свърши с „Таймс“, се прехвърли на „Стар“, но той не задържа вниманието му за дълго. Дик остави вестниците, включи телевизора и запрехвърля каналите, за да убие времето. Стар черно-бял филм с Алан Лад надделя в конкуренцията с интервю с астронавт.

Когато се запъти към банята, Армстронг остави телевизора включен, без да му дойде наум, че може да събуди Шарън.

В седем вече беше облечен и ставаше все по-неспокоен. Превключи на „Добро утро, Америка“ и изслуша кмета, който обясняваше, че възнамерявал да се справи с профсъюза на пожарникарите и искането им за увеличение на заплатите.

— Разкарай ги тия гадни копелета! — извика той към екрана и изключи телевизора, след като метеорологът му съобщи, че го очаква

поредният горещ безоблачен ден — в Малибу.

Дик взе пудриерата на Шарън от тоалетката и попи челото си, после я прибра в джоба си. В седем и половина закусва в стаята, без да си направи труда да поръча нещо за нея. Когато в осем и половина слезе във фоайето, тя още спеше.

Ръсел Кричли го чакаше в ресторанта. Още преди да е седнал, Армстронг си поръча втора закуска. Адвокатът му извади от куфарчето си дълъг документ и започна да му го обяснява. Докато Кричли отпиваше от кафето си, Дик излапа омлет от три яйца и четири гофрети с гъст сироп.

— Не забелязвам никакви проблеми — каза адвокатът. — Това е почти същият договор, който подписа в Женева девер й — освен че тя, разбира се, не е намекнала за подкуп.

— Ако иска да спази завещанието на сър Джордж Шъруд, тя няма друг избор, освен да приеме двайсет милиона долара.

— Точно така — потвърди Кричли. — Изглежда, когато са наследили акциите, тримата са подписали споразумение, че ако някога продадат дяловете си, цената ще се определи поне от двама от тях. Както знаеш, Александър и Маргарет вече се съгласиха с двайсет милиона.

— Защо?

— В противен случай, според завещанието на сър Джордж, нямаше да получат нищо. Той очевидно не е искал тримата да се карат заради цената.

— И правилото за двете трети все още е валидно, така ли? — попита Армстронг, докато поливаше със сироп петата гофрета.

— Да, въпросната клауза е недвусмислена — потвърди адвокатът и прелисти страниците на трети документ. — Ето я тук. „Ако някой човек или компания бъде регистриран като собственик на шестдесет и шест цяло и шестдесет и шест стотни процента от издадените акции, този човек или компания има право да купи баланса от издадените акции при цена за акция, равна на средната цена за акция, изплатена от този човек или компания за съществуващите акции.“

— Какво означава това, по дяволите? — възкликна Дик.

— Както ти казах по телефона, ако вече притежаваш две трети от акциите, собственикът на останалия дял — в този случай сър Уолтър

Шъруд — няма друг избор, освен да ти продаде акциите си на абсолютно същата цена.

— Значи мога да стана собственик на всички акции преди Таунсенд изобщо да е открил, че „Глоуб“ се продава.

Кричли се усмихна.

— Извънредно любезно от страна на Александър Шъруд да привлече вниманието ти към този факт по време на срещата ви в Женева.

— Недей да забравяш, че това ми струва един милион франка — напомни му Армстронг.

— Според мен ще се окаже, че тези пари не са отишли напразно — отвърна адвокатът. — Стига да си в състояние да представиш ордер за двайсет милиона долара в полза на госпожа Шъруд...

— Уговорил съм се в десет часа да го взема от „Банк ъв Ню Амстердам“.

— В такъв случай, след като вече притежаваш дела на Александър, ще имаш право да купиш акциите на сър Уолтър за абсолютно същата сума и той няма да може да възрази.

Кричли си погледна часовника и докато Армстронг мажеше със сироп шеста гофрета, позволи на сервитьора да му налее втора чаша кафе.

Точно в 09:55 лимузината на Таунсенд спря пред красива каменна сграда на Шейсет и трета улица. Той слезе от колата и се запъти към входа, следван от тримата си адвокати. Портиерът очевидно ги очакваше, защото когато Кийт му съобщи името си, той само отвърна: „Мезонетът на последния етаж“ и посочи асансьора.

На последния етаж ги чакаше прислужница. Часовникът на стената удари десет и в същия момент се появи госпожа Шъруд. Носеше официална рокля и, изглежда, малко се изненада, като видя четиримата мъже. Таунсенд ѝ представи адвокатите и тя ги покани да я последват в трапезарията.

Докато минаваха под великолепен полилей по дълъг коридор, обзаведен с мебели в стил Луи XIV и украсен с импресионистични картини, Таунсенд видя за какво са били използвани част от печалбите

на „Глоуб“. В трапезарията ги посрещна изискан възрастен мъж с гъста сива коса.

Том веднага позна старшият партньор от „Бърлингъм, Хийли & Яблоун“ и за пръв път си помисли, че задачата му може да не се окаже чак толкова лесна. Дватама се ръкуваха, после Том представи Яблоун на клиента си и на своите двама колеги.

Когато всички седнаха и прислужницата им поднесе чай, Спенсър отвори куфарчето си и подаде двата договора на Яблоун. Тъй като знаеше, че не разполагат с много време, той колкото можеше побързо започна да обсъжда документите с адвоката на госпожа Шъруд. Възрастният мъж постоянно го прекъсваше с въпроси. Таунсенд реши, че Том трябва да е отговорил задоволително, защото когато стигнаха до последната страница, господин Яблоун се обърна към клиентката си.

— Не възразявам да подпишете тези два договора, госпожо Шъруд, стига паричният ордер да е редовен.

Кийт си погледна часовника. 10:43. Той се усмихна, когато Спенсър извади от куфарчето си двата ордера. Преди да успее да ги предаде, госпожа Шъруд се завъртя към адвоката си и попита:

— В договора за книгата отбелязано ли е, че ако не отпечатат сто хиляди броя от романа ми до една година след подписването, „Шуман“ ще трябва изплатят обезщетение от един милион долара?

— Да — потвърди Яблоун.

— И че ако книгата не попадне в списъка на бестселърите, ще ми платят още един милион?

Таунсенд се усмихна, защото знаеше, че в документа няма клауза за разпространение на книгата и че не е определен срок, в който романът трябва да попадне в списъка на бестселърите. Стига да издадеше 100 хиляди броя, което можеше да направи съвсем лесно, всичко щеше да му струва около 40 хиляди долара.

— Това е посочено във втория договор — потвърди адвокатът й.

Том се опита да скрие удивлението си. Как можеше човек с опита на Яблоун да не забележи два толкова очевидни пропуска? Таунсенд се оказваше прав — изглежда, щяха да успеят.

— И господин Таунсенд е в състояние да ни предаде ордери за пълните суми, така ли? — попита госпожа Шъруд.

Спенсър ги подаде на Яблоун, който ги плъзна към клиентката си, без дори да ги погледне.

Кийт зачака госпожа Шъруд да се усмихне. Тя обаче се намръщи.

— Това не е сумата, за която се уговорихме — каза възрастната жена.

— Напротив — възрази Таунсенд, който бе получил ордерите от главния касиер на „Манхатън Банк“ и внимателно ги беше проверил.

— Тази тук — повдигна ордера за 20 милиона долара тя, — е точна. Но не и другата.

Кийт се смути.

— Но вие се съгласихте авансът за романа ви да е сто хиляди долара — отвърна той. Усещаше, че устата му пресъхва.

— Точно така — потвърди госпожа Шъруд. — Но очаквах този чек да е за два милиона и сто хиляди долара.

— Тези два милиона трябва да бъдат изплатени по-късно, при това само ако не изпълним условията за публикуване на книгата — каза Кийт.

— Нямам намерение да поемам такъв риск, господин Таунсенд — каза тя.

— Не ви разбирам.

— Тогава ще ви обясня. Очаквам да предадете на господин Яблоун още два милиона долара. Единствено той ще има право да прецени кой да получи тези пари след дванайсет месеца. — Маргарет замълча за миг. — Виждате ли, моят девер Александър е спечелил един милион швейцарски франка под формата на яйце на Фаберже, без дори да си направи труда да ме уведоми. Ето защо аз имам намерение да спечеля от романа си над два милиона долара, без да си направя труда да го уведомя.

Таунсенд ахна. Господин Яблоун се облегна назад и Том осъзна, че не е единственият, който е работил цялата нощ.

— Ако клиентът ви спази условията — намеси се Яблоун, — след дванайсет месеца ще му върна парите с лихвите.

— От друга страна — каза госпожа Шъруд, — ако клиентът ви няма намерение да разпространи романа ми и да го направи бестселър...

— Но вчера се разбрахме за друго — възкликна Таунсенд.

Тя мило погледна към него и без да се изчерви, отвърна:

— Съжалявам, господин Таунсенд, излъгах.

— Но вие оставяте на клиента ми само единайсет минути, за да донесе още два милиона долара — като погледна към големия часовник, възрази Том.

— Всъщност дванайсет — рече господин Яблоун. — Този часовник винаги малко избързва. Така или иначе, няма да издребняваме за една минута. Убеден съм, че госпожа Шъруд ще ви позволи да използвате телефона ѝ.

— Естествено — каза тя. — Виждате ли, покойният ми съпруг винаги казваше: „Ако не можеш да платиш днес, защо някой да ти вярва, че ще успееш да платиш утре?“.

— Но вие получавате ордери за дващест милиона и сто хиляди долара. Това не е ли достатъчно доказателство?

— След десет минути ще получа ордерите на господин Армстронг за същата сума и предполагам, че той с удоволствие ще публикува книгата ми, въпреки статията на Клер... или би трябвало да кажа Кейт?

Таунсенд не отговори цели трийсет секунди. Отначало реши, че госпожа Шъруд блъфира, но когато погледна към часовника, промени мнението си.

Той се изправи, бързо се приближи до телефона на малката масичка, потърси номера в бележника си, набра седемте цифри и след като му се стори, че е чакал цяла вечност, поиска да го свържат с главния касиер. Последва ново прещракване. Отговори му секретарката.

— Тук е Кийт Таунсенд. Трябва спешно да разговарям с главния касиер.

— Боя се, че в момента има среща, господин Таунсенд, и ми нареди през следващия час да не го безпокоя.

— Чудесно, в такъв случай можете да го уредите вие. Трябва до осем минути да преведа два милиона на сметката на един клиент, в противен случай ще се провали сделката, която двамата с него обсъждаме цяла сутрин.

Последва кратко колебание, после секретарката каза:

— Ще го повикам от срещата, господин Таунсенд.

Кийт ясно чуваше тиктакането на големия часовник зад гърба си.

Том се наведе напред и прошепна нещо на Яблоун, който кимна и започна да пише. Само скърцането на писалката по хартията нарушаваше тишината.

— Анди Хармън на телефона — каза главният касиер и после внимателно изслуша обясненията на Таунсенд.

— Но вие ми давате само шест минути, господин Таунсенд. И къде трябва да се преведат парите?

Кийт се обърна и погледна стария адвокат. Яблоун откъсна лист от бележника си и го плъзна към Том, който го предаде на клиента си.

Таунсенд прочете номера на сметката.

— Нищо не ви обещавам, господин Таунсенд — отвърна главният касиер, — но ще ви позвъня веднага щом мога. На кой номер да ви търся?

Кийт му даде номера на телефона и затвори.

После бавно се върна на масата и се отпусна на стола си. Чувстваше се така, като че ли току-що е похарчил последния си цент. Надяваше се госпожа Шъруд да не му вземе пари за телефонния разговор.

Минутите изтичаха. Всички мълчаха. Таунсенд не откъсваше поглед от големия часовник и увереността му постепенно изчезваше. Неговият адвокат не знаеше, че предния ден Кийт е превел от австралийската си сметка в нийоркската „Манхатън Банк“ точно двайсет милиона и сто хиляди долара. Тъй като в момента в Сидни беше два през нощта, главният касиер нямаше как да провери дали притежава още два милиона.

Всяко тиктакане му звучеше като на бомба с часовников механизъм. После го сепна пронизителният звън на телефона. Таунсенд се втурна към масичката и вдигна слушалката.

— Тук е портиерът, господине. Бихте ли предали на госпожа Шъруд, че пристигнаха господин Армстронг и още един господин и в момента се качват с асансьора?

Челото му се покри с пот, когато осъзна, че Армстронг отново го е победил. Той се върна на масата, докато прислужницата отиваше да посрещне следващия гост на госпожа Шъруд. Големият часовник започна да отброява новия час. Телефонът иззвъня пак. Таунсенд отговори, като знаеше, че това е последният му шанс.

Но търсеха Яблоун. Кийт се завъртя към масата и му подаде слушалката. Докато адвокатът разговаряше, той се огледа. Дали апартаментът имаше друг изход? Не искаше да застане лице в лице с тържествуващия Армстронг.

Господин Яблоун затвори и се обърна към госпожа Шъруд.

— Обадиха се от моята банка — каза той. — Потвърждават, че на сметката ми са преведени два милиона долара. Трябва да повтора, Маргарет, че този твой часовник избързва с една минута.

Госпожа Шъруд незабавно подписа двата документа, после им разкри информацията относно завещанието на покойния сър Джордж Шъруд, която изненада Таунсенд и Спенсър. Том взе документите и тя се изправи.

— Последвайте ме, господа. — Маргарет бързо ги поведе през кухнята към противопожарния изход.

— Довиждане, господин Таунсенд — каза тя, докато Кийт излизаше през прозореца.

— Довиждане, госпожо Шъруд — леко се поклони той.

— Между другото...

Таунсенд се завъртя и тревожно я погледна.

— Да?

— Знаете ли, наистина трябва да се ожените за онова момиче.

— Ужасно съжалявам — казваше господин Яблоун, когато госпожа Шъруд се върна в трапезарията, — но моята клиентка вече продаде акциите си от „Глоуб“ на господин Кийт Таунсенд, с когото разбрах, че се познавате.

Армстронг не можеше да повярва на ушите си. Той се завъртя към адвокатата си с бясно изражение на лице.

— За двайсет милиона ли? — спокойно попита стария адвокат Ръсел Кричли.

— Да — потвърди Яблоун, — абсолютно същата сума, за която вашият клиент се е уговорил с девер й.

— Но Александър едва миналата седмица ме увери, че госпожа Шъруд се е съгласила да продаде дяла си от „Глоуб“ на мен — възрази Армстронг. — Пристигнах в Ню Йорк специално...

— Не полетът ви до Ню Йорк ме накара да променя решението си, господин Армстронг — твърдо отвърна възрастната жена. — По-скоро посещението ви в Женева.

Дик смаяна я зяпна, после се обърна и закрачи към асансьора, чиито врати все още бяха отворени. Докато двамата с адвокатата пътуваха надолу, той изруга няколко пъти, преди да попита:

— Но как е успял, по дяволите?

— Мога само да предположа, че по някое време се е качил на борда на кораба на госпожа Шъруд.

— Но как изобщо е научил, че се опитвам да купя „Глоуб“?

— Имам чувството, че няма да откриеш отговора на този въпрос от тази страна на Атлантика — отвърна Кричли. — Но не всичко е изгубено.

— Какво искаш да кажеш, по дяволите?

— Ти вече имаш една трета от акциите.

— Таунсенд също.

— Вярно е. Само че ако успееш да вземеш дела на сър Уолтър Шъруд, ще притежаваш две трети от компанията и Таунсенд няма да има друг избор, освен да ти продаде своята част — със значителна загуба.

Армстронг погледна адвокатата си и по лицето му се плъзна лека усмивка.

— А след като Александър Шъруд продължава да е на твоя страна, играта все още не е свършила.

27.

Глоуб

1 юни 1967

Решението е ваше!

— Можете ли да ми запазите място за следващия полет до Лондон? — когато се свърза с рецепцията на хотела, попита Армстронг.

— Разбира се, господине.

Вторият му разговор беше с лондонския му офис, където Памела — неговата поредна секретарка — потвърди, че сър Уолтър Шъруд се е съгласил да го приеме в десет часа на следващата сутрин. Тя не прибави: „неохотно“.

— Освен това трябва да разговарям с Александър Шъруд в Париж. И се погрижи, когато се върна, Рег да е на летището и Стивън Холит да е в кабинета ми. Всичко трябва да е уредено преди Таунсенд да стигне до Лондон.

Няколко минути по-късно Шарън влезе в апартамента, като едва мъкнеше покупките си, и с изненада завари Дик вече да си събира багажа.

— Заминаваме ли за някъде? — попита тя.

— Тръгваме си — без обяснение отвърна Армстронг. — Пригответи си куфарите, докато платя сметката.

Пиколото отнесе багажа му в очакващата го лимузина, докато той взимаше самолетните билети от рецепцията и уреждаше сметката си. Погледна си часовника — щеше да успее за полета и да се върне в Лондон рано на другата сутрин. Стига Таунсенд да не знаеше за завещанието на сър Джордж Шъруд, все още имаше възможност да стане единствен собственик на компанията. А и даже противникът му да знаеше, Дик бе убеден, че Александър Шъруд ще успее да накара сър Уолтър да му продаде дела си.

Щом Шарън се настани на задната седалка на лимузината, Армстронг нареди на шофьора да тръгва за летището.

— Но още не са свалили моите куфари — възрази тя.

— Ще ги пратят по-късно. Не мога да си позволя да изпусна този полет.

Шарън не каза нищо по целия път до летището. Когато стигнаха, Армстронг поръча на един носач да се погрижи за багажа му и се втурна към гишетото за проверка на паспортите.

Бързо ги придружиха до изходния портал, където стюардесата вече пропускаше пътниците на борда.

— Не се безпокойте, господине — каза тя. — Остават още няколко минути. Спокойно можете да си поемете дъх.

Армстронг извади билетите от джоба си и подаде единия на Шарън. Друг стюард провери неговия и той забърза по дългия коридор към самолета.

Шарън подаде билета си. Стюардът го погледна и каза:

— Вие не сте за този полет, госпожо.

— Какво искате да кажете? Пътувам в първа класа заедно с господин Армстронг. Аз съм личната му асистентка.

— Убеден съм, госпожо, но за жалост имате билет за вечерния полет на „Пан Ам“ за втора класа. Съжалявам, но ще се наложи доста да почакаете.

— Откъде се обаждаш? — попита той.

— От „Кингсфорд-Смит“.

— В такъв случай можеш да си запазиш място на същия самолет.

— Защо? Сделката провали ли се?

— Не, тя подписа — но на известна цена. Появи се проблем с романа и имам предчувствието, че ти си единствената, която може да го реши.

— Не може ли тази нощ най-после да се наспя, Кийт? Вдругиден ще съм в Ню Йорк.

— Не, не може — отвърна той. — Преди да се захванеш на работа трябва да свършим още нещо, а имам само един свободен следобед.

— Какво нещо? — попита Кейт.

— Да се оженим.

Последва продължително мълчание.

— Кийт Таунсенд — накрая отвърна тя. — Господ едва ли е създавал по-малко романтичен човек от теб!

— Това „да“ ли означава? — попита той. Но връзката вече бе прекъснала. Кийт затвори слушалката и погледна Том Спенсър.

— Прие ли условията ти? — широко се усмихна адвокатът.

— Не съм абсолютно сигурен — каза Таунсенд. — Но въпреки това искам да уредиш всичко, за което се разбрахме.

— Добре, тогава отивам в градския съвет.

— И се погрижи утре следобед да си свободен.

— Защо? — попита Том.

— Защото ще имаме нужда от свидетел за подписването на договора.

Този ден сър Уолтър Шъруд изруга цели няколко пъти, което бе далеч над средната му месечна норма.

Първият поток от проклетия се изля след телефонния разговор с брат му. Точно преди закуска Александър му се обади от Париж, за да му съобщи, че е продал акциите си от „Глоуб“ на Ричард Армстронг за двайсет милиона долара, и му препоръча да направи същото.

Но сър Уолтър смяташе, че Армстронг е последният човек на света, който би трябвало да притежава вестник, също толкова британски, колкото говеждото и йоркширския пудинг.

Обилният обяд в клуба по голф успя да го поуспокои, ала той едва не получи инфаркт, когато от Ню Йорк се обади снаха му и му каза, че също продала дела си, но не на Армстронг, а на Кийт Таунсенд, човек, който според сър Уолтър позореше колониите. Никога нямаше да забрави как му се бе наложило да остане една седмица в Сидни и да търпи ежедневните възгледи на „Сидни Кроникъл“ за „така наречената кралица на Австралия“. Беше се прехвърлил на „Континент“, само за да открие, че вестникът поддържа обявяването на страната за република.

Точно преди да седне на вечеря с жена си му позвъни неговият счетоводител. Сър Уолтър нямаше нужда да му напомнят, че през последната година продажбите на „Глоуб“ ежеседмично спадат и че по тази причина е разумно да приеме оферта за 20 милиона, независимо от произхода ѝ. Не на последно място, защото — както се изрази онзи

грубиян — „Роднините ти са те прецаkali и колкото по-рано пипнеш парите, толкова по-добре“.

— Но с кого все пак да сключа сделката? — мрачно попита той. — И двамата ми изглеждат еднакво отвратителни.

— Не съм квалифициран да давам съвети по този въпрос — отвърна счетоводителят. — Навярно би трябвало да се спреш на онзи, когото мразиш по-малко.

На следващата сутрин сър Уолтър пристигна в офиса си необичайно рано и откри, че всяка от заинтересованите страни е пратила по една дебела папка за противника си. И двете били доставени на ръка с разлика от един час. Започна да отлага. Но с изтичането на дните неговият счетоводител, адвокатът му и дори собствената му жена постоянно му напомняха, че тиражите продължават да спадат и че му е предоставен съвсем лесен изход.

Накрая се примири с неизбежното и реши, че стига да остане председател на борда още четири години — до седемдесетия си рожден ден — навярно ще успее да се сработи или с Армстронг, или с Таунсенд. Смяташе за важно приятелите му в клуба по голф да знаят, че все още е председател.

На другата сутрин нареди на секретарката си да покани конкурентите на обяд в два последователни дни и да им каже, че той ще им съобщи решението си до една седмица.

Но след като се срещна и с двамата, все още не можеше да определи кого мрази повече. Възхищаваше се на Армстронг за това, че е спечелил кръст за храброст в защита на втората си родина, но не можеше да понесе мисълта, че собственикът на „Глоуб“ няма да знае как да си служи с вилица и нож. В същото време му допаднаше идеята вестникът да принадлежи на оксфордски възпитаник, ала му прилошаваше, когато си спомнеше възгледите на Таунсенд за монархията. Поне и двамата го бяха уверили, че ще остане председател на борда. Но когато седмицата изтече, продължаваше да се колебае.

Започна да иска съвет от всеки в клуба по голф, включително от бармана, но това не промени нищо. Едва когато неговият банкир му съобщи, че лирата се качва спрямо долара заради проблемите на президента Джонсън във Виетнам, сър Уолтър най-после взе решение.

Колко странно, че една-единствена дума е в състояние да предизвика поток от несвързани помежду си мисли и да ги превърне в

действие, каза си сър Уолтър. Докато набираше телефонния номер на банкера си, той знаеше точно кой би трябвало да сложи край на неговата дилема. Ала освен това разбираше, че трябва да запази тайната до последния момент, дори от главния редактор на „Глоуб“.

В петък следобед Армстронг пристигна в Париж с едно момиче на име Джули — от рекламния отдел. Бе наредил на Памела да не го търсят, освен в краен случай.

Предния ден Таунсенд се беше върнал в Ню Йорк, след като му бяха подшушнали, че главният акционер на „Ню Йорк Стар“ най-после продава акциите си. Бе казал на Хедър, че ще остане там поне две седмици.

Тайната на сър Уолтър бе разкрита в петък вечерта. Първият човек от лагера на Армстронг, който чу новината, незабавно позвъни в офиса му и взе домашния номер на секретарката му. Когато научи какво е замислил сър Уолтър, Памела реши, че това определено е „краен случай“, и веднага се обади в „Джордж V“. Управителят я информира, че господин Армстронг и неговата „спътничка“ се преместили в друг хотел, след като в бара се натъкнали на група лейбъристски министри, пристигнали в Париж на конференция на НАТО. През остатъка от вечерта секретарката систематично провери във всички първокласни хотели във френската столица, но откри Армстронг едва няколко минути след полунощ.

Нощният портиер категорично заяви, че господин Армстронг бил наредил да не го безпокоят при никакви обстоятелства. Понеже бе видял момичето с него, той смяташе, че ако наруши заповедта, няма голяма вероятност да получи бакшиш. Памела остана будна през цялата нощ и в седем сутринта отново се обади. Но тъй като в събота управителят пристигаше в девет, получи същия студен отговор.

Пръв съобщи на Таунсенд какво става Крис Слейтър, заместник-редактор в „Глоуб“, който смяташе, че по този начин може да осигури бъдещето си във вестника. След продължителни обяснения най-после откри господин Таунсенд да играе скуош с Том Спенсър в „Ракитс Клъб“, Ню Йорк, за 1000 долара на игра.

Кийт водеше с четири точки в последния сет, когато на стъклената врата се почука и служител на клуба попита дали господин Таунсенд ще се съгласи да приеме спешен телефонен разговор. Като се опитваше да не се разсейва, той попита:

— С кого? — И тъй като името Крис Слейтър не му говореше нищо, отвърна: — Кажи му да позвъни по-късно. — И точно преди да бие сервиз, прибави: — Спомена ли откъде се обажда?

— Не, господине. Само каза, че работел в „Глоуб“.

Таунсенд стисна топката и обмисли възможностите. Водеше с 2000 долара срещу човек, когото не бе побеждавал от месеци, и знаеше, че ако напусне корта дори за няколко минути, Том ще се обяви за победител.

Цели десет секунди стоя, вперил поглед в стената.

— Давай! — рязко каза Том.

— Това ли е твоят съвет като адвокат?

— Да. Или продължавай, или се признай за победен. Ти решаваш. — Таунсенд пусна топката и тичешком последва служителя. Настигна го точно преди да затвори слушалката.

— Дано да имаш основателна причина, Слейтър — каза Таунсенд, — защото до момента ми струваш две хиляди долара.

Не повярва на ушите си, когато заместник-редакторът му съобщи, че в следващия брой на „Глоуб“ сър Уолтър Шъруд щял да покани читателите да гласуват кой да е следващият собственик на вестника.

— На цяла страница ще бъдат представени биографиите на двамата кандидати — обясни Слейтър, — а най-отдолу ще има бюлетина. — И му прочете последните изречения от уводната статия:

Верните читатели на „Глоуб“ не бива да се боят за бъдещето на най-любимия вестник в кралството. Двата кандидати се съгласиха със сър Уолтър Шъруд да остане председател на директорския борд, с което се гарантира приемствеността, причина за успеха на вестника през по-голямата част от века. Затова гласувайте. Резултатът ще бъде оповестен следващата събота.

Таунсенд благодари на Слейтър и го увери, че ако купи „Глоуб“, няма да го забрави. И след като затвори телефона, се зачуди къде ли е Армстронг.

Не се върна на корта, а незабавно телефонира на Нед Бруър, шеф на лондонското му бюро. Съобщи му точно какво трябва да направи през нощта и накрая му каза, че веднага щом кацне на „Хийтроу“, ще се свърже с него.

— Междувременно, Нед — рече той, — погрижи се, когато дойда в офиса, да разполагаш поне с двайсет хиляди лири в брой.

После отиде на рецепцията, взе портфейла си, излезе на Пето авеню и спря такси.

— На летището — нареди Таунсенд. — И ако стигнеш навреме за полета за Лондон, ще получиш сто долара.

Докато с бясна скорост летяха по улиците, Кийт внезапно си спомни, че Том все още го чака на корта и че има уговорка с Кейт за вечеря, за да го информира за напредъка си с „Любовницата на сенатора“. С всеки изтекъл ден той благодареше на Господ, че е открил единствения човек, който може да търпи непоносимия му начин на живот, отчасти защото тя беше приела положението дълго преди да се оженият. Кейт никога не го караше да се чувства виновен за това, че е закъснял или че изобщо не се е прибрал. Надяваше се Спенсър да й позвъни, за да й предаде, че е изчезнал. Можеше да чуе думите му: „Не, нямам представа къде е отишъл“.

Когато на следващата сутрин самолетът му кацна на „Хийтроу“, таксиметровият шофьор реши, че не му влиза в работата да го пита защо е по анцуг и носи ракета за скуош. Може пък всички кортове в Ню Йорк да бяха заети.

Четирийсет минути по-късно Кийт пристигна в лондонския си офис и пое нещата от ръцете на Нед Бруър. До десет часа всички служители бяха разпратени в различни краища на столицата. По обед никой в радиус от трийсет километра от Хайд Парк Корнър не можеше да намери брой на „Глоуб“ на каквато и да било цена. В девет вечерта Таунсенд притежаваше 126.212 екземпляра от вестника.

Дик кацна на „Хийтроу“ в събота следобед, след като прекара по-голямата част от сутринта в Париж в инструктиране на хората си из цяла Великобритания. В девет часа на другата сутрин разполагаше със 79.107 броя на „Глоуб“.

През деня телефонира на главните редактори на всичките си регионални вестници и им нареди за следващите броеве да напишат уводни статии, настояващи читателите да намерят съботния „Глоуб“ и

да гласуват за Армстронг. В понеделник сутрин се самопокани в предаването „Днес“ и се появи по колкото можеше повече новинарски емисии. Но всеки от продуцентите реши, че ще е справедливо на другия ден Таунсенд да получи право на отговор.

До четвъртък хората на Кийт бяха изтощени от писане на имена, а на Армстронг му прилошаваше от облизване на пликове. До петък следобед двамата конкуренти час по час телефонираха в „Глоуб“ и се опитваха да научат какъв е резултатът. Но тъй като за преброяването на гласовете сър Уолтър бе наел Дружеството за изборна реформа, което повече се интересуваше от точността, отколкото от бързината, дори главният редактор не знаеше кой е победил до няколко минути преди полунощ.

„Кучето динго побеждава скокливия чех“ — гласеше водещото заглавие в сутрешния брой на съботния вестник. Статията съобщаваше на читателите на „Глоуб“, че 232.712 души гласували за австралиеца и 229.847 — за имигранта.

В девет часа в понеделник сутринта адвокатът на Таунсенд занесе ордер за 20 милиона долара в редакцията на „Глоуб“. Колкото и да протестираше, колкото и призовки да заплашваше да прати, Армстронг не можеше да попречи на сър Уолтър да продаде акциите си на противника му.

По време на първото заседание на новия директорски борд Кийт предложи сър Уолтър да остане председател и да запази заплатата си от сто хиляди лири годишно. Старецът се усмихна и произнесе ласкателна реч за това, че читателите несъмнено били взели правилното решение.

Таунсенд се обади повторно едва в самия край на заседанието и направи ново предложение: всички служители на „Глоуб“ автоматично да се пенсионира на шейсетгодишна възраст, каквато била политиката на неговата издателска група. Сър Уолтър го подкрепи, тъй като нямаше търпение да отпразнува случая с приятелите си в клуба по голф.

Чак когато вечерта си легна, жена му му обясни значението на последното решение.

28.

Ситизън

15 април 1968

Министър подава оставка

— Сто хиляди броя от „Любовницата на сенатора“ са отпечатани и вече са в склада в Ню Джърси — като вдигна очи към тавана, каза Кейт.

— Добро начало — отвърна Таунсенд. — Но те няма да ми върнат парите, докато не ги видят по книжарниците.

— След като провери тиража, нейният адвокат няма да има друг избор, освен да върне първия милион. Защото ще сме изпълнили тази част от договора в установения дванайсетмесечен срок.

— И колко ми струва това до този момент?

— Ако включиш печата и транспорта, около трийсет хиляди — каза Кейт. — Всичко останало беше свършено в компанията или може да се приспадне от данъците.

— Умно момиче. Но какви са шансовете да получа втория милион? Въпреки че прекара адски много време да пренапишеш проклетата книга, все пак не виждам как ще попадне в списъка на бестселърите.

— Не съм толкова сигурна — възрази тя. — Всеки знае, че само хиляда и сто книжарници дават информация за продажбите си на „Ню Йорк Таймс“. Ако успея да се добера до имената им, ще съм в състояние да се погрижа да си върнеш парите.

— По този начин няма да накараш читателите да купуват книгата.

— Да, но ми се струва, че бих могла да им покажа правилната посока.

— И как ще го направиш?

— Първо, като пусна романа в месец с ниски продажби — да речем, през януари или февруари — и после като го продавам само в книжарниците, съобщаващи данните на „Ню Йорк Таймс“.

— Но това въпреки всичко няма да накара хората да го купуват.

— Ще ги накара, ако искаме от книжарниците само по петдесет цента на брой с цена на корицата три долара и половина. Така разпространителят ще печели седемстотин процента на брой вместо обичайните сто.

— Но ако книгата е слаба...

— През първата седмица това няма да има значение — отвърна Кейт. — В интерес на книжарниците ще е да оставят романа на витрината, на щанда, до гишетото, дори на лавиците с бестселъри. Моите проучвания показват, че през първата седмица ще трябва да продадем само десет хиляди броя, за да влезем на петнайсетото място в списъка, което означава по-малко от десет броя на книжарница.

— Доколкото разбирам, по този начин шансовете ни ще са около петдесет процента — рече Таунсенд.

— Мога да ги увелича. През седмицата на публикуването ще използваме мрежата си от вестници и списания в страната, за да се погрижим романът да получи благоприятна оценка и реклами на първа страница. Освен това ще пусна статията си „Невероятната госпожа Шъруд“ в колкото списания сметнеш за разумно.

— Ако по този начин ще ми спестиш един милион долара, можеш да я публикуваш във всички — отвърна той. — Но с това шансовете ни все пак остават малко над петдесет процента.

— Ако ми позволиш да отида още по-надалеч, мога да обърна нещата в наша полза.

— Какво предлагаш? Да купя „Ню Йорк Таймс“ ли?

— Решението не е чак толкова драстично — усмихна се Кейт. — Препоръчвам през седмицата на публикуването нашите служители да изкупят пет хиляди броя от книгата.

— Пет хиляди броя ли? Все едно да хвърлиш парите на вятъра.

— Не непременно — възрази тя. — След като повторно ги продадем на книжарниците за петдесет цента броя, с други думи за петнайсет хиляди долара, ти ще си гарантираш една седмица в списъка на бестселърите. И тогава господин Яблоун ще трябва да ти върне втория милион.

Таунсенд я прегърна.

— Знаеш ли, може би ще успеем.

— Но само ако научиш имената на онези хиляда и сто книжарници.

— Умно момиче! — Той я притисна към себе си още по-плътно. Кейт се усмихна.

— Поне открих какво те възбужда.

— Стивън Холит е на първа линия, на втора е Рей Аткинс, министърът на промишлеността — съобщава Памела.

— Първо ще разговарям с Аткинс. Кажете на Стивън да изчака.

Армстронг изчака прещракването на последната си играчка, която щеше да запише целия разговор.

— Добро утро, Рей. С какво мога да ти помогна?

— Въпросът е личен, Дик. Чудех се дали бихме могли да се срещнем.

— Разбира се — отвърна Армстронг. — Какво ще кажеш по някое време идната седмица да обядваме в „Савой“? — Той прелисти бележника си, за да види коя среща може да отмени.

— Спешно е, Дик. И предпочитам да не е на толкова публично място.

Армстронг провери ангажиментите си до края на деня.

— Добре, в такъв случай да обядваме заедно в личната ми трапезария. Трябваше да се видя с Дон Шарп, но щом е толкова спешно, ще го отложам.

— Много любезно от твоя страна, Дик. Какво ще кажеш за един час?

— Чудесно. Ще пратя някой да те посрещне на рецепцията и да те доведе направо в кабинета ми. — Армстронг затвори и се усмихна. Знаеше точно за какво иска да се срещнат министърът на промишлеността. В крайна сметка, през годините той бе останал верен поддръжник на лейбъристката партия — не на последно място с ежегодни дарения от по хиляда лири на петдесет ключови функционери. Тази малка инвестиция му гарантираше петдесет близки приятели в парламентарната партия, неколцина от които министри, и му осигуряваше постоянен достъп до най-висшите правителствени равнища. Ако искаше да упражнява същото влияние в Америка, това щеше да му струва един милион долара годишно.

Мислите му бяха прекъснати от телефонен звън — Памела го свързваше със Стивън Холит.

— Извинявай, че се забавих, Стивън, но ме потърси Рей Аткинс. Каза, че трябвало спешно да ме види. Струва ми се, че и двамата можем да се досетим за какво.

— Мислех, че решението за „Ситизън“ се очаква най-рано другия месец.

— Може би искат да го съобщят, преди да плъзнат слухове. Не забравяй, че Аткинс беше министърът, който представи офертата на Таунсенд за „Ситизън“ пред Комисията по монополите и корпоративните сливания. Лейбъристката партия едва ли ще изпадне във възторг от възможността Таунсенд да контролира и „Ситизън“, и „Глоуб“.

— Но в крайна сметка ще реши комисията, Дик, а не министърът.

— Въпреки това не вярвам да позволят на Таунсенд да овладее половината Флийт стрийт. Във всеки случай, „Ситизън“ е единственият вестник, който лейбъристката партия е подкрепяла последователно — повечето други издания са с консервативни позиции.

— Но комисията би трябвало да е безпристрастна.

— Какъвто беше Таунсенд с Уилсън и Хийт^[1] ли? „Глоуб“ постоянно бълва оди за новия премиер. Ако Таунсенд сложи ръце и върху „Ситизън“, лейбъристкото движение ще остане без национална трибуна.

— Няма спор — съгласи се Стивън. — Но комисията не е съставена само от социалисти.

— За съжаление — отвърна Армстронг. — Ако стана собственик на „Ситизън“, Таунсенд за пръв път в живота си ще научи какво означава истинска конкуренция.

— Излишно е да ме убеждаваш, Дик. Желая ти късмет с министъра. Но не ти се обадох за това.

— Винаги, когато ми се обаждаш, Стивън, има някакъв проблем. Какъв е този път?

— Току-що получих дълго писмо от адвоката на Шарън Левит. Заплашва, че ще те даде под съд.

— Но аз подписах споразумение с нея още преди месеци. Няма да получи нито стотинка повече.

— Зная, Дик. Но сега иска да те съди за бащинство. Родила е син и твърди, че бил от теб.

— Може да е от всеки! Познавам я тая развратна кучка!

— Възможно е — каза Стивън. — Но не и с рождено петно под дясната лопатка. И не забравяй, че в комисията има четири жени, а съпругата на Таунсенд е бременна.

— Кога е родено копелето? — попита Армстронг и бързо запрелиства бележника си назад.

— На четвърти януари.

— Почакай. — Дик погледна бележката девет месеца преди тази дата: Александър Шъруд, Париж. — Сигурно го е замислила още от самото начало — изръмжа той. — Когато се преструваше, че иска да ми стане секретарка. Какво препоръчваш?

— Нейните адвокати със сигурност знаят за борбата за „Ситизън“ и следователно са наясно, че трябва само да се обадят в „Глоуб“...

— Няма да посмеят!

— Навярно няма — спокойно отвърна Стивън. — Но тя може да го направи. Препоръчвам ти да ме оставиш да уговоря възможно най-приемливите за теб условия.

— Щом казваш — тихо рече Дик. — Но я предупреди, че ако се разчуе дори само една дума, няма да види нито грош.

— Ще направя каквото мога — каза Холит. — Но се опасявам, че е научила нещо от теб.

— Какво?

— Че евтините адвокати излизат скъпо. Ще ти се обадя веднага щом стигнем до споразумение.

— Добре. — Армстронг затвори и викна: — Памела! Свържи ме с Дон Шарп.

Когато главният редактор на „Лондон Ивнинг Поуст“ се обади, Дик каза:

— Появи се нещо спешно. Ще трябва да отложим обяда за друг път.

И затвори, преди да даде на Шарп възможност да отвърне нещо. Отдавна искаше да го уволни и дори се беше свързал с човека, когото смяташе да назначи на негово място, но срещата с министъра го накара да отложи решението си с още няколко дни.

Не се безпокоеше много за Шарп и онова, което тя можеше да съобщи на пресата. Имаше досиета за всеки главен редактор на Флийт

стрийт, още по-дебел и за техните господари и цяла кантонерка, посветена на Кийт Таунсенд. Мислите му се върнаха към Рей Аткинс.

След като с Памела прегледаха сутрешната поща, той ѝ нареди да му донесе парламентарния справочник. Искаше да си припомни основните факти от кариерата на Аткинс, имената на жена му и децата му, министерските постове, които е заемал, дори хобитата му.

Всички смятаха, че Рей Аткинс е един от най-интелигентните политици от своето поколение. Потвърждаваше го и фактът, че Харолд Уилсън го бе направил министър в сянка скоро след като бе заел поста си. След общите избори през 1966 година Аткинс бе станал министър на търговията и промишлеността. Според всеобщото мнение, ако лейбъристите спечелеха следващите избори — нещо, в което Армстронг не вярваше — Аткинс щеше да се издигне. Някои дори го смятаха за бъдещ председател на партията.

Тъй като Аткинс беше избран в северен район, покриван от местен вестник на Армстронг, през годините двамата се бяха сблизили и често обядваха заедно. След назначаването му за министър на промишлеността Дик положи още повече усилия да го предразположи с надеждата, че това може да наклони везните в негова полза, когато дойде моментът да решат на кого да позволят да купи „Ситизън“.

Тиражът на „Глоуб“ продължаваше да спада. Таунсенд бе имал намерение да уволни главния редактор, ала бе променил плановете си, когато собственикът на „Ситизън“ Хю Тънклиф почина и вдовицата му съобщи, че продава вестника. За няколко дни Кийт бе убедил директорския борд на компанията си, че трябва да направи оферта за вестника — оферта, която „Файненшъл Таймс“ характеризира като „прекалено висока“, макар че „Ситизън“ се гордееше с най-големия тираж във Великобритания. След като бяха получени всички предложения, се оказа, че неговото е най-изгодно. Незабавно последва отрицателна реакция, която намери място на първите страници на „Гардиан“. Ден след ден избрани журналисти демонстрираха неодобрението си към перспективата Таунсенд да притежава двата най-големи ежедневника в страната. В рядка проява на солидарност „Таймс“ публикува уводна статия, която осъди идеята чужденци да овладеят националните институции и по този начин да упражнят силно влияние върху британския начин на живот. На следващата сутрин главният редактор получи няколко писма, в които се посочваше, че

собственикът на самия „Таймс“ е канадец. Не публикуваха нито едно от тях.

Когато Армстронг съобщи, че предлага също колкото Таунсенд, и се съгласи да остави за председател на директорския борд сър Пол Мейтланд, бивш посланик във Вашингтон, правителството нямаше друг избор, освен да препоръча въпросът да се разгледа от Комисията по монополите и корпоративните сливания. Таунсенд побесня и нарече решението „социалистически заговор“, но не получи съчувствие от страна на онези, които бяха следили упадъка на журналистическите стандарти в „Глоуб“. Малцина се обявяваха и в полза на Армстронг. През последния месец клишетото за по-малкото зло се появи в няколко вестника.

Но този път Армстронг беше убеден, че има преимущество пред Таунсенд и че най-голямата плячка на Флийт стрийт скоро ще падне в ръцете му. Нямаше търпение Рей Аткинс да пристигне и официално да потвърди новината.

Министърът дойде в Армстронг Хаус минута преди един и Памела го въведе в кабинета на Армстронг. Дик, който говореше по телефона на руски, затвори по средата на изречението и стана да посрещне госта си. Не можеше да не забележи, че дланта на Аткинс е малко влажна.

— Какво предпочиташ за пиене? — попита той.

— Малко уиски с много вода.

Дик му напълни една чаша и го отведе в съседната стая. Макар че нямаше нужда, включи осветлението, а заедно с него и скрит касетофон. Аткинс с облекчение се усмихна, когато видя, че на дългата маса са поставени само два прибора. Армстронг го покани да седне.

— Благодаря, Дик — нервно каза той. — Много любезно от твоя страна да ме приемеш толкова бързо.

— Няма защо, Рей — отвърна Армстронг и седна. — Винаги се радвам да се срещна с човек, който толкова неуморно работи за нашата кауза. За твоето бъдеще — прибави той и вдигна чашата си, — което според всеобщото мнение е блестящо.

Ръката на министъра леко потрепери.

— Ти правиш много за нашата партия, Дик.

— Много мило, че го казваш, Рей.

По време на първите две ястия разговаряха за възможността лейбъристката партия да спечели изборите и двамата признаха, че не са оптимисти.

— Въпреки че статистиките изглеждат малко по-благоприятни — каза Аткинс, — трябва само да проучиш резултатите от местните избори, за да видиш каква е действителността.

— Съгласен съм — отвърна Дик. — Само глупак би се повлиял от статистиките. Макар да смятам, че в дните за парламентарен контрол Уилсън редовно кара Хийт да се изправя на нокти.

— Вярно е, но го виждат само депутатите. Ако предаваха заседанията по телевизията, целият народ щеше да се убеди, че Харолд е от друга класа.

— Това едва ли ще стане през моя живот — каза Армстронг.

Аткинс кимна, но не каза нищо. Когато отнесоха основното ястие, Дик нареди на иконома си да ги остави сами и наля още бордо на министъра, но Аткинс само започна да си играе с чашата. Изглеждаше така, сякаш се чудеше как да повдигне неудобен въпрос. После дълбоко си пое дъх и каза:

— Малко ми е неудобно, но...

— Не се притеснявай, Рей. Всичко си остава между нас. Не забравяй, че играем в един и същи отбор.

— Благодаря, Дик — отвърна министърът. — Веднага си помислих, че ти си човекът, с когото мога да обсъдя малкия си проблем. — Той замълча и продължи да си играе с чашата. После ненадейно каза: — От „Ивнинг Поуст“ се ровят в личния ми живот, Дик, и повече не мога да търпя.

— Съжалявам, Рей — рече Армстронг, който смяташе, че ще обсъждат съвсем друг въпрос. — Какво точно те безпокои?

— Те ме заплашват.

— Заплашват ли те? — раздразнено попита Дик. — С какво?

— Е, заплахата може би е малко пресилена дума. Но един от твоите репортери постоянно звъни в офиса ми и вкъщи, понякога по два-три пъти на ден.

— Поварвай ми, Рей, не знаех нищо за това — отвърна Армстронг. — Веднага щом си тръгнеш ще приказвам с Дон Шарп. Бъди спокоен, повече няма да имаш такива проблеми.

— Благодаря, Дик — каза Аткинс и отпи от виното си. — Но не става дума за телефонните обаждания. А за материала, на който са попаднали.

— Ще ми обясниш ли нещата по-подробно, Рей?

Министърът сведе очи към масата, после каза:

— Всичко това се случи преди години. Всъщност, толкова отдавна, че...

Армстронг мълчаливо допълни чашата му.

— Беше малко след като ме избраха в брадфордския градски съвет. — Аткинс пак надигна чашата си. — Тогава се запознах със секретарката на общината.

— Беше ли женен за Джени? — попита Дик.

— Не, с Джени се запознахме две години по-късно, точно преди да ме изберат в парламента.

— Тогава какъв е проблемът? Даже лейбъристката партия не забранява гаджетата преди да се ожениш.

— Не и когато забременеят — каза министърът. — И когато тяхната религия забранява аборта.

— Разбирам — тихо рече Армстронг. — Джени знае ли за това?

— Не, нищо. Не съм казвал нито на нея, нито на никой друг. Тя е дъщеря на провинциален лекар — гаден консерватор, така че родителите й изобщо не ме одобряваха. Ако тази история се разчуе, освен всичко друго, ще стана жертва на синдрома „Нали ти казвах“.

— Значи момичето ти създава проблеми?

— Не, Бог да я поживи. Рахила е чудесна — макар че семейството й се отнася към мен със същата нежност като това на Джени. Плащам й пълна издръжка, разбира се.

— Ясно. Но какво те безпокои? Никой вестник няма да посмее да публикува нещо, освен ако тя не потвърди фактите.

— Зная. За съжаление една вечер брат й пийнал малко повече и се разкрещял в местната кръчма. Нямам представа, че на бара седял журналист на свободна практика, който публикувал статии в „Ивнинг Поуст“. На другия ден брат й отрекъл всичко, но журналистът започнал да рови, копелето му гадно. Ако тази история се разчуе, няма да имам друг избор, освен да подам оставка. И бог знае как ще реагира Джени.

— Е, все още не се е стигнало дотам, Рей. Можеш да си сигурен в едно: никога няма да я видиш отпечатана в мой вестник. Веднага ще повикам Шарп и ще си поговоря с него. Повече няма да те безпокоят по телефона, поне не и по този въпрос.

— Благодаря ти — каза Аткинс. — Сега само трябва да се моля онзи журналист да не публикува историята някъде другаде.

— Как се казва? — попита Армстронг.

— Джон Къминс.

Дик записа името в бележника си.

— Ще се погрижа господин Къминс да получи работа в някой от вестниците ми на север, някъде по-далеч от Брадфорд. Това би трябвало да го укроти.

— Не зная как да ти се отблагодаря — рече министърът.

— Убеден съм, че ще намериш начин. — Армстронг се изправи, без да му предложи кафе. Излязоха от трапезарията. Нервността на министъра се замени с типичната за политиците самоуверена приказливост. Докато минаваха през кабинета на Дик, той забеляза на лавицата броевете на „Уисдън“^[2].

— Не знаех, че обичаш крикет, Дик — каза Аткинс.

— О, да, още от малък.

— За кой отбор си?

— За Оксфорд.

Стигнаха до асансьора и министърът каза:

— Още веднъж ти благодаря, Дик. Няма да го забравя.

В момента, в който вратата се затвори, Армстронг се върна в кабинета си и каза на Памела:

— Веднага да дойде Дон Шарп.

Главният редактор на „Ивнинг Поуст“ се появи след няколко минути. Носеше дебела папка. Изчака Армстронг да свърши телефонния си разговор на език, който не разбираше.

— Току-що обядвах с Рей Аткинс — каза Дик, щом затвори телефона. — Той твърди, че „Поуст“ го тормозел с някаква история, която сте разследвали.

— Да, наредих да проучат нещата. Всъщност от няколко дни се опитваме да се свържем с Аткинс. Според нас министърът има извънбрачно дете, момче. Казва се Венджи.

— Но всичко това се е случило преди да се ожени.

— Вярно е — призна главният редактор. — Само че...

— Така че не виждам причина да представлява обществен интерес.

Дон Шарп малко се изненада от необичайната деликатност на Армстронг — но пък знаеше, че Комисията по монополите и корпоративните сливания трябва да вземе решение за „Ситизън“ през следващите няколко седмици.

— Съгласен ли си, или не? — попита Армстронг.

— При нормални обстоятелства щях да се съглася — отвърна Шарп. — Но в този случай въпросната жена е изгубила работата си в градския съвет, била е изоставена от семейството си и живее в мизерна стая. Той, от друга страна, има ягуар с личен шофьор и къща в Южна Франция.

— Но й плаща пълна издръжка.

— Невинаги навреме — отбеляза главният редактор. — Пък и фактът, че когато беше заместник-секретар на социалното министерство, се занимаваше с проекта за подпомагане на самотните родители, също представлява обществен интерес.

— Това няма никакво отношение към въпроса и ти го знаеш.

— Има още нещо, което може да представлява интерес за нашите читатели.

— Какво?

— Тя е мюсюлманка. Тъй като има извънбрачно дете, никога няма да може да се омъжи. В това отношение те са малко по-строги от англиканската църква. — Шарп извади от папката една снимка и я остави на бюрото на Армстронг. Дик видя привлекателна азиатка с момченце в ръце. Не можеше да се отрече приликата на детето с баща му.

Той отново погледна към главния редактор.

— Откъде знаеше, че искам да разговарям с теб по този въпрос?

— Реших, че не си отложил нашия обяд, за да си побъбриш с Рей Аткинс за изборната ситуация в Брадфорд.

— Не ми се прави на много умен — изръмжа Армстронг. — Ще прекратиш разследването, при това незабавно. Ако някога видя дори само намек за тази история в някой от моите вестници, на другата сутрин изобщо не си прави труда да идваш на работа.

— Но...

— И остави тази папка на бюрото ми.

— Какво?

Армстронг яростно го изгледа и Шарп само кимна, остави папката и излезе.

Дик изруга. Ако сега уволнеше редактора, той просто щеше да продаде историята на „Глоуб“. И в двата случая това щеше да му струва много пари. Той вдигна слушалката.

— Памела, свържи ме с министър Аткинс.

Рей отговори след няколко секунди.

— Сигурен ли е този телефон? — попита Армстронг.

— Да, това е директната ми линия — увери го Аткинс.

— Разговарях с въпросния главен редактор — каза Дик. — Господин Къминс няма да те безпокои повече. Освен това го предупредих, че ако в някой от вестниците ми се спомене за този инцидент, може да си потърси нова работа.

— Благодаря ти — отвърна министърът.

— И може би ще ти е интересно да научиш, Рей, че в момента на бюрото ми е папката на Къминс по този въпрос. Ще я унищожа веднага щом затворя телефона. Повярвай ми, никой никога няма да чуе за това.

— Ти си добър приятел, Дик. Направо ми спасяваш кариерата.

— Струва си — рече Армстронг. — Не забравяй, винаги съм на твое разположение.

Когато затвори, в стаята надникна Памела и каза:

— Докато разговаряхте с министъра, отново ви потърси Стивън. Да ви свържа ли?

— Да. А после искам да свършиш една работа.

Тя кимна и излезе. Секунда по-късно един от телефоните на бюрото му иззвъня, Армстронг вдигна слушалката и попита:

— Какъв е проблемът, Стивън?

— Няма проблем. Проведох продължителна дискусия с адвокатите на Шарън Левит и стигнахме до предложение за споразумение — разбира се, трябва да го приемат и двете страни.

— Казвай.

— Изглежда, че Шарън има приятел, който живее в Италия, и...
— Армстронг внимателно изслуша условията, за които се бе договорил

адвокатът му. Много преди Стивън да е свършил на лицето му се изписа усмивка.

— Всичко ми се струва наред — каза той.

— Да. Как мина срещата с министъра?

— Добре. Той се е сблъскал с приблизително същия проблем като моя, но за съжаление не разполага с човек като теб, който да го реши.

— Трябва ли да се гордея с това?

— Не — отвърна Армстронг и веднага щом затвори, повика секретарката си.

— Памела, когато напечаташ разговора ми с Аткинс, постави един екземпляр в тази папка. — Дик посочи оставените от Дон Шарп документи.

— И после?

— После я заключи в големия сейф. Ще ти кажа, ако ми потрябва.

Когато поиска среща с Кийт Таунсенд, главният редактор на „Лондон Ивнинг Поуст“ получи незабавен отговор. Всеки на Флийт стрийт знаеше, че хората на Армстронг винаги са добре дошли при Таунсенд, ако имат интересна информация за шефа си. Малцина от тях се бяха възползвали от тази възможност, защото бяха наясно, че ако ги хванат, незабавно ще ги уволнят и никога повече няма да получат работа във вестник на Армстронг.

Служител от ранга на Дон Шарп отдавна не се бе свързвал с Таунсенд. Господин Шарп сигурно вече разбираше, че дните му са преброени, и смяташе, че няма какво да губи. Ала също като много други преди него, той настоя срещата да се проведе на неутрална територия.

За такива случаи Таунсенд винаги наемаше апартамент в хотел „Хауард“, тъй като се намираше недалеч от Флийт стрийт, но не се посещаваше често от журналисти. Хедър телефонира на главния портиер и с пълна дискретност уреди всичко необходимо.

Шарп подробно разказа на Кийт за разговора си с Армстронг и зачака неговата реакция.

— Рей Аткинс — рече Таунсенд.

— Да, министърът на промишлеността.

— Човекът, който ще вземе окончателното решение за „Ситизън“.

— Тъкмо затова реших, че бихте желали незабавно да научите — отвърна редакторът.

— И папката е останала при Армстронг, така ли?

— Да, но ще ми трябва само няколко дни, за да направя копие. Ако публикувате историята на първа страница на „Глоуб“, Комисията по монополите и корпоративните сливания ще трябва да анулира кандидатурата на Армстронг.

— Възможно е — каза Таунсенд. — Щом приготвиш папката, прати я лично до мен. Напиши инициалите ми К. Р. Т. в долния ляв ъгъл на плика. Така няма да го отвори никой друг.

Шарп кимна.

— Дайте ми една, най-много две седмици.

— И ако стана собственик на „Ситизън“ — рече Кийт, — можеш да си спокоен, че за теб винаги ще има работа във вестника.

Главният редактор не го попита каква работа има предвид.

— Остани в хотела още десетина минути — прибави Таунсенд.

Когато излизаше, главният портиер докосна периферията на цилиндъра си. Кийт се върна на Флийт стрийт, убеден, че сега вече „Ситизън“ със сигурност ще му падне в ръцете.

Един млад портиер, който беше видял двамата мъже да пристигат и да си тръгват поотделно, изчака шефът му да излезе в почивка и телефонира на някого.

Десет дни по-късно в кабинета на Таунсенд се получиха два плика. В долните им леви ъгли с едри букви бяха отпечатани инициалите му „К. Р. Т.“. Хедър ги бе оставила неразпечатани на бюрото му. Първият бе от бивш служител на „Ню Йорк Таймс“, който пращаше пълния списък на книжарниците, предоставящи информация за продажбите си на вестника. Инвестицията от две хиляди долара си струваше. Таунсенд остави списъка настрана и отвори втория плик. Вътре имаше подробни материали за извънслужебните дейности на промишления министър.

Само след час Кийт беше убеден, че не само ще си върне втория милион, но и че Армстронг ще съжالياва за скритата тайна на министъра. Той вдигна слушалката и каза на Хедър, че има специална пратка за Ню Йорк. Когато секретарката отнесе единия от запечатаните пликове, Таунсенд повика при себе си главния редактор на „Глоуб“.

— Прочети тези неща — той побутна втория плик към него, — и ще видиш каква ще е водещата новина за утрешния брой.

— Вече имам водеща новина — отвърна редакторът. — Разполагаме с доказателства, че Мерилин Монро е жива.

— Тя може да почака един ден — каза Таунсенд. — Утрешната ни водеща новина ще е за министъра на промишлеността и опита му да попречи да публикуват материал за незаконното му дете. Погрижи се макетът на първа страница да е на бюрото ми до следобед.

Няколко минути по-късно Рей Аткинс позвъни на Армстронг.

— С какво мога да ти помогна, Рей? — попита Дик и натисна бутона за запис.

— Не, Дик, сега е мой ред да ти помогна — отвърна министърът. — Току-що получих доклада на Комисията по монополите и корпоративните сливания. В него са очертани препоръките им за „Ситизън“.

Този път се овлажниха дланите на Армстронг.

— Съветват ме да отсъдя в твоя полза. Просто ти се обаждам, за да знаеш, че възнамерявам да ги послушам.

— Това е чудесна новина. — Дик се изправи. — Благодаря ти.

— Приятно ми е пръв да ти я съобщя — отвърна Аткинс. — Стига да имаш чек за седемдесет и осем милиона, „Ситизън“ е твой.

Армстронг се засмя.

— Кога ще я съобщиш официално?

— Препоръката на Комисията ще бъде разгледана на утрешното заседание на кабинета в единайсет часа. Струва ми се, че никой няма да възрази — каза министърът. — В три и половина следобед трябва да дам изявление за пресата, така че ще съм ти задължен, ако дотогава го запазиш в тайна. В крайна сметка, няма нужда да даваме повод на Комисията да промени решението си.

— Нито дума, Рей, обещавам ти. — Той замълча за миг. — И искам да знаеш, че ако в бъдеще мога да направя нещо за теб, трябва само да го поискаш.

Таунсенд се усмихна и отново прочете водещото заглавие:

ЗАГАДКАТА С НЕЗАКОННОТО ДЕТЕ НА МИНИСТЪРА

После внесе няколко дребни поправки в първия абзац.

Снощи министърът на промишлеността Рей Аткинс отказа да отговори на въпроса дали е баща на седемгодишния Венджи Пател (вж. снимката), който живее заедно с майка си в мръсно едностайно жилище в избирателния район на министъра. Майката на Венджи, госпожица Рахила Пател, трийсет и три годишна...

— Какво има, Хедър? — вдигна глава той, когато секретарката влезе в стаята.

— Политическият редактор се обажда по телефона от галерията за пресата в Камарата на общините. Изглежда, е имало изявление за „Ситизън“.

— Но току-що ми казаха, че то ще е най-рано другия месец — възкликна Кийт и грабна слушалката. Докато слушаше подробностите на изявлението, което Рей Аткинс бе направил в парламента, лицето му ставаше все по-мрачно.

— Вече няма смисъл да отпечатваме тази първа страница — каза политическият редактор.

— Ще почакаме и ще видим — отвърна Таунсенд и зарея поглед през прозореца. Решението на Аткинс означаваше, че сега Армстронг ще контролира единствения ежедневник във Великобритания с по-голям тираж от „Глоуб“. От този момент нататък двамата издатели

щяха да влязат в борба за едни и същи читатели и Кийт се чудеше дали ще оцелеят.

Един час след изявлението на министъра в Камарата на общините Армстронг позвъни на главния редактор на „Ситизън“ Алистър Макалвой и го помоли да се отбие в Армстронг Хаус. Освен това се уговори да вечеря със сър Пол Мейтланд, председател на директорския борд на вестника.

Алистър Макалвой беше главен редактор на „Ситизън“ от десет години. Когато научи за решението на Аткинс, той предупреди колегите си, че никой, включително и самият той, не бива да е сигурен за утрешния си ден във вестника. Ала когато Армстронг за втори път този следобед го прегърна и го нарече „най-добрия редактор на Флийтстрийт“, Макалвой започна да си мисли, че в крайна сметка постът му е гарантиран. Когато напрежението му понамаля, Дик му съобщи, че им предстои война с „Глоуб“.

— Зная — отвърна редакторът, — така че е най-добре да се връщам на работа. Ще ти се обадя веднага щом науча водещото заглавие на „Глоуб“ и ще помисля дали има някакъв начин да го контрираме.

В момента, в който главният редактор напусна офиса на Армстронг, влезе Памела с бутилка шампанско.

— От кого е?

— От Рей Аткинс.

— Отвори я — нареди Дик.

Докато секретарката отпушваше бутилката, телефонът иззвъня.

— Обажда се младшият портиер на хотел „Хауард“ — каза Памела, след като го вдигна. — Нямам много време, защото щели да го заловят. — Памела затисна слушалката с длан. — Отнасяло се за Кийт Таунсенд.

Армстронг грабна телефона. Когато портиерът му съобщи с кого току-що се е срещнал Таунсенд, той веднага разбра какво ще е водещото заглавие в следващия брой на „Глоуб“. Момчето поиска за тази изключително важна информация само петдесет лири.

Дик затвори и даде няколко нареждания още преди Памела да е напълнила чашата му.

— И след като свърша с Шарп, незабавно ме свържи с Макалвой. В момента, в който Дон Шарп се върна в сградата, му съобщи, че собственикът иска да го види. Той се качи направо в кабинета на Армстронг, където чу само следните две думи:

— Уволнен си.

Той се обърна и видя, че до вратата стоят двама души от охраната, готови да го придружат до изхода.

— Свържи ме с Макалвой.

Когато главният редактор на „Ситизън“ отговори, Дик каза:

— Алистър, зная каква ще е утрешната първа страница на „Глоуб“ и аз съм единственият, който е в състояние да я контрира.

После помоли Памела да му донесе папката на Аткинс от сейфа и отпи от шампанското. Не беше първокласно.

Водещото заглавие в сутрешния брой на „Глоуб“ гласеше: „Незаконното дете на министъра“. Следваха три страници със снимки, илюстриращи интервю с брата на госпожица Пател, което носеше подписа „Дон Шарп, главен репортер“.

Таунсенд остана възхитен, докато не разгърна „Ситизън“ и не прочете заглавието:

МИНИСТЪР С ИЗВЪНБРАЧНО ДЕТЕ РАЗКРИВА ВСИЧКО НА „СИТИЗЪН“

Следваха пет страници със снимки и извадки от интервю, дадено на неназования специален кореспондент на вестника.

Водещият материал във вечерния брой на „Лондон Ивнинг Поуст“ съобщаваше, че премиерът с огромно съжаление приел оставката на господин Рей Аткинс.

---

[1] Едуард Ричард Хийт (р. 1916) — британски премиер 1970 — 1974 г. — Б.пр. ↑

[2] Британско месечно списание за крикет. — Б.пр. ↑

ПЕТО ИЗДАНИЕ
„СИТИЗЪН“ СРЕЩУ „ГЛОУБ“

29.

Ситизън

21 август 1978

Малко хора са останали в новия „Глоуб“

На излизане от митницата Таунсенд завари Сам да го чака пред терминала, за да го откара до Сидни. По време на двайсет и пет минутното пътуване шофьорът го осведоми за положението в Австралия, като недвусмислено заяви мнението си за премиера Малкълм Фрейзър — изгубил връзка с действителността — и за сградата на операта — пари на вятъра. Но му съобщи и нещо съвсем ново.

— Откъде го научи, Сам?

— От шофьора на председателя на борда.

— А ти какво му каза в замяна?

— Само това, че се връщате от Лондон на кратка визита — отвърна Сам, докато спираха пред сградата на „Глобал Корпорейшън“ на Пит стрийт.

Таунсенд влезе през въртящата се врата, пресече фойето и се качи с асансьора на последния етаж. Поиска да се срещне с главния редактор още преди Хедър да е успяла да го поздрави.

Докато чакаше, Кийт крачеше из кабинета си и от време на време спираше, за да се възхити на сградата на операта, която, също като Сам, бяха охулили всичките му вестници, освен „Континент“. Само на около осемстотин метра от нея се намираше мостът, който съвсем доскоро бе символ на града. В пристанището плаваха пъстри корабчета. Макар че населението му се беше удвоило, сега Сидни му се струваше ужасно малък в сравнение с времето, когато бе застанал начело на „Кроникъл“. Чувстваше се така, сякаш гледа град, построен от детски кубчета.

— Радвам се да те видя, Кийт — поздрави го Брус Кели.

Таунсенд се завъртя, за да посрещне първия си главен редактор.

— И аз се радвам, че съм тук, Брус. Мина много време — отвърна той, докато се ръкуваха. Чудеше се дали е остарял също

толкова, колкото оплешивяващия, затлъстял Кели.

— Как е Кейт?

— Не може да понася Лондон и изглежда, че прекарва повече време в Ню Йорк, но се надявам другата седмица да пристигне. Как е тук?

— От седмичните ни отчети знаеш, че миналата година тиражът малко се увеличи, рекламите също, а печалбите са на нормално равнище. Така че, предполагам, ми е време да се пенсионирам.

— Тъкмо затова се върнах да поговоря с теб — рече Кийт.

Лицето на Брус преbledня.

— Сериозно ли, шефе?

— Никога не съм бил по-сериозен — погледна приятеля си в очите Таунсенд. — Трябваш ми в Лондон.

— За какво? — попита Кели. — „Глоуб“ едва ли е вестник, който мога да редактирам. Прекалено е традиционен и типично английски.

— И точно затова тиражът му ежеседмично спада. Читателите му са толкова стари, че буквално измират един по един. Ако искам да се справя с Армстронг, ти трябва да си следващият главен редактор на „Глоуб“. Налага се да се промени целият вестник. На първо място да се превърне в таблоид.

Брус не можеше да повярва на ушите си.

— Но профсъюзите никога няма да се съгласят.

— Имам планове и за тях — каза Таунсенд.

НАЙ-ПРОДАВАНИЯТ ЕЖЕДНЕВНИК

БРИТАНСКИ

Армстронг се гордееше с надписа под заглавието на „Ситизън“. Но макар че тиражът оставаше стабилен, той започваше да си мисли, че Алистър Макалвой, най-старият главен редактор на Флийт стрийт, може би не е подходящ за дългосрочната му стратегия.

Дик нямаше представа защо Таунсенд е отлетял за Сидни. Не можеше да повярва, че съперникът му ще позволи продажбите да продължат да спадат, без дори да се опита да се бори. Ала докато

„Ситизън“ имаше два пъти по-голям тираж от „Глоуб“, Армстронг не се колебаеше всяка сутрин да напомня на верните си читатели, че е собственик на най-продавания британски вестник. За предишната година „Армстронг Комюникейшънс“ бяха обявили печалба от седемнайсет милиона лири и всеки знаеше, че за следващата си оферта генералният директор отправя поглед на запад.

Хора, които си въобразяваха, че са отлично осведомени, хиляди пъти му бяха казвали, че Таунсенд купува акции от „Ню Йорк Стар“. Но те дори не подозираха, че той прави абсолютно същото. Неговият нюйоркски адвокат Ръсел Кричли го бе предупредил, че според правилата на Комисията по ценните книжа и валутата, щом стане собственик на повече от пет процента от акциите, трябва публично да заяви дали възнамерява да овладее контролния пакет.

В момента държеше малко над четири и половина процента от вестника и подозираше, че Таунсенд е в приблизително същото положение. Но засега и двамата само се дебнеха. Армстронг знаеше, че Таунсенд контролира повече градски и щатски вестници в Америка, въпреки че Дик неотдавна беше купил „Милуоки Груп“ и нейните единайсет издания. Съперниците бяха наясно, че тъй като „Ню Йорк Таймс“ никога няма да бъде обявен за продан, основната цел в Ню Йорк е да сложат ръце върху таблоидния пазар.

Докато Таунсенд се намираше в Сидни и кроеше плановете си да изненада нищо неподозиращата британска публика с новия „Глоуб“, Армстронг отлетя за Манхатън, за да подготви настъплението си към „Ню Йорк Стар“.

— Но Брус Кели не знаеше нищо за това — каза Кийт, докато пътуваше от летище „Гъламариън“ за Мелбърн.

— Не би трябвало и да се очаква — отвърна Сам. — Той не познава шофьора на председателя.

— Да не би да твърдиш, че един шофьор може да знае нещо, за което не е чувал никой друг в издателския свят?

— Не. Заместник-председателят също знае, защото двамата с председателя са обсъждали въпроса на задната седалка на колата.

— А шофьорът каза ли ти, че в десет часа тази сутрин има заседание на директорския борд?

— Да, шефе. Всъщност в момента той откарва председателя на заседанието.

— И че уговорената цена е дванайсет долара за акция?

— Така са се разбрали на задната седалка председателят и заместник-председателят — докато навлизаха в центъра на града, потвърди Сам.

Таунсенд не успя да измисли повече въпроси, с които да възвърне достойнството си.

— Искаш ли да се обзаложим? — попита той, когато завиха по Флиндърс стрийт.

Сам внимателно обмисли предложението.

— Съгласен съм, шефе. — Шофьорът замълча за миг. — Сто долара, ако се окажа прав.

— А, не — възрази Кийт. — Месечната ти заплата, иначе веднага се връщаме на летището.

Сам мина на червен светофар и едва не се блъсна в трамвая.

— Уговорихме се — накрая каза той. — Но само ако същото се отнася и за Артър.

— Кой е този Артър, по дяволите?

— Шофьорът на председателя.

— Добре, съгласен съм. — Автомобилът спря пред редакцията на „Куриер“.

— Колко време да ви чакам?

— Толкова, колкото ще ти трябва, за да изгубиш месечната си заплата — отвърна Таунсенд и слезе от колата.

Погледна сградата, в която през двайсетте години баща му беше започнал кариерата си като репортер, в която самият той бе стажувал като ученик и която по-късно, без дори да му съобщи, майка му беше продала на конкурент. От мястото си видя някогашния кабинет на сър Греъм. Дали „Куриер“ наистина можеше да се продава, без някой от неговите професионални съветници да го знае? Преди да хване първия полет за Сидни бе проверил цената на акциите: 8,40 долара. Можеше ли да рискува само заради думите на шофьора си? Искаше му се Кейт да е с него, за да я попита за мнението ѝ. Благодарение на нея „Любовницата на сенатора“ от Маргарет Шъруд две седмици остана в дъното на списъка на бестселърите и той получи обратно втория си милион. За огромна изненада и на двамата романът получи прилични

оценки в издания, които не бяха негова собственост. Кийт беше избухнал в смях, когато госпожа Шъруд му писа, за да го попита дали се интересува от договор за три нови книги.

Таунсенд влезе в сградата и мина под часовника над входа към фойето. За миг спря пред бронзовия бюст на баща си и си спомни, че като малък се бе протягал на пръсти и се бе опитвал да докосне косата му. Това само го направи още по-нервен.

Той пресече фойето и се присъедини към група хора, които влизаха в асансьора. Когато видяха кой е, всички замълчаха. Кийт натисна бутона и вратите се затвориха. Не бе идвал тук повече от трийсет години, но знаеше къде е заседателната зала — на няколко метра от бащиния му кабинет.

Асансьорът спря на етажите на тиражния, рекламния и после на редакторския отдел, докато накрая Таунсенд не остана сам. Той предпазливо излезе в коридора и се огледа. Нямаше никого. Обърна се надясно и тръгна към залата, като на минаване покрай някогашния офис на сър Греъм забави крачка.

Спря пред вратата на заседателната зала. Тъкмо се канеше да се върне, да излезе от сградата и да каже на Сам какво мисли за него и приятелчето му Артър, когато си спомни условията на баса. Ако не беше такъв кутсузлия в залаганията, може би изобщо нямаше да почука и да влезе, без да изчака отговор.

Шестнайсет глави се завъртяха към него. Всички мълчаха, все едно го бяха очаквали.

— Господин председател — започна Таунсенд, — готов съм да предложа по дванайсет долара за акция за дела ви от „Куриер“. Тъй като довечера заминавам за Лондон, или ще сключим сделката сега, или просто няма да я сключим.

Сам седеше в колата и чакаше шефа си. На третия час позвъни на Артър, за да му каже да вложи следващата си месечна заплата в акции на „Мелбърн Куриер“ и да побърза преди директорският борд да е направил официално изявление.

Когато на другата сутрин кацна в Лондон, Таунсенд съобщи, че Брус Кели ще стане главен редактор на „Глоуб“ и ще превърне вестника в таблоид. Само неколцина вътрешни хора оцениха

значението на думите му. През следващите дни в няколко национални ежедневника се появиха биографии на Брус. Във всички се казваше, че в продължение на двайсет и пет години е бил редактор на „Сидни Кроникъл“, разведен, с две големи деца, и макар да се смятало, че Кийт Таунсенд няма приятели, двамата били изключително близки. „Ситизън“ иззлорадства, когато Кели не получи разрешително за работа, и заяви, че редактирането на „Глоуб“ не можело да се смята за труд. Но като цяло почти нямаше информация за новия австралийски емигрант. Под заглавието „Почивай в мир“ „Ситизън“ информира читателите си, че Кели бил обикновен гробар, доведен в страната да погребее нещо, което всички останали отдавна смятали за мъртво. Срещу всеки продаден брой на „Глоуб“ „Ситизън“ продавал по три. Точното число бе 2,3, ала Таунсенд започваше да свиква със статистическите преувеличения на Армстронг. Той нареди да поставят първата страница в рамка и я закачи на стената в новия кабинет на Брус.

Щом пристигна в Лондон, още преди да си е намерил жилище, Кели започна да примамва журналисти от таблоидите. Повечето, изглежда, не бяха обезпокоени от предупрежденията на „Ситизън“, че „Глоуб“ продължавал да потъва и че ако Таунсенд не успеел да се споразумее с профсъюзите, дори можело да не оцелее. Първата среща на Брус беше с Кевин Ръшклиф, заместник главен редактор на „Пийпъл“.

Първия път, когато Ръшклиф редактира вестника в почивен ден на Кели, получиха призовка от адвокати, представляващи господин Мик Джагър. Кевин небрежно сви рамене и каза:

— Материалът беше прекалено добър, за да го пропуснем. — След като „Глоуб“ изплати значително обезщетение и отпечата извинение, адвокатите бяха инструктирани в бъдеще по-внимателно да следят работата на господин Ръшклиф.

В новия редакторски персонал постъпиха някои опитни журналисти. Когато ги попитаха защо са напуснали сигурната си работа и са се преместили в „Глоуб“, те отбелязаха, че тъй като им предложили тригодишни договори, нямало съществена разлика.

През първите няколко седмици под ръководството на Кели продажбите продължиха да намаляват. На главния редактор му се искаше по-сериозно да обсъди проблема с шефа си, но Таунсенд

изглеждаше постоянно зает в преговори с профсъюза на печатарските работници.

В деня на издаването на „Глоуб“ като таблоид Брус организира парти в редакцията. Той остана разочарован, след като много от поканените политици и видни личности не се появиха. По-късно научи, че са присъствали на тържеството по случай седемдесет и петата годишнина на „Ситизън“. Бивш служител на вестника, в момента на работа в „Глоуб“, посочи, че всъщност това била седемдесет и втората година от основаването му.

— В такъв случай след три години просто ще трябва да го припомним на Армстронг — отвърна Таунсенд.

Няколко минути след полунощ, когато купонът вече се приближаваше към края си, в кабинета на главния редактор пристигна куриер и му събщи, че се повредили пресите. Таунсенд и Кели тичешком се спуснаха в печатницата и откриха, че работниците вече са си отишли. Дватамата запретнаха ръкави и се заеха с безнадеждната задача отново да включат пресите, ала бързо установиха, че в машината буквално е хвърлен гаечен ключ. На следващия ден по улиците се появиха само 131.000 броя и нито един от тях отвън Бирмингам, тъй като машинистите се обявиха в подкрепа на другарите си от профсъюза на печатарските работници.

„МАЛКО ХОРА СА ОСТАНАЛИ В НОВИЯ ГЛОУБ“ — гласеше заглавието на „Ситизън“ на другата сутрин. Вестникът посвещаваще цялата си пета страница на статия, в която се заявяваше, че е дошло време да се върне старият „Глоуб“. В крайна сметка „незаконният емигрант“, както постоянно наричаха Брус, обеща рекордни тиражи и наистина ги постигна: „Ситизън“ вече продавал трийсет пъти повече броеве от конкурента си. Да, трийсет пъти повече!

На другата страница вестникът предлагаше на читателите си бас за сто към едно, че след половин година „Глоуб“ ще фалира. Таунсенд незабавно написа чек за 1000 долара и го прати по куриер в офиса на Армстронг, но не получи потвърждение. Брус обаче се обади в информационните агенции и се погрижи новината да се появи във всички други вестници.

На първа страница на следващия брой на „Ситизън“ Армстронг събщи, че е осребрил чека на Таунсенд и че тъй като „Глоуб“ нямал надежда да оцелее в следващата половин година, той щял да дари

50000 лири на Вестникарския благотворителен фонд и същата сума на която благотворителна организация му посочи Таунсенд. До края на седмицата Кийт получи над сто писма от водещи фондации, които му обясняваха защо трябвало да избере точно тях.

През следващите няколко седмици „Глоуб“ рядко успяваше да отпечата повече от 300 хиляди броя дневно и на Армстронг не му омръзна да напомня този факт на читателите си. С изтичането на месеците Таунсенд реши, че ще се наложи да нанесе удар на профсъюзите. Ала знаеше, че това няма да е възможно, докато е на власт лейбъристката партия.

30.

Глоуб

4 май 1979

Маги — победителка!

Таунсенд остави телевизора в офиса си включен през цялата нощ, за да следи изборните резултати. Когато се увери, че Маргарет Тачър ще заеме мястото на Даунинг стрийт 10, бързо написа уводна статия, уверяваща читателите, че Великобритания навлиза във вълнуваща нова ера. Завърши с думите: „Затегнете коланите“.

Когато в четири сутринта двамата с Брус напуснаха сградата, Таунсенд му каза:

— Знаеш какво означава това, нали?

Следобед Кийт си уреди среща с генералния секретар на отцепническия профсъюз на печатарските работници Ерик Харисън в хотел „Хауард“. Вече бяха седнали на масата, когато главният портиер почука на вратата, попита дали може да го види насаме и после му каза какво е подслушал да съобщава по телефона заместникът му. Таунсенд нямаше нужда да му казват с кого трябва да е разговарял младежът.

— Веднага ще го уволня — рече главният портиер. — Уверявам ви, че това повече няма да се повтори.

— Не, не — възрази Кийт. — Остави го. Просто няма да провеждам тук срещите си, за които не искам да знае Армстронг. И обратно.

На ежемесечното заседание на борда на „Армстронг Комюникейшънс“ финансовият директор докладва, че според преценките му „Глоуб“ продължавал да губи около 100000 лири седмично. Колкото и дълбоки да били джобовете на Таунсенд, това скоро щяло да ги изпразни.

Армстронг се усмихна, но не каза нищо, докато сър Пол Мейтланд не премина към втората точка от дневния ред и не го помоли да осведоми борда за последното си пътуване до Америка. Дик ги информира за напредъка си в Ню Йорк и им събщи, че възнамерявал в близко бъдеще отново да посети Съединените щати, тъй като смятал, че не след дълго компанията ще е в състояние да направи публична оферта за „Ню Йорк Стар“.

Сър Пол изрази безпокойството си от мащабите на такава авантюра и го помоли да не поема никакви ангажименти без одобрението на борда. Армстронг го увери, че никога не би му хрумвало да постъпи другояче.

Накрая Питър Уейкъм привлече вниманието на борда към статия във „Файненшъл Таймс“, в която пишело, че Кийт Таунсенд наскоро купил голям складов комплекс на Кучешкия остров и че всяка вечер там се извършвали огромни доставки.

— Някой има ли представа за какво би могло да се отнася? — попита сър Пол.

— Известно ни е — отвърна Армстронг, — че когато купи „Глоуб“, Таунсенд се снабди и с транспортна компания. Тъй като вестниците му са на загуба, може би се налага да печели от друго.

Някои от директорите се засмяха, ала сър Пол не беше сред тях.

— Това не обяснява защо Таунсенд толкова строго охранява складовете — възрази той. — Пазачи, кучета, електрически портали, стени, покрити с бодлива тел — явно е замислил нещо.

Армстронг сви рамене и си придаде отегчен вид. Сър Пол неохотно закри заседанието.

Три дни по-късно потърсиха Дик от хотел „Хауард“ и младшият портиер му каза, че Таунсенд прекарал целия следобед и почти цялата вечер заключен в обичайния си апартамент с трима ръководители на един от водещите профсъюзи на печатарските работници. Армстронг реши, че преговарят за увеличение на заплатите и обсъждат условията за връщане на работниците в печатницата.

Следващия понеделник той отлетя за Америка, убеден, че докато Таунсенд е зает с проблемите си в Лондон, не би могло да има подходящо време да подготви офертата за „Ню Йорк Стар“.

Когато Кийт свика съвещание на всички журналисти в „Глоуб“, повечето от тях решиха, че собственикът на вестника най-после е постигнал споразумение с профсъюзите.

В четири следобед в заседателната зала се събраха над седемстотин журналисти. Когато Таунсенд и Брус Кели влязоха, те утихнаха и им направиха път. Кийт се качи на подиума и погледна хората, които щяха да решат съдбата му.

— През последните четири месеца — тихо започна той — двамата с Брус Кели подготвихме план, който, убеден съм, ще промени живота на всички ни и навярно лицето на журналистиката в тази страна. Вестниците не могат да оцелеят в бъдеще, ако продължат да се ръководят като през миналото столетие. Някой трябва да промени това положение и този човек съм аз. От неделя по обед възнамерявам да прехвърля цялата си печатница и редакция на Кучешкия остров.

Разнесе се смаяно ахване.

— Неотдавна постигнах споразумение с Ерик Харисън, генералния секретар на Обединените печатарски работници — продължи Таунсенд, — което ще ни даде възможност веднъж завинаги да се избавим от оковите на профсъюзите. — В залата прозвучаха отделни аплодисменти. Някои от присъстващите изглеждаха неуверени, други — направо разгневени.

Кийт обясни на журналистите стратегията на тази гигантска операция.

— Ще решим проблема с разпространението, като използваме собствени камиони. По този начин в бъдеще няма да се налага да разчитаме на железопътните профсъюзи, които несъмнено ще обявят стачка в подкрепа на другарите си от печатницата. Мога само да се надявам, че всички вие ще ме поддържате в това начинание. Има ли въпроси? — Вдигна се гора от ръце. Таунсенд посочи към човека, който стоеше точно пред него.

— Очаквате ли профсъюзите да обсадят новата сграда и какви мерки за сигурност предвиждате?

— Отговорът на първата част от въпроса ви е положителен — отвърна Кийт. — Що се отнася до втората част, полицията ме посъветва да не разкривам никакви подробности. Но ви уверявам, че имам пълната подкрепа на премиера и кабинета.

Из залата се чуха изпъшквания. Таунсенд се завъртя и посочи друг човек.

— Ще обезщетите ли онези от нас, които не желаят да участват в този безумен проект?

Кийт се бе надявал някой да зададе този въпрос.

— Съветвам ви внимателно да прочетете договорите си — каза той. — В тях ще откриете точно какво обезщетение ще получите, ако се наложи да закрия вестника.

Надигна се глъчка.

— Заплашвате ли ни? — попита същият журналист.

Таунсенд отново се обърна към него и яростно заяви:

— Не, не ви заплашвам. Но ако не ме подкрепите сега, самите вие ще изложите на опасност прехраната на всеки, който работи в „Глоуб“.

Във въздуха отново се стрелнаха протегнати ръце. Той посочи една жена в дъното.

— Колко други профсъюзи са се съгласили да ви подкрепят?

— Нито един — призна Кийт. — Всъщност очаквам веднага след тази среща те да обявят стачка. — Таунсенд продължи да отговаря на въпроси повече от час. Когато накрая слезе от подиума, беше ясно, че журналистите са се разделили на две групи, едната за неговия план, а другата за обща стачка.

По-късно същата вечер Брус му съобщи, че Националният журналистически профсъюз свиквал всички служители на Таунсенд в десет часа на следващата сутрин на среща, на която трябвало да определят позицията си. След час Кийт също даде изявление за пресата.

Прекара безсънна нощ, като се чудеше дали не е направил неразумен ход, който след време ще постави на колене цялата му империя. Единствената добра новина от последния месец бе, че най-малкият му син Греъм, който живееше в Ню Йорк с Кейт, е изрекъл първата си дума и че тя не е „вестник“. Макар че беше присъствал на раждането му, три часа по-късно го бяха видели да се качва на самолет на летище „Кенеди“. Понякога се питаше дали всичко това си струва.

На следващата сутрин остана сам в кабинета си в очакване на резултата от срещата на НЖП. Ако решаха да обявят стачка, знаеше, че е победен. След изявлението, в което очерта плановете си, акциите на

„Глобал Корпорейшън“ бяха паднали с четири пенса, докато тези на „Армстронг Комюникейшънс“, очевидните му наследници в случай на фалит, се бяха качили с два.

Няколко минути след един часа Брус, без да почука, се втурна в кабинета му.

— Подкрепиха те — каза той.

Таунсенд вдигна глава и бледото му лице започна да възвръща цвета си.

— Но беше на косъм. Гласовете бяха триста четирийсет и три срещу триста и един. Струва ми се, че заплахата ти да закриеш вестника, ако не застанат на твоя страна, окончателно наклони везните.

Кийт се обади на Даунинг стрийт, за да предупреди премиера, че има вероятност от кървави безредици, които могат да продължат няколко седмици. Госпожа Тачър му обеща пълната си поддръжка. С дните бързо стана ясно, че не е преувеличил: журналистите и печатарите в новия комплекс бяха пазени от въоръжена полиция. След като получиха анонимни заплахи, Таунсенд и Брус Кели трябваше да се движат с денонощна охрана.

Това не се оказа единственият им проблем. Макар че новата редакция на Кучешкия остров несъмнено бе най-модерната в целия свят, някои журналисти се оплакваха от живота, който бяха принудени да водят, и отбелязваха, че в договорите им не се споменава нищо за обиди, а понякога дори замерване с камъни от стотиците стачкуващи профсъюзни членове.

И неприятностите не свършваха дотук. Щом влезеха в комплекса, вътре ги очакваше конвейерна атмосфера, модерни клавиатури и компютри, заменили старите им пишещи машини, и особено забраната за употреба на алкохол. Навярно щеше да е полесно, ако не ги бяха отдалечили толкова от любимите им флийтстрийтски кръчми.

През първия месец след преместването на Кучешкия остров напуснаха шейсет и трима журналисти и продажбите на „Глоуб“ продължаваха да спадат седмица след седмица. Стачната обсада ставаше все по-напрегната и финансовият директор предупреди Таунсенд, че ако положението скоро не се промени, ще се изчерпат дори ресурсите на „Глобал Корпорейшън“. „Струва ли си да рискуваш банкрут, за да докажеш, че си по-силен?“ — попита той.

Армстронг с радост наблюдаваше развитието на събитията от другата страна на Атлантика. Тиражът на „Ситизън“ растеше и цените на акциите му рекордно се покачваха. Но той знаеше, че ако Таунсенд успее да промени нещата в своя полза, ще се наложи да се върне в Лондон и бързо да направи подобен ход.

Ала никой не би могъл да предвиди онова, което се случи.

31.

Сън

4 май 1982

Пипнах те!

В една петъчна нощ през април 1982 година, докато британците спяха, аржентинските войски атакуваха Фолкландските острови. Госпожа Тачър свика парламента в събота за пръв път от четирийсет години и Камарата на общините гласува за незабавно изпращане на бойна част, която да освободи островите.

Алистър Макалвой се свърза с Армстронг в Ню Йорк и го убеди, че „Ситизън“ трябва да следва линията на лейбъристката партия — че шовинистичната реакция няма да реши проблема и че изходът трябва да се потърси в Обединените нации. Дик продължи да се колебае, докато Макалвой не прибави:

— Това е безотговорна авантюра, която ще доведе до падането на Тачър. Повярвай ми, лейбъристката партия само след седмици отново ще е на власт.

Таунсенд, от друга страна, не се съмняваше, че трябва да подкрепи госпожа Тачър и да развее националното знаме в „Глоуб“. „Дрънчене на оръжие“ — гласеше водещото заглавие на понеделнишкия брой и придружаващата статията карикатура изобразяваше генерал Галтиери^[1] като кръвожаден пират. Когато бойната част потегли от Портсмут и се насочи към Южния Атлантически океан, тиражът на „Глоуб“ за пръв път от месеци достигна 300000 броя. През първите няколко дни от схватките дори принц Андрю получи похвала за своята „доблестна и героична служба“ като пилот на хеликоптер. Когато на 2 май британската подводница „Конкърър“ потопи „Генерал Белграно“, „Глоуб“ заяви на света „ПРАВО В ДЕСЕТКАТА!“ и продажбите отново се увеличиха. До превземането на Порт Станли^[2] „Глоуб“ продаваше по 500000 броя на ден, докато тиражът на „Ситизън“ спадна за пръв път, откакто Армстронг го беше купил. Питър Уейкъм му се обади в Ню Йорк и Дик се качи на първия самолет за Лондон.

Когато британските войски триумфално се завърнаха у дома, „Глоуб“ продаваше с над един милион броя на ден, докато тиражът на „Ситизън“ за пръв път от двайсет и пет години спадна под четири милиона. След пристигането на флотата в Портсмут „Глоуб“ започна кампания за събиране на пари за вдовиците, чиито храбри съпрузи са се жертвали за родината. Брус Кели ден след ден публикуваше статии за геройски прояви и отпечатваше снимки на вдовици и деца — които незабавно се превръщаха в читатели на „Глоуб“.

В деня след възпоменателната служба в катедралата „Сейнт Пол“ Армстронг свика военен съвет на деветия етаж на Армстронг Хаус. Шефът на тиражния отдел излишно му напомни, че повечето от печалбите на „Глоуб“ са били за сметка на „Ситизън“. Алистър Макалвой все още го съветваше да не изпада в паника. В крайна сметка „Глоуб“ беше таблоид, докато „Ситизън“ си оставаше сериозен радикален вестник с висока репутация.

— Глупаво е да снижаваме стандартите си само за да отстъпим пред едно парвеню, чийто вестник не става и да завиеш с него порция риба с пържени картофи — заяви той. — Можете ли да си представите „Ситизън“ да участва в лотария? Поредната вулгарна идея на Кевин Ръшклиф.

Армстронг запомни това име. Лотарията бе увеличила тиража на „Глоуб“ с още 100000 броя на ден и той не виждаше причина да не направи същото за „Ситизън“. Но ясно разбираше, че екипът, който през последните десет години беше събрал Макалвой, ще застане изцяло зад главния си редактор.

— Погледнете първа страница на сутрешния „Глоуб“ — направи последен отчаян опит да обоснове позицията си Армстронг. — Защо ние не публикуваме такива материали?

— Защото Фреди Стар не става и за единайсета страница на „Ситизън“ — отвърна Макалвой. — А и във всеки случай на кой му пука кой какво обича да яде? Всеки ден ни предлагат такива истории, но ние не искаме купищата призовки, които обикновено вървят наред с тях. — Макалвой и хората му си тръгнаха с убеждението, че са убедили Армстронг да не тръгва по същия път като „Глоуб“.

Увереността им продължи само докато Дик не получи доклад за тиража през следващото тримесечие. Без да се посъветва с никого, той

вдигна слушалката и си определи среща с Кевин Ръшклиф, заместник главния редактор на „Глоуб“.

Ръшклиф пристигна в „Армстронг Комюникейшънс“ същия следобед. Той бе пълна противоположност на Алистър Макалвой. Още от самото начало започна да се обръща към Дик като към стар приятел и говореше толкова бързо, че Армстронг едва го разбираше. Ръшклиф ясно му заяви какви промени би направил, ако стане главен редактор на „Ситизън“.

— Уводните статии са прекалено скучни — каза той. — Трябва да им изложиш позицията си с няколко изречения. Да няма думи с повече от три срички и никакви изречения с повече от десет думи. Изобщо не се опитваш да им въздействаш. Просто искай онова, което те вече желаят. — Необичайно смиреният Армстронг обясни на младия мъж, че ще се наложи да започне като заместник главен редактор.

— Защото договорот на Макалвой изтича чак след седем месеца.

Дик едва не се разубеди, когато Ръшклиф му съобщи каква заплата очаква. И нямаше да се предаде толкова лесно, ако не знаеше условията на договора му в „Глоуб“ и факта, че Брус Кели не възнамерява да го поднови в края на годината. Три дни по-късно той прати на Макалвой писмо, с което го уведомяваше, че е назначил за негов заместник Кевин Ръшклиф.

Главният редактор реши да възрази срещу натрапения му журналист от „Глоуб“, но жена му посочи, че след седем месеца ще се пенсионира и че моментът не е подходящ да жертва работата си на олтара на принципите. Когато на следващата сутрин отиде в редакцията, Макалвой просто не обърна внимание на Ръшклиф и на неговата идея за първа страница на утрешния вестник.

Когато „Глоуб“ отпечата на трета страница снимка на гола жена и за пръв път продаде два милиона броя, на сутрешния редакционен съвет Макалвой заяви:

— Само през трупа ми. — Никой не посмя да отбележи, че съвсем наскоро двама-трима от най-добрите му репортери са напуснали „Ситизън“, за да постъпят в конкурентния вестник, докато обратното е направил единствено Ръшклиф.

Армстронг продължаваше да прекарва голяма част от времето си в подготовка за битката в Ню Йорк и неохотно приемаше преценките

на Макалвой, не на последно място, защото не искаше да уволни най-опитния си главен редактор само седмици преди общите избори.

Когато Маргарет Тачър спечели в Камарата на общините с мнозинство от 144 души, „Глоуб“ обяви победата за своя и заяви, че това със сигурност ще ускори пропадането на „Ситизън“. Някои коментатори незабавно посочиха ироничността на това изявление.

Следващата седмица Армстронг се върна в Англия за ежемесечното заседание на директорския борд и сър Пол повдигна въпроса за намаляващия тираж.

— Докато „Глоуб“ уверено продължава да увеличава продажбите си — прибави от отсрещната страна на масата Питър Уейкъм.

— Какво ще правим? — обърна се председателят към генералния директор.

— Вече имам някои планове — отвърна Армстронг.

— Може ли да ги научим? — попита сър Пол.

— На следващото ни заседание подробно ще информирам борда.

Сър Пол не изглеждаше доволен, но не възрази.

На другия ден Армстронг повика Макалвой, без да си направи труда да се посъветва с някой от борда. Когато главният редактор на „Ситизън“ влезе в кабинета му, Дик не се изправи да го посрещне и не му предложи да седне.

— Сигурен съм, че си се досетил защо те повиках — каза той.

— Не, Дик, нямам ни най-малка представа — невинно отвърна Макалвой.

— Е, току-що видях доклада за миналия месец. Ако продължаваме със същото темпо, до края на годината „Глоуб“ ще продава повече броеве от нас.

— И ти все още ще си собственик на голям национален вестник, докато Таунсенд ще продължава да издава парцал.

— Възможно е. Само че трябва да мисля за борда и акционерите.

Макалвой не си спомняше Армстронг някога да е споменавал за борд или акционери. „Последното спасение на собственика“ — понечи да отвърне той. После се сети за предупреждението на адвоката си, че до изтичането на договора му остават още пет месеца и че не е разумно да предизвиква шефа си.

— Предполагам, че си видял водещото заглавие на сутрешния „Глоуб“, нали? — Дик му подаде конкурентния вестник.

— Да, разбира се. — Макалвой погледна дебелиите, големи букви: „Известна попзвезда, замесена в скандал с наркотици“.

— А нашето е „Извънредни помощи за медицинските сестри“.

— Нашите читатели обичат такива статии.

— Нашите читатели пак могат да си ги обичат — прелисти вестника Армстронг, — но в случай, че не си забелязал, „Глоуб“ публикува същия материал на седма страница. Ако ти не го осъзнаваш, на мен ми е пределно ясно, че повечето от читателите ни се интересуват от попзвезди и скандали с наркотици.

— Въпросният поппевец — възрази Макалвой — никога не е бил особено прочут и е пушел марихуана в собствения си дом. Ако някой беше чувал за него, „Глоуб“ щеше да включи името му във водещото заглавие. Имам цяла кантонерка с такива боклуци, но не обиждам нашите читатели, като ги отпечатвам.

— Тогава навярно е дошло времето да го направиш — повиши глас Дик. — Ще започнем да предизвикваме „Глоуб“ на собствената му територия. Ако го бяхме направили досега, може би нямаше да си търся нов главен редактор.

Макалвой за миг онемя.

— Трябва ли да заключа от избухването ти, че съм уволнен? — накрая попита той.

— Най-после го проумяваш — рече Армстронг. — Да, уволнен си. Името на новия главен редактор ще бъде оповестено в понеделник. Погрижи се до довечера да освободиш кабинета си.

— Мога ли да смятам, че след десет години работа във вестника ще получа пълната си пенсия?

— Ще получиш точно толкова, колкото трябва — извика Дик. — А сега се махай оттук! — Той яростно изгледа Макалвой и го зачака да произнесе една от тирадите си, с които беше толкова известен, но уволненият редактор само се обърна и си тръгна, без да промълви нито дума.

Армстронг отиде в съседната стая, съблече се, избърса потта от гърдите и раменете си и си облече чиста риза с абсолютно същия цвят като предишната, така че никой да не забележи, че се е преобличал.

Когато се върна в кабинета си, Макалвой бързо информира най-близките си колеги за резултата от разговора със собственика на вестника и за непосредствените си планове. След няколко минути той

за последен път зае председателското си място на следобедния редакционен съвет и прегледа списъка с материали, които си съперничеха за първа страница.

— Пиша статия за утрешния скандал, Алистър — събщи политическият редактор.

— Какво искаш да кажеш, Камбъл?

— Лейбъристка съветничка в Лампет обявила гладна стачка срещу жилищната политика на правителството. Тя е чернокожа и безработна.

— Звучи ми добре — отвърна Макалвой. — Някой друг да претендира за първа страница? — Никой не отговори. Очите му се спряха върху Кевин Ръшклиф, с когото не бяха разговаряли повече от месец.

— Ами ти, Кевин?

Заместник главният редактор вдигна глава от мястото си в ъгъла на стаята и запремигва. Не можеше да повярва, че Макалвой се обръща към него.

— Ами, от няколко седмици работя по материал за личния живот на външния министър, но ми е трудно да намеря доказателства.

— Защо не напишеш около триста думи по въпроса и ще оставим адвокатите да решават дали можем да публикуваме материала?

Другите редактори неспокойно се разшаваха.

— А какво стана с оная история за архитекта? — продължи да го разпитва Макалвой.

— Ти я отряза — изненадано отвърна Ръшклиф.

— Стори ми се скучничка. Не можеш ли да я направиш малко по-пикантна?

— Щом така искаш — още по-удивено каза заместникът му.

Макалвой никога не пиеше преди да прочете първия брой от кора до кора, така че един-двама от присъстващите се зачудиха дали не се е побъркал.

— Добре, уговорихме се. Кевин получава първата страница, Камбъл — втората. — Той замълча за миг. — И тъй като довечера ще водя жена си на концерт на Павароти, поверявам вестника в ръцете на Кевин. Имаш ли нещо против, Кевин?

— Не, разбира се. — Ръшклиф изглеждаше радостен, че най-после се отнасят с него като с равен.

— Значи се разбрахме — рече Макалвой. — Всички на работа.

Докато журналистите се разотиваха, като си шушукаха, Ръшклиф се приближи до бюрото на Макалвой и му благодари.

— Няма защо — отвърна главният редактор. — Ясно ти е, че това може да се окаже големият ти шанс, Кевин. Сигурно знаеш за днешната ми среща с Дик. Той ми каза, че искал да предизвикаме „Глоуб“ на собствената му територия. Всъщност това бяха точните му думи. Така че, когато утре прочете „Ситизън“, нека броят носи твоя почерк. Аз нямам вечно да остана тук, нали разбираш.

— Ще направя всичко по силите си — обеща Ръшклиф и излезе. Ако бе останал още няколко минути, щеше да види, че Макалвой освобождава кабинета си.

По-късно същия следобед главният редактор бавно напусна сградата, като спираше да поговори с всеки, когото срещне, и му казваше, че двамата с жена му с нетърпение очаквали да видят Павароти. Когато го питаха кой ще надзирава отпечатването на вестника, той търпеливо обясняваше. Дори си свери часовника с портиера преди да се запъти към най-близката станция на метрото, тъй като знаеше, че служебният му автомобил вече е със скоби на колелата.

Кевин Ръшклиф се опита да се съсредоточи върху статията за първа страница, ала постоянно го прекъсваха журналисти, които искаха мнението му за материалите си. Накрая успя да напише няколко страници, които просто нямаше време да провери. От печатницата се оплакаха, че закъснявали. Той облекчено въздъхна, когато малко преди единайсет първото издание най-после бе готово.

Няколко часа по-късно Армстронг вдигна слушалката на телефона до леглото си и Стивън Холит му прочете първа страница.

— Защо не го спря, по дяволите? — попита Дик.

— Видях го едва когато вече продаваха вестника по улиците — отвърна адвокатът. — Уводната статия във второто издание е за лампетска съветничка, която обявила гладна стачка. Била чернокожа и...

— Не ми пука каква е! — извика Армстронг. — Какво си въобразява Макалвой, по дяволите?

— Макалвой не е редактирал вестника.

— Тогава кой е виновен?

— Кевин Ръшклиф — каза Стивън.

Тази нощ Дик повече не успя да заспи. Нито пък повечето журналисти на Флийт стрийт, които отчаяно се опитваха да се свържат с външния министър и актрисата.

На следващата сутрин случаят се дискутиреше толкова нашироко, че малцина забелязаха малкия репортаж, забутан на седма страница на „Ситизън“ под заглавието „Тухли, но не и хоросан“. В него се твърдеше, че един от водещите архитекти във Великобритания проектирал сгради за градски съвети, които постоянно се срутвали. В доставеното от куриер писмо от неговия също толкова прочут адвокат се отбелязваше, че сър Ангъс никога през живота си не е проектирал сграда за градски съвет. Адвокатът прилагаше текста на извинението, което очакваше да публикуват на първа страница в следващия брой, и посочваше размера на дарението, което трябва да се направи за любимия благотворителен фонд на архитекта.

На кулинарната страница на вестника се заявяваше, че известен ресторант тровел по един клиент дневно, докато в колоната за туризъм се споменаваше името на компания, която оставяла повечето си туристи в Испания без хотелска стая. На последна страница се посочваше, че мениджърът на английския футболен отбор имал...

Макалвой обясняваше на всички, които от рано сутринта се обаждаха в дома му, че предния ден е бил уволнен от Армстронг и незабавно е освободил кабинета си. Бил напуснал Армстронг Хауз в 16:19 часа и предал вестника в ръцете на заместник главния редактор.

— Казва се Ръшклиф — услужливо прибавяше той.

Всички запитани служители потвърдиха неговата версия.

Стивън Холит разговаря пет пъти по телефона с Армстронг, за да му съобщава за получените призовки и да му препоръчва кои от тях да уреди веднага.

На втората си страница „Глоуб“ информираше за напускането на Алистър Макалвой след десет години всеотдайна служба. Описваха го като доайен на флийтстрийтските редактори, който щял да липсва на всички истински професионалисти.

Когато „Глоуб“ за пръв път продаде три милиона броя, Таунсенд организира парти. Присъстваха повечето водещи политици и медийни звезди — въпреки конкурентното тържество на Армстронг в чест на осемдесетата годишнина на „Ситизън“.

— Е, поне този път е улучил точната дата — отбеляза Кийт.

— Като става дума за дати — отвърна Брус, — кога мога да се надявам да се върна в Австралия? Едва ли си забелязал, но от пет години не съм си бил вкъщи.

— Няма да се прибереш, докато не си свалил думите „Най-продаваният британски ежедневник“ от първа страница на „Ситизън“ — отсеке Таунсенд.

Брус Кели не се качи на самолета за Сидни още година и три месеца — докато средните ежедневни продажби на „Глоуб“ за предния месец не достигнаха 3 612 000 броя срещу 3 610 000 на „Ситизън“. На следващата сутрин водещото заглавие на „Глоуб“ гласеше „СВАЛИ ГИ“ над снимка на дебелия Армстронг по боксерки.

Тъй като самохвалният надпис под заглавието на „Ситизън“ твърдо остана на мястото си, „Глоуб“ информира „най-интелигентните читатели на света“, че след загубения облог собственикът на „Ситизън“ все още не е изплатил дълга си от 100 000 лири и че е „не само неудачник, но и измамник“.

На следващия ден Армстронг даде Таунсенд под съд за клевета. Даже „Таймс“ намери за необходимо да отбележи: „Само адвокатите ще се възползват от това“.

След година и половина делото отиде във Върховния съд и редовно се отразяваше на първа страница на всички други вестници, освен „Индипендънт“. Господин Майкъл Белоф, който представляваше „Глоуб“, заяви, че официалната ревизия доказвала правотата на клиента му. От страна на „Ситизън“ господин Антъни Грабинър посочи, че данните на ревизията не включвали продажбите на „Скотиш Ситизън“, които в съчетание с тези на „Дейли“ давали значителна преднина на вестника.

Съдебните заседатели обмисляха решението си в продължение на пет часа и с мнозинство от десет срещу двама отсъдиха в полза на Армстронг. Когато съдията ги попита какво обезщетение препоръчват, председателят се изправи и без колебание отвърна:

— Дванайсет пенса, Ваша Светлост. — Цената на един брой на „Ситизън“.

Съдията заяви, че при тези обстоятелства двете страни трябвало сами да заплатят съдебните разноски, които се изчислявали най-малко на по един милион лири. Адвокатите кимнаха в знак на съгласие.

На следващата сутрин „Файненшъл Таймс“ публикува дълга статия за двамата медийни магнати и предсказа, че единият от тях накрая трябвало да унищожи другия. Репортерът обаче смяташе, че съдебният процес е спомогнал за увеличаването на тиражите на двата вестника, които при „Глоуб“ за пръв път надхвърлили четири милиона броя.

На другия ден акциите на двете групи се покачиха с по едно пени.

Докато Армстронг четеше за себе си в колоните, посветени на процеса, Таунсенд преглеждаше една статия от „Ню Йорк Таймс“, която Том Спенсър му беше пратил по факса.

Макар никога да не бе чувал нито за Лойд Съмърс, нито за художествената му галерия, чийто договор за наем изтичал, след последния ред той разбра защо Том с едри букви е написал най-отгоре: „ВАЖНО“.

Таунсенд повторно прочете материала и помоли Хедър да го свърже със Спенсър, а после да му запази място за първия възможен полет до Ню Йорк.

Том не се изненада, когато клиентът му позвъни само минути след пращането на факса. В крайна сметка той от десет години търсеше възможност да овладее значителен дял от акциите на „Ню Йорк Стар“.

Кийт внимателно изслуша информацията за господин Лойд Съмърс и за това защо търсел нова сграда за художествената си галерия и след като изчерпа всичките си въпроси, инструктира адвоката си колкото може по-бързо да му уреди среща със Съмърс.

— Утре сутрин отлитам за Ню Йорк — прибави той.

— Няма нужда да биеш толкова път, Кийт. Винаги мога да се срещна със Съмърс от твое име.

— Не — отвърна Таунсенд. — Въпросът за „Стар“ е личен. Искам сам да се заема с тази сделка.

— Кийт, предполагам, разбираш, че ако успееш, ще трябва да станеш американски гражданин.

— Както безброй пъти съм ти отговарял, Том, никога.

Той затвори и започна да пише. Когато определи каква сума е готов да предложи, Таунсенд попита Хедър кога е полетът му. Ако Армстронг не се намираше в същия самолет, щеше да сключи сделката със Съмърс преди на някого да му хрумне, че в договора за наем на художествена галерия в Сохо може да се крие ключът за неговото превръщане в собственик на „Ню Йорк Стар“.

— Обзалагам се, че Таунсенд ще замине с първия възможен полет за Ню Йорк — каза Армстронг, след като Ръсел Кричли му прочете статията.

— Тогава най-добре да си на същия самолет — седнал на ръба на леглото си, отвърна нюйоркският му адвокат.

— В никакъв случай — каза Дик. — Защо да предупреждавам това копеле, че знаем също толкова, колкото и той? Не, аз ще направя своя ход още преди самолетът му да кацне. Колкото можеш по-бързо си уговори среща със Съмърс.

— Съмнявам се, че отварят галериите преди десет.

— Тогава го чакай отпред в десет без пет.

— Колко да му предложи?

— Дай му колкото поиска — отвърна Армстронг. — Предложи му да му купиш нова галерия. Но каквото и да правиш, не позволявай на Таунсенд да припари до него, защото ако успеем да убедим Съмърс да ни подкрепи, това ще ни даде достъп до майка му.

— Ясно — каза Кричли, докато си обуваше чорапите. — Най-добре да побързам.

— Просто бъди пред вратата, когато отворят галерията — повтори Армстронг. — И ако адвокатът на Таунсенд е пристигнал преди теб, направо го прегази.

Кричли би се засмял, но не бе съвсем сигурен, че клиентът му се шегува.

Том го посрещна пред митницата.

— Новината не е добра, Кийт — бяха първите му думи.

— Какво искаш да кажеш? — попита Таунсенд. — Армстронг не може да е стигнал в Ню Йорк преди мен, защото когато излягах от „Хийтроу“, той се намираше в кабинета си в „Ситизън“.

— И още може да е там — отвърна Спенсър. — Но сутринта неговият нюйоркски адвокат Ръсел Кричли се е срещнал със Съмърс.

Кийт се закова на място по средата на улицата, без да обръща внимание на пищящите спирачки и какофонията от таксиметрови клаксони.

— Сключили ли са сделка?

— Нямам представа — каза Том. — Зная само, че когато пристигнах в офиса си, секретарката на Съмърс беше оставила съобщение на телефонния ми секретар, че твоята среща се отменя.

— По дяволите! Тогава първо трябва да идем в галерията — рече Таунсенд и най-после се качи на тротоара. — Не е възможно да са подписали толкова бързо. По дяволите! По дяволите! — повтори той. — Трябваше да ти позволя да се срещнеш с него.

— Съгласен е да ти даде своите пет процента от акциите на „Стар“, ако ти вложиш парите в нова галерия — каза Кричли.

— И колко ще ми струва това? — като остави вилицата си, попита Армстронг.

— Още не е открил подходяща сграда, но смята, че сумата ще е около три милиона.

— Колко?!

— Разбира се, можеш да даваш сградата под наем...

— Да бе.

— ... и тъй като галерията е регистрирана като нестопанска организация, има някои данъчни облекчения.

В другия край на линията последва продължително мълчание.

— И какво се разбрахте? — накрая попита Армстронг.

— Когато той за трети път ми напомни, че по-късно сутринта имал среща с Таунсенд, аз се съгласих.

— Подписа ли нещо?

— Не. Обясних му, че скоро ще пристигнеш и не си ме упълномощил да сключи сделката.

— Добре. В такъв случай имаме още малко време да...

— Съмнявам се — прекъсна го Ръсел. — Съмърс отлично знае, че те е стиснал за топките.

— Именно когато хората си мислят, че са ме стиснали за топките — отвърна Армстронг, — ми е най-приятно да ги преобладавам.

---

[1] Леополдо Фартунато Галтиери (р. 1927) — аржентински генерал, лидер на военната хунта, президент на Аржентина 1981 — 1982 година. — Б.пр. ↑

[2] Столицата на Фолкландските острови. — Б.пр. ↑

32.

Уолстрийт Джърнъл

12 септември 1986

Нюйоркските акции падат с рекордните 86.61 пункта

— Госпожи и господа — започна Армстронг. — Свиках тази пресконференция, за да ви съобщя следното: тази сутрин информирах Комисията по ценните книжа и валутата, че възнамерявам да направя официална оферта за „Ню Йорк Стар“. Приятно ми е да ви кажа, че госпожа Нанси Съмърс, основен акционер във вестника, продаде своя дял на „Армстронг Комюникейшънс“ за четири долара и десет цента на акция.

Макар че някои журналисти продължиха да записват всяка дума на Армстронг, това съобщение вече от седмица заемаше вестникарските страници. По-голямата част от репортерите задържаха моливите си неподвижно в очакване на голямата новина.

— Но днес съм особено горд да заявя — продължи Армстронг, — че господин Лойд Съмърс, син на госпожа Съмърс и директор на фондацията, която носи нейното име, също ми прехвърли своите пет процента от компанията... Убеден съм, няма да е изненада за никого, че съм решен да продължа да подпомагам изключителните усилия на фондацията „Съмърс“ в помощ на млади художници и скулптори, които иначе нямат шанс да излагат творбите си в голяма галерия. Всички вие знаете, че през целия си живот съм подкрепял изкуството и особено младите таланти.

Никой в залата не можеше да си спомни Армстронг да е присъствал, а още по-малко да е подкрепял артистично събитие. Повечето от моливите останаха във въздуха.

— С помощта на господин Съмърс сега контролирам деветнайсет процента от акциите на „Стар“. Очаквам в близко бъдеще да стана главен акционер и идващия месец да заема поста председател на директорския борд.

Армстронг вдигна поглед от текста, подготвен от Ръсел Кричли, и се усмихна на журналистите.

— А сега с удоволствие ще отговоря на въпросите ви.

Дик се справи добре с първите няколко въпроса, но после посочи една жена, която седеше на третия ред.

— Джанет Бруър, „Уошингтън Поуст“. Господин Армстронг, бихте ли ми казали какво е вашето отношение към тазсутрешното изявление на Кийт Таунсенд?

— Никога не чета изявленията на господин Таунсенд — отвърна Армстронг. — Те са също толкова точни, колкото и вестниците му.

— Изглежда, че господин Таунсенд има подкрепата на bankerите от „Дж. П. Гренвил“ — каза тя, — които са прехвърлили единайсет процента от своя дял в подкрепа на неговата оферта за „Стар“. Със собствените му акции това му дава повече от петнайсет процента.

Армстронг се усмихна студено.

— Като председател на „Стар“, с нетърпение очаквам да поздравя господин Таунсенд на следващото годишно събрание на акционерите — в позицията му на дребен акционер.

Седнал в новия си апартамент на трийсет и седмия етаж на Тръмп Тауър, Дик препрочиташе изявлението на Таунсенд. Подсмихна се, когато стигна до похвалните думи за фондацията „Съмърс“.

— Закъснял си — измърмори Армстронг. — Тези пет процента вече са мои.

Той незабавно инструктира брокерите си да купуват всяка акция на „Стар“, която се появи на борсата, на каквато и да е цена. Когато стана ясно, че Таунсенд е дал същото нареждане, цените на акциите рязко скочиха. Някои финансисти отбелязаха, че поради „силна лична омраза“, двамата плащали много над реалната им стойност.

Придружавани от армии адвокати и счетоводители, през следващия месец Армстронг и Таунсенд обикаляха Америка със самолети, влакове и автомобили и се опитваха да убедят банки, тръстове и дори богати вдовици да ги подкрепят в битката за овладяване на „Стар“.

Председателят на борда на вестника Корнилиъс Дж. Адамс IV заяви, че ще предаде властта на онзи, който контролира 51% от акциите. До годишното събрание на акционерите оставаха само две седмици, ала финансовите редактори продължаваха да са на различни

становища за това кой е най-големият акционер в компанията. Таунсенд твърдеше, че вече притежавал 46% от акциите, Армстронг — 41%. Финансистите заключиха, че ще победи онзи от двамата, който успее да купи десетте процента, собственост на корпорацията „Ейпълбаум“.

Вик Ейпълбаум бе решен да използва своите петнайсет минути слава и обяви, че преди да вземел окончателно решение, възнамерявал да се срещне с двамата кандидати.

Адвокатите на конкурентите се срещнаха на неутрална територия и се договориха Армстронг пръв да посети Ейпълбаум. Том Спенсър увери клиента си, че това била тактическа грешка. Таунсенд се съгласи, докато Армстронг не излезе от срещата, стиснал в ръце сертификатите за акциите, доказващи, че притежава десетте процента на Ейпълбаум.

— Как е успял? — не можеше да повярва на очите си Кийт.

Том не отговори, докато на следващата сутрин не прочете първото издание на „Ню Йорк Таймс“. На първа страница медийният кореспондент на вестника информираше читателите, че Армстронг не си губил времето да обяснява на господин Ейпълбаум как ще управлява „Стар“. Той му разказал на идиш, че изгубил цялото си семейство в Холокоста и завършил срещата с думите, че най-великият миг в живота му бил, когато израелският министър-председател го назначил за специален пратеник в СССР със задачата да помага на руските евреи, желаещи да емигрират в Израел. Ейпълбаум се разплакал, предал му акциите си и отказал да приеме Таунсенд.

Армстронг съобщи, че вече контролирал 51% от компанията и следователно е новият собственик на „Ню Йорк Стар“. „Уолстрийт Джърнъл“ се съгласи с него и нарече годишното събрание на акционерите на вестника „обикновена миропомазваща церемония“. Но в послеписа на статията се посочваше, че Кийт Таунсенд не бивало да се отчайва, защото заради невероятния скок на акциите щял да спечели повече от 20 милиона долара.

В страницата си за изкуство „Ню Йорк Таймс“ напомни на своите читатели, че в четвъртък вечер фондация „Съмърс“ открива авангардна изложба. След твърденията на медийните магнати, че подкрепяли Лойд Съмърс и усилията на фондацията, пишеше в

материала, щяло да е интересно да се види кой от двамата ще присъства на откриването.

Том Спенсър посъветва Таунсенд да се отбие за няколко минути, тъй като Армстронг със сигурност щял да е там, а човек никога не знаел какво може да изскочи в такива случаи.

Само минути след пристигането си Кийт съжали за решението си да посети изложбата. Той обиколи веднъж залата, разгледа картините и заключи, че всички без изключение са „претенциозен боклук“, както би се изразила Кейт. Реши да си тръгне колкото може по-скоро. Вече успешно си бе пробил път до вратата, когато Съмърс почука по микрофона и помоли за тишина. Таунсенд си погледна часовника. Когато вдигна глава, видя Армстронг — стоеше до Съмърс, държеше каталог и усмихнато наблюдаваше събралите се гости.

Директорът започна с това колко съжалявал, че майка му не можела да е с тях заради продължително заболяване и произнесе безкрайна тирада, възхваляваща достойнствата на художниците, чиито творби е избрал. Двайсет минути по-късно заяви колко се радвал, че новият председател на борда на „Ню Йорк Стар“ успял да намери време, за да присъства на „едно от нашите скромни събирания“.

Последваха аплодисменти и Армстронг отново се усмихна. Таунсенд реши, че Съмърс е приключил речта си, и понечи да си тръгне, но директорът прибави:

— За съжаление, това е последната изложба тук. Както знаете, договорът ни за наем изтича в края на декември. — Из залата се разнесоха въздишки, ала Съмърс вдигна ръце. — Не се бойте, приятели. Мисля, че след дълго търсене успях да открия подходящо място за нашата фондация. Надявам се, че всички ще се срещнем там на следващата ни изложба.

— Макар че само един-двама от нас знаят защо е избрано онова място — тихо промърмори някакъв глас зад Таунсенд.

Той се обърна и видя стройна жена на около трийсет и пет години с къса кестенява коса, бяла блуза и пъстра пола. Табелката на блузата ѝ показваше, че е госпожа Анджела Хъмфрис, заместник-директор.

— И наистина ще поставим чудесно начало — продължи Съмърс, — ако първата изложба в новата ни сграда бъде открита от следващия председател на „Стар“, който толкова щедро подкрепя нашата фондация.

Армстронг се усмихна доволно и кимна.

— Не и ако има дори само капка здрав разум — каза жената зад Таунсенд.

Той отстъпи назад и застана до госпожа Анджела Хъмфрис, която отпиваше от чаша испанско шампанско.

— Благодаря ви, скъпи приятели — каза Съмърс. — А сега, моля ви, насладете се на изложбата. — Последваха нови аплодисменти, след които Армстронг топло се ръкува с директора. Съмърс тръгна сред гостите, като запознаваше председателя на „Стар“ с онези, които смяташе за важни.

Таунсенд се обърна към Анджела Хъмфрис, която тъкмо допиваше шампанското си, грабна нова бутилка от масата зад тях и напълни чашата ѝ.

— Благодаря — каза тя. — Както виждате, аз съм Анджела Хъмфрис. А вие?

— Аз не съм тукашен. — Кийт се поколеба. — Командировка съм.

Анджела отпи от шампанското.

— С какво се занимавате?

— С транспортен бизнес. Главно самолети и превоз. Макар че имам и две мини.

— Нямахте да е зле, ако повечето от тези картини можеха да се скрият под земята.

— Напълно съм съгласен с вас.

— Тогава какво ви накара да дойдете тук?

— Не познавам никого в Ню Йорк и прочетох за изложбата в „Таймс“ — отвърна той.

— Какво изкуство харесвате? — попита Анджела.

На Таунсенд му се искаше да отговори: „Бойд, Нолън и Уилямс“, които покриваха стените на дома му в Дарлинг Пойнт, но вместо това каза: „Бонар и Вияр“, които от няколко години колекционираше Кейт.

— Виж, те наистина могат да рисуват — рече госпожа Хъмфрис. — В такъв случай се сещам за няколко изложби, които си струва да

посетите.

— Чудесно е да знаеш къде да търсиш, но когато си чужденец и си сам...

Тя повдигна вежди.

— Женен ли сте?

— Не — излъга Таунсенд с надеждата, че Анджела ще му повярва. — А вие?

— Разведена съм. Бях омъжена за художник, който искрено смяташе, че по талант отстъпва единствено на Белини.

— А в действителност?

— Отхвърлиха го дори за тази изложба. Това говори достатъчно за способностите му.

Кийт се засмя. Гостите постепенно се насочиха към изходите. Армстронг и Съмърс бяха само на няколко крачки от тях. Докато Таунсенд наливаше нова чаша шампанско на Анджела, Армстронг внезапно се озова лице в лице с него. Двамата се спогледаха, после Армстронг хвана Съмърс за лакътя и бързо го отведе към средата на залата.

— Забелязахте ли, че не пожела да ме представи на новия председател? — мрачно попита Анджела.

Кийт не си направи труда да ѝ обясни, че по-вероятно председателят не е искал той да се запознае с директора.

— Беше ми много приятно, господин...

— Заета ли сте тази вечер?

Тя се поколеба за миг.

— Не. Нямам никакви планове, но утре сутрин трябва да ставам рано.

— Аз също — отвърна Таунсенд. — Защо не идем някъде да хапнем набързо?

— Добре. Само да си взема палтото.

Докато тя се отдалечаваше към гардероба, Кийт се огледа. Неотлъчно придружаван от Съмърс, Армстронг беше заобиколен от тълпа почитатели. Таунсенд нямаше нужда да се приближава, за да разбере, че им разказва вълнуващите си планове за бъдещето на фондацията.

Анджела се върна, облечена в тежко зимно палто, което стигаше почти до земята.

— Къде бихте искали да идем? — попита Кийт, докато се изкачваха по широкото стълбище.

— По това време в четвъртък вечер вече са резервирани всички добри ресторанти — отвърна тя. — Къде сте отседнали?

— В „Карлайл“.

— Никога не съм била в техния ресторант. Може да се окаже приятен.

На улицата ги посрещна ледена нюйоркска виелица и Кийт трябваше да я задържи, за да не залитне.

Шофьорът на очакващото го БМВ с изненада видя, че господин Таунсенд спира такси. Още повече го удиви жената с него. Честно казано, не смяташе, че е негов тип. Той запали двигателя и последва таксито към „Карлайл“, после ги видя да слизат на Мадисън и да изчезват през въртящата се врата на хотела.

Таунсенд отведе Анджела в ресторанта на първия етаж с надеждата, че метрдотелът няма да си спомни името му.

— Добър вечер, господине — поздрави го той. — Имате ли запазена маса?

— Не — отвърна Кийт, — но съм гост на хотела.

Метрдотелът свъси вежди.

— Съжалявам, господине, но няма да мога да ви настаня поне още трийсет минути. Разбира се, ако желаете, бихте могли да вечеряте в стаята си.

— Не, ще изчакаме на бара — каза Таунсенд.

— Утре сутрин наистина имам среща — напомни му Анджела. — И не мога да си позволя да закъснея.

— Да потърсим ли друг ресторант?

— С удоволствие ще вечерям в стаята ти, но до единайсет трябва да си тръгна.

— Чудесно — рече той и се обърна към метрдотела. — Ще вечеряме в моята стая.

Метрдотелът се поклони.

— Веднага ще пратя някого. Кой е номерът на стаята ви, господине?

— Седемстотин и дванайсет — отвърна Кийт.

Докато вървяха по коридора, минаха покрай стая, в която някой се бе пуснал музика на Боби Шулц.

— Виж, той наистина има талант — отбеляза Анджела.

Таунсенд кимна.

Двамата влязоха в асансьора заедно с група туристи и той натисна бутон за седмия етаж. На излизане тя нервно му се усмихна. На Кийт му се прииска да ѝ каже, че всъщност не го интересува тялото ѝ.

Той отключи вратата с електронната си карта и я покани вътре. Бутилката шампанско, подарък от хотела, която не си бе направил труда да отвори, все още стоеше на масата. Анджела си съблече палтото и го остави върху най-близкия стол, докато Таунсенд сваляше златния станиол от гърлото на бутилката и я отпушваше, за да напълни две чаши.

— Не трябва да пия много — каза тя. — Вече обърнах достатъчно шампанско в галерията.

Кийт вдигна чашата си. В същия момент на вратата се почука и влезе сервитьор, който им поднесе менюто.

— За мен писия и зелена салата — каза Анджела.

— Със или без кости, госпожо? — попита сервитьорът.

— Без, моля.

— Нека са две — рече Таунсенд, после пренебрегна любимото си австралийско шардоне и дълго избира две бутилки френско вино.

Когато се настаниха, Анджела заговори за изложби на други художници. Ентусиазмът и познанията ѝ едва не накараха Кийт да забрави защо я е поканил на вечеря. Докато чакаха ястията, той бавно насочи темата към работата ѝ в галерията. Съгласи се с нейната преценка за изложбата и я попита защо като заместник-директор не е направила нещо по въпроса.

— Въпреки поста си аз нямам почти никаква роля — въздъхна тя, докато Таунсенд пълнеше празната ѝ чаша.

— Значи Съмърс взима всички решения, така ли?

— Естествено. Аз не бих пръскала парите на фондацията за такъв псевдоинтелектуален боклук. Има толкова много истински таланти, просто някой трябва да си направи труда да ги потърси.

— Изложбата беше добре подредена — продължи настъплението си той.

— Добре подредена ли? — скептично повтори Анджела.

— Аз не говоря за подредбата, нито за осветлението или рамките. Говоря за картините.

На вратата се почука. Таунсенд се изправи и се отдръпна, за да пропусне сервитьора, който буташе наговарена количка. Младежът нареди прибори за двама и обясни, че рибата била в затоплящото отделение най-отдолу. Кийт подписа сметката и му даде десет долара бакшиш.

— Да се върна ли по-късно, за да разчистя, господине? — любезно попита сервитьорът.

Отговориха му с леко, но категорично поклащане на глава.

Когато Кийт седна срещу Анджела, тя вече ровичкаше салатата си. Той отпуши шардонето и напълни чашите.

— Значи смяташ, че Съмърс е дал повече от необходимото за изложбата, така ли? — върна се на темата Кийт.

— Повече от необходимото ли? — докато опитваше виното, повтори тя. — Той ежегодно прахосва над един милион долара от парите на фондацията. И резултатът са само няколко партита, единствената цел на които е да подхранват егото му.

— Как успява да харчи по един милион годишно? — разсеяно попита Таунсенд.

— Ами, да вземем тазвечерната изложба. До този момент тя струва на фондацията двеста и петдесет хиляди долара. После идват неговите разходи, които далеч не са скромни.

— И как се отчита? — Той отново напълни чашата ѝ. Надяваше се Анджела да не забележи, че едва докосва своята.

— Просто никой не му държи сметка. Фондацията се контролира от майка му, която се разпорежда с финансите — поне до годишното събрание на акционерите.

— Госпожа Съмърс ли? — подметна Кийт.

— Самата тя.

— Тогава защо не направи нещо?

— Защото от две години бедната жена е прикована на легло и единственият, който я посещава — трябва да прибавя, ежедневно — е нейният верен син.

— Имам чувството, че веднага щом Армстронг поеме управлението, това ще се промени.

— Какво искаш да кажеш? Познаваш ли го?

— Не — бързо се опита да поправи грешката си Таунсенд. — Но от всичко, което съм чел за него, разбирам, че не обича много навлеците.

— Надявам се да си прав — отвърна Анджела и сама си наля нова чаша вино, — защото това ще ми даде шанс да му покажа какво бих могла да направя за фондацията.

— Навярно тази вечер Съмърс тъкмо затова не изпусна Армстронг от поглед.

— Както забеляза, той дори не ме запозна с него. Лойд няма да се откаже от начина си на живот без борба, това е сигурно. И ако успее да накара Армстронг да подпише договора за наем на новата сграда преди събранието на акционерите, няма да има причини да го прави. Това вино наистина е великолепно — каза тя и остави празната си чаша. Кийт отново я напълни и отпуши втората бутилка.

— Да ме напиеш ли се опитваш? — засмя се Анджела.

— Дори не съм си го и помислял — отвърна Таунсенд, изправи се, извади двете чинии от затоплящото отделение на количката и ги постави на масата. — Какво ще кажеш за пренасянето?

— За пренасянето ли? — попита тя, докато си сипваше холандски сос.

— В новата галерия — поясни Кийт. — Като че ли Лойд е открил подходяща сграда.

— Подходяща! — възкликна Анджела. — За три милиона няма начин да не е подходяща. Но подходяща за кого? — Тя взе ножа и вилицата си.

— Както самият Съмърс обясни, не сте имали друг избор.

— Не, по-точно е да се каже, че той не остави друг избор на борда.

— Но договорът за наем на сегашната сграда наистина изтича, нали?

— Той обаче не спомена в речта си, че собственикът е готов да го поднови за още десет години, без да увеличи наема — отвърна Анджела и вдигна чашата си. — Наистина не трябва да пия повече, но след онзи боклук в галерията това е същински еликсир.

— Тогава защо Съмърс не го е направил? — попита Таунсенд.

— Какво да направи?

— Да поднови договора.

— Защото намери друга сграда, в която случайно има мезонет. — Тя остави шардонето си и отново се съсредоточи върху рибата.

— Съвсем естествено е да живее там — възрази Кийт. — Все пак е директор.

— Вярно е, но това не му дава право да има отделен договор за наем на апартамента, така че когато реши да се пенсионира, да не могат да се избавят от него, без да му изплатят огромно обезщетение. Всичко е уредил. — Анджела започваше да заваля думите.

— Откъде знаеш тези неща?

— Двамата имахме общ любовник — тъжно отвърна тя.

Таунсенд побърза да напълни чашата ѝ.

— И къде е тази сграда?

— Защо толкова те интересува новата сграда? — Анджела, изглежда, за пръв път заподозря нещо.

— За да те потърся при следващото си идване в Ню Йорк — светкавично отвърна Кийт.

Тя остави ножа и вилицата си в чинията, побутна стола си назад и попита:

— Имаш ли бренди? Съвсем малко, колкото да се сгрея преди пак да изляза в оная виелица навън.

— Естествено. — Таунсенд отиде до хладилника, извади четири шишенца различни марки бренди и ги изля в голяма чаша.

— Ти няма ли да пийнеш с мен?

— Не, благодаря. Още не съм допил виното си — отвърна той и вдигна чашата си, която бе почти недокосната. — Пък и аз няма да излизам на виелицата. Каж ми, как стана заместник-директор?

— След като за четири години напуснаха петима заместници, струва ми се, че аз трябва да съм била единствената кандидатка за мястото.

— Изненадан съм, че изобщо си е направил труда да назначи заместник-директор.

— Няма начин. — Анджела отпи от брендито си. — Задължава го уставът на фондацията.

— Но за да получиш този пост, трябва да имаш отлична квалификация — бързо промени темата Таунсенд.

— Завърших история в Йейл и защитих докторат върху Ренесанса във Венеция.

— След Караваджо, Луини и Микеланджело тук едва ли се чувстваш много добре.

— Не бих имала нищо против, но вече две години съм заместник-директор, а Съмърс не ми е позволил да организирам нито една изложба. Ако ми беше дал възможност, щях да го направя на една десета от стойността на сегашната и фондацията щеше да се гордее с нея. — Тя отново отпи от брандито.

— Изненадан съм, че отдавна не си напуснала — рече Таунсенд.

— Скоро и това ще стане. Ако не успея да убедя Армстронг да промени политиката на галерията, ще подам оставка. Но тъй като очевидно Лойд го води на каишка, съмнявам се, че ще остана до следващата изложба. — Анджела вдигна чашата си. — Не съм споделяла всичко това дори с майка ми — призна тя. — Но понякога е по-лесно да поговориш с непознат. Ти не се занимаваш с изкуство, нали?

— Не, както казах, аз съм в транспортния и минния бизнес.

— И какво всъщност правиш? Шофираш или копаеш? — Анджела пресуши брандито си. — Искам да кажа...

— Да?

— Ами... какво превозваш и докъде? — Тя надигна чашата си, замълча, после бавно се свлече от стола си на килима и измърмори нещо за изкопаемите горива в ренесансовия Рим. След секунди вече спеше свита на кълбо и мъркаше като доволно коте.

Таунсенд внимателно я вдигна и я пренесе в спалнята. Сложи я на леглото и я зави. Трябваше да ѝ се възхити, че е издържала толкова дълго. Съмняваше се дали тежи повече от петдесет килограма.

Върна се в дневната, тихо затвори вратата след себе си и потърси устава на „Ню Йорк Стар“. Откри тънкото червено книжле най-отдолу в куфарчето си, седна на дивана и бавно започна да го чете. Заспа на четирийсет и седма страница.

Армстронг не успя да измисли оправдание, за да откаже предложението на Съмърс след изложбата да вечерят заедно. Но с облекчение видя, че адвокатът му още не си е тръгнал.

— Ще дойдеш ли с нас, Ръсел? — извика му Дик. Думите прозвучаха по-скоро като заповед, отколкото като покана.

Армстронг вече беше споделил с него мнението си за изложбата, мнение, което едва успяваше да скрие от Съмърс. След като директорът му съобщи, че е намерил подходяща сграда за фондацията, той избягваше срещата с него. Но Ръсел го предупреди, че Съмърс става нетърпелив и дори започва да заплашва: „Не забравяйте, че все още имам алтернатива“.

Трябваше да признае, че изборният от директора ресторант е изключителен, но през последния месец вече бе свикнал с неговия екстравагантен вкус. След като отнесоха основното ястие, Съмърс повтори колко важно било незабавно да подпишат договора за наем на новата сграда — в противен случай фондацията щяла да остане на улицата.

— Още при първата ни среща ясно ви заявих, Дик, че ще ви прехвърля акциите на тръста при условие, че купите нова галерия.

— Все още възнамерявам да го направя — твърдо отвърна Армстронг.

— При това преди събранието на акционерите. — Двамата се спогледаха. — Предлагам веднага да подготвите договора, за да е готов за подпис в понеделник. — Съмърс вдигна чашата си с бренди и я пресуши. — Защото ако не го направите, зная кой друг с радост ще ви замести.

— Не, не, незабавно ще наредя да го подготвят — каза Армстронг.

— Чудесно. В такъв случай утре сутрин ще ви покажа сградата.

— Утре сутрин ли? Добре.

— Тогава да се уговорим за девет часа, става ли? — попита Съмърс, докато му поднасяха кафе без кофеин.

Армстронг изгълта своето.

— Добре — съгласи се той и поиска сметката. После се изправи. Директорът на фондацията и Ръсел мълчаливо го последваха до очакващата го лимузина.

— До утре сутрин — каза Съмърс, докато Дик се качваше на задната седалка.

— Непременно — без да го поглежда, измърмори Армстронг.

По пътя до „Пиер“ каза на Кричли, че го интересували три въпроса. Адвокатът извади от вътрешния си джоб малък бележник.

— Първо, кой контролира фондацията? Второ, каква част от печалбите на „Стар“ ежегодно изяжда тя? И трето, нещо задължава ли ме да дам три милиона за онази нова сграда, за която той постоянно повтаря?

Ръсел си записа всичко.

— И отговорите ми трябва до утре сутрин.

Лимузината остави Армстронг пред хотела. Той пожела лека нощ на адвоката, после слезе и се разходи. Купи си новия брой на „Ню Йорк Стар“ от ъгъла на Шейсет и първа улица и „Мадисън“ и се усмихна, когато видя на първа страница голяма своя снимка с надпис „Председателя“. Не му хареса, че фотографията на Таунсенд е на същата страница — макар да бе значително по-малка. Нейният надпис гласеше: „Печалба от 20 милиона долара?“.

Армстронг се върна в хотела и когато влезе в асансьора, каза на пиколото:

— На кой му пука за двайсет милиона, когато можеш да притежаваш „Стар“?

— Моля, господине? — озадачено попита служителят.

— Ти какво предпочиташ — попита Армстронг. — „Ню Йорк Стар“ или двайсет милиона долара?

Пиколото погледна едрия мъж, който изглеждаше съвсем трезвен.

— Двайсет милиона долара, господине.

На следващата сутрин Таунсенд се събуди със скована шия. Седна на дивана и се протегна. После забеляза на пода устава на „Ню Йорк Стар“. И си спомни всичко.

Предпазливо надникна в спалнята. Анджела все още спеше. Кийт тихо затвори вратата, върна се в дневната и позвъни на румсървис. Поръча закуска и пет вестника и помоли да разчистят остатъците от вечерята.

Когато вратата на спалнята се отвори за втори път тази сутрин, Анджела боязливо излезе и завари Таунсенд да чете „Уолстрийт Джърнъл“ и да пие кафе. Зададе му същия въпрос като в галерията:

— Кой сте вие?

И получи същия отговор.

— Да ти поръчам ли нещо за закуска? — попита той.

— Не, благодаря. Но би могъл да ми налееш малко кафе. Веднага се връщам. — Тя отново изчезна в спалнята и се върна след двайсет минути. Когато седна срещу него, изглеждаше малко нервна. Кийт ѝ наля кафе и жената мълчаливо отпи няколко големи глътки.

— Направих ли нещо глупаво снощи? — накрая попита Анджела.

— Не — усмихна ѝ се Таунсенд.

— Просто никога не съм...

— Няма за какво да се безпокоиш — увери я той. — Ти заспа и аз те отнесох на леглото. — Кийт замълча за миг. — Напълно облечена.

— Много ме облекчаваш. — Тя си погледна часовника. — Мили боже, наистина ли е толкова късно?

— Само осем и двайсет — отвърна Таунсенд.

— Трябва веднага да взема такси. В девет имам среща в Сохо с новия председател и искам да му направя добро впечатление. Ако откаже да плати за новата сграда, това може да е единственият ми шанс.

— Няма нужда да взимаш такси — каза Кийт. — Моят шофьор ще те откара където пожелаеш. Бялото БМВ, паркирано точно пред хотела.

— Благодаря — каза тя. — Много любезно от твоя страна.

Анджела бързо допи кафето си.

— Вечерята снощи беше прекрасна и ти беше много внимателен с мен. — Тя се изправи. — Но ако искам да стигна преди господин Армстронг, наистина трябва да тръгна.

— Разбира се. — Таунсенд стана и ѝ помогна да си облече палтото.

Когато стигнаха до вратата, Анджела отново се обърна към него.

— Щом не съм направила нищо глупаво, дали не съм казала нещо, за което да съжалявам?

— Не, едва ли. Говори само за работата си във фондацията — каза той и отвори вратата.

— Много любезно от твоя страна, че си ме изслушал. Надявам се пак да се срещнем.

— Имам такова предчувствие.

Тя пристъпи към него и го целуна по бузата.

- Между другото, ти не ми каза името си.
- Кийт Таунсенд.
- О, мамка му! — изруга Анджела.

Когато Армстронг пристигна на Бродуей 147, на стълбището го очакваха Лойд Съмърс и слаба, интелигентна наглед жена с много уморен или просто отегчен вид.

— Добро утро, господин Армстронг — поздрави го Съмърс, когато Дик слезе от автомобила.

— Добро утро — отвърна той и се насили да се усмихне, докато се ръкуваше с директора.

— Това е Анджела Хъмфрис, моята заместничка — поясни той. — Може би сте се запознали с нея на снощното откриване.

Армстронг си спомняше лицето ѝ, но смяташе, че не се е запознавал с нея. Той отсечено кимна.

— Анджела е специалистка по Ренесанса — каза Съмърс, като отвори вратата.

— Много интересно — без да се опитва да изглежда заинтригуван, отвърна Армстронг.

— Нека първо ви разведа — рече директорът, докато влизаха в просторна празна стая на първия етаж.

Дик бръкна в джоба си и натисна бутона на касетофона си.

— Толкова много прекрасни стени за картините — ентусиазирано заяви Съмърс.

Армстронг се престори на очарован от сградата, която нямаше абсолютно никакво намерение да купува. Ала знаеше, че не може да го признае, докато в понеделник не го изберат за председател на борда на „Стар“, а това нямаше да е възможно без петте процента на Съмърс. Докато обикаляха стаите, той успяваше да отговаря на темпераментния му монолог с: „Прекрасно“, „Идеално“, „Съвършено“, „Съгласен съм“ и дори „Колко умно от ваша страна“.

Когато Съмърс го хвана под ръка и понечи да го поведе обратно надолу, той посочи стълбището, водещо към последния етаж, и подозрително попита:

— Какво има горе?

— А, там е таванът — небрежно отвърна директорът. — Може да се окаже полезен за склад, но нищо повече.

Анджела премълча и се помъчи да си спомни дали е споменала на господин Таунсенд какво има на последния етаж.

Когато слязоха долу, Дик нямаше търпение да си тръгне.

— Сега разбирате, господин председател — каза Съмърс, когато излязоха на улицата — защо смятам, че това е идеалната сграда, в която фондацията да продължи работата си през следващия век.

— Напълно съм съгласен с вас — отвърна Армстронг. — Наистина е идеална. — И с облекчение се усмихна, когато видя кой го чака на задната седалка на лимузината. — Веднага щом се върна в офиса си, ще подготвя необходимите документи.

— Аз ще съм в галерията през целия ден — каза Съмърс.

— Тогава следобед ще ви ги пратя за подпис.

— По всяко време.

Ръкуваха се и без да си направи труда да се сбогува с Анджела, Армстронг се качи в колата. Ръсел Кричли седеше с бележник в скута си.

— Носиш ли ми всички отговори? — попита Дик още преди шофьорът да е запалил двигателя.

— Да — отвърна адвокатът. — Първо, в момента председател на фондацията е госпожа Съмърс, която преди шест години е назначила сина си за директор. — Дик кимна. — Второ, миналата година са изхарчили малко повече от един милион долара от печалбите на „Стар“.

— Как са успели, по дяволите!

— Ами, като начало, годишната заплата на Съмърс е сто и петдесет хиляди долара. Но по-интересното е, че безотчетните му разходи през последните четири години са по двеста и четирийсет хиляди долара годишно.

Армстронг усети, че пулсът му се ускорява.

— Никой ли не го е усетил? — попита той, докато изпреварваха едно бяло БМВ: би могъл да се закълне, че някъде го е виждал.

— Подозирам, че майка му не задава прекалено много въпроси.

— Какво?

— Подозирам, че майка му не задава прекалено много въпроси — повтори адвокатът.

— Ами директорският борд? Те са длъжни да го контролират. Да не споменавам за акционерите.

— На миналогодишното събрание някой наистина е повдигнал въпроса. — Кричли погледна бележника си. — Но председателят ги е уверил — цитирам — че „читателите на «Стар» напълно одобряват подкрепата на вестника за културния напредък на нашия велик град“.

— Какъв напредък? — попита Армстронг.

— Културният — повтори Ръсел.

— Ами сградата?

— Нищо не задължава ръководството да купи нова сграда след изтичането на наема на старата — с други думи, по Коледа.

Армстронг за пръв път тази сутрин се усмихна.

— Но трябва да те предупредя за едно нещо — продължи адвокатът. — Според мен преди годишното събрание на акционерите в понеделник Съмърс трябва да е убеден, че си купил сградата. Иначе, като директор на тръста, той може в последния момент да прехвърли своите пет процента на друг.

— В такъв случай му прати за подпис два екземпляра от договора. Това ще го успокои до понеделник сутринта.

Ръсел не изглеждаше толкова сигурен.

Когато БМВ-то спря пред „Карлайл“, Таунсенд вече чакаше на тротоара. Той се настани на предната дясна седалка и попита:

— Къде остави момичето?

— В Сохо, на Бродуей — отвърна шофьорът.

— Добре, карай натам — нареди Кийт.

Докато се вливаха в трафика по Пето авеню, шофьорът се чудеше какво намира Таунсенд в тази жена. Може пък да беше богатата наследничка.

Когато завиха по Бродуей, Таунсенд веднага забеляза лимузината, паркирана пред сграда с надпис „Продава се“.

— Спри на петдесетина метра от сградата, пред която си оставил момичето — каза той.

Докато шофьорът натискаше спирачка, Кийт хвърли поглед през рамо и попита:

— Можеш ли да прочетеш телефонните номера на онези табели?

— Табелите са две господине, и номерата са различни.

— Трябват ми и двата — отвърна Таунсенд.

Шофьорът му ги прочете и той ги записа на гърба на една петдоларова банкнота. После взе телефона и набра първия. Отговори му женски глас.

— Добро утро, тук е „Уд, Найт и Леви“, какво обичате?

Таунсенд каза, че се интересува от подробностите за сградата на Бродуей 147.

— Ще ви свържа с отдел „Офиси“, господине — отвърна телефонистката. Последва прещракване.

— Какво обичате? — попита друг глас.

Кийт повтори въпроса си и го прехвърлиха на трети служител.

— Бродуей сто четирийсет и седем ли? А, да, боя се, че вече имаме потенциален купувач за тази сграда, господине. Наредиха ни да подготвим договор, който трябва да се подпише в понеделник. Но имаме и други офиси в същия район.

Таунсенд прекъсна, без да каже нищо повече. Само в Ню Йорк никой нямаше да се изненада от такива лоши обноски. И незабавно набра втория номер. Докато чакаше да го свържат, забеляза, че пред сградата спира такси. От него изскочи висок, елегантно облечен мъж на средна възраст и се приближи до лимузината. Непознатият размени няколко думи с шофьора и се качи на задната седалка. В същия момент в слушалката се разнесе глас.

— Ако се интересувате от номер сто четирийсет и седем, ще трябва да действате бързо — съобщи му агентът. — Защото ми е известно, че другата фирма, която се занимава с имота, вече почти е сключила сделка. Всъщност в момента клиентите разглеждат сградата, така че преди десет дори не мога да ви я покажа.

— Десет часът напълно ме устройва — каза Таунсенд. — Ще ви чакам отпред.

Наложи се да чака само няколко минути преди Армстронг, Съмърс и Анджела да излязат. След кратка размяна на реплики и ръкуване съперникът му се качи в лимузината и изглежда, изобщо не се изненада, че вътре го чака човек. Съмърс енергично помахаше с ръка, докато автомобилът се скри от поглед. Анджела стоеше на крачка зад него и гледаше с отегчен вид. Докато лимузината минаваше покрай него, Таунсенд се приведе и когато отново повдигна глава, Съмърс вече

спираше такси. Двамата с Анджеела се качиха вътре и потеглиха в противоположната посока.

Когато таксито им зави зад ъгъла, Кийт слезе от колата и пресече улицата, за да разгледа сградата отвън. После продължи по тротоара и откри, че съвсем наблизо се продава подобен имот, чийто номер също записва на банкнотата. После се върна в автомобила.

След още един телефонен разговор установи, че цената на номер 171 е 2,5 милиона долара. Съмърс не само получаваше апартамент, но, изглежда, печелеше и солидна сума.

Шофьорът почука по междинния прозорец и посочи към номер 147. Таунсенд погледна натам и видя, че по стълбището се изкачва млад мъж. Той затвори телефона и се запъти към него.

След като внимателно разгледа петте етажа, Кийт трябваше да се съгласи с Анджеела, че за 3 милиона сградата е чудесна — но само за един-единствен човек. И докато излизаха, попита агента:

— Колко процента комисиона взимате за този имот?

— Десет.

— С обичайния едномесечен срок за изплащане на цялата сума, нали?

— Да, господине — потвърди агентът.

— Добре. В такъв случай веднага можете да подготвите договора — каза той и подаде на младежа визитката си. — Пратете ми го в „Карлайл“.

— Да, господине — повтори агентът. — Ще се погрижа до следобед да го получите.

Накрая Таунсенд извади от портфейла си стодоларова банкнота и я вдигна така, че младежът да я види.

— Искам вашият колега, който се опитва да продаде сградата, да знае, че в понеделник сутринта ще внесе комисионата.

Агентът прибра парите и кимна.

Кийт се върна в хотелската си стая и веднага се обади на Том и го попита:

— Имаш ли някакви планове за уикенда?

— Голф и малко занимания в градината — отвърна Спенсър. — Освен това най-малкият ми син има бейзболен мач и се надявах да го

гледам. Но като съдя по начина, по който ми задаваш въпроса, Кийт, имам чувството, че дори няма да хвана обратния влак за Гринидж.

— Прав си. Том. Ако искам да съм следващият собственик на „Ню Йорк Стар“, до понеделник сутринта имаме да свършим много работа.

— С какво да започна?

— С договор за наем, който трябва да провериш, преди да го подпиша. После искам да сключиш сделка с единствения човек, който е в състояние да направи възможно всичко това. — Накрая Таунсенд затвори и се втренчи в червеното книжле, което беше чел предишната вечер. Няколко секунди по-късно го взе и го разтвори на четирийсет и седма страница.

За пръв път през живота си изпитваше благодарност за оксфордското си образование.

33.

Ню Йорк Таймс

11 октомври 1986

Звездни войни

Армстронг подписа договора, после подаде писалката на Ръсел, който постави името си като свидетел.

Откакто сутринта бе пристигнал в Тръмп Тауър, Лойд Съмърс не беше престанал да се усмихва и едва не скочи от стола си, когато Кричли удостовери законността на договора за наем на сградата на Бродуей 147. Директорът се ръкува с Армстронг.

— Благодаря ви, господин председател. Мога само да кажа, че с нетърпение очаквам да работя заедно с вас.

— Аз също — каза Дик.

Съмърс ниско се поклони на Армстронг, после малко по-небрежно на Ръсел, и взе договора и ордера за 300000 долара. Точно преди да излезе директорът погледна и каза:

— Няма да съжалявате.

— Боя се, че ти може да съжаляваш, Дик — каза Кричли в момента, в който вратата се затвори. — Какво те накара да промениш решението си?

— Нямах друг избор, след като разбрах какво е замислил Таунсенд.

— Значи три милиона, хвърлени на вятъра — отбеляза адвокатът.

— Триста хиляди.

— Не разбирам.

— Може да съм платил комисионата, но нямам абсолютно никакво намерение да купувам проклетата сграда.

— Но ако след трийсет дни не изплатиш цялата сума, той ще те даде под съд.

— Съмнявам се — отвърна Армстронг.

— Защо си толкова сигурен?

— Защото след две седмици ще се обадя на адвоката му и ще го информирам как с ужас съм научил, че неговият клиент е подписал

отделен договор за наем на мезонета над галерията, който ми е описал като таван.

— Почти е невъзможно да го докажеш.

Дик извади от вътрешния си джоб малка касетка и му я подаде.

— Може пък да е по-лесно, отколкото си мислиш.

— Но съдът едва ли ще приеме това за доказателство — отвърна Ръсел и взе касетата.

— Тогава просто ще се наложи да попиташ за онези шестстотин хиляди долара, които агентите са щели да платят на Съмърс.

— Той ще го отрече.

Армстронг се замисли.

— Е, винаги има и последно средство. — Той отвори едно от чекмеджетата на бюрото си и извади макет на първа страница на „Стар“. Водещото заглавие гласеше: „Лойд Съмърс обвинен в измама“.

— Просто ще те даде под съд за клевета.

— Не и след като прочете вътрешните страници.

— Но когато започне процесът, това вече отдавна ще е забравено.

— Няма — докато аз съм собственик на „Стар“.

— Колко време ще продължи? — попита Таунсенд.

— Двайсетина минути — отвърна Том.

— И колко души събра?

— Малко над двеста.

— Достатъчно ли са?

— Не успях повече за толкова кратко, така че да се надяваме.

— Знаят ли какво се очаква от тях?

— Естествено. Снощи направихме няколко репетиции, но въпреки това искам да поговориш с тях преди началото на събранието.

— Ами най-важната участничка? Репетирала ли е? — попита Кийт.

— Няма нужда — каза адвокатът. — Отдавна е научила ролята си.

— Съгласна ли е с моите условия?

— Даже не се пазари.

— Ами наемът? Очакват ли се някакви изненади?

— Не, беше точно така, както каза тя.

Таунсенд се изправи, приближи се до прозореца и зарея поглед над Сентръл Парк.

— Ти ли ще направиш предложението?

— Не, помолих Андрю Фрейзър. Аз ще стоя до теб.

— Защо избра Фрейзър?

— Той е старшият партньор, което гарантира, че председателят ще осъзнае колко сме сериозни.

Кийт се обърна и го погледна.

— Тогава какво може да се обърка?

Придружен от старшия партньор, Армстронг излезе от офиса на „Кийтинг, Гулд & Кричли“ и се изправи пред армия от оператори, фотографи и журналисти, които се надяваха да получат отговори на едни и същи въпроси.

— Какви промени възнамерявате да направите, господин Армстронг, когато ви изберат за председател на „Стар“?

— Защо да променям такава велика институция? — отвърна Дик. — Във всеки случай — докато излизаше на улицата, прибави той, — аз не съм от онези собственици, които се намесват в ежедневното ръководство на вестника. Питайте когото и да е от моите главни редактори. Те ще ви кажат.

Един-двама от журналистите, които го следваха, вече го бяха направили, ала Армстронг се скри в лимузината си, преди да са успели да му зададат нов въпрос.

— Гадни наемници — рече той, докато автомобилът се отправяше към хотел „Плаза“, в който щеше да се проведе годишното събрание на акционерите на „Стар“. — Не можеш да контролираш дори онези, които притежаваш.

Ръсел не отговори. Докато пътуваха по Пето авеню, Дик постоянно си поглеждаше часовника. Струваше му се, че точно когато приближават кръстовищата, всички светофари светват червено. Или човек забелязваше такива неща само когато бърза? Той провери дали благодарствената му реч е на мястото си във вътрешния му джоб. Беше чел, че Маргарет Тачър никога не позволявала на помощниците си да носят речите ѝ, защото се ужасявала от мисълта да се изправи пред

публика без предварително подготвен текст. Сега за пръв път я разбираше.

Докато минаваха покрай сградата на „Дженеръл Мотърс“, Дик за пореден път попи потта от челото си. Ръсел продължаваше да зяпа през прозореца.

— Какво може да се обърка? — за десети път попита Армстронг.

— Нищо — отвърна Кричли и потупа кожената чанта на коленете си. — Тук имам петдесет и един процента от акциите и ни е известно, че Таунсенд разполага само с четирийсет и шест. Просто се успокой.

На стълбището пред „Плаза“ ги очакваха още оператори, фотографи и журналисти. Ръсел хвърли поглед към клиента си, който въпреки неговите възражения, изглежда, се радваше на оказваното му внимание. Докато Армстронг излизаше от автомобила, управителят на „Плаза“ пристъпи напред, за да го посрещне, сякаш е държавен глава. Той въведе двамата мъже в хотела и ги придружи до зала „Линкълн“. Дик не видя Кийт Таунсенд и старшият партньор на друга прочута юридическа кантора, които слизаха от асансьора.

Таунсенд бе пристигнал в „Плаза“ един час по-рано. Незабелязан от управителя, той надникна в залата, в която щеше да се проведе събранието, после отиде в президентския апартамент, където Том беше събрал група безработни актьори. Кийт доуточни ролята, която се очакваше да изпълнят, и им обясни защо се налага да подпишат толкова много формуляри. След четирийсет минути се върна във фойето.

Таунсенд и Том Спенсър бавно последваха Армстронг към зала „Линкълн“. Спокойно можеха да ги вземат за двама от неговите сътрудници.

— Ами ако тя се отметне? — попита Кийт.

— Тогава огромен брой хора ще са изгубили много време и пари — отвърна адвокатът.

Таунсенд се изненада колко е пълна залата. Бе решил, че петстотинте стола, които сутринта видя да нареждат служителите, ще се окажат повече от необходимото. Ала грешеше — в дъното вече имаше правостоящи. Запазените за акционерите двайсет реда пред трибуната бяха оградени с червено въже. Пресата, служителите на

вестника и зяпачите трябваше да се задоволят с останалото пространство.

Осветявани от фотографски светкавици, Кийт и Спенсър бавно закрачиха по централната пътека. Накрая стигнаха до червеното въже, където ги помолиха да представят доказателство, че са акционери на компанията. Енергична жена прокара показалец по дълъг списък с имена, отбеляза техните, усмихна им се и откачи въжетото.

Първото, което направи впечатление на Таунсенд, беше фактът, че повечето от представителите на медиите са насочили вниманието си към Армстронг и неговия антураж, заемащ повечето места от първите два реда. Том го докосна по лакътя.

— Ето ги. Някъде на десетия ред, крайните столове вляво.

Кийт погледна натам и високо въздъхна, когато забеляза Лойд Съмърс и неговата заместничка.

Спенсър го поведе към другата страна на залата и седнаха на две свободни места. Докато Кийт нервно се оглеждаше, адвокатът кимна на един човек, който вървеше по централната пътека. Андрю Фрейзър, старшият партньор в юридическата кантора на Том, се настани на един стол два реда зад Армстронг.

Таунсенд насочи вниманието си към трибуната. Видя някои от директорите на „Стар“, с които се беше запознал през последния месец. Бе им обещал да останат в борда, ако го изберат за председател. Нито един не му повярва.

Часовникът на стената зад тях показваше дванайсет без пет. Кийт хвърли поглед през рамо. Залата беше толкова претъпкана, че нямаше къде игла да падне. Той го прошепна на Том, който също се обърна, свъси вежди и каза:

— Ако се наложи, когато започнат да влизат, лично ще реша проблема.

Таунсенд отново се обърна към трибуната. Членовете на борда заеха местата си зад дългата маса. Последен седна председателят Корнилиъс Дж. Адамс IV, както напомняше на по-зле информиранието красиво отпечатаната табелка. Камерите се прицелиха в трибуната. Глъчката, която изпълваше залата, постепенно стихна. Когато часовникът удари дванайсет, председателят няколко пъти удари с чукчето си и привлече вниманието на присъстващите.

— Добър ден, госпожи и господа — започна той. — Казвам се Корнилиъс Адамс и съм председател на борда на „Ню Йорк Стар“. — Адамс замълча за миг. — Е, поне още няколко минути. — Той хвърли поглед към Армстронг. Тих смях възнагради думите, които според Таунсенд бяха внимателно репетирани. — Обявявам за открито годишното събрание на най-големия вестник в Америка. — Това изявление се посрещна с ентузиазирани аплодисменти от предната част на залата и с мълчаливо равнодушие от онези зад червеното въже.

— Основната ни цел днес — продължи Адамс, — е да изберем нов председател, човек, който ще поеме отговорността да въведе „Стар“ в новия век. Както всички знаете, господин Ричард Армстронг от „Армстронг Комюникейшънс“ направи оферта за вестника. В същия ден оферта се получи и от господин Кийт Таунсенд от „Глобал Корпорейшън“. Първата ми задача е да изпълня процедурата по предаването на властта. И така, адвокатите на двете страни ми представиха доказателства за дела от акциите на „Стар“, които притежават. Нашите ревизори ги провериха и установиха, че са редовни. Те показват — Адамс взе от масата един лист, — че господин Ричард Армстронг е собственик на петдесет и един процента от акциите на компанията, докато господин Кийт Таунсенд контролира над четирийсет и шест процента. Три процента от акционерите не са заявили предпочитанията си. Като главен акционер, господин Армстронг на практика контролира вестника и на мен не ми остава нищо друго, освен да му предам поста си — освен, както се казва в брачните церемонии, ако някой не е в състояние да изтъкне основателна причина да не го направя. — Той се усмихна на публиката като свещеник, застанал пред булката и младоженеца, и за миг замълча.

От третия ред незабавно се изправи жена.

— И двамата, които предлагат оферти за „Стар“, са чужденци — заяви тя. — Какви права имам аз, ако не искам нито един от тях да е председател?

Секретарят на компанията беше предвидил този въпрос и Адамс имаше готов отговор.

— Никакви, госпожо — веднага отвърна председателят. — Иначе всяка група акционери ще е в състояние да сваля американските

директори на британски и австралийски компании. — Личеше си, че е доволен, че се е справил учтиво и ефикасно.

Жената очевидно не бе на същото мнение, защото напусна залата, следвана от камера на Си Ен Ен и фотограф.

Последваха още три въпроса от същия характер. Ръсел беше предупредил Армстронг, че има такава вероятност. „Просто акционерите упражняват проклетите си права“ — бе пояснил той.

Таунсенд се въртеше нервно и тревожно поглеждаше към вратата. С всеки следващ път входът се задръстваше с все повече хора. Том виждаше колко е нервен клиентът му, затова стана и отиде да си поговори с главния разпоредител. Докато председателят отговори на всички въпроси от публиката, на някои дори по два пъти, Спенсър се върна при Кийт и каза:

— Не се тревожи, всичко е под контрол.

— Но кога Андрю...

— Търпение — прекъсна го адвокатът.

— Ако няма повече въпроси — продължи председателят, — ми остава само приятната задача да поканя господин Ричард... — Той щеше да довърши изречението, ако няколко реда зад Армстронг не се бе изправил Андрю Фрейзър, който даде знак, че иска думата.

Корнилиъс Дж. Адамс се намръщи, но кимна, когато видя кой иска да зададе въпрос.

— Господин председателю — започна Фрейзър.

Из залата се разнесоха няколко изпъшквания.

— Да? — неспособен да скрие раздражението си, рече Адамс.

Таунсенд отново погледна към входа и видя, че пред енергичната жена се трупат хора. Тя проверяваше имената им в дългия си списък и ги пропускаше вътре.

— Искате ми се да привлека вниманието ви — продължи колегата на Том — към член седем „Б“ от устава на компанията. — В залата се надигнаха шушукания. Малцина от двете страни на въжето бяха чели устава и определено никой нямаше представа за какво се отнася член 7б. Председателят се наведе, та секретарят на компанията да прошепне в ухото му думите, които току-що бе открил на четирийсет и седма страница в рядко използваното червено книжле. Не бяха предвидили този въпрос и нямаха готов отговор.

По оживлението на първия ред Таунсенд можеше да се досети, че мъжът, когото беше видял да се качва в лимузината пред сградата на Бродуей 147, се опитва да обясни смисъла на член 7б на своя клиент.

Андрю Фрейзър изчака суматохата да се успокои и се опита да продължи. Ала се наложи отново да прекъсне, за да позволи на постоянния поток от хора, които влизаха в залата, да заемат местата си зад червеното въже. Председателят намери за нужно няколко пъти да удари с чукчето си. Накрая се възцари тишина и той съобщи:

— Член седем „Б“ позволява на всеки акционер, присъстващ на годишното събрание — Адамс четеше направо от червеното книжле — да предлага кандидати за всеки пост в компанията. Този член ли имате предвид, господине?

— Да, господин председателю — твърдо заяви възрастният адвокат.

— Вие, разбира се, знаете, господине, че не можете да предложите нов кандидат за председател без трийсетдневно писмено предизвестие. Член седем „Б“, алинея „а“ — самодоволно каза Адамс.

— Това ми е известно, господине — отвърна Фрейзър. — Но аз нямам намерение да предлагам кандидат за председател.

В залата се надигна глъчка. Адамс трябваше да удари с чукчето, за да позволи на адвоката да продължи.

— Искам да предложа кандидат за поста директор на фондация „Съмърс“.

Таунсенд внимателно наблюдаваше Лойд Съмърс, който пребледня като мъртвец.

— Но ние вече имаме чудесен директор в лицето на господин Съмърс — възрази председателят. — Или просто желаете да гарантирате поста му? В такъв случай, уверявам ви, че господин Армстронг възнамерява...

— Не, господине. Предлагам господин Съмърс да бъде заменен с госпожа Анджела Хъмфрис, която в момента е заместник-директор.

Председателят попита нещо секретаря, а Том Спенсър се изправи и се огледа, за да провери дали всичките му хора са заели местата си. Таунсенд виждаше, че вече не са останали свободни столове. Неколцината закъснели трябваше да стоят до стените или пътеките между столовете.

След като секретарят го увери, че предложението е валидно, председателят попита:

— Някой ще подкрепи ли кандидатурата на госпожа Хъмфрис?
— За негова изненада няколко души вдигнаха ръце. Той избра една жена на петия ред. — Бихте ли съобщили за протокола името си, моля?

— Госпожа Роскоу.

Секретарят на компанията прелисти червената книжка на друга страница и я подаде на Адамс.

— Длъжен съм да ви информирам, че сега ще се проведе гласуване, в което според член седем „Б“ имат право да участват всички присъстващи акционери. Както постановява уставът, ще ви бъдат раздадени бюлетини и можете да задраскате едно от квадратчетата, за да посочите дали сте за или против предложението господин Лойд Съмърс да бъде заменен с госпожа Анджеа Хъмфрис като директор на фондация „Съмърс“. — Той замълча и вдигна поглед. — Смятам за редно да ви съобщя, че бордът възнамерява единодушно да гласува против предложението, тъй като според нас сегашният директор господин Съмърс съвестно изпълнява задълженията си и трябва да остане на този пост. — Съмърс нервно погледна към Адамс, ала, изглежда, се поуспокои, когато забеляза, че членовете на борда кимат в подкрепа на председателя си.

Когато раздадоха бюлетините, Армстронг зачеркна квадратчето с надпис „ПРОТИВ“. Таунсенд гласува „ЗА“ и пусна бюлетината в металната урна.

Докато гласуването продължаваше, хората започнаха да се изправят. Лойд Съмърс остана отпуснат на стола си и от време на време попиваше чело с червената си копринена кърпичка. Анджеа нито веднъж не погледна към него.

Ръсел посъветва клиента си да запази хладнокръвие и да използва времето, за да прегледа благодарствената си реч. След предупреждението на борда адвокатът бе убеден, че предложението категорично ще бъде отхвърлено.

— Но не трябва ли да поговориш с госпожа Хъмфрис, просто в случай, че се приеме? — прошепна му Армстронг.

— Смятам, че при тези обстоятелства ще е изключително неразумно — отвърна Кричли, — особено от гледна точка на това кой седи до нея.

Дик погледна към залата и свъси вежди. Таунсенд не можеше да...

Докато някъде зад трибуната брояха гласовете, Лойд Съмърс гневно попита нещо заместничката си. Тя само го погледна и мило му се усмихна.

— Госпожи и господа — отново се изправи Корнилиъс Адамс, — моля да заемете местата си, тъй като преброяването приключи.

Онези, които приказваха на пътеките, се върнаха на столовете си и зачакаха да бъде обявен резултатът от гласуването. Секретарят на компанията подаде на председателя сгънат лист.

— За предложението са гласували триста и седемнайсет души — тържествено съобщи Адамс.

Таунсенд дълбоко си пое дъх.

— Достатъчно ли е? — попита адвоката си той, като се опитваше да пресметне колко души седят пред червеното въже.

— Съвсем скоро ще разберем — спокойно отвърна Том.

— Срещу предложението са гласували двеста осемдесет и шест. Ето защо обявявам предложението за прието с мнозинство от трийсет и един гласа. — Той замълча за миг. — Госпожа Анджела Хъмфрис е новият директор на фондацията.

Из залата се разнесе ахване, последвано от викове. Като че ли всеки от публиката искаше да изкаже мнението си.

— Не очаквах разликата да е толкова малка — извика Таунсенд.

— Важното е, че спечели — отвърна Том.

— Не още — възрази Кийт, който не откъсваше поглед от Анджела.

Присъстващите се опитваха да видят къде е госпожа Хъмфрис, макар че мнозина от тях нямаха представа как изглежда. Един-единствен човек седеше неподвижно на мястото си.

Председателят за пореден път се консултира със секретаря, който отново му прочете нещо от устава. Накрая Адамс кимна, обърна се към публиката и удари с чукчето си.

Като гледаше право надолу към Фрейзър, той изчака събралите се да утихнат.

— Имате ли друго предложение, господин Фрейзър? — Дори не се опита да скрие сарказма си.

— Не, господине, нямам. Но бих желал да зная кого ще подкрепи новоизбраният директор с петте процента от акциите на компанията, тъй като това ще окаже въздействие върху избора на следващ председател на борда.

Залата се разшумя и всички се заоглеждаха да видят новия директор. Фрейзър седна, но затова пък се изправи Анджеела.

— Госпожо Хъмфрис — заяви председателят, — тъй като вече контролирате пет процента от акциите на компанията, длъжен съм да ви попитам кого ще подкрепите за председател.

Лойд Съмърс продължаваше да попива челото си, ала нямаше сили да погледне към Анджеела. Самата тя запази забележително хладнокръвие и изчака, докато не се възцари пълна тишина.

— Господин председателю, навярно няма да се изненадате, че бих желала да подкрепя човека, който според мен ще е най-полезен за фондацията. — Тя замълча, когато Армстронг се изправи и ѝ махна с ръка. Председателят като че ли се поуспокои.

— Фондацията дава своите пет процента в полза на... — Анджеела отново замълча, очевидно наслаждавайки се на момента — ... господин Кийт Таунсенд.

Залата ахна. Адамс онемя, изпусна чукчето и зяпна Анджеела с отворена уста. Секунда по-късно възвърна самообладанието си и започна да призовава за ред. Когато най-сетне реши, че ще го чуят, председателят попита:

— Госпожо Хъмфрис, съзнавате ли последствията от прехвърлянето на гласа на фондацията в последния момент?

— Напълно, господин председателю — твърдо отвърна тя.

Адвокатите на Армстронг вече се бяха изправили и протестираха. Председателят вдигна чукчето и удари с него. И щом глъчката утихна, заяви, че след като фондацията прехвърляла своите пет процента в полза на господин Таунсенд, той получавал 51% срещу 46% на господин Армстронг. Следователно, според член 11а, алинея „д“, не му оставал друг избор, освен да обяви господин Кийт Таунсенд за председател на борда на „Ню Йорк Стар“.

Докато Таунсенд крачеше към трибуната, двестата закъснели акционери се изправиха и заръкопляскаха. Армстронг изхвърча от залата и остави адвокатите си да продължават с възраженията си.

Кийт се ръкува с Корнилиъс Адамс и с всеки от членовете на борда, макар че нито един от тях не изглеждаше особено радостен да го види.

После зае мястото си пред трибуната и погледна надолу към шумната зала.

— Господин председателю, госпожи и господа — като почука по микрофона, каза той. — Първо искам да благодаря на вас, господин Адамс, и на борда на „Стар“, за вярната ви служба през миналите години. Желая на всички ви успех в онова, с което решите да се занимавате в бъдеще.

Том се радваше, че Таунсенд не може да види лицата на хората, които седяха зад него.

— Уверявам акционерите на този велик вестник, че ще направя всичко по силите си, за да продължа традициите на „Стар“. Имате думата ми, че никога няма да се намесвам в редакторските решения, освен за да напомня на всеки журналист думите на великия редактор на „Манчестър Гардиан“ С. П. Скот, които са пътеводна звезда на моя професионален живот: „Коментарът не е забранен, но фактите са свещени“.

Актьорите отново скочиха и заръкопляскаха. Когато шумът стихна, Таунсенд завърши речта си:

— Очаквам ви след една година. — И удари с чукчето и обяви годишното събрание на акционерите за закрито.

Няколко души от първия ред продължиха да протестират, но двеста други изпълниха нарежданията си. Те се изправиха и се насочиха към изхода, като разговаряха шумно. След минути в залата останаха само адвокатите на Армстронг.

— Написа ли нов договор за наем на старата сграда на фондацията? — попита Кийт Том, когато излязоха навън.

— Да, в офиса ми е. Трябва само да го подпишеш.

— И наемът ще остане същият, така ли?

— Да, през следващите десет години. Както ме увери госпожа Хъмфрис.

— А нейният договор?

— Също е за десет години, но с една трета от заплатата на Лойд Съмърс.

— Значи сега само трябва да реша дали да го подпиша.

— Но нали вече си се разбрал с нея! — удиви се Спенсър.

Кийт само му се усмихна.

— Мой ред е да те питам нещо — рече той, когато се настаниха на задната седалка на колата.

— Казвай.

— След като вече всичко свърши, бих искал да зная кога ти хрумна да победиш Армстронг с този майсторски ход.

— Преди четирийсетина години.

— Не те разбирам — озадачи се адвокатът.

— Не би и могъл, другарю Том — ти не беше член на Оксфордския университетски лейбъристички клуб, когато не ме избраха за председател само защото никога не бях чел устава.

34.

Сън

2 юни 1987

Маги трета: Торите бият със сто и десет места

Когато Армстронг напусна зала „Линкълн“, за да не бъде подложен на унижението да слуша благодарствената реч на Таунсенд, малцина от журналистите си направиха труда да го последват. Но това не се отнасяше за двама мъже, които бяха пристигнали чак от Чикаго. Инструкциите на техния клиент не можеха да са по-ясни: Направете предложение на онзи, който се провали, да стане председател на „Трибюн“.

Армстронг прати един от скъпите си адвокати да потърси лимузината му и застана сам на тротоара. Управителят на „Плаза“ го нямаше никакъв.

— Къде е скапаната ми кола? — извика Дик, вперил поглед в едно бяло БМВ, паркирано от отсрещната страна на улицата.

— Би трябвало да се появи съвсем скоро — отвърна току-що настигналият го Ръсел.

— Как е успял да уреди гласуването? — попита Армстронг.

— Сигурно през последните двайсет и четири часа е създад голям брой акционери, които няма да се появят в регистъра поне още две седмици.

— Тогава защо са ги допуснали на събранието?

— Защото единственото изискване е да представят доказателство за минималния брой необходими акции и документ за самоличност. Двеста души с по сто акции. Може да са ги купили от всеки брокер на Уолстрийт или пък тази сутрин Таунсенд да им е прехвърлил двайсет хиляди от своите.

— Това законно ли е?

— Да речем, че не противоречи на буквата на закона — отвърна Ръсел. — Бихме могли да го оспорим в съда. Това ще отнеме няколко години и няма как да се определи какъв ще е изходът. Но моят съвет е да продадеш акциите си и да се задоволиш с прилична печалба.

— Точно такъв съвет очаквах от теб — каза Армстронг. — И нямам намерение да го последвам. Ще поискам три места в борда и ще измъчвам този проклетник до края на дните му!

Двама високи, елегантно облечени мъже с дълги черни палта стояха на няколко метра от тях. Дик реши, че са от адвокатите на Кричли, и попита:

— И колко ми струват тези двамата?

Ръсел ги погледна и каза:

— Никога не съм ги виждал.

Тези думи сякаш подействаха като подаден знак, защото единият от непознатите се приближи и каза:

— Господин Армстронг?

Дик тъкмо се канеше да отговори, когато Кричли пристъпи напред.

— Аз съм Ръсел Кричли, нюйоркският адвокат на господин Армстронг. Какво обичате?

По-високият от двамата се усмихна.

— Добър ден, господин Кричли. Аз съм Ърл Уидърс от „Спендър, Диксън и Уидърс“ от Чикаго. Струва ми се, че вече сме имали удоволствието да работим с вашата фирма.

— При това често — усмихна се Ръсел.

— Побързай — каза му Армстронг.

По-ниският от мъжете леко кимна.

— Нашата фирма има честта да представлява „Чикаго Нюз Груп“ и с моя колега бихме желали да обсъдим с вашия клиент едно делово предложение.

— Защо утре сутрин не се свържете с мен в кантората? — каза Ръсел.

Лимузината спря до тях.

— Какво делово предложение? — попита Армстронг, докато шофьорът изскачаше навън, за да му отвори задната врата.

— Упълномощени сме да ви предложим възможност да купите „Ню Йорк Трибюн“.

— Както казах... — отново почна Кричли.

— След петнайсет минути ви очаквам в апартамента си в Тръмп Тауър — прекъсна го Армстронг и се качи в автомобила.

Уидърс кимна. Ръсел побърза да заобиколи от другата страна, настани се до клиента си, затвори вратата и натисна бутона за вдигане на междинното стъкло.

— Дик, при никакви обстоятелства не препоръчвам... — започна адвокатът.

— Защо? — попита Армстронг.

— Съвсем просто е — отвърна Кричли. — Всеки знае, че „Трибюн“ дължи двеста милиона долара и губи по един милион седмично. Да не споменавам, че участва в ужасен спор с профсъюзите. Гарантирам ти, че никой не е в състояние да спаси този вестник.

— Таунсенд успя да го направи с „Глоуб“ — възрази Дик. — И както ти е известно, за моя сметка.

— Положението беше съвсем различно — почти отчаяно рече Ръсел.

— И се обзалагам, че пак ще го постигне със „Стар“.

— Сега има много по-добро начало. Тъкмо затова ти препоръчах да увеличиш офертата.

— И не успя — каза Армстронг. — Затова смятам, че имаме всички основания поне да ги изслушаме.

Лимузината спря пред Тръмп Тауър. Двамата адвокати от Чикаго вече ги очакваха.

— Как са ни изпреварили? — попита Дик, докато слизаше на тротоара.

— Сигурно са дошли пеш — отвърна Ръсел.

— Последвайте ме — каза им Армстронг и се запъти към асансьорите.

Никой не проговори, докато не стигнаха в апартамента. Дик не им предложи да си съблекат палтата, да седнат или да изпият по чаша кафе, а каза направо:

— Моят адвокат ми събщи, че вашият вестник бил пред банкрут и че няма смисъл дори да приказвам с вас.

— Съветът на господин Кричли наистина може да се окаже верен. Въпреки това „Трибюн“ си остава единственият конкурент на „Ню Йорк Стар“ — отвърна Уидърс. — И независимо от всички сегашни проблеми той има много по-голям тираж от „Стар“.

— Само когато го отпечатват — отбеляза Ръсел.

Уидърс кимна, но не отговори, очевидно с надеждата, че ще преминат на друг въпрос.

— Истина ли е, че вестникът дължи двеста милиона долара? — попита Армстронг.

— По-точно двеста и седем — каза адвокатът.

— И губи по един милион седмично?

— Около милион и триста хиляди.

— И профсъюзите са ви хванали за топките.

— Тъкмо затова моите клиенти решиха да се обърнат към вас, тъй като нямаме голям опит с профсъюзите.

Ръсел се надяваше клиентът му да е разбрал, че Уидърс с готовност би заменил името Армстронг с Таунсенд, ако половин час по-рано резултатът от гласуването е бил друг. Той внимателно наблюдаваше Дик и започваше да се опасява, че двамата от Чикаго постепенно са започнали да го убеждават.

— Защо смятате, че аз ще успея, след като вие сте се провалили? — попита Армстронг.

— Виждате ли, отношенията на моя клиент с профсъюзите са станали неприемливи и фактът, че редакцията на „Трибюн“ е в Чикаго, не помага за решаването на проблема. Необходим е човек, който е готов да се изправи срещу профсъюзите така, както толкова успешно направи във Великобритания господин Таунсенд.

Кричли зачака реакцията на Армстронг. Не можеше да повярва, че клиентът му ще се заблуди от толкова елементарна примамка. Просто трябваше да хване тези двамата за яките и да ги изхвърли.

— А ако не го купя, какво ще правите? — попита Дик.

Ръсел стисна главата си с ръце и дълбоко въздъхна.

— Няма да имаме друг избор, освен да спрем вестника и да оставим Таунсенд да стане монополист в този град.

Армстронг не отговори. Просто продължаваше да гледа двамата непознати.

— Колко искате за вестника?

— Очакваме оферти — отвърна Уидърс.

— Естествено — рече Дик.

Кричли се молеше да им направи предложение, което те да отхвърлят.

— Добре — като избягваше погледа на адвокатата си, каза Армстронг. — Ето офертата ми. Купувам вестника за двацет и пет цента, сегашната цена за един брой. — И високо се засмя.

Чикагските адвокати за пръв път се усмихнаха, а Ръсел стисна главата си още по-силно.

— Но ще поемете дълга от двеста и седем милиона долара. И докато подпишем договора, всички ежедневни разходи остават ваше задължение. — Дик се обърна към Кричли. — Предложи на нашите приятели нещо за пиене, докато обмислят предложението ми.

Армстронг се чудеше колко ли ще се пазарят. Ала нямаше откъде да знае, че господин Уидърс е бил инструктиран да продаде вестника за един долар. Адвокатът щеше да съобщи на клиентите си, че са изгубили седемдесет и пет цента от сделката.

— Ще се върнем в Чикаго и ще предадем офертата ви — бяха единствените думи на Уидърс.

После двамата си тръгнаха, а Ръсел прекара остатъка от следобеда в опити да убеди клиента си, че ще е грешка да купи „Трибюн“ при каквито и да било условия.

Когато няколко минути след шест Кричли напусна Тръмп Тауър, се бяха уговорили, ако Уидърс се обади и заяви, че приема предложението, Армстронг да отговори, че вече не се интересува от вестника.

Когато на следващата сутрин Уидърс се обади, за да съобщи, че клиентите му са съгласни с офертата, Армстронг отвърна, че се колебае.

— Защо първо не посетите сградата? — попита адвокатът.

Дик реши, че това няма да навреди и дори ще му даде оправдание да се откаже. Ръсел предложи да го придружи и после да телефонира в Чикаго, за да обясни, че клиентът му не желае повече да се ангажира със сделката.

Следобед двамата пристигнаха пред сградата на „Ню Йорк Трибюн“. Армстронг застана на тротоара и вдигна очи към построения в характерния стил на 20-те години небостъргач. Влюби се в него от пръв поглед. А когато влезе във фойето и видя петметровия глобус с отбелязани разстояния между най-големите градове на света,

включително Лондон, Москва и Ерусалим, направи предложение. Когато стотиците събрали се да го посрещнат служители заръкопляскаха, бракът беше консумиран. Колкото и да се опитваше да го разубеди, кумът не можеше да прекъсне брачната церемония.

След месец и половина Армстронг купи „Ню Йорк Трибюн“. Водещото заглавие на първа страница на вестника същия следобед съобщаваше на нюйоркчани: „ДИК ПОЕМА КОРМИЛОТО!“.

Таунсенд тъкмо се канеше да влезе под душа, когато чу по телевизионните новини за офертата на Армстронг да купи „Трибюн“ за двайсет и пет цента. Той спря и погледна екрана: конкурентът му седеше отпуснат на стола си, с червена бейзболна шапка с надпис „Н. Й. Трибюн“.

— Възнамерявам да запазя тиража на най-великия нюйоркски вестник — тъкмо казваше Армстронг на Барбара Уолтърс, — каквото и да ми струва това.

— „Стар“ вече те е изпреварил — каза Таунсенд, сякаш противникът му беше в стаята.

— И да предложи работа на най-добрите американски журналисти.

— Те вече работят в „Стар“.

— И ако имам късмет, да осъществя малка печалба — със смях прибави Армстронг.

— Трябва ти много късмет — каза Кийт. — А сега го питай как възнамерява да се справи с профсъюзите — озъби се той на Барбара Уолтърс.

— Но през последните три десетилетия „Трибюн“ има сериозен проблем с излишната работна ръка, нали?

Таунсенд се отказа от душа и зачака отговора.

— В миналото може и да е било така, Барбара — отвърна Армстронг. — Но аз ясно заявих на профсъюзите, че ако не приемат предложените от мен съкращения, няма да имам друг избор, освен просто да закрия вестника.

— Колко време ще им дадеш? — попита Кийт.

— И колко време ще продължавате да губите над един милион седмично преди да изпълните заплахата си?

Таунсенд не откъсваше поглед от екрана.

— Не бих могъл да изложа позицията си на профсъюзните лидери по-категорично — твърдо отвърна Армстронг. — Най-много шест седмици.

— Е, желая ви успех, господин Армстронг — каза Барбара Уолтърс. — С нетърпение очаквам отново да ви интервюирам след шест седмици.

— С удоволствие приемам поканата, Барбара — каза Армстронг и докосна козирката на бейзболната си шапка.

Таунсенд изключи телевизора, съблече си халата и се запъти към душа.

От този момент нямаше нужда някой да му казва какво е замислил съперникът му. Само за двацет и пет цента на ден той получаваше цялата необходима му информация от „Трибюн“. Уди Алън се пошегува, че наред Куинс трябвало да падне самолет, за да сваля Армстронг от първа страница на вестника — при това трябвало да е „Конкорд“.

Кийт също имаше проблеми с профсъюзите. Когато „Стар“ обяви стачка, „Трибюн“ почти удвои тиража си. Армстронг започна да се появява по всеки телевизионен канал, който го поканеше, и съобщаваше на нюйоркчани, че „ако човек знае как да преговаря с профсъюзите, стачките стават излишни“. Профсъюзните лидери скоро усетиха, че на него му е приятно да се перчи на първа страница и на малкия екран и че не би желал да закрие „Трибюн“ и да признае провала си.

Когато Таунсенд най-после се споразумя със стачниците, „Стар“ не беше излизал повече от два месеца и бе изгубил няколко милиона долара. Трябваше му много време, за да достигне стария си тираж. Продажбите на „Трибюн“ обаче не се увеличаваха от поредицата водещи заглавия, информиращи нюйоркчани, че „Дик играе за Янките“ или „Дик вкарва кош за Ню Йорк Никс“. Ала всичко това бледнееше в сравнение с деня, в който се върнаха войските от Залива и градът организира в чест на героите парад на Пето авеню. На първа страница на „Трибюн“ имаше снимка на Армстронг, изправен на трибуната между генерал Шварцкопф и кмета Дикинс. В статията, която подробно отразяваше събитието, името на капитан Армстронг, кавалер на кръст за храброст, се споменава безброй пъти.

Времето течеше и колкото и да търсеше из колоните на „Трибюн“, Таунсенд не забелязваше информация конкурентът му да се е споразумял с профсъюзите. И когато след шест седмици Барбара Уолтърс отново покани Армстронг в предаването си, пресекретарят му каза, че той трябвало да замине за Лондон, за да присъства на заседанието на директорския борд на компанията си.

Поне това бе вярно — но само защото Питър Уейкъм се бе обадил, за да го предупреди, че сър Пол бил бесен и постоянно питал докога Дик възнамерява да издава „Ню Йорк Трибюн“, след като вестникът продължава да губи над един милион долара седмично.

— Да не е забравил кой му позволи да остане председател? — възкликна Армстронг.

— Напълно съм съгласен с теб — отвърна Питър. — Но реших, че трябва да го знаеш.

— В такъв случай просто ще се върна и ще обясня на сър Пол някои основни положения.

Лимузината спря пред окръжния съд в Манхатън малко преди десет и половина. Придружен от адвоката си, Таунсенд слезе от колата и бързо се изкачи по стълбището.

Предния ден Том Спенсър беше ходил в съда, за да уреди всички формалности, така че знаеше точно къде трябва да иде клиентът му. Когато влязоха в залата, двамата седнаха на една от препълнените пейки в дъното и търпеливо зачакаха. Помещението бе претъпкано с хора, които приказваха на различни езици. Таунсенд и адвокатът му седяха между двама кубинци и Кийт се чудеше дали е взел правилно решение. Том постоянно му повтаряше, че ако иска да разшири империята си, просто няма друг избор, ала той знаеше, че сънародниците му, както и британците, ще осъдят постъпката му. Но не можеше да им каже, че нищо не е в състояние да го принуди да се чувства нещо друго, освен австралиец.

След двацет минути в залата влезе съдия в дълга черна тога и всички се изправиха. Когато съдията зае мястото си, към него се приближи служител от имиграционните власти.

— Ваша Светлост, моля за разрешение да ви представя сто седемдесет и двама емигранти, които кандидатстват за американско

гражданство.

— Изпълнили ли са съответната процедура, която изисква законът? — тържествено попита съдията.

— Да, Ваша Светлост — потвърди съдебният пристав.

— В такъв случай можете да продължите с клетвата за вярност.

Таунсенд и още 171 бъдещи американци в хор зарецитираха думите, които Кийт за пръв път беше прочел в лимузината по пътя за съда.

— Заклевам се, че завинаги се отказвам от вярност към всеки чужд владетел или държава, на които съм бил поданик или гражданин, че ще пазя и защитавам конституцията и законите на Съединените американски щати от всичките им врагове, чужди или местни, че ще им бъда верен, че ще нося оръжие в защита на Съединените щати, когато го изисква законът, че ще изпълнявам тилова служба във въоръжените сили на Съединените щати, когато го изисква законът, че ще изпълнявам цивилни задачи, когато го изисква законът, и че поемам това задължение свободно и без никакви предубеждения: да ми помага Бог.

Съдията се усмихна към радостните лица и каза:

— Приятно ми е пръв да ви поздравя като пълноправни граждани на Съединените щати.

В единайсет часа сър Пол Мейтланд тихо се прокашля и предложи да открият заседанието.

— Бих желал в самото начало да приветствам нашия генерален директор, който току-що се завръща от Ню Йорк — каза той. — Но трябва да призная, че съм малко обезпокоен от някои съобщения, които се получават от Америка.

Около масата се разнесе шепот.

— Когато поиска нашето одобрение да купиш „Ню Йорк Трибюн“ за дващест и пет цента, бордът те подкрепи, Дик — продължи сър Пол. — Но сега смятаме, че би трябвало да ни осведомиш още колко време възнамеряваш да губиш около милион и половина долара седмично. Защото в момента — той погледна листа с цифри пред себе си — печалбите ни в Лондон едва покриват загубите ти в Ню Йорк. След няколко седмици ще се изправим пред акционерите си на

годишното събрание и ако това положение се запази, не съм убеден, че те ще одобрят действията ти. Както всички знаете, миналия месец цената на акциите ни падна от три лири и десет на две и седемдесет. — Той млъкна и кимна на Армстронг — в знак, че е готов да изслуша обяснението му.

Дик бавно огледа присъстващите. Почти всички дължаха постове си на неговото покровителство.

— Мога да информирам борда, господин председателю — започна той, — че преговорите ми с нийоркските профсъюзи, които, трябва да призная, ми отнеха много време и усилия, най-после са в заключителната си фаза. — Армстронг замълча за миг. Един-двама от директорите се усмихнаха.

— Седемстотин и двайсет членове на печатарския профсъюз вече се съгласиха да се пенсионират преждевременно или да приемат обезщетение за уволнение. Веднага щом се върна в Ню Йорк, ще дам официално изявление.

— Но според „Уолстрийт Джърнъл“ — каза сър Пол, — трябва да съкратим между хиляда и петстотин и две хиляди души.

— Какво знаят журналистите, след като не стават от бюрата си? — отвърна Армстронг. — Убеден съм, че до следващото заседание на борда вече ще съм приключил преговорите.

— И след колко седмици смяташ, че ще видим резултатите от тези преговори?

Дик се поколеба.

— След шест. Най-много след осем, господин председателю. Но естествено, ще направя всичко по силите си, за да ускоря нещата.

— Колко ще струва всичко това на компанията? — попита сър Пол, като сведе очи към листа на масата.

Армстронг видя, че отмята списък от въпроси.

— Не разполагам с точните данни, господин председателю.

— Засега ще се задоволя — сър Пол вдигна поглед от бележките си — с приблизителната сума.

— Двеста, най-много двеста и трийсет милиона — отвърна Армстронг, макар нийоркските му счетоводители да го бяха предупредили, че сумата може да достигне триста милиона.

Никой около масата не се обади, въпреки че един-двама си записаха тези цифри.

— Може да е убягнало от вниманието ви, господин председателю — прибави Дик, — че сградата на „Ню Йорк Трибюн“ се оценява най-малко на сто и петдесет милиона долара.

— Стига в нея да се издава вестник — каза сър Пол и започна да разлиства гланцираните страници на документ, пратен му от чикагска юридическа кантора на име „Спендър, Диксън и Уидърс“. — Но в случай, че вестникът бъде спрян, разполагам със сигурна информация, че струва не повече от петдесет милиона.

— Както съвсем скоро ще стане ясно на всички — възрази Армстронг, — вестникът няма да бъде спрян.

— Надявам се да се окажеш прав — тихо отвърна сър Пол.

Бордът се зае с обсъждането на други въпроси. Дик се зачуди защо в собствената му страна към него се отнасят толкова лошо, докато в Щатите го приветстват като герой. Вниманието му отново се насочи към заседанието, когато чу секретаря на компанията Ерик Чапмън да казва:

— ... и дори разполагаме с излишни средства, господин председателю.

— Така и трябва — рече сър Пол. — Бихте ли ни информирали конкретно, господин Чапмън?

Секретарят се наведе, извади дебела, подвързана с кожа счетоводна книга и бавно прелисти страниците.

— Както е известно на членовете на борда — започна той, — пенсионният фонд се финансира от смесени източници. Служителите внасят по четири процента от заплатата си, също толкова дава компанията. В момента плащаме на пенсиониранияте си служители приблизително трийсет и четири милиона лири, а получаваме петдесет и един милиона. Отчасти благодарение на успешното инвестиране, извършено от нашите банкери, балансът възлиза на малко повече от шестстотин трийсет и един милиона лири, докато законното ни задължение към бившите ни служители е около четиристотин милиона.

— Великолепно — доволно възкликна сър Пол.

Армстронг продължи внимателно да слуша.

— Но трябва да информирам борда — каза Чапмън, — че според застрахователните статистики, макар на хартия да изглежда голяма, с

ежегодното увеличаване на продължителността на живота тази сума не е повече от необходимото.

— Ясно — отвърна председателят. — Има ли други въпроси?

Никой не отговори и директорите започнаха да прибират писалките си, да затварят папките си и да отварят куфарчетата си.

— Добре — каза сър Пол. — В такъв случай обявявам заседанието за закрито и всички можем да се оттеглим на обяд.

В момента, в който напуснаха залата и влязоха в трапезарията, Армстронг се настани на главното място и нападна ордьовъра още преди другите да са успели да седнат. Той махна с ръка на Ерик Чапмън и му даде знак да заеме стола от дясната му страна, докато Питър Уейкъм седна отляво. Сър Пол си намери свободен стол към средата на масата.

Армстронг остави секретаря да приказва за голф, състоянието на държавата и икономиката, обаче не прояви особено голям интерес към възгледите му за Ник Фалдо, Нийл Кинок и Алан Уолтърс. Ала когато Чапмън заговори за най-голямата си страст, пенсионния фонд, Дик внимателно изслуша всяка негова дума.

— Честно казано, Дик, за това трябва да благодарим на теб — призна секретарят. — Ти пръв забеляза каква златна мина ни се предлага. Не че всъщност е наша, разбира се. Но излишъците винаги правят добро впечатление в баланса, да не споменавам за ревизорските отчети, които трябва да се представят на годишното събрание на акционерите.

Докато поливаше петте парчета печено в чинията си, Армстронг се обърна към Питър, който продължаваше да се отнася към него със същата кучешка преданост, датираща още от службата им в Берлин.

— Защо не дойдеш за няколко дни в Ню Йорк, Питър? — предложи му той, докато сервитьорката трупаше картофи във втората му чиния. — Така ще видиш с какви проблеми с профсъюзите се сблъсквам — и което е по-важно, какво съм постигнал. И ако поради някаква причина не успея да се върна навреме за следващото заседание, ще можеш да информираш борда от мое име.

— Щом искаш — отвърна Уейкъм. Радваше се на възможността да посети Ню Йорк, но в същото време се надяваше да не му се налага да дава обяснения пред борда.

— Вземи самолета в понеделник — каза Армстронг. — Следобед ще имам среща с Шон О'Райли, един от най-важните профсъюзни лидери. Бих искал да видиш как ще се справя с него.

След обяда Дик се върна в офиса си и завари на бюрото си планина от писма. Дори не направи опит да ги прегледа, а вдигна слушалката и помоли да го свържат със счетоводния отдел. Когато му отговориха, Армстронг попита:

— Фред, можеш ли да ми издадеш чекова книжка? Ще остана в Англия само няколко часа и...

— Не е Фред, господине. Аз съм Марк Тенби.

— Тогава ме свържете с Фред, моля.

— Фред се пенсионира преди три месеца, господине — отвърна главният счетоводител. — Сър Пол ме назначи на негово място.

Армстронг се канеше да попита: „С какво право?“, но се отказа.

— Чудесно — каза той. — Тогава незабавно ми пратете чекова книжка. След два часа заминавам за Щатите.

— Разбира се, господин Армстронг. Лична или служебна?

— На сметката на пенсионния фонд — безизразно отвърна Дик. — Докато съм в Америка, ще направя някои инвестиции от страна на компанията.

Последва по-продължително мълчание, отколкото очакваше.

— Да, господине — накрая каза главният счетоводител. — Както знаете, за осребряване на чековете ще ви е нужен подписът на още един член на директорския борд. Освен това трябва да ви напомня, че инвестирането на средства на пенсионния фонд в компания, в която вече сме главни акционери, противоречи на фирмената политика.

— Нямам нужда от лекция по фирмена политика, млади човече — извика Армстронг и затръшна слушалката. — Гаден наглец — изръмжа на празната стая той. — От кого си въобразява, че получава заплата?

Щом му пратиха чековата книжка, Дик окончателно престана да се преструва, че преглежда пощата си, и излезе от кабинета си, без дори да се сбoguва с Памела. Взе асансьора до покрива и нареди на пилота на хеликоптера си да го откара на „Хийтроу“. Докато бяха във въздуха, гледаше надолу към Лондон без онази страст, която вече изпитваше към Ню Йорк.

След двайсет минути вече беше на летището и бързо закрачи към ВИП залата. Докато чакаше, един-двама американци дойдоха да се ръкуват с него и да му благодарят за всичко, което правел за гражданите на Ню Йорк. Той се усмихваше и се чудеше какво ли би се случило, ако корабът, с който преди толкова много години беше избягал, бе спрял на Елис Айланд^[1] вместо в Ливърпул. Може би вече щеше да е в Белия дом.

Обявиха полета му и той зае мястото си в предната част на самолета. След като му поднесоха оскъдна порция храна, Дик задряма за два часа. Колкото повече се приближаваха към източното крайбрежие на Съединените щати, толкова по-уверен ставаше, че ще успее. След година „Трибюн“ не само щеше да продава повече броеве от „Стар“, но и щеше да носи печалби, които нямаше да е в състояние да отрече дори със Пол Мейтланд. А като се имаше предвид перспективата лейбъристите скоро да дойдат на власт, не можеше да се каже още какво ще постигне. Той надраска на гърба на менюто „сър Ричард Армстронг“, после го зачеркна и написа отдолу „Негово Благородие лорд Армстронг Хедли“.

Когато кацнаха на летище „Кенеди“, Дик отново се чувстваше младеж и нямаше търпение да отиде в офиса си. Докато минаваше през митницата, пътниците го сочеха и той чуваше благоговейния им шепот: „Виж, това е Дик Армстронг“. Някои дори му махаха. Той се преструваше, че не ги забелязва, ала усмивката не слизаше от лицето му. Лимузината му го очакваше пред ВИП изхода и бързо го понесе към Манхатън. Дик запревключва телевизионните канали и внезапно вниманието му бе привлечено от познато лице.

— Дойде време да се пенсионирам и да се съсредоточа върху фондацията си — каза Хенри Синклер, председател на „Мулти Медия“, най-голямата издателска империя на света.

Армстронг го слушаше и се чудеше на каква цена ще се съгласи да я продаде.

Лимузината спря пред сградата на „Трибюн“, той слезе и се запъти към асансьора. Хората във фойето заръкопляскаха. Дик небрежно им се усмихна, сякаш така го посрещаха навсякъде, където отидеше. Един от профсъюзните лидери, който в момента бе там, се зачуди дали собственикът на вестника някога ще научи, че членовете на неговия профсъюз са били инструктирани да го аплодират винаги

щом се появи. „Отнасяйте се с него като с президент и той ще започне да вярва, че е такъв — бе казал на събранието Шон О’Райли. — И продължавайте да му ръкопляскате, докато парите текат.“

Ръкоплясканията избухваха на всеки етаж, на който се отваряха вратите на асансьора. Когато стигна на двайсет и първия, Армстронг видя, че секретарката му го очаква в коридора.

— Добре дошъл у дома, господине — поздрави го тя.

— Имаш право — отвърна Дик. — Това е моят дом. Искан ми се да бях роден в Америка. Тогава вече щях да съм президент.

— Господин Кричли пристигна няколко минути преди вас, господине, и ви чака в кабинета ви — съобщи секретарката, докато вървяха по коридора.

— Добре — отвърна Армстронг и влезе в най-голямата стая в сградата. — Радвам се да те видя, Ръсел. Е, реши ли проблема с профсъюзите?

— Боя се, че не, Дик — каза адвокатът. — Всъщност имам лоша новина. Ще се наложи да започнем отначало.

— Какво искаш да кажеш?

— Докато те нямаше, профсъюзите отхвърлиха предложеното от теб обезщетение от двеста и трийсет милиона долара и поискаха триста и седемдесет.

Армстронг се стовари на стола си.

— Няма ме само няколко дни и ти оставяш всичко да отиде по дяволите! — изкрещя той и погледна към вратата.

Секретарката влезе и остави на бюрото пред него първото издание на „Трибюн“. Дик прочете водещото заглавие:

„ДОБРЕ ДОШЪЛ У ДОМА, ДИК!“

---

[1] Остров в Нюйоркския залив, бивш американски емиграционен център. — Б.пр. ↑

**ПОСЛЕДНО ИЗДАНИЕ
ДВА ПЪТИ ПОДА ИЛИ ИЗЛИЗАШ**

35.

Ню Йорк Трибюн

4 февруари 1991

Капитан Дик поема командването

— Армстронг предлага два милиарда за „Мулти Медия“ — каза Таунсенд.

— Какво? Все едно някой политик да обяви война, когато не иска хората да разберат колко тежки са проблемите в страната — отвърна Том.

— Възможно е. Но подобно на същите тези политици, ако успее, може да реши всичките си проблеми.

— Съмнявам се. След като през уикенда прегледах онези данни, ако даде два милиарда, това най-вероятно ще предизвика катастрофа.

— „Мулти Медия“ струва много повече от два милиарда — възрази Таунсенд. — Тя притежава четиринайсет вестника от Мейн до Мексико, девет телевизионни станции и „ТВ Нюз“, най-продаваното списание в целия свят. Миналата година тиражът му достигна един милиард и компанията обяви приход от над сто милиона долара. Това са адски много пари.

— Не виждам как Армстронг може да се надява да получи печалба от два милиарда, особено ако потъне до гуша в дългове.

— Просто ще прави повече пари — отвърна Таунсенд. — „Мулти Медия“ от години е на автопилот. Като начало, аз бих продал някои от второстепенните предприятия, които вече не са печеливши, и бих реорганизирал други, които би трябвало да печелят много повече. Но основните ми усилия ще са насочени към развитието на медиите, които никога не са били използвани правилно. И щях да финансирам всичко с печалбите от вестниците и списанията.

— Но в момента ти си имаш достатъчно проблеми и без да мислиш за ново разширяване — каза Том. — Едва успя да се възстановиш от стачката на „Ню Йорк Стар“, а и не забравяй, че банката ти препоръчва период на консолидация.

— Знаеш какво е мнението ми за bankerите — рече Таунсенд. — Сега „Глоуб“, „Стар“ и всичките ми австралийски вестници са на печалба и навярно никога друг път няма да имам такава възможност. За разлика от банката, ти поне го разбираш, Том.

Спенсър дълго не отговори. Възхищаваше се на енергията и изобретателността на Таунсенд, но „Мулти Медия“ засенчваше всичко, с което си бяха имали работа. И колкото и да се опитваше, просто не можеше да върже цифрите.

— Виждам един-единствен начин — каза той накрая.

— Какъв?

— Да му предложим преференциални акции — наши акции в замяна на неговите.

— Но това е преливане от пусто в празно. Той никога няма да се съгласи, особено ако Армстронг вече му е предложил два милиарда в брой.

— Бог знае откъде ще ги намери — отвърна Том. — Какво ще кажеш да си поприказвам с техните адвокати и да проверя дали Армстронг действително му е направил такава оферта?

— Не. Така няма да стане. Не забравяй, че Синклер е едноличен собственик на компанията, така че е по-разумно да се обърнем направо към него. Така би постъпил Армстронг.

— Но това не е в твоя стил.

— Знам. Но напоследък все по-рядко сключвам сделки с хора, които притежават всички акции от компаниите си.

Спенсър сви рамене.

— Е, какво ти е известно за Синклер?

— Той е на седемдесет — отвърна Таунсенд — и тъкмо затова се пенсионира. През живота си е изградил най-преуспяващата частна медийна корпорация в света. Неговият приятел Никсън го прати посланик във Великобритания. През свободното си време събира една от най-богатите частни колекции от платна на импресионисти. Освен това е председател на благотворителна фондация, която насочва усилията си към областта на образованието. И кой знае как намира време и за голф.

— Чудесно. А какво смяташ, че знае за теб Синклер?

— Че по рождение съм австралиец, управлявам втората по големина медийна компания в света, предпочитам Нолън пред Реноар

и не играя голф.

— И как възнамеряваш да действаш?

— Без никакви глупости: лично ще му се обадя и ще му направя оферта. Така поне няма години наред да се чудя дали съм можел да успея. — Таунсенд погледна адвокатата си, но Том не отговори.

Кийт вдигна слушалката.

— Хедър, свържи ме с централата на „Мулти Медия“ в Колорадо.

— Наистина ли смяташ, че Армстронг му е предложил два милиарда? — попита Спенсър.

Таунсенд се замисли.

— Да.

— Но откъде ще намери такава сума?

— Предполагам, от същото място, откъдето е намерил и парите, за да плати на профсъюзите.

— И колко възнамеряваш да предложиш?

Преди да успее да отговори, телефонът на бюрото иззвъня.

— „Мулти Медия“ ли е?

— Да, господине — отвърна южняшки глас.

— Казвам се Кийт Таунсенд — представи се той. — Бих желал да разговарям с господин Синклер.

— Посланик Синклер познава ли ви, господине?

— Надявам се — отвърна Таунсенд. — Иначе просто си губя времето.

— Ще ви свържа с кабинета му.

Кийт даде знак на адвокатата си да вдигне втората слушалка.

— Кабинетът на посланик Синклер — разнесе се друг глас с южняшки акцент.

— Тук е Кийт Таунсенд. Бих ли могъл да поговоря с господин Синклер?

— След двайсет минути господин посланикът тръгва за ежеседмичната си игра на голф, господин Таунсенд.

Том затисна слушалката с длан и прошепна:

— Обръщай се към него с „господин посланик“. Явно всички го наричат така.

Кийт кимна.

— Добро утро, господин Таунсенд. Хенри Синклер слуша. С какво мога да ви помогна?

— Добро утро, господин посланик — като се мъчеше да запази спокойствие, отвърна Таунсенд. — Исках лично да поговоря с вас, за да не губим излишно време чрез адвокати.

— Да не споменавам излишните разходи — прибави Синклер. — За какво искате да разговаряме, господин Таунсенд?

За миг Таунсенд съжали, че не е обсъдил по-подробно тактиката си с Том.

— Бих искал да ви направя оферта за „Мулти Медия“ — отвърна той — и реших, че е най-разумно да се свържа директно с вас.

— Оценявам го, господин Таунсенд — каза Синклер. — Но господин Армстронг, когото, струва ми се, познавате, вече ми направи оферта, която отхвърлих.

— Това ми е известно, господин посланик. — Кийт се зачуди колко всъщност му е предложил Армстронг.

— Имате ли нещо против да попитам каква сума имате предвид, господин Таунсенд? — попита Синклер.

Когато Кийт отговори, Том едва не изпусна слушалката на пода.

— И как възнамерявате да платите? — продължи собственикът на „Мулти Медия“.

— В брой — без да има ни най-малка представа как ще събере парите, отвърна Таунсенд.

— Ако до трийсет дни осигурите тази сума, господин Таунсенд, можете да смятате сделката за сключена. Тогава просто помолете адвокатите си да се свържат с моите.

— Кои са адвокатите, които ви представляват?

— Извинете, че се налага да прекъсна разговора, господин Таунсенд, но след десет минути трябва да съм на игрището за голф, а там плащам на час.

— Разбира се, господин посланик — каза Таунсенд. Радваше се, че Синклер не може да види удивеното му изражение. После затвори и погледна Том.

— Съзнаваш ли какво направи, Кийт?

— Най-голямата сделка в живота си.

— С тези три милиарда долара навярно ще ти е и последната.

— Ще спра тоя проклет вестник! — извика Армстронг и удари с юмрук по бюрото.

Ръсел Кричли, който стоеше на крачка зад клиента си, разбираше, че думите му биха били по-убедителни, ако през последните три месеца Шон О'Райли не ги чуваше всеки ден.

— Това може да ви излезе много скъпо — тихо отвърна О'Райли.

— Какво искаш да кажеш? — изкрещя Дик.

— Само това, че докато обявите вестника за продан, може да не остане нищо, което да си струва.

— Заплашваш ли ме?

— Бихте могли да го изтълкувате и така.

Армстронг скочи, опря длани върху бюрото и се наведе напред, така че лицето му да е само на сантиметри от това на профсъюзния лидер. О'Райли обаче дори не мигна.

— Да не би да очакваш да се съглася с обезщетение от триста и двайсет милиона долара, когато снощи открих в присъствените книги осемнайсет имена на хора, напуснали компанията, един от тях преди повече от десет години?

— Зная — отвърна О'Райли. — Толкова са се привързали към вестника, че просто не могат да си идат. — Той едва се сдържа да не се усмихне.

— За петстотин долара на нощ! — извика Армстронг. — Не съм изненадан.

— Тъкмо затова ви предлагам изход — каза О'Райли.

Армстронг погледна последния присъствен списък и сбърчи лице.

— Ами Бъгс Бъни, Джими Картър и О. Дж. Симпсън, да не споменавам за още четирийсет и осем известни личности, които са се подписали за нощната смяна? И очакваш да се съглася всеки от тях, включително Джордж Буш, да бъде включен в твоето предложение за обезщетение, така ли?

— Да. Просто по този начин ще помогнем за предизборната му кампания.

Армстронг отчаяно погледна към Ръсел и Питър с надеждата да получи някаква подкрепа от тях, но поради различни причини двамата мълчаха. Той отново се обърна към О'Райли и изкрещя:

— По-късно ще ти съобщя решението си! А сега се махай от кабинета ми!

— Все още ли се надявате довечера вестникът да излезе? — невинно попита профсъюзният лидер.

— Това нова заплаха ли е?

— Естествено — отвърна О'Райли. — Защото в такъв случай ви предлагам да се съгласите преди в пет часа да застъпи нощната смяна. За моите хора няма значение дали им плащат, за да работят, или за да не работят.

— Махай се от кабинета ми! — изрева Армстронг.

— Както кажете, господин Армстронг. Вие сте шефът. — Той кимна на Ръсел и си тръгна.

Щом вратата зад него се затвори, Дик се обърна към Питър.

— Сега виждаш с какво си имам работа. Какво очакват да направя?

— Да спреш вестника — спокойно отвърна Ръсел, — както трябваше да направиш още втория месец. Вече щяха да са приели далеч по-ниска цена.

— Но ако бях послушал съвета ти, нямаше да имам вестник.

— И всички щяхме да спим като хората.

— Добре тогава — каза Армстронг. — Ще приема. Засега това е единственият изход. Накрая ще ги победим, това е сигурно. О'Райли ще се пречупи. Убеден съм, че ще се съ согласиш с мен, Питър.

Питър Уейкъм не отговори, но усърдно закима.

— Но откъде ще намериш още триста и дващест милиона долара? — попита Ръсел.

— Това си е мой проблем.

— И мой. Парите ще ми трябва т минути след като О'Райли постави подписа си под договора, иначе ще обявят стачка тъкмо когато се готвим да отпечатаме следващото издание.

— Ще ги имаш.

— Дик, все още не е късно... — започна адвокатът.

— Въпросът е приключен — изкрещя Армстронг.

Ръсел неохотно кимна и излезе. Дик вдигна слушалката на телефона, който го свързваше директно с главния редактор.

— Барни, имам добра новина — каза той. — Успях да убедя профсъюзите да приемат моите условия. Искам да пуснеш на първа

страница материал за победата на здравия разум и уводна статия за това как съм постигнал нещо, което досега никой не е успявал.

— Щом казваш, шефе. Да отпечатам ли подробностите на споразумението.

— Не, не си прави труда. Условията са толкова сложни, че даже читателите на „Уолстрийт Джърнъл“ не биха могли да ги разберат. Във всеки случай няма смисъл да посрамваме профсъюзите — прибави той и затвори.

— Добра работа, Дик — каза Питър. — Изобщо не съм се съмнявал, че в крайна сметка ще победиш.

— На известна цена — докато отваряше горното чекмедже на бюрото си, рече Армстронг.

— Всъщност не, Дик. О'Райли се огъна в момента, в който го заплаши, че ще спреш вестника. Ти блестящо се справи с него.

— Питър, трябва ми няколко подписани чека. И тъй като в момента ти си единственият друг директор в Ню Йорк...

— Разбира се — отвърна Уейкъм. — С удоволствие.

Армстронг постави чековата книжка от пенсионния фонд на бюрото си и я разтвори.

— Кога се връщаш в Лондон? — попита той и му даде знак да седне на неговия стол.

— С утрешния „Конкорд“ — усмихна се Питър.

— Тогава ще трябва да обясниш на сър Пол защо, колкото и да ми се иска, не мога да присъствам на заседанието на борда в сряда. Просто му кажи, че най-после съм уговорил чудесни условия с профсъюзите и че до следващото заседание ще сме в състояние да отчетем печалби. — Той сложи ръка на рамото му.

— С удоволствие, Дик — отвърна Уейкъм. — Колко чека да подпиша?

— Ами, щом си започнал, можеш да подпишеш всички.

— Цялата книжка ли? — неспокойно се размърда Питър.

— Да. — Армстронг му подаде писалката си. — При мен ще са на сигурно място. В крайна сметка, докато не съм ги подписал и аз, нито един няма да бъде осребрен.

Питър нервно се усмихна и развъртя капачката на писалката. Поколеба се, но само докато не усети, че пръстите на Дик се впиват в рамото му.

— Постът ти на заместник-председател трябва да се препотвърди след няколко седмици, нали? — попита Армстронг.

Питър подписа първите три чека.

— А и Пол Мейтланд няма да е вечен, нали знаеш. Накрая все някой трябва да заеме неговото място.

Питър продължи да подписва.

36.

Дейли Експрес
8 февруари 1991

Кабинетът оцелява от бомба на ИРА, избухнала в градина на Даунинг стрийт

„Отхапали са повече, отколкото могат да сдъвчат“ — гласеше заглавието на статията във „Файненшъл Таймс“. Сър Пол Мейтланд, който седеше пред камината в епсъмския си дом, и Том Спенсър, който се прибираще с влак от Гринидж, Кънектикът, четяха статията за втори път, макар че само половината от съдържанието ѝ представляваше интерес за тях.

Медийните магнати Кийт Таунсенд и Ричард Армстронг, изглежда, са допуснали класическата грешка — заемите им значително да надвишат възможностите им. Двамата очевидно са обречени да се превърнат в класически примери за бъдещите поколения студенти в Харвардското бизнес училище.

Специалистите винаги са били единодушни, че Армстронг отначало като че ли постигна успех, когато купи „Ню Йорк Таймс“ само за двацет и пет цента, докато всички задължения на вестника останаха за бившите му собственици. Успехът можеше да се превърне в триумф, стига да беше изпълнил заплахата си след месец и половина да спре вестника, ако профсъюзите не подпишат взаимно споразумение. Но той не го направи и задълбочи грешката си, като даде толкова щедро обезщетение, че профсъюзите престанаха да го наричат „капитан Дик“ и го прекръстиха на „Дядо Коледа“.

Въпреки това споразумение вестникът продължи да губи над един милион долара седмично, макар да се смята за неизбежно сключването на договор за нови обезщетения и преждевременно пенсиониране.

Но след като лихвите продължават да се трупат, скоро печалбите на „Ситизън“ и останалите вестници на „Армстронг Комюникейшънс“ вече няма да са в състояние да покриват загубите в Америка.

Г-н Армстронг все още не е информирал своите акционери как възнамерява да финансира второто си споразумение за 320 милиона долара с нийоркските профсъюзи на печатарските работници. Единственото му изявление по този въпрос може да се открие в „Трибюн“: „След като профсъюзите приеха второто споразумение за обезщетение, няма причина «Трибюн» да не започне да носи печалби“.

Ню Йорк скептично прие това твърдение и вчера акциите на „Армстронг Комюникейшънс“ паднаха с още девет пенса, за да стигнат до 2,42 лири.

Кийт Таунсенд допусна грешката...

Телефонът иззвъня и сър Пол остави вестника, изправи се и отиде в кабинета да отговори. Когато чу гласа на Ерик Чапмън, го помоли да изчака, за да затвори вратата. Това не се налагаше, тъй като в момента в къщата нямаше никой друг, ала когато четири години си бил британски посланик в Пекин, някои навици умират трудно.

— Мисля, че незабавно трябва да се срещнем — каза Чапмън.

— Заради статията във „Файненшъл Таймс“ ли? — попита сър Пол.

— Не, заради нещо много по-опасно. Предпочитам да не го обсъждаме по телефона.

— Разбирам — отвърна сър Пол. — Да повикам ли и Питър Уейкъм?

— Не, ако искаш разговорът ни да остане поверителен.

— Имаш право — съгласи се сър Пол. — Къде ще се срещнем?

— Мога веднага да тръгна за Епсъм. Ще пристигна след около час.

Докато влакът пътуваше за Ню Йорк, Том Спенсър разсеяно прегледа първата половина от статията и се съсредоточи едва когато стигна до думите:

Кийт Таунсенд допусна грешката да поиска нещо толкова силно, че забрави основните правила за сключване на сделка.

Всеки ученик знае, че ако се надяваш да размениш счупена играчка за пакет бисквити, не само не трябва да премигваш, но и трябва да чакаш другия пръв да направи предложение. Ала, изглежда, Таунсенд е бил толкова решен да купи „Мулти Медия“, че изобщо не е престанал да премигва и без да пита за колко би желал да продаде компанията си Хенри Синклер, сам е предложил 3 милиарда долара. После е задълбочил проблемите си, като се е съгласил да плати в брой.

Също както печатарските профсъюзи в Ню Йорк наричат господин Армстронг „Дядо Коледа“, господин Синклер трябва да си е помислил, че тази година Коледа е подранила — особено когато е публична тайна, че почти е сключил сделка с Армстронг за 2 милиарда долара и че дори тази цена се смята за прекалено висока.

След като уговорил условията, господин Таунсенд установил, че за трийсет дни е изключително трудно да събере парите. И макар все пак да успя, невероятно високите лихви могат да се окажат губелни за „Глобал Интернешънъл“. Господин Таунсенд е рискувал през целия си живот. С тази сделка обаче доказа, че е готов да заложил всичко на едно хвърляне на зара.

След като вчера „Глобал“ съобщила шестмесечните си прогнози, акциите им паднаха с още осем пенса, за да стигнат до 3,19 лири.

Освен проблемите, с които в момента се сблъскват, двамата медийни магнати ще бъдат особено засегнати от стабилното покачване на цената на хартията и спадането на долара спрямо лирата. Ако комбинацията от тези тенденции се запази, ресурсите им ще се изчерпат окончателно.

Сега бъдещето на двете компании лежи в ръцете на техните банкери, които трябва да се чудят — подобно на някои кредитори на страна от Третия свят — дали ще

получат поне лихвите си, ако не дългосрочните си заеми. Алтернативата е да ограничат загубите си и да се съгласят да участват в най-голямата разпродажба в световната история. Ако дори само една банка прекъсне веригата от заеми, ще се сгромоляса цялата сграда.

Когато влакът спря на Гранд Сентръл Стейшън, Том скочи на перона пръв, втурна се към най-близката телефонна кабина и набра номера на Таунсенд. Хедър незабавно го свърза. Този път Кийт внимателно изслуша съвета на адвоката си.

Армстронг прочете статията и нареди на секретарката си, ако от Лондон го потърси сър Пол Мейтланд, да отговори, че го няма. Едва затвори слушалката, когато телефонът иззвъня.

— Господин Армстронг, търси ви главният дилър на „Банк във Ню Амстердам“. Трябвало спешно да разговаря с вас.

— Свържи ме — отвърна Дик.

— Борсата е наводнена с предложения за продажба на акции на „Армстронг Комюникейшънс“ — осведоми го дилърът. — Цената вече е под два долара и трийсет и един цент и се чудех дали нямате никакви нареждания.

— Продължавай да купуваш — без колебание каза Армстронг.

Последва мълчание.

— Трябва да отбележа, че всеки път, щом акциите паднат с един цент, губите по седемстотин хиляди долара — отвърна главният дилър, след като провери колко акции е продал сутринта.

— Не ми пука каква е цената — заяви Армстронг. — В момента се налага. Щом пазарът се успокои, можеш да продадеш акциите и постепенно да възстановиш загубите.

— Но ако продължат да падат въпреки...

— Просто продължавай да купуваш — прекъсна го Дик. — Положението все някога ще се промени. — Той затвори и втренчи поглед в собствената си снимка на първа страница на „Файненшъл Таймс“. Не беше ласкателна.

В момента, в който прочете статията, Таунсенд послуша съвета на Том и се обади на bankerите си преди те да са го потърсили. Генералният директор на банката Дейвид Гренвил потвърди, че сутринта акциите на „Глобал“ отново са паднали, след което предложи да се видят колкото се може по-скоро и Кийт се съгласи да отмени следобедните си ангажименти, за да се срещнат в два часа.

— Навярно няма да е зле да присъства и адвокатът ти — зловецо прибави Гренвил.

Таунсенд нареди на Хедър да освободи целия следобед. През остатъка от сутринта го информираха за подготовката на семинар, който компанията щеше да проведе следващия месец. Хенри Кисинджър и сър Джеймс Голдсмит вече приели да изнесат основните доклади. Идеята му бе да събере в Хонолулу всички висши служители от компанията си, за да обсъдят развитието ѝ през следващите десет години, мястото на „Мулти Медия“ в нейната структура и как да се възползват от новата придобивка. Дали да не отложеше и семинара? Или срещата щеше да се превърне в погребална церемония?

Събирането на средствата за „Мулти Медия“ му отне двайсет и седем дни и много повече безсънни нощи, през които се питаше дали не е допуснал катастрофална грешка. Сега статията във „Файненшъл Таймс“, изглежда, потвърждаваше най-ужасните му страхове. Ех, ако беше пропуснал срока или бе послушал Том...

В два без нещо шофьорът му зави по Уолстрийт и спря пред сградата „Дж. П. Гренвил“. На слизане от автомобила Таунсенд си спомни нервността си, когато преди почти петдесет години го бяха повикали в кабинета на училищния директор. Мъж в синя ливрея му отвори огромната стъклена врата и когато го позна, докосна периферията на цилиндъра си. Но още колко време щеше да го прави, запита се Кийт.

Той кимна и се приближи до рецепцията, където Дейвид Гренвил разговаряше с Том Спенсър. Двамата го видяха и се усмихнаха. Очевидно бяха сигурни, че няма да закъснее за тази среща.

— Радвам се да те видя, Кийт — каза Гренвил. — И ти благодаря за точността.

Таунсенд се усмихна. Не можеше да си спомни директорът на гимназията да е казвал такова нещо. Том го прегърна през рамо и

тримата се запътиха към асансьора.

— Как е Кейт? — попита банкерът. — Когато за последен път я видях, редактираше един роман.

— И постигна такъв успех, че сега самата тя пише книга — отвърна Таунсенд. — Ако положението не се оправи, накрая може да живеем от нейните доходи.

Двамата му спътници не отвърнаха на черния му хумор.

Вратата на асансьора се отвори на петнайсетия етаж и те тръгнаха към кабинета на Гренвил. Щом седнаха на удобните столове, Гренвил отвори една папка и каза:

— Първо искам да ви благодаря, че се отзовахте толкова бързо.

Таунсенд и адвокатът му кимнаха, макар да знаеха, че не са имали друг избор.

— Нашата банка има честта — обърна се Гренвил към Кийт — повече от четвърт век да работи с твоята компания и ще е много жалко, ако се наложи да сложим край на деловите си отношения.

Устата на Таунсенд пресъхна.

— Но е глупаво да подценяваме сериозността на настоящото положение. Дори съвсем бегъл преглед на делата ти показва, че твоите заеми далеч надхвърлят активите ти, което навярно означава, че си неплатежоспособен. Ако искаш да останем твои банкери, Кийт, ще приемем единствено при условие, че ще ни гарантираш пълното си съдействие, за да се опитаме да решим сегашното ти затруднение.

— Какво означава „пълно съдействие“? — попита Том.

— Като начало, ще пратим в „Глобал Корпорейшън“ финансов екип под ръководството на един от най-висшите ни служители. Те ще получат пълно — повтарям, пълно — право да проучват всеки аспект от предприятията ти, които сметнем за необходимо, за да осигурим оцеляването на компанията.

— А след края на това проучване?

— Ръководителят на екипа ще направи препоръки, които ще очакваме да изпълниш.

— Кога мога да се срещна с него? — попита Таунсенд.

— Тя е жена — отвърна генералният директор. — И можеш да я видиш веднага, защото госпожа Бересфорд е в кабинета си на долния етаж и те очаква.

— Тогава да вървим — каза Кийт.

— Първо трябва да зная дали си съгласен с условията ни — настоя Гренвил.

— Струва ми се, можеш да приемеш, че клиентът ми вече е взел това решение — рече Том.

— Добре, в такъв случай ще ви заведа при Елизабет, която ще ви информира за следващия етап.

Банкерът стана и ги поведе по стълбището към четиринайсетия етаж. Когато стигнаха пред кабинета на госпожа Бересфорд, той спря и почука почти почтително.

— Влез — разнесе се женски глас.

Генералният директор отвори вратата и ги покани в просторна, добре мебелирана стая с изглед към Уолстрийт. Обстановката веднага оставяше впечатление за спретнат, подреден и енергичен човек.

Посрещна ги жена, чиято възраст Таунсенд определи на около четирийсет, може би четирийсет и пет години. Беше висока приблизително колкото него, с късо подстригана тъмна коса и строго лице, скрито зад големи очила. Носеше хубав тъмносин костюм и кремава блуза.

— Добър ден — протегна ръка тя. — Аз съм Елизабет Бересфорд.

— Кийт Таунсенд — представи се той. — А това е моят адвокат Том Спенсър.

— Ще ви оставя — каза Дейвид Гренвил. — Но на тръгване се отбий в кабинета ми, Кийт. — Той замълча за миг. — Ако все още приемаш условията ни.

— Благодаря ти — отвърна Таунсенд.

Директорът излезе и тихо затвори вратата.

— Моля, седнете. — Госпожа Бересфорд ги настани на удобни столове срещу бюрото си, на което имаше поне петнайсет папки. — Кафе?

— Не, благодаря — отвърна Кийт. Нямаше търпение да свършат. Том също поклати глава.

— Аз лекувам компании — започна госпожа Бересфорд — и моята задача, господин Таунсенд, е просто да спася „Глобал Корпорейшън“ от преждевременна смърт. — Тя се отпусна назад и склочи пръсти. — Като всеки лекар, който е открил тумор, първата ми цел е да установя дали е злокачествен, или доброкачествен. Още в

самото начало ще ви кажа, че успявам в един от всеки четири такива случая. Трябва да прибавя, че досега не съм имала по-трудна задача.

— Благодаря, госпожо Бересфорд — отвърна Таунсенд. — Много ме успокоихте.

Без да проявява външна реакция, тя се наведе напред и разтвори една от папките.

— Макар че сутринта няколко часа преглеждах баланса ви и въпреки допълнителните проучвания, проведени от блестящия ми екип, все още не съм в състояние да съдя дали преценката на „Файненшъл Таймс“ за състоянието на вашата компания е вярна, господин Таунсенд. Вестникът се е задоволил с обосноващото предположение, че вашите дългове надвишават активите ви. Докато аз трябва да съм много по-точна. Задачата ми се усложнява от няколко външни фактора. Първо, след като прегледах документацията ви, за мен е ясно, че страдате от заболяване, характерно за хората, издигнали се сами — когато сключвате сделка, вие се омайвате от далечния хоризонт и оставяте други да се чудят как да стигнете дотам.

Том се опита да не се усмихне.

— Второ, изглежда, сте допуснали класическата грешка, която японците толкова точно наричат „принцип на Архимед“ — а именно, че последната ви сделка често е по-голяма от сбора на всички досегашни, взети заедно. По-конкретно, вие сте взели три милиарда долара от редица банки и финансови институции, за да купите „Мулти Медия“, без дори да помислите дали групата ви е в състояние да осигури парите, необходими за покриване на такъв огромен заем. Не мога да повярвам, че за тази сделка сте поискали професионален съвет.

— Поисках професионален съвет — отвърна Таунсенд. — И господин Спенсър се опита да ме разубеди. — Той се обърна към адвокатата си, който безизразно отвърна на погледа му.

— Разбирам — каза госпожа Бересфорд. — Ако не успея да ви помогна, причината за провала ви ще е вашата безразсъдна хазартна природа. След като нощес прочетох тези папки, стигнах до заключението, че през годините сте оцелявали само защото сте печелили повече, отколкото сте губили, и вашите банкери са запазвали доверието си във вас, понякога въпреки здравия си разум.

— Ще ни съобщите ли нещо обнадеждаващо? — попита Таунсенд.

Тя не обърна внимание на въпроса му.

— Първата ми задача е най-подробно да прегледам документацията ви, да проуча всяка една от компаниите ви и нейните ангажименти — независимо от размерите, страната и валутата — и да се опитам да схвана цялостната картина. Ако заключа, че „Глобал Корпорейшън“ е неплатежоспособна в юридическия смисъл на термина, ще премина към втория етап. Той несъмнено ще изисква да продадете част от най-ценните активи на компанията, към много от които, убедена съм, изпитвате лична привързаност.

Таунсенд дори не искаше и да мисли какви ценности има предвид госпожа Бересфорд. Просто седеше на стола и слушаше диагнозата.

— Даже да приемем, че успешно завършим този процес, като допълнителна гаранция ще трябва да подготвите публично изявление, в което да обясните защо „Глобал Корпорейшън“ се самоликвидира. Ако се наложи, аз незабавно ще го пратя на „Ройтерс“.

Таунсенд мъчително преглътна.

— Но ако тази стъпка се окаже излишна и ние все още работим заедно, ще премина към третия етап. Ще посетя всяка банка и финансова институция, към която имате ангажименти, и ще се опитам да ги убедя да ви дадат още малко време да изплатите заемите си. Но трябва да отбележа, че ако бях на тяхно място, аз нямаше да се съглася.

Госпожа Бересфорд замълча, после разтвори друга папка.

— Изглежда... изглежда, че ще се наложи да посетя трийсет и седем банки и единайсет други финансови институции на четири континента. Тази сутрин вече влязох във връзка с повечето от тях. Надявам се, че ще успея да ги накарам да изчакат достатъчно, за да получа представа за всичко това. — Елизабет Бересфорд посочи папките на бюрото си. — Ако по някакво чудо успешно завършим трите етапа, последната ми задача — която е и най-трудната — ще е да убедя същите тези банки, че ще получите финансова възможност да осигурите дългосрочното оцеляване на компанията. Няма да го постигна, ако с независими ревизорски отчети не им докажа, че заемите им са гарантирани с реални активи и приходи. Няма да ви изненадам като кажа, че самата аз все още не съм убедена в това. И нито за миг не си въобразявайте, че можете да се успокоите, ако имате

щастие то да достигнете четвъртия етап. Нищо подобно, защото тогава ще ви бъдат съобщени подробностите за петия.

Таунсенд усети, че по носа му се стича пот.

— Статията във „Файненшъл Таймс“ е права в едно отношение — продължи тя. — Ако някоя от банките прояви упорство, цитирам, „ще се сгромоляса цялата сграда“. Ако се стигне до този резултат, ще предам случая на мой колега, който работи на долния етаж и се занимава с ликвидации. Ще завърша с думите, че ако се надявате да избегнете участието на своите сънародници господата Алан Бонд и Кристофър Скейс, трябва не само да се съгласите изцяло да ми съдействате, но и да ми обещаете, че от момента, в който напуснете този кабинет, няма да подписвате чекове, нито да теглите пари от каквито и да било сметки, освен крайно необходимите за ежедневните ви разходи. И дори тогава при никакви обстоятелства не бива да надхвърляте сумата от две хиляди долара, без да се посъветвате с мен. — Госпожа Бересфорд вдигна поглед и зачака отговора му.

— Две хиляди долара ли? — повтори Таунсенд.

— Да — потвърди тя. — Ще можете по всяко време да поддържате връзка с мен и никога няма да се налага да чакате решението ми повече от час. Ако обаче смятате, че не сте способен да се придържате към тези условия — каза Елизабет и затвори папката, — аз ще престана да ви представявам. Същото се отнася за нашата банка, чиято репутация, излишно е да ви го напомням, също е заложена. Надявам се, че изясних позицията си, господин Таунсенд.

— Напълно — отвърна Таунсенд. Чувстваше се така, сякаш е изиграл десет рунда с боксьор тежка категория.

— Разбира се, можете да се възползвате от съвета на адвокатата си. В такъв случай с удоволствие ще ви предложи някоя от нашите стаи за консултации.

— Не е необходимо — каза Кийт. — Ако не беше съгласен с някой момент от вашето изложение, адвокатът ми отдавна щеше да го е заявил.

Том си позволи да се усмихне и каза:

— Ще ви окажа пълно съдействие.

— Чудесно — рече госпожа Бересфорд. — Навярно бихте могли да започнете, като ми предадете кредитните си карти.

Три часа по-късно Таунсенд се изправи от стола си, ръкува се с Елизабет Бересфорд и окончателно изтощен, я остави да продължи работата си с папките. Том се върна в офиса си, а Кийт неуверено се изкачи по стълбището на горния етаж и се запъти към кабинета на генералния директор. Тъкмо се канеше да почука, когато вратата се отвори и пред него застана Дейвид Гренвил с голяма чаша уиски в ръка.

— Имам чувството, че се нуждаеш от нещо ободряващо. — И му подаде чашата. — Но първо ми кажи успя ли да оцелееш след първите няколко рунда с Елизабет?

— Не съм сигурен — отвърна Кийт. — Но през следващите две седмици съм ангажиран всеки следобед от три до шест, включително уикендите. — Той отпи голяма глътка уиски и прибави: — И ми взе кредитните карти.

— Това е добър признак — рече Гренвил. — Очевидно не се е отказала от теб. Понякога веднага след края на първата среща Елизабет просто праща папките на долния етаж.

— Трябва ли да изпитвам признателност? — когато пресуши чашата, попита Таунсенд.

— Не, просто временно облекчение — каза директорът. — Чувстваш ли се в настроение да присъстваш на вечерята на bankerите? — Той му наля още уиски.

— Ами, надявах се да дойда. Но тя — Кийт посочи надолу — ми даде толкова много домашна работа за утре следобед, че...

— Струва ми се, че е по-разумно да се появиш, Кийт. При сегашните обстоятелства отсъствието ти може да се изтълкува погрешно.

— Вярно е. Но Елизабет няма ли да ме прати вкъщи още преди да са сервирали ордъовъра?

— Съмнявам се, защото съм те сложил от дясната ѝ страна. Всичко това е част от стратегията ми да убедя финансовия свят, че твърдо стоим зад теб.

— По дяволите! Как се държи тя на такива събирания?

Директорът не мисли много преди да отговори:

— Трябва да призная, че не е от приказливите.

Дейли Мейл

2 юли 1991

Чарлз и Даяна: причини за безпокойство

— На първа линия ви търсят от Швейцария, господин Армстронг — съобщи временната секретарка, чието име не можеше да си спомни.
— Някой си Жак Лакроа. На втора линия звънят от Лондон.

— Кой се обажда от Лондон? — попита Армстронг.

— Господин Питър Уейкъм.

— Помоли го да изчака и незабавно ме свържи с Швейцария.

— Ти ли си, Дик?

— Да, Жак. Как си, приятелю?

— Малко обезпокоен, Дик — чу се тихият отговор от Женева.

— Защо? — попита Армстронг. — Миналата седмица депозирах чек за петдесет милиона долара в твоя нюйоркски клон. Дори имам разписка.

— Не оспорвам този факт — отвърна Лакроа. — Обаждам се, за да ти съобщя, че днес го върнаха в банката с надпис „Невалиден“.

— Трябва да има някаква грешка — каза Армстронг. — В сметката има повече от достатъчно, за да покрие въпросната сума.

— Възможно е. Но въпреки това някой отказва да ни я преведе, а по обичайните канали стана ясно, че в бъдеще няма да осребряват никакви чекове от тази сметка.

— Веднага ще им позвъня — рече Армстронг — и ще ти се обадя.

— Ще съм ти много задължен — отвърна Лакроа.

Армстронг затвори и забеляза, че лампичката на телефона премигва. Спомни си, че на втора линия го чака Уейкъм, и отново вдигна слушалката.

— Питър, какво става, по дяволите?

— И аз не съм съвсем сигурен — призна Уейкъм. — Късно снощи вкъщи дойдоха Пол Мейтланд и Ерик Чапмън и ме попитаха дали съм подписвал чекове на сметката на пенсионния фонд.

Отговорих им точно каквото ти ми поръча, но останах с впечатлението, че Мейтланд е дал заповед да не осребряват чекове с моя подпис.

— За какви се мислят, по дяволите? — извика Армстронг. — Компанията е моя и ще правя каквото намеря за нужно.

— Сър Пол твърди, че миналата седмица постоянно се опитвал да влезе във връзка с теб, но ти не си пожелал да му се обадиш. На последното съвещание на финансовата комисия той заяви, че ако не присъстваш на заседанието на борда идващия месец, нямало да има друг избор, освен да подаде оставка.

— Да се маха — на кой му пука? Мога да назнача на негово място когото поискам.

— Можеш, разбира се — съгласи се Питър. — Но неговата секретарка ми каза, че през последните няколко дни той подготвял изявление за пресата във връзка с оставката си.

— И какво от това? — попита Армстронг. — Никой няма да си направи труда да го прочете.

— Не съм толкова сигурен.

— Какво искаш да кажеш?

— След като секретарката му си тръгна тази вечер, аз останах и успях да отворя изявлението на нейния компютър.

— И какво пише?

— Освен всичко останало, че щял да помоли Комисията по ценните книжа и валутата да наложи заповед върху нашите акции, докато не бъде проведено пълно разследване.

— Той няма право! — изкрещя Армстронг. — Трябва да получи разрешение от директорския борд.

— Струва ми се, че възнамерява да поиска такова разрешение на следващото заседание на борда — отвърна Питър.

— Тогава му дай да разбере, че ще присъствам на заседанието — изрева Армстронг, — и че единственото ни изявление за пресата ще се отнася за причините, поради които се налага сър Пол Мейтланд да бъде заменен като председател на борда.

— Може би ще е най-добре ти лично да му го кажеш — тихо рече Питър. — Аз само ще му съобщя, че възнамеряваш да присъстваш на заседанието.

— Съобщи ми каквото искаш, по дяволите! Но се погрижи да не дава никакви изявления, докато в края на месеца не се върна.

— Ще направя всичко възможно, Дик, но... — В слушалката се разнесе изщракване.

Армстронг се опита да се съсредоточи. Сър Пол можеше да почака. Първо трябваше да намери петдесет милиона преди Жак Лакроа да разкрие тайната му на целия свят. Въпреки всичките му усилия „Трибюн“ продължаваше да потъва. Дори след второто споразумение с профсъюзите компанията търпеше катастрофални загуби. Вече бе изтеглил над 300 000 долара от пенсионния фонд без знанието на борда, за да успокои профсъюзите и да задържи сравнително стабилни цените на акциите, като купува огромни количества от тях. Но ако през следващите няколко дни не успееше да върне парите на швейцарците, на борсата щеше да последва нов срив и този път той нямаше да разполага с източник на средства, за да закрепил положението.

В момента в Москва минаваше шест часа. Ала той подозираше, че човекът, с когото трябваше да разговаря, все още е в службата си. Вдигна слушалката и помоли секретарката да го свърже с руската столица.

Никой не се беше зарадвал повече от него, когато назначиха маршал Тюлпанов за шеф на КГБ. Оттогава няколко пъти бе ходил в Москва и беше сключил големи договори с различни източноевропейски страни. Но в последно време бе установил, че Тюлпанов вече не се отзовава с такава готовност.

Докато чакаше да го свържат, Армстронг започна да се поти. Преди години често се беше срещал с Михаил Горбачов, който, изглежда, с радост приемаше идеите му. Но после на власт дойде Борис Елцин. Тюлпанов го запозна с новия президент, но Армстронг остана с впечатлението, че нито един от двамата не го смята за важна фигура.

Той прелисти бележника си и потърси имена на хора, които можеха да му помогнат. Стигна до „К“ — Сали Кар — когато телефонът иззвъня. Някой го попита на руски кой желае да разговаря с маршал Тюлпанов.

— Луби, лондонски сектор — отвърна Дик.

Последва прещракване и в слушалката се разнесе познатият глас на началника на КГБ.

— Какво мога да направя за теб, Луби?

— Нуждая се от помощ, Сергей — каза Армстронг.

Отговори му продължително мълчание.

— И в каква форма би трябвало да е тази помощ? — сдържано попита Тюлпанов накрая.

— Краткосрочен заем от петдесет милиона долара. Ще си ги получиш след месец, обещавам ти.

— Но, другарю, ти вече ни дължиш седем милиона долара. Докладваха ми, че не си ни превел печалбите от публикуването на последната ни книга.

Устата на Армстронг пресъхна.

— Зная, зная, Сергей — умолително рече той. — Но просто ми трябва още малко време и ще ти върна всичко.

— Не съм сигурен, че мога да поема този риск — след нова пауза отвърна Тюлпанов. — Не е зле да имаш предвид, Луби, че „Файненшъл Таймс“ не се чете само в Лондон и Ню Йорк, а и в Москва. Мисля, че ще изчакам, докато не видя своите седем милиона, депозирани на съответните банкови сметки, преди да реша дали да ти заема повече. Ясен ли съм?

— Да — промълви Армстронг.

— Добре. Давам ти срок до края на месеца да изпълниш задължението си. Боя се, че после ще се наложи да прибегнем до по-строги мерки. Струва ми се, преди много години те предупредих, Луби, че все някога ще трябва да решиш на коя страна да застанеш. Напомням ти го само защото в момента, както гласи английската поговорка, играеш и за двете страни срещу центъра.

— Не, не си справедлив — възрази Армстронг. — На твоя страна съм, Сергей, винаги съм бил на твоя страна.

— Чувам те, Луби, но ако не ни върнеш парите до края на месеца, няма да съм в състояние да ти помогна. А след толкова дълга дружба това ще е много жалко. Убеден съм, че разбираш позицията, в която ме поставяш.

Връзката прекъсна. По челото на Армстронг се стичаше пот. Гадеше му се. Няколко секунди по-късно отново вдигна слушалката.

— Свържи ме с министър-председателя на Израел.

— Номерът в Манхатън ли е? — попита временната секретарка.

— По дяволите, аз ли съм единственият човек в тази сграда, който може да изпълни съвсем проста задача?

— Извинете... — заекна тя.

— Не си прави труда, сам ще се свържа — извика Армстронг.

Той намери номера и го набра. Докато чакаше, продължаваше да прелиства бележника си. Стигна до „Х“ — Юлиус Хан — когато му отговориха:

— Кабинетът на министър-председателя.

— Тук е Дик Армстронг. Трябва спешно да се чуя с премиера.

— Ще видя дали мога да го прекъсна, господине.

Ново изщракване, ново чакане, още няколко прелистени страници. Отвори на „Ш“ — Шарън.

— Ти ли си, Дик? — попита Шамир.

— Да, Ицхак.

— Как си, приятелю?

— Добре, а ти?

— И аз, благодаря. — Той замълча за миг. — Имам всички обичайни проблеми, разбира се, но поне съм в добро здраве. Как е Шарлот?

— Чудесно — отвърна Армстронг. Не можеше да си спомни кога я е виждал за последен път. — В Оксфорд е, грижи се за внуците.

— Колко станаха вече? — попита Шамир.

Дик трябваше да се замисли.

— Трима — рече той и едва не прибави: „Или бяха четирима?“.

— Късметлия. Още ли помагаш на нюйоркските евреи?

— Винаги могат да разчитат на мен.

— Зная, приятелю. Е, казвай, какво мога да направя за теб?

— Въпросът е личен, Ицхак. И се надявах, че ще можеш да ме посъветваш.

— Ще направя всичко по силите си. Израел винаги ще ти остане длъжник за помощта, която оказа на нашия народ, приятелю.

— Имам съвсем проста молба — отвърна Армстронг. — Трябва ми краткосрочен заем от петдесет милиона долара за не повече от един месец. Чудех се дали би могъл да ми помогнеш по някакъв начин.

Последва продължително мълчание.

— Правителството не се занимава със заеми, разбира се, но бих могъл да поговоря с председателя на банка „Люми“.

Армстронг реши да не му съобщава, че вече дължи на тази банка 20 милиона долара. Те ясно му бяха дали да разбере, че няма да получи

нищо повече.

— Отлична идея, Ицхак. Но не си прави труда, мога и сам да се свържа — с престорена бодрост отвърна той.

— Между другото, Дик — рече министър-председателят, — относно другата ти молба...

— Да? — внезапно обнадежден, попита Армстронг.

— Миналата седмица кнесетът гласува да бъдеш погребан на Маслиновия хълм, чест, оказвана само на онези евреи, които имат огромни заслуги към Израел. Моите поздравления. Нали знаеш, дори не всеки министър-председател може да се надява да го погребат там. — Той се засмя. — Не че очаквам да се възползваш от това преимущество още дълги години.

— Дано си прав — отвърна Дик.

— Е, ще ви видя ли с Шарлот на банкета в лондонското кметство идващия месец?

— Да, с нетърпение го очакваме — каза Армстронг. — Няма да те задържам повече. Дочуване.

Той затвори и с изненада забеляза, че ризата му е подгизнала от пот и е залепнала за тялото му. Изправи се и се запъти към банята, като в движение си свали сакото. Вътре се избърса с хавлия и си облече третата чиста риза за деня.

Върна се на бюрото си и продължи да преглежда телефонните номера в бележника си. На вече отворената страница забеляза името на Арно Шулц. Вдигна слушалката и помоли секретарката да го свърже с адвокатата му.

— На кой номер да го потърся?

След поредното избухване Армстронг сам набра номера на Ръсел, после, без да се замисля, продължи да прелиства бележника си, докато не чу гласа на Кричли.

— Случайно да имам някъде по света заделени петдесет милиона долара? — попита Дик.

— За какво са ти?

— Швейцарците започват да ме заплашват.

— Мислех, че си уредил въпроса още миналата седмица.

— Аз също смятах така.

— Какво стана с онзи бездънен извор на пари?

— Пресъхна.

— Разбирам. Колко каза?

— Петдесет милиона.

— Добре, със сигурност ще измисля начин да събереш поне тази сума.

— Как? — като се мъчеше да скрие отчаянието в гласа си, попита Армстронг.

Ръсел се поколеба.

— Винаги можеш да продадеш своите четирийсет и шест процента от „Ню Йорк Стар“.

— Но кой ще намери толкова много пари в такъв кратък срок?

— Кийт Таунсенд. — Адвокатът отдръпна слушалката от ухото си и зачака по линията да изкънти думата „никога“. Ала не се случи нищо и той продължи: — Предполагам, че ще се съгласи да даде над пазарната цена, защото така ще си гарантира пълен контрол над компанията.

Ръсел отново отдръпна слушалката в очакване на порой от ругатни. Но Армстронг само попита:

— Защо не се свържеш с адвокатите му?

— Не съм сигурен, че това ще е най-подходящият начин. Така Таунсенд ще реши, че си останал без никакви средства.

— Което не е вярно! — извика Армстронг.

— Никой не твърди такова нещо — отвърна Кричли. — Ще присъстваш ли на вечерята на bankerите във „Фор Сизънс“?

— На вечерята на bankerите ли? Каква вечеря?

— Годишната среща на главните играчи във финансовия свят и техните гости. Зная, че си поканен, защото прочетох в „Трибюн“, че ще седиш между губернатора и кмета.

Дик погледна дневния си график.

— Прав си, би трябвало да отида. Но какво от това?

— Имам предчувствието, че Таунсенд също ще се появи, макар и само за да покаже на финансовия свят, че все още е на повърхността след онази зловеща статия във „Файненшъл Таймс“.

— Предполагам, че същото се отнася и за мен — необичайно мрачно отбеляза Армстронг.

— Това може да се окаже идеалният шанс небрежно да повдигнеш въпроса и да видиш каква реакция ще получиш.

В този момент извъня друг от телефоните на бюрото му.

— Почакай малко, Ръсел — каза Армстронг и вдигна слушалката. Беше секретарката. — Какво искаш? — изрева Дик толкова силно, че Кричли се зачуди дали все още не говори на него.

— Извинете, че ви прекъзвам, господин Армстронг — отвърна тя, — но току-що пак телефонира онзи човек от Швейцария.

— Кажу му, че ще му се обадя.

— Той настоява, господине. Да ви свържа ли?

— Ще се наложи да ти позвъня след малко, Ръсел — рече Армстронг.

Той пак погледна бележника си, този път отворен на буквата „Г“.

— Жак, мисля, че реших нашия малък проблем.

38.

Ню Йорк Стар

20 август 1991

Кметът казва на началника на полицията: „Килерът е празен“

Таунсенд не можеше да понесе мисълта, че се налага да продаде акциите си от „Стар“, при това тъкмо на Ричард Армстронг. Той отново изруга. Знаеше, че всичко, за което бе настояла Елизабет Бересфорд, навярно е единствената му надежда да оцелее.

Може би Армстронг нямаше да дойде на вечерята? Това поне щеше да му даде още няколко дни. Бересфорд просто не можеше да разбере, че след „Мелбърн Куриер“ „Стар“ е най-голямата му любов. Кийт потръпна при мисълта, че още не му е казала от какво според нея трябва да се освободи в Австралия.

Таунсенд затършува в най-долното чекмедже на скрина и с облекчение откри чиста риза в целофанов пакет. Облече я. По дяволите! Горното копче изхвърча, когато се опита да го закопчае. Кийт си спомни, че Кейт ще се върне от Сидни едва следващата седмица, и отново изруга. После внимателно пристегна вратовръзката си с надеждата, че тя ще скрие липсващото копче. Погледна се в огледалото. Не го скриваше. Нещо повече, яката на самото му беше толкова лъскава, че приличаше на музикант от 50-те години. Кейт отдавна му повтаряше да си купи нов смокинг и навярно вече трябваше да послуша съвета ѝ. После си спомни: вече нямаше кредитни карти.

Когато излезе от апартамента си и се спусна с асансьора, не можеше да не забележи, че шофьорът му за пръв път носи по-хубав костюм от целия му гардероб. Докато лимузината бавно пътуваше към „Фор Сизънс“, той седеше отзад и се мъчеше да реши как да повдигне въпроса за акциите си от „Стар“, ако остане насаме с Дик Армстронг.

Една от положителните страни на добре ушития смокинг, помисли си Армстронг, бе, че скрива действителната му дебелина.

Тази вечер икономът внимателно му изсуши косата, след което прислужницата му направи маникюр. Когато се погледна в огледалото, той се изпълни с увереност, че малцина от гостите на вечерята ще му дадат седемдесет години.

Ръсел му се обади точно преди да излезе от кабинета си и му съобщи, че според неговите изчисления стойността на акциите му от „Стар“ била между шейсет и седемдесет милиона долара. Адвокатът смяташе, че Таунсенд с готовност щял да даде повече, за да получи акциите накуп.

В момента му трябваха само петдесет и седем милиона. Така щеше да реши проблемите си с швейцарците, руснаците и дори със сър Пол.

Когато лимузината му спря пред „Фор Сизънс“, един младеж с червено сако побърза да му отвори вратата, докосна периферията на шапката си и каза:

— Добър вечер, господин Армстронг.

— Добър вечер — отвърна Дик и му подаде десетдоларова банкнота. Поне един човек тази вечер все още щеше да вярва, че е мултимиллионер.

Той се изкачи по широкото стълбище и се присъедини към прииждащите към трапезарията гости. Някои му се усмихваха, други го гледаха и си шушукаха. Какво ли? Дали предричаха провала му, или се възхищаваха на неговия гений?

Ръсел го очакваше пред трапезарията. Наведе се към него и прошепна:

— Таунсенд вече е тук. Седи на четиринайсета маса като гост на Дейвид Гренвил.

Армстронг кимна. Знаеше, че „Дж. П. Гренвил“ са негови банкери от над двайсет и пет години. Той запали дълга хаванска пура и си проби път сред нагъсто наредените кръгли маси — от време на време спираше да стисне някоя протегната ръка и да побъбри с всеки, който бе в състояние да му отпусне големи суми.

Таунсенд наблюдаваше бавното напредване на Армстронг към главната маса. Накрая съперникът му се настани между губернатора Куомо и кмета Дикинс. Винаги щом някой махнеше с ръка в тяхната посока, той се усмихваше — очевидно смяташе, че поздравяват него.

— Тази вечер може да се окаже вашият най-голям шанс — каза Елизабет Бересфорд, която също гледаше към главната маса.

Кийт кимна.

— Едва ли ще е толкова лесно да поговоря с него на четири очи.

— Ако искате да продадете акциите си, ще намерите начин.

Защо тази проклета жена винаги се оказваше права?

Церемониалмайсторът няколко пъти удари с чукче по масата и залата утихна, за да позволи на един равин да прочете молитва. Повече от половината от присъстващите сложиха на главите си шапчици, включително Армстронг — нещо, което Таунсенд никога не го беше виждал да прави в Лондон.

Когато гостите насядаха, сервитьорите започнаха да поднасят супата. Кийт скоро установи, че Дейвид Гренвил не греши в оценката си за приказливостта на Елизабет Бересфорд. Разговорът им бе приключил дълго преди да свършат с първото ястие. Веднага щом поднесоха основното блюдо, тя се обърна към него, сниши глас и започна да го разпитва за австралийските му активи. Той отговаряше колкото може по-подробно, защото съзнаваше, че Елизабет ще открие дори най-малката неточност и по-късно ще я използва срещу него. Без да обръща внимание на факта, че са на официален прием, финансистката премина на въпроса за това как Таунсенд възнамерява да повдигне въпроса за акциите пред Армстронг.

Първата възможност да избяга от разпита ѝ — отговорите му винаги се записваха на гърба на две менюта — се появи, когато един от сервитьорите застана помежду им, за да напълни чашата му с вино. Той незабавно се обърна към Каръл Гренвил, съпругата на банковия директор, която седеше от лявата му страна. Единствените въпроси на Каръл бяха: „Как са Кейт и децата?“ и „Гледа ли римейка на «Хора и кукли»?“.

— Гледа ли римейка на „Хора и кукли“, Дик? — попита губернаторът.

— Не, Марио — отвърна Армстронг. — Опитвам се да управлявам най-добрите вестници в Ню Йорк и Лондон и напоследък не ми остава много време за развлечения. Пък и честно казано, точно преди изборите съм изненадан, че ти си успял.

— Не забравяй, Дик, че гласоподавателите също ходят на театър — отвърна губернаторът. — И ако седиш на петия ред, ще могат да те виждат три хиляди души. Винаги им доставя удоволствие да си мислят, че имаш същите вкусове като тях.

Армстронг се засмя.

— От мен никога няма да стане политик — отвърна той и вдигна ръка. След секунди до него се появи сервитьор. — Бихте ли ми донесли още малко? — прошепна Дик.

— Разбира се, господине — каза сервитьорът, макар да можеше да се закълне, че вече е поднесъл на господин Армстронг втора порция.

Армстронг погледна надясно към Дейвид Дикинс и забеляза, че едва докосва храната си — разпространен навик сред хората, които трябва да държат реч след вечеря. Свел глава, кметът преглеждаше написания си на машина текст и от време на време внасяше поправки с рекламна химикалка на „Фор Сизънс“.

Дик не го прекъсна и когато Дикинс отказа предложения му крем, нареди на сервитьора да го остави на масата в случай че кметът промени решението си. Когато Дикинс дочете речта си, Армстронг вече беше излапал десерта му. И се зарадва, когато с кафето им поднесоха петифури.

По време на последвалите речи мислите на Таунсенд блуждаеха. Опита се да остави проблемите си настрана, ала когато аплодисментите след благодарственото слово на президента на банкерската асоциация заглъхнаха, Кийт осъзна, че не може да си спомни за какво е ставало дума.

— Речите бяха великолепни, нали? — попита от отсрещната страна на масата Дейвид Гренвил.

— Да — отвърна Таунсенд. В момента единствената му мисъл беше още колко време ще трябва да остане тук, докато Елизабет Бересфорд му позволи да се прибере вкъщи. Финансистката не откъсваше поглед от главната маса.

— Кийт — повика го някой и той се обърна, за да попадне в мечешката прегръдка, с която бе прочут кметът на Ню Йорк. Да, да си собственик на „Стар“ си имаше своите недостатъци.

— Добър вечер, господин кмете — каза Таунсенд. — Много се радвам да ви видя. Поздравявам ви за прекрасната реч.

— Благодаря ти, Кийт, но не дойдох затова. Искам да ти кажа нещо. — Той насочи показалец към гърдите му. — Защо имам чувството, че твоят главен редактор не ме харесва? Зная, че е ирландец, но искам да го попиташ как да увеличи заплатите на полицията, когато парите за тази година вече са изчерпани? Да не би да предлага пак да вдигна данъците или да допусна градът да банкрутира?

Искаше му се да препоръча на кмета да се възползва от услугите на Елизабет Бересфорд, за да реши проблема си с полицейското управление, ала когато Дейвид Дикинс най-последно млъкна, се съгласи на сутринта да поговори с главния редактор. Макар да отбеляза, че никога не се намесвал в редакторските решения.

Госпожа Бересфорд повдигна вежди, което показваше колко внимателно е прегледала документацията му.

— Благодаря ти, Кийт — каза кметът. — Убеден съм, че след като обясних с какви затруднения се налага да се справям, ще оцениш позицията ми — въпреки че ти не би могъл да знаеш какво означава да не си в състояние да си плащаш сметките в края на месеца.

Дикинс погледна над рамото му и се провикна с цяло гърло:

— Виж, това е човек, с когото никога не съм си имал проблеми.

Таунсенд и Елизабет Бересфорд се обърнаха, за да видят за кого говори. Беше Ричард Армстронг — стоеше точно зад тях.

— Предполагам, че сте стари приятели — каза кметът и преди някой да му отговори, се отдалечи, за да продължи обиколката си.

Елизабет дискретно се отдръпна, но не чак толкова далеч, че да не може да чува всяка тяхна дума.

— Е, как си, Дик? — попита Таунсенд.

— Никога не съм бил по-добре — отвърна Армстронг и се обърна, за да издуха дима от пурата си към госпожа Бересфорд.

— Сигурно най-последно се чувстваш облекчен след споразумението с профсъюзите.

— Накрая просто нямаха друг избор — каза Армстронг. — Или трябваше да приемат условията ми, или щях да спра вестника.

Ръсел тихо се приближи и застана зад тях.

— На известна цена — отбеляза Таунсенд.

— Цена, която спокойно мога да си позволя — рече Армстронг. — Особено сега, когато вестникът вече започна да носи печалба. Надявам се и ти да постигнеш същото с „Мулти Медия“. — Той силно дръпна от пурата си.

— „Мулти Медия“ е на печалба още от самото начало — отвърна Таунсенд. — С невероятните приходи от компанията, най-големият ми проблем е да намеря достатъчно хора, за да откарват парите до банката.

— Трябва да призная, че да кихнеш цели три милиарда говори за страхотна смелост. Аз предложих на Хенри Синклер само един и половина, при това след като счетоводителите ми бяха прегледали баланса му под лупа.

При други обстоятелства Таунсенд щеше да му напомни, че на вечерята в лондонското кметство предната година му е казал два и половина милиарда и че дори не са му дали да припари до счетоводните книги на „Мулти Медия“ — но не и докато Елизабет Бересфорд се намираще само на няколко крачки от тях.

Армстронг силно дръпна от пурата си и изрече следващите си, многократно репетираны думи:

— Все още ли имаш достатъчно време да следиш успехите ми?

— Повече от достатъчно — отвърна Кийт.

— Уверявам те — каза Армстронг, — че по това време догодина „Трибюн“ ще е изпреварил „Стар“.

Беше ред на Ръсел да повдигне вежди.

— Е, пак ще говорим на следващата годишна вечеря на bankerите — рече Таунсенд. — Дотогава всичко би трябвало да се изясни.

— Докато контролирам сто процента от „Трибюн“ и четирийсет и шест процента от „Стар“, аз така или иначе ще спечеля — заяви Армстронг.

Елизабет се намръщи.

— Всъщност, ако „Мулти Медия“ струва три милиарда долара — продължи Дик, — моите акции от „Стар“ трябва да струват поне сто милиона.

— В такъв случай — прекалено бързо отвърна Таунсенд, — моите трябва да струват много повече.

— Тогава навярно е дошло времето един от двамата ни да изкупи акциите на другия.

Ръсел и Елизабет се спогледаха.

— Какво искаш да кажеш? — попита Кийт.

— С радост ще пожертвам своите четирийсет и шест процента от „Стар“ за... да речем, сто милиона.

Елизабет се зачуди как ли би отвърнал на такова предложение Таунсенд, ако тя не присъстваше на разговора.

— Предложението не ме интересува — рече той. — Но ще ти кажа какво ще направя. Ако смяташ, че акциите ти струват сто милиона, ще ти дам моите за абсолютно същата сума. Не бих могъл да ти направя по-добра оферта.

Три души се опитваха да не премигват, докато чакаха реакцията на Армстронг. Той дълбоко си пое дъх, наведе се над масата и угаси пурата си в десерта на Елизабет.

— Не — накрая отвърна Дик, запали нова пура и изпусна няколко кълба дим преди да прибави: — Просто ще изчакам да пуснеш акциите си на борсата, защото тогава ще мога да ги купя на една трета от тази цена. Така ще контролирам и двата таблоида в града и няма съмнение кой от тях ще закрия първи. — Армстронг се засмя и за пръв път се обърна към адвоката си. — Хайде, Ръсел, време е да си вървим.

Таунсенд остана на мястото си. Едва успяваше да се овладее.

— Съобщи ми, ако промениш решението си — високо каза Дик, докато тръгваше към изхода. И в момента, в който се увери, че никой не може да го чуе, каза на Кричли: — Толкова я е закъсал, че се опита да ми пробута своите акции.

— Така изглежда — съгласи се Ръсел. — Трябва да призная, че никой не го очакваше.

— Имам ли някакъв шанс да продам акциите си от „Стар“?

— Не особено голям. След този разговор скоро всички в града ще знаят, че Таунсенд продава. Тогава другите потенциални купувачи ще решат, че и двамата се опитват да се избавят от акциите си преди цената им да е паднала.

— А колко смяташ, че ще получа, ако пусна акциите си на борсата?

— Ако ги предложиш накуп, всички ще си помислят, че се мъчиш да смъкнеш цената им, и в такъв случай ще имаш късмет, ако

получиш два̀сет милиона. За успешна продажба трябва да има сигурен купувач и неохотен продавач. В момента, изглежда, има само двама отчаяни продавачи.

— Остава ли ми друг избор? — докато се приближаваха към лимузината, попита Армстронг.

— Не му остава никакъв избор — каза Елизабет Бересфорд. — Ще се наложи да намеря друг човек, който е готов да купи акциите ви от „Стар“, при това за предпочитане преди Армстронг да се избави от своите.

— Защо да го прави? — попита Таунсенд.

— Защото имам чувството, че господин Армстронг е в още по-затруднено положение от вас.

— Какво ви кара да смятате така?

— Изобщо не го изпуснах от поглед. След края на речите той веднага се запъти към нашата маса.

— Какво доказва това?

— Че е мислил за едно-единствено нещо — отвърна Елизабет. — Да ви продаде акциите си от „Стар“.

На устните на Таунсенд плъзна лека усмивка.

— Тогава защо не ги купим? — попита той. — Ако получа неговия дял, бих могъл да...

— Господин Таунсенд, дори не си и помисляйте за това.

39.

Файненшъл Таймс

1 ноември 1991

Акциите на издателски групи падат главоломно

Когато Таунсенд се качи на самолета за Хонолулу, Елизабет Бересфорд вече наполовина беше прекосила Атлантика. През последните три седмици тя го бе подложила на най-тежкия изпит през целия му живот — и също като на всички изпити, щеше да мине известно време преди той да научи резултатите.

Госпожа Бересфорд проучи всеки аспект от всяка сделка, в която някога беше участвал. Вече знаеше за него повече от майка му, жена му, децата му и данъчните власти, взети заедно. Всъщност Таунсенд се чудеше дали е останало нещо, което не ѝ е известно — освен за забавленията му в училищния павилион с дъщерята на директора. И ако бе плащал за тях, тя несъмнено щеше да настоява да ѝ разкаже всичко с най-малки подробности.

Когато вечер изтощен се прибираще в апартамента си, Кийт обсъждаше положението с Кейт.

— Сигурен съм само в едно — повтаряше той. — Сега шансовете ми за оцеляване са в ръцете на тази жена.

Бяха приключили първия етап: Елизабет Бересфорд прие, че формално погледнато, компанията е платежоспособна. След това насочи вниманието си към втория етап: разположението на активите. Когато му каза, че госпожа Съмърс искала да си върне акциите от „Ню Йорк Стар“, Таунсенд неохотно се съгласи. Но Елизабет поне му позволи да запази контролния пакет акции на „Мелбърн Куриер“ и „Аделейд Газет“. За сметка на това се наложи да продаде „Пърт Сънди Монитор“ и „Континент“, за да задържи „Сидни Кроникъл“. Трябваше да пожертва и акциите си от своя австралийски телевизионен канал и всички губещи компании в „Мулти Медия“, за да може да продължи да издава „ТВ Нюз“.

В края на третата седмица тя приключи стриптийза и го остави съвсем гол. И всичко това заради един телефонен разговор. Таунсенд

започна да се чуди колко време ще го преследват онези думи:

— Имате ли нещо против да попитам каква сума имате предвид, господин Таунсенд?

— Не, господин посланик. Три милиарда долара.

Нямаше нужда Елизабет Бересфорд да му напомня, че преди да продължат с третия етап той трябва да подготви допълнителната гаранция.

Колкото и пъти да редактираше публичното изявление, заключението винаги си оставаше същото: „Глобал Корпорейшън“ обявяваше ликвидация. Таунсенд никога не беше прекарвал по-ужасни два часа. Във въображението си вече виждаше водещото заглавие в „Ситизън“: „Таунсенд банкрутира“.

Щом свършиха с изявлението, госпожа Бересфорд беше готова да премине към следващата фаза. Тя го попита кои банки според него ще се отнесат най-съчувствено към положението му. Кийт незабавно определи шест, после прибави още пет, които отдавна поддържаха връзки с компанията. Но я предупреди, че преди да се наложи да събере трите милиарда за „Мулти Медия“, никога не е работил с останалите. И една от тях вече си искаше парите.

— В такъв случай ще трябва да я оставим за накрая — отвърна Елизабет.

Елизабет се свърза с шефа на отдел „Заеми“ в банката, отпуснала на Таунсенд най-голям кредит, и подробно му обясни мерките, които е взела. Той остана впечатлен и се съгласи да подкрепи плана ѝ — но само ако приемат и всички останали банки. Следващите пет изискваха малко повече време, но щом осигури тяхното съдействие, тя започна да избира другите една по една, като винаги посочваше, че до този момент никоя финансова институция не е отхвърлила предложението им. В Лондон се срещна с представители на „Баркли“, „Мидланд Монтагю“ и „Ротшилд“. Възнамеряваше да продължи пътуването си в Париж, където щеше да води преговори с „Креди Лионе“. Следващите ѝ полети щяха да са до Франкфурт, Бон и Цюрих, за да спои всички звена от веригата.

Беше обещала на Таунсенд незабавно да му се обади, ако постигне успех в Лондон. Но ако някъде се провалеше, веднага щеше да отлети за Хонолулу и да осведоми събралите се делегати на

„Глобал“ не за бъдещите възможности на компанията, а защо щом се върнат в родината си, трябва да си потърсят нова работа.

Вечерта Елизабет замина за Великобритания, въоръжена с пълно куфарче папки, купчина самолетни билети и списък с телефонни номера, които щяха да ѝ осигурят достъп до Кийт по всяко време на денонощието. През следващите четири дни имаше намерение да посети всички банки и финансови институции, които щяха да решат съдбата на „Глобал“. Таунсенд знаеше, че ако не успее да убеди дори само една от тях, тя няма да се поколебае да се върне в Ню Йорк и да прати документите му на тринайсетия етаж. Финансистката се съгласи единствено с молбата му да му даде един час преди да разпространи публичното изявление.

— Така ако сте в Хонолулу, журналистите няма да ви чакат на изхода.

Таунсенд кисело се усмихна и каза:

— Ако разпространите това изявление, няма да има значение къде съм. Те ще ме открият.

Самолетът на Кийт кацна в Хонолулу точно по залез-слънце. На летището го посрещнаха и го откараха направо в хотела. Когато се регистрира, му предадоха кратко съобщение: „И трите лондонски банки приеха предложението. Заминавам за Париж. Елизабет Бересфорд“.

Той разопакова багажа си, взе душ и вечеря с някои от членовете на директорския борд. Бяха долетели от целия свят, за да присъстват на среща, замислена като обмен на идеи за развитието на компанията през следващите десет години. Сега, изглежда, можеше да се наложи да обсъдят как да я закрият за десет дни.

Всички на масата полагаха усилия да изглеждат весели, макар че през последните няколко седмици госпожа Бересфорд бе разговаряла с повечето от тях. След това всички незабавно се бяха отказали от идеите си за разрастване. Най-оптимистичната дума на Елизабет по време на тези кръстосани разпити беше „консолидиране“. Тя помоли секретаря и финансовия директор да подготвят план за налагане на запор върху акциите на компанията и обявяване на доброволна

ликвидация. И сега им беше изключително трудно да се преструват на спокойни.

След вечеря Таунсенд си легна и прекара безсънна нощ, причината за която не можеше да се отдаде на часовата разлика. Около три сутринта чу, че под вратата му промушват съобщение. Той скочи от леглото и нервно разкъса плика. „Французите се съгласиха — неохотно. Заминавам за Франкфурт. Елизабет Бересфорд.“

В седем часа Брус Кели дойде на закуска в апартамента му. Главният редактор, който неотдавна се бе върнал в Лондон, за да стане управителен директор на „Глобал ТВ“, му обясни, че основният проблем бил да накара скептичните британци да купят стоте хиляди сателитни чинии, които бяха складирани в Уотфорд. Последната му идея била да ги раздаде безплатно на всички читатели на „Глоуб“. Кийт само кимаше и отпиваше от чая си. Нито един от двамата не обели и дума за единственото, което ги измъчваше.

След закуска слязоха в кафенето и Таунсенд обиколи масите, за да побъбри с висшите си служители от целия свят. Накрая стигна до заключението, че или са много добри актьори, или нямат представа колко несигурно е действителното положение. Надяваше се, че е второто.

Семинара откри Хенри Кисинджър с уводна лекция за значението на връзките между тихоокеанските държави. Таунсенд седеше на първия ред и му се искаше баща му да може да чуе думите на бившия държавен секретар, който говореше за възможности, невъобразими само допреди десет години, и в които според него „Глобал“ щяла да играе основна роля. Мислите на Кийт се понесоха назад към майка му, вече над деветдесетте, и онзи ден, когато преди четирийсет години се беше върнал в Австралия. „Винаги съм мразила всякакви дългове.“ Дори си спомняше интонацията ѝ.

През деня присъства на почти всички лекции и когато си тръгваше от всяка, в ушите му кънтяха думите „ангажираност“, „далновидност“ и „разширяване“. Преди да се оттегли в стаята си му предадоха последното съобщение от Елизабет Бересфорд: „Франкфурт и Бон се съгласиха, но поставиха тежки условия. Заминавам за Цюрих. Ще се обадя веднага щом науча решението им“. Прекара поредната безсънна нощ в очакване на обаждането ѝ.

Таунсенд бе предложил след Цюрих госпожа Бересфорд да пристигне направо в Хонолулу и лично да го информира за постигнатото. Но идеята не ѝ допадна.

— В края на краищата — напомни му тя, — едва ли ще допринесе за повдигане на духа, като обясня на делегатите в какво се състои работата ми.

— Може да си помислят, че сте ми любовница — отвърна Кийт.

Елизабет не се засмя.

Следобед на третия ден дойде ред за лекцията на сър Джеймс Голдсмит. Но още щом намалиха осветлението, Таунсенд започна да си поглежда часовника и да се чуди кога ще позвъни госпожа Бересфорд.

Сър Джеймс излезе на трибуната под ентусиазираните аплодисменти на делегатите. Той остави речта си на катедрата, погледна към публиката, която вече не можеше да види, и започна с думите:

— За мен е огромно удоволствие да се обърна към хора, които работят в една от най-процъфтяващите компании в света. — Кийт остана впечатлен от възгледите му за бъдещето на Европейската общност и от причините да стане депутат в Европейския парламент. — Като негов член ще имам възможността да...

— Извинете, господине. — Таунсенд вдигна очи и видя, че до него е застанал управителят на хотела. — Някаква жена ви търси от Цюрих. Твърди, че било спешно. — Кийт кимна и бързо го последва в коридора.

— Прехвърлете разговора в стаята ми — каза той и се запъти към най-близкия асансьор.

В коридора се размина с една от секретарките си, която се зачуди защо напуска лекцията на сър Джеймс, след като в програмата е написано, че трябва да произнесе благодарствена реч.

Когато Таунсенд влезе в апартамента си, телефонът вече звънеше. Той вдигна слушалката. Радваше се, че госпожа Бересфорд не може да види колко е нервен.

— Кийт Таунсенд.

— Цюрихската банка се съгласи с предложението.

— Слава богу!

— Но на известна цена. Искат три пункта по-висока лихва за целия десетгодишен период. Това ще струва на „Глобал“ още

седемнайсет и половина милиона долара.

— И какво им отговорихте?

— Че приемам условията им. Проявиха достатъчно разум, за да разберат, че са сред последните в списъка на кредиторите, така че не им дадох възможност да се пазарят.

Този път той внимателно обмисли въпроса си.

— Какви са шансовете ми за оцеляване в момента?

— Все още не повече от петдесет процента — отвърна Елизабет.
— На ваше място не бих залагала на това.

— Аз нямам какво да залагам — рече Таунсенд. — Взехте ми дори кредитните карти, забравихте ли?

Тя не отговори.

— Мога ли да направя нещо?

— Просто се погрижете, когато изнасяте заключителната си реч, ясно да заявите, че сте председател на борда на най-процъфтяващата медийна компания в света, а не че е възможно да остават само няколко часа до доброволната ѝ ликвидация.

— И кога ще науча окончателно?

— По някое време утре, предполагам — каза Елизабет Бересфорд. — Ще ви се обадя веднага след срещата си с Остин Пиърсън. — И връзката прекъсна.

Рег го посрещна на летището и потегли в лапавицата към Лондон. Армстронг винаги се дразнеше, че е забранено вечер да използва хеликоптера си над града. Когато пристигна в Армстронг Хаус, се качи направо в мезонета, събуди готвача и му нареди да приготви вечеря. Взе си продължителен горещ душ и след половин час влезе в трапезарията по халат, захапал пура.

Поднесоха му голяма чиния с хайвер и Дик загреба първата хапка с пръсти още преди да е седнал. След като позасити глада си, постави куфарчето си на масата, извади един лист и започна да проучва дневния ред на утрешното заседание на борда, като продължаваше да яде хайвер и да пресушава чаша след чаша шампанско.

След няколко минути отмести листа, убеден, че ако успее да се справи с първа точка, ще може да даде убедителни отговори на всички

въпроси, които му постави сър Пол.

Отиде в спалнята, легна си и запревключва от канал на канал в търсене на нещо, което да го разсее. Накрая го приспа стар филм на Лаурел и Харди.

Таунсенд взе речта си от масата, излезе от апартамента си, слезе с асансьора на първия етаж и се запъти към конгресния център.

Дълго преди да стигне до залата можеше да чуе гласовете на делегатите. Когато влезе, хилядата висши служители замълчаха и се изправиха. Той zakрачи по централната пътека, качи се на трибуната и остави речта си на катедрата, после погледна надолу към публиката — едни от най-талантливите мъже и жени в медийния свят, някои от които бяха в компанията повече от трийсет години.

— Госпожи и господа, ще започна с това, че „Глобал“ никога не е бил в по-добра форма да посрещне предизвикателствата на двайсет и първи век. В момента контролираме четирийсет и една телевизионни и радиостанции, сто трийсет и седем вестника и двеста четирийсет и девет списания. И разбира се, неотдавна прибавихме диаманта в короната: „ТВ Нюз“, най-продаваното списание в света. С такъв актив „Глобал“ е най-мощната комуникационна империя на земята. Нашата задача е да останем световни лидери и аз виждам пред себе си хора, които всеотдайно служат на компанията. През следващите десет години... — Още четирийсет минути Таунсенд говори за бъдещето на корпорацията и ролите, която всички те ще играят в нея, като завърши с думите: — Тази година беше рекордна за „Глобал“. Когато догодина отново се срещнем, нека затрудним нашите критици, като се справим още по-добре.

Всички се изправиха и го аплодираха. Ала докато ръкоплясканията утихваха, той не можеше да не си спомни, че на следващата сутрин в Кливланд ще се проведе друга среща, на която ще се зададе един-единствен въпрос, който определено нямаше да бъде последван от аплодисменти.

Докато делегатите се разотиваха, Кийт обикаляше залата и с престорено бодър вид се сбогуваше с някои от най-висшите си служители. Надяваше се, че когато се върнат в родината си, няма да ги посрещнат журналисти от конкурентни вестници и да ги попитат защо

компанията е обявила доброволна ликвидация. И всичко това само защото някакъв banker от Охайо е казал: „Не, господин Таунсенд, искам петдесетте милиона да бъдат изплатени до края на работния ден. Иначе няма да имам друг избор, освен да предам въпроса в ръцете на министерството на правосъдието“.

Веднага щом успя да се измъкне, Кийт се върна в апартамента и си събра багажа. Откараха го на летището, където го очакваше самолетът. Дали утре щеше да пътува във втора класа? Нямаше представа колко го е изтощил семинарът, но минути след като закопча колана си, заспа дълбоко.

Армстронг възнамеряваше да стане рано, за да има време да унищожи различни документи от сейфа си, но го събудиха ударите на Биг Бен, предшестващи новините в седем часа. Той изруга часовата разлика, стана, облече се и влезе в трапезарията. Закуската вече го очакваше: бекон, наденички, кървавица и четири пържени яйца, които проми с пет чаши черно кафе.

В 07:35 излезе от апартамента и се спусна с асансьора на единайсетия етаж. Излезе на площадката, включи осветлението, бързо закрачи по коридора, мина покрай бюрото на секретарката и спря, за да набере кода на клавиатурата до вратата на кабинета си. Когато лампичката светна зелено, влезе вътре.

Без да обръща внимание на купищата очакващи го на бюрото писма, Дик се запъти право към големия сейф. Последва по-дълъг и по-сложен код, след което той отвори тежката врата.

Първата папка, която извади, носеше надпис „Лихтенщайн“. Той отиде при машината за унищожаване на документи и започна да пуска вътре лист след лист. Върна се при сейфа, извади втора папка, озаглавена „Русия (договори за книги)“, и изпълни същата процедура. Беше преполовил „Територии на разпространение“, когато зад него се разнесе мъжки глас:

— Какво правиш тук, по дяволите? — Армстронг се обърна и фенерчето на пазача го заслепи.

— Махай се оттук, идиот такъв! — извика той. — И затвори вратата.

— Извинете, господине — отвърна пазачът. — Никой не ми каза, че сте в сградата.

Дик продължи да унищожава документи още четирийсет минути, докато не чу, че идва секретарката му.

— Добро утро, господин Армстронг — весело поздрави тя, без да отваря вратата. — Нуждаете ли се от помощ?

— Не — надвика шума на машината той. — Ще дойда след няколко минути.

Ала изтече още почти половин час, преди най-после да отиде при нея.

— Колко време остава до заседанието на борда?

— Малко повече от половин час — отвърна тя.

— Помоли господин Уейкъм веднага да дойде при мен.

— Господин заместник-председателят няма да идва днес, господине — каза Памела.

— Няма да идва ли? Защо? — изрева Армстронг.

— Разболял се е от грип. Вече е пратил извиненията си на секретаря на компанията.

Дик се върна на бюрото си, потърси номера на Питър в бележника си и го набра. Телефонът извън няколко пъти, преди да отговори женски глас.

— Питър там ли е? — попита той.

— Да, но е на легло. Много е зле и докторът каза, че му трябва няколко дни почивка.

— Повикайте го.

Последва продължително мълчание, после се обади пресипнал глас.

— Ти ли си, Дик?

— Да. Как си мислиш, че ще пропуснеш толкова важно заседание на борда, по дяволите?

— Съжалявам, Дик, но съм болен от грип и докторът ми препоръча няколко дни почивка.

— Не ми пука какво ти е препоръчал докторът — отвърна Армстронг. — Искам да присъстваш на заседанието. Ще ми трябва подкрепата ти.

— Ами, щом смяташ, че се налага...

— Налага се — каза Дик. — Така че побързай.

Той седна зад бюрото си и си погледна часовника. До заседанието оставаха само десетина минути. Но нито един от директорите не се бе отбил да го поздрави или за да се увери, че има подкрепата му за някакво предложение. Сигурно просто не знаеха, че се е върнал.

Памела нервно влезе в кабинета и му подаде дебела папка с доклади върху дневния ред на заседанието. Както знаеше от предната вечер, първа точка гласеше „Пенсионният фонд“. Но в папката нямаше никаква информация по въпроса — първите обяснителни бележки се отнасяха за втора точка: спадането на тиража на „Ситизън“, след като „Глоуб“ беше намалил единичната си цена на десет пенса.

Армстронг продължи да чете, докато секретарката не влезе, за да му съобщи, че е десет без две минути. Той стана, взе папката и уверено излезе в коридора. Докато вървеше към заседателната зала, служителите, с които се разминаваше, го поздравяваха. Дик топло се усмихваше, макар че невинаги си спомняше имената им.

Когато наближи отворената врата на залата, чу разговорите на другите директори. Ала в момента, в който влезе, се възцари зловеща тишина.

Когато самолетът започна да се спуска към летище „Кенеди“, стюардесата го събуди.

— Някоя си госпожа Бересфорд се обажда от Кливланд. Твърди, че ще приемете разговора.

— Току-що излизам от срещата с Пиърсън — каза Елизабет Бересфорд. — Продължи цял час, но когато го оставих, все още не беше взел решение.

— Още не е взел решение ли?

— Не. Първо трябвало да се консултира с финансовата комисия на банката.

— Но след като всички други банки се съгласиха, Пиърсън определено не може...

— Може, разбира се. Спомнете си, че той е президент на малка банка в Охайо. Не е заинтересован от онова, с което са се съгласили други банки. И след лошата информация за вас във вестниците от

последните няколко седмици в момента се интересува от едно-единствено нещо.

— И какво е то?

— Да се подсигури.

— Но нима не разбира, че ако не приеме плана, ще се откажат и всички останали банки?

— Да, разбира го, но когато му го заявих, само сви рамене и отвърна: „В такъв случай просто ще трябва да рискувам заедно с всички“.

Таунсенд понечи да изругае.

— Но все пак ми обеща нещо — прибави Елизабет.

— Какво?

— Че ще се обади веднага щом комисията вземе решение.

— Адски великодушно. И какво да направя, ако не се окаже благоприятно?

— Да дадете изявление за пресата, както се договорихме — каза тя.

На Таунсенд му се пригади.

След двацет минути той тичешком излезе от терминала, качи се на очакващата го лимузина и набра номера на манхатънския си апартамент. Кейт сигурно стоеше до телефона, защото отговори незабавно.

— Някакви новини от Кливланд? — бе първият ѝ въпрос.

— Да. Елизабет се срещнала с Пиърсът, но той още не бил взел решение — отвърна Таунсенд, докато автомобилът се вливаше в оживения трафик по Куинс Булевард.

— Какви са шансовете да продължи срока на заема?

— Вчера зададох на Елизабет същия въпрос и според нея са петдесет процента.

— Иска ми се Пиърсът най-после да сложи край на това мъчение.

— Още малко.

— Е, веднага щом научиш нещо, непременно ми позвъни.

— Разбира се, че първо ще се обадя на теб — отвърна той и затвори.

Докато пресичаха Куинсбъро Бридж, Таунсенд се обади на Том Спенсър. Адвокатът също не знаеше нищо.

— Госпожа Бересфорд първо ще съобщи на теб, естествено — каза той.

— Веднага щом науча решението на Пиърсън, трябва да се срещнем, за да обсъдим следващите си действия.

— Разбира се — отвърна Том. — Щом ми се обадиш, веднага идвам.

Шофьорът зави по Мадисън авеню и се престрои в дясното платно, преди да спре пред сградата на „Глобал Интернешънъл“. Той се изненада, когато господин Таунсенд се наведе напред и за пръв път от двайсет години му благодари. Но окончателно се шокира, когато отвори вратата и шефът му каза:

— Довиждане.

Председателят на „Глобал Интернешънъл“ бързо закрочи по тротоара и влезе в сградата. Запъти се право към асансьорите и се качи на първия, чиито врати се отвориха. Макар че във фоайето имаше много служители на компанията, нито един не се опита да го последва, освен пиколото, който пъкна специален ключ в ключалката до най-горния бутон. Вратите се затвориха и асансьорът започна да се издига към четирийсет и седмия етаж.

Когато стигнаха, Таунсенд излезе в застлания с дебел килим коридор. Момичето на рецепцията вдигна поглед и му се усмихна. Тъкмо се канеше да каже „Добро утро, господин Таунсенд“, когато забеляза навъсеното му лице и се отказа.

Кийт не забави крачка, докато влизаше през стъклените врати на кабинета си.

— Някакви съобщения? — попита той, докато минаваше покрай бюрото на секретарката.

40.

Глоуб

5 ноември 1991

Издирване на изчезнал магнат

— Добро утро, господа — с висок, весел глас поздрави Армстронг, но в отговор получи само странно мърморене. Сър Пол Мейтланд леко му кимна, докато Дик заемаше свободното място от дясната му страна. Армстронг бавно плъзна поглед по масата. Отсъстваше само заместник-председателят.

— Тъй като пристигнаха всички, освен господин Уейкъм, който е предал извиненията си на секретаря на компанията — каза сър Пол и погледна джобния си часовник, — предлагам да започваме. Приемате ли протоколите от миналото заседание на борда за верни и абсолютно точни?

Кимнаха всички, освен Армстронг.

— Добре. Първа точка от дневния ред е въпросът, който подробно обсъдихме на неотдавнашното съвещание на финансовата комисия — продължи сър Пол, — а именно настоящото състояние на пенсионния фонд. Тогава господин Уейкъм положи всички усилия да ни информира, но се боя, че няколко въпроса все още остават без отговор. Стигнахме до заключението, че единствено генералният ни директор е способен да ни осведоми за онова, което става в Ню Йорк. С облекчение виждам, че той е намерил време да участва в заседанието, така че навярно би трябвало да започна като...

— Не, навярно аз би трябвало да започна — прекъсна го Армстронг, — като ви обясня защо не успях да присъствам на миналото заседание.

Сър Пол прехапа устни, скръсти ръце и впери поглед в свободния стол в отсрещния край на масата.

— Останах в Ню Йорк, господа — продължи Армстронг, — защото бях единственият човек, с когото бяха готови да преговарят печатарските профсъюзи — както, убеден съм, на миналото заседание на борда е потвърдил Питър Уейкъм. И не само че успях да постигна

резултата, характеризирани от коментаторите като „чудо“ — сър Пол сведе очи към една уводна статия, отпечатана предната седмица в „Ню Йорк Трибюн“, в която наистина се използваше думата „чудо“, — но и сега мога да съобщя на борда още нещо, което помолих да ви предаде господин Уейкъм, а именно, че „Трибюн“ най-последно изплува на повърхността и през последния месец осъществи печалби. — Някои от директорите, изглежда, просто не бяха в състояние да го погледнат. Лицата на онези, които го наблюдаваха, не изразяваха одобрение. — Навярно заслужавам известна похвала за това огромно постижение — каза Армстронг, — вместо постоянните критики от страна на председател, чиято представа за бизнес е да храни гъските на епсъмското езеро.

Сър Пол понечи да възрази, но Дик вдигна ръка и повиши глас.

— Позволете ми да довърша. — Председателят се намръщи и впери поглед право пред себе си.

— Що се отнася до пенсионния фонд, секретарят на компанията по-добре от мен би могъл да потвърди, че в тази сметка имаме значителен излишък, малка част от който използвах — напълно законно — за инвестиции в Съединените щати. За борда може би също ще е интересно да научи, че неотдавна проведох поверителни преговори с Кийт Таунсенд с оглед на закупуването на „Ню Йорк Стар“.

Повечето директори се смаяха от съобщението и този път всички го погледнаха.

— Не е тайна — продължи Армстронг, — че след авантурата с „Мулти Медия“, за която плати три милиарда долара, Таунсенд е в сериозно финансово затруднение. Вероятно си спомняте, че миналата година препоръчах да не предлагаме за тази компания повече от един и половина милиарда долара. Преценката ми се оказа вярна. Сега съм в състояние да се възползвам от катастрофалната грешка на Таунсенд и да направя оферта за неговите акции от „Стар“, която само преди половин година нямаше да е възможна.

Вниманието на всички вече бе приковано към него.

— Този успех ще превърне „Армстронг Комюникейшънс“ в най-могъщата издателска империя на източното крайбрежие на Америка. — Дик замълча за миг за по-голям ефект. — Той също ще ни донесе по-големи печалби, отколкото получаваме във Великобритания.

Един-двама от присъстващите се усмихнаха, но не и председателят.

— Трябва ли да разбираме, че сделката с Таунсенд е сключена? — тихо попита той.

— Намира се в последната си фаза, господин председателю — отвърна Армстронг. — Но не бих си и помислил да ангажирам компанията с толкова важна покупка, без да получа разрешението на борда.

— И какво точно означава „последна фаза“? — попита сър Пол.

— Двамата с Таунсенд проведохме неофициална среща на неутрална територия в присъствието на нашите адвокати. Стигнахме до споразумение за сумата, приемлива за двете страни, така че сега остава само адвокатите да подготвят договорите за подпис.

— Значи все още няма нищо черно на бяло, така ли?

— Засега не — потвърди Армстронг. — Но съм убеден, че на следващото заседание на борда ще съм в състояние да представя за одобрение цялата необходима документация.

— Разбирам — сухо отвърна сър Пол и отвори папката, която лежеше пред него. — И все пак дали сега не бихме могли да се върнем на първа точка от дневния ред и в частност на настоящото състояние на пенсионния фонд. — Той замълча за момент и прибави: — От който неотдавна са били изтеглени над четиристотин и...

— И мога да ви уверя, че тези пари са добре инвестирани — за пореден път го прекъсна Армстронг.

— В какво, ако смея да попитам? — попита сър Пол.

— В момента не разполагам с точните подробности — отвърна Дик. — Но помолих нашите счетоводители в Ню Йорк да подготвят обширен доклад, така че членовете на борда да добият цялостна представа за положението преди следващото ни заседание.

— Много интересно — рече сър Пол. — Обаче снощи разговарях с нашия счетоводен отдел в Ню Йорк и там изобщо не разбраха за какво говоря.

— Защото за тази задача избрах малка група вътрешни хора и ги инструктирах да не разпространяват никаква информация с оглед на деликатността на някои сделки, по които работя в момента. Ето защо не мога да...

— По дяволите! — повиши глас сър Пол. — Аз съм председател на тази компания и имам право да бъда осведомяван за всяко важно решение, което може да се отрази на нейното бъдеще.

— Не и ако това излага на риск шансовете ми да сключа важна сделка.

— Аз не съм само гумен печат — каза ехидно сър Пол.

— Не съм казвал такова нещо, господин председателю. Но понякога решенията трябва да се взимат в моменти, в които вие отдавна сте в уютното си легло.

— Нямам нищо против да ме събудят — без да откъсва очи от него, отвърна сър Пол. — Като например снощи — от мосю Жак Лакроа от Женева, който ми се обажда, за да ми съобщи, че ако до края на днешния работен ден не бъде изплатен заемът от петдесет милиона долара, банката ще намери за нужно да предаде въпроса на своите адвокати.

Неколцина от директорите сведоха глави.

— И ще си получат парите — без дори да мигне, заяви Армстронг. — Уверявам ви.

— И откъде ще ги вземете този път? — попита сър Пол. — Защото дадох ясно нареждане, докато съм председател, от пенсионния фонд да не се тегли нито пенс. Нашите адвокати ме посъветваха, ако този чек за петдесет милиона долара бъде осребрен, всеки член на борда да подлежи на съдебно преследване.

— Става дума за елементарна грешка, допусната от младши чиновник в счетоводния отдел — отвърна Армстронг, — който е депозирал чека в друга банка. Беше уволнен още същия ден.

— Но мосю Лакроа ме информира, че лично сте представили чека и той е подписал разписка, която го доказва.

— Наистина ли смятате, че си губя времето в Ню Йорк, като обикалям по банките да разнасям чекове?

— Честно казано, нямам представа какво вършите в Ню Йорк — но трябва да отбележа, че обяснението, което даде на миналото заседание на борда Питър Уейкъм за това колко пари от пенсионния фонд са били внесени на сметки в „Банк ъв Ню Амстердам“ и „Манхатън Банк“, просто не беше правдоподобно.

— Какво искате да кажете? — извика Дик.

— Господин Армстронг, и на двама ни е известно, че „Манхатън“ е банка, която представлява печатарските профсъюзи в Ню Йорк, и че миналия месец „Банк ъв Ню Амстердам“ са получили инструкции от вас да купят наши акции за над седемдесет милиона долара — макар нашият главен счетоводител Марк Тенби да ви е напомнил, че закупуването на акции от някоя от собствените ни компании е в противоречие със закона.

— Изобщо не ми е казвал такова нещо! — изкрещя Армстронг.

— Навярно става въпрос за друга „елементарна грешка“ — рече сър Пол, — която несъмнено може да се поправи с уволнението на главния счетоводител.

— Това е нелепо — отвърна Дик. — „Банк ъв Ню Амстердам“ може да е купила онези акции за някой от своите клиенти.

— За съжаление не е така. — Председателят разтвори нова папка. — Главният дилър, който любезно прие да разговаря с мен, потвърди, че сте му дали ясни инструкции — той погледна към бележките си — да вдигне цената на акциите, защото не сте можели да си позволите повече да спада. Когато ви посочил последствията от такава постъпка, вие очевидно сте му отговорили... — сър Пол отново погледна записките си, — ... „Не ми пука каква е цената“.

— Неговата дума срещу моята — каза Армстронг. — Ако продължи да го твърди, ще го дам под съд за клевета. — Той замълча за миг. — И в двете държави.

— Това може да се окаже неразумно — рече сър Пол, — защото всеки телефонен разговор с този отдел в „Банк ъв Ню Амстердам“ се записва и аз помолих да ми пратят разпечатка.

— В лъжа ли ме обвинявате? — извика Армстронг.

— Ако го направя — попита председателят, — ще ме дадете ли под съд за клевета?

Армстронг го зяпна смаяно.

— Виждам, че нямате намерение честно да отговорите на нито един от въпросите ми — продължи сър Пол. — Ето защо не ми остава друг избор, освен да подам оставка като председател на директорския борд.

— Не, не! — извикаха няколко приглушени гласа около масата.

Дик чак сега осъзна, че е надценил картите си. Ако сър Пол подадеше оставка, само след няколко дни целият свят щеше да научи

за тежкото финансово състояние на компанията.

— Надявам се, че ще се съгласите да останете председател до годишното събрание на акционерите през април — тихо каза той, — за да можем поне да организираме спокойното предаване на поста.

— Боя се, че нещата вече стигнаха прекалено далеч — каза сър Пол и стана.

— Да ви умолявам ли искате?

— Не, господине. Вие сте също толкова способен на това, колкото и да казвате истината.

После сър Пол се обърна и излезе, като остави документите си на масата.

Дик седна на неговото място, но известно време само бавно оглеждаше присъстващите.

— Ако някой иска да го последва — каза накрая той, — сега е моментът.

Разнесе се шумолене на хартия и скърцане на столове, няколко души сведоха погледи, но никой не си тръгна.

— Добре — рече Армстронг. — А сега, стига да се държим като разумни хора, скоро ще стане ясно, че сър Пол просто се е нахвърлил на заключения, без да има представа за действителното положение.

Не всички около масата изглеждаха убедени. Ерик Чапмън, секретарят на компанията, беше един от онези, чиито глави останаха сведени.

— Втора точка — твърдо каза Дик.

Шефът на тиражния отдел обясни защо през последния месец продажбите на „Ситизън“ толкова рязко са спаднали, което според него щяло да окаже непосредствено отрицателно въздействие върху приходите от реклама.

— Тъй като „Глоуб“ намали единичната си цена на десет пенса, мога само да посъветвам борда да последваме техния пример.

— Но ако го направим — възрази Чапмън, — приходите още повече ще спаднат.

— Това е вярно... — започна шефът на тиражния отдел.

— Просто трябва да запазим самообладание — прекъсна го Армстронг — и да видим кой пръв ще премигне. Обзалагам се, че до един месец империята на Таунсенд ще е рухнала и ние ще събираме останките ѝ.

Макар че един-двама от директорите кимнаха, повечето бяха в борда достатъчно отдавна, за да си спомнят случилото се предишния път, когато Армстронг бе предвидил такова развитие на събитията.

Останалите точки от дневния ред им отнеха около час и накрая стана ясно, че никой не желае пряко да противоречи на генералния директор. Когато Армстронг попита има ли някакви въпроси, никой не отговори.

— Благодаря ви, господа — каза той, изправи се, събра папките на сър Пол и бързо излезе от залата. Докато крачеше по коридора, видя, че Питър Уейкъм задъхано бърза след него. Настигна го тъкмо когато влизаше в асансьора.

— Ако беше пристигнал преди няколко минути, Питър — усмихна се Дик, — щях да те направя председател.

Натисна най-горния бутон и се качи на покрива, където завари пилота си да стои облеган на парапета и да пуши цигара.

— Към „Хийтроу“ — нареди Армстронг, без изобщо да се замисля за такива неща като разрешение от контролната кула или свободни коридори.

Пилотът светкавично угаси цигарата си и се втурна към площадката за излитане. Докато летяха над Лондон, Армстронг започна да анализира последователността от събития, които щяха да се разиграят през следващите няколко часа, освен ако по някакво чудо не се появяха 50 милиона долара.

След петнайсет минути хеликоптерът кацна на частна писта. Армстронг стъпи на асфалта и бавно закрачи към самолета си.

На стълбичката го очакваше друг пилот.

— Ница — преди да потъне в седалката, нареди Армстронг. Пилотът изчезна в кабината, решил, че „капитан Дик“ отива на яхтата си в Монте Карло за неколкодневна почивка.

Самолетът се отправи на юг. По време на двучасовия полет Армстронг разговаря по телефона само веднъж — с Жак Лакроа в Женева. Но колкото и да го умоляваше, отговорът оставаше неизменен: „Господин Армстронг, трябва да платите петдесетте милиона до края на работния ден, иначе няма да имам друг избор, освен да предам въпроса в ръцете на нашето Министерство на правосъдието“.

41.

Ню Йорк Стар

6 ноември 1991

Цоп!

— На първа линия е президентът на Съединените щати — съобщи Хедър. — На втора е господин Остин Пиърсън от Кливланд, Охайо. С кого желаете да ви свържа първо?

Таунсенд каза на секретарката кой разговор ще приеме, нервно вдигна слушалката и чу непознат глас.

— Добро утро, господин Пиърсън, много любезно, че се обаждате — рече той и напрегнато се заслуша.

— Да, господин Пиърсън — накрая отвърна Кийт. — Естествено. Напълно разбирам вашата позиция. Убеден съм, че при такива обстоятелства аз бих реагирал по същия начин. — Таунсенд внимателно проследи причините, поради които Пиърсън беше взел решението си.

— Разбирам дилемата, пред която сте поставен, и ви благодаря, че ми телефонирате лично. — Той замълча за миг. — Надявам се, че няма да съжелявате. Дочуване, господин Пиърсън. — Кийт затвори телефона и стисна главата си с ръце. Внезапно го изпълни странно спокойствие.

Когато чу вика, Хедър скочи от пишещата машина и се втурна в кабинета на Таунсенд. Завари го да подскача на един крак и да си тананика:

— Той прие! Той прие!

— Това означава ли, че най-после мога да ви поръчам нов смокинг?

— Дори пет, ако искаш — отвърна Кийт и я прегърна. — Но първо трябва да си получи кредитните карти.

Хедър се засмя и двамата заподскачаха из стаята. И не забелязаха появата на госпожа Бересфорд.

— Това да не е някаква култова практика, типична за отдалечените райони на Нова Зеландия? — попита Елизабет

Бересфорд. — Или има по-просто обяснение, свързано с решение, взето от banker в Средния запад?

Те спряха да подскочат и я погледнаха.

— Култова практика е — отвърна Таунсенд. — И вие сте нейният идол.

Елизабет Бересфорд се усмихна.

— Признателна съм ви — спокойно каза тя. — Хедър, мога ли да си кажа няколко думи с господин Таунсенд насаме?

— Разбира се — каза секретарката, усмихна се на Таунсенд и излезе.

Кийт прокара ръка през косата си, седна зад бюрото и се опита да възвърне самообладанието си.

— Сега ме изслушайте, господин Таунсенд, внимателно ме изслушайте — започна Елизабет. — Извадихте невероятен късмет. Бяхте на косъм да изгубите всичко.

— Знам — тихо отвърна Кийт.

— Искам да ми обещаете никога повече да не правите оферти. Никакви. Без първо да се посъветвате с банката — и под „банката“ имам предвид себе си.

— Заклевам ви се най-тържествено.

— Добре. Защото сега имате десет години, през които да консолидирате „Глобал“ и да я превърнете в една от най-консервативните и уважавани институции в медийния бизнес. Не забравяйте, че остава петият етап от първоначалното ни споразумение.

— Никога няма да го забравя — отвърна Таунсенд. — И ще съм ви вечно благодарен, Елизабет, не само за това, че спасихте компанията ми, но и живота ми.

— За мен беше удоволствие да ви помогна — каза госпожа Бересфорд, — но задачата ми няма да е приключена, докато дори кредиторите ви не започнат да смятат „Глобал“ за стабилна компания.

Той тържествено кимна. Елизабет отвори куфарчето си, извади няколко кредитни карти и му ги подаде.

— Благодаря ви.

По устните ѝ се плъзна усмивка и тя му протегна ръка. Таунсенд я стисна.

— Надявам се, че скоро пак ще се срещнем — каза Кийт, докато я изпращаше до вратата.

— Дано грешите — отвърна Елизабет. — Втори път не бих желала да се подлагам на такова изпитание.

Когато излязоха в офиса на Хедър, финансистката се обърна към него. Таунсенд за миг си помисли дали да не я целуне по бузата, но се отказа и просто остана на прага, докато госпожа Бересфорд по същия официален начин се сбогуваше със секретарката му. После тя погледна Кийт, кимна и си тръгна.

— Каква жена — без да откъсва очи от затворената врата, рече той.

— Наистина е страхотна — замислено отвърна Хедър. — И дори ме научи на едно-две неща за вас.

Таунсенд тъкмо се канеше да попита какви, когато секретарката прибави:

— Да ви свържа ли с Белия дом?

— Да, незабавно. Съвсем забравих. Когато свърша, искам да се чуя с Кейт.

Докато той се връщаше в кабинета си, Елизабет стоеше в коридора и чакаше един от шестте асансьора. Бързаше за банката, за да разчисти бюрото си — през последния месец не бе прекарала нито един уикенд в дома си и беше обещала на мъжа си да се прибере навреме, за да гледа изпълнението на дъщеря им на училищното празненство. Докато натискаше бутона за първия етаж, в отсрещния край на коридора пристигна друг асансьор, ала тя вече не можеше да види човека, който изскочи от него и се затича към кабинета на Таунсенд.

Асансьорът спря на четирийсет и първия етаж. Влязоха трима млади мъже, които продължиха оживения си разговор, сякаш Елизабет я нямаше. Когато единият спомена името на Армстронг, тя внимателно се заслуша. Не можеше да повярва. На всеки следващ етаж се качваха нови хора и попълваха информацията ѝ.

Задъханият Том се втурна в кабинета на Хедър и викна:

— Той тук ли е?

— Да, господин Спенсър. Току-що разговаря с президента. Влизайте.

Адвокатът погледна към кабинета и отвори вратата точно в момента, в който Кийт набираше някакъв номер на директния си телефон.

— Чу ли новината? — попита той.

— Да — каза Таунсенд. — Тъкмо звънях на Кейт, за да ѝ съобщя, че Пиърсън се съгласи да удължи срока на заема.

— Радвам се да го чуя. Но това не е новина, това е история — рече Том и се стовари на стола, само преди минути освободен от Елизабет Бересфорд.

— Какво искаш да кажеш? Самият аз току-що научих.

В слушалката се чу глас:

— Кейт Таунсенд слуша. Ало?

— Не си ли чул за Армстронг?

— За Армстронг ли? Не. Какво е замислил сега? — без да обръща внимание на телефона, попита Таунсенд.

— Ало? — повтори Кейт. — Кой се обажда?

— Самоубил се е — отвърна Спенсър.

— Ти ли си, Кийт? — попита Кейт.

— Какво? — Таунсенд пусна слушалката върху вилката.

— Рибари открили трупа му край брега на Сардиния.

— Армстронг мъртъв? — Кийт погледна през прозореца и се замисли. После каза: — Да не повярва човек, че майка ми го надживя.

Том го изгледа неразбиращо.

— Просто не е в стила му. Винаги е вярвал, че ще надживее всичко и всички.

— Така или иначе, в Лондон цари истински хаос — каза адвокатът. — Изглежда, че безкрайният източник на средства на Армстронг е бил пенсионният фонд на компанията, който е използвал не само за да купува собствените си акции, но и за да плати на нюйоркските профсъюзи.

— Пенсионният фонд на компанията ли? — попита Таунсенд. — За какво говориш?

— Очевидно Армстронг е открил, че във фонда има повече пари от необходимото, затова е започнал да източва по няколко милиона, докато председателят не научил и не подал оставката си.

Кийт вдигна вътрешния телефон и натисна три цифри.

— Какво правиш? — попита Том.

— Шшт — допря показалец до устните си Таунсенд и когато му отговориха, попита: — Счетоводният отдел ли е?

— Да, господине — отвърна служител, който веднага позна австралийския акцент. — Аз съм Ханк Търнър, заместник главният счетоводител.

— Точно ти си човекът, който ми трябва, Ханк. Първо ми кажи, „Глобал“ има ли отделна сметка на пенсионния фонд?

— Да, разбира се, господине.

— И колко има в тази сметка?

И зачака отговора. Асансьорът на Елизабет Бересфорд вече беше стигнал обратно до деветия етаж, когато заместник главният счетоводител отвърна:

— В девет сутринта, господине, балансът на тази сметка беше седемстотин двайсет и три милиона долара.

— А каква сума изисква законът, за да изпълняваме задълженията си към пенсионния фонд?

— Малко над четиристотин милиона. Благодарение на добрата инвестиционна политика на нашия управител успяхме да изпреварим инфлацията.

— Значи имаме над триста милиона излишък, така ли?

— Точно така, господине, но законът изисква винаги да...

Таунсенд затвори, вдигна очи и видя ужасеното лице на адвоката си.

— Нали не мислиш да... — почна Том.

В същия момент госпожа Бересфорд влизаше при Хедър.

— Трябва спешно да видя господин Таунсенд — каза тя.

— Само не ми казвайте, че Пиърсън е променил решението си! — възкликна секретарката.

— Не, няма нищо общо с Пиърсън. Става въпрос за Ричард Армстронг.

— За Армстронг ли?

— Открили са трупа му в морето. Според първите получени съобщения се е самоубил.

— Боже! Влизайте, госпожо Бересфорд. В момента при него е Том Спенсър.

Том бе оставил вратата отворена и дори без да влиза, Елизабет можеше да чуе разгорещения спор. Когато се чуха думите „пенсионен

фонд“, финансиската се закова на място и смаяно се заслуша в разговора между Таунсенд и неговия адвокат.

— Не, изслушай ме, Том — казваше Таунсенд. — Нямам намерение да нарушавам изискванията на закона.

— Надявам се, че ще оставиш на мен да преценя това — отвърна Спенсър.

— Да приемем, че по-късно днес върху акциите на „Армстронг Комюникейшънс“ бъде наложен запов.

— Основателно предположение — съгласи се Том.

— Следователно на този етап няма смисъл да ги купувам. В момента ни е известно само, че Армстронг е изчерпал пенсионния фонд, така че когато отново пуснат акциите на борсата, цената им със сигурност ще е адски ниска.

— Все още не виждам с какво ти помага това.

— Как с какво?! Също като някой древен кръстоносец, понесъл знамето на правдата, аз ще се появя на бял кон и ще спася компанията.

— И как ще го направиш?

— Просто като слея двете компании.

— Но те никога няма да се съгласят. На първо място, управителите на пенсионния фонд на „Ситизън“ не биха рискували да...

— Ще рискуват, щом установят, че излишъкът в нашия пенсионен фонд покрива загубите в техния. Това едновременно ще реши два проблема. Първо, няма да се наложи британското правителство да бърка в специалния си резервен фонд.

— И второ? — все още скептично попита Том.

— Второ, пенсионерите ще спят по-спокойно, ако знаят, че няма да прекарат остатъка от живота си в бедност.

— Но Комисията по монополите и корпоративните сливания няма да позволи да притежаваш двата най-големи таблоида във Великобритания.

— Възможно е — отвърна Таунсенд. — Но не могат да ми попречат да купя всички регионални издания на Армстронг — които по начало трябваше да са мои.

— Виж сега, те може и да се съгласят, но акционерите...

— На акционерите няма да им пука за четирийсетте и шест процента на Армстронг от акциите на „Ню Йорк Стар“.

— Малко е късно да мислиш за това — каза Спенсър. — Ти вече изгуби пълния контрол над вестника.

— Не още — възрази Кийт. — Ще подпиша окончателните документи чак другия понеделник.

— Ами „Ню Йорк Трибюн“? — попита Том. — Армстронг може да е мъртъв, но ти просто ще наследиш всичките му проблеми. Въпреки неговите твърдения вестникът продължава да губи над един милион седмично.

— Но положението ще се промени, ако направя онова, което Армстронг трябваше да направи още в самото начало — да спре вестника. По този начин ще имам монопол в града и никой няма да е състояние да го оспори.

— Но даже да се разбереш с британското правителство и Комисията по монополите и корпоративните сливания, какво те кара да смяташ, че бордът на „Армстронг Комюникейшънс“ ще се съгласи с плана ти?

— Защото не само ще възстановя загубите на пенсионния им фонд, но и ще им позволя да запазят контрола си върху „Ситизън“. И това няма да наруши закона, тъй като излишъкът в нашия фонд е предостатъчен, за да покрие липсите в техния.

— Все още смятам, че ще направят всичко възможно, за да ти попречат — каза Том.

— Не и когато „Глоуб“ всяка сутрин напомня на трийсет и петте хиляди бивши служители на „Ситизън“, че проблемът с пенсиите им има съвсем просто решение. След няколко дни ще започнат да демонстрират пред Армстронг Хаус с искане бордът да одобри сливането.

— Но само ако парламентът се съгласи. Лейбъристките депутати те мразят повече, отколкото мразеха Армстронг.

— Просто ще се погрижа тези депутати да получат купища писма от своите избиратели. Писма, които да им напомнят, че до изборите остават няколко месеца и че ако...

Кийт вдигна очи и видя застаналата на прага Елизабет Бересфорд. Гледаше го по същия начин както в деня, в който се бяха запознали.

— Господин Таунсенд — каза Елизабет, — преди по-малко от петнайсет минути двамата с вас сключихме споразумение и вие ми

дадохте най-тържествена клетва. Или паметта ви изневерява?

Кийт се изчерви, после бавно се усмихна.

— Съжалявам, Елизабет — отвърна той. — Излъгах те.

Издание:

Джефри Арчър. Четвъртата власт

Американска. Първо издание

ИК „Бард“, София, 2001

Редактор: Иван Тотоманов

Оформление на корицата: Петър Христов

ISBN: 954-585-068-X

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.